

Inter libros
Josephi Mariae Parascandolo
Antecessoris Regii
A. L. X.

DECRETA AUTHENTICA
CONGREGATIONIS
SACRORUM RITUUM
EX ACTIS EJUSDEM S. C. COLLECTA
CURA, ET STUDIO SACERDOTIS
ALOYSII GARDELLINI
EJUSDEM S. R. C. ASSESSORIS, ET SUB-PROMOTORIS FIDEI
EDITIO ALTERA EMENDATIOR

CONTINUATIO APPENDICIS
COMPLECTITUR DECRETA
Ab anno 1820. ad 1826. = a num. 4414. ad 4471.
CUM SUPPLEMENTO
Decretorum Antiquiorum ab Anno 1588. ad 1599.

TOMUS SEPTIMUS

ROMAE
TYPIS FRANCISCI, ET LEOPOLDI BOURLIE'.
M. DCCC. XXVI.
Praesidum permissu, et privilegio.

INDEX DECRETORUM

DECRETA AUTHENTICA

CONGREGATIONIS SACRORUM RITUUM

APPENDIX

4414. BONONIEN. CONCORDIAE.

Quum quaestiones exortae inter Capitulum, et Canonicos Insignis Collegiatae Ecclesiae S. Petronii Bononiae ex una, et Primicerium primam Dignitatem ejusdem Collegiatae partibus ex altera circa quasdam honorificentias, et praerogativas, quas idem Primicerius sibi vel ex privilegio, vel ex consuetudine tuebatur; et Capitulum non in omnibus eidem competere contendebat; compositae tandem fuerint per praesentem concordiam ab utraque parte admissam, et adprobatam cum omnibus, et singulis articulis in eadem contentis, ut sequitur.

Articoli di Concordia

Fra il Rmo Monsig. Tommaso Cimbaloni Primicerio, ed il Rmo Capitolo dell' Insigne Collegiata di S. Petronio.

1. Si conviene, che il Primicerio procuri di entrare in Coro unitamente al Capitolo; se poi per accidente vi si recasse in tempo della Divina Salmodia, seguirà l'esempio de' suoi Antecessori con aspettare il momento, in cui tutti sieno in piedi. Dandosi il caso, (quale procurerà di evitare) d'entrare in Coro, mentre si siede, si alzeranno li Signori Canonici, e si riporranno a sedere, dopochè il Primicerio nel piano del Coro avrà salutato *hinc inde* il Coro stesso.

2. Convengono i Sig. Canonici, che nelle Solennità si dia al Primicerio il distintivo di un cuscino con panno di lana; intervenendo poi il medesimo in Coro negli altri giorni, si dovrà contentare del primo stallo.

3. Resta fermo, che il Coro debba cominciare dalla parte, alla quale spetta nel turno eddomadario. In quanto poi all'intonazione delle Antifone, Pace, ed Incensazione, si conviene, che debba principiarsi dalla parte del più degno.

4. Si conviene, che al Primicerio, come prima Dignità del Capitolo, si dia la trina incensazione, ogni qualvolta però non siavi presente il Card. Arcivescovo, o altro Cardinale.

5. Si conviene altresì, che, ogni qualvolta il Primicerio canterà Messa nella propria Chiesa, o farà altra funzione, che richieda l'assistenza Canonicale, sarà da Canonici assistito. Che se poi cantasse i Vesperi, gli si dovrà l'assistenza de Beneficiati, o Cappellani secondo l'uso della Chiesa.

6. Si conviene, che nel mezzo del Capitolo si ponga il parato privatamente pel Primicerio.

7. Dovendosi adunare il Capitolo, se questo è del numero degli ordinarj, o per qualche urgenza, che non ammetta dilazione, dovrà intimarsi dal solo Camerlengo: accadendo poi da doversi tenere Capitoli straordinarj, che danno luogo a dilazione, non saranno convocati, se non coll' intelligenza del Primicerio.

8. Riguardo poi alle lettere, e plichi diretti al Capitolo, trattandosi d'affari urgenti, potranno aprirsi dal Camerlengo, o da chi ne fa le veci, con dargli corso, secondo esigge la qualità dell'affare; che se poi nelle suddette lettere, o plichi si trattasse d'affari, che ammettono dilazione, si conviene, che il Camerlengo, o chi ne esercita le veci, ne partecipi la notizia al Primicerio.

9. Riguardo alla direzione della Sacristia, e l'assunterìa, ossia deputazione di due Canonici, ed ogni altro atto relativo a questo oggetto, si conviene, che debba essere mantenuto il sistema fissato pel buon regolamento della Sacristia fin dall' anno 1759., cogli attributi ulteriori, che convengono al Primicerio, pe' quali egli percepisce annui scudi venti dalla Fabrica.

10. Non si controverte, che il Primicerio debba tenere la chiave della custodia, che racchiude la Testa di S. Petronio: riguardo poi alla custodia delli tre Altari, cioè l' Altare maggiore, del Sacramento, e del Coretto, si manterrà in possesso il Primicerio attuale, finchè esso riterrà il Primiceriato, senza che da tale atto possa intendersi pregiudicato il Capitolo, ed aversi per acquistato alcun diritto a favore de' successori.

11. Non si controvertono al Primicerio le onorificenze, e diritti legittimamente introdotti, e goduti dalli suoi antecessori nel tempo del Governo Pontificio, a norma però degli presenti temperamenti contenuti in questa amichevole concordia, diretta a troncare le dispute, ed a fissare uno stabile regolamento.

12. Finalmente si conviene, che accadendo qualche sconcerto in Sacristia, ove si trovi presente il Primicerio, ad esso apparterrà il richiamare la quiete, e la concordia, e rimediare al disordine: se poi egli non fosse presente, apparterrà di ciò fare alli due Canonici deputati a presiedere, ed invigilare sulla Sacristia; ed in mancanza di questi al più degno, che ivi si trovi. Accadendo questioni in Capitolo, il Primicerio avrà il diritto di dire pel primo il suo parere; la decisione però apparterrà privativamente al Capitolo colla maggioranza de voti.

Quumque, ut hujusmodi concordia Apostolica firmitate roboretur, supplices preces ad hanc obtinendam porrectae fuerint SSmo Dno Nostro Pio VII. Pont. Max.; Eadem Sanctitas Sua, ad relationem Emi, et Rmi Dni Card. de Somalia S. R. C. Praefecti *benigne annuit*, ut ex sequenti Rescripto ejusdem Emi, et Rmi Dni, videlicet: ex Audientia SSmi: die 16. Januarii 1820.: *Utendo facultatibus a SSmo Dno Nostro Pio VII. Pont.*

Max. Nobis in audientia sub hac die specialiter impertitis, *adprobamus*, *et confirmamus insertam concordiam initam inter Primicerium primam Dignitatem ex una*, *et Capitulum*, *ac Canonicos Insignis Collegiatae S. Petronii Bononiae partibus ex altera*, *cui*, *et omnibus*, *ac singulis articulis in ea contentis : Eadem Sanctitas Sua Apostolicae firmitatis pondus adjicit*, *indulgendo*, *et derogando*, *si quae in eadem concordia*, *contentisque Articulis sunt*, *quae indulgentia*, *aut derogatione indigeant*. *Quibuscumque in contrarium disponentibus minime obstantibus*. Et ita etc. *Die* 16. *Januarii* 1820.

4415. CIVITATEN. PROVINCIAE COMPOSTELLANAE SUPER RESOLUTIONE DUBIORUM.

Rmus Episcopus Civitaten. Provinciae Compostellanae pro Ordinum collatione, nec non Ecclesiarum, atque Altarium consecratione, aliisque benedictionibus, juxta Pontificalis Romani Rubricas accurate, et ad praescriptum disciplinae Ecclesiae peragendis, Sac. Rit. Congregationi humillime supplicavit, ut iis, quae subjacent, responsum reddere dignaretur.

1. Cum nec in Pontificali, nec alibi reperiantur, quae dicenda, quaeque facienda sint, dum plures Arae consecrantur simul; quaeritur, si quae in Pontificali pro consecratione Altaris portatilis sunt in singulari, dicenda sint in plurali, v. g. hos Lapides, has Tabulas, has Petras, et similia; cum Altare sit ipse Christus, et nihil dicat Pontificale?

2. An sufficiat ter tantum ante Tabulas consecrandas dicere. *Deus in adjutorium meum intende*, pro omnibus Aris simul consecrandis? (a)

3. In verbis *Sanctificetur*, et *Consecretur* sunt quinque Crucis signa in Pontificali; et Rubrica dicit, quod Pontifex facit Crucem cum pollice;

(a) In hoc Sacrae Congregationis ad primum, et secundum Dubium responso nihil occurrit, quod illustrandum, aut magis sit declarandum: imo certa datur regula servanda in similibus, si in *Pontificali Libro*, praeter *Ordinationes*, pro quibus apte Rubrica distinguit, quae super omnibus, et quae super singulis Ordinandis dicenda sunt, aut agenda, aliae occurrant Consecrationes, atque Benedictiones, quarum ritus unam dumtaxat respiciunt personam, aut res, si ad plures sint transferendi. Discrimine quippe est opus; alia enim praeparatoria sunt; alia Benedictioni, aut Consecrationi essentialia; alia demum ad gratiarum actionem referuntur. Itaque preces, quae fiunt vel ad implorandum Dei praesidium, vel pro re bene gesta ei debitas grates reddendum, nequeunt ex Ecclesiae instituto omitti; verumtamen haberi dumtaxat possunt, ut quaedam rerum, vel personarum Benedictioni, aut Consecrationi adjuncta; ideo et semel, et in plurali dicendae; nec toties reiterandae, juxta numerum rerum, et personarum. Etenim preces, et Psalmi, qui ante Consecrationem leguntur, qui infra eamdem actionem praemittuntur unctionibus, et signis ab Episcopo peragendis, aut, expleta jam Consecratione, recitantur; proprie non constituunt ritum super persona, aut re consecranda exequendum; eo tamen diriguntur, ut Deus suam elargiatur gratiam, et acceptum, gratumque

sufficitne facere unam tantum Crucem pollice, et unam tantum benedicendo manu, quoties haec verba proferenda sunt in qualibet Ara? (a)

4. Pontifex aspergit tribus vicibus in circuitu Tabulam, seu Aram, et dicit Antiphonam, et Psalmum *Miserere*, et Orationem sequentem, et tribus vicibus incensat in circuitu Tabulam, seu Aram, et dicit Psalmum *Quam dilecta*. Sufficitne aspergere, et incensare tribus vicibus tantum in circuitu omnium Tabularum simul consecrandarum tamquam in unum junctarum, et semel dicere Orationem, et Psalmos praedictos? (b)

5. Inter ea, quae pro Altaris Consecratione parari debent, ordinatur media libra thuris, cujus medietas sit in granis. Estne eadem sumenda

habeat cùm quod agendum est, tùm quod agitur, et actum est. Secus vero dicendum de unctionibus adspersionibus, signis, formulis, precibus, quae ab ipso Episcopo fiunt, et pronunciantur, conjungendo simul preces, et formulas cum actionibus. Ea namque essentialem ritum important Benedictionis, et Consecrationis. Ideo dum Episcopus pollice dexterae manus signat Cruces, cum aqua benedicta, oleo Cathecumenorum, et Chrysmate tabulas ad praescriptum Pontificalis inungit, simultaneè formulas, Benedictionesque pronuntians, necessario, et actiones, et preces, sive Benedictiones repetere debet super qualibet tabula consecranda, quia actiones, et preces in his simul conjunguntur, et essentialiter ad ritum Consecrationis referuntur, imo ipsam Consecrationem perficiunt. Sacra autem Congregatio hujusmodi adhibita distinctione, nedum propositis dubiis respondit; verum etiam certam dedit regulam in similibus, si quae forte occurrant, omnino tenendam.

(a) Hujus Dubii solutio plane consequitur ex regula generali, quam Sacra Congregatio constituit in *responsione ad 1. et 2.*

(b) Standum Libri Pontificalis praescripto, ad cujus normam thurificatio per gyrum in consecratione Altaris facienda est. Haud enim oportet singulas circuire tabulas, dum plures simul sacrandae sunt; sed satis est de latere ad latus thurificare mensam, in qua sitae reperiuntur; etenim hujusmodi thurificationes perinde habentur, ac actus praeparatorii ad unctiones cum oleo cathecumenorum singulariter ab Episcopo peragendas supra quamque tabulam. Dum autem thurificatio per gyrum fit, bonus odor supra tabulas omnes, quae in mensa sunt, diffunditur. Id adeo verum est, ut, liniente Episcopo oleo cathecumenorum Aras, cum ipse simul thuribulum fumigantem agitare per gyrum nequeat, et interea non sit a thurificatione cessandum; id, ut fiat, a Sacerdote Superpelliceo induto Libri Pontificalis Rubrica praecipit. Excipienda tamen est postrema thurificatio, quae secus ac aliae, de quibus supra, reiteranda est super singulis Aris; non enim actio praeparatoria, sed essentialis est, et fieri debet ab Episcopo non circum, sed *supra tabulam in modum crucis*; canente interim Choro Antiphonam: *Omnis terra etc.*

pro singulis simul consecrandis, aut sufficit sumere pro omnibus simul quantitatem thuris pro arbitrio? (a)

6. Sufficitne celebrare Missam super unam tantum Aram antea consecratam, vel extunc consecratis? (b)

7. In Ordinatione Pontifex tradit Ostiariis claves Ecclesiae. In Oratorio, seu Ecclesia, quae unam tantum habeat clavem, haec una clavis estne sufficiens pro materia remota Ostiariatus? (c)

(a) Dum Pontificale certam quantitatem thuris parandam esse jubet ad thurificandum, et cremandum, non illam taxative designat, sed demonstrative, illam scilicet, quae pro numero Altarium necessaria censetur. Quum autem ut plurimum mobilia Altaria plura sint, quae simul consecrantur, pro eorumdem majori, vel minori numero, majus minusque esse debet thuris pondus. Ideo in parvo Pontificali Romae evulgato anno 1759. (cujus exemplaria rarissima sunt) de ritu consecrandi plures Aras portatiles, non thuris quantitas specificatur, sed expresse dicitur quod *paratur sufficiens quantitas thuris, cujus medietas sit in granis*.

(b) Jubet Rubrica praefati parvi Pontificalis, quod, extersis tabulis per ministros cum panno lineo, vel Episcopus paret se ad celebrandum, si voluerit, vel faciat per aliquem Sacerdotem super una ex tabulis consecratis celebrare Missam, quae erit ut in Missali in ipsa die consecrationis Altaris. Soluta igitur quaestio est, et omnis cessat ratio dubitandi.

(c) Tam clare, et dilucide suum pro veritate super hoc quaesito, et duobus sequentibus votum aperuit cl. *vir Joannes Canonicus Fornici alter ex Sedis Apostolicae Caeremoniarum Magistris, et Congr. caeremonialis a Secretis*, ut iis, quae ab eodem scitè, doctèque allata sunt, frustra aliquid adjicerem. De primo agens quaesito, sic inquit: „ Cum a priscis Ecclesiae Saeculis, „ ut patet ex *Concilio Carthaginensi* „ 10. *Canon. II.* Clavium traditione „ initientur Ostiarii, qui in Hierarchia Ecclesiastica primum gradum „ constituunt, et quos quamantiquos „ fuisse in Ecclesia Romana docet „ nos egregie illa *Sancti Cornelii Papae Epistola ad Fabium Episcopum Antiochenum* apud *Eusebium* „ *lib.* 6. *cap.* 43. *Historiae etc.* recte praescribit Pontificalis Rubrica, ut pro ipsis ordinandis Ostiariis, Ecclesiae claves parentur. Sunt „ enim claves signum potestatis spiritualis, quae confertur Ostiariis, „ de quorum munere agit *Sanctus* „ *Isidorus Hispalensis, de officiis* „ *lib.* 2. *cap.* 15. Eorum quippe est „ aperire, et claudere Ecclesiam, res „ ad eam pertinentes custodire, Fideles admittere, Infideles, et Excommunicatos modeste repellere, „ convocare Populum ad praestandum Deo cultum, et Faeminas ab „ Altari, in quo celebratur, discrete arcere. Jam vero, si quae ab „ Ostiario custodienda sunt, non pluribus clavibus, sed una tantum recluduntur; si Ecclesia vel Oratorium una tantum clavi aperiatur, „ et claudatur, ii praesertim, qui sequuntur sententiam aliquorum Doctorum, inter quos recensetur *Beatus Alphonsus de Ligorio*, profecto tenere debent unam tantum cla-

„ vem Oratorii, vel Ecclesiae materiam esse sufficientem pro Ordinatione Ostiariorum". Legitur enim „ *in Examine Ordinandorum* ex „ ejus doctrina desumpto, *cap.* 3. „ *art.* 2. *sect.* 1. *de Ostiariatu* : „ *Quod Claves in Ordinatione Ostiariatus esse debent propriae Ecclesiae, nec possint aliae substitui* : Igitur si claves tradendae debent esse propriae Ecclesiae, nec „ aliae possunt substitui in Oratorio, vel Ecclesia, quae unam tantum habet clavem, aut nemo ordinari potest in ea Ostiarius, aut „ in ejus Ordinatione una tantum „ clavis eidem est tradenda. Et fortasse Episcopus Orator tenet et „ ipse, quod revera, dum Ostiariatus Ordinem confert, debeant parari, et in promptu esse claves Ecclesiae, in qua tenet Ordinationem.

„ Verum Ostiarii non ordinantur „ pro aperienda Ecclesia, eaque claudenda, et custodiendis iis omnibus, quae in eadem custodiuntur, „ in qua ordinantur. Non enim ordinantur Ostiarii, pro una tantum „ Ecclesia, sed traditione clavium „ designantur, et constituuntur in „ Ordine Ostiariatus, pro quibuscumque aperiendis, et claudendis „ Ecclesiis, ac pro aliis muneribus „ perfungendis in quacumque Ecclesia. Hinc est, quod Theologi fere „ omnes tenent, pro clavibus Ecclesiae, quae juxta Rubricas parari debent, quasque debent Ostiarii „ tangere, non designari claves Ecclesiae proprias, sed quascumque „ claves, dummodo aptae sint ad „ aperiendum, et in praxi hoc ab „ omnibus Episcopis in Ordinatione „ Ostiariorum servatur. Nec obstat, „ quod in traditione clavium, quae „ non sint propriae Ecclesiae, non „ amplius verificentur verba, quae „ proferuntur ab Episcopo ajente : „ *Sic agite, quasi reddituri Deo rationem pro iis rebus, quae his clavibus recluduntur* : Nam claves, quae traduntur Ostiariis, sunt „ *signum demonstrativum* jurisdictionis aperiendi, claudendi quascumque Ecclesias, et custodiendi, „ quae in Ecclesiis custodiuntur, non „ *taxativum* ad ea tantum custodienda, quae traditis clavibus recluduntur. Traditio potius unius clavis „ aliquo modo obstaret praedictis „ verbis, quae in numero plurali „ exprimuntur, non in singulari.

„ Quibus positis, quamvis signum „ demonstrativum Jurisdictionis, quae „ confertur Ostiariis tam una clavis, „ quam plures efficiant, ac propterea „ non dubitarem, unam tantum clavem esse materiam sufficientem pro „ Ordinatione Ostiariorum ; cum tamen hoc *signum* sit *Indicativum* „ Jurisdictionis pro quacumque Ecclesia, non *taxativum* pro ea, in „ qua ordinantur ; et multo magis, „ ne ex affirmativa responsione hujus „ Sacrae Congregationis ad propositum dubium deducatur, et confirmetur aliquorum opinio, quod claves tradendae debeant esse propriae „ Ecclesiae, nec possint aliae substitui, unde in Oratorio, seu Ecclesia, quae unam tantum habet clavem, haec sola tradenda sit, respondendum censerem : *Quamvis una clavis posset esse materia sufficiens pro Ordinatione Ostiariatus, servandam tamen esse Rubri-*

tangere, et non successive, et super duos, vel tres, aut quatuor simul tangentes materiam proferre formam Ordinationis? (a)

3.º Similiter ex Pontificali debent successive tangere Calicem, et Patenam Subdiaconi, et Presbyteri in eorum Ordinatione. Sufficitne quod simul tangant, et non successive singuli, et super duos, aut tres, aut quatuor simul tangentes materiam, proferre formam, dum Pontificale dicit: *Accipite*? (b)

„ *cam, quae praecipit, claves esse* „ *tradendas, quae sive argenteae sint,* „ *vel ferreae, sive ligneae, dummodo* „ *aptae sint ad aperiendum, con-* „ *stituunt materiam remotam hujus* „ *Ordinis*.

(a) Pergit ad secundam Dubii partem, inquiens „ Clara est quoad se- „ cundum dispositio Rubricae. *Pon-* „ *tifex accipit, et tradit omnibus* „ *claves Ecclesiae, quas successive* „ *manu dextera singuli tangunt, Pon* „ *tifice dicente: sic agite quasi red-* „ *dituri Deo rationem pro iis rebus,* „ *quae his clavibus recluduntur*: „ Claves ergo non accipiendae sunt „ successive ab omnibus, sed omnibus „ tradendae ab Episcopo, ut singuli Or- „ dinandi illas tangant manu dextera. „ Quotquot ergo eodem tempore pos- „ sunt tangere claves, possunt eodem „ tempore ordinari Ostiarii, Pontifice „ dicente: *Sic agite ec.* Et quoniam „ impossibile est, quod, si permulti „ sint Ostiarii, omnes tangant cla- „ ves, quas tradit Episcopus; hinc „ est, quod eodem tempore ordi- „ nari possunt, ut fit in Patriarcha- „ li Lateranensi Basilica, duo, vel „ tres, qui simul tangunt claves, de „ novo repetita forma super alios „ successive tangentes.

(b) Tandem ad tertiam dubii partem sic ait „ Traditio Calicis cum „ Patena, prout exponitur in ter- „ tio dubio, tam fit Subdiaconis, „ quam Presbyteris, dum ordinantur; „ ea tantum differentia, quod Sub- „ diaconis traditur Calix vacuus cum „ Patena vacua superposita; Presby- „ teris Calix cum vino, et aqua, „ et Patena superposita cum Hostia. „ Verum si de Subdiaconis loqua- „ tur dubium, error irrepsit in indi- „ catione formae: *Accipite*, cum for- „ mula pro Subdiaconis sit: *Videte* „ *cujus ministerium vobis tradi-* „ *tur etc.* Si vero de Presbyteris, ma- „ jor est error, quia non non legitur „ in Pontificali pro ordinatione Pre- „ sbyteratus, quando eis traditur Ca- „ lix cum Patena, *Accipite*, sed *Ac-* „ *cipe*: Forma ergo in traditione Ca- „ licis, et Patenae pro Ordinatio- „ ne plurium Subdiaconorum poni- „ tur in plurali; in Ordinatione Pre- „ sbyterorum praescribitur in singu- „ lari, *Accipe*. Hinc evidentissime „ deducitur, quin aliae Theologicae „ rationes adducantur, quod super „ duos, vel tres Subdiaconos ordi- „ nandos, qui revera successive tan- „ gant eodem tempore Calicem et „ Patenam, proferri potest forma: „ *Videte*: In ordinatione vero Pre- „ sbyterorum, cuilibet esse Calicem „ cum Patena tradendum, et in hu- „ jusmodi traditione cuilibet esse for- „ mam repetendam, *Accipe*: Haec „ enim est pro Presbyterorum ordi- „ natione dispositio Rubricae Pon- „ tificalis: . *Episcopus unicuique* „ *cum Oleo Cathecumenorum inun-* „ *git ambas manus simul junctas*,

8. Caditne sub praecepto assistere, et celebrare in Vesperis, Matutinis, Laudibus, et Missa in diebus, in quibus Pontificale, et Caeremoniale loquuntur de caeremoniis observandis a Pontifice, seu Episcopo? (a)

9. Caditne sub praecepto Anniversarium pro antecessore Episcopo defuncto omnibus annis, ut in Caeremoniali? (b)

,, *dicens: consecrare, et sanctificare digneris Domine: Et postquam omnium Ordinandorum fuerint manus unctae, et consecratae, necnon panniculo albo simul alligatae, cuilibet successive tradit Calicem cum vino, et aqua, et Patenam superpositam cum Hostia, quam Ordinandus accipit inter indicem et medium digitum, cuppam Calicis, et Patenam simul tangens, eodem Pontifice singulis dicente: Accipe potestatem offerre Sacrificium Deo etc.*

(a) Quamquam Caeremoniale Episcoporum *lib.* 2. *cap.* 34., enumerando Festivitates, in quibus solemne est, ut Episcopus vel pontificaliter celebret, vel in pontificalibus Sacris Mysteriis assistat, non praeceptiva verba adhibeat, sed iis utatur, quae congruentiam, decentiam, facultatem important, videlicet *decet, poterit, etc.* nihilominus solemniores aliqui sunt dies, in quibus, nisi legitime impeditus fuerit, per se ipsum omnino celebrare tenetur. Sunt autem dies Nativitatis Domini, et Dominica Sancta Paschae. Quoad hosce dies idem Caeremoniale forma utitur prorsus diversa, quae praeceptiva est. Agens *lib.* 2. *cap.* 14. de Festo Nativitatis Domini, ponit in arbitrio Episcopi primam Missam in nocte, non ita tamen quoad tertiam: *Episcopus vero* (sic num. 11.) *non sumet Purificationem* (si in nocte celebraverit) *et in fine post Benedictionem non dabit Indulgentiam, quia in tertia Missa, QUAM OMNINO CANTABIT EPISCOPUS IN DIE, erit Indulgentia publicanda*: Et cap. 29. num. 1. Legitur: *In die Paschae Resurrectionis D. N. J. C. Episcopus, nisi aliquo legitimo impedimento fuerit praepeditus, MISSAM SOLEMNEM OMNINO CELEBRARE DEBET.* Ubi notandum est, quod ad praeceptum imponendum satis erat verbum *debet*; additur tamen illud *omnino*, ut sciant Episcopi, gravem sibi obligationem inesse celebrandi pontificaliter Missam in diebus Nativitatis Domini, et Paschatis, nisi legitimum intercedat impedimentum; in aliis vero diebus magnae solemnitatis, qui enumerantur *cap.* 34. *num.* 1. licet non urgeat praeceptum, decet, et congruit, ut Episcopi Sacrum solemne per se ipsos faciant. Quod si non legitime impediti negligerent, populo ipsis commisso occasionem scandali, et offensionis praeberent.

(b) Nedum decet, verum etiam omnino debet Anniversarium celebrari pro Episcopo ultimo loco defuncto. Rubrica namque *Caeremonialis lib.* 2. *cap.* 36. praeceptivis utitur verbis. *Episcopus vivens Praedecessoris sui proxime ante ipsum defuncti memoriam habere debet, et pro ejus Anima ab aliqua Dignitate, vel Canonico celebrante praesens assistere, et in fine absolvere.* Ideo S. R. C., instante Episcopo Signino

10? Potestne Episcopus vel per se ipsum, vel per alium Sacerdotem benedicere Oratorium Monialium S. Augustini, quae, destituto earum Conventu, vitam degunt in quadam domo, ut possint Sacramenta Confessionis, et Sacrae Eucharistiae recipere, cum absque clausura vivant? (a)

pro declaratione dubii: *An ipse posset compellere Canonicos ad canendam Missam pro Anniversario Episcopi ultimo loco defuncti?* Eadem S. C. sub die 23. Novembris 1653. respondit: *In hoc servandam esse dispositionem Caeremonialis*; quod perinde valet, ac si respondisset: *affirmative, et compelli posse Canonicos ad praescriptum Anniversarium, quod Caeremoniale omnino praecipit per verbum* debet.

(a) Licet Episcopis, qua funguntur ordinaria auctoritate, publici Sacelli erectionem queant permittere, ut Sacrum in eo fiat, non ad alicujus privatae familiae commodum, sed et ad aliorum extraneorum utilitatem; ideo tale Sacellum, sive Oratorium, quod parva Ecclesia est, ostium apertum habere debet in viam publicam, ut cunctis pateat ingressus: intra vero privatae domus parietes, nemo, praeter Romanum Pontificem, indulgere potest, ut domestica Oratoria, ad ibi Sacrum faciendum, erigantur. In Dubio autem, quod proponitur, quamvis non sit clare expressum, praesumi tamen potest privilegium ab Apostolica Sede concessum, cum agatur de Sacello domestico, pro commoditate Monialium provisionaliter ibi sine clausurae lege commorantium. Posito autem, quod revera Apostolicum non desit Indultum, et legitime Oratorium fuerit erectum; cum privatum sit, solemniter benedicendum non est, nisi adhiberi velit Benedictio domus, vel loci, quae nullam solemnitatem habet, et fieri potest privatim a quolibet Sacerdote quocumque tempore. Equidem Rituale Romanum ritus, preces, sacrasque caeremonias praescribit, tam pro minoribus Ecclesiis, quam pro parvis Oratoriis benedicendis; verum ibi agitur de Oratoriis publicis, quae cunctis patent, et in viam publicam habent apertum ostium; sed hujusmodi ritus trahi nequeunt ad Oratoria domestica. Non inficior *Gatticum*, in Tractatu *de Oratoriis domesticis cap.* 12. in ea opinione versari, quod Oratoria ipsa domestica consueverint benedici, et consecrari, ante quam in iisdem Missae Sacrificium celebraretur. Sed id a jure, quo vivimus, alienum est, ac propterea idem *Gatticus* ibidem *num.* 20. benedicenda esse Oratoria domestica omnino negat, videndus *Baruffaldus* ad Ritual. Roman *tit.* 72. *num.* 18. *et* 19. nec non *Catalanus* ad idem Ritual. Roman. *tit.* 8. *cap.* 19. *num.* 10., ubi docet: Oratoria in domibus privatis ,, erecta, ut in iis Sacrificium Missae ,, celebretur, nequaquam benedici debere praescriptis in Rituali precibus pro Benedictione novae Ecclesiae, vel Oratorii publici; et ,, ratio est, quia Oratoria illa non ,, perpetuo Deo devoventur, sed ,, pro libito illius, qui gaudet hujusmodi Indulto ab Apostolica Sede ,, obtento, in alios usus converti solent, vel saltem post illius mortem ,, Sacrificio inepta redduntur. Sed neque conveniens est, ut privatae domus Oratoria, passim illa praerogativa decorentur, quae praeci-

10. Minores Ordines post meridiem Feriae VI. ante Sabbatum Ordinum, possuntne conferri, uti fit? (a)

Et sacra eadem Rituum Congregatio, exquisita prius sententia, et voto alterius ex Apostolicarum caeremoniarum magistris scripto exarata, typisque evulgata, ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Julii Mariae de Somalia Sac. eidem Congr. Praefecti, et Ponentis, respondendum censuit, ut infra sequitur, videlicet.

Ad primum = *Quando Episcopi ritum Consecrationis, seu Benedi-*

„ pue pro publicis Oratoriis a Rituali praescripta est. Ut enim majores Ecclesiae a minoribus, sive ab Oratoriis publicis circa ritum Dedicationis distinguuntur (nam illae, ut dictum est, Pontificali Consecratione indigent, ista vero Sacerdotali dumtaxat Benedictione) ita par esse videtur, ut privata Oratoria a publicis differant circa ritum Benedictionis, quae in Rituali solum pro novis Ecclesiis, publicisque Oratoriis assignatur. Caeterum docet laudatus Gatticus, satis esse, si Oratoria privatarum domorum, antequam Sacrificium Missae in iis celebretur, aqua benedicta aspergantur, et super illa recitetur communis, ac generalis precum formula, quam pro nova benedicenda domo Rituale nostrum proponit.

(a) Quidquid sit de jure antiquo quoad statuta tempora pro conferendis minoribus Ordinibus certam modo regulam tradit *Pontificale Romanum*, ubi in *Titulo de Ordinibus conferendis* sic legitur: *Tempora Ordinationum sunt: Sabbata in omnibus quatuor temporibus, Sabbatum ante Dominicam de Passione, et Sabbatum Sanctum. Clericatus, seu prima Tonsura quocumque, die, hora, et loco conferri potest. Minores vero Ordines possunt dari singulis Dominicis, et Festivis diebus duplicibus ubicumque, et mane tantum*. Etsi vero haec sit tenenda regula, attamen in Ordinationibus Generalibus variis in Ecclesiis consuetudo invaluit, conferendi Minores Ordines non in Sabbato, sed in Feria sexta immediate ante post meridiem, quae consuetudo, ut ait *Layman ad cap. de eo* 3. *de temporibus Ordinationum*, *reprobari non potest*. Et revera plures sunt Scriptores, qui testantur morem conferendi Minores Ordines Vespere Feriae sextae quatuor Temporum. Ita *Gobat. tom.* 1. *tract.* 8. *num.* 52. Escobar *in Theologia Morali lib.* 23. *cap.* 18. *num.*, 230. *Rossignoli de Ordinibus Ecclesiasticis art.* 1. *quaest.* 2. *part.* 7. *num.* 4. *Henriquez in Summa lib.* 10. *cap.* 12. *num.* 2. *Reinfestuel. lib.* 1. *decret. tit.* 1. *num.* 31. bene plurimos alios brevitatis ergo praetermittimus. Imo morem hunc ubique fere receptum testatur *Fagnanus in tit. cap. de eo num.* 14.; ipse tamen in sensu est, quod hujusmodi consuetudo, ut pote abusiva, prorsus sit abroganda. Id, ut fieri possit, et optandum, et curandum est. Sed quoniam consuetudines, quae profundas fixere radices, difficillime eradicari possunt; ideo Apostolica Sedes, dum jubet, ut curae omnes ad eas tollendas adhibeantur, nihilominus, ubi difficile est eas abrumpere, tolerandas esse permisit. Ita

ctionis in Pontificali pro uno tantum praescriptum, exercere debent pro pluribus, regulam certam pro his, quae semel in plurali dicenda sunt, quaeque cuilibet repetenda in singulari, desumant ex eodem Pontificali in collatione Ordinum pro pluribus, ita videlicet, ut Psalmi, Antiphonae, Preces recitandae a Choro, vel etiam a solo Episcopo, quae cum actionibus non conjunguntur, semel, et respective in plurali dicuntur: Actiones vero cum adjunctis formulis, uti sunt Cruces, et Unctiones, super singulis Aris ab Episcopo reiterentur.

Ad secundum = *Affirmative, ut ad primum.*

Ad tertium = *Negative, sed signa Crucis cum pollice, et manu benedicendo toties facienda sunt, quoties cum signo Crucis adnotatur forma sanctificationis, et consecrationis, quam proferre debet Episcopus juxta praescriptum Rubricae, prius in medio Tabulae, deinde in quatuor cornibus illiusmet Tabulae, et idem successive facere, et repetere super singulis lapideis Tabulis consecrandis.*

Ad quartum = *Affirmative ad utramque partem, videlicet sufficere aspergere, et incensare tribus vicibus tantum in circuitu omnium Tabularum, et semel dicere Antiphonas, Orationem, et Psalmum* Miserere, *non vero Psalmum* Quam dilecta (*ut perperam ponitur in dubio*), *qui non dicitur dum tribus vicibus per gyrum thurificatio fit, sed dicitur semel dum Oleo Cathecumenorum liniuntur Tabulae. Excipienda tamen est postrema thurificatio ante Orationem* = Descendat quaesumus Domine *etc.* = *iteranda supra singulas Aras.*

Ad quintum = *Negative ad primam partem, Affirmative ad secundam, dummodo quantitas thuris cùm ad thurificandum, tùm ad cremandum in Aris satis sit pro numero Tabularum.*

Ad sextum = *Post peractam Consecrationem Altarium portatilium Missam vel per Episcopum, vel per aliquem Sacerdotem celebrandam esse super unam dumtaxat ex Tabulis consecratis.*

Ad septimum = *Ad primum quaesitum Dubii 7., quamvis una clavis esse possit materia sufficiens pro Ordinatione Ostiarii, servandam tamen esse Rubricam, quae praecipit claves esse tradendas, quae sive*

in simili quaestione respondit Sacra Congregatio Concilii. Siquidem rogata ab Episcopo Portallegren: *An supposita consuetudine immemorabili, licitum sit, conferre primam Tonsuram, et minores Ordines Feria sexta post prandium ante diem Sabbati quatuor Temporum in casu etc.?* sub die 13. Aprilis 1790. hoc dedit responsum: *Affirmative quoad primam Tonsuram; et quoad caeteros minores Ordines consuetudinem immemorabilem tolerari posse; sed expedire, ut Episcopus se conformet Pontificali Romano de minoribus Ordinibus.* Ubi notandum est, quod non alia consuetudo toleranda sit, quam quae revera immemorabilis est; sed etiam, si talis sit, mentem tamen Sacrae Congregationis esse, ut corrigatur ita, ut imposterum ordo praescriptus a Pontificali Romano omnino servetur.

argenteae sint, *sive ferrae*, *sive ligneae*, *dummodo aptae sint ad aperiendum*, *constituunt materiam remotam hujus Ordinis*. = *Ad quaesitum secundum* : *Affirmative ad utramque partem*; *dummodo qui simul ordinantur Ostiarii tangant manu dextera claves*, *dum Episcopus profert formam* = *Ad quaesitum tertium* : *Affirmative quoad Subdiaconos* : *Negative quoad Presbyteros* : *siquidem juxta Pontificalis Rubricam in Ordinatione Subdiaconorum super duos*, *vel tres simul manu dextera tangentes Calicem cum Patena potest ab Episcopo proferri forma* = Videte cujus ministerium vobis traditur *etc.* = *In Ordinatione vero Presbyterorum cuilibet tradendus est Calix cum vino*, *et aqua*, *et Patena cum Hostia*, *et cuilibet forma repetenda est in singulari* = Accipe potestatem *etc.*

Ad octavum = *Caeremoniale Episcoporum lib.* 2. *cap.* 14. *num.* 11. *et cap.* 29. *num.* 1. *positivum praeceptum imponit Episcopo legitime non impedito celebrandi per seipsum in die Sancto Paschae*, *et tertiam Missam in die Nativitatis Domini Nostri Jesu Christi*; *in aliis vero solemnioribus enumeratis in cap.* 34. *num.* 2. *decet*, *maximeque convenit*, *ut Sacrum solemne faciat*, *prout etiam*, *ut Pontificalibus indutus in aliis*, *quae ibidem indicantur num.* 4. *Vesperis*, *Matutinis*, *Laudibus*, *et Missae per Dignitatem*, *vel Canonicum celebratae assistat*.

Ad nonum = *Affirmative*. .

Ad decimum = *Negative*, *cum Oratoria privata numquam benedicantur ritu praescripto in Rituali Romano pro publicis Oratoriis*.

Ad undecimum = *Servandam esse resolutionem S. Congregationis Concilii*, *quae sub die* 13. *Aprilis* 1720. *in Portallegren. simili Dubio respondit* = *Affirmative quoad primam Tonsuram*; *et quoad caeteros minores Ordines consuetudinem immemorabilem tolerari posse*; *sed expedire*, *ut Episcopus se conformet Pontificali Romano titulo de minoribus Ordinibus*.

Atque ita statuit, et decrevit. *Die* 11. *Martii* 1820.

4416. MAZARIEN. RESOLUTIONIS DUBIORUM.

Dioecesis Mazarien. de anno 1804. obtinuit ab hac Sancta Apostolica Sede Indultum agendi postrema mensis Augusti die Festum S. Conradi Confes., et die septima subsequentis Septembris alterum B. M. V. de Jubino nuncupat. sub rit. dup. Cum autem in primo ex his diebus Ecclesia Collegiata Castri Veterani dictae Dioecesis, celebritatem recolat propriae Dedicationis; et in altero Octava dies solemni finem imponat recordationi; indulta Officia cedere necessario locum debuerant, erantque eapropter transferenda in primam diem non impeditam Officio IX. lectionum, juxta Rubricas, ceu reapse assignata fuit Festo S. Raymundi Nonnati, cujus pariter Officium a propria sede removendum fuit. Verumtamen illius Chori Praefectus vigesimam septimam diem mensis Octobris Festo B. M. V. de Jubino, nonam autem supra vigesimam Novembris S. Conradi Officio pro ingenio suo assignavit, etiamsi plures post Octavam Dedicationis dies non impediti Officio IX. lectionum haberentur. Eapropter Sacerdos Gaspar Maggio Ecclesiae illius Collegiatae Beneficiatus, et

Caeremoniarum Magister muneris sui partes esse arbitratus est, Sac. Rit. Congregationem rogare pro resolutione sequentium Dubiorum.

1. Utrum talis assignatio fieri potuerit a praedicto Praefecto Decano, vel debuerit fieri ab Ordinario Dioecesano? (a)

(a) Cum Officia concessa ab Apostolica Sede Clero Civitatis, et Dioecesis Mazarien. pro diebus sacris *B. Mariae Virgini* nuncupatae *de Jubino*, et *S. Conrado Confessori* nequirent obtinere assignatam sedem in Ecclesia Collegiata Castriveterani ejusdem Dioecesis, ob occursum Dedicationis, hujusque diei octavae; erant necessario transferenda ad alias dies tamquam ad sedes proprias, in perpetuum retinendas, et nunquam in posterum immutandas. Factum id revera fuit a Chori Praefecto. Aegre hoc tulit illius Ecclesiae caeremoniarum Magister; quamobrem rem detulit ad Sac. Rit. Congregationem, quaesivitque; num ad Episcopum pertineret quod Chori Praefectus perperam sibi usurpaverat. Verum non hoc erat postulandum, immo potius; num recte, servataque Rubricarum forma, et S. R. C. Decretorum dispositione facta fuerit dierum assignatio. Etenim vel Episcopus, vel Chori Praefectus, vel caeremoniis Praepositus, vel Calendarii Director, vel alter quilibet ille sit, cui de jure id competat; certum tamen est, quod nova Festa, quae propriam sedem impeditam, et ab altero jam occupatam inveniunt, transferenda in perpetuum sunt ad proximiores dies, qui primi occurrunt vacui; neque fas est alios pro arbitrio, et commoditate seligere. De jure antiquo in casu hujusmodi impedimenti Sac. Rit. Congregatio novam assignationem sibi reservaverat. Et merito quidem; ne quispiam sibi datum crederet ad placitum Rubricas interpretari. Sed postea certa data fuit regula ubique servanda, quin opus foret ad eamdem pro assignatione confugere. Plura sunt Decreta, quae hoc evincunt. Unum afferre sufficiat. Cum satis clara non viderentur, nec omnia simul convenire S. Congregationis Responsa, postulatum fuit *in Wilnen.* quomodo ea essent intelligenda? Et sub *die* 22. *Aprilis* 1741. declaratum lego: *Serventur posteriora, et ultima S. R. C. Decreta: per quae assignatio alterius diei Officio in perpetuum impedito fieri potest, S. Congregatione inconsulta, prout ex Decretis* 2. *Julii* 1712. *et* 20. *Novembris* 1717. (vide *num.* 3961. *ad dub.* 7.) Quoniam vero, licet praefatum Decretum assignationem perpetuam demandet, clare tamen non designat primam diem non impeditam; alia non desunt, quae elucidant id, quod in illo omissum fuerat. Ita in *Brugen.* 23. *Junii* 1736. *in Tergestina die* 22. *Julii* 1742., praecipue vero *in Frisigen.* 22. *Augusti* 1744., *et in una Ordinis Discalceatorum Sanctissimae Trinitatis Poloniae* 15. *Maij* 1745. (vide *num.* 3900. *ad* 4., 3980. 4012. 4022.) Verumtamen, etsi certa sit regula reponendi Festum perpetuo translatum in primam diem non impeditam, ita ut nemini liceat ab ea declinare; nihilominus eadem S. Cong. jubet, ne id privata auctoritate fiat, sed omnino vult, ut Ordinarius cognoscat causas, et ordinem translationis. Ita in Hispalen 26. Novembris 1735. *Sanctis, qui perpetuo sunt transferendi, sit assignan-*

2. An, quia assignatio diei facta non fuit prima die non impedita, juxta Rubricas Breviarii Romani de translatione Festorum, et multa S. R. C. Decreta, talis error debeat corrigi, et illis legibus conformari? (a)

3. An consuetudo quindecim annorum possit suffragari hujusmodi assignationi perperam factae? (b)

4. An in vigiliis Apostolorum, eo quia per Bullam SSmi Dni Nostri Pii Papae VII., die 10. Aprilis 1818. pro Siciliae Regno abrogata fuerunt Jejunia, genuflectendum sit a Choro ad preces Officii, et in Missa

da dies fixa, et commisit eidem Archiepiscopo, ut pro unica vice deveniat ad hanc designationem dierum (num. 3889. *ad* 3.) Et longe clarius in laudata *Frisigen.*, ubi legitur; *Prima dies proxime non impedita assignanda est cuilibet Festo a suo die ob perpetuum impedimentum translato, ita ut dies propria, et fixa Festi translati, justificatis tamen apud Reverendissimum Episcopum loci Ordinarium translatorum numero, et causis, dierumque assignatorum ordine, et qualitate*. In casu autem proposito nec Episcopo, nec Directori Calendarii, nec alteri cuilibet fas erat in assignatione dierum praeterire proximiores non impeditos, et Festa, quae locum habere nequibant in propria sede, longius amandare. Quamobrem proposito Dubio in abstracto respondendum fuisset: *negative ad primam partem, affirmative ad secundam*. Sed in concreto casu recte, sapienterque S. Congregatio a Dubio declinans, satius duxit regulam dare omnino servandam, videlicet: *Dies assignanda erat juxta Rubricas, et Decreta, ut in secundo*: Atque hoc pacto unica responsione utrique Dubio satisfecit. Neque novum est, ut S. Cong. Dubiis non directe respondeat, sed majoris claritatis ergo generalem det regulam. Possem hoc pluribus comprobare exemplis; unum sufficiat in casu omnino simili. Proposito namque Dubio a Provinciali S. Joachim in Regno Poloniae Ordinis Discalceatorum SSmae Trinitatis: *Quis debeat diem assignare tamquam propriam Festis illis, quae perpetuo impedita manent ratione alterius Festi occurrentis?* Sacra Congregatio nullam rationem habuit personae, a qua facienda esset assignatio; sed satius duxit regulam dare, quae tenenda foret, videlicet: *Quando plura Officia de praecepto eadem die in aliquibus locis ita fixè occurrunt, ut translatio alicujus, seu aliquorum sit perpetua, tunc prima dies proxima non impedita assignata censetur in perpetuum pro die propria Festi respective translati* (num. 4022. *ad* 1.) Cum enim assignatio facienda sit juxta dispositionem juris, et non alias, otiosum erat quaerere a quo facienda esset.

(a) Nihil occurrit speciali animadversione dignum quoad hoc Dubium, quod cum primo est conjungendum.

(b) Consuetudo, de qua in Dubio, ut talis nec haberi, nec nomine tenus appellari potest. Quod ex errore, vel ex ignorantia factum est, corrigi omnino debet, ac tolli, neque ullo tempore potest praescriptionem inducere, praesertim si recens est, et cum lata lege pugnet. Id revera accidit in allata facti specie, ut supra notatum est. Quamquam nec

de iisdem Vigiliis, eo quia in dicta Bulla legitur = Officia, et Missas tam in iisdem abrogatis Festis, quam in eorum Vigiliis retineri, et sicut prius celebrari mandamus? (a)

5. An Oratio Exaltationis Sanctae Crucis concludi debeat *per eumdem Dominum Nostrum*, eo quia diversimode legatur? Ac etiam; An occurrente commemoratione Octavae omnium Sanctorum, et B. M. Virginis de Paradiso, debeat poni prius de B. Maria Virgine, vel posterius? (b)

admittenda foret, nullamque vim obtineret, dato etiam, quod non recens esset, sed antiqua, cum nec laudabilis, nec rationabilis sit quales esse illas oportet, quas servari posse jura concedunt.

(a) Nescio, num ignorantiae crassae, et supinae, an potius, quod est longe deterius, taedio tenuissimi laboris, propriaeque commoditati indulgendi desiderio tribuendum sit, quod aliquis adinveniatur, qui secum reputet non esse genuflectendum in Officio Vigiliae, eo quia Apostolica auctoritate, populus solutus est a lege abstinentiae, et jejunii. Clara enim est litera Brevis, qua absolute praecipitur, nihil innovandum esse per Apostolicum Indultum *quoad Missam*, *Officium*, *et alias Ecclesiasticas Functiones*. Itaque, si abrogata lege abstinentiae, et jejunii, Officium tamen de Vigilia (nisi aliud occurrat novem lectionum) est recitandum; si in choro celebranda Missa est de eadem Vigilia, etiamsi altera conventualis celebrata fuerit de Festo occurrente, quisque videt, planeque intelligit, praeservatam esse dispositionem Rubricarum, quae ritum praescribunt cum standi, tum genuflectendi in Officio, et Missa de Vigilia (vide, quae dicta sunt in adnotat. ad *num.* 4404. *dub.* 4. 4405. *dub.* 2.)

(b) Duo sunt quaestiones, quae sub hoc Dubio enodandae proponuntur. Prima versatur circa modum, quo concludi debet Oratio in Festo *Exaltationis S. Crucis*. Secunda, de quo fieri debeat prima commemoratio, si duo simul concurrant octavae, scilicet: B. Mariae Virginis de Paradiso, et omnium Sanctorum.

De prima dicam. Varii sunt modi, quibus concludi debent orationes; neque a praescripto Rubricarum, quae dant regulam, est declinandum. Nulla est conclusio, etsi brevis, quae D. N. J. C., cujus passione, et meritis redempti sumus, nomine non absolvatur; sed non aequalis semper est modus; cum juxta diversas relationes dici debeat vel: *Qui vivis, et regnas*: vel: *Qui vivit, et regnat*, vel: *Per eumdem Dominum* etc.: nihilominus aliquae Orationes occurrunt, in quarum conclusione quaeri potest, num unus potius, quam alter modus sit adhibendus: Ad harum classem illa referri posse videtur, quam legimus in *Officio et Missa Exaltationis S. Crucis*. In fere omnibus Missalibus, et Breviariis conclusio est: *Per eumdem Dominum nostrum* etc.: Aliqui sunt tamen, qui putant simpliciter esse legendum: *Per Dominum nostrum Jesum Christum* etc., eo quia nec in prima, nec in secunda parte Orationis Jesu Nomen occurrit, innixi *rubrica XVI. de Oratione num.* 4., ubi legitur: *Si Oratio dirigatur ad Filium*, *concluditur*: *Qui vivis, et regnas*: *si in principio*

Et Sac. eadem Congregatio, audito prius altero ex Caeremoniarum Apostolicarum Magistris, qui suam sententiam praelo cusam dedit, ad relationem Emi, et Rmi Dni Card. Vidoni dictae Causae Ponentis, rescribendum censuit, ut infra videlicet,

Orationis fiat mentio Filii, dicatur: Per eumdem: si in fine Orationis dicatur: Qui tecum vivit, et regnat. Et re quidem vera generalis haec regula est, sed non ita accipienda, ut ad effectum variandi conclusionem necesse omnino sit, ut explicite Jesus in prima, vel in secunda Orationis parte nominetur; satis est, quod memoretur mysterium *ad Filium hominem factum* pertinens, cujus nomen subintelligitur. Oratio, de qua disputatur, est de Crucis mysterio, et Redemptione per Crucem operata. Redemptio autem necessario personae Filii Reparatoris referenda est, non alteri. De Filio igitur tam in Orationis exordio, quam ejus in fine per verba: *cujus mysterium, ejus redemptionis* mentio fit. Ideo conclusio esse debet: *Per eumdem* etc. Imploramus enim a Patre, ut per mysterium Crucis praemium, quod per ipsam Crucem a persona Filii nobis comparatum est, assequi in caelesti patria mereamur. Atque en ratio, ob quam nedum in recentibus, verum etiam in antiquis Missalibus, et Breviariis legitur conclusio *per eumdem*, quae proinde sine ulla innovatione retinenda est.

His accedit, quod S. Congregatio in similibus quaestionibus recedere nunquam voluit ab iis, quae probavit, ac sacravit antiquitas. Cum novum Missale cudendum esset typis de Propaganda Fide, plures quaestiones enodandae S. R. Congregationi propositae fuerunt, quas inter 8.: *Utrum in Missali corrigenda sint quae diversa inveniuntur a Sacris Bibliis in principio Epistolarum, et in literis assignatis?* et 22.: *An in benedictione incensi ad Offertorium, ubi dicitur: per intercessionem B. Michaelis Archangeli stantis a dexteris Altaris incensi, pro Michaele reponendum sit nomen Gabrielis, qui apparuit Zacchariae stans a dexteris Altaris Incensi?*: Eadem S. C. sub *die* 25. *Septembris* 1706. ad utramque respondit: *nihil innovandum* (num. 3605. dub. 8., et 22.) Exorta controversia circa *Communicantes proprium dicendum in Festo Pentecostes* (quia) *in quibusdam Missalibus legitur: igneis linguis: in aliis quampluribus legitur: innumeris linguis; et cum ex hac lectione varia haud modica exorta sit controversia, ad eam dirimendam petitur a S. R. C., quatenus declarare dignetur, quaenam ex dictis duabus lectionibus amplecti debeat?* Et eadem S. C. sub die 13. Martii 1804., praescindendo a majori, minorive proprietate verborum, decidendi rationem petiit ex conformitate lectionis cum antiquis Missalibus, ideoque respondit: *Lectionem: Innumeris linguis esse conformem Missali ab Urbano VIII. recognito* (434 1. ad 1.) Quo sane responso S. C. satis, superque ostendit, nihil esse in Missali innovandum post ultimam correctionem, et reformationem peractam *sub Urbano VIII.* Cum igitur conclusio Orationis in Festo Exaltationis S. Crucis non alia sit in antiquis, ac recentibus Missalibus, quam *Per eumdem* etc. haec

Ad 1. = *Assignandi erunt dies primi non impediti, juxta Sac. Congregationis Decreta.*

Ad 2. = *Affirmative.*

Ad 3. = *Negative.*

Ad 4. = *Cum per Apostolicum Indultum in casu, de quo agitur, abrogatis vigiliis quoad jejunium, et abstinentiam, nihil immutatum fuerit quoad ritus, et functiones Ecclesiasticas, imo expresse cautum sit, ut retineantur, et serventur; ideo ad preces Officii, et in Missa de Vigilia erit genuflectendum ad formam Rubricarum.*

Ad 5. = *Ad primam Dubii partem, nihil immutandum, et retinendam esse conclusionem*: per eumdem etc. *Ad secundam: In aequalitate ritus retinenda.* Praestat et aliud afferre responsum, quo idipsum magis comprobatur. Dubitatum fuit: utrum Oratio pro Rege concludenda esset: *Per Dominum nostrum* etc., aut: *Qui vivis, et regnas* etc., quia eadem videtur dirigi ad Filium, qui specialiter dicitur: *Via, veritas, et vita*: et S. C. sub die 3. *Martii* 1761. respondit: *conclusio Orationis pro Rege debet esse: Per Dominum nostrum* etc.: neque ita decrevit, eo quia aeque Patri, ac Filio proprie conveniunt verba illa *Via, veritas, et vita*: verum, quia: *Ita habent autographa Missalia S. Pii V., Clementis VIII., et Urbani itidem VIII.* (num. 4150. ad 2.)

Succedit Dubii pars altera, quae est de concursu duarum octavarum, videlicet *B. M. V. de Paradiso* nuncupatae, et *omnium Sanctorum*: Cuinam ex istis praelatio debetur? quaenam in diebus infra octavam non impeditis Officium obtinebit? quaenam simplicem commemorationem? Decidendi ratio, vel a dignitate simul, et ritu petenda est, vel a ritu dumtaxat. Si duo octavae concurrant aequalis ritus, cùm in diebus infra octavam non impeditis de utraque fieri nequeat Officium, in praelatione major dignitas attendi debet. Quatenus vero diversus sit ritus, et octava dignioris sit secundae classis, altera de minus digno sit primae class., non amplius dignitas, sed sola qualitas ritus regulam dat praelationi. Ita decretum lego a S. C.. Quaesitum fuit *in Curien.* 19. *Junii* 1700., de quo fieri deberet Officium de die infra octavam, concurrente illa Patroni principalis, cujus Festum gaudebat ritu primae classis, et altera B. M. V. secundae classis? et S. C. respondit: *Recitandum Officium de Patrono principali cum commemoratione Octavae B. M. V.* (3416. ad 2.), et in una *Ordinis Barnabitarum* in simili concursu octavae Patroni loci cum octava Conceptionis B. M. V. sub die 13. Septembris 1710. S. C sancivit: *Fiat Officium de Octava S. Patroni loci, cum commemoratione Octavae Conceptionis* (num. 3681.) Quoniam autem in Dubio reticebatur ritus, quo gaudet *Festum B. M. V. de Paradiso*: ideo S. C. non absolute respondit, sed distinxit casum a casu, ei decernendo praelationem ob dignitatem in aequalitate ritus, juxta Rubricas, et Tabellam de occurrentia; secus vero in ritus disparitate, quum praeferendum sit etiam in diebus infra octavam Festum illud, quod potioris est ritus, juxta decreta in similibus edita.

tus praecedere debere commemorationem B. Mariae Virginis, *quod si hujus Festum*, *quamvis gaudeat octava*, *sit tamen secundae classis*, *praeferendam esse Commemorationem Omnium Sanctorum*, *cujus Festum est primae Classis*.

Atque ita statuit, respondit, atque decrevit, et in Collegiata antedicta servari mandavit. Die 11. Martii 1820.

4417. BAREN. (a)

De tempore, cujus initii memoria non extat, Capitulum Collegiatae Aquaevivae in districtu Dioecesis Baren. Legatum habet ex traditione cum adjuncto onere Sacerdoti conventualem Missam celebraturo, recitandi Passionem D. N. J. C. secundum Joannem singulis diebus a die festo Resurrectionis Domini, usque ad Festum S. Lucae Evangelistae: dum autem id

(a) Pia Legata cum onere aliquid agendi, quod vel adversatur, vel minus convenit praescriptis ab Ecclesia ritibus, aut acceptanda non sunt; aut, si acceptentur, pro eorumdem tamen commutatione, et reformatione Summo Pontifici supplicandum; aut appositae conditiones perinde habendae, ac non fuissent, et adimplendae in iis tantum partibus, quibus sacrae leges non obstant. Haec est Sacrae hujus Congregationis constans disciplina. Delata ad eam quaestione: an servanda esset pia quaedam dispositio celebrandi in Ecclesia Sanctae Mariae supra Minervam quolibet die Dominico ad aliquod Altare Missam de Resurrectione Domini: eadem S. C. sub die 23. Martii 1630. respondit: *Agendum cum SS̃mo pro commutatione voluntatis* (num. 707.): ita etiam cum quoddam Legatum relictum fuisset Ecclesiae Sanctae Agathae in regione Transtyberim Urbis, cum onere celebrandi Missam de S. Rocho die 16. Augusti, dubitatum fuit: num id liceret, tum quia ea dies impedita erat Officio Sancti Hyacinthi, tum quia Missa Sancti Rochi celebrari nequit, nisi in Ecclesiis sub ejus nomine Deo dicatis? Et S. R. C. sub die 18. Julii 1671. respondit: *Ad SS̃mum*, qui declaravit: *satisfaciendum voluntati legantis cum Missa Sancti Hyacinthi*: (num. 2403.). Etenim conditiones appositae in hujusmodi piis Legatis irritantur, sed non irritant, veluti eadem Sacra Congregatio pariter declaravit. Nam, cum expositum fuisset, contingere nonnunquam pia Legata relinqui cum onere celebrandi Officia alicujus Sancti sub altiori ritu, quam qui a Sede Apostolica est illi praescriptus; quaesitum fuit: *quid his in casibus statuendum sit?* Et S.R.C. dedit regulam, respondens: *Secundum ea, quae proponuntur, conditionem hujusmodi vitiari, et non vitiare. Sed in praedictis casibus indulgendum sit, ut Officia hujusmodi quoad pompam extrinsecam, non autem quoad Ritum Ecclesiasticum, solemnius celebrentur*. Non enim in laicorum potestate est hoc modo indirecte in Ritus Ecclesiae legem dicere; nec expedit Ecclesiae per has appositas conditiones Legatorum hujusmodi effectu privari (num. 1553.). Nec aliter respondit in una *Nullius Dioecesis Provinciae Treviren*. 6. Aprilis 1646. (num. 1432.).

Legatum autem, de quo in praesenti Decreto Sacrae Liturgiae minime conveniebat, nec tamen absoluta

constanti traditione fertur, fundationis documenta omnino deficiunt, et ritus istiusmodi nedum Ecclesiasticae Liturgiae incongruus, sed etiam Capitulo nimis gravis videtur; supplices ideo Capitulum, et Canonici SSmo Dño Nostro Pio VII. Pont. Max. dederunt preces, postulantes dicti oneris absolutionem, seu dispensationem. Et Sanctitas Sua, attentis expositis, aliisque peculiaribus circumstantiis, meque infrascripto referente, Capituli oratoris precibus ita annuendum esse censuit, ut singulis Feriis VI., conventuali Missa absoluta, Celebrans, sacris vestibus in Sacristia depositis, ac superpelliceo tantum indutus, legat D. N. J. C. Passionem secundum Joannem in adimplementum dicti oneris, quaecumque fuerit illius origo; exceptas tamen ab hac lege voluit Ferias sextas occurrentes infra octavas privilegiatas, vel in quibus fiat Officium de Festo duplici primae, vel secundae classis, vel et quandoque de Vigilia Nativitatis D. N. J. C., in quibus pro oneris implemento sat erit specialis in Memento mortuorum commemoratio pro fundatore, vel fundatoribus. Quod si in fundatione habeantur clausulae, et conditiones, quae derogatione, et dispensatione indigeant, iisdem per praesentem communicationis formam derogavit, ac dispensavit. Quibuscumque in contrarium facientibus minime obstantibus. Die 11. Julii 1820.

4418. BOVEN.

SSmo Dño Nostro Pio VII. Pont. Max. exposuit Rmus Episcopus Boven. suae Cathedralis Capitulum, et Clerum haudquaquam posse, absque valetudinis detrimento, statis horis hyemali tempore Ecclesiam illam in montanis positam, et humiditatibus, ac frigori inclementer obnoxiam petere Sacris interfuturum, et Divina persoluturum; propereaque petiit humiliter, ut antedictis Capitulo, et Clero facultas fieret, in posterum ea tempestate semel in die, et opportuniori hora ad eamdem accedere, Horarum Canonicarum onus adimplendi causa, Missaeque conventualis celebrationem. Et Sanctitas Sua, attentis expositis, ac veris existentibus narratis, me infrascripto S. R. C. Assessore referente, Rmi Episcopi precibus annuendo, benigne indulsit, ut Canonici, aliique Sacerdotes, et Clerici Cathedralis Boven. servitio addicti, possint et valeant hyemali tempore, nimi-

dispensatio erat indulgenda; verum commutanda dispositio erat, reformanda, et ad eum aptanda modum, qui a licito Ritu non dissentiret. Ita revera factum est, simulque provisum dispositioni Fundatoris, et Ritus Ecclesiastici congruentiae. Neque aliter responderat S. R. C. iu casu simili. *In Conversanen.* agebatur de Legato cum apposita conditione *celebrandi singulis diebus Veneris* (Missam) *de Passione, et cum onere, terminata Missa, post Evangelium* In principio erat Verbum etc. *recitandi ipsam Passionem secundum Joannem*. Et S. R. C. sub die 31. Augusti 1669. animadvertens, dispositionem esse contra Ritus Ecclesiasticos, rem composuit, commutando modum, videlicet: *Recitandam esse* (Passionem Domini) *post finem Missae, exutis vestibus Sacerdotalibus, et cum sola cotta in Altari, vel in Sacristia* (num. 2339.).

rum post Festum Sanctorum omnium, usque ad majorem Hebdomadam exclusive, semel in die ad eamdem Ecclesiam accedere, ibique tam Matutinas, quam Vespertinas Horas, nec non conventualem Missam, sine interruptione, persolvere, ita tamen ut Completorio post Meridiem finis imponatur. Diebus vero Dominicis, Festivis, et magnae solemnitatis, statis horis de more Divinis in Choro vacandum fore decrevit. Quibuscumque in contrarium non obstantibus. Die 11. Julii 1820. (a)

4419. DE INVENTO CORPORE S. FRANCISCI UNIVERSI ORDINIS FRATRUM MINORUM FUNDATORIS. (b)

PIUS PAPA VII.

Ad perpetuam Rei Memoriam.

Assisiensem Basilicam, quam Gregorius IX. ob. S. FRANCISCI Minoritarum Parentis honorem, atque ad sacrum ipsius Corpus loco honestissimo condendum molitione admirabili, opereque magnifico extruendam ab inchoato curavit, caeterique Romani Pontifices Praedecessores Nostri omni cultu exornarunt, insignique copia privilegiorum prae caeteris Aedibus auxere, eam Nobis singulari quadam Divinae Providentiae dispensatione datum est illo dignitatis, ac gloriae splendore cumulare, qui ad perfectum, absolutumque ejusdem decus desiderari unice videbatur. Com-

(a) Etsi jure cautum sit, ut Horae canonicae statis horis in Cathedralibus, et Collegiatis Ecclesiis persolvantur: nihilominus nonnullae quandoque concurrunt circumstantiae, quae plane suadent, aliquid remittendum, aliquid esse indulgendum. Id accidit in casu proposito, quum Cathedralis Ecclesia in montanis sita sit, aedes Canonicorum, aliorumque inservientium longe distent, difficilis sit accessus hyemali tempore ob aeris inclementiam, et viarum difficultatem. Hisce incommodis occurrere volens Sacratissimus Princeps, ita legis rigorem temperavit, ut Ecclesia debito non frauderetur servitio, et personarum incolumitati provisum foret.

(b) Erit forte nonnemo, qui discere cupiat, quo tempore, qua occasione, quorum studiis, quibus mediis, et quomodo post sex fere saeculorum fugam inventum tandem sit *Corpus Sancti Francisci Parentis, et Fundatoris universi Ordinis Fratrum Minorum*; ac praeterea, quibusnam evincatur argumentis, Sacras illas exuvias revera esse Sancti hujus Patriarchae, et non potius alterius ignoti nominis Caelicolae reconditi in subterranea cella, cui imminet Ara maxima Assisiensis Basilicae, distinctae titulo, et nomine Sancti Francisci, in cujus honorem, et ad sacrum ejus Corpus honorifice deponendum, asservandumque, a Fundamentis excitata fuit? Mei Instituti ratio non patitur, ut hujusmodi satisfaciam quaesitis. Longum quippe opus aggrederer, quod certe componi nequiret cum brevibus hisce adnotationibus, si vellem dumtaxat in compendium redigere id, quod in rem hanc dilucide, solide, invicte praestitum est a clarissimis viris *Advocato Francisco Guadagni, et Advocato Carolo Fea*. A primo cùm in eruditissima, et eleganti Dissertatione *De invento Corpore Divi Francisci Ordinis Minorum Parentis*; tùm in al-

muni quippe consensione percrebuerat, sub Ara principe ejusdem Basilicae locum esse, in quo Viri sanctissimi Corpus extaret. Verum Eo sic disponente, cujus imperscrutabilia judicia sunt, nondum adinveniri posse, atque in lucem, aspectumque hominum proferri Thesaurum omni auro pretiosiorem, lectissima tanti Patris Familia, et res Christiana universa condolebat. Imo quae in causis id genus Sanctae hujusce Sedis provida est jugiter, et cauta moderatio, visum fuit Paulo V. fel. rec. decreto ex ipsius auctoritate per Alphonsum Vice-comitem Cardinalem Ordinis Conventualium Patronum edito, diserte cavere, ut perquirere ipsum, fossionesque, aut aliud quidpiam in eum finem ibidem pertentare, fas esset nemini.

Illuxit tamen tempus a Deo praefinitum, quod incensa omnium vota tantopere adproperabant, quo nimirum Vas illud Spiritus Sancti protrahendum foret in lucem: Nostraeque humilitati tot inter tantasque Summi Pontificatus solicitudines fatiscenti eam Deus Omnipotens delatam voluit consolationem, ut nos auspicatissimae hujusce faustitatis administros clementer adsciverit. Cum enim, conficiente Domino miserationes, viasque aperiente mirabilium suorum, certis quibusdam, gravibusque ex rationibus compulsi, memorato Pauli V. interdicto derogandum esse duxerimus, precibusque annuerimus a Dilecto Filio Josepho Maria de Bonis, Ordinis Minorum Conventualium Ministro Generali, perlatis, quibus de S. FRANCISCI Corpore inquirendo in Assisiensi Basilica facultas poscebatur, res cessit feliciter. Longo siquidem duarum et quinquaginta noctium, atque incredibili labore clam, et occulte insumpto, perruptisque, rupe, aggere, muris, coementis, saxisque praegrandibus, locum demum introspicere datum fuit Arae maximae recta prorsus suppositum; in quo Arca lapidea jacebat, quam ferrei clathri validis virgis, inferiusque, ac superius mirifice densis circumcludebant, quin sacras Reliquias ibidem adservatas invisere prohiberent. Aditu proinde in cavum eum sinum, uti cautum fuerat, illico obstructo, reque ad Nos statim delata, primum Venerabili Fratri Francisco Episcopo Assisiensi mandatum fuit, ut ea dumtaxat, quae usquetum acta proferebantur, rite ipse cognosceret, quin tamen de sacris Reliquiis quaestionem institueret. Ad eam quippe pro summa negocii gravitate non ipsum solum Franciscum Episcopum, sed et alios praeterea Venerabiles Fratres Nucerinum, Spoletanum, Perusinum, et Fulginatensem Episcopos, datis in forma Brevis Apostolicis Literis die VIII. Januarii anno superiori, adlegendos censuimus, ut insimul

tera parte, in qua praestantissimus Auctor totus fuit in refutandis objectis, ne quid superesset in re tam gravi aut ambiguum, aut non satis explanatum. Ab altero in egregia, erudito, numerisque omnibus absoluto opere typis R. C. A. nuper evulgato, cui titulus: *Descrizione ragionata della Sacrosanta Patriarcale Basilica, e Cappella Papale di S. Francesco di Assisi, nella quale recentemente si è ritrovato il Sepolcro, ed il Corpo di sì gran Santo*. Spartam hanc uterque ita illustravit, ut ne quid insuper quaerendum, optandumque videatur.

in memoratum locum convenirent, reque universa accuratissime conspecta, Viris artium peritis auditis, et in examen vocatis, cunctisque monumentis diligenter conquisitis, ac perpensis, ea omnia in acta solemnia referrent, ac juridicum super identitate Sacri Corporis processum peragerent, obsignarent, et in Urbem mitterent, Nobisque ad veritatem significarent, quid de re ipsa sentirent in Domino.

Nitide iidem, atque ea, qua praestant, dexteritate, et prudentia imposito sibi munere perfuncti sunt. Quare omnibus ad praefinitam ex Sacrorum Rituum Congregationis institutis normam diligenter absolutis non abnuimus, acta haec ipsa iis, quorum intererat, patefieri, ut quaelibet ex Minoriticis Familiis per suos Generales Procuratores libere hac in causa suam diceret sententiam, ut exinde locupletissima animadversionum, documentorumque congerie in disceptationem proposita, luculentius veritas, tutiusque dignosceretur.

Haec porro omnia discutienda, et perpendenda demandavimus juxta Tridentini Concilii Decreta Sessionis XXV. *de invocatione, veneratione, et reliquiis Sanctorum*, selectae cuidam Congregationi, quam in eum finem designavimus ex Venerabilibus Fratribus Nostris S. R. E. Cardinalibus de Somalia Sacri Collegii Decano, ejusdemque S. R. E. Vice-Cancellario, et Congregationis Sacrorum Rituum Praefecto, Naro Sacrae Congregationis Indulgentiarum, et Reliquiarum Praefecto, Quarantotti, et Antonio ab Auria, necnon ex Dilectis Filiis Magistris Francisco Serlupi Romanae Rotae Decano, Josepho Antonio Sala memoratae Rituum Congregationis Secretario Coadjutore, Alexandro Buttaoni Fidei Promotore, et Aloysio Gardellini ejusdem Rituum Congregationis Assessore, ac demum ex tribus Sacrae Theologiae Doctoribus, atque Congregationis Rituum Consultoribus Vincentio Garofoli Abbate, et Vicario Generali Canonicorum Regularium SSmi Salvatoris, Aloysio Jonni Magistro Ordinis Eremitarum Sancti Augustini, et Antonio Maria Grandi Pro-Vicario, ac Procuratore Generali Congregationis Clericorum Regularium Sancti Pauli. Hinc habita ea Congregatione in Aedibus Cancellariae Apostolicae ad diem XVI. Kal. Augusti, allatisque ad Nos per Secretarium suffragiis omnibus scripto traditis, causam universam serio, diligenterque considerandam Ipsi suscepimus, atque peculiari Divinae Sapientiae praesidium multa, humilique prece exorato, decretorium tandem judicium Nostrum juxta ejusdem selectae Congregationis mentem memorato Sacrorum Rituum Congregationis Assessori, qui Nos pro Secretario absente, Kalendis Augusti adivit, aperuimus, illudque per Apostolicas Literas explicare, ac sancire decrevimus.

Benedicentes itaque Patri totius consolationis, optimaque spe recreati, novum, atque illustre salutaris praesidii a Sancto Viro in tanta temporum difficultate Nobis praebendi testimonium ex mira hac sui Corporis inventione praefulgere, de ejusdem Congregationis selectae consilio, et voto, Apostolica auctoritate, tenore praesentium edicimus, ac declaramus: *constare de identitate Corporis nuper sub Ara maxima infe-*

rioris Basilicae Assisiensis inventi, *illudque revera* **Corpus esse S. FRANCISCI** *Ordinis Minorum Fundatoris*.

Decernentes, hasce praesentes Literas, etiam ex eo, quod quicumque in praemissis interesse habentes, seu habere quomodolibet praetendentes, vocati, et auditi non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis, vitio, aut intentionis Nostrae, vel alio quovis defectu notari, vel impugnari nullatenus posse, sed semper firmas, validas, et efficaces existere, et fore, suosque plenarios, et integros effectus sortiri, et obtinere, sicque, et non aliter per quoscumque Judices Ordinarios, et Delegatos, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditores, et ejusdem S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, sublata eis, et eorum cuilibet quavis aliter judicandi, et interpretandi facultate, et auctoritate, judicari, et definiri debere, ac irritum, et inane, si secus super iis a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Quibus omnibus, et singulis, etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quaevis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, tenores hujusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, et forma in illis tradita observata exprimerentur, et insererentur praesentibus, pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter, et expresse derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, ne Venerabile Corpus ex subterraneo Loco, in quo sex fere saeculis quievit, alio deferatur; item ne vel minimam quidem Sacrorum Ossium partem liceat inde extrahi, auferrique; ac demum ne Arca, postquam clausa fuerit, et obsignata, ullo umquam tempore absque Nostro, vel pro tempore existentis Romani Pontificis permissu, reseretur. Sinimus tamen, ut, si qui sint ex Carnium, molliumque corporearum partium intertrimento cineres, ac pulveres, colligantur pro Reliquiis asservandi: illudque cum primis etiam atque etiam commendamus, ac praecipimus, ut Sacratissimus hic Thesaurus ab omni prorsus injuria, atque vi tutus, inviolatusque conservetur, ejusque accuratiori custodiae, tuitioni, incolumitati apprime consulatur. Quae ut rite, ac pro rei sanctitate diligenter conficiantur, eumdem Episcopum Assisiensem, et Generalem Conventualium Ministrum, eoque absente, Custodem Basilicae, pro tempore existentes, uti ab Apostolica Sede Delegatos, in id specialiter eligimus, ac deputamus. Facultatem porro facimus, nedum lapideam Arcam, qua Sacrae Exuviae clauduntur, opere eleganti, pretiosisque ornatibus contegi, ac ditari, sed et integrum conditorium, quo ea prostat, perpoliri, omnique cultu exornari, et commodiorem aditum in ipsum aperiri, cujus quidem Operis universi descriptionem, rationemque Nobis probandam reservamus, ac nonnisi ex Nostro consensu executioni demandari permittimus. Nolumus vero, patere in illud ingressum, nisi certis dumtaxat solemnio-

ribus diebus, statisque conditionibus per Nos praefiniendis, aut siquando Viri Principes, vel Sanctae Romanae Ecclesiae Cardinales, vel Episcopi, seu Praesules Romanae Curiae gloriosum Sanctissimi Patriarchae Sepulcrum veneraturi illuc accesserint.

Illud tandem quoque mandamus, ut praesentium Literarum transumptis, seu exemplis etiam impressis manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae, vel Procuratoris Generalis dicti Ordinis munitis, eadem prorsus fides habeatur, quae haberetur, ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae. Datum Romae apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die V. Septembris MDCCCXX. Pontificatus Nostri Anno Vigesimoprimo.

H. Card. Consalvus,

Loco ✠ Sigilli

4420. NOVARIEN. (a)

Cum quidam abusus inoleverit in Terra Castelletto supra Ticinum Dioeces. Novarien, deferendi, in publicis Supplicationibus, quae a Confraternitate inibi instituta sub invocatione SSmi Sacramenti, et Rosarii peraguntur, Reliquias Sanctorum Fabiani, ac Sebastiani Martyrum, ac

(a) Quae circa cultum, ac venerationem Sanctorum, eorumdemque Reliquiarum, Imaginum, Simulacrorum versantur, ita ordinanda sunt, et exequenda, ut, in extrinsecis etiam honorificis, non essentialibus, significationibus, congrua ratio servetur. Nam reverentiae argumenta, quae exhibenda sunt Domino, non aeque Servis praestari debent, etsi hi quoque sint honorandi. Si secus fiat, ne invalescant abusus, neve debitus ordo turbetur, opportune occurrat, oportet, vigilantia Pastorum. Ideo commendandus est *Emus*, *et Rmus Dominus Cardinalis Morozzo Novarae Antistes*, qui jussit abrumpi abusum circumferendi in publicis supplicationibus, Sanctorum Patronorum Reliquias sub Baldachino. Siquidem Baldachinum hastatum jure competit SSmo Sacramento ob summam, quae ei debetur, reverentiam. In Caeremoniali Episcoporum, in Rituali Romano, alisque Ritualibus libris sub titulis *de Processionibus*, usus Baldachini praecipitur dumtaxat in illis, in quibus SSmum Christi Corpus defertur. Quamquam vero instrumenta Dominicae Passionis speciali cultu sint veneranda; nihilominus de rigore sub Baldachino deferenda non sunt: quod si deferantur, ideo permittitur, quia improbanda non videtur immemorabilis consuetudo, cum agatur de Reliquiis sanctificatis contactu immediato SSmi Corporis D. N. J. C., et pretioso ejus sanguine conspersis. Hinc S. R. C. rogata: *An liceat proponere Spinam D. N. J. C. ab immemorabili praesertim in Parasceve, capite scilicet aperto sub Baldachino processionaliter propositam?*: Sub die 12. Julii 1704. non absolute respondit: *Licere*, verum *Affirmative in casu, de quo agitur*;

Rochi Conf. sub Baldachino in solemnitatibus eorumdem Sanctorum per Oppidi vias; Emus, et Rmus D. Card. Episcopus Novariensis, instante R. Praeposito, ac Parocho dicti loci, abusum hujusmodi eliminandum prorsus esse, edixit Decreto lato die 31. Maii currentis anni, quo cavit, ne in posterum dictarum Reliquiarum delatio sub Baldachino fieri liceret. Cumque se in vim hujus Decreti gravatos arbitrarentur Confratres, supplicem S. Rit. Congregationi de ejusdem Cardinalis Episcopi consensu libellum porrexerunt, efflagitantes manutentionem in asserta consuetudine. Et Emi PP. eidem Sacrae Congregationi praepositi, maturè perpensis, et Sodali-

habita scilicet ratione *immemorabilis*: (num. 3531.) Sed etiam clarius in Decreto *Cadicen*. Proposito Dubio: *Num Lignum SSmae Crucis, et Sacrae Spinae Coronae D. N. J. C. dum ab eodem Capitulo Cadicensi in eorum Festivitatibus processionaliter portantur, ex inveterata ejusdem Ecclesiae consuetudine, sub Baldachino, vulgo hispanice Pallio, et cum duorum thuribulorum incensatione conduci, et portari debeant?*: Sub die 26. Augusti 1752. respondit: *Lignum SSmae Crucis, et Spinas Coronae D. N. J. C., ubi adest consuetudo immemorabilis*, (Ergo non semper, non ubique, non ex qualibet consuetudine, sed ubi haec adest, et immemorabilis est) *licitum est, capite aperto, sub Baldachino processionaliter deferre easdem Reliquias incensantibus duobus thuribulis* (num. 4078. ad 5.) Si *autem*, ut scite monet Cavalerius tom. 4. cap. 17. decret. 9. *ita est de Sacris Spinis, quae sunt speciali nota, et cultu dignae, multo utique magis de Sanctorum Reliquiis*.

Sed cur in his sistimus, dum de Reliquiis Sanctorum S. R. C. Decretum habemus, quod quamlibet dirimit controversiam? Amanuensis incuria hac in nostra collectione omissum fuit, sed authenticum est, et legitur in regestis, prout sequitur.

CALAGURITANA.

„ Promotor Fiscalis Curiae Episcopalis Calaguritanae supplicavit „ a S. Rit. Congregatione declarari: „ An Reliquiae Sanctorum, quae deferuntur in Processionibus per Civitates, et Oppida, debeant deferri sub Baldachino? Et eadem „ Sacra Congregatio respondit: *Ne-* „ *gative*; hac die 23. Martii 1686.

Non me latet, non deesse, qui existimant Sanctorum Reliquias, Imagines, ac Simulacra deferri posse sub Baldachino, innixi quibusdam antiquioribus Decretis Congregationis Episcop., et Regular. 11. *Martii* 1579., 20. *Decembris* 1609., 12. *Martii* 1613., 10. *Julii* 1621., 19. *Julii* 1647. At primùm liceat mihi de horum Decretorum authenticitate dubitare; non enim ex regestis exscripta sunt, sed leguntur apud *Nicolium in Flosc. verb. Processio num.* 9. Sint tamen, si vis, authentica. Quid interest? nonne posteriora derogant prioribus? Atqui Decreta, quae laudavimus S. R. C. posteriora sunt illis, quae lata feruntur a Congregatione Episcoporum, et Regularium; consequitur a Patribus, quibus datum est, Sacros tueri Ritus, et abusus tollere, novis studiis illa repudiata fuisse, cum magis conformis sit spiritui Ecclesiae contraria sententia, qua posita, uni Sacramento Corporis Christi Balda-

tatis abusum pluries ab hac S. C. improbatum, laudabilemque inhibitionem Eiñi, et Riñi Card. Episcopi, ad preces sic, ut supra, porrectas, referente Eiño, ac Riño D. Card. Julio Maria de Somalia Episcopo Ostien., et Veliternen., Sacrorumque Rit. Congregationi Praefecto loco Eiñi Quarantotti defuncti, rescribendum censuit: *Oratores pareant Decreto Eñi Episcopi*. Die 23. Septembris 1820.

chini debetur honor; et sacris Passionis Instrumentis, ubi immemorabilis viget consuetudo, permittitur. Id adeo verum est, ut pluribus in locis, etsi illicitus habeatur Baldachini usus in delatione Reliquiarum, nihilominus, ne hae sine tegmine circumferantur, pia quadam fraude nonnulli utentes, ut legem eludant, iisdem addunt vivificae Crucis Reliquiam, abusus non ferendus, et omnino eliminandus! Interim enim Populus nescius, Sanctos Patronos, quorum Reliquiae sunt, veneratur, et colit, et illa de Cruce perinde habetur, ac si non esset.

Sunt et alii, qui distinctione conciliare student recentiora S. R. C. Decreta cum antiquis Congregationis Episcoporum, et Regularium, admittentes usum Baldachini, non in omnibus Processionibus, sed in solemnioribus. *Baruffaldus tit.* 89. *num.* 29. (ita Cavalerius loc. cit.) *producta Decreta ita ad concordiam revocat, ut illa, quae usum Baldachini prohibent, intelligenda sint de Processionibus minus solemnibus, quae vero permittunt, de solemnibus, et celebrioribus, ad quarum majorem solemnitatem dubium non est, quod Baldachinum deservit*. In hanc autem sententiam venisse Cavalerius videtur, inquiens, *quod sicuti Baldachinum ad solemnitatem deservit, et honorem, ita videtur erui, quod SSño Sacramento, cui Ritualia illud attribuunt, non privative convenit, neque tamquam unum ex signis protestativis Divinitatis, atque adeo, quod etiam adhiberi potest Reliquiis, dum per Processionem solemniter deferuntur; abstinendum vero in Processionibus minus solemnibus, in quibus, ut deferatur, Decretum* 1704. *suffragium immemorabilis consuetudinis fortasse exigit*: Nequeo tamen huic opinioni adhaerere: licet enim Baldachinum *signum protestativum* non sit Divinitatis, est tamen *honorificum quoddam distinctivum*, quod ponit extrinsecam differentiam. Neque valet argumentum desumptum a Decreto S. R. C. anni 1704., quod rationem habet immemorabilis consuetudinis, non quoad Reliquias Sanctorum in genere, sed precise quoad Sacratissimam Spinam Coronae D. N. J. C.

Caeterum Roma, quae omnium Ecclesiarum Magistra est, dat regulam; antiquiora exempla non quaero, recentiora adducam, quae a nemine ignorantur. Sub initium anni 1798., publicis urgentibus calamitatibus, indicta fuit solemnissima universi Cleri Supplicatio ab Ecclesia Sanctae Mariae in Vallicella ad Patriarchalem Basilicam Vaticanam; alteraque similis a Liberiana ad Lateranensem. Deferebatur humeris Episcoporum, et Canonicorum Patriarchalium Thalamus cum *sacra Tabula Achyropeta SSñi Salvatoris, celeberrima Imagine B. Mariae Virginis in Por-*

4421. MELITEN. (a)

Orta controversia inter Sodalitatem S. Joseph erectam in Ecclesia Minorum Observantium in suburbiis Civitatis Notabilis Insulae Melitae, et alteram SSmi Sacramenti in Paroecia S. Pauli ejusd. Civitatis, super praecedentia in publicis Supplicationibus, eaque dilata ad Sacror. Rit. Con-

ticu, *et sacris Vinculis Petri Apostolorum Principis*; nec tamen hastatum Baldachiuum fuit adhibitum. Die 24. Augusti 1800. solemni pompa e Basilica Sanctae Mariae Transtyberim translata fuerunt *Corpora Sanctorum Bartholomaei Apostoli*, *Paulini Episcopi Nolani*, *Sanctorumque Martyrum Adalberti*, *Exuperantii*, *et Marcelli*, cum aliis Reliquiis, ut restituerentur Ecclesiae in insula Tyberis Sancti Bartholomaei titulo Deo dicatae. Et proxime ela pso mense Augusto ab Ecclesia Sancti Andreae de Valle, pari, imo etiam majori, solemnitate ad Basilicam Sancti Laurentii in Damaso elegantissime reparatam, suoque decori restitutam, translatum *fuit Simulacrum SSmi Crucifixi*, miraculis, devotione, et frequentia Populi celeberrimum, una cum *perantiqua Icone B. M. Virginis*, *Reliquiis Sancti Laurentii Martyris*, *Corporibus Sancti Damasi Papae*, *Sanctorum Eutichii*, *Faustini*, *Mauri*, *Boni etc.* Et licet in utraque supplicatione ad Thalami latus quatuor Episcopi Pontificalibus amicti incederent, Baldachinum tamen hastatum delatum non fuit. Cur autem ita? quia neque Imaginibus, neque Sanctorum simulacris, neque Reliquiis extrinseca illa honoris significatio convenit, quae soli debetur Eucharistiae, et permittitur erga Dominicae Passionis Instrumenta, ubi immemorabilis adest consuetudo. Spartam hanc magis possem illustrare, sed quae dicta sunt, satis esse videntur, ut quisque intelligat, eliminandum esse abusum deferendi in Processionibus Sanctorum Imagines, Simulacra, et Reliquias sub Baldachino.

(a) Controversiae de praecedentia in Processionibus, aliisque ecclesiasticis functionibus, quae frequenter excitabantur cùm inter fratres Ordinum Mendicantium, tùm inter varias Confraternitates laicales, per Constitutionem *Gregorii XIII. Exposcit Pastoralis Officii dat.* 25. *Julii* 1583. compositae fuerunt: et, ne imposterum gliscerent, per eamdem Constitutionem certa servanda methodus praescripta fuit, ut quae, ex diversis Sodalitatibus simul concurrentibus. antiquior esset, et habitum, quem *Saccum* dicunt assumpsisset, caeteris anteiret: en Constitutionis verba.

,, Apostolica auctoritate decernimus, quod quicumque ex dictis fratribus mendicantibus inter se de praecedentia hujusmodi contendentibus, aut confratribus Confraternitatum praedictarum, inter quos lites, et causae praemissorum occasione ortae jam sint, seu oriri contigerit in futurum, qui in quasi possessione praecedentiae, ac juris praecedendi sunt, ii, (quibuscumque reclamationibus, protestationibus, appellationibus, et aliis subterfugiis prorsus remotis, et cessantibus, et expeditis) in processionibus, tam publicis, quam privatis praecedere debeant. Quando vero

gregationem; Sacra eadem Congregatio, auditis juribus, quae afferebantur pro parte Sodalitatis S. Joseph dumtaxat, cum pro Confraternitate SSmi Sacramenti nemo comparuerit, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Galleffi Ponentis, rescribendum censuit: *Praecedentiam deberi Sodalitati S. Joseph, praeterquam in Processionibus SSmi Sacramenti; Sodalitatem vero SSmi Sacramenti teneri, et cogi posse ad alias Processiones, jussu tamen, prudentia, et arbitrio Ordinarii*. Die 23. Septembris 1820.

4412. CALAGURITANA, ET CALCEATEN. (a)

Canonicus Poenitentiarius Cathedralis Calceaten. in Hispania Joseph Tiburtius Calleja Emis PP. sacris tuendis Ritibus Praepositis dubium quod-

„ non probetur, aut non constet de „ quasi possessione praecedentiae hu„ jusmodi, inter Fratres quidem men„ dicantes, ii, qui antiquiores in lo„ co controversiae, inter confratres „ vero inter se litigantes ii, qui prius „ saccis usi sunt, in processionibus „ tam publicis, quam privatis prae„ cedere debeant etc. „. S. autem Rit. Congregatio in quaestionibus hac super re ad eam delatis constans fuit in tuenda regula, quam *Gregorius XIII.* praescripsit, ut ex innumeris Decretis, quae videri possunt in nostra hac collectione praesertim vero *num.* 230. 292. 932. 1017. 4133. *et alibi*. Haec regula est, quae tamen aliquam patitur limitationem, quoad Sodalitates SSmi Sacramenti, quae precedentiam obtinent supra alias Sodalitates antiquiores, sed dumtaxat in Processionibus SSmi Sacramenti, aliisque functionibus, quae Venerabile Sacramentum respiciunt, veluti declaravit eadem Sac. Congregatio: quae tamen conditionem adjecit, *dummodo accedant etiam ad alias Processiones, et in loco sibi debito incedant*. Ita in una *Lunen. Sarzanen. die* 18. *Junii* 1639., in una *Mediolanen. die* 14. *Novembris* 1634., in *Lauden.* 4. *Martii* 1662., et, ut de aliis sileam, in *Vercellen. die* 20. *Septembris* 1687. ubi clarius: *Indulgendum, ut Societas SSmi Sacramenti praecedat in Processionibus, in quibus SSmum Sacramentum defertur tantum, dummodo eadem accedat ad alias Processiones juxta ordinem antianitatis*: et in *Mediolanen. die* 19. *Junii* 1655., in qua responsum lego: *competere praecedentiam Societati SSmi Sacramenti supra Confraternitatem S. Ambrosii in omnibus Processionibus, in quibus defertur SSmum Sacramentum* (vide *num.* 1017. 1592. 1609. 2006. 3001.). Ideo in hac controversia Sac. Rit. Congregatio respondit: *Praecedentiam deberi Sodalitati S. Joseph*. Verum, juxta praefata Decreta exceptionem posuit: *praeterquam in Processionibus SSmi Sacramenti*: iisdemque Decretis inhaerens declaravit: *Sodalitatem vero SSmi Sacramenti teneri, et cogi posse ad alias Processiones*: addidit tamen: *jussu, prudentia, et arbitrio Ordinarii*: quia revera solius Ordinarii jus est decernere, num in quibusdam circumstantiis conveniat, nec ne, ad caeteras Processiones Confraternitatem SSmi Sacramenti compellere.

(a) Ubi Lex clara est, non relinquitur disputandi locus. Atqui in proposita facti specie Rubrica interpre-

dam hisce conceptum verbis definiendum, atque enodandum subjecit:

Parochus in casu necessitatis periclitantem puerum stola violacea indutus domi baptizavit, eique Sacrum Chrisma, et Oleum Sacrum, quod secum detulit, imposuit, prout in Rituali Romano. Quaeritur an bene, vel male se gesserit in casu unctionis extra Ecclesiam?

Et Sacr. Rit. Congregatio, exquisita prius, habitaque sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scripto pandita, typisque

tatione non indiget, vix, ac ne vix quidem intelligo, quaenam sit dubitandi ratio. Quamvis infans, vel adultus Cathecumenus, si in mortis periculo constitutus sit, a quocumque etiam laico, et foemina (dummodo is intendat id velle facere, quod vult Ecclesia, formam pronuntiet, simulque elementarem aquam super illum effundat) baptizari licite, et valide possit; attamen si Parochus, vel Sacerdos sit, qui domi in casu necessitatis privatim baptizat, regulam servare debet, quam ponit Rubrica, videlicet: *omissis, quae baptismum praecedunt, eum baptizet, ter, vel etiam semel infundens aquam super caput ejus in modum crucis, dicens*: Ego te baptizo in nomine Patris etc. *si non habeatur aqua baptismalis, et periculum impendat, Sacerdos utatur aqua simplici; deinde, si habeat Chrisma, liniat eum in vertice dicens*. Deus omnipotens Pater Domini Nostri Jesu Christi etc.; *postea dat ei linteolum candidum, dicens*, Accipe vestem candidam etc. *ac demum dat ei ceream candelam accensam, dicens*, Accipe lampadem etc. *si supervixerit, suppleantur alii ritus omissi*. Qui tamen omissi ritus suppleri debent in Ecclesia, postquam infans, vel adultus convaluerit.

Itaque si lex praecipit, ut omittantur omnia, quae Baptismum praecedunt, statimque sine mora infans, vel adultus salutari lavacro est abluendus; quo jure Parochus, ut Dubium fert, ministrando baptismum, violacea Stola usus est, puerumque Oleo cathecumenorum linivit? male ergo se gessit baptizans, imposita sibi Stola violacea: sed magis etiam erravit id faciens, quod Ritualis Rubrica omittendum jubet. Erit forte quis, qui postulet: curnam adhiberi possit sacrum Chrisma, si in promptu est, non autem Oleum cathecumenorum? Facilis, et expedita esset responsio, si dicerem, rationem non esse petendam, dum lex aliquid expresse jubet, aut vetat verbis non ambiguis. Verumtamen ratio haec nimis est generalis; alia igitur quaerenda, neque multis est opus, ut eam inveniamus. Ita Rubrica disponit, ut etiam in casu, quo ad baptizandum Parochus, vel Sacerdos accedat, nulla interponatur mora, statimque spirituali baptizandi saluti provideatur. Cum enim non liceat privatim baptizare infantem, vel adultum Cathecumenum, nisi gravis necessitas urgeat, et periculum non remotum, sed proximum mortis immineat: plane consequitur ab ea actione esse incipiendum, in qua Sacramentum ex Divina institutione consistit; ne, si differatur, ut praemittantur preces, exorcismi etc., interim baptizandus decedat. Non enim qualecumque periculum satis est, sed illud, quod dilationem admittere, et moram dare non videatur. Postquam vero neces-

vulgata, ad relationem Emi, ac Rmi D. Card. Julii Mariae de Somalia Episcopi Ostien., et Veliternen., Sacri Collegii Decani, ac Sacror. Rit. Congregationi Praefecti, respondendum censuit = *Juxta votum*, nimirum, *Parochum malè se gessisse, baptizando cum stola violacea, et liniendo puerum periclitantem extra Ecclesiam Oleo etiam cathecumenorum. In casu enim necessitatis, juxta Ritualis praescriptum, omnia sunt omittenda, quae Baptismum praecedunt, quaeque postmodum supplenda sunt in Ecclesia, ad quam praesentandus est puer cum convalescit*. Et ita respondit. Die 23. Septembris 1820.

4423. SORANA. (a)

Quamvis Sacr. Rit. Congregatio pluries interrogata responderit: Aspersorium Episcopo ad Ecclesias Civitatis, vel Dioecesis accedenti, per di-

sitati fuerat consultum, quatenus infans, vel adultus luce adhuc fruatur, cum nulla formido supersit, poterit Sacerdus alias caeremonias perficere, quae subsequuntur; et quatenus vas Chrismatis secum habeat, hoc linire verticem, candidum linteolum porrigere, accensam candelam tradere, orationes, et respectivas formulas pronunciare; quae omnia commode fieri possunt, quia, dum haec fiunt, si infans, vel adultus decedat, spiritualis salus,ex ei jam collato baptismate, in tuto est; secus vero dicendum de caeremoniis, quae praecedunt, quia, dum dicuntur preces, et exorcismi, evenire potest, ut baptizandus, nondum sacro lotus lavacro, moriatur. Atque en vera ratio, ob quam Rituale omittenda esse jubet, quae praemittenda sunt; permittit, ut fiant, si Sacerdos minister est, et sacrum Chrisma in promptu sit, quae subsequuntur.

(a) Praeter plurima Decreta, quae legi possunt in hac collectione, et statuunt,Aspersorium tradendum Episcopo a digniore Ecclesiae, ad quam accedit: etiamsi a suae Cathedralis Canonicis sit associatus *num.* 225. *ad* 2., 801. *ad* 2., 1219., 1409, 1563, 1584, 2289, 2307, 2535, 2714, 2758, 2769. *ad* 2, 2875, 3025. *ad* 1, 3800, *etc.* Praestat insuper Sac. Romanae Rotae decisionem afferre. Orta controversia inter Rmum Capitulum Sacrosanctae Basilicae Lateranensis, et Praepositum, Collegiumque Sixtinum apud Scalas Sanctas super jure excipiendi Summum Pontificem in Scalarum Sanctarum accessu, eidemque praesentandi Aspersorium; contendente Capitulo sibi tantum, non Praeposito, et Collegio Sixtino competere; datoque Sac. Rotae Auditorio ad decidendum sequenti Dubio: *An, et a quo excipiendus Summus Pontifex in accessu ad Scalas Sanctas?*: prodiit decisio; *Summum Pontificem excipiendum esse a Praeposito, et Collegio Sixtino*: Ita in *Romana Jurium honorificorum super bono jure*, 13. *Martii* 1763. *coram Herreros, et in confirmatoria* 13. *Martii* 1765. Ratio autem decisionis evidentissime patet. Cum enim constiterit, quod dominium, et jurisdictio quoad Scalas Sanctas ad Praepositum, et Collegium Sixtinum privativè spectat, iisdem etiam debetur jus honorificum: *Nam*, ut habetur in decisione confirmatoria: *excluso Capituli dominio, et jurisdictione, facile patet jus excipiendi Summum Pontificem*

gniorem Ecclesiae, ad quam accedit, esse porrigendum; non deficiunt tamen, qui regulae huic acquiescere detrectent; propterea que haud mirum si hujusmodi quaestionem iterum hodie in medium trudat Nicolaus Nardi prima Dignitas insignis Collegiatae Ecclesiae S. Michaelis Arpini Dioecesis Soranae, Emos PP. eidem Congregationi Praepositos rogans pro solutione sequentis dubii = A quo sit porrigendum Aspersorium Episcopo in quamcumque Ecclesiam Civitatis, vel Dioecesis ingredienti, an a Rectore illius Ecclesiae, vel ab uno ex duobus Canonicis Cathedralis, qui cappa induti Episcopum comitantur?

Et S. eadem Rituum Congregatio, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum coeremoniarum Magistris scripto exarata, praeloque cusa, referente Emo, et Rmo D. Card. Naro, respondendum censuit = *Aspersorium porrigendum esse a Rectore Ecclesiae, ad quam Episcopus accedit*.

Atque ita respondit. Die 23. Septembris 1820.

4424. VOLATERRANA. (a)

Quum Caeremoniale Episcoporum, Auctoresque omnes Liturgici illius dispositionem apprime sequentes, praesertim lib. 2. cap. 33. num. 22.,

soli competere Praeposito, et Collegio; vanumque, et perabsurdum esse in aliena Ecclesia de majori dignitate contendere. In hac enim materia, qui dignior est in sua Ecclesia, is reliquos omnes inibi vincit, et expellit. Nam quisque domi suae Rex est, et Imperator, et nemini cedere tenetur.

(a) Regulam tradit Caeremoniale Episcoporum *lib. 2. cap. 33. num. 22.* quod in solemnitate SSmi Corporis Christi, dum Sacra Eucharistia, publica indicta Supplicatione, circumfertur, liceat Episcopo *in aliqua Ecclesia, et super illius Altare deponere Sanctissimum Sacramentum, et aliquantulum quiescere*. Id, quod etiam permittitur, etsi non Episcopus, sed Sacerdos deferat Sacramentum, veluti declaravit Sac. Rit. Cong. *in Albinganen.* 10. *Julii* 1677. (num. 2675.) Verum idem Caeremoniale duo ponit conditiones. *Prima est, si longior fuerit Processio*: nam si brevi ambitu concluditur, necessaria non est pausatio ad reficiendas vires. *Secunda*, quae magis interest: *quod non passim in singulis Ecclesiis, vel ad singula Altaria, quae forsitan per vias constructa, et ornata reperiuntur, faciendum est, sed semel tantum, vel iterum, arbitrio Episcopi*. Modum praeterea tenendum praescribit: *et ibidem antequam discedat, thurificare* (poterit) *Sanctissimum Sacramentum, et Orationem de Sacramento cantare*; quin vel unum addat verbum de benedictione populo elargienda, priusquam Processio reassumatur, immo ex silentio plane arguitur, dandam non esse. Id etiam clarius colligitur *ex Caeremoniali*, jussu, et auctoritate *Benedicti XIV.* edito pro Basilica Assisiensi S. Francisci *cap. 10.* ubi describitur ritus servandus in solemnitate Sanctissimi Corporis Christi, ut *in Supplicatione Episcopus deferens Sacramentum ibi modico tempore quiescat*. Deposito namque Sanctissimo Sacramento in Altaris medio: *cantabitur*: Tantum ergo, *interim Episcopus super pulvinar sericum*

ritus edoceant, initio, progressu, et fine Processionis solemnis SSmi Corporis Christi servandos, quumque inter caetera S. Rit. Congregatio ejusdem Caeremonialis dispositioni inhaerens, regulam edixerit die 11. Maii 1652., elargiendi semel tantum populo Benedictionem in fine Processionis Corporis Christi, hanc eamdem in ordine Divini Officii pro Cathedrali, et Dioecesi Volaterrana illius Rmus Antistes, pro exacta liturgicarum rerum observantia inserendam, et cudendam jussit: verumtamen cum contraria vigeat ea in Civitate, et Dioecesi perantiquissima consuetudo, ut quoties Ecclesiae, sive Altaria occurrant per viam toties ibidem et supplicatio sistat, et populus, impertita benedictione, dimittatur; hinc S. Rit. Congregationem supplex adiit, postulans: an potius praedicto S. R. C. Decreto, quam consuetudini sit in posterum inserviendum?

Et S. Eadem Congregatio, exquisita prius alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris in scriptis sententia, typis quoque juris publici reddita, ad relationem Emi, et Rmi Dni Card. Julii Maria de Somalia Sac. Collegii Decani, et eidem Congregationi Praefecti, loco Emi, et Rmi D. Card. Cacciapiatti Relatoris absentis, respondendum censuit = *Juxta Votum*, nimirum: *non obstante Decreto inserto in ordine Divini Officii recitandi, vetustissimam consuetudinem tolerari posse, eo tamen modo, ut saltem servetur regula Caeremonialis, quod non toties pausatio fiat, et benedictio elargiatur, quoties Altaria occurrant, sed semel, vel iterum, et Altaria per viam extructa, sint decenter ornata, et a probo Caeremoniarum Perito prius auctoritate Episcopi visitata*. Atque ita respondit. Die 23. Septembris 1820.

in infimo gradu genuflexus, ac humerali velo deposito, thus imponet in thuribulo Basilicae, Sacramentum thurificabit, et Orationem de eodem Sacramento cum cantu dicet: sumat inde velum humerale, et a Diacono accipiat Sacramentum; eodemque, quo advenit, ritu, et ordine e Basilica discedat Processionem prosecuturus. Quae postrema verba ad quamlibet dirimendam controversiam satis forent. Cum enim, cantata ab Episcopo Oratione, impositoque velo humerali, ei a Diacono tradendum sit Sacramentum ad unum effectum prosequendi Processionem; et sint actus successivi, et continuati, *Hymnus*, *thurificatio*, *oratio*, *impositio veli*, *traditio Sacramenti*, *reassumptio Processionis*, clarissime patet Caeremonialis Rubricam excludere benedictionem. Sed cur argumenta negativa persequimur, dum positivum non desideratur? Sac. Rit. Cong., quae Caeremonialis libri interpres est, id aperte declaravit. Proposito namque dubio in *Monopolitana*: *An in Processionibus, in quibus* (per Dignitates, vel Canonicos Cathedralis) *defertur Sanctissimum Sacramentum, dum contingit illud poni super Altaribus, quae eriguntur per viam, spectet dare populo benedictionem ante eadem Altaria, Parochis, vel Regularibus ea erigentibus, an potius iisdemmet Dignitatibus?*: Eadem Sac. Congregatio non directe dubio respondit, verum, sensum Caeremonialis de-

4425. MACERATEN. (a)

Extat in Oratorio Clericor. Regul. S. Pauli Barnabit. Civitatis Maceraten. quaedam Sodalitas S. Sepulcri nuncupat., cujus institutum est, cultum, et venerationem erga Redemptoris Nostri J. C. cruentissimae Passionis, ac Mortis Mysteria, quibus valet modis, propagare; proindeque consuevit in publicis Supplicationibus Vexilla Regis, nudam scilicet Crucem deferre illius mortis inditium. Verumtamen Passionem Verbi Dei propius fidelibus significatura, ante praefatam Crucem quinque accensa

clarando, certam regulam posuit, decrevitque: *servanda esse Caeremonialis praescripta, et semel tantum elargiendam esse populo benedictionem in fine Processionis* (num. 1492.). Si danda est igitur semel benedictio in fine Processionis; palam fit, non esse elargiendam, dum Sacramentum in aliquo Altari deponitur, ut interim Episcopus, vel Sacerdos tantillum quiescat. Quae cum sint, scite Episcopus Volaterranus hanc regulam pro sua Dioecesi in ordine Divini Officii inserendam jussit. Sed quoniam antiquissima ibi consuetudo vigebat, et modo viget, ut quoties per vias Altaria occurrunt, toties pausatio fiat, et nonnisi impertita populo Benedictione cum Sacramento, ad prosequendam Processionem Episcopus, vel Sacerdos ab Altari discedat: anceps fuit, num regulae, an consuetudini difficillime reformandae standum esset? Qua de re Sac. Rit. Congregationem rogavit. Equidem de juris rigore strictim regula servanda esset, modusque tenendus, dum pausatio fit, quem post *Nicolaum de Bralion verb. Eucharistia num. 6. et Bauldry lib. 3. cap.* 33. *art.* 3. *num.* 25., insinuat *Meratus ad Gavantum part.* 4. *tit.* 12. *num.* 16., ac praescribit laudatum *Caeremoniale* pro Basilica Assisiensi. Verumtamen cum certum sit consuetudines inveteratas, quae non uno, alterove in loco obtinent, sed fere ubique inductae sunt, difficillime abrumpi, et tolli posse, praesertim si a Praesidibus scientibus, non reclamantibus, sed tacite acquiescentibus, permissae, vel saltem non improbatae censeantur; curandum est, ut, quantum fieri potest, propius regulae conformentur, et in abusus damnandos, et eliminandos non degenerent: sapienti consilio Sac. Rit. Cong. hoc suo decreto, dum inveteratam consuetudinem tolerari posse permisit, simul conditiones addidit, quibus, et decentiae consuleret, et modum arbitrio imponeret, et regulam Caeremonialis tueretur; quare hoc Decretum haberi debet nedum pro simplici responso petitioni Episcopi Volaterrani, verum etiam ut regula ubique locorum omnino servanda. Vide si lubet, quae diximus ad *Instructionem Clementinam de Oratione quadraginta horarum Tom. VI. hujus collectionis part. 2. p. 145. et sequen.*.

(a) Nulla lex est, quae praescribat certum numerum luminum, quae in Processionibus deferenda sint ante Crucem, et Sodalitatum vexilla: licet proinde Confraternitati S. Sepulcri, de qua in Decreto, quinque intortitia ante Crucem elevare, praesertim ob mysticam rationem, et in sacrarum quinque plagarum symbolum.

intortitia per totidem Sodales erigenda statuit in Sacrorum quinque vulnerum symbolum, hancque facultatem sibi elargiri Apostolicae Sedis auctoritate S. R. C. supplicavit.

Et S. eadem Congregatio, sedulo, diligenterque lustratis, quae pro parte dictae Sodalitatis afferebantur rationibus, referente Emo, et Rmo D. Card. Julio Maria de Somalia Episcopo Ostien., et Velitern., S. R. E. vice Cancellario, Sacri Collegii Decano, et Sacrorum Rit. Congregationi Praefecto, respondit: *Licere juxta petita*. Die 23. Septembris 1820.

4426. ASCULANA.

Ad augenda in Dioecesi Asculana devotionis obsequia erga Augustissimum Eucharistiae Sacramentum, et SSmam Virginem Deiparam, humillimas SSmo Dno Nostro PIO VII. Pont. Max. preces porrexit Rmus Episcopus, et Clerus ejusdem Civitatis, ac Dioecesis pro facultate agendi privilegiatam octavam SSmi Corporis Christi, et Assumptionis B. M. V.: Sanctitas Sua, referente me infrascripto S. R. C. Assessore, *benignè annuit, exceptis tamen duplicibus primae, aut secundae classis tam occurrentibus, quam translatis, et quoad Octavam Assumptionis B.M.V., excepta die Octava Festi S.Laurentii Mart., et Festo S.Joachim Patris ejusd.Bmae Virg.* Die 29. Augusti 1820. (a).

(a) Quamvis hoc Decretum peculiare exhibeat indultum pro una Dioecesi Asculana, haberi nihilominus potest tamquam generale, quia et declarat mentem concedentis, et dat regulam in similibus servandam. Octava SSmi Corporis Christi admittit dumtaxat duplicia occurrentia, et etiam translata, quae ritu gaudeant 1. vel 2. clas.; verum, ut petentium pietati, ac devotioni erga SSmum Eucharistiae Sacramentum, a S.Congregatione quandoque ampliatur indultum, ut per integrum octiduum fieri possit de diebus infra octavam, etsi occurrat Festum duplex; sed clausula apponi solet: *dummodo non sit dup. 1. aut 2. clas.* Idem privilegium, peculiaribus intercedentibus circumstantiis, extenditur quandoque ad octavas unius, vel alterius ex solemnioribus festivitatibus praesertim B. M. V., ut in casu, de quo praesens Decretum. At ex clausula illa, *dummodo non sit 1., vel 2. clas.* oriri poterat dubitatio: non in occursu diei octavae Patroni, Titularis, Dedicationis Ecclesiae, vel cujuscumque alterius Festi, quod eadem gaudeat, infra octavam praefato modo privilegiatam debeat de illa fieri Officium, an simplex commemoratio. Dubitandi ratio in eo stat, quod octava privilegiata solum admittit Officia 1. vel 2. clas., alia rejicit tam occurrentia, quam translata: ideo dies octava, quae ritum dup. min. non excedit, cedere debere videtur diei infra octavam. Id autem est, quod per praesens Decretum declaratur. Etenim cum dies octava, quia transferri nequit, praestet alia Festa, siquae occurrant rit. quoque dup. maj.; igitur ne pereat, aequum est, ut de eadem fiat Officium in diebus infra octavam privilegiatam; praesertim quia, cum dies octava, licet gaudeat ritu dup. min., rejicit tamen Festum occurrens dup. maj., induit lato modo

4427. CARPEN.

Beatissimo Padre = Il Canonico Bonaventura Bernardi Vicario Capitolare della Diocesi di Carpi nel Modenese, Oratore Umilissimo della Santità Vostra, con ogni venerazione rappresenta, qualmente essendo state di passaggio per quella Città le Truppe Austriache, han fatto la loro stazione in diverse Chiese di quella Città, fra le quali tre consecrate. Vi hanno i Soldati dormito, vi hanno fatto fuoco, ed in alcune hanno rotto gli Altari, e vi hanno in altre tenuto ancora dei cavalli, servendosene per ogni uso, come fa la Truppa.

Il Vicario pertanto Oratore ricorre ai piedi della Santità Vostra, acciò voglia degnarsi dargli le opportune istruzioni, e facoltà, onde poter benedire simili Chiese, e non ritardarsi a riaprirle per comodo dei Fedeli. Che etc.

(a) *Ex audientia SS̃mi* = 3. *Martii* 1821. = *SS̃mus Vicario Capitulari* in hujusmodi occurrentia qualitatem dup. 2. clas., vel saltem huic aequiparatur.

(a) Ecclesiae semel consecratae, dummodo materialis fabrica, ac praesertim parietes subsistant, etsi quocumque gravissimo crimine pollutae, et violatae fuerint, aut in profanum usum conversae, nova tamen consecratione non indigent. Interdictae utique sunt, nec in iisdem sacra queunt celebrari Mysteria, sed precibus, et aspersionibus in Pontificali praescriptis debent dumtaxat reconciliari. Eadem tenenda ratio, quoad Oratoria, minoresque Ecclesias, servata forma in Rituali Romano tradita, benedictas. Praeter Canonistas, videri possunt collecta a *Baruffaldo* ad *Ritual. Roman. tit.* 73., *et a Catalano in Commentariis cùm ad idem Rituale, tùm ad Pontificale*. Quamquam vero reconciliatio Ecclesiae consecratae peragi nequeat, nisi ab Episcopo loci Ordinario, vel ab extraneo Episcopo de ejusdem mandato; nihilominus, urgentibus circumstantiis, Apostolica interveniente facultate, ab aliquo Sacerdote in Ecclesiastica dignitate constituto fieri permittitur, eadem benedictione adhibitaqua utitur Episcopus, ut in Pontificali (vide Sacrae Congregationis responsum *die* 19. *Maji* 1607 in Placentina ad *Dub.*10. *in hac collect. tom.* 1. *num.* 204.).

Porro urgentes concurrebant causae in casu, de quo in precibus. Cum enim in Civitate, et Dioecesi Carpensi plures essent Ecclesiae, vel consecratae, vel simpliciter benedictae, quae militaribus stationibus, et excubiis profanatae, ac violatae reconciliatione indigebant, et vacante Sede, Episcopus non adesset, qui Pontificale praescriptum exequeretur; promptum praebere remedium opus erat, ad exercitium Divini Cultus in iisdem restituendum; ideo SS̃mus D. N benigne indulsit, ut reconciliatio peragi posset, vel ab ipso Vicario Capitulari, vel ab aliis Sacerdotibus, quos deputandi eidem potestatem fecit, addita conditione *adhibendi aquam, ab aliquo Catholico Episcopo benedictam*, quae certe parari nequit a simplici Sacerdote, cum sacranda sit distinctis exorcismis, et precibus a Pontificali praescriptis, et commixtione nedum salis exorci-

lari Oratori facultatem concedit, sive per se, sive per alios Sacerdotes ab eo specialiter deputandos, reconciliandi Ecclesias Consecratas, de quibus in precibus, servato Ritu a Pontificali Romano praescripto, adhibitaque aqua per Catholicum Episcopum benedicta. Ecclesiae autem simpliciter benedictae ab eodem Vicario, vel a Sacerdotibus per eum designandis reconciliari poterunt, juxta formam a Rituali Romano traditam. Quo vero ad Altaria cum integra lapidea Mensa, quoties fractu-

sati, verum etiam cineris, et vini, juxta Text. cap. *Proposuisti De Consecrat. Ecclesiae, et Altaris*. Similis quasi casus habetur in *Argentina*; quamobrem Abbas Monasterii S. Mariae ad Schutteram petiit: *an ipse cum aqua benedicta ab aliquo Catholico Antistite supradictas Ecclesias benedicere, et reconciliare per se ipsum, quatenus indigeant, possit? Quatenus negative, supplicat pro facultate* = Et Sacra Congregatio *sub die* 3o. *Martii* 1697. respondit = *Secretario cum SSmo pro facultate*, et Sanctitas Sua *die* 3. *sequentis Aprilis*, *facultatem benedicendi, et reconciliandi supradictas Ecclesias, cum aqua tamen benedicta ab aliquo Episcopo Catholico, et pro hac vice tantum benigne* concessit (*vide num.* 3266.).

Non eadem servanda solemnitas est in reconciliandis Ecclesiis dumtaxat benedictis; et quoniam id non ad Ordinem (quemadmodum consecratio, ut declarat Gregorius IX. in cap. *Aqua de Consecrat. Ecclesiae, et Altaris*), sed ad jurisdictionem pertinet, ut potest Episcopus ad benedictionem explendam, simplicem Sacerdotem delegare, ita etiam et ad reconciliandam Ecclesiam violatam, seu pollutam, ideo brevior, minusque solemnis formula traditur in Rituali Romano, et in aspersionibus non alia adhibenda aqua est, quam lustralis.

Clara haec sunt, neque in his explanandis immorandum ulterius est; sed quoniam, veluti exponebat Vicarius Capitularis, eo usque processerat militaris licentia, ut et Altaria in aliquibus Ecclesiis fracta fuerint; hinc etiam huic malo erat occurrendum. Non enim sicuti ad reconciliandam Ecclesiam, ita etiam ad Altaria consecranda delegari congruit simplicem Sacerdotem, licet in potestate sit Supremi Pastoris tale privilegium alicui concedere, quo sane fruuntur quorumdam insignium Monasteriorum Abbates pro Ecclesiis sibi subjectis. Nam etsi Episcopus nequeat accersiri ad hoc opus perficiendum, alii tamen non desunt modi, quibus suppleri potest defectus; praesertim vero provisionali, ac temporanea appositione Arae portatilis supra Mensam execrati Altaris. Ideo Sacra Congregatio in dicta Placentina ad sequentia Dubia = *An possit sacros lapides, nempe Altaria portatilia a quocumque Catholico Antistite rite confecta, supradictis Altaribus apponere, ut Sacrum ibidem licite peragi valeat? An in infrascriptis Altaribus . . . . noviter constructis supradicta Altaria portatilia apponere, et deinde in eisdem licite Missa celebrari possit?*

ra sit enormis, Mensa omnino renovanda, et ab Episcopo consecranda erit; secus licebit super iis celebrare, non obstante levi fractura in uno, vel altero cornu. Reliqua autem Altaria sacrato tantum lapide instructa, si lapis iste integer sit, violata minime censenda sunt, ac ubi primum reparationes, quibus indigeant, expletae fuerint, ad sacra Mysteria peragenda apta erunt. Caeterum Vicarius Orator in Ecclesiarum reconciliatione exequenda prudenter se gerat, eamdemque private, et absque populi concursu fieri curet.

= respondit = *Affirmative ad formam Pontificalis Romani* (ibidem Dub. 2. et 3.).

Sed quia in supplici libello enunciatur tantum *in alcune hanno rotto gli Altari*, quin constet de qualitate fracturae; ideo pro casuum diversitate sapienter in Rescripto est distinctione provisum. Non enim per quamlibet fracturam execratur Altare fixum ex integra lapidea Mensa, inferiori structurae caemento unita; sed illa tantum, quae enormis est. Hic autem videtur sciscitandi locus: quaenam, quantaque sit enormis lapidis fractura, ob quam execratur Altare juxta test. *in cap. ad haec*, *et cap. quod in dubiis de Consecrat. Ecclesiae, vel Altaris?* Id per nostrum Rescriptum declaratur, ubi dicitur celebrari posse Missam in Altari, *non obstante levi fractura in uno, vel altero cornu*. Idem *Alexander III.* qui in praefato *cap. quod in dubiis*, iterum consecrari jubet Altare, cujus Mensa *semota fuerit*, *vel enormiter fracta*; per aliud Rescriptum declarat, quid per dictionem *enormem* intelligat: nam consultus ab Archiepiscopo, et Capitulo Bisuntino: num Altare, cujus Mensa *in sua extremitate modicam passa fuerat fracturam*, iterum consecrari deberet? Respondendum duxit, quod *cum Altaris tabula mota, vel enormiter laesa non fuerit, ob casum praedictum, nec Ecclesia, nec Altare debent denuo consecrari*. Ita in *cap. ligneis eod. tit.* Rescriptum igitur apprime convenit cum *Alexandri* responso, dum declarat, licere *super iis celebrare, non obstante levi fractura in uno, alterove cornu*. Erit autem enormis fractura; si tabula fuerit, vel in duas, vel in plures notabiles partes divisa, ac proinde continuationem, integritatem, et substantialem unitatem amittat. Talis etiam erit, vel res sit de Altaribus fixis, vel de Aris viatoriis, si divisa per fracturam aliqua sit ex illis partibus, in quibus peculiares unctiones fuerant adhibitae, subtiles candelae accensae, thus crematum. Nam, etiamsi juxta obvium materialem sensum fractura enormis non sit, respective tamen enormis evadit, quia separatae sunt partes specialibus precibus, formulis, signis, actionibus consecratae. Atque ita intelligendum esse puto textum *in cap. Ligneis*: quippe cum ageretur de modica fractura in extremitate tabulae fixae, jure credi poterat integram remansisse continuationem partium, quae Cruce signatae fuerant cum aqua benedicta, sacrisque oleis linitae. Verbo dicam: Execrata erit tabula, si pars fracta unam contineat ex lateralibus Crucibus ab Episcopo in Altaris consecratione specialiter benedictis.

4428. DECRETUM GENERALE.

Quum abusus nonnulli sensim irrepsisse conspiciantur tùm adversus Episcopalia jura, tùm contra rectam Divini Cultus disciplinam, licet alias per S. R. C. de iis fere omnibus edita fuerint Decreta; ne in dies magis invalescant, ejusdem Sacrae Congregationis Secretarius pro sui muneris officio dubia, quae sequuntur, Emis et Rmis PP. in ordinario Conventu enodanda proposuit, videlicet.

1. Quamvis, vel agatur de Altari fixo, et stabili, vel de Ara portatili, et viatoria, enormis fractura insuper erit, si parvus ille lapis confractus fuerit, qui sigillum continet, et claudit repositorium Reliquiarum, quod Sepulcrum dicimus. Per verbum *sigillum*, quo utitur *Alexander III.* in praefato *cap. ad haec*, ab Sacrorum Canonum interpretibus relatis *a Gonzalez ad idem caput*, intelligitur *operimentum Reliquiarum distinctum ab ipsomet lapide*. Verumtamen hoc in casu, velut etiam et in altero, in quo nedum fractus lapis, sed etiam Reliquiae fuerant amotae, peculiaribus concurrentibus circumstantiis, aliquam indulgentiam adhiberi posse S. R. C. putavit. Cum enim Augustanus Antistes exposuisset, *haberi in Dioecesi Augustae, quamplurima milliaria Altarium pollutorum, sola violatione Sepulcrorum, ex quibus sacrae Reliquiae extractae fuerunt etc.* Quamobrem supplicavit *pro facultate illa reconciliandi sola repositione Requiarum, iis tantum servatis caeremoniis, quae in Pontificali Romano praescribuntur* = Et Sacra Congregatio respondit = *in hoc casu, gratiam praedictam posse concedi, si SSmo placuerit*. Die 21. Aprilis 1668., et *Sanctitas Sua benigne annuit* die 1. sequentis Maji (num. 3255.) ubi notandum est, Sacram Congregationem a regula non recessisse, sed in casu quamdam agnovisse necessitatem relaxandi, et moderandi rigorem ejusdem regulae, ob ingentem numerum Altarium, quae abstractione Reliquiarum fuerant violata, et grave nimis fuisset onus impositum Episcopo, si demandasset S. C. tot Altarium integram Consecrationem, quae tamen peragi oportebat, nisi Pontifex suprema sua auctoritate petitam facultatem indulsisset. Nihilominus injuncta fuit conditio ea adimplendi, quae praescripta sunt in Pontificali Romano, dum in Sepulcro reconduntur Reliquiae, et superimponitur lapis.

Ita etiam indultum fuit Cardinali Archiepiscopo Beneventano (qui postea ad Petri Cathedram evectus *Benedictus XIII.* appellatus est) licet in casu omnino diverso. Nam cum ipse vellet quaedam Altaria ex plaste constructa destruere, eorumque ex marmore novam constructionem demandare, quaesivit declarari = *an integris cum sepulcris Sacrarum Reliquiarum, intactis permanentibus Mensis Altarium praedictorum, possit procedi ad novam eorumdem Consecrationem, omissis caeremoniis ad repositionem Reliquiarum pertinentibus?* S. R. C. respondit sub die 26. Novembris 1696. = *Detur Decretum in Augustana die 21. Aprilis 1668. editum, dummodo non transeat in exemplum* (dict. num. 3255.) Quaeri hic posset: quinam fuerit sen-

1. An in Ecclesiis Regularium, aliisque Ecclesiis exemptis recitandae sint Collectae ab Ordinario loci praescriptae?

2. An liceat Clero earumdem Ecclesiarum ab iis recitandis cessare pro lubitu, antequam Ordinarius id jusserit?

3. An, jubente Ordinario, ut quibusdam Solemnitatibus, vel in alio peculiari casu sonus Æris Campani omnium Ecclesiarum edatur, praefatae Ecclesiae quantumvis exemptae ejus mandato parere teneantur?

(a) 4. An praeter consuetas, usuque receptas SANCTISSIMI SACRAMENTI expositiones, extraordinariae quoque in Ecclesiis exemptis fieri possint absque licentia Ordinarii?

(b) 5. An liceat in expositione SANCTISSIMI SACRAMENTI

sus Sacrae Congregationis, jubendo dari Decretum in Augustana? Multis non est opus, ut id intelligamus. Sicuti namque in *Augustana* integra Altaria erant, nec amotae tabulae fuerant a suis stipitibus, quae tamen violatae remanserant, subtractis e repositorio Reliquiis; mandaverat, ut, aliis omissis, eae serverentur caeremoniae, quae ex Pontificali Romano adhibendae sunt, dum Episcopus in medio tabulae Reliquias ponit, et, superimposito lapide, Sepulcrum claudit: ita et in *Beneventana*, cum violatio consisteret in remotione integrae lapideae Mensae, intaeto permanente Reliquiarum Sepulcro; satis visum est Sacrae Congregationi indulgere, ut repositis iisdem lapideis tabulis, super nova inferiori structura, id ab Episcopo praestandum dumtaxat foret, quod Lapideam Tabulam cum inferiori stipite quodammodo jungit, atque connectit, ope unctionum in angulis inter Mensam, subjectumque stipitem, servata forma Pontificalis. Neque in hoc etiam casu congrua deerat indulgentiae ratio, cum non una tantum, vel altera, sed *quatuordecim lapideae tabulae* alias consecratae, integris adhuc, et intactis Reliquiarum Sepulcris, collocandae essent super noviter extructis marmoreis stipitibus. Nihilominus additum consulto fuit = *Dummodo non transeat in exemplum* = ne per indulgentiam, et dispensationem, in hoc singulari casu adhibitam, quis crederet infirmari regulam traditam *in cap. quod in dubiis*, qua declaratur, execrari Altare fixum, semel, ac lapidea Mensa ab inferiori stipite semota fuerit, etiamsi nihil omnino de sua integritate perdiderit. Haec breviter adnotanda duxi ad majorem tum praesentis Rescripti, tum aliorum Decretorum, quae circa eamdem rem versantur, elucidationem.

(a) Videri possunt Decreta S.R.C, in hac nostra Collectione relata *sub num.* 582. 806. 874. 914. *ad* 1. 973. 1081. 1617. *ad* 1. 1665. 2329. 2474. 2500. *ad* 5. 2573. *ad* 4. Ad rem facit alterum Decretum Sac. Cong. Concilii 30. Maji 1699., 4. Februarii 1702. videlicet = *Parochis, et Vicariis Abbatialibus non licet absque licentia Episcopi, publicae venerationi exponere Sacram Eucharistiam.*

(b) Instructio edita jussu *Sanctae Me. Clementis XI.* omnino servanda

lumen aliquod eo artificio collocare a parte postica Spherae, ut recta illuceat in ipsam Sacratissimam Hostiam, quae exinde lucida appareat?

(a) 6. An toleranda, vel eliminanda sit consuetudo, quae in dies

in Oratione quadraginta horarum expresse jubet §. 6.: ne sub throni umbella, e parte postica aliquod apponatur, et lateat lumen, cujus ope magis splendescat cristallinus ostensorii Orbis, sacram continens Hostiam = *nella di cui parte opposta non si ponga onninamente lume alcuno* = Vide, quae notavimus ad praefatae Instructionis locum *tom. 6. part. 2. pag.* 38. *num.* 5.

(a) Videri possunt, quae notata sunt ad §. 4. praefatae Instructionis *ibidem pag.* 24. *et* 25. *num.* 1. *et* 2. Si illicitum declaratum fuit a S.R.C. retinere vas florum, ante Tabernaculi ostiolum, in quo Crucifixi imago sculpta conspicitur (ita in una Congregationis Montis Coronae 22. *Januarii* 1701. *num.* 3426. *ad* 10.) multo magis illicitum erit superimponere Tabernaculo, in quo asservatur Sanctissimum Sacramentum, Reliquias, aut Sanctorum Imagines. Gavantus ad *rubric. Missal. tit.* 22. agens de *praeparatione*, *et ornamentis Altaris*, postquam notaverat = *Vasa quoque Reliquiarum exponi possunt hinc inde*, *vel inter Candelabra* = continuo addit = *qua in re cavendum illud erit*, *ne unquam supra locum Sacramenti . . . . Reliquiarum vasa collocentur . Decet enim sedere Dominum supra Servos suos* . Abusus nihilominus universaliter serpit, ut praesertim in Sanctorum Festis exponatur Reliquia immediate supra Tabernaculum; et oritur praecipue ab inobservantia regulae, quam tradit *Rituale Romanum tit. de Sanctissimo Eucharistiae Sacramento* §. 6. videlicet = *Hoc autem Tabernaculum conopaeo decenter opertum*, *atque ab omni alia re vacuum in Altari majori*, *vel in alio*, *quod venerationi*, *et cultui tanti Sacramenti commodius*, *aut decentius videatur*, *sit collocatum* = Nam si Tabernaculum operiendum est conopaeo, haud poterit locum praestare superimponendis Reliquiis, aut Imaginibus. *Sanctus Carolus Borromaeus* eorum, quae pertinent ad Divinum Cultum, zelator eximius, de sacris supellectilibus agens, nos edocet Tabernaculi formam, et ornatum = *Tabernaculum Sanctissimae Eucharistiae polite elaboratum piis Mysteriorum Passionis Christi imaginibus exculptum esse debet*, *in summo adsit imago Christi resurgentis*, *vel sacra vulnera exhibentis . . . . forma vel octangula*, *seu sexangula*, *vel quadrata*, *vel rotunda . . . . a fronte Altaris summa procul collocatum extet* = apud Gavant. *ad rubric. Missal. par.* 5. *pag.* 1339. *Editionis Romanae* . Non is ego sum, qui existimem tanto cum rigore regulam hanc esse accipiendam, ut necessario imminere debeat Tabernaculo imago Christi resurgentis, aut vulnera exhibentis; certum tamen est parvam Crucem in summitate esse collocandam, ad quam usque non pertingit crispatum conopaeum. Si servandum id est, haud supereritlocus, ubi exponantur Reliquiae, aut Imagines,

invalescit, superimponendi Sanctorum Reliquias, pictasque Imagines Tabernaculo, in quo AUGUSTISSIMUM SACRAMENTUM asservatur, ita ut idem Tabernaculum pro basi inserviat?

praesertim quia, si conopaeo velandum est Tabernaculum, ac in summitate rotundum sit oportet. Nec praetereundum est summam deberi reverentiam Sacello, in quo asservatur Sacramentum; ideoque, ut notat Caeremoniale Episcoporum *lib.* 1. *cap.* 12. *num.* 9. = *Maxime decens esset, ut in Altari ubi Sanctissimum Sacramentum situm est, Missae non celebrarentur, quod antiquitus servatum fuisse videmus* = Dum autem immediate supra Tabernaculum, veluti in basi, exponuntur Imagines, aut Reliquiae, actio committitur, quae laedit reverentiam debitam loco ad Sacramenti custodiam destinato. Praeterea jubet praefata Ritualis Rubrica, ut *Tabernaculum sit ab omni re vacuum*, et Sac. Congr. Episcop. sancivit 3. Maji 1693., ne sacra Olea, vel Reliquiae, aut alia quaeque in eo retineantur. *Haud enim decens est* (ut monet Cavalerius tom. 4. cap. 5. Decr. 13. num. 1.), *quod destinatum est in habitationem ipsius Dei, occupetur ab alia re, quae Deus non sit, nisi forte ad ipsius Dei, vel Sanctissimae Eucharistiae usum deserviat*. Nonne autem eadem habenda ratio, quoad usum extrinsecum, quousque Tabernaculum includit Sacramentum, ita ut ab eo arceri debeat quidquid ad ejusdem cultum, reverentiam, et custodiam non pertinet? Quamobrem, ne fiat, quod maxime dedecet, et sanctissimis Ecclesiae regulis adversatur; si velint exponi Imagines, et Reliquiae Sanctorum, id fieri poterit in aliqua ex minoribus Aris. Verumtamen non omnes Ecclesiae id commodum praestant, quamplurimae sunt etiam ex Parochialibus, quae unicum habent Altare. Quid inde? Breviter respondeo, si aptior non sit eas exponendi locus, quam immediate supra Tabernaculum, longe melius est, Reliquiarum expositionem omittere, quam illud agere, quod minime decet.

Si vero de Imaginibus sermo sit non video, cur praeter tabulam effigiem referentem illius Sancti, in cujus nomen, et memoriam Altare dedicatum est, e fronte ad parietem appositam, alia minor, ut satisfiat pietati, et devotioni, in medio Altaris collocetur, nec illo excepto, in quo asservatur Sacramentum. Mos collocandi parvas hasce tabulas in medio Altarium invectus recenter est, et ab antiqua, probataque Ecclesiae consuetudine alienus. Ideo Rubrica agens de Altaris thurificatione *part.* 2. *tit.* 4. *num.* 5. memorat dumtaxat Imagines, et Reliquias, quae hinc inde inter Candelabra sitae sunt, et debent thurificari. Equidem non ignoro, difficillimum esse abrumpere morem, qui in Ecclesiis, praesertim Regularium, fere universalis evasit, apponendi in medio Altaris minores hujusmodi Imagines. Ne oriantur scandala eumdem Ecclesiastici Praesules tolerant; et hoc aequum est: congruit enim id permittere aliquando, quod minus decet, dummodo non sit illicitum; debitus tamen modus servandus est, et consulendum, ne hujusmodi tabulae collocentur in Altari, ubi Sacra reconditur Eucharistia: et quatenus ibi

sitae sint, et nequeant omnino removeri, et aliò collocari sine pusillorum offensione, eum tamen locum teneant, ut a Tabernaculo distent. Dixi a Praesulibus tolerari, et merito dixi, unum appello Pontificem *Benedictum XIV.*, qui in Epistola ad Archiepiscopos, et Episcopos ditionis Ecclesiasticae dat. die 16. Julii 1746.: *de retinenda Crucifixi imagine palam, et visibiliter exposita*; plane demonstrat minorum harum tabularum usum recentem esse, et potius tolerandum, quam laudandum. Nam, postquam initio dixerat = *in Altaribus .... praeter majorem tabulam, quae vel depictam, vel incisam exhibet imaginem Sancti, in cujus nomen, et memoriam Altare consecratum est*, *ADJUNGI COEPIT alia minor tabula, in qua vel coloribus exprimitur; vel aere, ligno, aut marmore inciditur effigies alterius Sancti etc.* = prosequitur, nolle usum hunc improbare, sed ea utitur loquendi formula, ut illum potius ferre, quam probare videatur: quippe concludit = *Illud monendum superest, eam nobis mentem haud esse, ut Imagines Sanctorum, quae majori tabulae Altaris superadditae sunt, de medio auferatis* (sed cur haec non est ejus mens? attende rationem, quam adducit, videlicet) *cum fortasse defuturi non essent invidi, qui, ut pietati vestrae maculam inurerent, in vulgum disseminarent, vos nulla duci religione in eum Sanctum, cujus imaginem Fidelium venerationi subducitis*. Poteratne clarius sapientissimus, et aeque religiosissimus Pontifex intimum sui animi sensum promere, quin apertis, directisque verbis aperiret? Satis id est: addere nihilominus mihi liceat cauto opus esse, et quatenus velint minores hae tabulae in medio Altarium collocari, tres conditiones omnino servandas proponam,

Prima, ne privata auctoritate id fiat, sed Ordinarii intercedat adprobatio, et licentia. Et quoniam Pastoralis solicitudinis, et vigilantiae praecipuum est munus ea curare, quae circa Religionem, et Cultum versantur, ac diligenter studere, ne quid fiat a sacris Ecclesiae legibus alienum, vel iisdem minus, aut non satis conforme; Episcopus, priusquam licentiam concedat, vel per seipsum cognoscat, vel ab aliis prudentibus Ecclesiasticis viris cognoscere faciat, quid, et quomodo expressum in tabula sit. Etenim *cum domum Dei deceat Sanctitudo* S. Tridentina Synodus *Ses.* 25. *de sacris Imaginibus*, statuit = *nemini licere, ullo in loco, vel Ecclesia etiam quomodolibet exempta, ullam insolitam ponere, vel ponendam curare Imaginem, nisi ab Episcopo probata fuerit* = cavendum namque est, *ut nullae falsi dogmatis imagines, et rudibus periculosi erroris occasionem praebentes statuantur* = Sed id per quam facile accidere posset, si Ecclesiarum Rectorum, aut Sacrarii Custodum in arbitrio relinqueretur eas, quas maluerint minores tabulas, etsi pias, et devotas in Altaribus collocare.

Secunda, quod Episcopus non permittat Imagines a se adprobatas

apponantur lumina ex oleo, quae immineant Mensae, et ardeant etiam tempore Sacrosancti Missae Sacrificii? (a)

8. An liceat titulo specialis devotionis Litaniis Sanctorum, vel Lauretanis aliquem versiculum addere, vel novas Litanias, de quarum adprobatione Ordinario nullatenus constet, in Ecclesiis canere, vel recitare? (b)

Et Sacra eadem Rituum Congregatio, re mature, diligenterque discussa, ad relationem mei infrascripti Secretarii, respondendum censuit, ut infra, videlicet.

Ad 1. *Affirmative*,

Ad 2. *Negative*.

Ad 3. *Affirmative*.

Ad 4. *Negative*, *et serventur Decreta hac supra re pluries edita*.

Ad 5. *Negative*, *et servetur Instructio jussu S. M. Clementis PP. XI. evulgata die* 21. *Januarii* 1705. *pro Expositione SANCTISSIMI SACRAMENTI*, *occasione Orationis quadraginta horarum* §. *VI*.

Ad 6. *Assertam consuetudinem tamquam abusum eliminandam omnino esse*.

exponi in Altaribus, non praemissa earumdem benedictione, quae habetur cùm in Pontificali, tùm in Rituali Romano, quaeque, dum agitur de minoribus hisce tabulis, plerumque negligitur. Vide *Acta Ecclesiae Mediolanensis*, ac praesertim *Concilium Provinciale IV. tom.* 1. *pag.* 100. *col.* 2. *edition. Patavin.*, *et collecta* a Catalano *in comment. ad Pontificol. part.* 2. *tit.* 15. *et* 16., *et ad Ritual. Roman. tit.* 8. *cap.* 27.

Tertia tandem, ne in libertate, et arbitrio relinquatur locus, in quo tabula erit collocanda, sed indulgens Episcopus, ut in altero ex Altaris gradibus ponatur, simul jubeat, ut conspectum Crucis non impediat, quod expresse praecipit *Benedictus XIV. in laudata Epistola*, et procul distet ab Sanctissimi Sacramenti custodia, uti habetur in praesenti *S. R. C. responso*. Quod si aliis Altaribus Ecclesia sit instructa, poterunt in his minores hae tabulae collocari, quin ulla ponatur in Altari, ubi asservatur SSmum Eucharistiae Sacramentum.

(a) Haud decet, ut in Altari, ad offerendum Deo immaculatam Hostiam erecto, in quo cuncta munda sint oportet, lumina ardeant ex oleo, cujus decidentibus guttis, tobaleae supra Mensam extensae sordidis persaepe maculis inficiuntur. Idcirco si lampades accendi velint in honorem alicujus Sancti, cujus Imago in medio Altaris sita est, vel lateraliter extra Mensam ponendae sunt, vel pensiles e conspectu Altaris.

(b) Hac super re legi possunt Decreta in nostra collectione relata *sub num.* 227. *ad* 16. 438. 604. 747. 785. 1065. 1263. 1561. 1635. 1773. 1852. 2050. et alibi. Non enim licet intuitu specialis devotionis alicujus Sancti nomen litaniis addere, nisi doceatur de Apostolico indultu. Ibidem *num.* 2034. 2123. 2876. *ad* 3. Vide etiam adnotationem ad §. 24.

Ad 7. *Negative in omnibus, nec lumina, nisi cerea, vel supra Mensam Altaris, vel eidem quomodocumque imminentia adhibeantur.*

Ad 8. *Negative, et serventur omnino Decreta Sacrae Congregationis, curentque Ordinarii colligere, et vetare formulas quascumque tam impressas, quam manuscriptas Litaniarum, de quarum adprobatione non constat.*

Et quoniam de Litaniis sermo est, quum Sacrae Congregationi innotuerit aliquibus in Ecclesiis, praesertim occasione Orationis quadraginta Horarum, Libellos adhiberi, in quibus vel peculiarium Sanctorum Nomina addita conspiciuntur, vel unus, aut alter versiculus in precibus desideratur; idcirco Sacra Congregatio, inhaerendo memoratae Instructioni Clementis PP. XI. §. XXIV., praecipit, ne alii adhibeantur Libelli, nisi typis Reverendae Camerae Apostolicae impressi, vel eisdem plane conformes.

Atque ita respondit die 31. *Martii* 1821.

Et facta de praemissis omnibus Sanctissimo Domino Nostro PIO VII. Pont. Max. relatione, SANCTITAS SUA Sacrae Congregationis Responsa adprobavit, confirmavitque, atque, ut cunctis pateant, Decretum Generale desuper expediri, typisque evulgari mandavit. Die 3. *Aprilis* 1821.

4429. ORBIS.

Quum, attenta ritus differentia, qua alicubi gaudet Festum SACRATISSIMI CORDIS JESU, occurrat quandoque cum Festo etiam duplici primae classis iis in Locis, quibus ex singularissima gratia S. CORDIS Officium sub hoc ritu celebratur, ideo ex officio dubia sequentia relate ad illius celebrationem, exactamque repositionem Emis, et Rmis PP. Sacr. Rituum Congregationi Praepositis resolvenda proposita fuerunt, nimirum. (a)

Clementinae Instructionis. tom. 6. part. 2. num. 19. pag. 165. et sequen.

(a). Postquam, maturo praemisso examine, S. R. C., probe noscens *Cultum Cordis Jesu per omnes fere Catholici Orbis partes propagatum*, simulque intelligens *Officii, et Missae celebratione non aliud agi, quam compleri cultum jam institutum, et symbolice renovari memoriam illius Divini amoris, quo Unigenitus Dei filius, humanam suscepit naturam, et factus obediens usque ad mortem praebere se dixit exemplum hominibus, quod esset mitis, et humilis corde .... annuendum precibus censuit Episcoporum Regni Poloniae, et Archiconfraternitatis Urbis titulo Cordis Jesu institutae*, qui supplicaverant pro specialis hujus Festi adprobatione; postquam *S. M. Clementis XIII.* sub *die* 6. *Februarii* 1765. S. R. C. Decretum Apostolica sua auctoritate confirmavit, probatumque Festum auxit Officio, et Missa propr.; cultus ejusdem mirum in modum per

1. Occurrente Festo SACRATISSIMI CORDIS JESU, ubi gaudet ritu primae classis, et Octava, cum Festo Nativitatis S. Joannis Baptistae, aut omnes Catholici Orbis partes diffusus, majus habuit incrementum. Quamobrem frequentes fuerunt preces S. R. C. porrectae pro extensione Officii, et Missae ad plures Dioeceses, Civitates, Regularium Ordines, et innumeras fere Sodalitates, quae SSmi Cordis Jesu titulo et distinguebantur, et gloriabantur. Quoniam vero Officium, quod indultum primum fuit sub *rit. dup. maj.*, temporis successu, ut petentium supplicationibus, et devotioni, specialibus attentis circumstantiis, satisfieret, ad altiurem ritum, *vel* 2. *vel etiam* 1. *clas.* quoad aliquas Ecclesias, Regiones, Ordines, Sodalitates fuit elevatum: plura exorta sunt dubia, quibus enodandis, et declarandis eadem S.R.C. ex officio incubuit.

Nulla equidem quaestio moveri potest quoad Ecclesias, Regiones, Ordines, et Sodalitates, quarum favore Festum hoc gaudet *ritu dup. maj. aut etiam* 2. *clas*; nam si occurrat cum Festo solemnioris ritus (velut hoc anno accidit, cum incidat *in diem* 29. *Junii* Principum Apostolorum *Petri*, *et Pauli* memoriae sacram) vel omittendum, si indultum sit facultativum, vel transferendum juxta Rubricas, ubi in praecepto est. Quod autem in Dioecesibus, Regionibus, Ordinibus, Sodalitatibus, in quibus tale Festum ritum obtinet 1. clas.? Erit ne attendenda major dignitas, ita ut aliis omnibus aequalis ritus forte occurrentibus sit preferendum? Distinctio ne erat opus, et decidendi ratio petenda a qualitate Festi, a terminis concessionis, a clausulis, appositisque conditionibus, et ab diversitate titulorum, propter quos pleraque Festa gaudent ritu 1. clas. Ideo, pro casuum diversitate, scitè quinque dubia fuerunt proposita.

Sacra autem Congregatio, priusquam de singulis sententiam diceret, plura sedulo consideravit, videlicet.

1. Quod Sacri Cordis Jesu Festum noviter institutum, auctumque Apostolica auctoritate Officio, et Missa, licet dignissimum prae aliis objectum habeat; tamen primariis non adnumeratur, sed secundarium est, et accessorium, ac veluti quaedam appendix ad Festum Corporis Christi.

2. Non versatur circa peculiare Mysterium, cujus specialis solemnis commemoratio facta non fuerit in statutis ab Ecclesia diebus; sed est veluti compendium aliarum Festivitatum, in quibus diversa celebrantur Mysteria, et memoria recolitur immensae illius charitatis, qua Verbum caro factum est pro nostra redemptione, et salute, Sacramentum Altaris instituit, peccata nostra portavit, seseque Divino Patri in cruce moriens, obtulit hostiam, et sacrificium.

3. Licet ubique vigeat cultus sacro Cordi Jesu debitus, ejus tamen Festum cum Officio, et Missa non ad totum Catholicum Orbem extenditur, sed peculiare est pro Ecclesiis, Dioecesibus, Ordinibus, Sodalitatibus, quibus petentibus indultum fuit.

4. Concessio celebrandi idem Festum cum Officio, et Missa, ut plurimum, est permissiva, et facultativa,

Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, quaeritur, de quo sit faciendum, et quod transferendum? (a)

non autem praeceptiva. Quod si praeceptiva, praeceptum tamen coarctatur ad aliquod Regnum, aut ad aliquam Dioecesim, Civitatem, Ecclesiam.

5. Idem praeterea Festum, ubi celebratur, specialem titulum non habet localis relationis, bene vero voluntarium pietatis, et devotionis: idcirco in decernenda praelatione, dum eadem die occurrunt alia Festa aequalis ritus, non est necessariò tenendus ordo, ut primum illud obtineat Ecclesiae particularis, 2. Congregationis, vel Ordinis, 3. Dioecesis, 4. Nationis, 5. Ecclesiae Universalis.

6. Quamquam pro aliquibus locis elevatus sit hujus Festi ritus ad dup. 1. clas., tamen non obtinet Octavam; quod tam verum est, ut in universo Lusitaniae Regno gaudet utique, ex speciali gratia, nedum ritu 1. class., verum etiam privilegio exclusivo, quoad alia omnia Festa aequalis ritus, etsi in universa Ecclesia solemnissima, nihilominus caret Octava, ut ex Decreto pro universo Lusitaniae Regno 5. *Augusti* 1778. ubi legitur *celebretur imposterum sub rit. dup. primae class. sine Octava*.

Hisce praenotatis, facile intelligitur, quanta maturitate judicii S.R.C. propositis dubiis responderit.

(a) Festa Nativitatis *S. Joannis Baptistae*, *et SS. Apostolorum Petri*, *et Pauli*, solemnioribus adnumerantur, quae tali, tantaque religione, et solemnitate, ex Ecclesiae instituto, celebrari ubique debent, ut alia quaecumque eadem die occurrentia, etiam 1. class. excludant, qualia sunt *Patroni principalis loci*, *seu Ordinis*, *necnon Titularis Ecclesiae*, *ac ejus Dedicatio*, *ita ut nequeat fieri Officium de dicto Festo*, *sed transferri*, *seu respective mutari debeat in diem proximam non impeditam*. Ita Meratus ad Gavantum *Rubric. Breviar. sect.* 3. *cap.* 10. *num.* 2. Quod et declaratum fuit a S. R. C. praesertim in *Senen.* 11. *Maji* 1743. *dub.* 5. hisce verbis = *Primaria Festa S. Joannis Baptistae*, *et SS. Apostolorum Petri*, *et Pauli .... excludunt omnia alia Festa in ipsis occurrentia*, *excepta Solemnitate Corporis Christi* (num. 2994.) Una igitur est *Solemnitas Corporis Christi*, quae praestat, et cui ambo illa cedere locum debeant: Quis tamen forte erit, qui hujusmodi innixus Decreto putet Festum quoque *Cordis Jesu* (ubi ritum obtinet 1. class.) eodem privilegio donandum, cum ejusdem sit identificae dignitatis, et aeque ac illud ad Dei filium hominem factum pertineat. Non abnuerem, si, ut objectum, et ritus, partes essent etiam Festi ratio et qualitas. Verum discrimine est opus. Utique utriusque Festi unum est dignissimum objectum, cui nullo pacto comparari possunt Praecursor, et Apostolorum Principes: attamen hoc in casu Festa in eorumdem honorem a primis ferme Ecclesiae saeculis instituta in occursu cum altero *Cordis Jesu*, hujus majori dignitate minime attenta, pluribus de causis praevalere debent, veluti clare patet, dummodo recolere non pigeat, quae in antecessum notata sunt, et dant decidendi regulam.

Ideo in occursu praestare debet *Festum Corporis Christi*, quia simul concurrunt major dignitas, solemnitas, ritus, praeceptum illud servandi in universo Orbe Catholico. Sed par non est ratio quoad recens probatum *Festum S. Cordis Jesu*, quod licet, si princeps objectum spectetur, aeque dignum sit, ac alterum *SSmi Corporis Christi*, primarium tamen non est, non universale, sed petentibus peculiariter concessum, neque apud omnes, quibus indultum est, in praecepto habetur, imo ut plurimum in simplici facultate: et licet pro aliquibus locis, ex speciali gratia, ad ritum 1. class. elevatum fuerit, non ideo tamen desiit esse secundarium. Quamobrem in occurrentia attendenda non est major dignitas, neque locum habet Rubrica, quae inter Festa aequalis ritus illa Domini aliis omnibus praeferenda esse jubet: nam eadem intelligenda est, caeteris paribus, de Festis aeque primariis, non autem de occursu Festi secundarii majoris dignitatis, cum primario minoris, sed aequalis, quoad ritus solemnitatem. Neque repugnat eadem Rubrica, neque obstant S. R. C. Decreta, imo favent. Exempla habemus in occurrentia Festi *Dedicationis Ecclesiae*, cum aliis Festis aequalis ritus, sed minoris dignitatis; et Patrocinii S. Joseph, ubi ritu gaudet secundae classis, cum Festis *S. Marci Evangelistae*, *et SS. Apostolorum Philippi, et Jacobi*.

Etenim invaluerat opinio, quod Anniversarium Dedicationis Ecclesiae, utpote *Festum Domini* alia omnia praestaret, tam in occurrentia, quam in concurrentia; sed quoniam Rubrica nihil decernit, imo in tabella concurrentiae vix illud ponit solummodo ante Patronum loci, vel Titulum Ecclesiae; quoniam insuper ex ea opinione plura oriebantur dubia: re maturius discussa S. R. C. satius duxit, se conformare cùm praefatae tabellae dispositioni, tùm Decretis antiquis; quae praelationem dant aliis Festis aequalis ritus, uti illa sunt *S. Joannis Baptistae*, *et omnium Sanctorum*, ut *in Aquilejen.* 21. *Augusti* 1688., *et Sabinen.* 5. *Martii* 1665. (num. 3014. *ad* 1. 3205. *ad* 1.) Cur autem ita? Quia licet Dedicatio Ecclesiae Festis Domini adnumerari velit, non ullum respicit peculiare Mysterium, sed generalem habet relationem ad Deum, cui dedicatur Templum ad Divina Mysteria in eo celebranda; sed hujusmodi ratio communis est etiam Festis Sanctorum, quae licet instituta sint ad Coelicolas honorandos, principaliter tamen ad Deum diriguntur. Quamobrem Dedicatio Ecclesiae, si ad Festa Domini referendum sit, ut *secundarium*, non primarium habendum erit, ac propterea jure merito Sacra Congregatio a prima opinione recedens, standum tabellae decrevit, et generalibus Rubricarum praeceptis inhaerens, in una *Ordinis Clericorum Minorum Toletanae Diocesis* ad quaesitum, nempe = *Cum jam declaratum sit a S. R. C. Dedicationem Ecclesiae esse Festum Domini*, *quaeritur*, *an octava Dedicationis propriae Ecclesiae dignior sit Octava Conceptionis B. M. V. in Hispania*, *ubi celebratur ritu dupl.* 1. class.? et quatenus affirmative: *an pariter*

Festo **SACRI CORDIS JESU** ritus duplicis **primae classis concurrant alia**

dignior sit Octava Assumptionis ejusdem B. M. V., *et omnium Sanctorum* ? Respondit sub die 13. Martii 1804. *Negative* , *et serventur Rubricae*, (*num.* 4342. ad 1. et 2.) et iterum in Brixien 20. Septembris 1806. idipsum magis declaravit (num. 4350. ad 9. et 10.) Haud tamen putandum est Sacram Congregationem posterioribus hisce Decretis quidquam decidere voluisse de qualitate Festi Dedicationis , imo quaestionem intactam reliquit . Nihilominus , ut a prima illa sententia , quam tenuisse visa est in una *Ordinis Min. Obser. Refor. S.Francisci 27. Martii* 1779 , et in altera *Ordinis Minor. Conventual. Provinciae S.Antonii Patavini die* 10. *Martii* 1787. (num. 4244. *ad* 10. 4277. *ad* 1.) recederet , satis animadvertisse ei fuit , quod licet *Festum Dedicationis* solemni ritu celebretur , quatenus velit Festis Domini adnumerari , minime tamen principalibus , quae ad hanc classem pertinent, adscribendum , sed potius habendum esse ut secundarium . Neque praetereundum , quod Dedicatio Ecclesiae , quacumque in classe reponatur , localis tamen , et peculiaris est ; ideo praeferenda Festis dumtaxat aeque peculiaribus , et localibus , uti sunt Patroni , et Titulares locorum , et Ecclesiarum , non autem illis , quae juxta ordinem tabellae duplicium rit. 1. class. praeceptive sub gravi obligatione ab omnibus Christiani Orbis Ecclesiis diebus propriis recolenda sunt . Ita in praesenti casu , licet idem sit objectum Festi *SS̃mi Corporis Christi* , et alterius *Sacri ejus Cordis* , illud tamen principem locum tenet , istud secundarium ; illud universale est , istud particulare ; illud in praecepto, istud in facultate : idcirco illud , nemini cedit , non item istud , quia in illo attenditur in paritate ritus major dignitas ; in isto vero , ex rationibus supra allatis , qualitas *Festi secundarii* .

Id magis confirmatur ex novissimo S. C. judicio de occurrentia *Patrocinii S. Joseph* , ubi gaudet ritu dup. 2. class. *cum Festis Apostolorum , et Evangelistarum* . In antea-ctis Decretis data fuerat praelatio *Festo Patrocinii* , uti magis digno ; re tamen postea maturius discussa , S.C. a prima sententia recessit , quia Rubricarum praescripto , et spiritui magis congruere cognovit , ut tam in occurrentia , quam in concurrentia cum Festis aequalis ritus , secundaria primariis, facultativa praeceptivis cedere deberent . Ita aperte declaratum video in una *Ordinis Carmelit. Excalceat. Congregationis Hispaniae*. Magna cum extrinseca solemnitate , populique concursu , in ejusdem Ordines Ecclesiis peragebatur Festum Patrocinii , quod ex speciali indultu obtinuerat Octavam : nihilominus ad dubium : *num in concursu,et occursu praeferendum esset Apostolis?* respondit:*Negative,cum agatur de Festo secundario* ; et rogata , ut , *attenta solemnitate maxima , gratiam praelationis indulgeret* ; pariter respondit *Negative* sub die 16. *Februarii* 1781. (*num.* 4252. *ad* 17. *et* 18.). Cum igitur ex his plane sequatur , in aequalitate ritus,concurrentibus simul Festis secundariis cum primariis , non esse attendendam majorem dignitatem ; propterea jure merito proposito Du-

Festa aequalis ritus, puta Dedicationis Ecclesiae, Patroni, Titularis etc.? (a)

3. Quod si declaretur, faciendum esse Officium Nativitatis S. Joannis Baptistae, Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli, Dedicationis Ecclesiae propriae, Patroni, vel Titularis Ecclesiae, quaeritur: quomodo, et in quam diem reponendum sit Officium SACRI CORDIS JESU? (b)

4. Quae regula servanda sit, ubi Festum SANCTISSIMI CORDIS

bio responsum fuit; adjudicandam esse praelationem *primariis Festis S. Joannis Baptistae*, *et SS. Apostolorum Petri*, *et Pauli*.

(a) Idem esse debet judicium, ubi eadem militat ratio. Atqui in occursu Festi *Sacri Cordis Jesu* cum *Patrono loci*, *Titulo*, *aut Dedicatione Ecclesiae*, illud, quod secundarium est, coincidit cum primario: huic semper praelatio, et non illi concedi debet. Sicuti autem, ut supra vidimus, illud non praestat principalia Festa *S. Joannis Baptistae*, et *SS. Principum Apostolorum Petri*, *et Pauli*, quae solemnissima sunt in toto Orbe Catholico; ita etiam nequit anteferri *Patrono*, *Titulo*, *Dedicationi*, quae primaria, et sub praecepto servanda sunt in Ecclesiis, civitatibus, et locis, in quibus peragi ista debent. *Sacri* vero *Cordis* Festum, etsi fruatur aequali ritu, hoc tamen gaudet non ex speciali titulo, qui hujusmodi, ut illa, exigat solemnitatem, sed ex privilegio concessum in simplici facultate est. Quod si occurrentia sit cum altero Festo ex indultu, quin rationem repetat a Titulo, Patronatu, Dedicatione, ad ritum 1. class. elevatum, huic certe praeferendum erit *Sacri Cordis Festum*, quia, cum ambo ex privilegio sint, in paritate ritus, aliarumque circumstantiarum digniori minus dignum cedere debet. Id declaravit S. C. in responso ad secundum hoc Dubium, praelationem asserendo *Festis tantum primariis Civitatum*, *et Dioecesium*, *nempe Dedicationis Ecclesiae*, *Patroni*, *vel Titularis*.

(b) Rubrica *de occurrentia*, *et translatione Festorum* non excipit, non distinguit, sed expresse jubet, ut quodcumque duplex, si per accidens fieri quandoque nequeat in die assignata, transferri debeat non in proximam, sed in primam diem non impeditam alio Festo duplici, vel semiduplici: quamobrem haec regula tenenda est, etiam quoad Officia primae classis, quae transferenda sunt, servato tamen ordine ritus, dignitatis, et calendarii: nunquam vero depellunt e sua sede Festa, quae habent in calendario designatam diem, ut in ea aliquod ex translatis reponatur. Singulare privilegium est Festivitatis *S. Joannis Baptistae*, quae occurrens cum solemnitate *SS̃mi Corporis Christi* transfertur in diem sequentem, a quocumque Officio impeditam, ut ex Decreto S. R. C. in *Einsidlen die* 23. *Junii* 1736. (*num.* 3855. *ad* 9.). Consequitur ergo Festum *Sacri Cordis Jesu* transferendum esse in primam diem non impeditam. Eoque magis, quia recens institutum secundarium est, et pro particularibus locis ad ritum primae classis ex gratia elevatum,

JESU gaudet privilegio exclusivo quoad alia omnia Festa solemniora aequalis ritus sine ulla expressa limitatione ? (a)

5. Et quatenus declaretur hoc in casu praecedentiam dandam esse Officio SANCTISSIMI CORDIS JESU, quaeritur, in quam diem reponendum sit Festum Nativitatis S. Joannis Baptistae, vel Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli ? (b)

cui, deficiente titulo localis relationis, non competeret nisi dup. maj.

(a) Singulare hujusmodi privilegium Sa. Me. Pontifex Pius VI. precibus Fidelissimae Reginae Lusitaniae, et Algarbiorum exoratus, benigne indulsit, ut ex Decreto 5. Augusti 1778., quod hic referre juvat = *Sanctissimus D. Noster Pius Papa VI. benigne annuens enixis Serenissimae, et Fidelissimae Portugaliae, et Algarbiorum Reginae precibus, sub die 31. Maji proxime elapsi indulsit, ut Festum Sanctissimi Cordis Jesu celebraretur sub ritu duplici primae classis, sine octava, quotiescumque tamen concurreret cum Festo S. Antonii Lusitani Confessoris Patroni Principalis praedictorum Regnorum, et non alias. Nunc vero iteratis ab eadem Serenissima Portugalliae, et Algarbiorum Regina enixioribus precibus, ut idem Festum sub eodem ritu* indistincte celebraretur, ETIAMSI ALIA SOLEMNIORA FESTA CONCURRERENT, NE ILLUD *juxta generales* RUBRICAS TRANSFERRI UNQUAM CONTINGAT: *Eadem Sanctitas Sua, ex speciali gratia, concessit, ut praedictum Festum Sanctissimi Cordis Jesu in omnibus Regnis, Civitatibus, et locis ei subjectis celebretur in posterum sub ritu duplici primae classis sine Octava, proindeque NON OMITTATUR, ETIAMSI EADEM DIE ALIUD EX SOLEMNIORIBUS FESTIS OCCURRAT* = Cum autem de privilegio, quod nullam ponit limitationem, non sit dubitandum, aeque certum fit, ab Festo *Sanctissimi Cordis Jesu* occurrente iis in Regnis, e propria sede deturbari solemnissima illa *S. Joannis Baptistae, et SS. Principum Apostolorum Petri, et Pauli*. Dictio enim illa = *ne illud juxta generales Rubricas transferri unquam contingat*, et altera = *proindeque non omittatur, etiamsi eadem die aliud ex solemnioribus Festis occurrat* = quae Concedentis fuerit determinata voluntas, plane demonstrant. Ideo ex hoc speciali casu non infirmantur, quae supra dicta sunt quoad alia dubia. Imo ea magis confirmantur, quia in eodem Decreto, *non a majori Festi dignitate* decidendi ratio petenda est, *verum a privilegio*, quod, etsi abstrahat casum a regula, hanc tamen intactam relinquit.

(b) A praecedenti Dubio oritur praesens. Nam si ex speciali privilegio *Sacri Cordis Jesu* Festivitas in Lusitaniae, Brasiliae, Algarbiorum Regnis, numquam transferri debet, etiam in occursu solemniorum *S. Joannis Baptistae*, et *SS. Apostolorum Petri, et Pauli*, haec necessario transferenda erunt. Quomodo tamen, et in quem diem? Si sequenda esset generalis regula per Rubricam tradita, dicendum etiam foret, utrumque reponendum esse juxta ordinem

Et Sacra eadem Rituum Congregatio, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scripto pandita, praeloque cusa, ad relationem Emi et Rmi D. Card. Galleffi Ponentis, censuit respondendum.

Ad 1. *Primaria Festa Nativitatis S. Joannis Baptistae, et Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli in casu esse facienda; et Officium SANCTISSIMI CORDIS JESU, utpote de Festo Domini secundario, esse transferendum.*

Ad 2. *Primaria tantum Festa Civitatum, et Dioecesium, nempè Dedicationis Ecclesiae, Patroni, vel Titularis esse in casu praeferenda; et Festum SANCTISSIMI CORDIS JESU transferendum.*

Ad 3. *Festum SANCTISSIMI CORDIS JESU transferendum esse in primam diem non impeditam, juxta Rubricas.*

Ad 4. *Festa quaecumque solemniora, quae occurrant cum Festo SACRI CORDIS JESU, transferenda esse in Locis, in quibus Officium SACRI CORDIS JESU singularissimo privilegio gaudet exclusivo, quoad alia omnia Festa solemniora aequalis ritus, sine ulla expressa limitatione.*

translationis in die primò non impedita, quia Rubrica nullam videtur ponere exceptionem. Verum longe aliter putandum, nec Rubrica literaliter, et materialiter accipienda est; imo potius in hoc singulari casu, juxta spiritum, et mentem auctoris. Duo praefata Festa cedunt solummodo festivitati *Sanctissimi Corporis Christi*, utpote magis dignae, solemnissimae in toto Orbe terrarum, et pluribus decoratae privilegiis, quibus ab aliis distinguitur. Sed non eadem ratio est in occurrentia cum aliis Festis particularium locorum; siquidem, quaecumque sit solemnitas, in qua peraguntur, haec tamen illis, non illa his cedere debent. Quod si, ut in casu praesenti accidit, eadem duo solemniora Festa transferenda sint, aliquo tamen privilegio donanda sunt, prout in similibus a S. R. C. rubricarum interprete factum est. Ideo, ut notavimus, occurrenti Festo *S. Joannis Baptistae* cum solemnissimo altero *Sanctissimi Corporis Christi*, singulari privilegio indulta fuit translatio in sequentem diem, a quocumque alio Festo impeditam, licet alia Festa aeque solemniora ad Rubricarum formam in primam diem non impeditam transferenda esse Sacra Congregatio edixerit in *Einsidlen supra relata*. Rursus praecipit Rubrica, ut occurrentia Festa in Dominicis Adventus, Quadragesimae etc. transferantur in primam diem Festo duplici, vel semiduplici non impeditam, ne Sancti e propria sede ob translatam aliorum celebrationem depellantur. Sed Rubrica nequibat praevidere, ob auctum postea in aliquibus Calendariis Officiorum duplicium, ac semiduplicium numerum, toto anni decursu dies deficere pro eorum repositione: Et Sac. Rit. Congregatio, quod Rubrica non expresserat, declaravit, decernendo, quod Sancti, qui in fine anni supersunt, non sunt transferendi ad annum sequentem; sed quoties toto anni decursu de illis celebrari non valeat, tunc in illo anno

Ad 5. *In casu, de quo in praecedenti, Festa Nativitatis S. Joannis Baptistae, vel Sanctorum Apostolorum Petri et Pauli esse celebranda die immediate sequenti, translata Commemoratione S. Pauli, juxta Rubricam ejus Officio praemissam, in primam diem infra Octavam Dominica, vel Festo non impeditam, facto verbo cum SANCTISSIMO.*

Atque ita respondit. Die 31. *Martii* 1821.

Facta autem de praemissis omnibus per me infrascriptum Secretarium SSmo Domino Nostro PIO VII. Pont. Max. relatione, SANCTITAS SUA Sacrae Congregationis Responsa in omnibus adprobavit, et confirmavit, et Decretum in Actis ejusdem Congregationis referri mandavit. Die 3. *Aprilis* 1821.

considerandi sunt tamquam simplices. Ita *die* 26. *Novembris* 1735. *in Hispalen.* (*num.* 3889. *ad* 5.). Sed quoniam minime congruere videbatur, quod Festa *SS. Apostolorum*, quibus reponendis dies deerant, ad ritum simplicem redigerentur, huic incommodo consulere volens, generali Decreto, sub *die* 13. *Martii* 1804. sancivit, eadem Festa Apostolorum secundae classis transferenda esse in proximiorem diem etiam impeditam Festo semiduplici, aut duplici, quod in illo anno redigatur ad ritum simplicem (*num.* 4342. *ad* 2., *et litt. A.*)

Sed et alia occurrunt exempla, ex quibus palam fit, Sac. Congregationem peculiaribus intercedentibus circumstantiis, a generalibus Rubricarum legibus, eas interpretando, declinasse. Talia sunt illa Festorum *Purificationis*, et *Annunciationis B.M.V.* quae in diem sequentem reponuntur, si incidant in Dominica privilegiata; ac illud praesertim *Annunciationis*, quod certam obtinet sedem in feria secunda post Dominicam in Albis, dum occurrit in aliqua ex feriis majoris hebdomadae. Tale est indultum, quo gaudet Festum *Sanctissimi Nominis Jesu*, quod, dum occurrit in Dominica Septuagesimae, transfertur in diem 28. Jaunuarii; et alterum, quo gaudet *Festum Dolorum B.M.V.* transferendum in proximum Sabbatum Passionis, dum feriam sextam assignatam invenit impeditam ob *occursum Festi Annunciationis ejusdem B. M. V.* Quid tamen juvat in his immorari, dum quaestionem omnem dirimit Decretum supra relatum de translatione Festi S. Joannis Baptistae occurrentis cum Festo *SS. Corporis Christi*? Si, adveniente casu, de eo fieri debere in feria sexta immediate sequenti, statutum est; cur non eodem privilegio donandum erit in occursu cum *Festo secundario Sacri Cordis Jesu*? cur non idem declarandum de *Festo SS. Apostolorum Petri, et Pauli*, ad quod privilegium illud non fuit expressis verbis extensum, quia dari nequibat casus, quod occurrere posset *cum Solemnitate Corporis Christi*? Sed quoniam par est utriusque ratio, congruit, ut idem sit de utroque judicium. Quod si possibilis foret casus incidientiae *Festi Sanctorum Apostolorum* cum praefata *Solemnitate SS. Corporis Christi*, ex congruentia, S. C. ei concessisset translationem exclusivam in diem immediate sequentem, prout indulsit *Festo S. Joannis Baptistae*: multo magis id convenire putandum est in concursu cum Festo *Sacri Cor-*

Postquam nonnullae Paroeciae ex Mediolanensi sede avulsae Novariensi Cathedrae accesserunt, congruum, et forte etiam necessarium duxit Emus Archiepiscopus Episcopus Novariensis, ut, Ambrosiano ritu posthabito, Latino se conformarent. Antistiti obtemperandum esse censuerunt aliquot ex iisdem; reliquae vero, exquisitis induciis, supplicem SSmo D. N. PIO VII. Pont. Max. porrigendum curarunt libellum, rogantes, ex Apostolicae Sedis gratia, pervetustos suorum Majorum Ritus retinere liceret. Preces autem cum Sanctitas Sua ad S. Rit. Congr. remiserit, pro parte ejusdem Emi Archiep. Episcopi Novarien., fuerunt proposita infrascripta Dubia, videlicet ? (a)

dis Jesu, quod, nonnisi ex singulari privilegio, gaudet ritu primae classis, et iis in Regnis praevalet solemnioribus Festivitatibus.

His accedit, quod si Festum SS.Apostolorum transferendum esset juxta Rubricas, debitus etiam ordo necessario foret invertendus; nam prius fieri deberet *Commemoratio S. Pauli*, quae est quid accessorium, quam Festum principale, imo quandoque unum ab altero longo intervallo disjungeretur, licet tanta sit unius ad alterum relatio, ut in unius, ejusdemque Festi ratione ambo haberi jure possint. Etenim id antiquitus erat in more positum, ut Romani Pontifices, ea recurrente Solemnitate, duas Missas celebrarent, unam in Vaticana Basilica, alteram *ad Pauli* via Hostiensi, de quo more eleganter cecinit *Prudentius in peristeph. hymn.* 12. *vers.* 57. etc. Sed quoniam grave nimis erat Pontifici ob locorum distantiam in utraque Basilica eadem die Sacra Solemnia peragere, *Magnus Gregorius*, ut opinatur *Micrologus* cap. 62., commemorationem *S. Pauli* postridie, videlicet 30. Junii celebrandam constituit, ut notat *Baronius in Martyrologio* ad hanc diem. Ne igitur haec fieret ordinis inversio, et ne diminuerentur, et forte etiam, ne omnino perirent octavae, si facienda esset translatio, servata generali Rubricarum regula, habita etiam ratione celebritatis, qua universo Orbe Catholico haec duo Festa peraguntur, inhaerendo Decreto 23. *Junii* 1736. S. C. sancivit, et declaravit, = *In casu* etc. *Festa Nativitatis S. Joannis Baptistae*, vel *SS. Apostolorum Petri, et Pauli esse celebranda die immediate sequenti*.

(a) Non ingratum fore Lectoribus arbitratus sum, si hic loco adnotationum, eruditas subjicerem consultationes praestantissimorum Theologorum, qui super hac controversia rogati, tam docte, et solide, validisque rationum momentis suum pro veritate sensum aperuerunt, et confirmarunt, ut frustra aliquid addere, aut clarius exponere praesumerem.

Votum Reverendissimi P.D.Mauri Talucci Abbatis Congregationis Olivetanae.

Essendo state annesse dalla Santità di Nostro Signore PP. Pio VII. felicemente Regnante alcune Parocchie di Rito Ambrosiano, perchè prima comprese nella Diocesi di Milano, alla Diocesi di Novara, in cui si osserva il Rito Romano, nasce il

1. An in Paroeciis nuperrime unitis Dioecesi Novariensi, amplecti possit, et debeat Ritus Romanus; seu potius retineri Ambrosianus?

dubbio, se le dette Parocchie debbano cambiare il proprio inveterato, e Canonico Rito? Questo lo esigge, e lo stima necessario il Card. Vescovo di Novara: ma alcune di quelle non amano abbandonarlo; hanno perciò inviata una rispettosa supplica al S. Padre: ma il Card. Vescovo ha esposto al medesimo i gravi motivi, da cui viene spronato per esigere dalle medesime il cambiamento del Rito.

Venendo pertanto richiesto di esporre il mio parere sù questo dubbio, osservo nel foglio delle istruzioni consegnatemi da questa Sacra Congregazione, che tre sono i punti, su cui debbo brevemente esporlo.

I. *Se convenga obbligare le Parocchie nuovamente aggiunte alla Diocesi di Novara di passare dal Rito Ambrosiano al Romano; oppure se più espediente sia di lasciarle nell' antico loro possesso.*

II. *Ogniqualvolta si convenga nella prima parte, cioè a favore del Rito Romano, dovrà vedersi, se la decisione da darsi debba essere precettiva, o facoltativa, vale a dire, se il Cardinal Vescovo dovrà strettamente mandare ad esecuzione gli ordini della Sacra Congregazione; oppure usare delle facoltà, che le saranno concesse, con regolarsi secondo le circostanze con prudente arbitrio, acciò le cose possano andar con quiete senza cagionar disturbi, e dissenzioni.*

III. *Potranno ancora proporsi i mezzi, che si crederanno opportuni, per meglio conseguire, quel che si desidera; cioè di facilitare il cambiamento di Rito con pace, e con soddisfazione di quelle popolazioni.*

Prima di rispondere direttamente a questi tre punti, osservo, che la Chiesa Romana, come Madre amorosa di tutto l'Orbe Cattolico, non ha mai voluto molestare i proprii ossequiosi figli, ma anzi ha costantemente rispettato le loro inveterate consuetudini, le quali ha compreso, che non racchiudono alcun'errore, nè a questo possono guidare. Imperocchè è presso la medesima sacro, che = *consuetudo immemorabilis . . . si legitimè probetur, ex praesumptione privilegii Apostolici, tantum valere, quantum ipsa potestas Papae* (*Card. Petra comment. ad Const. Apost. tom. 4. Const. Exhibita. Joan. XXII.*): Il che è concorde a quanto aveva scritto S. Girolamo a Licinio delle inveterate consuetudini, e tradizioni delle Chiese, che non ledono la Fede: *unaquaeque Provincia abundat in sensu suo, et praecepta majorum, leges Apostolicas arbitrentur.* (*Ep.* 28.)

Ed in vero, le diverse Ecclesiastiche consuetudini, sono a guisa di tanti monili, che colla pregevole loro varietà ornano la Sposa di Cristo, come dunque non debbono da alcun saggio fedele censurarsi, o dividersi; così non è prudente consiglio cambiarle con soverchia sollecitudine: poichè, scrisse S. Agostino ,, mutatio consuetudinis, etiam ,, quae adjuvat utilitate, novitate ,, perturbat ,, (ep. ad Januar. 118.); Per questo motivo i Padri del gran

Et quatenus Affirmative ad primam partem.

2. Num praecipiendum id sit nomine S. Congregationis, vel potius facienda potestas Emo Episcopo, qui pro sua prudentia, et arbitrio, ju-

Niceno Concilio andavano sovente ripetendo, *servetur antiqua consuetudo*; e S. Gregorio Magno „ immo-„ tam permanere voluit consuetudi-„ nem, quae contra Fidem Catho-„ licam nihil usurparet „ (lib. 1. ep. 75.)

Questa prudenziale, e saggia condotta, come nei primi secoli, così nei susseguenti, sino a giorni nostri, venne costantemente dalla Chiesa Romana osservata: con tali sentimenti infatti da S. Leone IX. venne ripreso Michele Cerulario, che rovesciò nell'Oriente tutte le Chiese di Rito Latino (ep. 1. c.29.): dai medesimi venne guidato Eugenio IV. nel permettere il loro Rito ai Vescovi Greci, che intervennero nel Concilio di Firenze (Ap. Silvest. Sguropolo Hist. Conc. Florent. l.4. c.23.): e dagli stessi finalmente vennero guidati Leone X., Pio IV., Clemente VII., ed VIII., Paolo V., e l'immortale Benedetto XIV., nel prescrivere, che dai Vescovi Latini non venissero molestati i loro sudditi Greco-Cattolici nella osservanza de' proprii Riti: benchè abbiano concordemente ordinato a questi di essere fedelmente subordinati, ed obbedienti ai proprj Vescovi Latini in tutti quegli Ecclesiastici oggetti, che non ledono, nè distruggono il loro Greco Rito.

Ma sebbene questo rispetto, e questa tolleranza degli antichi Riti, stia a cuore della Chiesa Romana; contuttociò gli sta altresì molto più a cuore, e vivamente brama, che principalmente nelle Chiese Occidentali si conservi, ed ove fia possibile, s'introduca la uniformità del Rito col Romano. Per questo motivo S. Innocenzo I. scrisse a Decenzio Vescovo di Gubbio, che essendo state tutte le Chiese Occidentali fondate dal Principe degli Apostoli, o da' suoi Successori, debbono perciò „ hoc se-„ qui, quod Ecclesia Romana cu-„ stodit „; e poscia scrisse a Vittricio Vescovo Rotomagense, che introducesse nelle Chiese Gallicane il Rito Romano; ovvero, se decaduto, lo ripristinasse; e con i stessi sentimenti scrisse S. Leone il grande a Dioscoro Alessandrino, facendogli riflettere, che avendo governata quella Chiesa S. Marco discepolo di S. Pietro, non era presumibile, che vi avesse introdotto un Rito diverso da quello, che aveva appreso dal suo Capo, e Maestro; e però gli soggiunse, „ non patimur, ut cum unius „ nos esse corporis, et Fidei fatea-„ mur, in aliquo discrepemus; et „ alia doctoris, alia discipuli insti-„ tuta videantur. (ep. 30.)

Quindi si apprende dalla Storia Ecclesiastica, che la Chiesa Romana ha sovente facilitato, e con saggia condotta si è non di rado adoperata, onde le diverse Cattoliche Occidentali Chiese abbandonassero di buon grado il proprio, e si uniformassero al Rito Romano. E' infatti a tutti i versati nella medesima è noto quanto il Santo Pontefice Gregorio VII., fra gli altri, si adoperasse per ricondurre a questa uniformità le Chiese delle Spagne, ove da alcuni Vescovi era stato introdotto il Rito,

xta diversas circumstantias facultate utatur sibi tributa indulgendo, relaxando, cunctando, et tolerando, ne ex Ritus mutatione oriantur scandala, divisiones, dissidia?

cognito sotto il nome di Mozarabo: ed è cognito altresì, che, oltre le altre volte, anche nel secolo undecimo il Card. Branca-Gastiglioni Legato Pontificio, si adoperò per togliere nella stessa Città di Milano l'Ambrosiano, e per indurvi il solo Romano. Anzi i stessi Milanesi nella origine del loro Rito, fecero istanze a S. Ambrogio, mentre voleva dedicare una Basilica, che la dedicasse secondo il Rito Romano: „ multi, scrive esso stesso alla sua sorella Marcellina „; uno ore interpellare „ caeperunt dicentes, sicut in Romana, sic Basilicam dedices „ (l. 7. ep. 54.)

Da queste generali, e compendiate nozioni apparisce adunque, che, sebbene la S. Sede non ami molestare i Fedeli nel pacifico, ed inveterato possesso dei loro particolari, nè riprovabili Riti; contuttociò, ove il bene spirituale, e la tranquillità dei medesimi fedeli, non resti turbata, vivamente brama, e si adopera, onde i Riti delle Chiese occidentali sieno uniformi a quelli della Chiesa Romana. Premesse queste massime, colla scorta delle medesime passo a dare diretta risposta ai tre di sopra esposti quesiti.

Dico pertanto al Primo, che a tenore delle esposte massime, proprie della S. Sede, *convenga per ora tollerare, che nelle renuenti Parrochie i Parochi viventi prosieguino ad osservare il Rito Ambrosiano nelle sole Ecclesiastiche funzioni, e nella sola amministrazione dei Sacramenti*. Questa tolleranza si può avere a motivo della sua antichità, per cui rimonta almeno ai tempi di S. Ambrogio; e si può avere sì perchè (come scrisse Gregorio XIII. a S. Carlo Borromeo) il Rito Ambrosiano „ perpetuo Catholicae Ecclesiae Romanae, est firmato consensu „ (Ap. Jacob. Sancti Archiep. Mediolanen. Series Histor. Chron. T. 3.); sì perchè è stato costantemente osservato, e fedelmente conservato per tanti secoli da tutti gli insigni Arcivescovi di Milano, e fra questi del gran S. Carlo Borromeo.

E' vero, che il detto Rito resta autorizzato per la sola Diocesi di Milano; e però sembra, che debba sull' istante cessare la osservanza del medesimo (siccome ad altre popolazioni smembrate dalla Diocesi di Milano, è accaduto) in quelle Parrochie, che canonicamente passano a formare una parte di altra Diocesi, in cui si osservi il Rito Romano. Ma se i stessi Riti Giudaici, che dovevano necessariamente finire dopo la morte, e gloriosa Resurrezione del Redentore, vennero dagli Apostoli tollerati per non turbare i novelli Cristiani, e per seppellire con onore la Sinagoga; non sarà per qualche tempo tollerabile un Rito, che, come dice Benedetto XIV., forma parte del Rito Latino (Bullar. T. 4. *Allatae sunt*), e che è tanto antico, e canonicamente stabilito, onde farlo insensibilmente, e con tranquillità cessare? La Chiesa Romana colle nuove circoscrizioni delle Diocesi, ha sempre per scopo il maggior bene spirituale delle anime; nè vuole

3. Quae media insinuanda sint Emo Episcopo, ut sine contentione disponantur populi illarum Paroeciarum ad amplectendum Ritum Romanum, Ambrosiano relicto?

mai somministrare alle medesime alcuna occasione di scissure, e di turbamenti: è credibile perciò, che negli accennati antichi smembramenti della Diocesi di Milano, o abbia trovate le popolazioni pieghevoli a cambiare sull' istante il Rito; ovvero, che siasi servito di altri prudenziali mezzi, per cui insensibilmente siano le popolazioni passate al Rito Romano.

Nè forma alcun ostacolo, per adottare la detta provisoria tolleranza, lo scarso numero, la povertà etc. delle Parochie, che vogliono proseguire ad osservare il Rito Ambrosiano. Imperocchè la povertà, l'ignoranza etc. dei Parochi non si toglie col cambiare il Rito, ma con altri idonei mezzi: anzi, presso gl' ignoranti, o viziosi riescono più malagevoli questi cambiamenti, e sogliono produrre delle confusioni, e dei malcontenti. Lo scarso numero poi delle renuenti Parochie non vieta, che nelle medesime possa il loro Rito per ora tollerarsi. Anche il Mozarabo, al dire di Giovanni Visco nella Cronaca delle Spagne, „ *hodie quoque servatur Toleti in sex Parochiis, et in Ecclesia Cathedrali, in Sacello Francisci Ximenii ..... Salmaticae quoque statis diebus in Sacello Doctoris Salubricensis* (*ad an.* 117.). Ma se il Rito Mozarabo, che non si crede tanto antico, quanto l' Ambrosiano, prosiegue a pacificamente osservarsi in quello scarso numero di Parochie, senza arrecare ostacolo, o danno alle altre ordinazioni dell' Arcivescovo di Toledo, che nel resto della sua vasta Diocesi fa osservare il Rito Romano, sembra, che possa egualmente tollerarsi per ora nelle dette renuenti Parochie l' Ambrosiano.

Ma, dice il Card. Vescovo di Novara, che trovasi in necessità di dovere nelle dette Parochie cambiare il Rito, perchè, per supplire ai loro spirituali bisogni, non ha, nè può avere altri soggetti idonei, che gli Ecclesiastici di Rito Romano. Non vi cade dubbio, che questa circostanza sia grave, e rimarchevole: ma a me sembra, che questa stessa insinui la detta provisoria tolleranza, imperocchè, facendosi cessare il Rito Ambrosiano nella sola mancanza degli attuali Parochi, le stesse popolazioni facilmente comprenderanno la impossibilità di avere i nuovi Pastori del loro Rito; e però si piegheranno con quiete a ricevere, ed a rispettare i Parochi nel solo Rito Romano istruiti.

Nè con questa prudenziale economia si fa in quelle Parochie sorgere alcuna confusione. Nelle stesse Basiliche di Milano, senza che vi nascano confusioni di Riti, si osserva promiscuamente nelle diverse Ecclesiastiche funzioni (mai peraltro nelle stesse) il Rito Romano, ovvero l' Ambrosiano: e questa polizia con Pontificia dispensazione incominciò ivi osservarsi sino dal decimoterzo secolo; nè i Pontefici l' avrebbero concessa, se inconveniente l'avessero stimata.

E' vero, che secondo il prescritto del Sinodo terzo tenuto da S. Car-

Et Sacr. ead. Congregatio, exquisita prius sententia duorum Consultorum Theologorum, perpensis rationum momentis hinc inde deductis, auditaque relatione Emi, et Rmi D. Card. Julii Mariae de Somalia Epilo, *in Ecclesiis, in quibus more Romano celebratur, vetitus est Ambrosianus, vel contra* (Ap. cit. Petra Const. 22. Eugen. IV.). Ma primieramente in questo Decreto si suppone la esistenza in Milano stesso della Chiesa di diverso Rito; nè si accenna, che ciò sia incongruente; secondariamente poi, col fatto si limita per i soli Altari fissati per farvi le funzioni coll'uno, o coll'altro Rito. Imperocchè è un fatto notorio, nè si può porre in dubbio, che con approvazioni vi esistano nelle stesse Basiliche degli Altari, in alcuni de'quali si osserva il Romano, ed in altri l'Ambrosiano.

E quì giova riflettere, che con questa polizia i Milanesi, sebbene siano zelantissimi per il loro Rito; riguardano ciò non ostante con non minore venerazione il Romano. Una simile prudenziale economia adunque piegherebbe facilmente le sudette renuenti Parochie a concepire verso questo il doveroso rispetto: col progresso del tempo poi, vedendosi prive dei presenti Parochi, e trovandosi in assoluta necessità di non potere avere altri Ecclesiastici, che quei di Rito Romano, con tranquillità passerebbero ad amarlo, e quindi ad uniformarsi al medesimo: e questa sarebbe quella vera necessità, che al dire del Fagnano *a rigore juris excepta intelligitur* (In 2. par. Decretal. in cap. *nimis* del Fil. Presbyter.); necessità, che si riconosce soltanto, al dire del medesimo, quando *Ecclesia indiget ministris illorum Ordinum, nec reperiuntur alii, qui possint adjuvari* (*C. Quaeris* ibid. de aetat. et qualitat.) Dal sin quì detto sembrami, che ne discenda naturalmente la risposta al secondo Quesito. Imperocchè credendosi essere prudenziale economia di tollerare coll'esposto metodo il Rito Ambrosiano (e con quelle regole, che si accenneranno in appresso) nelle anzidette renuenti Parochie, stimerei non doversi dare un'ordine precettivo al Card. Vescovo di Novara, ma dargli soltanto le idonee istruzioni, e munirlo delle facoltà, onde con prudente condotta, e dopo la mancanza dei presenti Parochi, o anche prima, se gli si presenta un'opportuno, e pacifico incontro, introduca nelle renuenti Parocchie il Rito Romano. Il medesimo infatti, trovandosi sulla faccia del luogo, è in istato di conoscere il tempo più opportuno, e di approfittarsi di quelle favorevoli circostanze, che possono con tranquillità guidare al termine del cambiamento, che si brama. Anche a S. Carlo da Gregorio XIII. furono date le più ample facoltà, e le opportune istruzioni, onde nella Diocesi riformasse con pace il Rito Ambrosiano.

I mezzi finalmente, che stimerei i più opportuni da insinuarsi al Card. Vescovo per giungere allo scopo del compiuto cambiamento del Rito senza turbamenti, anzi con reciproca sodisfazione (il che viene da me in terzo luogo richiesto), oltre gli accennati nella risposta al primo Quesito, crederei, che possano essere i seguenti.

scopi Ostien. et Velitern., Sac. Collegii Decani, Sacrorumque Rituum Congregationi Praefecti, censuit rescribendum = *juxta Vota Consultorum, et consulendum SSmo ad Mentem* = Mens autem est, *quod licet Ri-*

Stimerei pertanto giovevole d'insinuare al Card. Vescovo, che, terminata la visita della Diocesi, convocasse un Sinodo, per trattarvi anche questo interessante, e delicato affare. Nei primi secoli della Chiesa questi affari di rilievo, al dire di Tertulliano, si trattavano nei Sinodi = *Altiora quaeque in commune tractabantur* = (*de Jejun. cap.* 13.). E se S. Carlo per riformare il Rito Ambrosiano, stimò necessario convocare dei Sinodi, quanto maggiormente lo sarà, per farlo con quiete, e soddisfazione delle renuenti Parocchie cessare?

Che se, attese le circostanze, riuscisse impossibile di convocare un Sinodo, crederei, che non sarebbe difficile di convocare almeno una Sinodale Congregazione, composta dei più probi Parochi, ed Ecclesiastici di Rito Ambrosiano, e di altri di Rito Romano. In questa Congregazione potrebbe con maturo consiglio il Card. Vescovo fissare prima il modo per disporre quei di Rito Ambrosiano ad uniformarsi al Romano, quando mancheranno i presenti Parochi, e poscia renderlo alla Diocesi noto per mezzo di una paterna, e ragionata Pastorale.

Crederei altresì giovevole di fissare nella detta Congregazione, e quindi pubblicare colla nominata Pastorale, che verrà tollerato il Rito Ambrosiano nella sola amministrazione de' Sacramenti, e nelle sole funzioni ecclesiastiche delle Parocchie.

Rapporto poi al Calendario, ai digiuni ec. potrebbe prescriversi quanto sù ciò ordina Benedetto XIV. in diverse Bolle per i Greci, ed Italo-Greci, particolarmente nella Bolla *Etsi Pastoralis* §. *IX.* (T. 1. Bullar. an. 1742.): adattando bensì tutto prudenzialmente alla presente circostanza.

E' questo il mio debole parere brevemente esposto su i fattimi Quesiti; Lo rimetto senza alcuna restrizione al purgatissimo intendimento degli Eminentissimi componenti questa Sacra Congregazione, i quali suppliranno, non vi cade dubbio, a quanto vi è di mancante, o d'ineseguibile nel medesimo. E ciò per verità etc.

D. Mauro Talucci Ab. Olivetano Consultore.

Votum alterius Consultoris, et Theologi est, ut sequitur

Votum Rmi P. Michaelis Dominici Zacchinelli Soc. Jesu.

Attente perlectis, et accurate expensis rationibus, quae in controversia de cessatione Ambrosiani ritus in quibusdam Paroeciis a Mediolanensi Dioecesi avulsis, et Novariae adscitis, utrinque afferuntur, haec mihi notatu digniora visa sunt, quae ferendae sententiae viam quodammodo sternerent.

Animadverto in primis ex tribus ac viginti Paroeciis, quae Dioecesi Novariae adjectae sunt, septem dumtaxat, aut ad summum octo (ut apparet ex prospectu Emi Card. Archiepiscopi Novarien.) Ambrosiano ritui tenacius inhaerere, ex reliquis novem tamquam necessitate compul-

tus Ambrosianus laudabilis, et rationabilis sit, cum tamen magis congruat Romanum inducere in Paroeciis nuper unitis Dioecesi Novariensi; ideo S. C. insinuandum censet Emo Antistiti, ut mediis adhibisas ad Romanum transiisse, alias, si minus sponte, saltem pacifice mutationem admisisse. His positis dico.

Primo. Paroecias illas, quae seu vi necessitatis, aut auctoritatis adactae in Romanum Ritum migrarunt, in eo perserverare debere, nec posse ad pristinos suos ritus redire, juxta decretum S. R. C. die 15. Martii an. 1608. in Trullen. seu Nullius, quod sic se habet: = *Usus Missalis, et Breviarii Romani semel introductus in Ecclesia aliqua, quae habebat particulare Missale, et Breviarium, confirmandus est, nec licet redire ad usum antiqui Missalis, et Breviarii* =.

Secundo. Paroecias illas, quae libellum supplicem obtulerunt, ut sibi liceat in antiqua suorum rituum possessione permanere, etiamsi id eis aliquatenus, et pro tempore, permitteretur, non esse tamen in tali possessione decreto ullo a S. R. C. confirmandus; hoc enim et invidiam, turbasque ciere posset in aliis Paroeciis; praesertim illis, quae non tam sponte, quam necessitate compulsae Romanum Ritum adoptarunt, et Emi Praesulis auctoritati nonnihil officere videretur.

Tertio. Easdem tamen Paroecias, quae adhuc nutant, et obnituntur, nullo decreto S. R. C. ad veteres suos ritus abigendos esse cogendas, idque multis de causis.

1. Ne praejudicium fieri videatur illis Ecclesiis, quae (ut Parochi in suo libello supplici notant) licet a Mediolanensi ad Bergomensem Dioecesim translatae, tamen permissae sunt suos ritus pacificè retinere.

2. Ne Parochis S. Pontificis clementiam pro retinendis suis ritibus obnixe implorantibus major a Romano ritu abhorrendi praebeatur occasio, si videant, se non modo, quod supplices rogabant non obtinuisse, sed ad id quod detrectant, peremptorie compulsos.

3. Videtur id moris fuisse in Ecclesia, ut in hujusmodi negotiis sensim, et pedetentim potius, quam decretoriè ageret, cum M. Bonhomius Episcopus Vercellensis, auctoritate Apostolica a Gregorio XIII. accepta, visitaret Ecclesiam Comensem, hortatus quidem est, ut dimisso ritu, quem dicunt Patriarchino, Romanum amplecteretur, non tamen coegit. Ipse etiam Episcopus Comensis Joannes Antonius Volpi, qui Gregorio XIII., cujus fuerat Nuncius, maxime addictus erat, cum vellet obsequi Visitatoris placito, obnitentibus tamen Canonicis, nihil obtinuit, et, ne acrius ageret, illum cultum immutatum reliquit. Nihil etiam immutavit ejus successor, qui mortuus est anno 1595. Nec immerito id factum. Ut enim ait Tertull. = *Non possumus respuere consuetudinem, quam damnare non possumus, utpote non extraneam, quia non extraneorum, cum quibus communicamus jus pacis, et nomen fraternitatis* =. Hinc Nicolaus I. ad Photii querelas respondens = *de consuetudinibus* (ajebat), *quas nobis opponere visi estis scribentes per diversas Ecclesias, diversas esse con-*

tis, *quae magis ei opportuna videbuntur*, *quin expresse praecipiat*, *allicere potius studeat Parochos*, *et Plebem praefatarum Paroeciarum ad Ritum Romanum amplectendum*. Die 31. Martii 1821.

suetudines, *si illis canonica non obsistit auctoritas*, *pro qua obviare debeamus*, *nihil judicamus*, *vel eis resistimus* = .

4. Ipsa S. R. C. cum ad instantiam Archiepiscopi Firmani, et Card. Caraffae duo dedisset decreta ad abolendam quamdam Coelestinorum consuetudinem, postea eadem revocavit die 30. Junii 1629. Urbano VIII. approbante in una Constitutione, quae incipit: *Exponi nobis etc.*

Quarto. Quandoquidem ex luculentis rationibus, quas Emus Card. Archiepiscopus Novariensis affert in suo pro-Memoria, satis perspicue apparet futurum, ut serius ocius Paroeciae illae ad Romanum ritum migrare cogantur, idcirco conveniens videtur facultatem facere Card. Archiepiscopo, ut pro prudentia sua agat, prout tempus, et res postulare animadverterit, concessis etiam aliis dilationibus, si opus erit, ad tollendas, aut praecavendas dissensiones. = *Ipsa quippe mutatio consuetudinis* (ut ait D. Aug. Ep. ad Jan. 54. al. 118.) *etiam quae adjuvat utilitate*, *novitate perturbat* = .

Quinto. Quod ad media attinet ad optatum finem assequendum aptiora, auctoritate motus Anselmi Cantauriensis, qui, loquens de hujusmodi ritibus; = *qui non in fide discordant*, *neque in unam colligi possunt consuetudinem*, *existimo* (*ait*) *eos potius in pace concorditer tolerandos*, *quam discorde cum scandalo damnandos* = auctoritate, inquam, tanti viri motus putarem suasu potius, et ductu, quam vi, et imperio agendum, etiamsi optata mutatio aliquantulum esset protrahenda.

Sexto. Interim, ne quid inconveniens circa promiscuum utriusque ritus usum contingat, quod aut scandalum creet, aut Sacri Cultus dignitati, et decori adversari videatur, obligari possunt illi, qui suis consuetudinibus pervicaciter inhaerentes, nonnisi aegerrime ab iis se divelli patiuntur, ut adamussim ritus suos sequantur, etsi ex defectu ministrorum, librorum, aut similium, id praestare nequeant, Romanum ritum admittant. Ita factum fuisse apparet in Ecclesia Comensi circa abolitionem ritus Aquilejensis, seu Patriarchini. Ex Statutis enim Synodalibus Comensibus annor. 1565. et 1579. arguitur, quod ritus Romanus nonnisi insensibiliter introductus fuit. Et sane Synodus anni 1579. = *Recitent* (*ait*) *Sacerdotes horas Canonicas quotidie .... secundum ritum*, *et usum Ecclesiae Comensis*, *qui ritus in Missis celebrandis pariter observetur*. *Hi vero*, *quibus librorum Comensium copia non fuerit*, *Missali*, *et Breviario Romano novissimo utantur*, *donec reformandi Comensis ratio ineatur* = . Et vero ritus iste in Comensi Ecclesia Aquilejensis suffraganea usque ad ann. 1598. perseveravit, quamquam eadem Ecclesia sub Ducatu Mediolanensi comprehenderetur.

Septimò. Ut mutatio isthaec cum majore plebium, et Ecclesiarum Ambrosiano ritui firmiter inhaerentium, satisfactione fiat, posset fortasse ad tempus permitti, ut, qua-

Facta autem de praemissis per me infrascriptum Secretarium SSmo Dño Nostro relatione; *Sanctitas Sua benignè annuit in omnibus*. Die 3. Aprilis 1821.

4431. CONGREGATIONIS SS. REDEMPTORIS.

Festorum exuberante numero, quae Calendario Congregationis SSmi Redemptoris, vel ex Summorum Pontificum, et Sacr. Rituum Congregationis concessionibus accesserant, vel ex communicatione privilegiorum cum nonnullis aliis Congregationibus, Sa: Me: Pontifex Pius VI. Decreto diei 21. Januarii 1789. praedictum Calendarium ab R. P. Fidei Promotore revisum, et ad Rubricarum praescriptum de novo efformatum aptenus pro dignitate fieri possit, statis quibusdam diebus, aut locis, aut circumstantiis antiquo ritu utantur, aut in Sacrificiis, aut in precibus etc., ut ritus tam celebris, succedente Romano, quemadmodum Synagoga vetus, succedente Ecclesia, non sine honore contumulatus videatur. Ita nimirum factum fuisse legimus quoad ritum Mozarabum (apud Card. Bona) in Hispania, qui ritus in sex Ecclesiis etiam post mutatos alibi ritus diutius perseveravit, vel inter hostes, nec nonnisi deficientibus quibusdam familiis defecit, et Romanus ibidem introduci coepit, ita tamen, ut statis diebus, pristino ritu sacrificaretur. Ita etiam factum est in Ecclesia Comensi, in quam ubi Clemens VIII. induxit, abrogato Patriarchino, ritum Romanum, excepit Officium B. M. V. quod quibusdam diebus secundum ritum Patriarchinum recitari adhuc diutius consuevit.

Octavo. Caeterum, quoniam delectus mediorum, quae magis expediunt ad migrationem hanc ritus pacifice, et sine animorum offensione ineundam, potissimum pendet ex notitia personarum, locorum, peculiarumque circumstantiarum; idcirco mihi videtur totum id negotii Emo Episcopo committendum, ne dum permittendum, quippe qui rem ob oculos habet, et acu, ut dicitur, tangit.

Nono. Denique habenda mihi videntur prae oculis verba illa Cl. Mabillonii Comment. in Ord. Rom. §. 21. = *Laudanda in hujusmodi ritibus constantia, modo caetera adsint, Ecclesiae pax, et concordia, atque christiana charitas, cui omnes ritus cedere, et suffragari necesse est* = Et paullo ante = *Ubi regnant antiqui ritus, hi constanter retinendi: ubi novi prae antiquis praevaluerunt, antiquos laudare decet, novos non rejicere. Vix enim unquam accidit, ut quod semel usu receptum est, absque perturbatione mutetur. Et quidem ut rituum varietatem induxit locorum varietas, ita etiam eorum iisdem in locis mutationem aliquando persuasit temporum diversitas* =.

Haec sunt, quae ex multis, quae in hanc rem dici possent, excerpsi, ne longior, quam par est, evadam, quaeque, ut commisso mihi muneri satisfaciam, judicio eorum, ad quos spectat, quique me tali honore dignatum, licet immeritum, voluerunt, humiliter subjicio.

Obseqmus in Christo Famulus.

P. Michael Dominicus Zacchinelli e Soc. J. S. R. C. Consultor.

probavit, praescripsitque, ut idem servarent omnes utriusque sexus memoratae Congregationis, qui ad horas canonicas tenentur. Subinde vero, supplicante ejusdem Congregationis Rectore majori, idem Pontifex octavas omnes antedictae Congregationi concessas, praeter illam SSmi Redemptoris, et alteram Patrocinii S. Joseph, expunxit Decreto diei 18. Octobris Anni 1793. Ac tandem sub die 19. Februarii 1794., abrogata etiam cooptione ejusdem Congregationis in tertium Ordinem S. Francisci in ea parte dumtaxat, quae Officiorum propr. recitationem respiciebat, mandavit in unaquaque illius Domo persolvendas esse horas Canonicas juxta Calendarium illius Dioecesis, intra cujus fines existit, additis Officiis eidem Congregationi concessis, prout in Calendario, ut supra adprobato anno 1789. Quum autem nuper Sanctissimus Dominus Noster Pius VII. Pont. Max. novis Literis in forma Brevis datis die 9. Januarii 1807. singulas facultates, privilegia, indulta, communicationes, a Praedecessoribus Suis laudatae Congregationi concessas, cum clausula: *non obstantibus quibuscumque in contrarium*: adprobaverit, confirmaverit, et quatenus opus fuerit, de novo concesserit, etiam quoad Officia Sanctorum propria; hinc dubitationibus omnibus eliminandis, et uniformitati Calendarii in totius Congregationis Domibus studens Reverendissimus Pater Vincentius Antonius Giattini ejusdem Generalis Procurator in Urbe sequentia Dubia discutienda, enodanda, et resolvenda S. R. C. proposuit, videlicet?

1. An Patres Congregationis Sanctissimi Redemptoris in Calendario Dioecesano, quo unaquaeque Domus utitur, additis Officiis eidem Congregationi specialiter concessis, inserere quoque possint, et quidem sub eodem ritu Officia propria aliarum Congregationum, quarum privilegiis, et indultis utuntur, et gaudent per plenissimam communicationem etiam quoad Officia Sanctorum propria confirmatam, et quatenus opus sit de novo concessam in Literis Apostolicis obtentis 9. Januarii 1807.?

(a) 2. Cum ex decreto 19. Februarii 1794. in unaquaque Domo Congregationis praedictae persolvantur Horae Canonicae juxta Calendarium Dioe-

(a) Congregatio a *B. Alphonso de Ligorio* instituta denominationem accipit a *Sanctissimo Redemptore*, et hoc nomine distinguitur ab aliis Regularium Clericorum coetibus; aequum proinde est, ut qui hanc regulam profitentur, specialibus cultus significationibus Festum celebrent *Sanctissimi Redemptoris*, et cum Officio *dup. primae classis cum octava*. Hujusmodi autem ritus ei competit non ex jure scripto, regulisque Rubricae, sed ex quadam congruentia, et ex Privilegio, quod a *S. M. Benedicto XIV.* benigne concessum fuit, dum novam hanc Congregationem sua auctoritate probavit. Non equidem a jure scripto; quia Rubrica de Ordinum, et Congregationum Regularium Patronis, aut Titularibus non loquitur. Siquidem Patroni, sic proprie dicti, dantur Regnis, Dioecesibus, Civitatibus, Locis, non autem Ordini, aut Monasterio, veluti declaravit S. R. C. in *Leodien.* 16. *Martii* 1638. (num. 1723.) Verumtamen, etsi agatur de Regnis, Dioecesibus, Locis, nequit assumi

cesis, in qua sita est, additis Officiis eidem Congregationi specialiter concessis; Quaeritur, an in occurrentia Dedicationis Cathedralis, praeferendum sit Officium Sanctissimi Redemptoris titularis Congregationis, quod celebratur sub ritu duplici primae classis cum octava ex concessione felic. record. Benedicti XIV.?

in particularem Protectorem *Christus Jesus Redemptor Noster*, cum ipse sit communis omnium Advocatus apud Patrem, caeteri vero e Coelicolarum numero Advocati apud ipsum sunt, nec apud Patrem nisi ipso mediante. = *Unus est*, ait Apostolus, *mediator Dei et hominum homo Christus Jesus = quia sic est Advocatus noster apud Patrem, ut non solum impetrator, sicut alii omnes Sancti; sed sit etiam ipsemet Auctor, et Largitor bonorum, quae a Patre pro nobis postulat*. *Vide* Guyetum *in Heortologia lib.* 1. *cap.* 5. *quaest.* 3. Meratum ad Gavantum *Rubric. Breviar. Sect.*8. *cap.* 5. *num.* 1. Quod si Patronus lato modo accipi velit, ille erit, qui aliquem Ordinem in Ecclesia fundavit, quatenus in Sanctorum album relatus sit, atque huic competere Patronorum praerogativas arbitratur Gavantus, *ibidem sect.*3. *cap.*12. *num.* 24. *quae diximus de Patrono Loci, eadem conveniunt Fundatori, et Patrono Ordinis in toto Ordine post solemnem Canonizationem ejusdem*.

Titulares vero dantur Ecclesiis, non Communitatibus. Non est hic locus disserendi *de Titulis*, et de varia hujus nominis significatione: a proposito diverterem, si spartam hanc illustrandam susciperem. Gavantus ibidem *sect.* 8. *cap.* 6. *num.*1., post quam enumeraverat diversas *tituli* acceptationes, concludit=*Titularis ergo Ecclesiae est ille, a quo titulus, seu Ecclesia denominationem habet* = Equidem Guyetus *ibidem cap.* 14. *quaest.* 5., atque Meratus ad Gavantum *loc. cit.* haud renuunt dari *Titulares* Religiosis Ordinibus, imo id exploratum habent. Non intercedam; dummodo tamen vox *Titularis* lato modo accipiatur; non autem in sensu Rubricae ita, ut de jure hujusmodi *Titularibus* a Religione, Congregatione, Monasterio assumptis de jure competant praerogativae, quibus decorantur Ecclesiarum *Tituli*; quamquam, ut supra dixi, maxime congruat, quod iisdem ex privilegio donentur.

Cum itaque non ex jure, sed ex privilegio, et ex quadam convenientia *Titularis*, *vel Patronus* Ordinis, Congregationis, Monasterii gaudeat ritu dup. primae classis, locum cedere debet Officio aequalis ritus, quod in praecepto est; nec in hac specie regula obtinet de ordine servando in occurrentia plurium Officiorum ejusdem ritus, ut supra notatum est, quoad Officium Sanctissimi Cordis Jesu occurrens cum solemnioribus, ubi gaudet ritu primae classis. Vide supra Adnotat. ad Decret. 4419. Atqui in casu nostro Congregationis Sanctissimi Redemptoris Alumni conformare se debent Calendario respectivae Dioecesis; tenentur idcirco vi praecepti celebrare Festum Dedicationis Cathedralis sub ritu dup. primae class. cum octava, et transferre juxta Rubricas Festum *Sanctissimi Redemptoris*, quod nedum particulare est, verum etiam ex congruen-

3. An Officia specialiter concessa Patribus Congregationis Sanctissimi Redemptoris consideranda sint tamquam propria Ordinis, ac propterea in paritate ritus sint praeferenda in occurrentia Sanctis, qui sunt in Calendario Dioecesano, juxta quod unaquaeque Domus tenetur recitare Horas Canonicas? (a)

tia, et privilegio gaudet eodem ritu. Quamquam, hac praetermissa quaestione, decidendi rationem dabat eadem S. Congregatio, quae in *Majoricen. sub die* 8. *Augusti* 1643. ad Quaesitum. = *concurrente, vel occurrente Dedicatione Ecclesiae Cathedralis, quae sub ritu duplici in tota civitate celebratur cum Titulari alicujus alterius Ecclesiae; quisnam debeat praeferri in Ecclesia Titulari, et quid de Octava eorum?* = Respondit = *Praeferendam esse Dedicationem Ecclesiae Cathedralis. Quo vero ad Octavas, servandas esse Rubricas Breviarii, et Missalis Romani*. Si ita sancivit quoad *Titularem* particularis Ecclesiae, qui jure proprio habet solemniorem ritum *primae classis cum octava*, multo magis decrevisset quoad *Titularem Ordinis, seu Con-Congregationis*, qui lato modo *Titularis* dicitur, et ex privilegio eodem ritu gaudet. Neque dicas, ideo Sacram Congregationem dedisse praelationem Festo Dedicationis, quia Festum Domini putabatur; nam multo serius in hanc venit sententiam anno *scilicet* 1779. (*vide num.* 4244. *ad* 10., *et* 4277.) quam tamen sententiam, re maturius discussa, postea repudiavit, ut propius adhaereret Rubricarum praescriptis, ceu patet ex Decretis relatis sub *num.* 4342. *ad* 3. *et* 4. 4350. *ad* 9. *et* 10. Nec praetereundum, quod maxime dedeceret in una Ecclesia Festum peragere diversum ab illo, quod in tota Civitate solemnissime celebrandum, ut proprium, et ab omnibus est. Ideo Sacra Congregatio huic dubio respondens, praelationem dedit *Festo Dedicationis*.

(a) Licet regula sit, quod Officia propria Ordinis, seu Congregationis simul cum aliis eadem die occurrentia, in paritate ritus praeferantur; aliqua tamen distinctio est adhibenda. Nam non aeque omnia Festa, quae propria dicuntur, hoc gaudent privilegio, sed illa dumtaxat, quae specialem relationem habent ad eumdem Ordinem, seu Congregationem. Vere propria dicuntur Officia illorum Sanctorum, *qui Religionem aliquam professi dum viverent, in ea pie, et constanter ad obitum usque perseverantes, sacrum apud posteros cultum, publico Ecclesiae judicio, meruerunt. Ita Guyetus lib.* 1. *cap.* 14. *quaes*. 4. qui prosequitur. *Neque vero horum tantum memoria, sed et aliorum quoque qui licet extranei sint, affinitate tamen aliqua, aut alio quovis nexu ad ipsam Religionem, aut Congregationem utcumque pertinere noscuntur*. Diversa ratio est, quoad Officia Sanctorum, quae Regulares recitant ex speciali indultu, quin ulla intersit ad Ordinem, seu Congregationem relatio, veluti illa sunt, quae vel ab peculiari devotione, aut ex communicatione privilegiorum etiam quoad Officia, vel ab alio extraneo titulo causam repetunt. Quoniam igitur Alumni Congregationis *Sanctissimi Redemptoris*

4. An Octavae censendae sint abrogatae Decreto 18. Deccembris 1793. pro his tantum Domibus, quae utuntur Calendario Dioecesano, in quo Sancti redundant, non pro aliis, quae Calendaria habent Festis Sanctorum non redundantia? (a)

5. An, abrogatis Octavis omnibus specialiter concessis, censeantur abrogatae pro Ecclesiis particularibus Octavae illarum Dedicationis, et Octavae omnium Ecclesiarum, quae in omnibus Domibus ab omnibus Patribus celebrantur 3. Octobris assignata in Calendario reviso, et adprobato 21. Januarii 1789.? (b)

Calendario Dioecesano uti debent, et Officia peculiariter ipsis concessa, vere propria Congregationis non sunt, quamvis improprie talia dicantur, quia ab ipsis tantummodo recitantur, et non ab aliis, qui eodem Calendario utuntur; ideo ad propositum dubium S.R.C. respondit: *Negative*, quod idem est ac si dixisset, in occurrentia, caeteris paribus, praeferentiam dandam esse Sanctis, qui in Calendario Dioecesano notantur. Aliud certe fuisset responsum, si Festa illa, quae in dubio propria dicuntur, ad eamdem Congregationem jure quodam pertinuissent, utpote Sanctorum, quos aluit, vel quorum regulam sequendam sumpsit.

(a) In antecessum notandum est, quod, instante Rectore majori Congregationis, *S. M. Pius VI.* sub die 18. Octobris 1793. *Octavas omnes peculiariter concessas eidem Congregationi abrogavit, praeter octavas Sanctissimi Redemptoris Titularis, et Patrocinii S. Joseph Patroni*. Patet igitur auctoritate Supremi Principis absolute, et simpliciter abrogatas positive fuisse omnes Octavas, praeter expresse exceptas, neque in Rescripto ulla adhibita fuit dictio facultativa; quamobrem inopportunum erat dubium proponere. Vera enim ratio praeceptae reductionis, et respectivè abrogationis repetenda non est a majori, vel a minori numero Officiorum, quae non in omnibus Calendariis Dioecesanis aequaliter occurrunt, sed ponenda in quadam potius congruentia conformandi Calendarium Congregationis pro omnibus, et singulis Domibus in varias, dissitasque Dioeceses fundatis, et ne multiplices Octavae confusionem gignerent ob frequentes translationes, quae nimis turbarent ordinem ab iis servandum, qui Calendario Dioecesano uti tenentur. Quamquam vel haec, vel alia causa fuerit, qua Supremus Congregationis Moderator Octavas omnes, praeter duas principales, deleri postulaverit; satis est reapse a Pontifice deletas fuisse per positivam dictionem *abrogavit*, ut omnibus Congregationis Alumnis eas imposterum interdictum sit retinere, Leges quippe, Decreta, Privilegia, Rescripta, quae claris sunt verbis expressa, nequeunt contorqueri, et trahi in sensum ab illo diversum, quem habent secundum propriam significationem, et communem loquendi modum. Id autem accideret, si quaelibet ex Congregationis familiis, non servata forma Rescripti, sed istud arbitrarie interpretando, ad sui commodum, et juxta diversas contingentias abrogatas Octavas vel rejiceret, vel admitteret.

(b) Si ad inducendam in Calenda-

6. An Religiosi utentes Calendario Diocesano teneantur se conformare eidem Calendario pro Officiis Sanctorum, quae specialiter fuerunt concessa Congregationi, vel possint illa recitare diebus in concessione pro tota Congregatione assignatis? (a)

7. In aliqua Dioecesi Officium S. Juliani Episcopi sub ritu semiduplici ad libitum fixe celebratur in die sui obitus, nempe 28. Januarii. Quaeritur, an fixe pariter eadem die reponi possit aliud Officium translatum, an sit vacuus relinquendus? (b)

dario Congregationis uniformitatem, et ad evitandas frequentes variationes, indultum est, ut una, eademque die celebretur Anniversarium Dedicationis omnium Ecclesiarum Congregationis, frustra quaeritur num Ecclesiae singulae aliud queant propriae Dedicationis Officium peragere. Nam ea dies, qua fit de omnibus Congregationis Ecclesiis, perinde habenda est, ac si propria esset, et singulis assignata. Quod si praeter generalem Solemnitatem, adhuc unaquaeque Ecclesia peculiarem recoleret, cessaret uniformitas illa, ob quam privilegium concessum fuit. Frustra etiam petitur, num Octava Dedicationis abrogatis debeat adnumerari; haec siquidem in praecepto est, nec confundenda cum illis, quae fuerant specialiter indulta. Utrumque declaratur a S.R.C. Rescripto ad propositum dubium.

(a) Regula est, pluribus Sacrae Congregationis responsis confirmata, quod Officia peculiariter concessa alicui Communitati, Provinciae etc., certis assignata diebus, si temporis successu, aut ad totam Dioecesim, et respective ad Provinciam, vel ad universalem extendantur Ecclesiam, pro diversis tamen diebus, in his recitanda sunt, relictis sedibus in particulari concessione assignatis. Videri possunt Decreta 17. *Junii* 1684. quoad Festum *SS̄mi Nominis Mariae* (*num.* 2905.) quoad alterum *SS̄mi Nominis Jesu* in Bononien. 29. *Novembris* 1722. (num.3803.), et quoad *Patrocinium S. Joseph*, in una Ordinis Minorum S. Francisci de observantia Provinciae Conceptionis B. M. V. in Regno Portugalliae 18. *Decembris* 1779. (num.4246.), ac tandem cum sa. me. *Clemens XIII.* Officium *S. Camilli de Lellis* a semidup. ad dup. min. elevatum ab Ecclesia Universali celebrari jussisset. Die 18. Julii, quaesitum fuit: an etiam in illis peculiaribus Ditionibus, ubi *idem Officium S. Camilli fuit alias concessum sub eodem ritu pro die* 15. *ejusdem mensis, in qua praedictus Sanctus e vita decessit, variandus sit dies, et Officium praefatum perpetuo transferendum ad diem* 18. *Julii noviter assignatum*? S. Cong. sub *die* 17. *Augusti* 1771. respondit = *Officium esse recitandum prout in Ecclesia Universali, die nempe* 18. *Julii* = (num. 4208.)

(b) Tam clare, et solide quaestiones, quae super hoc Dubio excitari poterant, enucleavit cl. Vir *Joannes Canonicus Fornici* Apostolicarum coeremoniarum Magister in suo dissertissimo Voto a S. C. adprobato, ut satius esse duxerim illud integrum dare, quam in compendium redigere. Sic ipse „ Festa Sanctorum ad „ libitum, teste Guyeto *lib.*1. *cap.* 2. „ quest. 9., et Cavalieri *tom.* 2. *cap.* „ 22., antiquiora non sunt *Paulo V.*,

8. In Officiis propriis pro Patribus Congregationis editis Romae 1784. jussu Superioris Generalis, et ex Decreto Congregationis Episcoporum, et Regularium 13. Februarii 1784. Officium habetur Transverberationis S. Theresiae dup. secundae classis die 27. Augusti cum antiphonis, et reliquis propriis, juxta Breviarium Theresianum, et in sexta Lectione legitur in fine = Iis omnibus perspectis, Benedictus XIII. Pont. Max. solemnitatem hanc ad recolendam insignis prodigii memoriam in eodem Ordine quotannis celebrari concessit, et Pius VI. pariter P. M. Congregationi Sanctissimi Redemptoris extendit: et die 15. Octobris habetur aliud Officium S. Theresiae pariter cum antiphonis, aliisque propriis sub duplici primae classis cum Octava: Quaeritur an haec Officia persolvenda sint juxta Breviarium Theresianum, prout edita sunt in memoratis propriis pro Patribus Congregationis, an potius juxta Breviarium Romanum, perlectis tantum in Officio Transverberationis Lectionibus propriis secundi Nocturni?

„ qui primus omnium eadem in Ecclesiam invexit, dum *sub die* 27. *Septembris* 1668. Festum Sancti Angeli Custodis ad libitum Cleri celebrandum indulsit prima die post Festum S. Michaelis Archangeli, quod et postea praestitit de Festo S. Caroli Borromaei, et impressionis stigmatum in Corpore S. Francisci pro suis respectivis diebus, et deinde id alii egere Summi Pontifices de aliorum Sanctorum Festis. De Sanctis ad libitum nihil quidem disponunt expresse, et statuunt Rubricae; sed non desunt hujus Sacrae Congregationis Decreta plurima, ex quibus abunde eorumdem elucescit natura, atque conditio, et ex quibus dirimi debent dubia, quae hinc exoriri valent.

„ Pro expositi Dubii resolutione duo, ut mihi videtur, sunt ad examen revocanda. Primum, an translata reponi possint in die fixa pro Sancto ad libitum: Secundum, an dies 28. Januarii sit vacuus relinquendus pro translatis? Exordiamur a primo, et responsum deducamus a resolutionibus hujus Sacrae Congregationis. Cum alias S. R. C. declaraverit, Officia Sanctorum ad libitum non esse transferenda, quando dies eorum festivitatum sunt impediti die Dominico, aut aliquo die Festorum mobilium, quaesitum fuit declarari, quae regula servanda sit, quando occurrunt eodem die cum Officiis Sanctorum Calendarii proprii vel translatis, vel demum semel per hebdomadam, vel per mensem recitare concessis?. En responsum per Decretum generale de non transferendis Officiis Sanctorum ad libitum datum 24. *Januarii* 1682. (2827.) *Praedicta Officia Sanctorum ad libitum etiam duplicia occurrentia in diebus Dominicis, octavis, et natalitiis Sanctorum alicujus Religionis, vel Dioecesis ex vi Calendarii proprii a Sede Apostolica approbati, quamvis sub ritu semiduplici de praecepto celebranda, non sunt transferenda, sed omitti debere: si autem occurrant eodem die, in quo aliud aliquod Festum translatum poni*

Et Eminentissimi Patres Sacris Ritibus Praepositi, accepta in scriptis sententia alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris, praelo etiam cusa, re mature, diligenterque discussa, ad relationem Eminentissimi, et Reverendissimi Domini Card. Galleffi Ponentis, respondendum censuerunt, ut infra, nimirum.

Ad 1. *Ad Eminentissimum Ponentem cum Promotore Fidei ad mentem*. = Mens est, *ut exhibeatur Calendarium revisum, et adprobatum die* 21. *Januarii Anni* 1789., *et alterum redactum ad formam po-*

,, *deberet, tunc liberum fore declaravit, eadem Officia ad libitum recitare, et Officium translatum ulterius ad aliam diem non impeditam transferre. Prout etiam, omisso Officio, quod semel per hebdomadam, aut per mensem ex Apostolico indultu recitari concessum est, Officium ad libitum eodem die occurrens recitari posse decrevit, et ita ab omnibus, qui ad Horas Canonicas tenentur, servari mandavit*. Tria in hoc Decreto decernuntur: Officia ad libitum non esse transferenda; liberum esse illa recitare, quamvis in eodem die alias reponi deberent Officia translata; omisso Officio per hebdomadam, vel per mensem concesso, posse Officia ad libitum recitari. Primum, et ultimum casum propositum non respiciunt; secundum quaestionis nobis solutionem praebet. Liberum est Officia ad libitum celebrare eo die occurrentia, quo alias Festum translatum reponi deberet. Atqui Festum translatum in die, quo reponitur, praeceptive celebrandum est ab omnibus, qui Calendarium sequuntur: ergo ex translato tollitur libertas Officium ad libitum recitandi, quod contrarium est Decreto hujus Congregationis. Per hanc libertatem nullum translato obvenit incommodum, quippe quod jam e propria die amotum, adhuc in altera die bene, et integre resumitur. Per repositionem translati in die Officii ad libitum non solum eidem affertur incommodum, sed prorsus eo anno de medio tollitur, quia omitti debet, nec potest ex ipso Decreto transferri. Nec juvat aliud argumentum in oppositionem adducere: nempe ex Rubrica Festa translata reponi debent in prima die non impedita; sed dies, quo Festum ad libitum occurrit non est impedita, quia illud non praestat impedimentum, quod pendet a libero arbitrio, argument. *leg. qui potest facere* 3. *de Regulis juris*. Ergo translatum reponi debet in die, in quo Officium ad libitum occurrit. Huic enim argumento respondi potest *cum Cavalieri*: Festum ad libitum non praestat impedimentum prohibens, ne Festum translatum eo die reponatur, bene vero praestat impedimentum permittens, ut in dictam diem non transferatur. Nihil ergo ex dicto axiomate erui potest.

,, Video equidem Decretum supponere, quod aliqua reperiatur dies libera, pro translati repositione, *et Officium translatum ulterius ad aliam diem transferri*. Unde, si nulla adsit anni dies, in quem transferri queat, praesupponi po-

steriorum concessionum, ut, examine instituto, novus ordo disponi possit in posterum servandus, et, facto verbo cum Sanctissimo, de novo adprobari: salvis in reliquis omnibus, et singulis privilegiis competentibus, et concessis eidem Congregationi, vel ex communicatione cum aliis Congregationibus, vel ex alia quacumque causa.

Ad 2. *Praeferendum esse Festum Dedicationis Ecclesiae Cathedralis.*

Ad 3. *Negativè.*

Ad 4. *Abrogationem Octavarum ad totam Congregationem extendi.*

Ad 5. *Quum Festum Dedicationis Ecclesiae sub ritu duplici primae classis non sit specialiter concessum, sed praeceptivè celebrandum, PP. Congregationis teneri celebrare Octavam Dedicationis Ecclesiarum omnium consecratarum Ordinis fixa die 3. Octobris in Calendario re-*

„ test, quod amplius locum non habeat Decreti dispositio, quae liberam facit celebrationem Festi ad libitum cum ulteriori protractione Festi translati. Et quidem, si Officium ad libitum penitus omitti debet, nt Officium de praecepto simul occurrens, quod caeteroquin adhuc alia die integre resumeretur, solum habeat incommodum amotionis a propria sede; multo magis omitti debet, si Festum translatum nullum reperiat diem utilem pro sui repositione, sed alias necesse foret, idem ad simplicem redigi commemorationem, vel penitus omitti.

„ Verum, quamvis haec congruentiora videantur, ex lege tamen non veniunt. Potius in lege saepe saepius statutum est, *quod Sancti, qui in fine anni supersunt, quoties toto anni decursu de illis celebrare non valeat, tum in illo anno diebus eorum propriis considerandi sint tamquam simplices, faciendo illorum commemorationem, ut fit in semiduplicibus cum nona lectione ad Matutinum composita ex omnibus eorum lectionibus secundi Nocturni ad modum unius. Hispalen.* 26. *Novembris* 1735. (3889.) *Ordinis Capuccinorum* 8. *Martii* 1738. (3921.) Sancti ergo translati, quatenus pro illorum repositione non supersint dies toto anni decursu, considerandi sunt diebus eorum propriis tamquam simplices, nec jus habent removendi a propria sede semiduplicia, et Officia ad libitum, nisi obtento prius ab hac Sacra Congregatione speciali, et expresso Indultu, jam alias ob plenissimam redundantiam Sanctorum *die* 31. *Januarii* 1789. Basilicae S. Petri in Vaticano concesso, et *die* 13. *Martii* 1804 *ad Ecclesiam Corduben., aliisque Patriarchalibus extenso; nempe, ut Festa duplicia, quae incidunt in Dominicas privilegiatas, vel in aliam diem solemniori Festo impeditam, si desint prope anni terminum dies simplices, aut feriales, in quos transferri possent, tunc transferantur in diem Festi semiduplicis, ita tamen, ut de Sancto qui locum cedit fiat commemoratio in Missa, Laudibus, et utrisque Ve-*

viso, et adprobato; et non posse denuo propriae particularis Ecclesiae Dedicationis Officium persolvere, quod intelligitur comprehensum, et celebratum, quando in Ordine ex speciali Indulto Festum celebratur omnium Ecclesiarum consecratarum;

Ad 6. *Affirmative ad primam partem, negative ad secundam.*

Ad 7. *Translata reponi non posse diebus fixis pro Officio alicujus Festi ad libitum, praesertim die 28. Januarii, quae dies relinquenda est vacua pro repositione Sanctissimi Nominis Jesu in Domica Septuagesimae occurrentis; et in Dioecesi, in qua die 28. Januarii celebratur fixè Festum S. Juliani Episcopi ad libitum, omitti debere, quando ea die reponendum sit Officium Sanctissimi Nominis Jesu.*

Ad 8. *Quum certò non constet de Apostolica concessione, et extensione, non posse PP. continuare recitationem Officiorum propr. Transverberationis, et Festi S. Theresiae, prout in proprio edita sunt Anno 1784., sed teneri se interim in persolvendis Horis Canonicis conformare tam quoad ritus, quam quoad Officia, Breviario Romano, et Calendario reviso, et adprobato Anno 1789., donec idem Calendarium*

„ *speris cum nona lectione historica Corduben* (4340).

„ Ex dictis evidentissime patet, non „ posse, nisi ex speciali Indultu, reponi fixe translatum in die, quo „ occurrit Officium vel duplex, vel „ semiduplex ad libitum. Multo magis nequit hoc fieri *die* 28. *Januarii*, quo in aliqua Dioecesi fixe, „ utpote in die sui obitus, celebratur Festum *S. Juliani Episcopi*. „ Prohibitum enim est per Decretum „ S. R. C. assignari stabiliter huic „ diei Festum primarium *S. Agnetis*, in casu, quo alicubi 21. *Januarii* non potuerit stabiliter celebrari ex eo, quia *haec dies* 28. „ relinquenda sit vacua, ut in ea reponi valeat Festum *SSmi Nominis Jesu*, quando transferri debet ob „ occurrentiam Dominicae Septuagesimae. Supplicata enim pro resolutione, et declaratione, circa varia Dubia ad Breviarium Benedictinum spectantia, quaesitum fuit „ ad *tit.* 10. *de translatione Festorum dub.* 1. = *An die 21. Januarii,* „ *quia occurrit in multis locis Festum S. Meinradi M. cum Festo* „ *S. Agnetis V. et M., sit celebrandum Officium de S. Meinrado,* „ *Officio S. Agnetis stabiliter, et* „ *fixe translato ad diem* 28. *Januarii?* = Sacra Congregatio respondit = *Faciendum est Officium de* „ *S. Meinrado, et transferendum* „ *est Officium S. Agnetis, quod occurrit eodem die, cui assignari debet aliqua dies fixa, quae* „ *tamen non sit dies* 28. *Januarii, ne Festum SSmi Nominis Jesu, quod celebratur Dominica* „ *secunda post Epiphaniam, aliquando occurrens in eadem Dominica, quae est Septuagesima;* „ *ideoque, ne illud Festum celebretur intra Quadragesimam,* „ *quod non conveniret, erit relinquenda vacua dies* 28. *Januarii,* „ *in qua id tunc erit transferendum. Quando autem agetur Festum S. Agnetis secundo, fiat de* „ *eo commemoratio tamquam de simplici, nullo habito respectu, quod*

cum specialibus Indultis postmodum concessis huic S. Congregationi exhibitum, noviter revisum fuerit, et plene in omnibus adprobatum; et ad D. Secretarium cum Sanctissimo pro aperitione oris super Literis Apostolicis in forma Brevis.

Atque ita responderunt *die* 31. *Martii* 1821.

Quarum vigore resolutionum reviso, correcto, et emendato infrascripto Calendario ab Eminentissimo, et Reverendissimo Domino Card. Galleffi Ponente una cum R. P. D. Alexandro Buttaoni S. Fidei Promotore, factaque per me subscriptum Secretarium de singulis Sanctissimo Domino Nostro Pio VII. Pont. Max. relatione. Sanctitas Sua, *praevia, quatenus opus sit, aperitione oris, Sacrae Rituum Congregationis responsa confirmando, Calendarium ut infra digestum, Apostolica adprobatione munivit, eoque in posterum uti debere mandavit omnes utriusque sexus dictae Congregationis, qui ad Horarum Canonicarum recitationem tenentur. Quibuscumque in contrarium disponentibus minime obstantibus. Die* 3. *Aprilis Anni* 1821.

4432. SULMONEN.

Matutinis Horis solemniter persolutis in nocte Nativitatis Domini, Reverendissimus Episcopus Sulmonen. in sua Cathedrali primam celebrat Missam Pontificalem ad praescriptum Caeremonialis Episcoporum lib. 2. cap. 14.; Laudes, quae post hanc Missam pari solemni ritu cantari debent, ut in eod. Caeremonialis capite, juxta Ecclesiae illius vigentem

„ *Festum ejusdem solemne prius* „ *non fuerit celebratum = Einsidlen* 5. *Maii* 1736. (3894.) Et „ quod in hoc Decreto dicitur de Festo *S. Agnetis*, eadem de causa „ dicendum venit de quolibet alio „ Festo constanter translato, quod „ alicubi occurrere possit, quod propterea nequaquam assignandum erit „ huic diei 28. Januar., sed in ulteriorem diem protrahendum, ut in „ Varsavien. *de S. Raymundo de* „ *Pennafort* ob occurrentiam fixam „ *Desponsationis B.M.V.* declaravit „ S. C. *die* 7. *Maii* 1746. (4032.) „ quia non minus illud, ac Festum „ S. Agnetis, et S. Raymundi in casu praedicto afferret impedimentum positioni Festi *SSmi Nominis* „ *Jesu* in hac die.

„ Dici fortasse potest, quod in „ Dioecesi, in qua fixe celebratur „ Festum ad libitum S. Juliani Ep. „ die sui obitus, nempe 28. Januarii, eadem dies non sit vacua. „ Quid inde? Festum SSmi Nominis „ Jesu occurrens in Dominica Septuagesimae donatur privilegio accidentariae mutationis; qua mutatione si donatur aliquod Festum, „ habet privilegium excludendi Festum occurrens in illa die, in quam „ accidentaliter immutatur, seu transfertur tamquam in sedem propriam, nisi occurrat Festum altioris ritus, seu dignitatis, ut docent „ Liturgici omnes. Unde, quamvis „ in aliqua Dioecesi fixe celebretur „ Festum alicujus Sancti ad libitum „ 28. *Januarii*, semper vacua consideranda est pro repositione Festi „ *SSmi Nominis Jesu*; quia ex allato Decreto generali in casu omitti deberet „.

consuetudinem sine cantu a Canonicis persolvuntur, postquam Episcopus, absoluta Missa, Episcopium repetiit: hinc Episcopus a S. R. C. declarari postulavit. (a)

(a) In Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis ritus omnes servandi sunt, nedum quoad substantiam, verum etiam quoad modum, formam, et ordinem, quo praescripti leguntur in Caeremoniali Episcoporum. Quamobrem in nocte Natalis Domini, prima Missa absoluta, Laudes etiam cantari solemniter debent; nec satis est alternatim dumtaxat easdem recitare. Non diffiteor, ne ullum quidem verbum occurrere in antiquis praefati Caeremonialis editionibus de cantus solemnitate: verumtamen in nuva, quae *Pontifice Benedicto XIII.* adornata, emendata, et aucta e Romanis Typis *anno* 1729. prodiit, *capiti* 14. *libri* 2. additum fuit, quod sequitur, videlicet. = *In Laudibus tandem, quae post Missam solemniter cantari debent, serventur omnia, quae in superiori capite* 7. *hujusmet libri praescripta reperiuntur*. = Unde patet, satis non esse alternatim in Choro Laudes recitare, sed omnino cum cantu ad praescriptae regulae formam esse persolvendas. Verba enim illa *solemniter cantari debent*, non in facultate rem ponunt, sed absolutum praeceptum important, veluti pluries a S.R.C. declaratum fuit, et novissime *in Civitaten.* 20. *Maji* 1810. (*num.*4415. *ad* 9.) Etenim attendendae sunt diversae dictiones, quibus utuntur Caeremonialis, Ritualis, Missalis, Breviarii Rubricae, pro rite persolvendis Horis Canonicis, aliisque Ecclesiasticis functionibus agendis. Dictio *debet*, quae saepe occurrit in praefatis Ritualibus libris, praeceptiva semper est, secumque fert positivam obligationem: facultativae vero sunt dictiones aliae, *congruit*, *potest*, *convenit*, *decet*, et his similes. Idcirco S. C. directe respondens quaesito, regulae conformare se debuit, quin admitteret consuetudinem, quae obtinuisse in Cathedrali Sulmonen. ferebatur, legendi Laudes sine cantu. Sed quoniam ex Ecclesiasticis, aut Civilibus legibus nulla ferme est, cujus observantia, peculiaribus attentis circumstantiis, nequeat a potestatem habente quandoque moderari; et Apostolica Sedes in iis, quae circa modum potius versantur, quam circa rem praeceptam, nonnunquam in casibus particularibus, aut dispensationem, aut moderationem indulgere consuevit; ideo eadem S.C., postquam ad legis formam responderat, simul addidit: *sed in casu consulendum SSmo pro Apostolica dispensatione*. Urgebant quippe rationes plurimae ab Episcopo enumeratae, quae indulgentiae viam aperiebant. Tales sunt nimia Cathedralis a Civitate distantia, localitas, cum eadem in montanis sit posita, aeris, et frigoris inclementia, quae multum affert incommodi brumali tempore, et concubia nocte, onus tandem, quo teneantur Canonici, et reliqui de Clero, prima luce a propriis longe dissitis habitationibus ad Ecclesiam redire pro aliis horis persolvendis, secunda, et tertia Missa solemni ritu celebrandis. Hisce attentis circumstantiis, opportunum visum est in hoc speciali casu, aliquid relaxari posse de legis rigore: quemadmodum *Sancti-*

1. An haec consuetudo servari possit?

2. Et quatenus negative, humiliter supplicat, quod attenta Cathedralis distantia, horis nocturnis, et tempore hyemali, indultum sit Canonicis inter Missarum solemnia Laudes sine cantu solemni alternare, prout creditur concessum fuisse aliquibus Religiosis, et Ecclesiis, et eo modo Missam complere, quo in Vesperis decantandis Missa perficitur in Sabbato Sancto?

Sacra eadem Rituum Congregatio, exquisito prius voto alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto pandito, typisque vul-

tas Sua, licet in casu diverso, sed iisdem fere de causis, relaxavit favore *Capituli* Cathedralis Boven., eidem indulgens, ut hyemali tempore Canonici, et Clerici ejusdem servitio addicti, nimirum post Festum omnium Sanctorum, usque ad majorem hebdomadam exclusive, possent semel in die ad Ecclesiam accedere, ibique tam Matutinas, quam Vespertinas horas, necnon Conventualem Missam sine interruptione persolvere, ita tamen, ut Completorio post meridiem finis imponatur (*num.* 4418. *subjecta cum adnotatione*) Nam, licet jure Ecclesiastico statutum sit, ut debitis distributis horis in Cathedralibus, et Collegiatis Ecclesiis diversae Officii partes peragantur; nihilominus, expositis circumstantiis attentis, aliquid Apostolica Auctoritate remittendum, aliquid visum est indulgendum.

Cum autem praefato responso ad primum ex propositis dubiis Episcopi precibus santisfactum fuerit, non erat immorandum in secundo. Etenim hac in petitione supponit Episcopus aliquibus Religionibus, et Ecclesiis concessum fuisse nocte Nativitatis Domini inter Missarum solemnia Laudes sine cantu alternari, et eo modo Sacrum compleri, quo fit in Vesperis decantandis post Communionem in Sabbato Sancto. At ego non injuria puto perperam ab ipso adhibitum verbum *concessum*, et quod revera in aliquibus locis ex more fit, ex Apostolica dispensatione fieri credidisse. Id est, quod specialim indultum aliquando fuisse probari nunquam poterit. Forte enim digitum intendere voluit in consuetudinem, quam ea nocte viguisse narrat Martene *de Antiqu. Eccles. Rit. tom.* 3. *cap.* 12. *num.* 26. in Remensi, Parisiensi, Turonensi, aliisque bene multis Galliarum Ecclesiis, in quibus cantabantur Laudes ante Orationem, quae in Missa dicitur *Postcommunio*, ne populus, expleta Missa, statim ab Ecclesia discederet, non adhuc cantatis Laudibus, quae cum Matutino conjunguntur, eique dant complementum: ejusdemque ritus meminit Durandus in Rationale etc. *lib.* 6. *cap.* 13. Aliis tamen in Ecclesiis, ut fert Micrologus *cap.* 34. Missae finem non dabat versus = *Ite, Missa est.* = bene vero alter = *Benedicamus Domino*, *ne populo quasi licentiam abeundi infra matutinales Laudes dedisse videamur*, *quas statim post Missam iterum, concrepantibus signis, incipere solemus*. Forte etiam rationem habere intendit moris, qui adhuc obtinet apud Religiosos aliquos, ac praesertim Carmelitas antiquae observantiae, et S. Dominici Institutum profitentes. Sed

gato, perpensisque regionis, ac tempestatis rigore, necnon Cathedralis illius a Civitate distantia, ad relationem Eminentissimi et Reverendissimi D. Card. Bardaxy Ponentis, rescribendum censuit = *Negative*, *sed attentis peculiaribus circumstantiis*, *in casu*, *de quo agitur*, *consulendum Sanctissimo pro Apostolica dispensatione recitandi Laudes sine cantu post Missam*. *Die* 31. *Martii* 1821.

Facta autem per me infrascriptum S. R. C. Secretarium de praemissis Sanctissimo D. N. Pio VII. P. M. relatione, *Sanctitas Sua*, *attentis expositis*, *in casu*, *de quo agitur*, *benignè annuit pro gratia dispensationis*. *Die* 3. *Aprilis* 1821.

4433. RESOLUTIONIS DUBIORUM.

Etsi ex Venerabili Ecclesiae Traditione relata *Cap. Sabatho* 13. *dist.* 3. *de Consecrat.*, necnon ex iis, quae per Summos Pontifices Clementem XI. Decreto diei 15. Martii 1712., ac Benedictum XIV. tam in opere de Sacrificio Missae, quam Constitut. XXXVIII. statuta sunt; certa, et constans regula exurgat, quinam vel Feria V. in Coena Domini, in qua prima recolitur Eucharisticae mensae institutio, vel Sabatho Sancto primordiis Dominicae Resurrectionis sacro, Missam celebrare valeant: etsi Decreto dato sub die 21. Martii 1744. cautum fuerit, unde nam inchoanda sit Missa ab Episcopo, qui eodem Sabatho Sancto Ordinationem habeat in domestico Sacello: etsi demum, et ex speciali Rubrica illius diei, et ex generalibus Rubricis Pontificalis Romani, certo eruatur, quaenam servanda sint tam in Ordinatione Subdiaconi, quam ejus, qui ad Presbyteratus honorem assumendus est; nonnullae tamen de ea re ortae sunt controversiae non levioris certe ponderis, et momenti, ad quas dirimendas Sacrae Rituum Congregationis Secretarius censuit pro sui muneris officio Emis PP. in ordinario Conventu sequentia dubia proponere.

1. An toleranda sit consuetudo vigens in quibusdam Paroeciis, praesertim in Ruralibus celebrandi per Parochum Missam lectam Feria V. in Coena

haec, ac id genus aliae consuetudines alienae sunt a moribus Ecclesiae Romanae. Usus, qui adhuc vigent in aliquibus Regionibus, et Coenobitarum Ecclesiis, longe priusquam Caeremoniale Episcoporum ederetur, inducti, tolerantur potius, quam rite probentur. Servari utique permittuntur, quia ritus substantiam non laedunt sed transferri nequeunt ad Ecclesias, quae Ritum Romanum sequuntur, sacrasque actiones juxta Caeremoniale Episcoporum perficere debent. Confundi ergo videtur in dubio tacita tolerantia cum expressa concessione.

Si quis plura scire velit de rituum varietate, qui in nonnullis Ecclesiis nocte Nativitatis Domini quoad Laudes antiquitus obtinuerunt, et modo, (nisi forte aliquod in una, altera ve vestigium supersit) obliterati sunt: adire poterit laudatum Martene *loc. supra cit. num.* XXX, *et Catalanum in commentariis ad Caeremoniale Episcoporum lib.* 2. *cap.* 14. §. 12. *num.* 2. Mei quippe instituti ratio non patitur, ut in iis recensendis diutius immorer.

Domini, quin peragi valcant eadem Feria, et sequenti caeterae Ecclesiasticae functiones praescriptae ob Clericorum defectu, vel potius abolenda? (a)

(a) Non levis est apud rerum liturgicarum Scriptores controversia, utrum, necne olim licuerit, et modo etiam liceat a Sacerdotibus Feria V. in Coena Domini Sacrificium privatim offerri. Singuli enim in diversas abeunt sententias, de quarum varietate non est hic disserendi locus. Verumtamen unum est, quod firmum manet, videlicet hanc Feriam non adnumerari diebus *aliturgicis*, qui Missa omnino carent, quales sunt *Feria VI, et Sabathum Sanctum*, ex cap. *Sabatho distinct.* 3. *de Consecrat*: imo ob sublimia, quae recoluntur Mysteria, haec Feria Sacrificium jure postulat. Ideo juxta veterem morem *tres* celebrabantur Missae: *prima* ad reconciliandos poenitentes; *altera* ad Sacra conficienda Olea; *tertia* demum ad recolendam Sacrae Eucharistiae institutionis memoriam. Praesens vero disciplina unam tantum Missam solemnem admittit in Ecclesiis Cathedralibus, Collegiatis, Parochialibus, Conventualibus; privatas omnino vetat. Quod si hac in Feria Festum incidat de praecepto servandum, non omnibus Sacerdotibus celebrandi fit potestas, sed aliquot Missae lectae in qualibet Ecclesia permittuntur, ut queant fideles obligationi satisfacere; nec reliqui de Clero desint, qui inter Missarum Solemnia ad Apostolorum imitationem Sacram sumant Eucharistiam. Si ratio quaeratur, curnam hac die privatae Missae prohibentur? eadem non a qualitate diei petenda est, quae revera Sacrificium admittit, sed a reverentia debita sublimissimo Sacramenti institutionis Mysterio. Decet namque, ut Sacerdotes a sacrificando abstineant, Sacramque Dapem laicorum more ab Episcopi, Praesidis, Parochi celebrantis manibus accipiant. Memoria namque recolitur D. N. J. C., qui pridie quam pateretur, tantum Sacramentum instituens, verum suum Corpus, et Sanguinem sub speciebus panis, et vini ad manducandum, et bibendum accumbentibus Apostolis tradidit, nobisque perenne sui amoris pignus in saecula saeculorum reliquit. Audiendus aeternae memoriae Pontifex Benedictus XIV., qui *Institut.* 38. *num.* 5. ait = *Si quis hujus Instituti causam scire velit, statim ipsam explicabimus. Eadem Feria V. Sacrae Eucharistiae solemne Festum celebratur, quam postrema Coena Christus Dominus instituit; quo tempore, juxta Concilii Tridentini sententiam, Sacerdotium quoque Apostolis contulit. Quare sicut Divinus Salvator sibi primum, ac deinde Apostolis Sacrosancta Mysteria tradidit, ita consentaneum fuit, ut Sacerdos Feria V. majoris hebdomadae, suscepta Divina Eucharistia, ipsam post universo Clero distribueret, qui Ecclesiae adscribitur, ubi Sacrum peragitur*.

Nedum vero decet, ut Sacerdotes in hac Feria, et reliqui de Clero, e manibus Celebrantis Sacram Hostiam sumant, sed etiam congruit, ut fideles caeteri idipsum praestent; imo jus habent, ut Sacramentum sibi ministretur a Parocho, cujus regimini subjiciuntur. Nam juxta veterem Ecclesiae morem ad hoc non solum pietate, verum etiam praecepto fideles

omnes ducebantur ; quemadmodum testimonio antiqui Canonis *In Coena Domini de Consecrat.* aperte comprobatur .

Equidem praesens disciplina taxative ad hanc Feriam hoc non secumfert positivum praeceptum ; exigit tamen religio, et recolendi Mysterii sanctitas , ut in unaquaque Ecclesia Cathedrali , Collegiata , Parochiali , Conventuali , unica celebretur solemnis Missa , in qua tam omnes Sacerdotes , et Clerici , quam etiam , si qui accedunt fideles laici , sacram sumant Communionem . Et quoniam aequum est , ut in Ecclesiis omnibus quae subditam habent plebem , Sacrum solemne fiat , nec omnes aeque Clericis , suppellectilibus , atque opibus abundant , ut pro dignitate tam in hac , quam in Feria VI., et Sabatho Sancto sacrae actiones celebrari valeant , huic incommodo consulere volens *S.M. Benedictus XIII.*, praevia consultatione particularis Congregationis a se indictae, parvum Rituale praelo tradi, publicique juris fieri jussit , pauperibus , et ruralibus Paroeciis accomodatum . Adeundus P.Meratus ad Gavantum *part.4. tit.* 7. *num.* 31. *de Ritibus servandis in minoribus Ecclesiis* .

Parvo hujusmodi Rituali satis provisum est illis Paroeciis , in quibus triduo Passionis nequeunt expleri praescriptae functiones cum solemnitate , cantu , et Ministris paratis : quomodo id fieri posset , si unus tantum , aut alter est Sacerdos ? Necesse tamen est , ut aliquot saltem adsint Clerici , qui tres ad minus numero esse debent . Verumtamen adhuc pauperiores , ac praesertim rurales Paroeciae supersunt , in quibus vel unus dumtaxat , vel nullus est Clericus , qui Cotta indutus Celebranti ministret. Bene est, ut in his omittantur functiones, cum modus desit, quo, si non solemniter , debita saltem cum decentia peragantur : congruere tamen plurimum videtur , ut ad satisfaciendum subjectae plebis pietati , praesertim , siqui velint (ad quod jus habent) sacram sumere Communionem , et Paschali praecepto satisfacere , Parochus privatam celebret Missam . Hanc autem tenuisse sententiam videtur laudatus Pontifex , cum Bononiensem Ecclesiam Archiepiscopus regeret;nam *loc.supr.cit.* jubens, ne ullus Sacerdos ea Feria Sacrum privatim faceret , Parochos excepit = *Si vero* , inquit , PRAETER PAROCHUM IN SUA PAROCHIA , *Sacerdos aliquis cujuscumque conditionis , aut dignitatis Missam privatim Feria quinta , sexta , ac Sabatho majoris hebdomadae celebrare ausus fuerit , ipsum graviter puniemus , et a Divinis etiam interdicemus etc.* Magni fieri debet tanti Pontificis auctoritas ; nec dubium est , quod ibi non agat de Missa privatim a Parocho celebranda . Non enim ibi loquitur de Missa solemni , verum de lecta , quam ea die Sacerdotibus omnibus celebrare est interdictum . Si Parochos a generali excipit lege , rationem habuisse censendus est illarum Paroeciarum suae Archidioecesis , in quibus ob inopiam , et Clericorum defectum , Hebdomadae majoris sacrae functiones nec solemniter, nec decenter, juxta laudatum parvum Rituale *Benedicti XIII* , peragi possent .

domestico Sacello ratione Ordinationis, vel aliis Sacerdotibus (siqui sunt) qui hujusmodi privilegio gaudeant, inchoanda sit a Kyrie, vel a Prophetiis? (a)

Et revera rogati Patres sacris tuendis ritibus Praepositi = *An in Feria V. Coenae Domini celebrari possit in Ecclesia* (non in privato Valetudinarii Sacello, sed publica in Ecclesia) *una Missa privata propter infirmos, excepta solemni?* = sub die 27. Martii 1773. responderunt: *Arbitrio Episcopi* (num. 4212. ad 9.) Praeterea non desunt Ecclesiae, in quibus pro populi commoditate Parochus privatim celebrat, subjectaeque sibi plebi Communionem ministrat, priusquam Missae Conventuali initium detur. Ita in Patriarchali Lateranensi, et in quibusdam aliis Urbis Collegiatis Ecclesiis, quamvis in iisdem Solemnia omnia fiant, et possit commode populus Sacro interesse. Si ita est, potiori jure congruere videtur, ut id fiat in paupere rurali Paroecia, favore illorum, qui eidem subjiciuntur, ut queant Missam audire a proprio Parocho celebratam, in eadem sacram sumere Communionem, Paschali praecepto satisfacere, et memoriam recolere institutionis Sacramenti. Quod si maxime decet favore plebis; multo etiam magis convenire videtur quoad ipsum Parochum; nam si teneretur, ut revera Parochi tenentur, Poenitentiae, et Eucharistiae Sacramenta ministrare populo sibi subjecto, quin tamen ei liceret Sacrum facere, nec forte posset per manum alterius (alio deficiente Sacerdote) sacram sumere Dapem; ac propterea, dum alios reficit, ipse jejunus cogeretur abire, et privaretur spirituali gaudio illius diei, quo, cùm Celebrantes, tùm de Sacrificio participantes, tanti Sacramenti institutionis memoriam recolentes, perfunduntur.

Validis hisce rationibus mature perpensis, S.C. proposito Dubio: *Affirmative* respondit; rem tamen noluit in Parochorum ruralium arbitrio relinquere, sed demandavit, ut iidem quotannis, et peterent, et ab Episcopo celebrandi veniam obtinerent. Siquidem animadvertit, occurrere quandoque casus rationabiliter eam denegandi. Talis profecto erit, si rurales Parochi in Cathedralem convenire deberent, ad complendum numerum Presbyterorum, Diaconorum, et Subdiaconorum, quot necessarii sunt in Oleorum Sacrorum confectione, quin utrumque munus ob loci distantiam, vel ob aliam causam componi possit. Dum vero consuluit pauperioribus, et ruralibus Paroeciis, excitare etiam voluit Episcoporum solicitudinem, et vigilantiam, ut jubeant sacras functiones peragi Feria V. et VI., necnon Sabatho majoris hebdomadae in aliis Parochialibus Ecclesiis, in quibus saltem tres, quatuorve Clerici haberi possunt, servata forma parvi Ritualis S. M. Benedicti XIII jussu editi; et propterea, quoniam exemplaria defecerunt, novam ejusdem editionem prope diem evulgari curabimus.

(a) Duas habet partes hoc Dubium. Prima ad Episcopum attinet, qui Sabatho Sancto in domestico Sacello Sacrum facit ratione Ordinationis: altera Presbyteros respicit, siqui privilegio donantur offerendi ea die Sacrificium. Breviter de utroque.

3. An ad eliminandos abusus, siqui irrepserint, sit consulendum

Ordinationes generales, pro quibus certa praefinita sunt tempora, publice in Cathedrali peragendae sunt; ita in Pontificali Romano tit. de Ordinibus conferendis = *Ordinationes sacrorum Ordinum, statutis a jure temporibus, ac in Cathedrali Ecclesia, vocatis, praesentibusque ad id Ecclesiae Canonicis publice celebrentur*. Ideo, S. R. C. rogata ab Episcopo Mazarien. = *An Episcopus volens die Sabathi Sancti Ordines conferre, licite praestare hoc valeat, Sacrum privatim peragendo in proprii Palatii Sacello?* = Sub die 18. Martii 1702. respondit: *Negative*. Nec secus respondendum erat Dubio generaliter nimis expresso. Nulla siquidem suberat ratio (si excipias placitum Episcopi expressum per verbum *volens*) qua S. C. licere censeret. Nam si generali quaesito respondisset: *affirmative*: hujusmodi responso quisque pro lubitu potuisset abuti, a Pontificali praescripto declinare, et Ordinationes etiam generales, privatim peragendo in domestico Sacello, propriae commoditati inservire. Verumtamen non raro accidit, ut, vel ob modicum ordinandorum numerum, vel ob imbecillem Ordinantis valetudinem, vel ob aliam rationabilem causam, licite queat sacra haec actio ab Episcopo in privato Sacello perfici. Id saepe accidit in Urbe, ubi licet statis temporibus in Lateranensi Patriarchali Basilica generalis Ordinatio solemniter fiat ab Emo Dño Cardinali Vicario, vel ab Rmo Vicesgerente, venia nihilominus datur uni, alterive Episcopo, aliquibus cùm sacros, tùm minores Ordines privatim conferendi. Si id accidat *in Sabathis quatuor temporum*, nulla occurit dubitandi ratio; quia vel Ordinatio sit publica, vel privata, ordo tamen eam peragendi ne hilum quidem differt, si unam excipias solemnitatem. Verum non ita est, si Episcopus in *Sabatho Sancto* Missam in suo Sacello ad Ordines conferendos privatim celebret. Cum enim nec Ignis, nec Cerei Paschalis benedictio fiat, Ordinatio vero juxta diversos gradus distribuatur, non inter unam, alteramque lectionem, quippe harum recitatio, secus ac in aliis Sabathis, Missam praecedit, quaeri potest, ubi incohanda sit Missa? Controversiam dirimit positiva Pontificalis Rubrica = *Si vero Sabatho Sancto Ordinationes fiant, Officium incipitur a prima prophetia, et continuatur, prout in ordinario usque ad Litanias inclusive etc.* = Neque dicas, rem ibi esse de Ordinatione generali, et solemni, non autem de privata. Primum enim, ubi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus; neque ulla occurrit diversa ratio, quae discrimen ponat inter Ordinationem solemnem, et privatam: imo ex Ecclesiae instituto Lectiones ob mysticas significationes ad Ordinationem, quae fit statis temporibus, proprie pertinent. Quamquam vero duodecim, quae leguntur Sabatho Sancto, praecedant benedictionem Fontis, et collationem Baptismi, quapropter instructioni Cathecumenorum inserviunt, nihilominus aeque ad successivam Ordinationem referuntur = *Post Cerei benedictionem*, inquit Meratus ad Gavant. part. 4. tit. 10. num. 29. *Dicuntur lectiones, quae olim ad Cathecumenorum instructionem recita-*

bantur ... Lectiones istae in Missali Romano duodecim numerantur, quae postquam noctu non baptizatur amplius, et Baptismo sacrorum Ordinum collatio substituta est, cum Ordinationis diebus, duodecim habebantur lectiones, Sabatho Sancto assignatae sunt, quae, ut dixi, juxta primam institutionem ad instructionem Cathecumenorum, et ad Baptismum referuntur. Tandem, si quid adhuc Dubii superest, istud solvit S. R. C., quae rogata ab Episcoco Bergomen. = *utrum in Sabatho Sancto pro collatione sacrorum Ordinum Episcopus in suo domestico Oratorio teneatur Missam cum prophetiis, ut in Missali celebrare?* sub die 21. Martii 1744. respondit: *Affirmative, idest pro collatione sacrorum Ordinum in Sabatho Sancto Missa incipienda est a prophetiis* = Quum itaque prophetiae in Sabatho Sancto de rigore ad Missam non pertineant, ad Ordinationem tamen relationem habeant, et haberi debeant tamquam actus praeparatorii ad eamdem, licet etiam ad instructionem Cathecumenorum juxta vetus Ecclesiae institutum, et disciplinam referantur; ideo omittendae nunquam sunt ab Episcopo privatim, et sejunctim ab aliis sacris actionibus, quae praemitti ea die debent, Ordinationem peragente.

Non ita dicendum de Sacerdotibus, si qui sunt privilegio ditati offerendi ea die Sacrificium. Nam, ut paullo ante dictum est, prophetiae ad Missam non pertinent, bene vero ad *Baptismum, et Ordinationem*. Leguntur quidem in Missa conventuali, ubi nec benedicitur Fons, nec sequitur Ordinatio: verum ita fit cum ad recolenda sublimia illius diei mysteria, tum ad veterum Ecclesiae morum servandam memoriam. Cessat ratio, quae prophetiarum lectionem exigit, si Presbyter ex indultu privatim celebret. Etenim tam Sabatho Sancto, quam altero ante Festum Pentecosten. prophetiae non leguntur in Missa, quae fit in Sabathis quatuor Temporum; ideo ut pars integralis Missae habendae non sunt: secus in Pentecosten. pervigilio, ut earumdem lectio praemittitur Missae conventuali propter Baptismum ad virtualiter servandam veterem Ecclesiae disciplinam, ita etiam privatis Sacrificiis adjungendae forent. Quod autem prophetiae a Missa sejunctae omnino sint, ex eo etiam colligimus, quia saeculo Ecclesiae IX. paschali praeconio praemittebantur. Ita *Cl. Martene* de antiquis Ecclesiae Ritibus tom. 3. column. 415. in fin. et seq. *Cerei Paschalis benedictionem sequuntur lectiones, quae tam antiquitus praecessisse videntur. Id sane clare innuit Ordo Romanus ad usum Corbejensis Monasterii ante annos* 800. *accomodatus* (verba Ordinis Romani sunt, quae sequuntur), *et interrogavimus nihilominus Dominum Apostolicum Adrianum* (hujus nominis II. vel III.) *secundum vestra mandata, si in Paschali Sabatho debent flecti genua ad Lectiones; et ipse respondit, hoc deberi omnimodis fieri; cui cum diceremus: et quomodo Sacerdotes, et Ministri, seu Clerus cum Stolis, et Planetis possunt in terram prosterni? ille adjecit: non debere Sacerdotes, vel Ministros, seu Clerum stolis prius,*

dem Missam, firmo tamen remanente singulari privilegio aliquibus Eccle-

planetisque vestiri, nisi tunc demum, cum lumen novum introducitur, ut Cereus benedicatur = Quamobrem concludit Cl. Auctor* = *Ex his patet, Lectiones olim pronunciatas fuisse ante Cerei benedictionem, pro qua Sacerdotes, et Ministri, seu Clerus stolis, et planetis vestiebantur*. Quis autem putabit ad Missam pertinuisse prophetias, si nedum actiones intercipiebat *Praeconium*, verum etiam, deposito luctus squallore, assumebantur indumenta laetitiae cùm ad Cereum benedicendum, tùm ad Sacrificium offerendum? Ex alio Ordine Romano, qui scriptus censetur aevo *Caroli Magni*, colligimus actiones hasce, ubi non erat Fons sacrandus, dividi consuevisse. Nam, expleta lectione prophetiarum, sistebat Officium, cuncti in secretarium revertebantur, ibi expectantes ad inchoandam Missam, ut prima stella in coelo apparens ingruentis noctis signum daret = *Ubi autem Baptismum non fit .... postea, ut ordo est, sicut manifestatur in Sacramentorum codice, sic cantent: et ut finierint, absque ullo cantu revertantur in sacrarium: postea ingrediuntur ad xesperum, postea modico intervallo, ut fuerit prima stella in coelo visa, sonant signa, et incipiunt canere litaniam ad Introitum, et statim cum magno decore, cum septem candelabris, et cereis, cum incensu, et thuribulis procedit Sacerdos, canentibus interim Clericis Litaniam. Postquam finierint, dicit Sacerdos* Gloria in excelsis Deo etc. Quoniam vero, immutata paullatim Ecclesiae disciplina, sacrae illae actiones, quae prope mediam noctem habebant complementum, anticipari coeperunt: non defuere qui, his expletis, licitum sibi ducerent Missam privatim celebrare: neque tamen hi a prophetiis incipiebant, verum a litaniis. *Micrologus* scriptor illius aevi audiendus, qui *de ecclesiastic. observat. cap.* 53. saeculi XI. morem nos edocens = *Post Baptismum*, inquit, *Presbyteri demum possunt Missam, si necesse fuerit, privatim celebrare, qui jam renati sunt, de quibus specialiter in Missa agere debemus: nec postea a lectionibus, quas jam audivimus, sed a litauia incipere solemus*.

Si recentiora quis cupiat, ea non desunt. *Paulus Mucantius* egregius Apostolicarum caeremoniarum Magister, et Sac. Rit. Congregationis a Secretis ordinem praescribens servandum in triduo majoris hebdomadae in conclavi, in quo electus fuit Pontifex *Leo XI.*, de hujusmodi Missa haec habet = *Sabatho Sancto posset etiam aliquis Cardinalis .... celebrare, et omissis caeremoniis de lumine Christi, praeconio* Exultet, *et prophetiis, inchoare Officium a litaniis ... finitis litaniis, Celebrans, accepta Planeta, Missam currentem celebrabit* = apud *Gatticum, acta select. caeremon. tom.* 1. *pag.* 347. *column.* 1. Quid plura? Nonne S. R. C. declaravit, actiones divisibiles esse *benedictionem Fontis*, quam prophetiae praecedunt, *et Missam*, quae sequitur? Ita *in Carpen. die* 14 *Junii* 1608. = *Eadem S. R. C. censuit esse divisibiles, et posse ab uno fieri benedictionem Fontis, ab alio Missam cantari: et ideo consuetu-*

clesiis, peculiaribus attentis circumstantiis, concesso unam, vel alteram

dinem dictae Ecclesiae in hoc servandam esse censuit, ita ut Archipresbyter benedictionem Fontis faciat, et postea, si noluerit, vel non potuerit Missam celebrare, Missa cantetur ab Archidiacono, vel ab alio Canonico, prout hactenus consuetum fuit (in collect. Decr. *t.* 1 *n.* 239.) Porro, si ad Missam pertinerent prophetiae, haud hae separari possent, et Sacrificium offerre deberet ille idem, qui Fontem sacravit. Quid clarius?

Neque objicias aliud ejusdem S. R. C. Decretum *in Lucana* 12. *Aprilis* 1755., quo declaratum fuit congruere, ut ignis, et cerei benedictio praecedat Missam, prophetias vero non esse omittendas. Abolenda siquidem erat prava consuetudo Parochorum Lucanae Dioecesis, qui in suis Ecclesiis cum cantu, vel sine cantu Missam celebrabant, praetermissis benedictionibus ignis, cerei, prophetiis, aliisque ritibus ipsa die praescriptis. Quamobrem Archiepiscopus, num id liceret? postulavit. Et S.R.C., cum animadvertisset, rem esse de Ecclesiis Parochialibus, in quibus, etsi solemniter cum cantu, et ministris paratis peragi nequeant, explendae nihilominus sunt sacrae functiones majoris hebdomadae, servata forma *parvi Ritualis* editi jussu *S. M. Benedicti XIII.*, solicita, ne omitterentur, apte distinxit id, quod congruit, ab eo quod fieri necessario debet; sed simul Archiepiscopo injunxit, ut, poena indicta, Parochos cogeret etiam ad id, quod congruit. En verba Decreti = *Congruit, ut Missae in Sabatho Sancto celebrandae, ignis, et cerei benedictio praecedant; ante quam Missam prophetiae omitti non debent: et Archiepiscopus Parochos ad ignis, et cerei benedictionem faciendam aliqua poena pecuniaria adigere poterit* (in Collect. Decret. *tom.* 5. *num.* 4103. *ad* 4.) Quid autem hujusmodi Decretum commune habet cum Missa privata, Apostolici indulti vigore, celebrata?

Ex iis, quae allata sunt; plane consequitur prophetias haberi haud posse in Sabatho Sancto tamquam partem integralem Missae, proindeque a Sacerdotibus, qui privilegio gaudent faciendi privatim Sacrum, easdem non esse legendas, sed Missam inchoandam more solito. Quod insuper maxime decet: etenim posito privilegio, haud eo uti licet, nisi postquam nuntiatum fuerit, per festivum campanarum sonitum, Ecclesiam, deposito luctu, per laetitiae signa Festis Paschalibus initium dedisse. Imo S. R. C. dum, attenta immemorabili consuetudine, indulsit, ut in Ecclesia Ordinis S. Dominici Villae Matriti tres Missae laectae celebrari possent, id fieri vetuit, nisi *post absolutam Missam solemnem*; quae conditio fuit etiam alteri privilegio adjecta concessionis unius Missae privatae in sacello *B. M. V. de los remedios* ejusdem Villae Matriti. (Vide collect. Decret. *tom.* 3. *num.* 3124. *et* 3352.).

Heic autem loci quaeri posset: num huic Missae praemittendae sint litaniae? Praesens Decretum id non jubet, imo cum velit eamdem incipi *more solito*, sed *sine Introitu*; praeviam litaniarum lectionem praecipere noluisse videtur. Atque haec etiam est *Cl. Gavanti* sententia, qui

in hypothesi, quod privata aliqua Missa celebrari queat, eamdem *a confessione* incipiendam scribit *ad Rubric. Missal. part.* 4. *tit.* 10. *num.* 44. = *Quo casu forte sufficit incipere a confessione, qua finita, dicat Sacerdos* Kyrie Eleison *de more, et reliqua cum Vesperis usque ad finem Missae. Nam Gemma lib.* 3. *cap.* 118. *ait, Officium hujus Missae per* Kyrie Eleison *inchoari; nisi pro* Kyrie Eleison *intelligat cum Micrologo litaniam.* = Si quis igitur *litanias* praemitteret, contra Decretum non faceret, sed melius fortasse, si *a confessione* Missam incipiat.

(a) Quamquam vero, ex praesenti Ecclesiae disciplina, solemnibus celebratis Officiis, actisque functionibus, quae Missam praecedunt, tantum diei spatium supersit, quo possit a Sacerdotibus privatim Sacrum fieri, et exempla non desint Apostolicae concessionis: attamen, si quaeramus, quid juris? satis implexa quaestio enodanda se offert. Scriptores tam theologi, quam liturgici non in unam, eamdemque sententiam conveniunt; imo plerique ex illis, qui Sacerdotibus facultatem tribuunt privatim celebrandi Feria V. in Coena Domini, putant etiam fieri idipsum posse sequenti Sabatho: sed hi non animadvertunt magnum, quod unam inter, alteramque diem discrimen est. Siquidem Feria V. diebus aliturgicis non adnumeratur; imo, ut notatum est supra, *ad dub.* 1., prae caeteris Sacrificium jure postulat; sabathum vero, ut Feria VI. in Parasceve, aliturgicum est, quia Ecclesia, per integrum saltem ejusdem diei civilem cursum, in solitudine, et moerore versari deberet ob mortem, et sepulturam D. N. J. C., veluti habetur in Epistola *Innocentii I. ad Decentium* relat. *in cap. Sabatho dist.* 3. *de consecratione*. Antiqua monumenta testantur, sacras functiones, incohari consuevisse, ingruentibus jam tenebris; cum essent multo longiores praesertim ob illorum copiam, qui sacro Fonte erant abluendi, Missam, quae post litanias celebrabatur, mediae nocti fuisse conterminam. Equidem paullatim immutatus est mos per anticipationem; religiose tamen retentus, et servatus liturgicus ordo. Quamobrem, etsi noctu Sacrificium non offeratur, sed circa meridiem, nihilominus infra actionem praecipit Rubrica, ut ad *communicantes* legatur *sacratissimam noctem*. Id sufficit, quin immorer in Paschali praeconio praemittendo nedum prophetiis, verum etiam Fontis benedictioni, in quo non secus ac si nocte concubia, adhuc legeretur, pluries repetitur: *Haec nox est*. Sacrificium, quod noctis erat, utique modo Deo offertur ante, vel circa meridiem, et quod diei superest, ob annunciatam Dominicam Resurrectionem, laetitiae significationibus decoratur; nihilominus quantum fieri potest, ne prorsus obliteretur antiquorum temporum disciplina, aequum est, ut per anticipationem Solemnia fiant, non item privatae Missae celebrentur. Hinc est, ut si aliquod Festum ex praecepto servandum incidat in Feriam V., aliquot Missae privatae ad fidelium commoditatem permittuntur; non autem, si tale Festum occurrat in Sabatho Sancto, ut

4. An in Ordinatione Generali, quae fit Sabatho Sancto, facienda sit monitio promovendis ad Subdiaconatum ante Litanias, vel postea? (a)

ex Decretis relatis in hac collect. *sub num.* 2300. *ad dub.* 11. 3053. 3055., *et* 3152. *ad dub.* 13. Tametsi vero repudianda sit Scriptorum sententia, qui ponunt in Sacerdotum facultate, si velint, privatim lectam Missam celebrare; potest tamen Apostolica Sedes, peculiaribus attentis circumstantiis, in aliquo casu generalis legis temperare rigorem, ac privilegium elargiri id agendi, quod pro lubitu fieri nullo modo potest. Sed hac indulgentia Apostolica Sedes parce utitur, ne ex privilegiorum copia inducantur abusus, ideo in eorumdem usu modum praescribit, ac debitum ordinem. Exemplo sit indultum, de quo supra favore Ecclesiae tituli *S. Mariae de Antiochia*, *ac alterius S. Mariae de los remedios* Toletanae Dioecesis. Datis precibus ab Hispaniarum apud Sanctam Sedem Oratore *ad S. M. Innocentium XII.*, easdem Ipse S. R. C. pro voto remisit; et haec, maturo praemisso examine circumstantiarum, quae alicui indulgentiae locum dabant, ita annuendum censuit, ut certus Missarum numerus esset praefiniendus, privilegium nequirent in exemplum adduci, et generali Decreto, anni 1690. quod firmum manet, in peculiari casu derogandum foret. *SS̄mus* vero votum S.C. admisit, confirmavitque, sed *pro hac singulari gratia literas in forma Brevis* expediri jussit. Quia tamen temporis successu percrebuerunt abusus, et aliqui, vel forte plurimi, aut Scriptorum placita sequentes, aut privilegia jactantes, eaque pro lubitu extendentes, et interpretantes, privatam Missae celebrationem licitam arbitrabantur: ideo S.C., ne ultro progrediatur, et invalescat corruptela, proposito dubio respondit: *Juxta votum*, videlicet confirmanda, et ad observantiam revocanda esse Decreta vetantia Missas lectas, praeter unicam solemnem in Sabatho Sancto; et consulendum SS̄mo pro revocatione cujuscumque indulti (scilicet personalis), firmis tamen privilegiis concessis aliquibus Ecclesiis unam, alteramve Missam lectam celebrandi, dummodo tamen id non fiat ante Cathedralis, vel Matricis festivum campanarum sonitum, ut in responsione ad 2. partem praecedentis dubii. Atque heic loci adnotatum volo, Scriptores illos, qui privatam Missae celebrationem licitam existimarunt, floruisse antequam prodiret generale Decretum anni 1690., quod non limitatur ad Urbem, ejusque Districtum, sed generalem legem omnibus imponit, ut videre est in hac collect. *sub num.* 3053. 3055. Hinc fit, ut sola Apostolica Sedes eam queat relaxare, quin idipsum ab locorum Ordinariis fieri possit. Clara sunt verba Decreti = *Celebrationem quoque Missarum dicta die Sabathi Sancti omnino prohibendam in quibuscumque Ecclesiis*, *et Oratoriis privatis*, *et unicam Missam Conventualem una cum Officio ejusdem Sabathi Sancti celebrandam fore praecepit*. Quum autem hoc Decretum Summus Pontifex sua auctoritate firmaverit, et ope typorum evulgari jusserit, vim habet legis universalis, quae relaxari nequit, nisi ab eo, a quo lata est.

(a) In Pontificali Romano distin-

5. Quid in Ordinatione privata in eodem Sabatho Sancto, praescr-

ctae sunt Rubricae: quae methodum praescribunt in Ordinibus conferendis omnino servandam; et licet non differant quoad substantialia, pro temporum tamen ratione a generali regula tantillum divertunt, et accidentalem aliquam variationem ponunt, sic exigentibus sacris actionibus, quae simul eadem die concurrunt, et successive peraguntur. Ideo in Sabathis quatuor Temporum, quia Prophetiae ad Missam, et Ordinationem stricte pertinent, initiantur Tonsurandi post *Kyrie Eleison*, et Minores Ordines inter unam, alteramque ex primis quatuor prophetiis conferuntur. Antequam Pontifex ultro procedat, sistentes ante se Promovendos ad Subdiaconatum gravibus verbis admonet, ut serio cogitent, quid acturi sunt, priusquam libertatem amittant transeundi ad vota saecularia: mox Archidiaconus jubet, ut accedant, qui ordinandi sunt Diaconi, et Presbyteri, incipiuntque *Litaniae etc.* Verumtamen, si Ordinatio fiat Sabatho Sancto, quum prophetiae, quae simul ad Baptismum, et Ordinationem pertinent, Missae praemittantur, sine mora (nisi Fons benedicendus sit) Cantores intonent Litanias; rubrica diversam dat dispositionem. = *Si vero Sabatho Sancto Ordinationes fiant, Officium incipitur a prima prophetia, et continuatur, prout in ordinario usque ad Litanias inclusive, in quibus dicto: Ut* omnibus Fidelibus etc. *surgit ab accubitu Pontifex, et conversus ad Ordinandos, eos benedicit, prout post Litanias infra ponitur, . . . deinde dicit Orationem ordinariam cum alia pro Ordinandis, quibus dictis, ordinat ad Subdiaconatum.* = Hactenus *rubrica*; qua posita successivae actiones sunt (nisi intercipiantur benedictione Fontis, et administratione Baptismi) Prophetiae, et Litaniae: nec locus est admonitioni faciendae Promovendis ad Subdiaconatum, quae fieri debet, dum Pontifex post Orationem, et Collectam ad eorum Ordinationem procedit, quia repetendae sint Litaniae, quia super promovendis ad Sacros Ordines pronunciatae jam sunt formulae benedictionis, sanctificationis, et consecrationis. Hic autem forte aliquis interpellat, inquiens, benedicendine, sanctificandi, et consecrandi sunt Promovendi, priusquam moneantur, an velint, constantes in proposito, saecularibus votis renunciare? Brevi me possem expedire responso, quod ubi lex non excipit, non limitat, nec nos excipere, vel limitare debemus. Non enim agitur de casu non praeviso, cum quo generalis regula nequeat componi. Rubrica rationem habuit Ordinationis peragendae Sabatho Sancto, diversamque dedit dispositionem quoad tempus Ordinibus conferendis destinatum. Jubet namque, ut vidimus, in Litaniis, quae Missae praemittuntur, ad sacros Ordines promovendos esse benedicendos; mox incohandam Missam, initiatisque, ac promotis ad minores gradus Clericis, lectaque Oratione ad Ordinationem Subdiaconorum deveniendum; nec tamen ullum occurrit verbum de anticipanda monitione. Et jure quidem; nam formulae benedictionis etc. deprecatoriae sunt, et Ordinationi nullate-

tim si unus tantum Ordo Subdiaconatus sit conferendus ? (a)

6. Quomodo intelligenda sint verba Pontificalis Romani in Rubrica de Ordinatione Presbyteri quoad manuum impositionem. = idemque faciunt post Eum (nempe Episcopum) omnes Sacerdotes, qui adsunt ? (b)

nus essentiales, nec jugum imponunt; quamobrem promovendi ad Subdiaconatum, si prolatis super iisdem praefatis formulis, a proposito velint resilire, liberum adhuc illis est. Itaque, cum certum sit admonitionem, collatis jam minoribus Ordinibus, faciendam esse promovendis ad Subdiaconatum, nihil immutandum est, nec ab hac generali dispositione recedendum. Quod si admonitio fieri deberet hac die ante Litanias, ut in Ordinationibus, quae habentur aliis statutis ab Ecclesia temporibus, procul dubio indicaretur in rubrica speciali de Sabatho Sancto, quemadmodum eadem jubet benedici Ordinandos in Litaniis, quae hac die Missam immediate praecedunt. Admonitio igitur facienda erit immediate, antequam Subdiaconatus Ordo conferatur, servandaque Rubrica specialis posita in Pontificali pro Ordinatione peragenda in Sabatho Sancto, prout Sacra Congregatio servandam esse respondit.

(a) Vel Ordinatio in Sabatho Sancto publica, et generalis sit, sive particularis, et privata; unus tantummodo, vel plures tùm ad minores, tùm ad sacros Ordines sint promovendi, eadem regula semper tenenda est, et sacra incipienda actio a prophetiis, veluti praescriptum vidimus in Romano Pontificali, et declaratum fuit in Bergomen. a S. R. C. 21. Martii 1744. Quamobrem si unus dumtaxat Subdiaconus sit ordinandus in domestico Episcopi Sacello, ut in proposito dubio; praescriptarum precum, et actionum ratio nec turbanda, nec invertenda est, imo apprime servandus ordo a Rubrica dispositus. Porro Pontificalis rubrica jubet, ut, absoluta prophetiarum lectione, statim dicantur Litaniae, et Missa sequatur, qua incohata, et non prius, facienda est Ordinatio, servatis regula, et tempore singulis Ordinibus assignatis. Ideo cum nemo sit tonsura initiandus, nemo ad minores gradus promovendus, incipere Ordinatio debet post Orationem, et exordiendum ab admonitione, ut Ordinandus de statu amplectendo, a quo postea resilire non poterit, queat determinare. Neque interest, quod supra eumdem prolatae jam fuerint formulae benedictionum: nam hujusmodi formulae deprecatoriae sunt, et haberi debent tamquam dispositivae ad Ordinem conferendum, et suscipiendum; ideo, ut jam supra notatum est, ad essentiam Ordinationis trahi nequeunt, libertatem non adimunt, jugum non imponunt, et Promovendus adhuc liber est, donec forma non fuerit super eum ab Episcopo prolata, simulque adhibita, et tradita Ordinationis materia. Scitè igitur S. C. proposito dubio respondit: *juxta votum*, videlicet = *in privata etiam Ordinatione, quae fit Sabatho Sancto unius tantum Subdiaconi, monitionem faciendam esse, servata Pontificalis rubrica, non secus, ac in Ordinatione generali*.

(b) Si expendendas mihi proponerem diversas sententias, in quas

Et Sacra eadem Congrègatio, re mature, diligenterque discussa, exquisita prius alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris senten-

abeunt auctores gravissimi de materia, et forma Ordinationis Presbyteratus disserentes, nimis ab instituto aberrarem, nec possem brevitati consulere. Quid enim prodest de re diatribam texere, de qua in dubio non quaeritur, quaeque ab Ecclesia non est ullo canone definita? Vel enim materia sit instrumentorum traditio, cui forma respondet: *accipe potestatem* etc., vel sola manuum impositio, vel utraque simul, id ad praesentis dubii solutionem non pertinet. Data quippe hypothesi, quod sola physica, et subsequens moralis manuum impositio conferat potestatem, nulla subest quaestio de necessitate talis impositionis, sed una est controversia super intelligentia Rubricae Pontificalis, quae jubet = *Pontifex stans ante Faldistorium suum .... imponit simul utramque manum super caput cujuslibet Ordinandi .... idemque faciunt post eum omnes Sacerdotes ...., quo facto tam Pontifex, quam Sacerdotes tenent manus dexteras extensas super illos*. Dubitandi rationem praebet illud, *omnes*, *qui adsunt*, num scilicet ita intelligi debeat, ut physice, et numeraliter quotqnot adsunt, manus imponant, vel potius moraliter, ita ut nihil officiat, si quis ex praesentibus id omittat. Si materialiter verba accipienda essent, dictio illa *omnes* physice intelligenda foret, ita ut post Episcopum nnmeraliter quotquot adsunt Presbyteri super Ordinandos imponere manus debeant, et post physicum contactum, in morali dexterae extensione perseverare, dum Pontifex Orationem legit. Verumtamen eadem dictio accipi etiam moraliter potest, ita ut sensus sit: *Episcopus manibus physice tangat capita Ordinandorum, et successive post eum idipsum praestabunt tres, aut plures ex adstantibus Presbyteris*. Non enim dictio illa *omnes*, singulos, qui adsunt, comprehendit, sed multi pro omnibus indigitantur. Sub hujusmodi significatione plerumque in scripturis haec dictio occurrit. Sic *Jer. cap.6. n.8. omnes avaritiae student*. *Omnes avaritiam sequuntur*. Sic *in Exodo* habetur dixisse Deum Moysi in Sina: *omnem populum ad vitulum aureum adorandum conversum esse*. Sic *in Tobia* cap. 1. vers. 5. legitur, *quod omnes ad vitulos aureos currerent*, *quos fecerat Jeroboam*, et iterum vers. 12. *quod omnes de cibis vetitis vescerentur*. Attamen in locis citatis, et aliis afferendis, si opus esset, dictio illa *omnes* nonnisi ad moltitudinem significandam accipitur. Quamquam si integer contextus Rubricae Pontificalis spectetur, et diversae dictiones simul conferantur, impositionem physicam a morali distinxisse videtur. Postquam enim jusserat = *Pontifex stans ..... imponit simul utramque manum super caput cujuslibet Ordinandi ... idemque faciunt post eum omnes Sacerdotes*, *qui adsunt*: immediate subdit: *quorum tres*, *aut plures Planetis*, *vel saltem cum Stolis parati*, *si commode fieri potest*, *esse deberent*. Concludit rubrica: *quo facto tam Pontifex*, *quam Sacerdotes tenent manus dexteras extensas super illos*. Si conciliari velint hae tres Orationis partes, forte a veritate non

tia scriptis pandita, praeloque cusa, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Julii Mariae de Somalia Praefecti, et Ponentis, respondendum censuit.

aberraret, qui crederet, ita intelligendam Rubricam, ut sensus sit, quod tres, aut plures ex adstantibus Presbyteris sacris amicti physice, unus post alium super caput cujuslibet Ordinandi manus imponant, alii vero e Chori subselliis moraliter; et tam isti, quam illi in extensione manus dexterae perseverent, quousque a Pontifice Oratio lecta non fuerit. Si una vel altera rubricae interpretatio non adhiberetur, et per verbum *omnes* intelligendi essent physice, et numeraliter quotquot sunt, magna etiam oriretur confusio in Cathedralibus, quae abundant adstantium Presbyterorum copia. Hinc est, quod in Patriarchali Lateranensi, quando generales habentur Ordinationes, duodecim dumtaxat sunt, qui, Stola e collo pendente, physice post Episcopum manus super Ordinandis imponant, licet multo plures praesentes sint, quamvis ratio dumtaxat haberi velit eorum, qui gaudent praebenda presbyterali, praetermisso longe majore numero illorum, qui, etsi Presbyteri sint, ratione tamen praebendae, Diaconos, aut Subdiaconos repraesentant. Praxis igitur servata in Patriarchali Ecclesia, quae caput dicitur omnium Ecclesiarum Urbis, et Orbis, plane demonstrat illud *omnes* non physice, et numeraliter, sed moraliter esse accipiendum.

Eoque magis ita esse intelligendam rubricam puto, quia, ut adnotat *Catalanus in Commentar. ad Pontifical. Roman.* §. 6. *de Ordinatione Presbyteri num.* 1. doctrinae adhaerens *S. Bonaventurae*, sola manus impositio ab Episcopo facta essentialis est, cum ipse solus sit Ordinationis minister: adstantes autem alii Sacerdotes ideo simul manus imponunt, non ut Ordinem conferant, sed ut eo ritu gratia communionis significetur, quae in Ordine Sacerdotali confertur, et per Sacerdotem administrari debet. Haec ergo manus impositio, quam alii Presbyteri faciunt, solemnitatis, non necessitatis est. Quo posito, quis non videt dictionem illam *omnes*, quae in Pontificali occurrit, in sensu rigoroso non esse accipiendam? Ideo Sacra Congregatio, re mature discussa, respondit: *Ea verba Pontificalis* . . . omnes Sacerdotes, qui adsunt, *intelligi posse moraliter*, *juxta tamen locorum consuetudinem*, *servata rubrica quoad paramenta*, *et stolas*. Scitè in hoc responso verbis facultativis usa est, ne videretur legem dicere voluisse ubique locorum, nullo facto discrimine, servandam; sed quum nosceret variam esse Ecclesiarum consuetudinem; per verbum illud *posse* declaravit, non esse contra rubricam illarum Cathedralium morem, in quibus, non quotquot adsunt Sacerdotes, sed aliqui tantum manus imponunt, dummodo tamen ea in parte in suo robore maneat, ubi praecipitur quod saltem tres, aut plures, sacris amicti post Episcopum super Ordinandorum capitibus physice manus imponant: sed simul sartam, tectamque voluit praxim illarum Ecclesiarum, in quibus consuetudo est, ut non aliqui dumtaxat, sed omnes adstantes Presbyteri physice id praestent.

Ad 1. *Affirmative , et ad mentem :* mens est , *ut locorum Ordinarii quoad Paroecias , in quibus haberi possunt tres , quatuorve saltem Clerici , Sacras Functiones Feriis V., et VI., ac Sabatho majoris hebdomadae peragi studeant , servata forma parvi Ritualis S. M. Benedicti XIII. anno* 1725. *jussu editi : Quoad alias Paroecias , quae Cleris destituuntur , indulgere valeant ob populi commoditatem , ut Parochi* (petita quotannis venia) *Feria V. in Coena Domini Missam lectam celebrare possint , priusquam in Cathedrali , vel Matrice Conventualis incipiat. Et ad D. Secretarium cum SSmo.*

Ad 2. *Quoad Episcopos ratione Ordinationis servetur praescriptum Pontificalis , et Decretum S. C, diei* 21. *Martii* 1744. (in Bergomen. num. 4004. ad 1.) , *et Missa incipiatur a prophetiis . Quoad alios , si qui privilegio gaudent , more solito , sed sine Introitu , post Campanarum sonitum .*

Ad 3. *Affirmative juxta votum* (videlicet = *Consulendum SSmo pro revocatione cujuscumque Indulti celebrandi privatim in Sabatho Sancto , firmo tamen singulari privilegio aliquibus Ecclesiis , peculiaribus attentis circumstantiis , concesso , unam vel alteram Missam lectam celebrandi post unicam solemnem de die* , prout in dubio) .

Ad 4. *Servetur Pontificalis hujus diei rubrica .*

Ad 5. *Ut ad proximum .*

Ad 6. *Juxta votum : ea verba Pontificalis Romani in Ordinatione Presbyteri* = Idem faciunt post eum omnes Sacerdotes , qui adsunt = *intelligi posse , moraliter , juxta tamen locorum consuetudinem , servata rubrica quoad Paramenta , et Stolas .*

Atque ita respondit , et servari mandavit , die 28. Julii 1821.

Facta autem de praemissis omnibus SSmo Dño Nostro Pio VII. P. M. per me infrascriptum S. R. C. Secretarium relatione , Sanctitas Sua Sac. Congregationis responsum adprobavit , confirmavitque , atque , ut ab omnibus servetur , in acta ejusdem Congregationis referri , typisque evulgari praecepit . Die 31. Julii 1821.

4434. DECRETUM GENERALE.

Quum maximopere intersit , ne quid veritati , aut pietati haud consentaneum in Coelitum actis describendis proponatur , providentissime Summi Pontificis *Urbani VIII.* Decreto cautum est , ut vitae . res gestae, miracula Ven. Servorum Dei edi typis nequeant = *sine recognitione , atque adprobatione Ordinarii , qui in iis recognoscendis Theologos , aliosque pios ac doctos viros in consilium adhibeat , et ne deinde fraus , vel error , aut aliquid novum , aut inordinatum in re tam gravi committatur , negotium instructum ad Sedem Apostolicam remittat* = . Item ad diem 17. Novembris 1674. = *Consulta Sacror. Rituum Congregatione per R. P. Magistrum Sac. Palatii , super modo concedendi licentiam imprimendi libros continentes Vitas , gesta , et miracula Servorum Dei , non adhuc a S. Sede Sanctorum fastis adscriptorum ; eadem S. C. censuit in posterum , antequam typis mandentur , revidendos esse per R. P. D. Fidei Pro-*

motorem, *et per eumdem in Sacrorum Rituum Congregatione referendos* = . Id demum de ea re adnotavit Sa. mem. *Benedictus XIV.* in Opere de Beatificatione, et Canonizatione *lib. II. cap.* 11. §§. 6. *et* 7., quod videlicet = *Sacr. Rit. Congreg. aliquando eorumdem revisionem defert ad Congregationem SSmae Inquisitionis*, *quae*, *accepta relatione ab aliquo ex suis Relatoribus*, *aut Qualificatoribus*, *siquando illa typis imprimendi facultatem tribuit*, *injungit locorum Ordinariis observantiam erga saepe memorata Decreta Urbani VIII*.

Salutaria haec Instituta paullatim languescere, ac ex usu plane jam decessisse compertum est; ideoque S. R. C. Secretarius, de opportuno remedio adhibendo egit in generali Conventu habito die 28. Julii 1821. Re itaque diligenter perpensa, Emi PP. decernendum censuere: *Detur novum Decretum*, *facto verbo cum SSmo*, *et transmittatur ex officio P. M. S. Palatii Apostolici*.

Facta autem de praemissis omnibus SSmo D. N. Pio VII. P. M. relatione per me infrascriptum S. R. C. Secretarium, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis Decretum adprobavit, confirmavitque, utque ab omnibus servetur, typis evulgari, atque in actis ejusd. Congregationis referri mandavit. *Die* 31. *recensiti mensis*, *et anni*.

4435. BAREN.

Alias jam Dignitates, et Canonici Metropolitanae Baren., ad incrementum Divini Cultus, et ad majorem dignitatem, et decorem sacrarum functionum, fuerunt per summos Pontifices specialibus externorum Insignium privilegiis decorati, nuperrime vero SSmus D. N. Pius VII. P. M., efflagitante Rmo Archiepiscopo, amplificationem eisdem concessit dictorum privilegiorum. Sed cum late pateant Sacrorum Rituum leges, et hujus Sacr. Congregationis Decreta, fines illos designantes, quibus incessus Cleri, quibuscumque privilegiis decorati, et Ecclesiasticae per eumdem agendae functiones sint moderandae, praefatus Rmus Archiepiscopus, ne forte ex usu, et exercitio praefatorum Indultorum, ipsi limites Apostolicarum concessionum praetergrediantur, Emis PP. sacris tuendis ritibus praepositis sequentia Dubia definienda proposuit.

1. Quid permissum, quid vetitum sit Dignitatibus, et Canonicis, qui ex Apostolica concessione tam in Civitate, quam in Dioecesi, absente etiam pro tempore existente Archiepiscopo in Missis, Vesperis, Laudibus, et Horis Canonicis solemniter decantandis, ac etiam in processionibus, sive supplicationibus, benedictionibus candelarum, cinerum, palmarum, et Fontis baptismalis, ac reliquis Ecclesiasticis functionibus, pontificalibus Insigniis, aliisque indumentis, et paramentis, in omnibus, et per omnia ad instar aliorum Capitulorum, et Canonicorum, qui eodem fruuntur speciali Apostolico Indultu, uti licite, et libere valeant? (a)

(a) Decet quammaxime, ut celebriores Cathedrales Ecclesiae, ac potissimum quae metropolitico jure gaudent, honoribus, et privilegiis cumu-

lentur, ac extrinseco etiam apparatu ab aliis distinguantur. Consulere volens earumdem splendori Apostolica Sedes, sacros quoque post Antistitem primi ordinis Divini Cultus ministros, quos Dignitates, et Canonicos dicimus, nonnullis augere solet praerogativis, ac honorificis donare Insigniis. Plurimum haec conferunt ad conciliandam Ecclesiae venerationem, et sacris functionibus decus, et ornamentum. Verum privilegia hujusmodi certos inter confines continentur, quos vel falsis interpretationibus, vel arbitrariis illationibus, et extensionibus, a mente concedentis alienis, praetergredi nefas est. Quod si fiat, et utinam non frequenter! ac alicubi Dignitates, et Canonicos praeter concessos, alios sibi indebitos honores usurpasse delatum sit; Apostolica Sedes solicita est, ut qui invaluere abusus corrigantur, et eliminentur, ac opportunis remediis provideatur, ne in posterum iterum prodeant, aut alii noviter exoriantur. Idcirco multa digna est commendatione religio, et vigilantia Episcoporum, qui dum privilegia suis concessa Capitulis tuentur, simul curant, ne quid fiat praeter, vel contra terminos concessionis, vel quod non sit sufficienter expressum. Non enim in privatorum arbitrio reliquendum id declarare, quod forte obscurum est; sed in dubio facilis est recursus ad Sacras Congregationes, quarum est jus dicere, et pro diversitate rerum quaestiones solvere. Id probe intelligens Barensis Antistes, ne a suae Metropolitanae Ecclesiae Capitulo hujusmodi privilegiis condecorato quidquam fieri contingat, quod praescriptis regulis adversetur, indebitas sibi honorificientias asserendo, ac si essent in privilegio concessae, Sacram Congregationem rogavit, ut declarare dignaretur, quid per indulta Insignia, quid per Pontificalium usum permissum sit, quid vetitum. Generali huic quaesito ut satisfaceret Sacra Congregatio, quin novum Decretum conderet, alia potius jam pridem edita servari mandavit, in quibus opportune declaraverat, quid in similibus quaestionibus licitum esset, quid vero illicitum; ac rationem praecipue habendam esse sancivit bini Decreti in *Panormitana* 22. *Aprilis* 1684., *et in Urbinaten.* 28. *Februarii* 1752. (vide *num.* 2903. *et* 4075.). Etenim dum conceduntur Insignia Pontificalia, ac etiam, expressis verbis, Pontificalium usus, non ea omnia Indulta intelligi debent, quae ob Ordinis dignitatem, solis de jure scripto competunt Episcopis. Abbates, etiamsi jurisdictione fruantur, et subditos habeant, conformari tenentur generalibus Decretis *ab Alexandro VII.* confirmatis, et jussu *Benedicti XIV.* iterum editis, adjecta epistola encyclica ad omnes locorum Ordinarios, quibus committitur exacta eorumdem Decretorum observantia. Neque licet ab regulis praescriptis discedere, nisi quid insuper uni, vel alteri specialiter fuerit indultum. Quod autem permissum non est Abbatibus, multo minus licitum erit Dignitatibus, quibus nonnisi ad honorem, et ad augendum splendorem Ecclesiae, cui inserviunt, intra arctiores fines privilegia tribuuntur. Quod si per errorem, vel per arbitrariam extensionem usus invaluerit,

praeter, vel contra praescripta in Indultu, abroganda omnino est inducta consuetudo, cunctaque ad formam Indulti restituenda, veluti declaratum fuit a S. R. C. solemni Decreto, Pontificia auctoritate probato, et Apostolicis Literis in forma Brevis confirmato in *Urbinaten.*; licet rationes urgerent, aliquo modo cohonestandi, quae per excessum fieri consueverant. Quippe Archiepiscopus Urbini alter ex exequutoribus impertitae gratiae a *Benedicto XIII.* suae Metropolitanae Capitulo, utendi Pontificalibus Insigniis, declaraverat vigore Apostolici Indulti, Dignitates, et Canonicos posse uti *Faldistorio*, *Presbytero assistente*, *Palmatoria etiam in Missis privatis*, *non praesente tamen S. R. E. Cardinali*, *vel Archiepiscopo*, *Benedictionem cun trino Crucis signo elargiri in functionibus*. Hoc autem exequutoriale Archiepiscopi Decretum in omni sua extensione obtinuit ab anno 1729. *ad* 1752.; nihilominus, non obstante hujusmodi pacifica possessione, excitatis dubiis a novo Archiepiscopo, S. Congregatio eliminanda decrevit, quae inducta fuerant, praeter, vel contra formam Apostolici Indulti, declarando permissum fuisse dumtaxat *in Missis solemniter decantandis uti Pontificalibus Indumentis*, *nempe caligis*, *zandaliis*, *et chirothecis non ornatis auro*, *annulo cum unica gemma*, *cruce pectorali sine gemmis*, in reliquis, *non licere uti Faldistorio*, *et Palmatoria*, *nec salutare populum in Missis Pontificalibus dicendo* Pax vobis *loco* Dominus Vobiscum, *aut dare trinam Benedictionem*, *pontificaliter celebrare in Ecclesiis Monialium*, *absque consensu Archiepiscopi*, *uti Mitra in vestitionibus peragendis de commissione Archiepiscopi*, *celebrare cum Indumentis Pontificalibus Missas Defunctorum*, *et incedere capite Mitra cooperto in Processione SSmi Corporis Christi*. Atqui privilegium, quo gaudet Barense Capitulum, generalibus conceptum est verbis, neque ab illo differt insignioribus aliis Capitulis concesso: poterunt utique illius Dignitates, et Canonici tam in Civitate, quam in Dioecesi, etiam absente pro tempore Archiepiscopo, in Missis, Vesperis, Laudibus, et Horis Canonicis solemniter decantandis, ac etiam in processionibus, benedictionibus candelarum, cinerum, palmarum, Fontis baptismalis, et aliis Ecclesiasticis functionibus Pontificalibus Insigniis, aliisque indumentis, et paramentis nti ad instar aliorum Capitulorum, et Canonicorum, qui simili perfruuntur Indultu; non autem aliis honorificis praerogativis, nisi fuerint specialiter, expressim, nominatim concessae. Privilegia siquidem id tantum permittunt, quod literaliter habeñt expressum: id praecipue obtinet in subjecta materia, nam, ut verbis utar *Glossae in cap. Abbates verb. quod si Papa*, *de privilegiis in 6.* = *istud privilegium tendit in diminutionem Episcopalis Dignitatis*, *ideo stricte debet interpretari*, *ut minus laedat*. Laederet tamen, si via daretur interpretationibus, et extensionibus; quamobrem, quae praeter, vel contra expressum in privilegio inducta fuerant in Metropolitana Urbini Saer. Congregationis Decreto a Pontifice Summo

nibus Ecclesiasticis, tam in Altari, quam in Cathedra Episcopali? (a)

Benedicto XIV. confirmato, fuerunt rebrobata, et vetita, privilegiumque ad tramites juris redactum. Responsum autem S. Congregationis quoad Barense Capitulum haberi potest, ac debet tamquam regula generalis omnino servanda in aliis Cathedralibus Ecclesiis, quae simili gaudent privilegio. Nam sub ea generica formula indulta dumtaxat censenda sunt Pontificalia Insignia, non pro arbitrio, et ad placitum, sed in solemnioribus quibusdam diebus, et functionibus adhibenda, in quibus, vel Episcopus pontificaliter celebrat, vel processiones, aliave solemnia peraguntur, in quibus, juxta Ecclesiae ritum, et libri caeremonialis dispositionem, Dignitates, et Canonici, depositis choralibus indumentis, sacras vestes sumere debent. Sciscitari quis posset; quoties, quibusve diebus Pontificalia peragere sit privilegio permissum, ac insuper, qui in iisdem modus servandus. Nulla quaestio de modo, quia huic satis provisum videtur per bina laudata Decreta in *Panormitana*, et *Urbinaten.*; nihil tamen positiva lege definitum est de diebus, in quibus Dignitates, vel Canonici queunt pontificaliter celebrare: optandum vero, ut id a Sac. Rit. Congregatione tandem definiatur, nè, quoties libuerit, id fieri per abusum contingat. Non iisdem arbitror plus concessum, quam per Decreta generalia *Alexandri VII.* Abbatibus, aliisque Praelatis Episcopo inferioribus competere declaratum fuit. His data facultas ultra tres vices per annum non extenditur, nisi alio speciali Indultu se tueantur. Hanc tamen regulam stricte a Dignitatibus, et Canonicis teneri haud posse non diffiteor; quum non unus dumtaxat Indultu gaudeat, ut Abbas est, sed integrum Corpus eo fruatur, et solemniores Missae per turnum distribuantur, servato ordine dignitatis, vel antianitatis, praeter illas, quae celebrari debent, vice Episcopi vel nolentis, vel impediti, a prima Dignitate, et, hac impedita, ab alia, quae immediate sequitur. Nihilominus opportunum esset certum praefinire numerum, diesque designare, in quibus Pontificalia licent; secus irrepere abusus posset cantandi Missam in Pontificalibus singulis diebus festivis, in quibus celebrat Dignitas, vel Canonicus cum ministris paratis, quod esset contra mentem concedentis. Dies autem permissi esse possent, in quibus Dignitas, vel Canonicus celebrat vice Episcopi, eo praesente, vel absente; aut etiam, in quibus, juxta dispositionem Caeremonialis, Episcopus in Pontificalibus assistit, et ab aliqua Dignitate ordine successivo, vel seniori Canonico Sacrum solemne conficiendum est. Censerem quoque privilegium obtinere posse extra Cathedralem in Ecclesiis eidem immediate subjectis, recurrente Dedicationis Anniversario, vel Titularis Festo, dummodo Capitulum intersit. Super his tamen, aliisque regulis, quae, ad abusus eliminandos dari possunt, plura non eloquar, quum S. Congregationis judicium expectandum sit.

(a) Dubium duas habet partes, prima respicit Canonicos assistentes Episcopo in Altari, altera praestantes eamdem assistentiam in Cathedra Episcopali. Plura sunt Decreta S. Ru-

3. An liceat Canonicis usus pulvinaris sub genubus, etiam praesente Episcopo, in functionibus ecclesiasticis? (a)

4. An Canonici, qui ex speciali privilegio uti possunt Mitra aurophrygiata, uti etiam possint Mitra argentea tela contexta, et listata ex auro? (b)

jus Congregationis, quae versantur circa usum pileoli, rationabili urgente causa. Sacerdotibus etiam, in Missa usque ad Praefationem, et post sacra absoluta mysteria, concessum. In *Asculana* 21.*Martii* 1676. responsum fuit: *non licere Canonico, qui privilegio gaudet utendi pileolo in Missa usque ad Praefationem, eo uti in Missa cantata coram Episcopo* (num. 2617.) nec pariter licere, si idem Canonicus tamquam Diaconus, vel Subdiaconus Celebranti ministret: ita in una *Nullius die* 2. *Septembris* 1679. (num. 2752.) Neque fas esse sancivit pileolo caput operire in circulis, qui fiunt cum Episcopo, vel etiam dum idem stans legit Epistolam, Evangelium, et Post Communio, vel dum in ingressu Ecclesiae traditum sibi accipit Aspersorium, eoque lustrat Capitulum. Ita in Squillacen. 31. *Augusti* 1680. in Nicien. 10. *Januarii* 1693., in Alexandrina 18.*Februarii* 1696. (num. 1776. 3153. 3232.) Hinc negativum responsum ad 1. partem. Quo vero ad 2., discrimine est opus. Vel Canonici assistentes, actu Episcopo ministrant, vel dum sedet Episcopus, et ipsi quoque sedent. In primo casu nequeunt uti pileolo, non item in altero, veluti respondit S. Congregatio in memorata Nicien. *ad Dub.* 3., *et* 4., et in una Burgi Sancti Sepulcri 4. *Aprilis* 1699. (*num.* 3567. *ad* 7.)

(a) Videri possunt S. Congregationis Decreta in supra laudata Panormitana *ad Dub.* 3., in Ragusina 2. *Junii* 1685. ad *Dub.* 5., et in una Burgi S. Sepulcri 4. *Aprilis* 1699. *ad Dub.* 1. (num. 2939. et 3367.)

(b) Triplex est Mitrae species, ut habet Caeremoniale Episcoporum *lib.* 1. *cap.* 17. Una, quae pretiosa dicitur, quia gemmis, vel laminis aureis, vel argenteis contexta: altera aurophrygiata: tertia simplex ex serico damasceno, vel alio, aut etiam linea ex tela alba confecta rubeis laciniis, seu frangiis, et vittis pendentibus. Sed dispositio Caeremonialis de triplici Mitrae specie respicit dumtaxat Episcopos, quibus licet unam, alteramve adhibere, veluti exigunt sacrae actiones: Canonici vero, et Dignitates, quibus ex privilegio Mitrae usus concessus est, simplicem tantum gestare possunt ex tela, quin ipsis prosit contraria consuetudo adhibendi nobiliorem. Nam *ad Dub.* 10. in saepe laudata Panormitana, videlicet = *an Mitra esse debeat, uti hactenus, ex serico damasceno, an ex holoserico ormisino cum frangiis aureis*? S. Congregatio respondit = *Ex tela* = Sed quoniam in casu proposito Dignitates, et Canonici Barenses speciali gaudent privilegio adhibendi Mitram aurophrygiatam, hac uti poterunt ad formam Indulti, quin sibi licitum arbitrentur aliam assumere, et gestare ex tela argento contexta, auroque listata. Privilegium quippe stricte est accipiendum, interpretandum, et exequendum, prout est literaliter concessum.

Et EE. PP. Sacr. eidem Congregationi praepositi, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scripto pandita, praeloque cusa, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Rivarola Ponentis, respondendum censuerunt, ut infra, videlicet.

Ad 1. *Jam alias fuisse decisum quid permissum, quid vetitum sit Dignitatibus, et Canonicis, qui Apostolico gaudent privilegio, prout in Dubio expressum est; et dentur Decreta in Panormitana* 22. *Aprilis* 1684. *et Urbinaten.* 29. *Januarii* 1752.

Ad 2. *Negative ad primam partem, et quod secundam affirmative, dummodo non ministrent.*

Ad 3. *Negative.*

Ad 4. *Negative, et in omnibus ad mentem. Mens est etc.*

Et ita responderunt, et censuerunt die 20. Aprilis 1822.

4436. COTRONEN.

Nonnulli sunt in Cathedrali Cotronen., qui sentiunt Missam Conventualem de Sancto dup., vel semidup. occurrente in Feriis Adventus, post Nonam esse canendam; prout etiam contendunt in Dominicis Adventus, et Quadragesimae omittendam esse Collectam ab Ordinario imperatam: cumque R. D. Antonius Lucifero memoratae Cathedralis Primicerius haec Rubricarum praescripto adversa existimet; humillime postulavit, ut Emi et Rmi PP. Sacr. Rit. Congregationi praepositi subscripta Dubia pro eorum sapientia enodare, et resolvere dignarentur.

1. An tempore Adventus Missa Conventualis de Sancto occurrente sub ritu dup., vel semidup. post Nonam semper sit celebranda? (a)

2. An in Dominicis Adventus, et Quadragesimae omittenda sit Collecta a Superioribus imperata? (b)

(a) De hora celebrandi Missam Conventualem videri poterit responsum S.R.C. sub die 31. *Maji* 1817. in una *Dubiorum ad* 1., et quae ibi notavimus in elucidationem ejusdem dubii (num.4386.) vide etiam aliud Decretum in una *Nullius Provinciae Compostellanae die* 30. *Septembris ejusdem anni, ad Dub.* 5. (num.4392.)

(b) Quaestio hujusmodi facillimae solutionis est. Ne vetustiora quaeramus, S.R.C. in *Assisien.* sub die 25. *Maji* 1819. declaravit Collectam imperatam omittendam esse in duplicibus 1. class., posse ad libitum Sacerdotis legi, vel omitti in Missis privatis, occurrente duplici 2. clas., in Conventuali, et solemni omittendam, (*num.* 4410. *ad* 2. vide etiam *subjectam adnotationem*) Haec regula tenenda est in Festis duplicibus 1. vel 2. class., non autem in Dominicis Adventus, et Quadragesimae, quae, licet habeant qualitatem dup. 1. vel 2. class., hoc tamen privilegio gaudent ad unum dumtaxat effectum, rejiciendi in occursu Festa talis ritus; sed vere non sunt, nisi *ritus semiduplicis*; ideo in concursu cedunt cuicumque Festo *rit.dupl.*, plures Orationes in Missa admittunt, et commemorationem de simplici; necnon in Officio suffragia Sanctorum, preces etc. Nulla proinde ratio est, ob quam in iisdem legi nequeat Collecta a Praesidibus imperata.

Et EE. PP. Sacr. eidem Congregationi praepositi, exquisita prius, matureque perpensa sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scripto pandita, praeloque cusa, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Naro Ponentis, respondendum censuerunt.

Dubitare quis forte posset *de Dominica Passionis*, de *altera Palmarum*, *de 4. Adventus*, dum haec incidit *cum Vigilia Nativitatis Domini*. Prima namque duas tantum Orationes admittit, et, quatenus simplex occurrat, de hoc fit commemoratio loco illius, quae dicenda foret secundo loco: *Dominica Palmarum*, praeter unicam Missae propriam, aliam non habet Orationem; et *Vigilia Nativitatis Domini* id peculiare habet, ut de ea fiat etiam in occursu *cum Dominica 4. Adventus*, de qua tantum fit commemoratio; et quum illa respuat etiam commemorationem de simplici, ista vero Vigiliae cedens, retineat tantum commemorationem, quae numquam perit (nisi vacet, et ad aliam diem infra hebdomadam transferatur, ut nonnumquam accidit in Octava ejusdem Nativitatis, et altera Epiphaniae) in neutra legenda erit Oratio imperata. Et quoniam S. R. C. in *Aquen.* sub die 3. *Martii* 1761. *ad* 5. declaravit = *in Missa Vigiliae Nativitatis debent omitti Orationes a Superiore praeceptae etc.*; ob paritatem rationis, idipsum declaratum censendum est quoad *Dominicam Palmarum*. De duabus ergo hisce Dominicis composita lis est. Non ita de Dominica Passionis. Nam non desunt, qui existimant in hac etiam omittendam esse Orationem imperatam, quia in Missa hujus Dominicae duas tantûm Orationes a Rubrica assignantur, et S. R. C. explicando *Rubricam* forte non satis claram, sancivit dicendam non esse Orationem secundo loco assignatam, si occurrat commemoratio de simplici iu Missis ferialibus *a Dominica Passionis usque ad Feriam 5. in Coena Domini, et infra Octavas Paschatis, et Pentecostes*. Ita in una *Rubricarum* 22. *Novembris* 1659. Caesaraugustana 13. *Septembris* 1692., et iu altera Rubricarum 15. *Septembris* 1736. (vide num. 1866. 3142. 3905. *ad* 1.)

Antequam prodiret postremum Decretum, in quo S. R. C. ad dubium = *An in Missis ferialibus a Dominica Passionis usque ad Feriam V. in Coena Domini, occurrente Festo simplici, adhuc dicenda sit tertia Oratio* Ecclesiae, vel pro Papa: *et an eadem tertia Oratio recitanda quoque sit infra octavas Paschatis, et Pentecostes*? = sub *die* 15. *Septembris* 1736. respondit = *nihil esse innovandum, nempe non esse dicendam tertiam Orationem* = Magna erat quaestio inter Scriptores super intelligentia Rubricae, et particularum = *tantum* = *nisi* = et plurimi opinabantur ita intelligendas esse particulas, ut, duabus assignatis Orationibus tertia addenda esset in occursu simplicis; et quamvis contrarium teneret cum aliis *Gavantus*; ejusdem tamen commentator *Meratus* suspenso haerebat animo, et tantummodo dubium deposuit, postquam evulgatum fuit Decretum, de quo supra. Sed quid hoc nostra interest? Numerus taxative Orationum, quae sunt in praecepto in Dominica Passionis, impedimento non est, quin altera ad-

Ad 1. *Negative, et Missam de Sancto sub ritu dup. vel semidup. in Feriis Adventus occurrente, semper celebrandam esse post Tertiam, juxta Rubricas.*

Ad 2. *Negative, exceptis Dominica Palmarum, et Dominica IV. Adventus in hujus occursu cum Vigilia Nativitatis D. N. J. C., in quibus omittenda est collecta imperata.*

Et ita S. C. respondit, statuit, et ubique servari mandavit. Die 20. Aprilis 1822.

4437. DERTHONEN.

In Apostolicis Literis in forma Brevis expeditis die 17. Julii 1817. pro nova Episcopalis Sedis Derthonen. erectione, Cathedralis Ecclesia enunciatur sub tit. B. M. V. in Coelum assumptae, licet in perantiqua et solemni illius consecratione dicata fuerit in honorem S. Martyris Laurentii principis Civitatis Patroni; hinc exorta quaestio est circa alterutrius praelationem Tituli, ritus varietatem, vel paritatem; dubitantibus nonnullis quisnam e duobus illis esset retinendus, quis relinquendus; et an potius utrique servandatur a Superiore imperata; secus haec dicenda nec esset in feriis, quae occurrunt a Dominica Passionis usque ad feriam V. in Coena Domini, neque in postremis feriis, et Sabatho octavarum Paschatis, et Pentecostes, quia tam in istis, quam in illis Missae feriali, et de octava duae tantum Orationes assignantur; nihilominus nemo est, qui imperatam neget esse dicendam; pari igitur modo legenda erit in Dominica Passionis. In hac namque, et sequentibus feriis, prout etiam in duabus octavis Paschatis, et Pentecostes duae tantum assignantur Orationes, quia, sicuti in Officio omittuntur suffragia Sanctorum, ita omittitur in Missa Oratio *A cunctis*, quae suffragiis respondet, neque substituenda est alia, ad implorandum B. M. Virginis auxilium, ut fit in Adventu, post Epiphaniam usque ad Purificationem, et tempore Paschali. Quod si ratio quaeratur, facile est eamdem adinvenire. Ideo namque tempore Passionis omittuntur suffragia in Officio, et in Missa Orationes, vel *A Cunctis*, vel *Concede*, ut nostra intentio feratur in Christum solum, nostraque spes in unicum ejus singulare refugium, utque uni Christo Crucifixo fidenter vacemus. Videri potest Gavantus, qui ad Rub. Miss. *par.* 1. *tit.* 9. *num.* 8., agens de octavis Paschae, et Pentecostes = *Valet*, inquit, *ea ratio, quam affert Durandus in Dominica Passionis, in qua cessant commemorationes Sanctorum in Officio; ut scilicet nostra intentio feratur in Christum solum, spes nostra elevetur ad unicum ejus singulare refugium. Addimus igitur in tempore Passionis, Paschatis, et Pentecostes aliam Orationem tantum pro Ecclesia, vel pro Papa, pro quibus praecipue orandum, nullo alio mediante Advocato, neque Beata Virgine, quia Christus, et Spiritus Paraclitus sunt tunc temporis supremi, et unici Advocati.* = Videri etiam possunt Meratus *ibidem, et part.* 4. *tit.* 7. *num.* 4. Tetamus. *Diar. Ecclesiastic. Civil. tract.* 2. *lib.* 4. *part.* 2. *cap.* 6. *art.* 2., Cavalieri *tom.* 3. *cap.* 8. *Decr.* 1. *num.* 16., aliique. Addam ego, et dicam fidenter, nullum esse tempus magis idoneum, ut pro ingruentibus neces-

di, licet diversis temporibus, et diversa ratione dictae Ecclesiae assignati? Ut autem omnis desuper exorta quaestio e medio tollatur, Sacerdos Antonius Maria Remotti Parochus, et Derthonen. Calendarii director supplex adiit S. Rit. Congregationem, rogans resolutionem sequentium dubiorum.

1. An novus titulus sit retinendus, relicto primo? (a)
2. An relicto secundo, retinendus sit primus?
3. An potius ambo retinendi sint?

sitatibus Deum exoremus, quam illud, in quo recolimus memoriam Passionis D. N. J. Christi, qui sanguine suo Ecclesiam fundavit, nos liberavit a morte, et in nostris necessitatibus factus est propitiatio nostra, et mediator apud Patrem. Jure igitur S. C. proposito Dubio respondens, a regula generali, quae in omnibus Dominicis Adventus, et Quadragesimae Orationem imperatam admittit, excepit dumtaxat Dominicam Palmarum, et quartam Adventus, dum occurrit cum Vigilia Nativitatis.

(a) Etsi Ecclesiis, vel solemniter ab Episcopo consecratis, servata forma Pontificalis Romani, vel minori celebritate dumtaxat benedictis, unus detur in actu Consecrationis, vel Benedictionis Sanctus Titularis; aliquae non ita infrequenter a pluribus Sanctis denominantur, vel quia plures dati in die Dedicationis, vel quia illi, cujus nomine erecta est Ecclesia, alter temporis successu additus; quo fit, ut plures eodem honore, iisdemque privilegiis decorati reputentur. Sed revera non ita est. Quippe non omnibus eadem aeque competunt privilegia, quae Titularibus tribuuntur. Hisce fruitur Sanctus ille, sub cujus titulo Ecclesia dedicata est, et nequit iisdem spoliari, nisi destruatur, vel non accidentaliter, (ut soepenumero accidit in barbarorum, et hostilibus incursionibus), sed perpetuo, loci sacri qualitate amissa, in profanum usum convertatur. Non ita est de aliis, qui accedunt. Hos namque, ut plurimum pietas populorum, vel ob aliquod insigne prodigium, vel ob aliam causam specialibus veneratur obsequiis, in necessitatibus tam publicis, quam privatis invocat, eorumdem Festa solemni extrinseco apparatu celebrat, totque argumentis, cultusque significationibus distinguit, ut veri antiqui tituli fere sit, aut videatur obliterata memoria. Hi tamen vere Titulares non sunt, licet ex accessione novam Ecclesiae tribuant denominationem; nec propterea jus habent ad eas praerogativas, quae veris competunt Titularibus, et vix iis privilegiis gaudere possunt (dummodo caetera concurrant), quae Patronis secundi ordinis competunt. Quod si indelebili titulo, quo in Dedicatione Ecclesia fuit nuncupata, alter addatur Apostolica auctoritate, aut per Literas in forma Brevis, aut per Rescriptum; et huic pari modo praerogativae conveniunt, quae primo illi: et quum aequalis sit gradus, unum dumtaxat ponit in praelatione discrimen, major videlicet dignitas prae minori. Videri possunt de re liturgica Scriptores, ac praesertim Gavantus *ad Rubric. Breviar. sect.* 3. *cap.* 12. *num* 6., ejus commentator Meratus *sect.* 8. *cap.* 5. *num.* 4., Cavalieri *tom.* 1. *cap.* 2. Decret. 5., Guyetus *cap.* 4. *quaest.* 3. Et quamquam non omnes simul conveniant quoad aequalitatem ritus, quo

4. An, ambobus retentis, gaudeant pari ritu, solemnitate, et juxta Caeremoniale Episcoporum gaudeant nota Pontificali?

Praeterea cum per Decretum Generale S. hujus Congregationis die 20. Decembris 1783. dies designentur, quibus Missa pro sponso, et sponsa etiam diebus excludentibus duplicia per annum, ideoque etiam infra octavam Epiphaniae, in Vigilia Pentecostes, et infra octavam privilegiatam SSmi Corporis Christi: alii vero putant his etiam diebus eamdem Missam vetitam; idcirco idem Parochus petiit declarari.

5. An hujusmodi Missa dici possit diebus duplicia excludentibus, ut supra notatis? (a)

singulorum recolenda memoria est; lis tamen facile componi posse videtur, adhibita distinctione inter titulum additum Apostolica auctoritate, et titulum, seu potius novam denominationem privata populi pietate inductam. Omnis autem controversia cessat in casu, de quo in Dubio. Certum quippe est sub titulo S. Laurentii Levitae, et Mart. Ecclesiam Cathedralem Derthonensem dedicatam fuisse; certum item est in Apostolicis Literis novae ejusdem erectionis in Cathedralem, B. M. V. in Coelum Assumptae, nova denominatione insuper addita, fuisse decoratam. Novus igitur titulus Apostolica auctoritate accessit antiquo, qui ut datus in prima erectione, alterius accessione nec perit, nec praerogativam ullam amittit, si excipias, quod cedere debet majori dignitati: quamobrem et in occursu cum octava, et in suffragiis danda est praelatio Octavae, et commemorationi de Beata Maria Virgine. Quum ergo uterque titulus sit retinendus, et aeque principalis sit, utrique pariter idem competit ritus, eademque solemnitas: et quoniam de Titularibus Ecclesiae Cathedralis res est, utriusque dies Festus nota Pontificali notandus venit, illis videlicet adnumerandus, qui recensentur in Caeremoniali Episcoporum lib. 2. cap. 1. num. 2. ibi = *Dies Nativitatis Domini etc. Sancti Titularis Ecclesiae, et Patroni Civitatis*. In iis namque Episcopus, nisi sit legitime impeditus, pro diversitate Festorum, vel omnino debet pontificaliter celebrare, vel decet, ut celebret.

(a) Binis Decretis Generalibus Sacrae hujus Congregationis certae datae sunt regulae, quoad Missam celebrandam pro sponso, et sponsa. In primo, vel declaratum, vel indultum, sancitumque est = *In celebratione nuptiarum, quae fit extra diem Dominicum, vel alium diem Festum de praecepto, seu in quo occurrat duplex 1. vel 2. class., etiamsi fiat Officium, et Missa de Festo duplici per aunum, sive majori, sive minori, dicendam esse Missam pro sponso, et sponsa in fine Missalis post alias Missas votivas specialiter assignatam, in diebus vero Dominicis, aliisque diebus Festis de praecepto, ac duplicibus 1., et 2. class., dicendam esse Missam de Festo, cum commemoratione Missae pro sponso, et sponsa* = ita die 20. *Decembris* 1783. (num. 4266.) in altero vero *diei* 3. *Martii* 1818. (num. 4394.) declaratum fuit *Missam pro sponso, et sponsa* (dum servata forma primi Decreti celebrari licet) *esse votivam privatam, proindeque sem-*

6. An Commemoratio Missae pro sponso, et sponsa dicenda prout ex dicto Decreto in Missis de duplici 1. vel 2. class., dici debeat sub unica conclusione cum Oratione Festi, vel sub altera conclusione?

7. An talis Commemoratio pariter dici debeat, vel sub altera conclusione, prout solet de aliis commemorationibus occurrentibus in diebus Dominicis, et Festis de praecepto?

per legendam sine hymno angelico, et symbolo, cum tribus Orationibus 1. videlicet ejusdem Missae votivae propriae, ut habetur in fine Missalis, 2. et 3. diei currentis, ut in Rubrica tit. 7. num. 3. de commemorat., Benedicamus Domino *in fine, et ultimo Evangelio S. Joannis*. = Hisce Decretis compositae quaestiones omnes videbantur: secus tamen accidit; nam nova excitata sunt dubia. Quippe nonnulli sunt, qui opinantur Missam hanc dici posse etiam diebus, qui excludunt duplicia per annum, praesertim vero infra Octavam Epiphaniae, in Vigilia Pentecostes, et infra Octavam privilegiatam SS.mi Corporis Christi. In hac autem opinione versantur, quia in primo illo Decreto dies isti expressim, et nominatim non excipiuntur. Ast hi errant quammaxime. Non enim declaratione indigebat id, quod sub generali prohibitione, utpote a Rubricis jam vetitum, continebatur. Jubet Decretum, ne Missa nuptiarum celebretur in duplicibus 1. vel 2. class., sed vult, ut in hujusmodi occursu solam obtineat commemorationem: ergo includit in regula etiam dies, in quibus per easdem Rubricas fieri nequit Festum duplex 2. clas., vel occurrens, vel translatum. Si in Octava Epiphaniae duplicia isthaec non admittuntur, potiori jure nec Missa votiva privata, non obstante Indultu, admitti poterit, utpote quae in occursu hujusmodi duplicium celebranda non est. Octavae namque eo modo privilegiatae, etsi quoad ritum, semiduplicem tantum obtineant, quoad exclusionem tamen occurrentium quorumcumque duplicium (si excipiatur occurrens 1. class. in Octava Epiphaniae), qualitatem nihilominus habent aequalis, vel superioris ritus. Quamobrem Indultum celebrandi Missam privatam nuptiarum in duplicibus maj. aut min. per annum non Festivis, extendi nullo modo potest ad infra Octavam Epiphaniae, et Vigiliam Pentecosten. Quoad Octavam vero privilegiatam SS.mi Corporis Christi, discrimine est opus. Vel enim indultum est, ut haec Octava, ad instar illius Epiphaniae, omnia rejiciat Festa duplicia, praeter illa 1. class. occurrentia, et in hoc casu ob paritatem rationis respuere etiam debet votivam nuptiarum, quae ex indulgentia permittitur in solis duplicibus, quae festiva non sint, vel dup. 1. vel 2. classis. Quod si privilegium sistit in exclusione dumtaxat duplicium, quae non sint 1. vel 2. class. occurren., vel translat.; neque hoc in casu impedimentum ponit, quominus Missa Nuptiarum queat celebrari. Eoque magis poterit, si Octava Corporis Christi nullo ex duobus hisce modis privilegiata sit. Nam etsi vigore Decreti Sac. Rit. Congregationis, Pontificis auctoritate roborati infra Octavam Sanctissimi Corporis Christi Missae votivae quaecumque, vel

8. Quo loco, quando aliae occurrunt commemorationes, ut in proximo quaesito, commemoratio Missae pro sponso, et sponsa dicenda sit sub secunda conclusione, an scilicet ultimo loco? (a)

Et S. Rit. Congregatio exquisita sententia alterius ex Apostolicarum Coeremoniarum Magistris scripto exarata, typisque evulgata, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Cavalchini Ponentis, respondendum censuit ut infra, videlicet.

Ad 1. et 2. *Provisum in* 3.

Ad 3. *Affirmative*.

Ad 4. *Affirmative in omnibus*.

Ad 5. *Negative quoad Octavam Epiphaniae, Vigiliam Pentecosten, et Octavam privilegiatam SSmi Corporis Christi, quatenus privilegium concessum sit ad instar Octavae Epiphaniae*.

Ad 6. *Negative ad primam partem, affirmative ad secundam*.

Ad 7. *Ut in antecedenti*.

Ad 8. *Faciendam primo loco post alias de praecepto*.

Atque ita respondit die 20. Aprilis 1822.

4438. DUBIORUM.

Usus sensim invaluit, ut quoties Calices, aliaque vasa Sacra Unctione consecrata juxta ritum Pontificalis Romani, Artificis opera indigeant, quippe reficienda, vel fundenda iterum sint; non antea eidem tra-

pro defunctis celebrandae non sint (vide Decretum generale *die* 21. *Julii* 1670. *num.* 2353.) excipienda tamen est illa Nuptiarum, vigore specialis Indulti, quo sicuti permissum est, ut celebrari possit in duplicibus per annum non festivis etiam rit. maj, in quibus ex Rubricis prohibentur Missae votivae privatae, ita etiam poterit in diebus infra Octavam Corporis Christi, qui admittunt quaecumque duplicia occurrentia. Sed quaelibet cessat dubitandi ratio, postquam Sacr. Rit. Congregatio proposito dubio respondit = *Negative quoad Octavam Epiphaniae, Vigiliam Pentecostes, et Octavam privilegiatam SSmi Corporis Christi, quatenus privilegium concessum sit ad instar Octavae Epiphaniae*.

(a) Dubium hoc declaratione non indiget. Si commemoratio Missae de Dominica, in qua Festum occurrit dupl. 1. vel 2. clas., non conjungitur cum Oratione Festi, sed legitur separatim secundo loco, quaenam erit potior ratio, ut sub unica conclusione legi illa debeat pro sponso, et sponsa simplex commemoratio? Si Missa Nuptiarum privata est, nullamque habet solemnitatem, haud dici potest in diebus vetitis locum cedere Missae diei, ut est de Missa solemni pro Oratione quadraginta horarum, quae dicenda foret de SSmo Sacramento, quaeque Pontificis jussu Missae diei conjungitur, dum ob occursum Solemniorum duplicium nequit celebrari? Imo, si occurrant plures commemorationes, ut accidit potissimum, dum celebranda est Missa de Dominica, illa Nuptiarum primum dumtaxat locum obtinere poterit post alias a rubrica praeceptas, et sic reliquas praestare, siquae sint a Superiore imperatae.

duutur, quam per Sacerdotem vel directe, et manu, vel aliquo mediante instrumento fuerint execrata: utrum vero execratio haec, modusque illam peragendi rationi, Ecclesiaeque ritibus sit consentanea, vel potius abusiva, nullique innixa principio, cum dubitaverit R. D. Archipresbyter Ferdinandus Valeriani; Dubia, quae sequuntur humillime exposuit sapientissimo EE. PP. Sac. Rit. Congregationi praepositorum judicio, enixe postulans illorum resolutionem.

1. Utrum rite, vel potius ex errore passim fiat hujusmodi execratio?

2. Si rite; utrum ab Episcopo, vel a quocumque Sacerdote sit peragenda? (a)

(a) Abusus minime ferendus est, quod sacra Vasa ad Altaris mysteria destinata, dum redduntur ad usum inepta, vel decentius expoliri, intusque inaurari debent, aut etiam frangi, ac liquefieri, non prius tradantur artifici, quam ab aliquo, vel Episcopo, vel Sacerdote ictu manus, aut instrumenti despiciantur, ut hoc modo tamquam execrata haberi possint. Huic errori, ut occurreret Sac. Rit. Congregatio, simulque abusum eliminaret, propositis dubiis respondit: *hujusmodi execrationem non rite, sed ex errore fieri*. Vel enim sacra Vasa consecrationem servent, vel non; nihilominus dedecet, quae peculiaribus precibus, et sacra Unctione fuerant linita, et ad Altaris conficienda mysteria adhibita, eo contemni modo, ne amplius Sacrificio inserviant. Non est id faciendum, quod debitae reverentiae repugnat. Et quamvis eo animo fiat, ne res sacra, quae adhuc constitutivam, inhaerentemque benedictionem perperam servare creditur, a laicis, dum adhuc sacra est, contrectetur; modus tamen contumeliam sapit, ac utpote religioni oppositus, reprobandus videtur. Quid igitur faciendum? Discrimine est opus, et pro casuum diversitate, diversa ratio tenenda est. Etenim Calices cum Patenis vel ex necessitate expoliendi, instaurandi, ac inaurandi sunt, quia ex longo usu ad sacrum ministerium non amplius censentur idonei; vel, licet adhiberi tuto possint, nihilominus, ut pallescere incipit vividus auri intus fulgentis color, ad consulendum majori decentiae, traduntur aurifici, qui novum aurum superinducat. In primo casu, simulac calix vel fractus est, vel internam perdidit inaurationem, aut quoquo modo nequeat in sacris conficiendis mysteriis adhiberi, formam amittit, qua precibus, signis, et unctionibus sacer evaserat. Nam *durat consecratio, donec frangatur, vel intus de novo auro liniatur. Ita* Gavantus *ad Rubric. Missal. part. 2. tit. 1. litt. H.* Quamobrem, si ejusdem usus est interdictus, quia nec sacer, nec ad Altaris mysteria aptus haberi potest; cur nam execrandus? Atque en ratio, quapropter neque in Pontificali Romano, neque in aliis ritualibus Codicibus ulla occurrit hujus execrationis formula. Vanum quippe esset, prorsusque inutile, illud ictu, vel verbis execrare velle, quod jam execratum est. Quamquam data etiam hypothesi, quod aliquo modo execrari, ac profanari deberet, foret omnino indignum id spretu, et con-

Et ead. Sacr. Rit. Congregatio, audita prius sententia alterius ex Apostolicarum Sacr. Caeremoniarum Magistris scripto exarata, typisque evulgata, Emo, et Rmo D. Card. Jul. Maria de Somalia Sac. eidem Congregationi Praefecto referente, respondit.

tumelia peragere. Uno dilemmatae rem conficio; vel calix factus ad ministerium ineptus, adhuc consecrationem servat, vel non? Si primum velis; quum benedictio, et consecratio constitutiva sit, ac materiae inhaereat, haud potest auferri, nisi destruatur materia, formamque amittat; ideo neque per ictum, neque per spretum, et contumeliam consecratio perire potest: et actio materialis subjectum consecratum, usque dum formam retinet, haud valet immutare, inhaerentemque consecrationem ab eo auferre. Si vero dicas, non amplius consecrationem servare, fateberis etiam prorsus ineptum esse spretu, vel ictu tolli id velle, quod non est. Itaque in utroque casu actus ille per abusum inductus contumeliosus est, vel inutilis.

Quatenus vero Calix, non ex necessitate, sed ex majori decentia expoliri, et intus inaurari velit, licet adhuc formam servet, et in sacris agendis mysteriis sine religionis detrimento adhiberi tuto possit, consecrationem certe non perdidit; quamobrem multo minus despiciendus est contumelioso ictu manus, vel instrumenti. Quid igitur agendum, priusquam tradatur artifici? Ut mihi videtur, facilis, et expeditus est modus. Adeundus Episcopus, vel quicumque sit Praelatus loci Ordinarius, qui calicis, etsi adhuc apti ad Sacrificium, permittat traditionem artifici ad hoc, ut is iterato velamine intus linire, et decentius eumdem valeat instaurare. Hujusmodi permissio, per modum dispensationis, loco execrationis haberi poterit. Neque abnuerem, imo opportunum putarem, quod locorum Ordinarii ad hoc opus subdelegare possint tam suos Vicarios Generales, et Foraneos, quam Ecclesiarum Rectores, et Superiores locales. Nam si fere universalis invaluit opinio, usu, vel potius abusu confirmata, quod quilibet Sacerdos possit per ictum manus, vel instrumenti calices, et patenas execrare: cur non idipsum fieri multo decentius, sine spretu, et contumelia poterit a praefatis Vicariis, Rectoribus, et Superioribus localibus, jure subdelegato, per modum veniae, et dispensationis, dum sacra Vasa instauranda artifici tradenda sunt.

Imo neque hac venia, et dispensatione opus esse crederem, si calix diversis partibus constet, et pes dumtaxat expoliendus, et instaurandus sit, et sejungi a cuppa, quae inauratione non indiget, sine fractura possit. Hac quippe in specie, non est opus tradere artifici integrum calicem, sufficit dumtaxat pedem a cuppa sejunctum. Id saepenumero accidit, quia calices ut plurimum conflati ita sunt, ut inferior pars per cochleam cuppae conjuncta, dum haec novo auro linienda non est, facile possit ab ea separari. Non enim, ut ajebam, perit consecratio, quae inest auratae cuppae, ut pluribus probat *Fabius de Albertis de sacris utensilibus cap. XX. num.* 13. *ad num.* 20., explosa eorum sententia, qui contrarium tenent. Secus est de Calicibus, quorum

Ad 1. *Negative ad primam partem*, *affirmative ad secundam*.

Ad 2. *Provisum in primo*; *et detur Decretum generale*. Die 20. Aprilis 1822.

Factaque de praemissis SSmo Domino Nostro Pio VII. Pont. Max. relatione per me Secretarium infrascriptum, Sanctitas Sua Sac. Congr. responsa approbavit, et generale Decretum desuper edi, ac typis publici juris fieri mandavit. Die 23. dicti Mensis, et Anni.

4439 ORDINIS EREMITARUM SANCTI AUGUSTINI

Pro parte Extensorum Calendarii Ordinis Eremitarum Sancti Augustini a Sacra Rituum Congregatione petitum fuit declarari.

Quamquam jam Anno 1771. die 17. Augusti ad alterum dubium ab Editore Calendarii Ordinis Eremitarum S. Augustini Discalceatorum Provinciae Lombardiae, quomodo ordinandae sint Vesperae in occurrentia Festi S. Patris Augustini cum Festo Bmae Mariae Virginis de Consolatione ejusdem ritus, nempe primae classis; illud cum octava, et sine octa-

pars inferior a superiori disjungi nequeat, quia ita fixa est in cuppa, ut ab ea sine fractura separari haud possit. Et quum hoc in casu, nonnisi integri artifici tradendi sint, quamvis extrinseca tantum indigeant reparatione, et nequeant ut execrati haberi, quia auro intrinsecus liniendi non sunt, crederem licentiam ab Ordinario, vel ab Vicario generali, aut foraneo, sive Ecclesiae Rectore, vel Superiore locali petendam, et per modum dispensationis obtinendam.

Quid autem si Calices, qui adhuc ad Sacrificium sunt apti, venundari velint, aut liquefieri? Optandum, ut idem servetur modus, et Ordinarii provideant, vel per synodales constitutiones, vel per edicta, quod nemini liceat calices, et sacra vasa vendere, vel destruere, nisi petita, et impetrata licentia ipsius loci Ordinarii, ejusve Vicarii generalis: nam si in libertate relinquatur, non levia possunt oriri mala in rei sacrae, ac religionis spretum, et contumeliam. Erit forte nonnemo, qui in opinione sit, quod non liceat materiam ex calicibus, et patenis igne fusis converti in usus profanos: nam, si cautum jure est, quod sacrae supellectiles usu attritae, atque ita consumptae, ut nequeant amplius ad Sacrum adhiberi, igni tradantur *ex cap. Altaris de consecrat. distinct.* 1. si vetitum est trabes, et ligna dirutae Ecclesiae in profanum usum adhiberi, sed esse potius comburenda *ex cap. lignea*, *eodem tit.*; multo magis id faciendum forte videtur de calicibus, et patenis, vasis scilicet, quae nedum sacra evaserunt precibus, et unctionibus ab Ecclesia in libro Pontificali praescriptis, verum etiam, quod magis est, immediato contactu Corporis, et Sanguinis D. N. J. C. Verumtamen rigida nimis hujusmodi esset opinio; neque, si vellet, aeque posset ad praxim adduci. Numquid enim materia pretio, et valore aestimabilis disperdenda erit cum possidentis damno? Non hoc meum est consilium; quippe fateor, longe decentius fore ex eadem conflari novos Calices, Patenas, Pyxides, Vasa pro sacris oleis, sacras Imagines, coronas, candelabra, atque id genus alia in Dei Cultum, Sanctorum honorem,

va istud, qui casus iterum occurret Anno 1824. (a), et ad aliud consimile propositum Anno 1801. die 9. Septembris sub num. 7. a Fr. Michaele Martio Ordinis ejusdem Calceatorum Provinciae Valentinae in Hispania, Sacra Congregatio respondendum esse censuerit = *Integras Vesperas recitandas esse de Festo Bmae Mariae Virginis de Consolatione cum commemoratione S. Augustini* = (b) attamen, quum Sacra Congregatio die 3. Aprilis 1821. occasione dubiorum in casu consimili relative ad Festum Sacratissimi Cordis Jesu, re mature explorata, consuerit, tam in occurrentia, quam in concurrentia in paritate ritus attendendum esse ad Festa *primaria*, et *secundaria*; novum inter Alumnos praesertim ejusdem Ordinis Calceatorum, ad quos pertinet Calendarium extendere pro toto Ordine Eremitarum praedicto, ortum est dubium: nam Festum S. Patris Augustini est certe in lato Ordine Festum *Primarium*, Festum vero Bmae Mariae Virginis de Consolatione *Secundarium*: siquidem primum gaudet ritu primae classis cum octava fere ab immemorabili, ut patet ex Breviario Ordinis impresso Venetiis apud Zirbetum Anno 1580., et altero impresso Romae Anno 1587., et cum octava *privilegiata*, excluso ab ea quovis Officio IX. Lectionum inferioris ritus, praeter Festum praed. Bmae Mariae Virginis de Consolatione, et Decollationis S. Joannis Baptistae ex concessione Clementis X. die 24. Februarii 1673,, et praeterea est etiam in Ordine praed. veluti *dies Paschalis*, ut expresse notatur in Constitutionibus Ordinis a Gregorio XIII. benedictis par. II. cap. X. §. 2. ad finem: Festum autem Bmae Mariae Virginis de Consolatione est Ordini eidem accessorium propter unitam ei Archiconfraternitatem Cincturatorum Bononiae primum erectam, et a modo laudato Summo Pontifice plurimis privilegiis decoratam, et praeterea non fuit celebratum in Ordine memorato, nisi sub ritu dup. maj. usque ad Annum 1729.: quae omnia per memoratos ab initio Calendaristas Sacrae Congregationi minime exposita fuerunt: quamobrem orant suppliciter extensores Calendarii Ordinis Eremitarum Calceatorum a Sacra Congregatione definiri.

1. An stante ista distinctione Festi primarii, et secundarii, liceat in memorata concurrentia ordinare integras Vesperas de S. Augustino cum commemoratione Bmae Mariae Virginis de Consolatione, sicut constan-

et Ecclesiarum decus, et ornamentum; nihilominus absit, ut censeam illicitum, si velint eadem converti in usus profanos. Nam simul, ac aurum, argentum, aes fusum est, primam formam amittit, et ut profanum habetur, ac proinde fas erit artifici, prout mavult, ad quodlibet opus informem illam materiam adhibere. Diversa ratio est de supellectilibus, vel lineis, vel sericis, quae, nisi flammis tradantur, possunt quidem aliam induere formam quoad usum diversum, sed nequeunt illam perdere, quae iisdem data fuit a textore. Idem dicendum de lignis, quae ex dirutis Ecclesiis supersunt.

(a) Vide Decretum relatum sub num. 4208. in respons. ad Dub. 2.

(b) Vide alterum Decretum sub num. 4329. in respons. ad Dub. 7.

tissime praescribunt Rubricae generales, et particulares Ordinis in Breviariis usque ad nostra tempora impressis, et sicut perpetuo factum fuisse constat ex Calendariis ejusdem Ordinis usque ad Annum 1773., non obstante, quod jam Anno 1729. Festum Bmae Mariae Virginis de Consolatione elevatum fuisset ad ritum duplicis primae classis?

2. Praeterea, quum Decreto Sacrae Rituum Congregationis diei 7. Martii 1801. tali Ordini praedicto concessum fuerit Officium B. Angelae Mericiae recitandum die 2. Martii; petunt sibi declarari; an continuare debeant in hac consuetudine, ut usque modo factum est, vel potius seipsos conformare Decreto Urbis, et Status Ecclesiastici ejusdem Sacrae Congregationis die 6. Augusti 1816., in quo idem Festum celebrandum praescribitur die 31. Maji?

3. Tandem, quum ad augendam devotionem erga SSmam Dei Matrem ex concessione SSmi Domini Nostri Pii Papae VII. felicissime Regnantis die 14. Novembris 1805. ad preces Illmi, ac Rmi Domini Fr. Josephi Bartholomaei Menochio Episcopi Porphyrien. et Sacrarii Apostolici Praefecti, ab omnibus Fratribus, et Monialibus Ordinis Eremitarum S. Augustini per totam Octavam ejusdem S. Patris, fiat commemoratio ad Vesperas, ad Laudes, et in Missa de Bma Maria Virgine de Consolatione, disputatum saepe fuit inter Alumnos praefati Ordinis, et quaesitum, an ad corroborandam magis praed. devotionem, congruat, et expediat terminare quoque intra eamdem octavam Hymnos ejusdem metri cum clausula consueta infra octavas Bmae Mariae Virginis?

Et Sacra eadem Congregatio, re mature, diligenterque discussa, exquisita prius in scriptis sententia R. D. Assessoris, me infrascripto Congregationis ipsius Secretario referente, censuit respondendum.

Ad 1. *Detur Decretum diei 2. Aprilis 1821. in una Orbis dub. 1., et Vesperas integras persolvendas esse de S. Augustino Episcopo.*

Ad 2. *Servetur Decretum alias datum sub die 17. Augusti 1771. in una Ordinis Eremitarum Excalceatorum S. Augustini Provinciae Lombardiae: in casu consimili.* (a)

Ad 3. *Negative.* (b)

Atque ita censuit, ac servari mandavit in universo Ordine suprad.. *Die 20. Aprilis 1822.*

4440. DUBIORUM.

Plura ubique vel ex Rubricarum, et Decretorum ignorantia, vel ex nimia in iis pro arbitratu interpretandis licentia, percrebescere comper-

(a) Vide Decretum relatum sub num. 4208. in respons. ad 1.

(b) Quum Festum B. M. V. de consolatione careat Octava, sed ex singulari privilegio fieri possit ejusdem dumtaxat commemoratio ab Fratribus, et Monialibus Ordinis Eremitarum S. Augustini per integram ejusdem Sancti octavam, nulla est ratio immutandi ultimos versiculos in hymnis ejusdem metri, ut fit in Officiis Sanctorum, quae occurrunt infra octavas Festorum ejusdem B. M. V.

pertum est, quae a legitimis, probatisque Ritibus plane abhorreant. Hinc crebrae deferuntur querelae ad S. R. C., ut hisce malis opportuna adhibeat remedia, cum id maxime Ei curandum sit, = ut veteres ritus sacri ubivis locorum, in omnibus Urbis, Orbisque Ecclesiis in Missis, Divinis Officiis, Sacramentorum administratione, caeterisque ad divinum cultum pertinentibus a quibusvis personis observentur, caeremoniae, si exoleverint, restituantur; si depravatae fuerint, reformentur = (ex Bulla Sixti V. *Immensa Æterni Dei*.) Sui idcirco muneris partes arbitratus est ejusdem S. Congregationis Secretarius dubia quaedam ex delatis consultationibus conficere, eaque Emis Patribus definienda proponere, quibus graviores saltem abusus convellantur. Sunt porro ea, quae sequuntur.

1. Quomodo se gerere debeant Magistri Caeremoniarum, aliique, qui vident in Ecclesiis non peragi functiones juxta Rubricas, nec observari Decreta, et Resolutiones S. Rit. Congregationis? (a)

2. An signa, seu Campanae pro indicandis horis in horologiis publicis possint benedici eadem formula, qua ex Pontificali Romano benedicuntur signa Ecclesiarum? (b)

(a) Dubium hoc illustratione non indiget. Quis enim est, qui nesciat pastoralis solicitudinis esse, sedulo invigilare, ut adamussim Ecclesiasticae leges, quae circa ritus, sacrasque caeremonias versantur, rite recteque serventur; et si qui inoleverunt abusus, radicitus extirpentur? Id jubent Apostolicae Constitutiones praemissae tam Breviario, et Missali Romano, quam aliis ritualibus libris: id pariter S. R. C. iterata Decreta. Nam *quaecumque ad Dei cultum spectant ab Ordinario diligenter curari, atque iis, ubi oportet, provideri aequum est*. Ita Tridentina Synodus *Sess.* 21. *cap.* 8. *de reformat.* Jure igitur ad Episcopos pertinet in suis respective Dioecesibus curare, et jubere, ut a sibi subdito Clero sacri ritus, et caeremoniae ad praescripta Rubricarum, et Decretorum componantur. Sed quoniam Episcopus aliis sui ministerii curis distractus, nec ubique adesse, nec omnia noscere per se potest; Magistris caeremoniarum onus incumbit, (quia ab hoc liberi censeantur Ecclesiarum Rectores), si quid viderint in Ecclesiis, sacrisque actionibus fieri a scriptis legibus, decretisque alienum, quod ipsi nequeant suasu, consiliisque vel abrumpere, vel ad Ecclesiastici juris formam revocare, illud deferre ad Episcopum, qui sua auctoritate, prout stricte tenetur, jubeat, quid faciendum, quid vitandum est. Quod si implexa res, involutaeque quaestiones sint, patet recursus ad S. R. C., quae facultatem habet declarandi, quod obscurum est, legemque interpretandi, ubi non est satis clara.

(b) Ideo Campanae ablutionibus, sanctis oleis, signis, ac aliis sacris caeremoniis cum psalmorum cantu, et precibus ex Ecclesiae institutione in Pontificali Romano praescriptis ab Episcopo benedicuntur, quia ad usum religiosum destinantur, veluti consecrantur vasa, quae in sacris conficiendis Mysteriis adhiberi debent. Idcirco mysticis actionibus deprecationes respondent, et quae ad Divinum

3. An Presbyter assistens Episcopo in Solio, vice scabelli, uti possit sede camerali, vel simpliciter lignea, vel imbuta, et corio cooperta, renovanda toties, quoties inepta evasit ad usum? Et quatenus negative.

4. An saltem toleranda sit immemorabilis consuetudo eamdem adhibendi? (a)

cultum agenda sunt, vel a Deo postulanda, designant: per earumdem sonitum excitamur ad mentes nostras elevandum ad Deum: per eumdem indicantur tempora orationis, psalmodiae, sacrificii, supplicationum, ac aliarum sacrarum functionum: earumdem clangore fugantur Daemones, abeunt aereae potestates, dissipantur procellae, tonitrua, et fulgura repelluntur, quae omnia duo versus exponunt relati a Glossa *cap. 1. de officio custodis, extravagant. commun.* videlicet.

Laudo Deum verum, plebem voco, congrego Clerum
Defunctos ploro, nimbum fugo, Festaque honoro.

Idcirco in prima Oratione ad benedicendum aquam pro abluendo tintinnabulo, Episcopus Deum exorat, ut = *ubicumque sonuerit hoc tintinnabulum procul recedat virtus insidiantium, umbra phantasmatum etc. et cum clangorem illius audiverint filii Christianorum, crescat in eis devotionis augumentum .... cantent tibi in Ecclesia Sanctorum canticum novum etc.* = dum vero ungit Campanam, iterum precatur = *ut per illius tactum fideles invitentur ad proemium .... crescat in eis devotio fidei, procul pellantur insidiae inimici, fragor grandinum, procellae turbinum, impetus tempestatum, temperentur infesta tonitrua, ventorum flabra fiant salubriter, ac moderate suspensa etc.* = Ita etiam et in aliis Orationibus, quae sequuntur. Ut enim sacra vasa peculiari Episcopi benedictione a profanis segregantur, quia ad unum Sacrificii usum deputantur; sic etiam Campanae, quae religiosis usibus, et Officiis inservire debent. Et quoniam Campanae eo modo benedictae Dei cultum respiciunt, auctores non desunt, qui censent, haud posse sine piaculo easdem ad usum profanum adhiberi. Ita Quarti *de benedictionibus tit. 2. sect. 12. dubitat. 2.*

Ex his igitur patet, signa illa benedicenda non esse, quae nec ad Dei cultum, nec ad religionis destinantur officia, sed ad usum dumtaxat civilem, et profanum. Deest quippe in iisdem finis ab Ecclesia intentus; neque hujusmodi Campanis conveniunt ablutiones, unctiones, preces, aliaeque actiones, ac caeremoniae, quae mysticas habent significationes cum relatione ad effectus, ad quos deputantur, dum Ecclesiastico ritu benedicuntur. Quatenus vero quae ad horas pulsandas in turri collocari debent, pulsandae etiam sint ad sacras indicendas actiones, vocandum, excitandumque populum ad actus religionis; utique erunt benedicendae, veluti opportune, data distinctione, proposito dubio S. C. respondit.

(a) Hac super re tam clara est caeremonialis libri dispositio, ut vix credam diversam alicubi inductam fuisse consuetudinem. Quod si revera in aliqua Cathedrali invaluerit, ne morosus sit Episcopus, sed mediis a jure datis id corrigat, quod devium

5. An idem ornatus, qui juxta Caeremoniale convenit Amboni, in quo sermo, et concio haberi solet, permitti possit in scamno, in quo sedent Dignitates, et Canonici solemniter celebrantes? (a)

a jure est. Simplex scabellum parari debet pro assistente Presbytero, vel a dexteris, vel a sinistris, prout patitur loci situs, ante faciem Episcopi in Cathedra sedentis. Ita lib. 1. cap. 7. num. 2. = *Sedebit in aliquo scabello prope Episcopum* = et num. 4. = *sedente vero Episcopo, et ipse sedet super scabellum* = et infra = *si vero forte Episcopus celebrans non in sede propria, sed in Faldistorio sederet, tunc ipse Presbyter assistens sedebit in aliquo scamno prope Altare* = et paulo post = *si sermo habebitur per Episcopum... in propria Sede: sedebit* (Presbyter assistens) *in scabello suae assistentiae* = et num. 6. in fin. *habebit locum idem Presbyter assistens prope sedem Episcopi in scabello* = Igitur si Caeremoniale disponit, et toties repetit, quod Presbyter sedeat *in scabello*, quisnam sibi arrogare poterit arbitrium adhibendi sedem, quam cameralem dicimus pro *scabello*? Haud enim licet Dignitatibus, et Canonicis in Choro coram Episcopo aliter sedere, nisi in scamnis, vel scabellis, ut pluries S. R. C. sancivit, praesertim vero in una *Burgi S. Sepulcri* 4. *Aprilis* 1699. et in *Terulen.* 20. *Augusti* 1729. (vide *num.* 3367. *ad* 2., 3837. *ad* 3. *et* 4.) multo minus licere debet assistentibus Episcopo in Throno, in quo pro iisdem nonnisi scabella adhibenda esse jubet liber caeremonialis; quin valeat consuetudo, aut privilegium. Id tam verum est, ut S. C. in Oriolen. 24. *Augusti* 1630., non obstante consuetudine introducta a tempore *Pii IV.* sedendi, non in nudo scamno, sed in scabellis serico villoso coopertis, sancivit, *non licere in casu proposito Canonicis Cathedralis, quando assistentiam faciunt Episcopo sedere in scamnis coopertis, sed sedere debere super scabellis nudis juxta praescriptum Caeremonialis Episcoporum cap.* 8. *lib.* 1., *non obstante allegata consuetudine, quae fuit sublata per fel. record. Clementem VIII. in sua Bulla in principio Caeremonialis relata* = (num. 727.). Si id satis non est, ne sit, qui secum reputet tueri posse abusum specioso consuetudinis nomine; nam praeter laudatam *Clementis VIII.* Constitutionem, Pontifices Summi *Benedictus XIII.* et alter ejusdem nominis XIV., qui novas editiones emandati Caeremonialis curarunt, districte jusserunt ejusdem observantiam, *non obstantibus quarumvis Ecclesiarum etiam juramento, confirmatione Apostolica, vel alia quavis firmitate roboratis statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque indultis, et Literis Apostolicis etc.* quibus specialiter, et expresse derogatum esse declarant. Jure igitur ad duo haec dubia negativum datum a S. C. responsum.

(a) Caeremonialis dispositio circa ornatum Ambonis, in quo sermo, et concio habenda est, aut Epistolae, et Evangelia decantanda solemniter sunt, et illum scamni parandi pro Canonico Officia solemniter peracturo, apertum ponit discrimen. Nam *lib.* 1. *cap.* 12. *num.* 18. legitur, *Ambones ubi Epistolae, et Evangelia decan-*

6. An in eodem scamno Canonici celebrantis apponi possit pulvinum sericum, vel potius laneum? (a)

7. An tolerandus sit abusus, qui nimium invaluit, adhibendi in Missis solemnibus pro Celebrante, loco scamni cooperti tapete, sedes ca-

tari solent, siqui erunt, necnon et pulpitum, ubi sermo, vel concio haberi solet, consentaneum est pannis sericis ejusdem coloris, cujus sunt caetera paramenta exornari = secus vero jubet *lib. 2. cap. 3. num. 4.* de ornatu scamni pro Celebrante, quem esse vult *panno coopertum in cornu Epistolae* = quod si = *occupare debeat stallum, seu primam sedem Chori ab ea parte, quae eidem illa hebdomada obtigerit, in ea sede ponetur pulvinum, et alterum cum tapete super alio scamno, seu genuflexorio ante se posito, super quo etiam ponitur liber serico coloris caeterorum paramentorum tectus; et ubi non adest tale scamnum, in aliquo legili, quod ponitur ante Celebrantem, et removetur, prout opus est; quo casu tapete sternitur ante ipsum Celebrantem* = Ubi autem Caeremoniale vult ornatum sericum, exprimit; quando vero utitur uno vocabulo *pannum* sine adjuncto, *laneum* significare voluisse videtur. Serica sint oportet, et coloris convenientis Officio diei, quae ad ornatum *Ambonis*, et ad *librum* cooperiendum adhibenda sunt: non autem quae ad ornatum sedis, seu scamni pro Celebrante: haud enim pro eodem determinatus est color, et cum stragulum Celebranti apponendum tapete vocabulo designetur; non ex alia materia, quam lanea textum esse debet. Verum etiamsi quis vellet super interpretatione verborum immorari, ut inde concluderet, vocabulum genericum *pannum*, sericum non excludere, fateri tamen debebit, latum esse discrimen inter ornatum Ambonis, et alterum pro sede Celebrantis, de quo dumtaxat in dubio quaeritur. Composita igitur res erit, si Caeremonialis distinctio adamussim servetur.

(a) Dubium hoc cum antecedenti conjungi potest, eademque Caeremonialis dispositione utrumque dissolvitur. Ut in illo datur regula circa ornatum sedis, seu scamni Celebrantis, ita in isto Celebranti pulvinum conceditur apponendum in sede, alterumque in scamno, seu genuflexorio, super quo ponetur liber. Quaestio igitur dumtaxat versatur circa pulvini qualitatem de qua silet Caeremoniale: verum ex S. C. Decretis id facile colligi potest; nam hac super re propositis dubiis; eadem S. C. aperte reprobavit, damnavitque abusum adhibendi pulvinum sub genubus, vel ad pedes Dignitatum, et Canonicorum, ut in una *Panormitana* 22. *Aprilis* 1684, in altera *Burgi S. Sepulcri* 4. *Aprilis* 1699. (*num.* 2903. *ad* 3. *et* 3459. *ad* 1.) quoad vero pulvinum apponendum supra sedem, seu scamnum Celebrantis, negando sericum, corium tantummodo indulsit, ut in *Tudertina* 24. *Martii* 1612., *et in Panormitana* 17. *Septembris* 1670. (*num.* 304., 2362. *ad* 1.) parum tamen interest, si non *corium*, sed *laneum* sit, dummodo non sericum, quemadmodum S. C., huic dubio respondendo, sancivit.

merales serico damasceno ornatas, et pro Ministris similia scabella; vel potius reprobandus, atque damnandus? (a)

8. An, et quibus remediis removendus sit abusus collocandi parvam Crucem vix visibilem vel supra Tabernaculum, vel supra aliquam minorem tabulam sitam in medio Altaris, loco Crucis collocandae inter candelabra, ut Rubrica praescribit? (b)

(a) Conferenda hic sunt quae adnotavimus *ad §. XXV. Instructionis Clementinae num. 1. et 2.*: habetur *tom. 6. part. 2. pag. 172. et sequ.*

(b) Si ratio prae oculis habeatur, propter quam Rubrica *tit. de praeparatione Altaris*, praecipit, ut *Crux collocetur inter* candelabra, facile intelligitur nobiliorem locum ab eadem occupari debere, ac talem esse ejus magnitudinem, ut subito in conspectum veniat cùm Celebrantis, tùm Populi; si vero finis ab Ecclesia intentus consideretur, qui est, ut *ab aspectu Crucis Sacerdoti Celebranti Passio Christi in memoriam revocetur, hujus Passionis viva imago, et realis repraesentatio hoc Sacrificium est*, veluti habet Card. Bona *rer. liturg. lib. 1. cap. 25. num. 8.*, consequitur, vix, ac ne vix quidem hujusmodi finem parvis illis Crucibus obtineri posse, quae, neglecta positiva lege Rubricae, superimponuntur vel Tabernaculo, vel parvis tabulis alicubi, non ita infrequenter, in medio Altarium collocatis. Jam S.R.C. declaraverat *in Rosanen. 16. Junii 1663., parvam Crucem sufficientem non esse, sed poni debere aliam Crucem in medio candelabrorum* (num. 2084.) nihilominus temporis successu, ut coeperunt multiplicatae minores tabulae in singulis fere Altaribus collocari, ita crevit abusus, ut fel. record. Benedictus XIV., illum deprachenderit *in aliquibus Ecclesiis hujus nostrae Romanae Urbis, et aliis pariter, quae Episcopis Suburbicariis subjiciuntur*. Quamobrem nedum hujusmodi abusum reprobavit, verum etiam Encyclicam dedit sub *die 16. Julii 1746.* ad Archiepiscopos, aliosque Ordinarios Ditionis Ecclesiasticae = *de retinenda Crucifixi Salvatoris Imagine palam, et visibiliter exposita super Altaribus. Illud*, inquit, *permittere nullatenus possumus, quod Missae Sacrificium in his Altaribus celebretur, quae careant Imagine Crucifixi, vel ipsa incommode statuatur ante Presbyterum celebrantem, vel ita tenuis et exigua sit, ut ipsius Sacerdotis, et populi assistentis oculos pene effugiat: id enim alienum est a legibus, et institutis Ecclesiae, quae in Rubricis, aliisque ecclesiasticis Sanctionibus continentur . . . . ita ut certissimum sit violari leges Ecclesiae, si exigua solum Imago Crucifixi praefigatur minori tabulae, vel Statuae Sancti, qui superadditur, ut illum Fideles venerentur* = et post plura eruditissime disputata, concludit = *si juxta Rubricas Missalis Crux inter candelabra statuenda est . . . . si juxta sensum S. R. C. non satis esse judicatur exiguus Crucifixus Tabernaculo infixus . . . . nemo est, qui non videat praxim, de qua agitur, recenter inductam, proprioque marte a privatis personis usurpatam . . . esse omnino improbatam; eoque magis, quia ex exiguo Crucifixo, qui praefigitur tabu-*

9. An liceat, vel dedeceat fores Ecclesiae pandere, et repagula removere, ut pateat interna pars transeuntibus per viam, dum benedicendus est populus cum SSmo Sacramento? (a)

10. An, quo modo, quove in Altari fieri debeat Benedictio Palmarum ante Missam celebrandam Dominica in ramis, pro repositione SSmi Sacramenti, expleta Oratione quadraginta horarum? (b)

lae ejus Sancti qui Altari superadditur, ea profecto utilitas non consequitur, quam proponit Ecclesia, dum Crucem inter candelabra collocandam decernit = Hanc Encyclicam interesset plurimum, ut Episcopi, aliique locorum Ordinarii sedulo perlustrarent, et tempore Sacrae Visitationis ubique ad praescriptum Rubricae Crucis collocationem exigerent, et inobedientes poenis plecterent a jure indictis.

(a) Videri possunt, quae hac super re diximus in *adnotationibus ad Instruct. Clementinam ad §. VIII. tom. 6. part. 2. pag.* 52.

(b) Quum ex *fel. record. Clementis VIII.* Institutione, perpetua esse debeat Oratio quadraginta horarum per Urbis Ecclesias certo ordine distributa, et dumtaxat intercipiatur post Missam Feriae V. in Coena Domini ad solemnem usque Missam Sabathi Sancti; necesse est, ut in una alterave Ecclesia incipiat, vel desinat etiam in Dominica, quae dat initium Majori Hebdomadae. Hinc orta dubitatio; nam, et quomodo Benedictio Palmarum in iisdem Ecclesiis fieri debeat, vel possit. Nemini dubium, quod liceat in Ecclesia assignata pro expositione: in illa namque Oratio non incipit, nisi post Missam, quae celebratur, expleta Palmarum Benedictione: non ita de altera, in qua terminum habere debet Oratio. Ibi adhuc venerationi Fidelium expositum est Sacramentum, neque reponitur, nisi post Missam diei, quae est de Dominica cum Oratione Sacramenti sub unica conclusione. Eritne igitur omittenda Benedictio Palmarum, an potius Missae praemittenda? Si Romae obtineret instructio, quam dedit *S. Carolus Borromaeus* pro Ecclesia Mediolanensi, in qua Oratio quadraginta horarum habuit initia, minime esset pro omissione haesitandum. Etenim S. Antistes, cum tempore Orationis populum vellet unice adorationi Sacramenti intentum, jussit, ne tempore expositionis ullae celebrarentur Missae, aut alia persolverentur Officia (vide hanc Collect. *tom.* 6. *part.* 2. *pag.* 66.); sed quoniam longe diversus est Ecclesiae Romanae Ritus, diversa etiam ratio tenenda est. Ubi fieri debet, vel decet, ut fiat Benedictio Palmarum in die repositionis, componenda ita res est, ut sacra haec actio populum non turbet, nimisque distrahat ab Oratione: quamobrem consulendum, ut caeremoniis ab Ecclesia praescriptis fiat hujusmodi Benedictio in aliquo ex lateralibus Aris, quo magis potest, ab Altare Expositionis distante: expediret etiam, ut fieret sine cantu. Verumtamen vel cum, vel sine cantu fiat, omittenda omnino est Processio. Si fieret, cantus versiculorum, egressus ab Ecclesia, illius forum occlusio, et aperitio, pulsatio ab extra cum Crucis hasta, transitus ante Sacramentum, perturba-

11. An permittenda sint, vel potius reprobanda in Urbe genuflexoria cum stratis, et pulvinis in Ecclesiis pro personis cujuslibet conditionis, praeterquam Regali, vel Cardinalitia dignitate fulgentibus? (a)

12. An Archidiaconus, aut Presbyter assistens debeat sustinere librum, dum Episcopo celebranti assistit, seu potius sufficiat, ut illum manu tangat? (b)

13. Cum soepe oriantur dubia super authenticitate nonnullorum Decretorum, quae, licet in publicis Tabulis S. R. C. inscripta reperiantur,

tionem gignerent, et consequenter indirectam darent, etsi involuntariam, causam irreverentiae. Addam praeterea, quomodo, apertis januis, cani posset ℟. *Ingrediente Domino etc.*, dum revera Dominus, nempe Christus adorandus realiter, et solemniter expositus est? Quod si Ecclesia sit nimis angusta, expedit potius, ut benedictio palmarum omittatur, quia, si fieret, vix posset absque periculo scandali, et irreverentiae. Responsum autem S. C. ad praesens dubium dat regulam servandam, si occurrat SSmi Sacramenti repositio in die Festo Purificationis B.M.V., et Feria quarta in capite Jejunii, in quibus ante solemnem Missam fit benedictio candelarum, et cinerum.

(a) Inter diversas hominum classes debitus est ordo servandus, et quae uni conceditur, vel permittitur, non omnibus aeque concessum, et permissum censendum est; ideo ratione natalium, conditionis, dignitatis, gradus, munerum, extrinsecis etiam honorificis decorationibus quidam distingui debent, ucdum in civilis societatis officiis, verum etiam in religionis actionibus. Tale est honorificum illud ornamentum genuflexorii, de quo in dubio. Nuda siquidem sint oportet genuflexoria, siqua in Ecclesiis ante Aras collocantur, praecipue in magnis solemnitatibus, vel dum patet venerationi expositum augustissimum Sacramentum, neque stragulis, et pulvinaribus instrui debent, nisi pro S. R. C. Cardinalibus, ac Regalibus personis, ut declaratum fuit, indictis poenis contra inobedientes, in S. Congregatione Caeremoniali *die* 30. *Maji* 1701. et etiam expressius *die* 11. *Augusti* 1705. et hujusmodi Decretum fel. record. Clemens XI. *probavit, confirmavitque, necnon promulgari, atque exequutioni tradi, et in omnibus Ecclesiarum Urbis Sacrariis affigi mandavit, die* 24. *ejusdem mensis, et anni*.

(b) Tam clara est dispositio Caeremonialis *lib.* 1. *cap.* 7. de Presbytero assistente, dum Episcopus Vesperas, et Missas solemniter celebrat, ut nihil sit, quod elucidationem requirat. Tenetur namque Assistens librum supra caput sustinere dum Episcopus antiphonam intonaturus est, vel in Missa, dum cantu dat initium hymno angelico, symbolo etc. Legem Caeremonialis pluries confirmavit S. R. C. praesertim vero *in Pharen.* 31. *Maji* 1670. Asculana in Apulia 3. *Martii* 1774. Spoletana 18. *Martii* 1702. Lunen. Sarzanen. 27. *Februarii* 1712. (num. 2352. *ad* 5. 2533. *ad* 1. 3474. *ad* 2. 3697. *ad* 3.) Quinimo nec prodesse declaravit quamlibet consuetudinem in contrarium in Alexandrina 8. *Aprilis* 1702. (num. 3476. *ad* 1.)

nihilominus in collectione eorumdem Decretorum typis edita omissa fuerunt: quaeritur, an hujusmodi Decreta pro postulantium voto eidem collectioni addi possint? (a)

14. An Magistri Caeremoniarum Cathedralium, qui ex dispositione Caeremonialis, necnon Patriarchalium Urbis, qui ex Apostolico Indultu, veste violacea in sacris functionibus utuntur, eadem uti possint extra servitium Episcopi, et respective Capituli?

(a) Dum collectioni Decretorum S. R. C. operam dare constitui, illud mihi proposui, ut ea ex Codicibus, quae in ejusdem Congregationis Tabulario asservantur, seligerem, quae publicae utilitati prodessent, praesertim vero dirimendis controversiis, quae saepe excitantur, inservire possent. Quamobrem nedum nonnulla omisi, quia saepius discussa, et repetita, verum etiam, et quaedam alia, sed numero longe pauciora, quae cum honorificentias exhibeant, et privilegia uni personarum coetui, aut Collegio indulta, nec aliis impertienda sunt, neque ad enodandas quaestiones proferenda. Tale profecto illud est, quod Magistri Caeremoniarum conqueruntur omissum: si illud protulissem, cuinam quaeso, liti componendae profuisset? Nihilominus, si placet, ut omnibus innotescat, ne quis dubitet de ejusdem authenticitate; morem geram, illudque ad hujus adnotationis calcem (ne intercipere cogar servatam temporum seriem) subjiciam; sicut et alia duo, quae, ut publici juris fiant, instanter petitur. Alterum in *Oritana*, cui locum non dedi in collectione, quia suspensum judicium fuit de colore paramentorum adhibendo pro Missis de requiem in pauperioribus Ecclesiis Dioecesis *Oritanae*, quae indumenta nigri coloris comparare sibi nequibant. Nec video quinam sit casus, cui aptari alterum possit, quod versatur circa modum servandum a Capitulo Patriarchalis Vaticanae in Supplicatione Cleri fieri solita die sacra S. Marco Evangelistae, dum ingrediuntur Capitula Basilicarum SS. Laurentii in Damaso, et S. Mariae Transtyberim.

Ne invertatur series Decretorum, tria laudata in adnotatione Decreta prout extant in S.R.C. regestis extra ordinem hic subjiciuntur.

URBIS

„ Magistri Caeremoniarum SSmi „ Domini Nostri, qui olim in se„quendis aequitationibus ampla ta„lari veste, et magno caputio, laneis „ violacei coloris usi sunt, eaque di„miserunt, tamquam parum con„gruentia usui pilei communis, post„modum admoniti pro earum reas„sumptione, ne quid ex benignita„te S. Congregationis, cui assidue „ inservientes intersunt, desit: sup„plicarunt pro usu pilei semiponti„ficalis, eo quod ipsi Protonota„riorum Apostolicorum non parti„cipantium, et Secretorum Ponti„cis Cubiculariorum praerogativis „ fulgeant: Et Sacra Congregatio „ censuit, si SSmo Domino Nostro „ placuerit, gratiam petitam Orato„ribus esse concedendam, qua prae„rogativa etiam Referendarios Apo„stolicos potiri declaravit ex pro„pria eorum Institutione. Die 16. „ Aprilis 1644.

15. An Collegiis Canonicorum, vel Beneficiatorum, quibus ab Apostolica Sede concessum fuit privilegium gestandi Cruces, vel Numismata aurea, licitum sit ea palam deferre in paramentis sacris, vel in administratione Sacramentorum?

Et EE. PP. Sacrae eidem Congregationi Praepositi, exquisita prius sententia duorum ex Magistris Sacr. Apostolicar. Caeremoniarum scriptis consignata, typisque evulgata, ad relationem mei infrascripti S. ejusdem Congregationis Secretarii, respondendum censuerunt ut infra, videlicet.

Ad 1. *Adeundus loci Ordinarius, qui strictè tenetur opportunis remediis providere, ut Rubricae, et S. R. C. Decreta rite serventur; siquid dubii occurrat, recurrendum ad eamdem S. C. pro declaratione.*

Ad 2. *Negative, praeterquam in casu, quod eadem signa nedum pro horarum indicatione pulsanda sint, verum etiam pro sacris actionibus.*

Ad 3. *et* 4., *Negative in omnibus.*

Ad 5. *Negative, et adamussim servetur dispositio Caeremonialis Episcoporum lib. II. cap. III. num.* 4.

Ad 6. *Servandam esse praefati Caeremonialis dispositionem, sed adhibendum pulvinum vel laneum, vel corium.*

ORITANA

„ Sacra Congregatio censuit ser-
„ vandum esse Decretum Vicarii in
„ Ecclesia Cathedrali, ne in poste-
„ rum celebrentur Missae defuncto-
„ rum, nisi cum colore nigro, vel
„ saltem violaceo. Quo vero ad alias
„ Ecclesias, planetas hujusmodi fa-
„ cere non valentes, et proinde quo-
„ libet colore uti solitas, audiendum
„ esse eumdem Vicarium. *Hac die*
„ 21. *Junii* 1670.

URBIS

Inter Capitulum S Petri, et Capitula S. Mariae Transtyberim, et S. Laurentii in Damaso.

„ S. Rit. Congregatio, audita re-
„ latione Illmi D. Card. Farnesii, cui
„ haec causa ab eadem S.C. com-
„ missa fuerat, omnibusque rationi-
„ bus hinc inde deductis mature per-
„ pensis, et consideratis, de Voto
„ omnium, et singulorum Illmor.
„ D.D. Cardinalium in Congregatio-
„ ne praesentium, nemine eorum
„ prorsus discrepante, Decretum
„ per modum provisionis alias in ea-
„ dem causa ab eadem Congregatio-
„ ne factum sub die 19. Aprilis 1603.
„ tamquam Decretum hujus causae
„ decisivum, in perpetuum servan-
„ dum esse censuit, et declaravit,
„ videlicet.

„ Quod proxime dicta duo Capi-
„ tula S.M.Transtyberim, et S.Lau-
„ rentii in Damaso, illorumque Ca-
„ nonici Ecclesiam S. Petri ingre-
„ dientes, Capitulum S. Petri, et
„ Canonicos illius, detecto capite,
„ decenter salutare debeant; ac vi-
„ cissim Capitulum, et Canonici S.Pe-
„ tri praedicta duo Capitula S.Ma-
„ riae, et S. Laurentii, illorumque
„ Canonicos, dum progrediuntur si-

P 2

Ad 7. *Negative ad 1. partem ; affirmative ad secundam .*

Ad 8. *Reprobandum abusum , et ubi invaluit , Ordinarius loci provideat juris , et facti remediis ; quod si ob aliquam causam accidentaliter removenda sit Crux sita inter candelabra , alia , tempore Sacrificii , apte apponatur inferius , sed visibilis tam Celebranti , quam Populo .*

Ad 9. *Non decere , nisi judicio Ordinarii , ob peculiares circumstantias locorum , aliter permitti posse videatur , citra periculum irreverentiae .*

Ad 10. *In casu , de quo agitur , si fieri debeat , vel deceat , ut fiat benedictio palmarum , haec facienda erit in alio Sacello laterali , qua magis fert Ecclesiae structura , distante ab Ara Maxima , in qua SSmum Sacramentum expositum est , servatis omnibus caeremoniis in Missali praescriptis , sed absque Processione .*

Ad 11. *Negative ad primam partem ; affirmative ad secundam .*

Ad 12. *Servetur dispositio Caeremonialis lib. I. cap. VII. num. 1., pluribus hujus S.C. Decretis confirmata .*

Ad 13. *Affirmative .*

Ad 14. *Negative ad utrumque , et quoad caeremoniarum Magistros Ecclesiarum Patriarchalium Urbis , servandam esse stricte formam privilegii .*

Ad 15. *Negative .*

Atque ita responderunt , et statuerunt die 17. Septembris 1822.

Facta autem de praemissis SSmo D. N. PIO VII. P. M. relatione per me infrascriptum Secretarium , S. S. cuncta benigne approbavit , De-

„ militer , detecto capite , et aliquantulum ab eorum sedibus assurgendo , resalutare , et humaniter , atque honorifice , prout Ecclesiasticos decet viros , recipere debeant in Processione solita celebrari in die festo S. Marci capitulariter accedentes una cum toto Urbis Clero ad Ecclesiam S. Petri; hoc etiam addito , quod dicti Canonici S. Mariae , et S. Laurentii , transactis Canonicis S. Petri , debeant etiam , detecto capite , salutare Beneficiatos , et Clericos ejusdem Basilicae S. Petri , et ipsi Beneficiati , et Clerici teneantur omnino assurgere , et stantes , detecto capite , resalutare ipsos Canonicos S. Mariae , et S. Laurentii . Et de hujus Congregationis Sacr. Rit. sententia , et opinione facta relatione SSmo D. N. D. Paulo PP. V. in Consistorio secreto per nos infrascript. Card. Comen. hac die infrascripta , S. S. Sententiam Congregationis approbavit , laudavit , et omnino ad unguem exequi mandavit : non obstantibus quibuscumque , sub poenis, et censuris arbitrio S. C. imponendis . In quorum fidem praesentes per infrascriptum ejusdem Congregationis Secretarium fieri fecimus , et manu nostra propria subscripsimus , nostrique solita Sigilli impressione muniri jussimus . Datum Romae in Aedibus solitae nostrae habitationis die 17. Aprilis 1606.

cretumque desuper expediri, et publici juris fieri mandavit; Locorum Ordinariis stricte praecipiens, ut omnimodam illius observantiam urgeant. Die, Mense, Anno, quibus supra.

4441. RAVENNATEN.

Benedictus XIII. rec. mem. Ravennatenses Parochos privilegio insignivit superimponendi Mozzettam, vel Stolam Superpelliceo, praesente Capitulo, eo autem absente, alterutra, vel utraque conjunctim utendi: huic autem et alterum novissime cumulavit SSmus D. N. Pius VII. dum Cottae loco indulsit Rochettum in Supplicationibus, aliisque publicis functionibus induendum tam in propria, quam in alienis Ecclesiis. Ast Apostolicarum Literarum fines praetergredientes Parochi, eodem nedum in Supplicationibus, et publicis functionibus, verum etiam in Sacramentorum administratione, benedictionibus, aliisque functionibus indui posse praesumunt: quod cum indultas facultates excedat, Rubricarum legibus, et S. R. C. Decretis adversetur, Metropolitanae Capitulo moderandum est visum; quocirca, proposito in S. Rit. Congregatione Ordinaria Dubio = An Parochi Ravennatenses Apostolico privilegio suffulti gestandi in Ecclesiasticis functionibus, et publicis Supplicationibus, sive intra, sive extra eorum curae commissas Ecclesias Rochettum loco Cottae sub Mozzetta violacea, et Stola auro intexta, possint uti Rochetto etiam in Sacramentorum administratione, benedictionibus, aliisque functionibus, in quibus, ex Rubricae praecepto Sacerdos Cottam assumere debet? (a)

(a) Jure merito querebantur Cathedralis Ravennatensis Canonici de Parochis, qui nuper ditati privilegio commutandi sub Mozzetta, et Stola Rochettum loco Superpellicei, quo prius utebantur in Supplicationibus, aliisque Functionibus publicis, sive intra, sive extra eorum curae commissas Ecclesias, arbitrarie ampliantes Indultum illud, perperam extenderunt etiam ad Sacramentorum administrationem. Non enim ipsis invident honorifici Indumenti decus; sed silentio tegere nequeunt abusum, privilegii praetextu inductum, famigeratis Ecclesiae legibus repugnantem. Ritualis Romani Rubrica expresse jubet praeceptivis verbis, *ut Sacerdos in omni Sacramentorum administratione Superpelliceo sit indutus, et Stola ejus coloris, quem Sacramenti ritus exposcit*, = latamque legem limitat dumtaxat = *nisi in Sacramento Poenitentiae ministrando occasio, vel consuetudo, vel locus aliter suadeat* = ita etiam plures Provinciales Synodi, praesertim vero S. Carolus Borromaeus, qui agens in Concilio Provinciali I. de iis, quae ad Sacramentorum administrationem generatim pertinent, praecepit ut Sacerdotes *in Sacramentorum administratione semper Superpelliceum, et Stolam adhibeant* = et in Instructionibus de Sacramentorum administratione, Parochis praesertim datis = *in omni Sacramentorum administratione, semper Superpelliceum decens, et Stolam adhibebit*. Hinc S. R. C. nec Canonicis Cathedralium indulgendum esse duxit administrare Sacramenta cum Cappa, et Mozzetta, seu solo Rochetto, sed ubique semper Superpelliceum adhibendum

Et Sac. ead. Congregatio, exquisita sententia alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto pandita, typisque vulgata, referente Eminentissimo et Reverendissimo D. Card. Julio Maria de Somalia, loco Eminentissimi et Reverendissimi D. Card. Galleffi Ponentis absentis, respondendum censuit = *Negative*, *et in casu*, *solam Cottam cum Stola esse adhibendam*. Die 17. Septembris 1822.

Factaque de praemissis omnibus per me infrascriptum Secretarium SSmo Domino Nostro Pio VII. Pont. Max. relatione, Sanctitas Sua Sacr. Congr. responsum approbavit, confirmavit, et ita a Parochis Ravennaten. in posterum servari mandavit. Die, mense, anno, quibus supra.

4442. TRIDENTINA.

Usus in Tridentina Civitate invaluit, ut quotiescumque Cathedralis Ecclesiae Chorus ad funera reliquarum Paroeciarum vocaretur, defuncti Parochus cum suo Clero in ipsam Cathedralem conveniret ad levandum Chorum pro agendo funere, quod non tantum a duabus Paroeciis ejusdem Capitulo incorporatis, sed etiam a Parochia S. Mariae Magdalenae ab hoc independente hactenus servatum est. Regularibus suppressis, Paroecia S. Petri a Clericis Regularibus Somaschae Congregationis in antecessum administrata, Capitulo cessit, ac paullo post ambo Parochi, tum S. Petri, tum S. Mariae Majoris pleno jure cum investitura instituti sunt. Inde ortum dissidium. Parochi siquidem gravari coeperunt de praedicto usu accedendi ad Cathedralem, contendentes funeralem processionem ad normam Decretorum Sacr. Rit. congregandam esse in Ecclesia, ad quam deferendum est cadaver; Mansionarii exadverso, caeterique a Choro deputati, juri quaesito insistunt, affirmantes praecipuam in Ecclesiis Sacrorum Rituum normam esse consuetudinem, quae quandoque vim legis particularis obtinet contra ipsam generalem regulam. Ad hujusmodi dissidium componendum R. D. Carolus Sardagna Vicarius Generalis Capitularis Tridenti-

fore sancivit. Ita in una Dubiorum Urbis 12. *Julii* 1628., Siracusana 2. *Augusti* 1709. Pisauren. 2. *Decembris* 1750., ac tandem in una Urbis S.Mariae in Cosmedin 19.*Junii* 1773. (vide num. 606. ad 1., 3335., 4065., 4216.) Parochi igitur Ravennates exuere Rochettum, Mozzettam dimittere debent, soloque uti Superpelliceo cum Stola, dum administraturi sunt Sacramenta, veluti S.R.C. proposito Dubio respondit. Indultum quippe ipsis est, ut sub Mozzetta vice Superpellicei deferant Rochettum; haud vero concessum, ut eo utantur in Sacramentis administrandis; aut Rochetto Cottam superimponant. Permissum id est Canonicis dumtaxat, qui habent usum Cappae Magnae; nam haec commutatur cum Cotta tempore aestivo, in publicis Supplicationibus etc.: quamobrem iidem in propria Ecclesia, quum ex praescripto Ritualis, et Decretorum nequeant cum Cappa, vel cum solo Rochetto Sacramenta administrare, licite possunt, imo debent Cottam assumere, quin Rocchettum dimittant. Vide adnotationem ad dub. 1. additionale in una Dubiorum 4. *Julii* 1817. (num. 4386.)

nus obsequentissimis Literis Eĩño Domino Card. Praefecto datis, infrascripta Dubia inter Partes concordata S. R. C. enodanda humillime proposuit.

1. In quanam Ecclesia regulariter conveniendum est ad Processionem funeralem? (a)

2. An nova conditio Parochorum S. Mariae Majoris, et S. Petri, eosdem liberet a servando usu, qui antea viguit, accedendi ad Ecclesiam Cathedralem ad levandum Chorum invitatum ad funera suorum parochianorum? (b)

(a) Etiamsi omnes, qui ad funus vocantur, regulariter convenire debeant in Ecclesiam, cui praeest Parochus domicilii, vel defunctus afferendus, tumulandusque sit in eadem, vel potius in altera Regularium, aut Sodalitatum etc.: nihilominus haec regula non est tanto cum rigore accipienda, ut ubique semper, et indiscriminatim servanda sit: imo suas habet limitationes, et vim habet diversa locorum consuetudo, si alicubi in more sit positum, collectam fieri in alia Ecclesia, ad quam etiam Parochus domicilii cum suo Clero accedere debet. Quamobrem si aliqua hac super re quaestio excitetur, decidendi ratio non ab fere universali modo, et praxi, verum a peculiari loci consuetudine petendi est. Quae quidem consuetudo non illis adnumeratur, quae a legis praescripto recedunt, quum ab ipsa lege praeservetur. Clara est Ritualis Rubrica tit. *de ordine exequiarum* num. 1. = *constituto tempore, quo corpus ad Ecclesiam deferendum est, convocetur Clerus, et alii, qui funeri interesse debent; et in Parochialem, vel in aliam Ecclesiam juxta loci consuetudinem ordine conveniant.* = Videri possunt Commentaria ad hunc Ritualis locum tam *Barruffaldi*, quam *Catalani*; sed frustra ad Scriptorum auctoritatem confugiendum, dum regula, quam ponit Rituale, nulla indiget interpretatione. Innumera fere sunt Decreta S. R. C., quae regulam confirmant, praesertim vero in Tropien. 20. *Martii* 1631. *et* 19. *Februarii* 1656. Theatina 2. *Augusti* 1631. Firmana 24. *Julii* 1638. *et* 20. *Novembris* 1662. Imolen. 14. *Maji* 1644. Senen. 11. *Februarii* 1645., Aesina 31. *Julii* 1665. Thelesina 24. *Novembris* 1696. (num. 735., 788., 934., 1355., 1379., 1636., 2043., 2185., 2696.)

(b) Quum a regula, quae fere universaliter obtinet, recedendum sit in locis, ubi mos est conveniendi in aliam Ecclesiam, Parochiali posthabita, dum defuncti corpus levandum est, jam patet morem hunc, ubi viget, non esse immutandum. Atqui ea Tridenti constans fuit consuetudo, ut invitato ad funus secundi ordinis Clero Cathedralis, in hanc fieret collecta, vel Parochus domicilii independens esset ac liber, vel potius amovibilis, et a Cathedrali dependens; non est, cur modo hujusmodi consuetudo sit intercipienda sub inani praetextu, quod, nova facta plebium divisione, alteraque ex quatuor Paroeciis, quae scilicet independens erat, suppressa, Parochis nova data sit institutio, qui propterea perpetui evaserunt, et a veteri subjectione liberi. Nova siquidem con-

3. An, dum ad funus alterius Paroeciae Ecclesia Cathedralis, seu Chorus sine Capitulo Canonicorum invitatur, hic ad ineundam Processionem funeralem accedere debeat ad Ecclesiam illius Paroeciae, non obstante contraria consuetudine, vel saltem possit in via expectare Clerum ejusdem Paroeciae, aut convenire ad domum defuncti, an possit abstinere a comitando funere? (a)

4. Quid statuendum hac in re, dum Ecclesia Cathedralis una cum Capitulo Canonicorum invitatur ad funus alterius Paroeciae? (b)

5. Denique ubinam conveniendum est ad processionem funeralem, dum Canonicus Ecclesiae Cathedralis in aliena Paroecia domicilium habens moritur, cujus cadaver juxta morem nostrum pro exequiis celebrandis ad Ecclesiam Cathedralem deferri debet? (c)

ditio novum iisdem decus affert, sed non aeque ipsos eximit ab eo onere, quod non a conditione pendet, verum a consuetudine, quae conformis est regulae a Romano Rituali traditae, ac pluribus confirmatae Decretis. Ideo Sac. Congregatio sancivit *in casu de quo agitur, servandam esse consuetudinem*.

(a) Dubium hoc tres partes habet. Scitè autem responsum fuit = *ad primam, et tertiam partem jam provisum in antecedenti* = quia semel ac decisum fuit = *in casu etc. servandam esse consuetudinem* = declaratum simul est, Chorum Cathedralis nec teneri accedere ad Ecclesiam Parochialem defuncti, et cum in suo jure permaneat expectandi Parochum domicilii in eadem Cathedrali, nequit ab eo comitando abstinere, quia cessat renuentiae ratio. Secunda pars Dubii erat declaranda, quum certum, exploratumque sit, ac centies decisum, quod numquam, nullo in casu, et nullibi liceat expectare in via, aut convenire ad domum defuncti. Praeter Decreta superius relata, alia etiam habentur, in quibus hoc est magis expressum: ita in Fossanen. 21. *Julii* 1645. = *Tam Saeculares, quam Regulares etiam exemptos ad funera mortuorum vocatos in Ecclesiam .... ad quam funus defertur, convenire debere, et nullo modo permittendum, quod expectent per vias, vel adeant domum defuncti, consuetudine etiam immemorabili non obstante*, = et in Nicien. 9. *Augusti* 1670. = *Regulares vocatos ad funus associandum, nullo modo expectare debere per vias, aut in domo defuncti etc.* (num. 1388. 2358. ad 1.).

(b) Plura sunt S. R. C. Decreta, quae jubent tam Parochum, quam alios omnes funus comitaturos ad Cathedralem accedere debere, si Capitulum invitatum intersit. Aliqua notare juvat in nostra collectione legenda, videlicet Nicien. 9. *Augusti* 1670. Aesina 24. *Januarii* 1671. Sutrina 28. *Aprilis* 1703. (num. 2358. ad 2., 2373. 2394. 3501. ad 1. et 2.).

(c) Quum Tridenti mos sit, quod cadavera Canonicorum, etsi eorum domicilium sit sub aliena Paroecia, deferantur pro exequiis persolvendis ad Cathedralem: hujus Parochus ille est, qui funus levare debet; et quum dignior sit, utpote qui Capitulum, in quo residet habitualis cura, repraesentet; decet, ut funebris Processio e Cathedrali egrediatur, pro-

Et Sacra eadem Congregatio, re maturo diligenterque discussa, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scriptis pandita, praeloque cusa, ad relationem Eminentissimi, et Reverendissimi Domini Card. Julii Mariae de Somalea Episcopi Ostien., et Velitren. Praefecti, et Ponentis, respondendum censuit.

Ad 1. *Regulariter conveniendum ad Parochialem, nisi consuetudo sit conveniendi in aliam Ecclesiam, juxta praescriptum Ritualis Romani, et hujus Sacr. Congr. Decreta.*

Ad 2. *In casu, de quo agitur, servandam esse consuetudinem accedendi ad Cathedralem, dum Chorus invitatur ad funus, non obstante nova Parochorum conditione.*

Ad 3. *In casu etc. quoad primam, et tertiam partem, jam provisum in antecedenti; quoad secundam, nullibi, nulloque in casu licere expectare per viam, vel ad domum defuncti, ut pluries haec S. C. sancivit.*

Ad 4. *Semper, et ubique in Cathedralem conveniendum, si ejusdem Capitulum intersit ad funus.*

Ad 5. *Omnes funus associantes in casu etc. accedere debere ad Cathedralem, etiamsi Capitulum non intersit, sed solum ejusdem Parochus una cum altero domicilii.*

Et ita censuit, ac servari mandavit. Die 17. Septembris 1822.

4443. DECRETUM.

Ex Romanorum Pontificum indulgentia, certa quaedam illustria honoris Insignia Collegiis Canonicorum vel a priscis temporibus adtribui consuevere, quibus et Ordinis majestas commendaretur magis, et ipsa Sacrorum procuratio splendidiori apparatu ad populorum animos in divinae rei venerationem impensius comparandos effulgeret. Ast cum ea sit rerum humanarum conditio, ut, quae providentissime constituta primum fuere, pravo deinceps usu, atque a concedentium voluntate plane absono, infeliciter pervertantur, id et de canonicalibus privilegiis ut plurimum contingere; graves undique invalescunt querelae hominum, et auctoritate, et sapientia praestantium. Nedum enim modus Pontificio Diplomate praestitutus violari conspicitur, sed id crebro honoris, ac privilegii usurpari, nulla habita locorum, actuum, personarumque ratione, quod ex primoribus ex Ecclesiastica Hierarchia datum dignoscitur.

Tanto huic malo convellendo haud semel adlaboravit Sac. Rit. Congregatio, quae ad rectam rerum sacrarum actionem ordinandam est prae-

ptereaque ad hanc omnes conveniant. Nam si ex consuetudine Parochus domicilii eum suo Clero ad Cathedralem accedere debet, ibique excipere Chorum, etiamsi defunctus ad aliam Parocciam pertineat, et alibi sit tumulandus, ut declaratum est supra in secundo; multo magis idem ordo servandus erit, dum Canonicus defunctus efferendus est ad Cathedralem, quae, attenta qualitate personae ibi exponendae, et tumulandae, potius ejus Paroccia censenda est, quam altera domicilii.

posita: atque idcirco, quod praecipuum abusuum id genus caput est, privilegium Pontificalium Collegiis Canonicorum insignioribus libenter collatum, statis quibusdam conditionibus moderandum curavit, praesertim in Panormitana die 22. Aprilis 1684., et in Urbinaten. die 29. Januarii 1752.

Novis tamen, et deterioribus adhuc percrebescentibus adversus haec instituta consuetudinibus, nonnullisque dubiis nuper delatis super usu Pontificalium in Metropolitana Ecclesia Baren., placuit SSmo Domino Nostro Pio Papae Septimo rem universam eidem S. Congregationi discutiendam demandare, quae, exquisita prius sententia S. Congregationis Caeremonialis Secretarii, itemque Sedis Apostolicae Caeremoniarum Magistri, cunctisque rationum momentis accurate, diligenterque perpensis, edendum censuit Decretum, quo Pontificalium privilegia declarentur, certisque legibus ad Ritualium praescriptionum normam coerceantur. Ejus porro Decreti articuli sunt, qui sequuntur.

1. Sacra peragere Ritu Pontificali de jure inhaeret dumtaxat Episcopali Dignitati.

2. Praelati Episcopo inferiores pontificaliter celebrant ex privilegio, sed ornatu moderatiori, statutis tantum diebus, in propriis Ecclesiis ab Episcopali jurisdictione exemptis, et tenentur in reliquis omnibus adamussim servare generalia Decreta Alexandri VII. a Benedicto XIV. confirmata.

3. In Ecclesiis non exemptis vetantur iidem Pontificalia exercere, etiamsi intercedat expressa Ordinarii loci licentia.

4. Dignitates, Canonici, Rectores Ecclesiarum, quocumque nomine insignium, prohibentur ritus, et caeremonias pro Episcopis, et Praelatis inferioribus designatas in sacris peragendis adhibere, aut ornatum aliquem pontificalem induere absque speciali Apostolicae Sedis privilegio.

5. Quodcumque privilegium ad augendum Insignium quarumdam Ecclesiarum splendorem ab Apostolica Sede Dignitatibus, Canonicis, Rectoribus, aut alio quocumque nomine nuncupatis concessum, utpote laesivum dignitati Episcopali, de jure strictissime est interpretandum. Quamobrem nil aliud concessum intelligendum est, nisi illud, quod est speciatim expressum, neque ex indulto uno alterove privilegio, trahi potest consequentia ad alia, quae singillatim descripta non fuerint.

6. Nec tamen, posito privilegio, omnia omnibus aeque competunt, sed discrimine est opus inter Celebrantem, et Assistentes cum Insigniis pontificalibus.

7. Nam Celebranti quaedam competere possunt Pontificalia Insignia; non item Assistentibus, dum Dignitates, Canonici, Rectores etc. sacra sumere debent Indumenta.

8. Sub generico ornamentorum pontificalium nomine, quae ex privilegio Apostolica Sedes insignioribus Capitulis quandoque concedit, intelliguntur dumtaxat ex pluries decisis a Sacra Congregatione caligae, sandalia, nec auro, nec argento ornata, sericae item chirothecae, Dalmati-

ca, Tunicella, Annulus cum unica gemma, Crux pectoralis sine gemma, Mitra simplex ex tela alba cum sericis laciniis rubei coloris.

9. Hisce omnibus uti poterit solummodo Dignitas, Canonicus, aut Rector solemniter celebrans, nisi forte privilegium non omnia haec, sed aliqua dumtaxat Insignia permittat.

10. Qui vero in Missa solemni Diaconum, et Subdiaconum agunt, etiamsi sint Dignitates, Canonici etc. nec Mitram, nec ullum aliud Pontificale indumentum, nec Palmatoriam, si illius privilegio polleant, ad Evangelium, et ad Epistolam adhibere poterunt.

11. Dignitatibus, Canonicis, Rectoribus etc. Missam cum Insigniis Pontificalibus solemniter celebrare liceat, iis dumtaxat diebus, in quibus celebrant vice Episcopi absentis, vel impediti, vel vita functi, aut in quibus Episcopus assistit, vel assistere deberet cum Pluviali, et Mitra; in reliquis diebus, etiamsi solemnibus, celebrent more solito.

12. In Ecclesiis Civitatis, et Dioecesis cum Insigniis Pontificalibus celebrare ipsis non liceat, nisi in majoribus Solemnitatibus, assensiente Episcopo, et assistente Capitulo.

13. Numquam vero iisdem utantur in Missis pro defunctis, licet Episcopus assistat cum Pluviali, et Mitra, sed celebrent more solito.

14. Si Dignitas, vel Canonicus etc. ab Episcopo designetur pro admittenda aliqua puella ad religiosum habitum, vel Novitia, expleto tyrocinio, ad solemnem professionem, Pontificalibus Insigniis uti nequeat, nisi de expressa licentia, qua obtenta, iis tantummodo utatur, quae actioni conveniunt.

15. Cum pontificalibus Indumentis Celebrans, nec Faldistorio uti potest, sed sedere debet in scamno cooperto tapete, vel panno coloris, qui Officio diei respondeat.

16. Nequit praeterea tam in solemni, quam in Missa privata sacras Vestes sumere ex Altari, uti Canone, Palmatoria, Presbytero assistente, salutare populum cum ℣. = *Pax Vobis*, loco ℣. = *Dominus Vobiscum*, = aut trinam dare Benedictionem post Missam, vel cum Sacramento; et si quae sunt alia, quae solis competunt de jure Episcopis, et ex privilegio Praelatis inferioribus, dum his Pontificalia peragere, statis diebus, concessum est.

17. Dignitates, Canonici, Rectores etc., quando parati assistunt Episcopo pontificaliter celebranti, Mitram solummodo adhibere possunt, quam pariter deferre poterunt sacris Indumentis, videlicet Pluviali, vel Casula, vel Dalmatica amicti, in Processionibus SSmi Corporis Christi, Benedictionibus Candelarum, Cinerum, Palmarum, etiamsi has functiones peragat Dignitas, vel Canonicus loco et vice Episcopi absentis, impediti, aut vita functi.

18. Assistentes Episcopo tam in Altari, quam in Cathedra, quando ministrant, aut cum eo operantur, stare debent, detectis capitibus.

19. Solemniter celebrantes dum Episcopus sacra assumit Indumenta, aut solium ascendit, stent sine Mitra.

20. Non licet eis uti pulvino sub genubus, Episcopo praesertim assisteute.

21. Non adhibeatur Acolythus ad tenendam Mitram cum holoserico velo e collo pendente, nisi pro Dignitate, Canonico, Rectore etc., solemniter celebrante, vel Sacramentum in Processionibus deferente.

22. Dignitates, Canonici, Rectores in Processione SSmi Corporis Christi sacris Indumentis amicti Mitram manu deferant, nec eadem caput operiant.

23. Praeterea reliqua omnia, quae non sunt in privilegio expressa, ut vetita censeri debent.

24. In Missis privatis, quoad Indumenta, Caeremonias, Ministros, Altaris ornatum, a simplicibus Sacerdotibus non differant: sumant proinde sacras Vestes in Secretario, non utantur Cruce pectorali, unico Ministro contenti sint, non sibi velint aquam ministrari cum pelvi, et urceolo, et duo tantum candelae luceant in Altari.

25. Defuncti nequeunt in loculo efferri, nec tumulari cum Mitra.

26. In eorumdem funeribus, seu anniversariis super tumulo erigi solito, non apponatur Mitra.

27. In Insigniis, seu Stemmatibus Familiae Mitra non apponatur, nisi solo in casu, quo expresse concessum sit in Literis Apostolicis.

28. Quod si super praemissis aliquod exoriatur dubium, hoc ad S. Congregationem deferatur, quae pro qualitate dubii providebit.

Si quae vero Capitula amplioribus, ac praeter hujusce Decreti instituta privilegiis se aucta fuisse arbitrentur, peculiaria haec jura in S. Congregationem perpendenda deducant, ut, quod e canonicarum Sanctionum praescripto visum fuerit, opportune decernatur.

De quibus omnibus facta per me infrascriptum S. R. C. Secretarium relatione SS.mo Dño Nostro, eadem Sanctitas Sua cuncta in hoc Decreto sancita benigne adprobavit, atque in actis S. R. C. referri, nec non Literas Apostolicas sub plumbo de eodem dandas mandavit. *Hac die 27. Augusti* 1822.

Sequitur Constitutio SSmi D. N. Pii PP. VII., qua confirmantur praefata Decreta.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

Ad perpetuam rei memoriam

Decet Romanos Pontifices pro impensa ipsorum in Ecclesiae bonum solicitudine maximopere adniti, ut, quae per Eos identidem decernuntur privilegia, praestitutis legibus apprime contineantur, ne vitio illorum, quibus ea delata sunt, rectum inde ordinem perturbari, aliorumque jura laedi contingat: Sapienti proinde consilio Praedecessoribus Nostris visum est, re prius per Congregationem Sacris Ritibus praepositam, discussa;

opportune praefinire, quidnam juris inducant Mitrae, ac Pontificalium usus, aliaque id genus Insignia, quibus placuit Apostolicae Sedi Abbates, Praelatosque nonnullos Episcopo inferiores, et quaedam Canonicorum Collegia honestare. Ita sane felicis recordationis Alexander VII. Praedecessor Noster, habita coram se Sacrorum Rituum Congregatione die XXVII. Septembris An. MDCLIX., Decretum sancivit, quo leges traduntur de usu Pontificalium Praelatis Episcopo inferioribus tributo; itemque felicis pariter recordationis Benedictus XIV. Constitutionem, quae incipit = *In Throno Justitiae* = edidit III. Cal. Martii an. MDCCLII. ad Decreta adprobanda, quae eadem Congregatio vulgaverat de privilegio Pontificalium, quo Urbinatense Capitulum haud ita pridem auctum fuerat.

Haec vero, aliaque in eam rem data Decreta ex ipso temporum lapsu, quandoque etiam ex eorumdem ignoratione sua interdum executione carere, multaque ab ipsorum praescriptionibus plane absona percrebescere dolendum est, quibus in Rei Sacrae perniciem converti conspiciuntur, quae ab Apostolicae Sedis indulgentia ad cultum, religionemque in Sacrorum tractatione ipso etiam ornatuum splendore liberaliter obvenere. Crebrae idcirco, et graves querelae perlatae ad Nos sunt, ut et Episcopalis Ordinis Majestati consulamus adversus eos, qui ex communione, quam obtrudunt, privilegiorum cuncta pene, quibus Episcopalis Dignitas splendescit, sibi adtributa arbitrantur, et accuratam Sacrorum Rituum observantiam vindicemus, quos talium concessionum praetextu impune perstringi admonemur.

Ne itaque usus hujusmodi inordinatus privilegiorum diuturnitate temporis convalesceret, occurrere tanto huic malo decrevimus, id adhibentes remedii, quod expostulationes illae, quarum aequitatem probe noveramus, efflagitabant: neque remittendam duximus occasionem, quam ex Dubiis nuper propositis de usu Pontificalium in Metropolitana Barensi nacti eramus, ad praestitutas de eo regulas iterum injungendas. Quare, cum rationem rei universam memoratae Rituum Congregationi perpendendam demandaverimus, Decretum ab eadem prolatum est die 27. Augusti anni proxime praeteriti, quod hic adjungimus, videlicet. Ex Romanorum Pontificum indulgentia etc. *Hujus Decreti tenorem omittimus, quia supra habetur pag.* 121. *et sequen.*

Hoc porro Decretum, ac rationum momenta, caeterasque S. Sedis praescriptiones, quibus illud fulcitur, diligenter consideravimus, cumque experientia edoceamur ex minus recto privilegiorum hujusmodi usu, plura incommoda redundare, ac praesertim haud parum detrahi splendori Episcopalis Dignitatis, quam sartam ubique, ac tectam Nostri est muneris protueri, idem Decretum, ut illius dispositio firmius subsistat, atque accuratius observetur ab omnibus, auctoritate apostolica, tenore praesentium adprobamus, et confirmamus, eique perpetuae, inviolabilisque firmitatis robur, vim, et efficaciam adjicimus, illudque ab iis omnibus, et singulis, ad quos spectat, et quomodolibet spectabit in futurum, firmiter, et

inviolabiliter observari, et adimpleri, nec ab illius observantia, et adimplemento ullo unquam tempore recedi debere mandamus.

Praeterea hisce nostris Apostolicis Literis ea iterum ad observationem revocari volumus, ac, quatenus opus sit, denuo adprobamus, et sancimus, quae per Praedecessores Nostros, ac praesertim per felicis recordationis Alexandrum VII. in memorato Decreto diei 27. Septembris 1659., illiusque declaratione edita sub die 20. Julii 1660., necnon per fel. recor. Benedictum XIV. sua Constitutione, quae incipit = *in Throno Justitiae* = atque alias per Sacrorum Rituum Congregationem praescripta fuerunt de usu Pontificalium Praelatis Episcopo inferioribus, et Canonicis attributo.

Quocirca Venerabilibus Fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, et Episcopis, aliisque locorum Ordinariis per Apostolica scripta mandamus, ut praesentes nostras Literas, atque omnia, et singula in eis statuta faciant auctoritate nostra debitae executioni demandari, illasque inviolabiliter observari, contradictores, et inobedientes quoslibet, per opportuna juris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo.

Praesentes autem Literas semper, et perpetuo validas, et efficaces existere, et fore, ac nullo unquam tempore de subreptionis, obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostrae, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, invalidari, retractari, aut in jus, vel controversiam vocari, nec sub quibusvis similium, vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus per Nos, et Sedem Apostolicam praedictam sub quibuscumque tenoribus, et formis, ac cum quibusvis clausulis, et decretis, etiam motu proprio factis, et faciendis, comprehendi, vel confundi, sed semper ab illis excipi, et quoties illae emanabunt, toties in pristinum, et validissimum statum restitutas, repositas, et plenarie reintegratas fore, et esse, suosque plenarios effectus sortiri, et obtinere.

Sicque, et non alias per quoscumque Judices ordinarios, vel delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam Causarum Palatii Apostolici Auditore, ac praefatae S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, Vice-legatos, dictaeque Sedis Nuncios judicari, et definiri debere, et quidquid secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, irritum, et inane decernimus.

Non obstantibus quibusvis editis, vel edendis specialibus, vel generalibus Constitutionibus, et ordinationibus Apostolicis, et quatenus opus sit, Ecclesiarum, quarum Capitulis Pontificalia Insignia concessa repериuntur, etiam juramento confirmatione Apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis, et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis, et Literis Apostolicis, quibusvis personis in genere, vel in specie, aut alias in contrarium praemissorum quomodolibet forsan concessis, confirmatis, et innovatis, quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, et expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita for-

ma ad hoc servanda foret, eorum tenores praesentibus pro plene, et sufficienter expressis, et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, latissime, et planissime, ac specialiter et expresse, necnon opportune, et valide ad praemissorum validissimum effectum, ac vice dumtaxat harum quoque serie derogamus, caeterisque contrariis quibuscumque.

Volumus autem, ut praesentium Transumptis, seu Exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarii publici subscriptis, et sigillo Personae in Ecclesiastica Dignitate constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae adhiberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae, vel ostensae.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae adprobationis, confirmationis, commissionis, decreti, mandati, derogationis, et voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri et Pauli Apostolorum ejus, se noverit incursurum.

Datum Romae apud S. Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicae millesimo octingentesimo vigesimo tertio, quarto nonas Julias Pontificatus Nostri anno vigesimo quarto.

H. Cardinalis Consalvus

A. Benigni Sub Dat.

Visa de Curia = D. Testa

Loco ✠ Plumbi

F. Lavizzarius

4444. PANORMITANA.

Cathedralis Panormitanae Caeremoniarum Magister Sacrorum Rituum Congregationem de, et super nonnullis quaestionibus duxit consulendam, et sequentibus Dubiis responsa EE. PP. eidem Praepositorum efflagitavit.

I. Universi utriusque Siciliae Regni Populi inter Sanctos Patronos elegerant, atque adsciverant S. Antonium Patavinum Conf., electione approbante, et confirmante SSmo D. N. Pio VII. P.M., qui sub die 2. Junii 1801. Sancti praedicti Festum in iisdem Regnis sub utroque praecepto servandum edixit rit. dup. 1. class. cum octava pro Clero saeculari, et absque octava pro Regularibus. Interea sub die 10. Aprilis 1818. datae sunt Literae Apostolicae pro observantia, et reductione Festorum in Siciliarum Regnis, in quibus quoad SS. Patronos sancitum est = Pro Urbe vero Neapolis tantum retineantur Festa S. Januarii, et Antonii de Padua; ac pro Urbe Panormi Festum S. Rosaliae Virg., assignato die Festo Patronorum peculiarium locorum, et Civitatum, proxime sequente die Dominico. Hinc Dubium primum = *An in universa parte Regni trans pharum Festum S. Antonii transferendum sit cum respectiva celebratione Officii, Missae, et Octavae ad proximum diem Dominicum; vel fa-*

ciendum in propria die 13. Iunii cum Octava, sed sine praecepto abstinendi ab operibus servilibus, et adstandi Sacro? (a)

II. In Breviarii Rubricis legitur = „ In die Octava Epiphaniae ad Laudes, per Horas, et ad Vesperas etc. Si Octava Epiphaniae venerit etc. „ Quando autem Septuagesima venerit in prima Dominica post octavam „ Epiphaniae, tunc in primo Sabbato post octavam non impedito Festo novem Lectionum, alioquin prima die post octavam, fiet Officium de „ Feria, in qua ponuntur responsoria 1. noct. Dominicae II. post Epiphaniam, et tres Lectiones leguntur de Homilia ejusdem Dominicae cum „ ejus Antiphona *ad Benedictus*, et Oratione. Festum vero semidupl. in „ ea occurrens transfertur ad 1. diem similiter non impeditam „ Infra octavam Epiphaniae alicubi occurrit Festum S. Patroni Principalis cum octava, post octavam Epiphaniae vero dies occurrit infra octavam d. S. Patroni, et quia Sabbatum impeditum est festo IX. Lectionum, ideo, posita Breviarii Rubrica, locus factus est secundo Dubio, quod ex quatuor coalescit quaesitis.

1. *An Officium dictae Dominicae secundae faciendum sit in supradicta die infra Octavam, sine commemoratione octavae, sed cum precibus, suffragiis, et commemoratione de Cruce; sicut fit quando in aliqua die infra octavam occurrit Feria IV. Cinerum, et quando infra Octavam Sanctae Scholasticae, et S. Benedicti Abbatis, occurrit Dominica Quadragesimae, et in Choro recitandum sit Officium B. M. V., et Defunctorum pro prima die mensis non impedita; et in Cathedrali, et Collegiatis dicendae sunt duae Missae, una pro defunctis post Laudes, aut post Primam, altera de dicta Dominica secunda post Sextam sine* Gloria, *sine* Credo, *et cum tribus Orationibus prima de Dominica, secunda* Deus, qui salutis etc. *tertia Ecclesiae, vel pro Papa,*

(a) Simili dubio a S. R. C. provisum jam fuerat in Aquilana *sub die* 18. *Octobris* 1718. (num. 4404. *ad dub.* 1.) Cum enim vigore Brevis expediti *die* 10. *Aprilis ejusdem anni* super reductione Festorum pro utriusque Siciliae Regnis, illud S. *Antonii Patavini* retinendum sit sub utroque praecepto in propria die dumtaxat Neapoli; ideo idem Sanctus in aliis Civitatibus, et locis, in quibus non est peculiaris Patronus, etsi retineat juxta concessionem ritum primae classis, amoveri tamen non debet a die in Directorio assignata, neque ad sequentem Dominicam transferri, sed dempto onere interessendi Sacro, et abstinendi a servilibus: translationem vero obtinebit ad proximam Dominicam, ubi principe Patronatu gaudet, veluti in laudato Brevi de Patronis principalibus locorum sancitum est, (vide *adnotationem* ad laudatum Decretum 18. *Octobris* 1818. *tom.* 6. *part.* 1. *pagina* 108. hujus collectionis), nisi Episcopus juxta facultates locorum Ordinariis tributas in altero Brevi expedito *die* 15. *Octobris ejusdem anni*, servataque forma ibi praescripta, indulgeat, ut Festum S. *Antonii Patavini*, ubi Patronus principalis est, propriam sedem retineat.

nisi occurrat commemoratio simplicis, cum praefatione de Communi, vel de Octava, si habeat proprium colorem viridem?

2. *Vel faciendum Officium de dicta die infra Octavam cum nona Lectione de Homilia, et Commemoratione Dominicae secundae, absque precibus, suffragiis etc. Missa vero de Dominica cum commemoratione de infra Octavam cum praefatione Communi vel de Octava, [illegible] propr., et in fine* Benedicamus Domino, *color. Alb.?*

3. *Vel faciendum Officium dictae Dominicae secundae, cum Commemoratione Octavae sine precibus, suffragiis etc.?*

4. *Vel si post Octavam Epiphaniae occurrat supradicta dies infra Octavam in una die, et semiduplex in altera die, Officium Dominicae secundae reponendum in die, in qua faciendum est de die infra Octavam, vel in die, in qua occurrit semiduplex?* (a)

(a) Cum celebriores rerum liturgicarum Scriptores non unam, eamdemque sententiam quoad propositum dubium sequantur, imo in longe diversas abeant opiniones; scite S. C. satius duxit ampliare judicium, et uberius exquirere votum, ut expensis rationum momentis, quibus innituntur diversa Doctorum placita, rem, quae adhuc in incerto versatur, tandem sua auctoritate definiat. Argumenta, quae in utramque partem afferuntur, vel aequale habent pondus, vel vix in minimo differunt. Cum enim dies infra Octavas communes ullo gaudeant privilegio, si illud excipias, quod non admittunt semiduplicia translata, ideo videtur, quod, si dies aliqua infra Octavam occurrat in decimam quartam Januarii, eo anno, in quo anticipanda est *Dominica II. post Epiphaniam*, quia nulla infra hebdomadam dies est non impedita Festo novem lectionum, omittenda sit, ut locus fiat *Officio anticipatae Dominicae*. Nam si dies infra Octavam cedit semiduplici occurrenti; multo magis cedere debet Officio, quod ex praescripto Rubricae e loco suo amovet semiduplex occurrens. Haec est sententia cl. Gavanti *ad Rubricas Breviarii sect. 6. cap. 8. num. 5* = *si Octava celebretur in ea hebdomada tunc fiat prima die de Feria, quia dies infra Octavam cedit semiduplici, ergo a fortiori etiam huic Officio Dominicae secundae* = Adversus Gavantum surgit Guyetus *lib. 4. cap. 18. num. 14.* = *in ullo*, inquit, *me repugnatiorem habet Gavantus, quam in hacce responsione*, et mordicus tenet, Officium de infra Octavam omitti non debere, ut locus fiat anticipationi Dominicae, tum quia Octava est Festi continuatio, tum etiam quia nequit transferri. Ideo in casu regulam sumendam esse vult a Rubrica, quae modum jubet tenendum in occursu diei infra octavam cum aliqua vigilia; *ut*, videlicet, *fiat Officium de die infra Octavam cum nona Lectione, et Commemoratione Dominicae: Missa vero non erit de Octava, sed de ipsa Dominica sine Gloria, et Credo, cum Commemoratione Octavae* = Guyetum sequitur Meratus, et hac in parte a Gavanti opinione recedit: veruntamen adversus utrumque Gavanti sententiam tuetur Cavalerius *tom. 2. c. 14 decret. 2. num. 59. et sequen.*, ac pluribus impugnat,

III. Die 6. Junii est Festum S. Noberti Ep. et Conf. Patroni Principalis rit. 1. class. cum octava ; die verò 12. dicti est S. Joannis a S. Facundo Conf. Patron. Principal. ejusd. ritus . Accidit quandoque , ut die 6. Junii occurrat Festum Pentecostes , ideoque duo Festa Patronorum transferenda sunt ad primam diem non impeditam juxta Rubricas , et in dicto mense dies non impediti post Octavam Pentecosten sunt 15. 16. 17. 18., tunc de S. Norberto Octava jam elapsa est , non item de S. Joanne a Sancto Facundo , ideò quaeritur .

refellitque Guyeti argumenta. Rationes per ipsum allatae tanti momenti visae sunt mihi ,ut , nisi S.C. ampliasset judicium , Gavanti sententiae protinus adhaererem . Convenio tamen cum Guyeto in ea parte , in qua carpit Gavantum , = *quia subjicit omittendas preces cum suffragiis ratione Octavae . Quis enim unquam docuit , ut fiat Officium de Feria , ut in Psalterio sine precibus , aut suffragiis , maxime de Cruce , qui est veluti Officii ferialis proprius character , et nota praecipua ?* Si hoc demas , in quo forte erravit Gavantus , non video , cur nam acriter impugnanda esset ejus opinio , qua sustinet praeferendum esse hoc in casu Officium feriale , et anticipationem Dominicae secundae alteri Officio de die infra Octavam . Imo , si bene sentio , Gavanti opinio proximius accedit praescripto Rubricae , quae , impedito Sabatho ante Dominicam Septuagesimae Festo novem Lectionum , ponit Officium Dominicae II. post Epiphaniam in die XIV. licet impedita Festo S. Hilarii rit. semidup. , cujus proinde translationem jubet . Atque hic advertendum *praeceptiva* esse *verba* , quibus utitur Rubrica = *in primo Sabatho post Octavam non impedito Festo novem Lectionum , alioquin prima die post Octavam FIAT OFFICIUM DE FERIA . . . . Festum vero semiduplex in ea occurrens , TRANSFERATUR* etc. Impe ativum verbum *FIAT* procul dubio *praeceptivum* est . Si *praeceptivum* , haud licet a praescripto recedere . Praeterea si obtineret Guyeti , et Merati opinio , non anticipatio Dominicae , sed dies infra Octavam , secus ac Rubricae disponunt , ad aliam diem amandaret semiduplex occurrens . Utique integra Octava habetur , et est ejusdem Festi continuatio ; utique , si impedimentum occurrat , quod non admittat Officium , vel Commemorationem de infra Octavam , nequit translatione suppleri quod omissum est . Quid tamen inde ? Nonne idipsum accidit , dum solemniora Festa incidunt in dies infra Octavam ? Nonne integra perit Octava , si Festum Octavam habens ultra istam transferri contingat ? Nonne omnino cessat , advenientibus solemnioribus Festis , quae omnes Octavas excludunt , et jam incaeptas cessare jubent ; quod etiam accidit dum leguntur Antiphonae majores ante Festum Nativitatis Domini , vel dum tempus incipit quadragesimali jejunio consecratum ? Cur igitur solo hoc in casu tam singulari privilegio gaudere debebit dies infra Octavam , ut simul impediat anticipationem Dominicae , quam Rubrica ponit in die XIV., et ab hac amoveat occurrens Festum semiduplex , quod vigore Rubricae cedere debet dumta-

Utrum reponendum sit primò Festum S. Norberti, vel Festum S. Joannis a S. Facundo cum residuo Octavae, quia dies 15. est dies infra octavam S. Joannis a S. Facundo, et dies infra octavam, et dies octavae reputantur tamquam una dies? (a)

xat anticipationi Dominicae? Nonne habuit Commemorationem infra Octavam Epiphaniae? Nonne habere debebit Officium, vel saltem Commemorationem, si qui dies post decimam quartam ad Octavae terminum supersint? Haec, et alia, quae possent afferri argumenta me quasi impellunt in Gavanti sententiam. Ideo, quousque secus non definiat S. C., mihi videtur omittendum esse Officium, et Commemorationem diei infra Octavam, et faciendum Officium feriale cum precibus, et suffragiis consuetis. Si ita fiat, fiet ad sensum Rubricae, quae, ut ait idem Gavantus, transferendum praecipit Festum semiduplex cadens post Octavam Epiphaniae, impedito Sabatho Officio novem Lectionum, duplici de causa. *Primo, ut, ordine historico servato, de vita Christi, legatur post ejusdem Baptismum primum miraculum in Cana Galileae factum, antequam quidquam aliud in sequentibus Dominicis de eo narretur. Secundo, ut Officium, et Responsoria Dominicarum post Epiphaniam semel dicantur suo proprio tempore, nec omittantur omnino* = Responsoria autem, quae de anticipata Dominica feriali Officio conveniunt, recitari nequirent, si ut Guyetus contendit, faciendum Officium esset de die infra Octavam cum nona Lectione, et Commemoratione Dominicae.

(a) Si standum esset literaliter Rubricae generali, huic Dubio respondendum fuisset *Affirmative ad primam partem, Negative ad secundum*, videlicet prius translatum reponendum esse in primam diem non impeditam: sed quoniam, dum Rubricae dispositae fuerunt, nec translationes tam frequentes erant, neque tot Festa decorabantur Octava, data equidem fuit regula generalis, sed non omnes casus contemplati fuerunt, qui contingere imposterum poterant ex adjectione Festorum, et Octavarum. Ideo S. C. tuendis Ritibus praeposita, quae Rubricarum interpres est juxta diversas contingentias id declarat, quod forte, non videtur sufficienter expressum, et iis, quae non fuerunt praevisa, opportune consulit. Talis est casus, qui in dubio proponitur, et decisus fuit in una *Ordinis Carmelitarum Excalceatorum Provinciae Lusitaniae sub die 13. Martii* 1804. Primum enim ampliatum fuit judicium; mox vero, re maturius discussa, definitum fuit, *quod in concursu duorum Festorum, quae gaudeant Octava, et transferenda sunt, illud in repositione praevaleat, quod, licet posterius sit, diem tamen liberam habet infra suam Octavam*. Non est enim privandum eo, quo gaudet privilegio habendi Officium, seu Commemorationem in diebus, qui de Octava supersunt; quo sane privilegio frui nequeunt Festa anteriora, quorum Octava suum jam terminum habuit. Quoniam igitur casus, de quo in dubio, idem est, ideo ob identitatem rationis eidem non alia conveniebat responsio.

IV. Rubrica Breviarii die 8. Novembris Octava omnium Sanctorum, sic se habet „ Vesperae a Capitulo de sequenti, scilicet de Dedicatione „ Basilicae SSmi Salvatoris, dup. min. cum commemorat. praecedentis, „ hoc est omnium Sanctorum „ die autem 18. ejusdem, ait „ Festum „ Dedicationis Basilicarum SS. Apostolor. Petri et Pauli dup. min. Vesperae a Capitulo de sequenti, id est de S. Elisabeth Vid. dup. min., cum „ Commemorat. praecedentis Festi Dedicationis „. Ex quo quaeritur. *Utrum in dictis casibus, et similibus, faciendum sit a Capitulo, ut disponit Rubrica supracitata, an Vesperae debeant esse integrae de Dedicatione Basilicarum cum commemoratione praecedentis, vel sequentis ejusdem, ob ritus praestantiam, et dignitatem Basilicarum?* (a)

V. Cum Rubricarum dispositio, et Tabella concurrentiae semper, et ubique servanda omnino sit; Quaeritur.

(a) Nemini dubium, quod in casibus expositis, et similibus, fieri debeat in primis, et secundis Vesperis a Capitulo. Siquidem de qualitate Festi Dedicationis Ecclesiae omnino silent Rubricae, ideo nec quaestio fieri debet de majori, vel minori dignitate. Quidquid enim sit de aliqua antilogia, quae occurrit in variis S. R. C. Decretis, quorum quaedam eo innitebantur principio, quod Dedicatio sit Festum Domini; ultimis tamen decisionibus inhaerendum est. Etenim maturiori examini quaestione subjecta, cum praefatum Festum (dato etiam quod sit Festum Domini) non primariis, sed secundariis adnumerandum veniat, satius visum est servare ordinem Tabellae duplicium primae classis, quae praefatum Dedicationis Festum praefert dumtaxat Patrono, et Titulo Ecclesiae (quod ita est intelligendum, dummodo Patronus, vel Titulus Ecclesiae non sint majoris dignitatis) vide ultima decreta in *una Ordinis Clericorum Minorum Villae Matriten. Toletanae Dioecesis ad dub.* 3. *et* 4. *sub die* 13. *Martii* 1804., *et in Brixien. ad dub.* 9. *et* 10. *sub die* 20. *Septembris* 1806. (*num.* 4342., 4350.). Praeterea notandum est, quod casus in dubio expositus non est de concurrentia Dedicationis, ubi obtinet ritum duplicem primae classis, cum alio Festo aequalis ritus; verum de duplici minori: quamobrem subintrat regula tradita in Tabella de concurrentia *sub numero* 5., quae jubet Vesperas esse dimidiandas. Quamquam nonne ita praesertim est in speciali Rubrica Breviarii *sub die* 9. *Novembris, et* 18. *ejusdem mensis*? Nonne ita sancitum legitur ab hac Sacra Congregatione in *Romana* 12. *Julii* 1664 (num. 2131. *ad* 1.), *et in Maceraten.* 22. *Januarii* 1678. (num. 2702.)? In primo namque respondit = *Servari Rubricas generales in concurrentia duplicium minorum* = et in altero ad quaesitum = An in secundis Vesperis Dedicationis Basilicae S. Petri debeat a Capitulo fieri de Officio duplici S. Elisabethae viduae? jussit = *servari Rubricam Breviarii Romani, quae disponit, a Capitulo de S. Elisabetha* = Quae igitur dubitandi ratio? Praestantia Basilicarum Lateranensis, Vaticanae, et Ostiensis efficit, ut de harum Dedicatione fiat speciale Officium sub

An, concurrente die Octava Dedicationis Ecclesiae, Sanctorum Angelorum, S. Joannis Baptistae, S. Joseph, et SS. Apostolorum cum alio duplici min. ejusd. ritus, sed inferioris dignitatis, Vesperae sint dimidiandae, vel integrae persolvendae de die Octava Dedicationis Ecclesiae, de Sanctis Angelis, de S. Joanne Baptista, de S. Joseph, et SS. Apostolis? (a)

VI. Eadem similiter ex causa sciscitatur.

An Festis secundariis Sanctorum Angelorum, S. Joannis Baptistae, S. Joseph, et SS. Apostolorum, concurrentibus cum Sanctis ejusdem ritus, sed inferioris dignitatis, Vesperae sint dimidiandae, vel integrae persolvendae de Sanctis Angelis, de S. Joanne Baptista, de S. Joseph, et de Sanctis Apostolis?

VII. Rubrica Breviarii die 28. Augusti „ S. Augustinus Episc. Conf. „ Doctor dupl. min. „ Vesperae a Capitulo de sequen., seu de decolla- „ tione S. Joannis Baptistae dupl. min. cum commemoratione praeceden- „ tis. Die 29. Augusti decollatio S. Joannis Baptistae dupl. min. Vespe- „ rae a Capitulo de sequen., seu de S. Rosa Limana dupl. min. cum Comme- „ moratione praecedentis, seu decollationis S. Joannis Baptistae „. Porrò Festum decollationis fuit elevatum ad ritum dupl. maj.; quibus positis, oritur dubium.

Ubi Festum S. Augustini est dupl. maj., et Festum S. Rosae Limanae est dupl. maj.; Utrum Vesperae sint persolvendae a Capitulo juxta Rubricas Breviarii, vel integrae de decollatione S. Joannis Baptistae?

VIII. Cum Congregatio Sacr. Rit. fuerit requisita, quid faciendum, occurrente Festo Dedicationis Ecclesiae cum altero S. Silvestri, jam respondit sub die 23. Januarii 1745. Rursus rogata: An de Sanctis, qui in fine anni supersunt rit. dupl., vel semidupl. facienda sit Commemoratio etc., die 18. Decembris. 1779. respondit. Cumque non pauci existiment rit. dup. min. in Orbe Catholico universo, sed non immutat praescriptum Rubricae.

(a) Cum in hoc dubio quaeratur de die Octava concurrente in Vesperis cum Officio dup. min. eadem Tabella *sub eodem num.* 5. dat regulam servandam, et Vesperas dimidiandas jubet. Ab eadem recedendum non est, nisi in diebus octavis Festorum, quae recensentur in adnotationibus ad eamdem concurrentiae Tabellam. Excipiuntur etiam Octavae Festorum B. M. V. ut S. C. declaravit sub *die* 1. *Martii* 1681. *in una Ordinis Canonicorum Regularium Lateranensium* (num. 2794. *ad* 3.). Etsi vero Vesperas Angelorum, quae celebrantur sub rit dup. min., in concursu cum Festo aequalis ritus non esse dimidiandas pluries S. R. C. responderit, ut ex decretis relatis *sub num.* 2794. *ad* 2. 3023. *ad* 4., 3544., 3602. *ad* 6., 3621. 3693.: id tamen non aeque obtinet in die Octava, quia, ut supra notatum est, coarctatur privilegium ad Octavas in Rubrica enumeratas, et ad illas Festorum B. M. V.

de SS. semiduplicib. non esse faciendam, quia sic disponunt Rubricae; sequens proponitur dubium variis partibus efformatum.

1. *An de dictis Sanctis rit. dup. min., vel maj., qui in fine anni supersunt, et occurrunt in Festis 1. vel 2. class., exceptis tantum ultimo triduo majoris hebdomadae, Festis Paschae, et Pentecostes, cum duobus sequentibus diebus, facienda sit commemoratio in 1. et 2. Vesp., et in Laudibus, et legenda sit IX. Lectio ad Matutinum, ex omnibus Lectionibus propriis ad modum unius, exceptis illis trium Lectionum, Festo, et Octava Corporis Christi, et quoties legenda occurrat IX. Lectio de Homilia super Evangelium?*

2. *An de dictis Sanctis rit. dup. min., vel maj. occurrentibus in Festis 1. vel 2. classis, facienda sit commemoratio in Missis privatis et solemnibus, vel in Missis privatis tantum, vel neque in Missis privatis, neque in solemnibus?*

3. *An de dictis Santis rit. dup. min., et maj. facienda sit commemorat. in 2. Vesp. Feriae 3. Paschae, et Pentecostes in casu, quod de ipsis facienda sit commemoratio in die sequenti?*

4. *An de Sanctis rit. dup. min. et maj. facienda sit commemoratio in 1. et 2. Vesp. et in Laudib., si occurrant in Festis Ascensionis, et Corporis Christi?*

5. *An de dictis Sanctis rit. dup. min. et maj. occurrentibus in Festis Ascensionis, et Corporis Christi facienda sit Commemoratio in Missis privatis, et solemnibus, vel tantum in Missis privatis, vel neque in Missis privatis, neque in solemnibus?*

6. *An de Sanctis rit. semidupl., qui in fine anni supersunt, et occurrunt in Festis 1., vel 2. class., exceptis tantum ultimo Triduo majoris hebdomadae, Festis Paschae, et Pentecostes cum duobus sequentibus diebus, facienda sit Commemorat. in 1. et 2. Vesp., et in Laudibus, et legenda IX. Lectio ad Matutinum composita ex omnibus Lectionibus propr. ad modum unius, exceptis illis trium Lectionum, Festo, et Octav. Corporis Christi, et quoties occurrat IX. Lectio de Homilia super Evangelium?*

7. *An de dictis Sanctis rit. semidupl. occurrentibus in dictis festis 1. et 2. clas. facienda sit Commemorat. in Missis privatis, et solemnibus, vel tantum in privatis, vel neque in privatis, neque in solemnibus?*

8. *An de dictis Sanctis rit. semidupl. facienda sit Commemorat. in secundis Vesperis feriae III. Paschae, et Pentecostes, in casu, quod de ipsis facienda sit in die sequenti?*

9. *An de dictis SS. rit. semidupl. facienda sit commemorat. in 1. et 2. Vesp., et Laudibus, si occurrant in Festis Ascensionis, et Corporis Christi?*

10. *An de dictis Sanctis rit. semidupl. occurrentibus in Festis Ascensionis, et Corporis Christi, facienda sit Commemorat. in Missis pri-*

vatis , et solemnibus , vel tantum in privatis , vel neque in Missis privatis , neque solemnibus ? (a)

IX. Quaestio sepe exorta est , utrum in Missa de requiem , cum paramentis nigris celebrata , post communionem Celebrantis administrari possit Fidelibus adstantibus Eucharistia cum particulis praeconsecratis ; asserentibus nonnullis posse 1. quia in operibus Ferdinandi Tetami Decretum S. C. diei 2. Septembris 1741., tamquam apocriphum habendum esse dicatur ; 2. quia affirmativum fuit responsum Josephi Dini Apostolicar. Caeremoniar. Magistri sententiae innixi Benedicti XIV. in suo opere de Sacrificio Missae : ut autem omnis hac de re tollatur scrupulus , quaesitum fuit .

An pro certa tenenda sit Sententia affirmativa Benedicti XIV. et Tetami , vel supradictum Decretum sub die 2. Septembris 1741. ? (b)

(a) Haud opus erat, ut S. C. singulis responderet quaesitis in hoc dubio propositis ; nam in Decretis , quae dari jussit , quaeque habentur in nostra collectione *sub numeris* 4229. et 4246. similes petitiones leguntur , et singulis opportunae dantur resolutiones .

(b) Nemini dubium , quod Decretum diei 2. Septembris 1741. genuinum , et authenticum sit . Inter alia quaesita , quae comprehenduntur in dubio 4. , postremum est = *possunt ne in Missa de Requiem consecrari hostiae infra eam distribuendae ?* et Sacra Congregatio non directe huic quaesito respondit , sed potius regulam dare voluisse videtur servandam quoad Communionem Fidelibus praebendam in Missis de requiem . En responsum . *In Missis itidem defunctorum , seu , ut verbis utar Decreti , in paramentis nigris non ministratur Eucharistia per modum Sacramenti , extrahendo Pyxidem a custodia , potest tamen ministrari per modum Sacrificii , prout est , quando Fidelibus praebetur Communio cum particulis infra eamdem Missam consecratis* = (vide num. 3970. ad 4.) atque hoc pacto indirecte propositam quaestionem solvit , directe vero legem servandam indixit . Hic autem quaeri posset : quodnam Decretum illud sit , de quo in praefato responso , videlicet = *seu , ut utar verbis decreti , in paramentiis nigris ?* = Fateor me hujusmodi decretum minime reperiisse in Sacrae Congregationis Regestis . Forte qui jussus fuit suum pandere votum , digitum intendit in supposititium decretum , quod dicitur datum *anno* 1705. et legitur in Calendario Ecclesiae S. Mariae de Pace Canonicorum Regularium Lateranensium *pro anno* 1736., videlicet = *Sacerdos in Missa de Requiem non potest populo ministrare Eucharistiam cum particulis existentibus in Pyxide ; potest tamen ministrare particulas a se consecratas in eadem Missa . S. R. C. die 2. Augusti* 1705. ; in hoc tamen non leguntur verba *in paramentis nigris* . Veruntamen quid juvat in hoc immorari, et persequi decretum, cujus ne vola quidem , aut vestigium in S. R. C. codicibus ? Quatenus autem praefatum decretum authenticitatis nota non caruisset , Sapientissimus *Cardinalis Ferrarius* , instaudo in ordinario conventu *anni* 1711. , ne co-

X. Coecutientibus Sacerdotibus Apostolica Sedes consuevit concedere Indultum celebrandi Missam Votivam B. M. V., et de Requiem; dubium oritur.

An dictus Sacerdos in semiduplicibus, et Feriis simplicibus teneatur sub gravi celebrare Missam de Requiem, vel possit ad arbitrium semper celebrare Missam B. M. V.?

pia fieret alterius decreti *anni* 1701. Communionem in Missis de Requiem omnino vetantis (vide Benedictum XIV. de Sacrificio Missae *lib.* 3. *cap.* 18. *num.* 10. 11. 12.) illud produxisset, quo nihil aptius ad suam sustinendam sententiam; et forte etiam allatae distinctionis modum comprobasset. Nobis satis est, quod genuinum, et authenticum sit *Decretum anni* 1741., quin simus soliciti de aliquibus verbis praeter necessitatem adhibitis, et insertis, veluti illa sunt, *seu, ut verbis utar decreti, in paramentis nigris*, quae S. C. decisionem minime afficiunt. Tota stat ratio in discrimine, quod ponitur inter Communionem administratam per modum Sacrificii, aut per modum Sacramenti; congruit namque, ut petentibus Sacra Eucharistia praebeatur ex particulis in eadem Missa consecratis, tum quia ita intelligenda videtur adhortatio Tridentinae Synodi *Sess.* 22. *cap.* 6. *de Sacrificio Missae*: tum etiam quia Oratio *Supplices te rogamus* legenda in Canone, peracta consecratione, expresse loquitur de participatione ejusdem Sacrificii = *ut quotquot ex hac Altaris participatione Sacrosanctum Filii tui Corpus, et Sanguinem sumpserimus*. Quis forte contra consurget, et reponet, nihili fieri oportere argumentum ex Canonis Oratione desumptum; quia, si valeret, nec congrueret Eucharistiam ministrare cum praeconsecratis particulis, etiam in Missis ferialibus, et de Sanctis. Non ego repugno, neque contendo S. C. illud posuisse discrimen, quia prorsus illicitum putasset praeconsecratas particulas Fidelibus ministrare in Missis vel de Sanctis, vel ferialibus: contendo tamen per illam distinctionem significare voluisse, decens non esse, ut cum paramentis nigris aperiretur Tabernaculum ad extrahendam Pyxidem pro Communione Fidelium. Quidquid vero sit, et quocumque motivo S. C. mota fuerit ad illud ponendum discrimen inter modum, et modum, probans unum, rejiciens alterum; satis nobis est, quod dubitari nequeat de authenticitate decreti. Quamobrem istud, usque dum alio posteriori revocatum, aut declaratum non fuerit, dat regulam servandam. Nihilominus quaestioni propositae S. C. non respondit, sed satius duxit ampliare judicium, remque maturiori examini subjicere; tum quia non infimae, imo summae auctoritatis Scriptores, (quos inter principem locum tenet Benedictus XIV., quem certe latere nequibat decretum *anni* 1741., cum ejus opus de Sacrificio Missae latine redditum recusum Romae fuerit, multo post, scilicet anno 1748.) contrariam sententiam et tuentur, et pluribus rationibus sustinent, tum etiam quia non una, eademque est apud omnes Ecclesias, et Sacerdotes consuetudo. Expectandum est igitur novum S. C. Decretum, quo vel illud *anni* 1741. con-

XI. Tempore, quo ad S. Sedem non patebat accessus, Sacerdos coecus ab Episcopo, hanc facultatem a Summo Pontifice habente, indultum habuit celebrandi Missam votivam B. M.; sed in Decreto omissa fuit obligatio assistentiae alterius Sacerdotis in peractione Sacri. Hinc nacta occasio dubitandi.

1. *An dictus Sacerdos teneatur sub gravi recurrere ad S. C. Concilii, et interim se abstinere a celebratione Missae?*

2. *Et an teneatur sub gravi uti assistentia alterius Sacerdotis, quamvis in Decreto apposita non fuerit dicta obligatio?*

3. *An dictus Sacerdos possit semper celebrare Missam votivam B. M. V. a Pentecoste ad Adventum, vel assignatam secundum tempus?*

XII. In Decreto concessionis Officiorum SSmi Redemptoris recitan. Dominica 3. Julii; Maternitatis, ac Puritatis B. M. V. pro Dominicis 2. et 3. Octobris, legitur = „ Quoties aliqua ex supracitatis Dominicis fuerit „ impedita Officio potioris juris, et aequalis ritus, Officium eidem affi- „ xum transferri licite valeat in proximiorem diem non impeditum, serva- „ ta rubricarum dispositione, de translatione Festorum „ Ideoque.

Si aliqua ex enunciatis Dominicis fuerit impedita Officio aequalis ritus, sed inferioris dignitatis; an transferendum, vel faciendum est Officium supraenunciatum concessionis?

XIII. Legitur in Rubrica generali Missalis de ritu servando in celebratione Missae §. *V. de Oratione num.* 2. „ cum nominatur . . . . caput in- „ clinat, et similiter ubicumque nominatur nomen B. M., vel Sanctorum, „ de quibus dicitur Missa, vel fit Commemoratio etc; Quando infra Octa- „ vam Sanctorum, qui nominantur in Canone, occurrat Festum 1. vel 2. „ class., de dictis Sanctis non fit commemoratio „ Posita Rubrica, requiritur.

An inclinandum sit caput, quando nominantur in Canone Sancti,

firmet, et ab omnibus servari jubeat; vel potius, ne divisiones fiant, et exoriantur scandala, indulgeat, ut quae in Ecclesiis invaluit consuetudo, et praxis, quae huc usque obtinuit, servari possit, et valeat. Interim, donec novum non prodeat Decretum, quo componantur quaestiones, et dissensionibus opportunum afferatur remedium, congruit, ut, ubi fieri potest sine admiratione Fidelium, praefati Decreti anni 1741. servetur dispositio. Porro novum non est, ut S. C. prudenti aliqua discretione utatur in iis, quae in sacris ritibus quamdam possunt aut moderationem, aut indulgentiam admittere, ad effectum evitandi admirationem, offensionem, et scandala. Ita, ut exemplo utar, licet rogata in una Senarum = *An super Altare, in quo Sanctissimum Sacramentum expositum est, Crux de more collocari debeat?* sub die 14. Maji 1707. respondisset: *nunquam omittendam Crucis cum Imagine Crucifixi apposita collocationem* = nihilominus reformandam non esse, ubi inolevit, contrariam consuetudinem, et quamlibet Ecclesiam in sua praxi relinquendam esse, *in eadem Aquen. die* 12. *Septembris* 1741. declaravit.

qui nominantur in Canone, si sint rit. semidupl. et Missa dicitur de Requiem, num inclinandum sit caput, quando in Canone nominantur dicti Sancti? (a)

XIV. In Canone Missae infra actionem nominatur S. Joannes Apostolus, et Evangelista; in Oratione *Nobis quoque peccatoribus*, dicitur „ cum Joanne „ nascitur exinde dubium.

Si Missa dicitur, vel fit commemoratio dicti Sancti, qui nominatur in Canone: quandonam caput est inclinandum? quando nominatur, aut commemoratio fit de S. Joanne Baptista, vel quando Missa dicitur, vel commemoratio fit de S. Joanne Apostolo; et Evangelista? (b)

(a) Missa defunctorum, sive, ut dicitur *de Requiem*, nihil habet commune cum Officio diei; ideo si celebretur dum licet, infra octavam alicujus Sancti, qui in Canone habet locum, non est a Sacerdote caput inclinandum, dum ejusdem nomen in Canone occurrit.

(b) Jure merito de hoc dubio rogati EE. PP. Sacris Ritibus tuendis praepositi satius duxerunt ampliare judicium, ut de re difficillimae solutionis deliberarent. Nam expedite definiri haud posse videtur, quinam ille sit *Joannes*, qui nominatur in Canone post *Nobis quoque peccatoribus*. Scriptores in diversas abeunt sententias; alii putant esse *Joannem Baptistam*, alii *Evangelistam* volunt, nec desunt, qui arbitrantur *S. Marcum* intelligi, qui et *Joannes* est appellatus. Si meum, qualiscumque sit, liceat expromere sensum, crederem illis potius numero, et auctoritate potioribus adhaerendum, qui non alium intelligendum esse existimant, praeter *Joannem Baptistam*. Pro hac sententia longe plures validae congruentiae concurrunt, et argumenta cùm positiva, tùm negativa: imo haec forte potiora sunt, utpote quae plane suadent, intelligi haud posse vel *Joannem Evangelistam*, vel *Joannem Marcum*. Non primum, quia jam locum habuit cum Apostolis; et Benedictus XIV. *de Missae Sacrificio, lib. 2. cap. 18. num. 5.* rejicit sententiam illorum, qui, ob mysticas rationes, eum bis in Canone nominari opinantur, scilicet *in prima Oratione propter Apostolatus dignitatem, in altera propter Virginitatis privilegium*. Non alterum, quia communis est Scriptorum sententia, quod in Canone ratio dumtaxat Martyrum habeatur; et nomina *Marci*, et *Lucae Evangelistarum* ideo deesse, quia non constat sanguinem fudisse pro Christo. = *quare*, inquit Cardinalis Bona *rer. liturgic. lib. 2. cap. 12. num. 3.*, *nonnulli haud temere existimarunt Lucam, et Marcum Evangelistas non esse in Canone, quia dubium est, an fuerint Martyres* = et etiam clarius Robertus Sala *in not. ad hunc loc.* = *Quare cum tantum pro Christo dictos Sanctos Evangelistas multa perpessos fuisse constet, uti ex veterum monumentis tradit Martyrologium Romanum, eosdemque, an in ipso occubuerint Martyrio, incertum sit; ac proinde item dubium, an dici possit reapse de eorum singulo: hic est vere Martyr, qui pro Christi nomine sanguinem suum fudit etc. Ea propter sapientissime Ecclesia eos Sanctis Martyribus pro*

XV. Diversum paramentorum colorem Rubricae praescribunt, dum Officium fit de Dominica infra Octavam Sanctorum: Quaesitum ea propter fuit,

In Dominicis infra Octavam SS. Apostolorum Petri, et Pauli, et Dedicationis Ecclesiae, color paramentorum debet esse rubeus, vel albus?

Christo passis accenset quidem, at in Canone iis, qui sanguinem suum fuderunt pro Domino, et ipso occubuere Martyrio, sociare, et exprimere non censuit. = Cum itaque nec *Evangelista* intelligendus sit, nec *Joannes Marcus*, alius certe *Joannes*, qui in hac parte Canonis nominatur, esse nequit praeter *Baptistam*, qui revera Martyr fuit, et ante Christi mortem passus est.

Hinc idem Cardinalis Bona ibidem §. 5. et ejusdem commentator Robertus Sala, non alium memorari arbitrantur praeter *Joannem Baptistam*, *juxta probabiliorem Walafridi Strabonis sententiam, quam fere omnes nostri temporis Scriptores liturgici amplectuntur*. Idem tenent Gavantus *ad Rubricas Missalis part.2.num.* 9., et, ut de aliis sileam, Benedictus XIV. *de Missae Sacrificio lib.2.cap.* 18. *num.* 5., ubi, explosa contraria sententia, illis adhaeret, qui tenent *nominari Baptistam, quod observat Menardus in notis ad lib. Sacramentor. S. Gregorii pag.* 21. = *Hic videtur intelligendus S.Joannes Baptista, cujus etiam mentio fit in Liturgiis Basilii, et Chrysostomi post Consecrationem*. Verumtamen, etsi caetera argumenta deessent, solus ordo, quem tenent Martyres in hac Oratione, plane evincit *Baptistam* esse illum, qui primum habet locum, utpote qui ante alios Martyrio coronatus fuit, et id tam certum est, quam quod maxime. Quaerit Robertus Sala *loc.supra cit.*, cur Stephanus ante Mathiam nominetur, et rationem ponit = *Quia ante ipsum post Passionem Domini ille primus omnium Martyrum triumphavit. Ecclesia quippe in hac Oratione non ad dignitatem, sed ad Martyrii ordinem spectat* = et Benedictus XIV. *loc. cit.* inquit = *Idcirco autem prior nominatur Stephanus, Mathias posterior, quod Ecclesia non ad dignitatis, sed ad Martyrii ordinem respicit. Joannes quidem Baptista Stephano fuit Martyrii palma prior, quemadmodum Mathiam Stephanus praecessit* = Atque en ratio altera, quae excludit *Joannem Evangelistam, et Joannem Marcum*; nam primus, quamvis post *Stephani* mortem in ferventis olei dolium sub Domitiano missus fuerit, unde illesus exivit, in bona tamen senectute Ephesi quievit in pace. Alter vero post *Stephanum*, qui primus a Christi morte Martyribus adnumeratur, et Protomartyris appellatione distinguitur, defunctus est; idcirco etiam dato, quod Martyr occubuisset, haud praestare potuisset in Canone *Stephanum* ob allatam superius rationem, quod ibi servatur ordo Martyrii, non dignitatis. Si ita est, quaero ego, quinam *Joannes* coronatus Martyrio fuit ante *Stephanum*, si non est *Baptista*? Aliam addunt mysticam convenientiae rationem Cavalerius *tom.* 5. *cap.* 21. *num.* 3., et Tetamus *ad diem* 24. *Junii sect.3.num.*

Et Sacra eadem Rituum Congregatio, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto pandita, et praelo cusa, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Cacciapiatti Ponentis, censuit rescribendum.

Ad 1. *Negative ad primam partem; Affirmative ad secundam.*

Ad 2. *Dilata, et ad eumdem caeremoniarum Magistrum, qui expensis diversis opinionibus Auctorum, suum proferat sensum; et proponatur ex officio.*

Ad 3. *Festum gaudens Octava si transferri contingat, et dies non impedita occurrat, priusquam Octava finem habeat, in repositione praeferendam aliis Festis, etiam majoris ritus, vel dignitatis prius translatis; quae tamen non gaudent Octava, vel post eam transferuntur; et detur Decretum in una Ordinis Carmelitarum Excalceatorum Provinciae Lusitaniae* 13. *Martii* 1804.

Ad 4. *Ubi Dedicatio Basilicarum Lateranensis, Vaticanae, et S. Pauli in Via Ostiensi fit sub rit. dup. min., in concursu cum Festis ejusdem ritus, prout in casu etc. Vesperas esse dimidiandas.*

Ad 5. *Vesperas esse dimidiandas.*

Ad 6. *Si Festa sint rit. dup. maj., servetur Tabella concurrentiae ad num.* 6., *si sint rit. dup. min., servetur eadem Tabella num.* 5.

Ad 7. *Vesperas integras de Decollatione S. Joannis Baptistae, cum commemoratione antecedentis, et sequentis ejusdem ritus.*

Ad 8. *Ad primum hujus Dubii quaesitum dentur Decreta in una Urbis Ordinis Minorum Observantiae S. Francisci die* 28. *Martii* 1775., *et* 15. *Junii* 1776., *et in altera Ordinis Minorum de Observantia Provinciae Conceptionis in Regno Portugalliae* 18. *Decembris* 1779., *et sic de aliis.*

Ad 9. *Dilata, et videatur particulariter ex officio.*

Ad 10. *Negative ad primam partem; Affirmative ad secundam.*

Ad 11. *Ad primum Dubii quaesitum: quatenus Indultum obtinuerit ab Episcopo Apostolica facultate munito, Negative, ad secundum, teneri in posterum sub gravi uti assistentia alterius Sacerdotis, quamvis in Decreto apposita non fuerit haec obligatio: quoad praeteritum consulat conscientiae suae: ad tertium Affirmative.*

Ad 12. *Attenta conditione apposita in concessione, transferenda esse praefata Officia, quatenus in assignatis Dominicis occurrant alia po-*

93., et merito Joanni Baptistae locum post consecrationem designari volunt, quando nimirum jam praesens est Agnus Dei, cujus fuit ipse Praecursor, et demonstratur, dicens: *Ecce Agnus Dei, Ecce qui tollit peccata mundi* = *Joan. cap.* 1. *vers.* 29. Omnia igitur argumenta tam negativa, quam positiva, et mystica in idem confluunt, et veriorem esse illorum sententiam evincunt, qui putant *Baptistam* esse *Joannem*, qui ea in Canonis Oratione primùm nominatur. Quod, etsi mihi perspectum sit, a S. tamen Congregatione decisionem expecto.

tioris juris, *vel aequalis ritus*, *servata in translatione Rubricarum dispositione*.

Ad 13. *In Missis de Requiem*, *Negative*.

Ad 14. *Dilata*, *et videatur particulariter ex officio*.

Ad 15. *Servandam Rubricam*, *et colorem paramentorum in casu debere esse rubeum*, *vel album*, *prout exigit diversitas Octavarum*.

Atque ita Sacrorum eadem Rituum Congregatio respondit, decrevit, statuit, et in posterum tam in Cathedrali praedicta, quam alibi in similibus casibus servari mandavit. Die 12. Aprilis 1823.

4445. MELPHITEN.

Chori servitium quoad Ecclesiasticas functiones in Cathedrali Melphiten. triginta sex Participantes in officio, sive Mansionarii, sive Portionarii, seu Hebdomadarii hactenus expleverunt, qui, absque canonica institutione, et sine Episcopali auctoritate a Capitulo electi, atque eidem Ecclesiae olim addicti, novissime, Literis Apostolicis in forma Brevis die 13. Augusti 1819. expeditis, ad id muneris praevia cum possessione non admittuntur, nisi Sacerdotes, et Clerici, qui ab Episcopo post maturum examen pietate, ac doctrina commendatiores fuerint inventi. Sed quoniam Melphitensis Ecclesia antiquitatis laude, Templi magnitudine, Sacerdotum probitate, ac doctrina, populique devotione, ac frequentia haud parum floret, ad ejus splendorem augendum, utque Dei cultus, ac Fidelium devotio majora susciperet incrementa, SSmus Dnus Noster Pius VII. Pont. Max. aliis Literis Apostolicis sub die 8. Aprilis 1820. memoratos triginta sex Participantes, inter quos duo Parochi, et quatuor Cantores existunt, speciali decoravit praerogativa, utendi Rochetto, et Mozzetta cum Caputio violacei coloris. Hoc privilegio suffulti renuunt ad praesens Participantes aliqua peragere, quae ante hanc concessionem exercebant. Hinc Capitulum Ecclesiae Cathedralis, ad stabiliendum ritum, ac disciplinam in Choro conformem, sequentia Dubia Sacrorum Rituum Congregationi resolvenda proposuit.

1. An dicti Participantes postquam induerunt Rochettum, et Cappam Magnam, sive sint Ministri ad Altare, sive non, teneantur aequo modo ante Crucem, et ante Episcopum; necnon assistentes in Choro, dum dicitur Introitus in Missa solemni, genuflectere? (a)

(a) En praesentis disputationis occasio. Ut certa aliqua, neque imposterum varianda methodus servaretur in Ecclesiis Regni Neapolitani citra Pharum *adscriptitiis* nuncupatis, quia iisdem, praeter Canonicos, alii inferiores adjiciebantur Sacri Ministri, sine ulla tamen canonica institutione, qui nulla fruebantur Praebenda, sed pro ratione servitii praestiti quasdam de Mensa distributiones obtinebant: *Sanctissimus Dominus Noster Pius VII. Pont. Max.*, petitionibus annuens *Serenissimi utriusque Siciliae Regis Ferdinandi*, per Literas in forma Brevis expeditas *sub die* 13. *Augusti* 1819. decrevit, et mandavit, ut imposterum *ad portiones suscipiendas in Ecclesiis receptitiis illi tantum admitterentur Sa-*

2. An iidem, dum Episcopus dat benedictionem, vel in solemni Missae Sacrificio, vel in Officio, teneantur genuflectere?

cerdotes, et Clerici, qui a venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, et Episcopis, aut Ordinariis Locorum pietate, et doctrina commendatiores essent inventi = jussit praeterea, ut de ipsis *examen instituatur coram Ordinariis ipsis, vel eorum Vicariis Generalibus, et tribus saltem ex synodalibus Examinatoribus*.

Altera ex his *collectitiis*, seu *receptitiis* Ecclesiis erat Cathedralis Melphitensis, in qua, praeter sex Dignitates, et octo supra decem Canonicos, alii triginta sex inferioris gradus Participantes, ad Canonicorum placitum adsciti, suum Ecclesiae praestabant servitium. Hi tamen, aboleta antiqua electionis forma, juxta superius latam a Supremo Pastore legem modo eliguntur, et instituuntur. Et quamquam omnium aequalis sit conditio, non aeque singulorum paria sunt officia, cum duo Parochi sint, quatuor Cantores, ex reliquis octodecim seniores, duodecim juniores dicantur. Non ita multo post indultam novam electionis, et institutionis formam, Episcopo efflagitante, Melphitenses Portionarii honorifica obtinuerunt Insignia, et praeter ea, quae omnibus, et singulis communia sunt, ut aliis nobilioribus Parochi, Cantores, Seniores distinguerentur, iisdem Apostolicis Literis indultum fuit. Factum hinc est, ut praefati Portionarii suae conditionis obliti, sese ambitiose elevantes, ac si Canonici essent, ea obsequia, et servitia exhibere, et praestare renuerunt, ad quae fuerant, ut sunt ex more, et institutione assumpti. Haec causa dissidii inter ipsos, et Canonicos. Ne ulterius gliscerent mala, et quae inde exortae quaestiones ut componerentur, sex proposita fuerunt S.R.C. Dubia, quibus, post exquisitum examen, respondens ad singula Dubia sancivit: Portionarios Melphitenses, etsi auctos nobilioribus Insigniis, adhuc tamen ad obsequia, officia, et servitia teneri, quae secundi ordinis Cathedralium Clericis conveniunt, juxta dispositionem Caeremonialis Episcoporum, et ejusdem S. C. Decreta.

Etenim extrinsecae decorationis Insignia non ipsos donant nova nobiliori qualitate, sed in eodem gradu relinquunt, in quo reperiebantur, priusquam illa obtinerent. Quamobrem vel *Portionarii*, vel *Beneficiati*, vel *Mansionarii* dicantur, aut quacumque alia distinguantur appellatione; nullo tamen pacto Canonicis poterunt assimilari, et in Literis Apostolicis non ullum occurrit verbum, quo ad subliniorem gradum evecti, gratia Pontificis, censeri possint, sed in eodem, quem prius tenebant, adhuc consistunt. Et revera tam certum est, quod Rochettum, Mozettam, Cappam gestandi privilegium nullam denotat superioritatem, et praeeminentiam; ut hujusmodi, et, si etiam vis, nobiliora alia ornamenta alicui Collegiatae concessa non illi potestatem faciunt incedendi, et sedendi in Synodo supra alias Collegiatas Civitatis, et Dioecesis antiquiores, sed iisdem destitutas Insigniis, vel longe inferioribus donatas, veluti docet, et probat *Benedictus XIV. de Synodo Dioecesana lib.3. cap.10. num. 7.* ubi decisum inquit = *ejusmodi*

3. An teneantur pariter, quando in Missa conventuali Canonicus, vel unus Hebdomadarius ex iisdem Participantibus in fine Missae dat benedictionem?

honoris Insignia nullam denotare praeeminentiam, neque alterius juribus praejudicium ullum inferre = quamobrem ad *Ursajam* se refert, qui *part.* 1. *discept.* 7. *in fin.* asserit procul dubio definitum fuisse = *praecedentiam competere Collegiatae* (non Insigniis nobilioribus ditatae, sed) *quae esset antiquior*.

Ex his plane intelligitur Portionarios Melphitenses, qui certe nec Canonici sunt, neque ulla ratione Canonicis aequiparandi, teneri ad praestanda ea obsequia, quae ab omnibus de Clero transeuntibus ante Altare, aut ante Episcopum praestari debent, exceptis dumtaxat Canonicis Cathedralis, qui caput tantum, et humeros profunde inclinant, veluti jubet *Caeremoniale Episcoporum lib.* 1. *cap.* 18. *num.* 3. ibi = *quoties ipsi Canonici transeunt ante Altare, vel ante Episcopum, caput, et humeros profunde inclinant, Beneficiati autem, et caeteri de Clero genuflectere debent transeundo tam ante Altare, quam ante Episcopum*, Idem dicito de genuflexione ad Confessionem cum Psalmo in Missa Solemni ex Rubricae Missalis praescripto *part.* 1. *tit.* 17. *num.* 5. Innumera afferre possem S. C. Decreta, quae idipsum districte jubent. Aliqua indicare sat erit. In *Tornacen. die* 7. *Decembris* 1630. declaratum fuit = *praeter Dignitates, et Canonicos Cathedralis, reliquos omnes teneri ad benedictionem Episcopi genuflectere* (num. 740.) in una *Arichipae* 13. *Martii* 1700. = *Dignitates, et Canonici stent, et caeteri genuflectant*. (3402. ad 7. et 8.) in *Seguntina* 28. *Aprilis* 1703. = *teneri genuflectere Portionarios cum osculo manus in recipiendo candelas, et cineres*. (num. 3500.) in *Asten.* 15. *Maii* 1745. = *Beneficiatos etiam pluvialibus indutos, aliisque sacris paramentis, teneri genuflectere juxta formam praescriptam in Caeremoniali Episcoporum* (num. 4019.) Novissime vero in *Neapolitana sub die* 22. *Decembris* 1753. S. C. edixit = *Beneficiatos hebdomadarios nuncupatos teneri servare omnia, et singula, quae praescribuntur Beneficiatis a Caeremoniali Episcoporum, idcirco teneri recipere candelas, palmas, et cineres genuflexos* = Instaurato judicio sub die 7. *Septembris* 1754. nedum stetit in decisis, verum etiam addidit, *ad Emum Archiepiscopum, qui incumbat exequutioni Decretorum S. C. utendo juris, et facti remediis* (4099.).

Si qui autem sunt Beneficiati alios omnes longe praestantes, certe illi sunt, qui Patriarchalibus Urbis adscribuntur, et secundi ordinis, ac subsellii Clerum constituunt: tantae nobilitatis eorumdem Collegia censentur, ut Abbatibus, et Canonicis Cathedralium aequiparentur: nihilominus, etsi Cappa Magna insigniti, obsequium genuflexionis praestare tenentur, si excipias illos Basilicae Vaticanae in unico dumtaxat casu, *quo parati simul eodem ordine, et gradu cum Canonico parato incedunt, et ministrant* = praeter hunc casum tam parati, quam non parati semper transeuntes ante Altare genuflectere

4. An in benedictione Candelarum, Cinerum, et Ramorum Olivarum, sive Episcopus, sive Canonicus celebret, teneantur Participantes genuflectere?

debent (num.320.). Cum autem Liberianae Basilicae Beneficiati a genuflexionis obsequio se eximere vellent, aut exemptos putarent; delata quaestione ad S.R.C., haec sub die 2.*Decembris* 1684. declaravit = *teneri Beneficiatos ad genuflectendum, celebrante Episcopo, vel Canonico tam paratos, quam non paratos*. Idipsum servandum esse in altera Lateranensi; et etiam clarius fuit expressum in Congregatione *diei* 18. *Junii* 1689. En verba Decreti = *Praefatos Beneficiatos, Cappellanos, Clericosque Beneficiatos non solum in praenarratis supra casibus, verum etiam in quibuscumque Missis solemnibus ad Confessionem cum suo Psalmo teneri ad genuflectendum...., quacumque consuetudine etiam immemorabili, quae allegari possit, non obstante, quam abusum, et corruptelam S.C. declarat; cum consuetudines contra Rubricas Missalis sint sublatae per Decretum ejusdem S. C. a fel. record. Urbano VIII. confirmatum, et in principio Missalis Romani appositum*. (num. 2922. 2941. 3040.) Numquid Portionarii Melphitenses sublimioris sunt gradus, ut possint et debeant caput, et humeros tantum inclinare ad instar Canonicorum Cathedralium?

Atque heic loci alia se offert quaestio, num necne Collegiatarum insignium Canonici, aeque ac illi Cathedralium, ab genuflexionis obsequio sint exempti? Dixi supra, et jure dixi, solos Canonicos Cathedralis non teneri ad genuflexionem transeuntes ante Altare, vel ante Episcopum, nam de his unice loquitur Caeremoniale Episcoporum. Quoad Canonicos Collegiatarum, pacifica res non est; quamquam, si attendi velint, simulque conferantur S. C. Responsa, plane apparebit *pro negativa* stetisse, et non obscure demonstrasse, a consuetudine potius, quam a jure, rationem decidendi esse petendam. Utique in *Fundana* sub die 16. *Junii* 1674. respondit = *Canonicos Collegiatae debere se tantum profunde inclinare* (num. 2542. ad 8.). Novissime vero in causa vertente inter Episcopum, et Canonicos Ecclesiae Collegiatae S. Pauli Civitatis Vallettae *in Melevitana* rogata, num praefati Canonici, quoties transieriut ante Episcopum, debeant eidem Episcopo genuflectere, vel tantum humeros et caput profunde inclinare? sub die 21. *Januarii* 1741. respondit = *Affirmative ad primam partem, Negative ad secundam* = Et pluries instaurato experimento, stetit *in decisis*, ut patet ex Decretis relatis sub *num.* 3957. 3963. 4210. 4287. Ita etiam decretum fuit in una *Montis Alti sub die* 26. *Martii* 1657. (num. 2119.) *et in Papien. ad quaesitum* : *an Praepositi Curati, qui simul sunt Dignitates, et Capita Collegiatarum tenerentur genuflectere Episcopo, an caput dumtaxat inclinare?* sub die 23. *Februarii* 1704. S. C. respondit = *secundum ea, quae proponuntur in casu, teneri genuflectere*. Et reproposita causa *die* 24.*Martii*, (num.3527., et 3532.), *stetit in decisis*. Numquid autem in adversa abiisse S.C. censenda est? Haud quaquam. Eadem namque modum ministrat componendi Decreta, quae

nuflexi, et cum osculo manus candelam, cineres, et ramos Olivarum recipere? (a)

specietenus pugnantia videntur. Etenim in *Neritonen.* ad Dubium = *An Canonici Collegiatae teneantur genuflectere Episcopo ad distinctionem Canonicorum Cathedralis, qui sola inclinatione illum regulariter salutant?* sub die 11. *Junii* 1793. respondit = *Canonici Collegiatae, seclusa consuetudine in contrarium, ut Personae graduatae, et in quasi dignitate, non genuflectant, sed caput, et humeros profunde inclinant Episcopo, et Altari* (num. 3942.). Cur autem affirmativo responso limitationem, aut conditionem adjecit = *seclusa consuetudine in contrarium?* = quia a possessione turbandi illi non erant, quibus consuetudo favebat, sed non aeque ad illos trahenda ea honoris distinctio, qui genuflectere consueverant, vel ad Canonicos Collegiatae de novo erectae, quae certe consuetudinem afferre nequibat. Id plane consequitur ex supra relatis Decretis in *Melevitana*, quippe Capitulum Collegiatae S. Pauli Vallettae recentissimae erat erectionis. Verbo dicam, ex Congregationis responsis, quae pugnantia videntur, sed pugnantia non sunt, qualis sit ejusdem mens, et sensus plane colligitur, videlicet, quod soli Canonici Cathedralium a genuflexionis obsequio jure sunt exempti: non item Collegiatarum, nisi ex consuetudine, vel privilegio. Potiori igitur jure concludendum, quod Portionarii Melphitensis Ecclesiae teneantur ad genuflectendum Altari, et Episcopo, item ad Confessionem cum Psalmo, et ad Benedictionem in fine Missae conventualis, vel Sacrum fiat pontificaliter ab Episcopo, vel a Canonico, vel ab altero ex iisdem Participantibus Missa conventualis celebretur.

(a) Si Portionarii longe inferioris sunt ordinis, nec ullo modo cum Canonicis confundendi, debent omnino Caeremonialis Episcoporum legibus, quae discrimen ponunt, obtemperare. Clara autem est ejusdem dispositio relate ad benedictionem, et distributionem candelarum, cinerum, palmarum; ita *cap.* 17. *num.*3. = *Beneficiati vero, seu Mansionarii, et Clerici, et caeteri omnes similiter bini accedent, et genuflexi candelas accipiant, illas, ac etiam manus Celebrantis deosculantes* = *cap.* 18. *num.* 13. *Praelati, et Canonici parati capiunt cineres inclinati, reliqui vero tam Clerici, quam laici genuflexi* = *et cap.* 21. *num.* 6. = *tunc incipit palmas distribuere Canonicis, et aliis eodem ordine, prout de candelis dictum fuit*. Cur autem; dum clara res est, Melphitenses Portionarii renuebant genuflectere in recipiendo candelas, cineres, et palmas, ac Celebrantis manus osculari? Longe nobiliores censendi sunt Hebdomadarii Metropolitanae Neapolis, utpote qui, priusquam a *S. Pio V.* ejusdem Clero unirentur, in propriis Ecclesiis *S. Salvatoris Stephaniae*, *et S. Restitutae* sacra peragentes Officia, aut Canonici nuncupati fuerant, aut Canonicorum jura sibi tribuerant; nihilominus exortis Dubiis, *an dicti Hebdomadarii in die Purificationis, et in Dominica Palmarum tenerentur candelas, et palmas respective a Canonico celebrante acci-*

5. An iidem, post obtenta Insignia, a gerendo Thuribulo, ac Ceroferarii in Conventuali, ut prius, sint exempti? (a)

6. Mos est in Cathedrali, ut etiam Participantes in solemni SSmae Eucharistiae Processione, quae fit in Festo, et in Octava Corporis Christi, incedant cum Planeta super Albam, seu Camicem. Quaeritur: an vigore Indulti possint ab observantia recedere, incedendo cum Planeta non amplius super Albam, prout gerunt, sed super Rochettum ad instar Canonicorum, vel cum Cappa, et Rochetto? (b)

pere genuflexi, *atque ipsius manus deosculantes*, *sive potius stantes*, *et inclinati tantum sine manus deosculatione? an in die cinerum tenerentur recipere cineres genuflexi*, *seu potius stantes*, *et inclinati?* S. Congr. sub *die* 22. *Decembris* 1753. respondit: *Affirmative ad primam partem*, *Negative ad secundam*, et reproposita Causa *die* 7. *Septembris* 1754. nedum *stetit in decisis*, verum etiam addidit, *ad Emum Archiepiscopum*, *qui incumbat exequutioni Decretorum Sac. Congregationis*, *utendo juris*, *et facti remediis*. (num. 4099.) Sed in re tam clara non est ulterius immorandum.

(a) Cum ex supra notatis plane sequatur, per extrinseca honoris Insignia Portionariorum qualitatem non fuisse immutatam, neque eosdem ab iis solutos oneribus, quibus tenebantur, priusquam iisdem Insigniis decorarentur; jam patet adhuc Acolythorum ipsos debere fungi officiis, caeteraque tam in Missa, quam in aliis choralibus functionibus praestare munia, quae Beneficiatis, Mansionariis, Portionariis, aut alio quocumque nomine nuncupatis, secundi subsellii Clericis incumbunt. Praeter Caeremonialis dispositionem, ad rem facit S. C. Responsum in quaestione acta inter Canonicos Metropolitanae Neapolis, et Hebdomadarios; nam inter alia Dubia primum erat, *an asserti Beneficiati*, *sive Hebdomadarii nuncupati Ecclesiae Metropolitanae Neapolis in functionibus Ecclesiasticis teneantur omnia*, *et singula*, *quae praescribuntur Beneficiatis Ecclesiarum Cathedralium a Caeremoniali Episcoporum*, *aliisque Constitutionibus*, *et Ordinationibus Apostolicis?* = S. Congreg. respondit, *Affirmative*, (*num. supra cit.* 4099. *ad* 1.) Neque omittendum hic est, quod praefati Hebdomadarii indultu gaudent gestandi Rochettum cum manicis ad instar Canonicorum, ut colligitur ex S. C. Decreto *in Neapolitana delationis Cottae die* 21. *Martii* 1703. (num. 3563.). Numquid autem Portionarii Melphitenses novis decorati Insigniis praestant Hebdomadarios Metropolitanae Neapolis? Utique adimplere debent Acolythorum officia, et dum his incumbunt, Superpelliceum dumtaxat assumere, et deponere Rochettum, Cappam, vel Mozzettam, veluti S. C. sancivit. Responsiones autem, quae hisce Dubiis datae sunt, haberi perinde debent, ac si essent generalia Decreta in similibus casibus, qui forte in aliis Regnis Neapolitani Cleris citra Pharum occurrere possunt, omnino servanda, utpote quae conformia sunt juris dispositioni.

(b) Consuetudinibus, quae vere sint laudabiles, et rationabiles, derogatum non fuisse per Caeremoniale

Et Sacra eadem Congregatio, re maturius diligenterque discussa, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scriptis pandita, praeloque cusa, Ponente Emo, et Rmo Domino Card. Petro Francisco Gallelli Episcopo Albanensi, respondendum censuit.

Ad 1. *Affirmative in omnibus*.

Ad 2. 3. *et* 4. *Affirmative*.

Ad 5. *Negative: et dum ministrant in officio Thuriferarii, et Ceroferarii, superimponant vesti talari dumtaxat superpelliceum*.

Ad 6. *Negative in omnibus*.

Atque ita decrevit, et a praedictis Participantibus servari mandavit. *Die* 10. *Aprilis* 1823.

Episcoporum S. R. C. declaravit pluribus Decretis, praesertim vero illis, quae in nostra collectione leguntur, *sub numeris* 53. 61. 65. 66. 71. *ad* 1. 80. 83. 97. 120. 171. 195. 235. 297. 311. 1236. 1237. 2297. 2584. etc. Ideo, etsi *lib.* 2. *cap.* 33. ejusdem Caeremonialis regula tradatur, quae jubet, ut in solemni Processione SSmi Corporis Christi Canonici parati incedant sacris Indumentis albis, et servata Ordinum distinctione, quemadmodum solent parari, Episcopo solemniter celebrante: non est tamen haec lex ex illis, quae praescriptionem non admittunt, et quamlibet respuunt consuetudinem etiam immemorabilem. Non enim Dignitatibus, atque Canonicis ita sacra Indumenta conveniunt, ut nequeant alicubi vel ex consuetudine, vel ex peculiari statuto, vel ex privilegio ab aliis inferioris gradus, sed Ecclesiae servitio addictis, assumi. Ideo consuetudo, quae obtinuit in Ecclesia Cathedrali Melphitensi, ut in eadem Processione parati incedant etiam Portionarii, retinenda est, utpote quae non minuit, sed auget Divinum Cultum, sacrae illi actioni decus addit, et ornamentum. Verumtamen debitus servandus est modus tam quoad ordinem incedendi, quam quoad extrinsecam decorationem. Siquidem Portionarii confundi non debent cum Canonicis, nec ab antiquo more recedere, etsi modo eorumdem coetus nobiliora Insignia Apostolica auctoritate obtinuerit, quae supra notata sunt plane evincunt per eadem nobiliora Insignia eorumdem qualitatem non fuisse immutatam, sed adhuc secundi ordinis Clerum eosdem constituere, idemque Ecclesiae praestare debere servitium, ac eadem obsequia, quae consueverant, priusquam nobilioribus decorarentur Insigniis. Atqui usque adhuc in illa solemni Supplicatione Casulam gestarunt supra Albam, quam Camicem dicunt, haud licet nunc antiquum deserere morem, et Albae substituere Rochetum: quod indumenti genus ex novo privilegio deferendum ab ipsis dumtaxat est sub Cappa, seu Mozetta. Portionarii quippe distinguendi sunt a Canonicis, quibus datum est sacra Indumenta vel in Processione SSmi Corporis Christi, vel in assistentia Episcopo pontificaliter celebranti Rochetto superimponere. Jure igitur a S. C. responsum fuit: *Negative*, videlicet, quod, licet Portionarii in solemni Processione SSmi Corporis

4446. NOLANA.

Deficiente Principe Patrono Oppidi, cui nomen a S. Anastasia in Dioecesi Nolana, hujus Clerus, et Populus, innumera pene beneficia intercessioni S. Francisci Xaverii Conf. e Societate Jesu, referens accepta, ut grati erga eumdem animi perenne monumentum exhiberent, sub die 19. Maij anni 1822. ad ejusdem electionem in Patronum Principalem devenerunt. Sacr. Rit. Congregationi supplicantes pro confirmatione electionis, et facultate agendi praefatum Festum sub utroque praecepto cum Officio, et Missa rit. dupl. primae classis cum Octava, caeterisque praerogativis, et privilegiis praecipuis Locorum Patronis convenientibus = Sacr. Rit. Congregatio, singulis actis electionem respicientibus mature perpensis, referente Emo, et Rmo Domino Card. Naro Ponente, censuit rescribendum = *Pro gratia confirmationis, et ad mentem* = Mens autem fuit, *quod Festum perpetuo in posterum, tamquam in die propria, celebretur in ultima post Pentecosten. Dominica; nisi Ordinarius, utendo facultatibus concessis in Brevi diei 15. Octobris, ejusque servata forma, indulgeat, ut a propria Sede non amoveatur, et quatenus hic dies incidat in Dominica 1. Adventus, transferatur, juxta Rubricas* (a).

Christi servare possint consuetudinem incedendi cum Casula; debent tamen subtus Albam adhibere, non autem Rochettum, ut a Canonicis distinguantur.

(a). En alter ex illis casibus a Sacra Congregatione praevisis, quibus aptari nequit regula generalis de transferendis Festis Patronorum principalium ad proximam Dominicam, in Civitatibus, Oppidis, Locis utriusque Siciliae Regni, quibus per Apostolicas Literas in forma Brevis expeditas *sub die* 10. *Aprilis* 1818., indulta fuit reductio Festorum: quamobrem eadem S. C. *in Neapolitana* 18. *Octobris* ejusdem anni, datae responsioni ad Dubium 6. addidit = *Si Dubia occurrant, habebitur ratio in casibus particularibus*. Cum igitur *S. Franciscus Xaverius* novissime datus sit in principem Patronum *Oppidi a S. Anastasia nuncupati* in Dioecesi Nolana, juxta formam praefatae regulae reponendum foret ejusdem Festum, tamquam si esset sedes propria, in proximam Dominicam; sed fieri hoc nequit: nam vel *dies* 3. *Decembris*, in quo praefati Sancti memoria recolitur, occurrit *in Dominica prima Adventus*, et haec omnia excludit duplicia cujuscumque classis; vel infra hebdomadam primam Adventus, nec poterit reponi in ullam ex sequentibus, quia omnes sunt impeditae usque ad anni finem. Et quamquam *Dominicae* 2. 3. *et* 4. *Adventus* sint ritus duplicis secundae classis, ac proinde locum cedant Festis primae classis accidentaliter occurrentibus; nequeunt tamen ullum ex his duplicibus admittere tamquam in sedem propriam, veluti accideret, si Festum *S. Francisci Xaverii*, ubi est principalis Patronus, perpetuo celebrandum foret in *Dominica secunda Adventus*. Quomodo igitur providendum? Per anticipationem recolenda erit *S. Francisci Xaverii* memoria, cum Officio, et Missa in ultima Dominica post Pentecosten, ut

Die 12. Aprilis 1823. Facta autem de praemissis SSmo Domino Nostro Pio VII. P. M. per me Secretarium infrascriptum relatione: S. S. Rescriptum, et mentem S. C. approbavit, et confirmavit. Die 15. ejusdem mensis, et anni.

4447. RAVENNATEN.

Metropolitanae Ecclesiae Ravennaten. Canonici, dum Archipraesulem a propria residentia ad illam, vel aliam Ecclesiam comitantur, bini post Archiepiscopalem Crucem ante ipsum Archiepiscopum incedunt. Vigentis consuetudinis ignoratur prorsus origo. Ad hanc eliminandam, utpote Caeremoniali Episcoporum *lib.* 1. *cap.* 25. §. 1., *et lib.* 3. *cap.* 10. §. 2. contrariam, instituit modernus Archiepiscopus. Ast Canonici recensitum jus sibi vindicant acquisitum: re itaque unanimi Archiepiscopi, et Canonicorum consensu ad Sacr. Rit. Congr. delata, sequens Dubium super hujusmodi consuetudine enodandum propositum fuit. = An consuetudo, qua Canonici Ravennatenses, in associatione Archiepiscopi ab ejus aula ad Ecclesiam, incedunt post ejus Crucem immediate ante ipsum, possit in casu sustineri? (a)

S. C. sancivit. Neque novum id est, nam in casibus parum a praesenti diversis, simili modo a *Sa. Me. Pio VI. et a Sac. Rit. Congregatione* provisum fuit pro locis ditioni potentissimo Borussiae Regi subjectis, quorum favore indulta fuit fere omnium Festorum translatio in proximam sequentem Dominicam (videri possunt, quae adnotavimus ad praefatum Dubium 6. *tom.* 6. *part.* 1. *hujus collectionis*). Quoniam vero per alterum Breve datum 15. *Octobris* ejusdem anni potestas facta fuit locorum Ordinariis sub quibusdam conditionibus, ut indulgeant, ne Festum Patroni principalis a propria sede amoveatur; ideo Sacra Congregatio suo Rescripto addidit exceptionem, videlicet, nisi Ordinarius permittat, ut Festum *S. Francisci Xaverii* propriam sedem retineat. Quid autem faciendum, si in hoc casu *dies* 3. eidem assignata, incidat in *Dominicam primam Adventus*? Facilis est solutio. Cum enim hujusmodi occursus accidentalis sit, et non perpetuus, servari poterit in eadem Dominica extrinseca solemnitas, Officium vero, cum Missa transferri in diem primam non impeditam juxta Rubricas. Ita responsum fuit in *Gnesnen.* quoad Festum *S. Catharinae*, quod transferri nequibat in proximam Dominicam, dum occurrebat prima Adventus. Nam, cum hujusmodi occursus non perpetuus, sed accidentalis esset, S. C. adhaesit Voto Magistri Caeremoniarum, qui insinuaverat, non omittendam extrinsecam solemnitatem in Dominica privilegiata, translato Officio juxta Rubricas (vide adnotationem nostram supra laudatam). Atque ita intelligenda est postrema pars Rescripti Sacrae Congregationis.

(a) De ordine servando in associatione Episcopi ad Ecclesiam profecturi, ut Sacra solemniter peragat, vel iisdem assistat, agens Caeremoniale Episcoporum *lib.* 1. *cap.* 15. *num.* 2., praeire jubet familiares Episcopi, Magistratum, ac Viros illustres; Canonicos vero suae Cathe-

Et eadem Sacra Congregatio, Emo, et Rmo Domino Card. Julio Maria de Somalia Episcopo Ostien. et Velitern. Praefecto, et Ponente referente, re maturius, diligenterque discussa, audito prius voto alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scriptis exarato, typisque evulgato, ad propositum Dubium respondendum censuit: *Negative, ac servetur omnino Caeremoniale Episcoporum, et amplius* = Atque ita decrevit, ac servari mandavit. Die 12. Aprilis 1823.

4448. IMOLEN.

Duo inter caeteras Sodalitates Canonice erectas in Oppido Mas-

dralis Eum sequi. Haec est regula generalis, quae tamen magis urget, si agatur de Archiepiscopo; nam, ut Caeremoniale loco citato prosequitur: *Si fuerit Archiepiscopus, aut alius utens Cruce, ipsa Crux immediate ante Archiepiscopum per aliquem Cappellanum deferretur, Imagine Crucifixi ad Archiepiscopum conversa, inter quam, et Archiepiscopum nullus omnino incedat; est enim insigne ipsius*: ergo familiares Episcopi, Magistratus, illustres Viri ante Crucem incedere debebunt: Canonicos vero anteire non licet; et quamquam quis crederet tolerari id posse, si Episcopus sit associandus, attamen nequit, si Ecclesia Metropolitana sit, et Archiepiscopatus honore gaudeat, vel Praesul deferendi ante se Crucem Apostolico privilegio fruatur, quia nedum habenda ratio est regulae generalis, verum etiam, et multo magis peculiaris, quia Crux immediate ante Archiepiscopum, vel Episcopum eodem privilegio decoratum, nemine intercedente, deferenda est. Ab hac autem Caeremonialis dispositione fas non est recedere, etiamsi contraria invaluisset consuetudo. Si haec alicubi obtinuerit, improbanda est, utpote contraria Pontificii juris dispositioni; ideoque tradita regula Caeremonialis ad observantiam revocanda. Nam illae dumtaxat reservantur consuetudines, quae vere laudabiles, et rationabiles sunt, nec aperte repugnant regulis in eodem Caeremoniali praeceptive praescriptis. Talis non erat, quae Ravennae vigebat, ubi Canonici non sequebantur Archiepiscopum, sed incedere consueverant ante ipsum post Crucem, contra expressam Caeremonialis legem, quae omnino vult, ne inter Crucem, et Archiepiscopum ullus intersit. Quae regula limitationem solummodo patitur, dum Archiepiscopus Sacris amictus incedit; tunc enim Canonici parati ad modum processionis immediate antecedunt. En dispositio Caeremonialis *lib.* 2. *cap.* 8. *num.* 27. = *Si vero celebrans fuerit Archiepiscopus, aut Archiepiscopo major, aut habens privilegium, ut Crux ante se deferatur Archiepiscopalis, per Subdiaconum paratum defertur ante Canonicos paratos tantum, non autem ante alios de Clero*. Spartam hanc praeclare illustravit in suo elucubratissimo voto *cl. Vir. Joannes Canonicus Fornici Congregationis Caeremonialis a Secretis*; nec mei instituti ratio patitur, ut plura hic addam. Haec adnotasse sufficiat, ut quisque intelligat, jure Sacram Congregationem respondisse proposito Dubio: *servandum omnino esse Caeremoniale Episcoporum*.

sae Lombardorum Dioecesis Imolensis distinguuntur, altera quarum sub invocatione SSmi Sacramenti erecta est in Archipresbyterali Ecclesia loci ejusdem; altera, cui ab Nosocomii cujusdam gubernio, et regimine nomen est Hospitalis, et extat in Ecclesia B. Virgini in Coelum Assumptae nuncupata. Ut autem prima, ratione Instituti jus habet praecedentiae in singulis Supplicationibus, in quibus SSmum Eucharistiae Sacramentum defertur; ita et haec, sicuti ratione temporis, et erectionis caeteras praecellit in reliquis Processionibus, quae in eodem Oppido fiunt, tantumdem in illis SSmi Sacramenti posse novissimis temporibus est arbitrata: hinc quaestiones inter utramque subortae, ad quas componendas, concordatis antea Dubiis, propositum fuit in hodierno ordinario Sac. Rit. Congregationis conventu.

1. An, et cui jus competat praecedendi in Processionibus SSmi Sacramenti, etiam ad effectum manutentionis, in casu etc.?

2. An, et cui competat jus praecedentiae in aliis Processionibus, etiam ad effectum manutentionis, in casu etc.? (a)

Et Sacra eadem Rit. Congregatio, visis, matureque perpensis omnibus juribus, et allegationibus favore utriusque partis allatis, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Rivarola Ponentis, rescribendum censuit.

Ad 1. *Praecedentiam competere Confraternitati SSmi Sacramenti*.

Ad 2. *Praecedentiam competere Confraternitati Hospitalis*. Atque ita respondit. *Die* 12. *Aprilis* 1823.

Facta autem de praemissis SSmo Dno Nostro Pio VII. Pont. Max. relatione per me Secretarium infrascriptum, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis Responsa approbavit, atque ita in Oppido Massae Lombardae Dioecesis Imolen. in posterum servari mandavit. *Die* 15. *dicti mensis*, *et anni*.

4449. DECRETUM.

In aliquibus Cathedralibus, et Collegiatis Ecclesiis Beneficiati, vel Mansionarii, vel Hebdomadarii, vel quocumque alio nomine nuncupati, ex Apostolico speciali Indultu deferunt Cappas pellibus ornatas, diversi tamen coloris ab eo, quo Canonici utuntur. Quum haec coloris differentia inter Canonicos, et inferiores Beneficiatos opus sit, ut semper appareat; Sacra Rituum Congregatio, ad nonnullas removendas exortas quaestiones, me infrascripto Secretario referente, declaravit, quod in illis Capitulis, in quibus, aestivo etiam tempore Cappae, pellibus depositis, retinentur, sericum operimentum in anteriori parte Capparum eorumdem

(a) De controversiis, quae saepe excitantur circa ordinem servandum in Processionibus, aliisque sacris functionibus inter Sodalitates laicales, pauca adnotavimus, dum alias hac de re disserendi se dedit occasio in simili quaestione exorta inter Confraternitatem Sanctissimi Sacramenti, et alteram S. Joseph civitatis Notabilis Insulae Melitae, quae discussa, et definita fuit sub die 23. *Septembris* 1810. Vide Decretum *num.* 4421. *et subjectam adnotationem*.

Beneficiatorum debet respondere colori pellium, quas ipsi dimittunt. Die 12. Aprilis 1823.

4450. DUBIUM DE SACRIS RELIQUIIS.

Proposito Dubio in Sacra Congregatione super Indulgentiis, sacrisque Reliquiis = An Ossa Foemoris alicujus Sancti sint Reliquia insignis? = responsum fuit = *Negative* = (a).

(a) Etsi praefatum Decretum a *Sac. Rit. Congregatione* non prodierit, sed ab alia, quae instituta est *super Indulgentiis*, *Sacrisque Reliquiis*, proindeque respondet quaestionibus, quae nonnunquam circa easdem excitantur: nihilominus opportunum visum est illud nostrae collectioni adjicere, quia connectitur cum aliis Decretis, quae ab eadem *Sac. Rit. Congregatione* evulgata fuerunt. Etenim non omnes, quantumvis notabiles, Reliquiae habendae, et appellandae sunt insignes, itaut queat earumdem intuitu Festum cum Officio, et Missa celebrari in Ecclesiis, ubi asservantur, sed illae dumtaxat hoc gaudeut honore, quae speciatim, et nominatim insignes declaratae sunt. Usque *ab anno* 1617. *sub die* 3. *Junii* sancitum fuit, ad effectum recitandi Officium, et celebrandi Missam = *necessarium esse*, *ut Reliquia sit insignis illius Sancti, de quo celebrare petunt Officium, veluti corpus integrum*, *aut magna pars ejusdem*, *aut caput* = Sed quoniam adhuc dubitari poterat, quid intelligendum esset per illud = *aut magna pars ejusdem* = magis id fuit expressum generali Decreto *die* 13. *Januarii* 1631., quo sancitum est = *Reliquias insignes esse caput*, *brachium*, *crus*, *aut illam corporis partem*, *in qua passus est Martyr.* = duplici tamen conditione adjecta = *dummodo sit integra, et non parva*, *et legitime ab Ordinario adprobata* = (vide *num.* 392.593.745.) : atque hujusmodi Decreta tanto cum rigore accipienda sunt, ut, quamvis os princeps cruris sit *tybia*, nihilominus S. C. declaravit *sub die* 3. *Junii* 1662. solam *tybiam sine fibula* non esse Reliquiam insignem (*num.* 2023. 2032.) Siquidem juxta S.C. sensum, *crus*, ut insignibus adnumeretur, integrum esse debet; et quoniam duobus ossibus constat, si unum desit, membri perit integritas. *Os foemoris* utique majus est ac *tybia*, nec tamen ut insignis Reliquia habendum est, quamvis notabilis sit corporis pars; nec proinde Clero Ecclesiae, in qua asservatur, concedere poterit Ordinarius Officium, et Missam, etiamsi de Reliquiae authenticitate plane constet, et sit Sancti ab Ecclesia adprobati. Si ratio quaeratur, cur nec foemora, nec aliae notabiles corporis partes in Decreto non recensitae, queant insignes appellari; facile erit eamdem invenire. Quia, si liceret, ob cunctas Reliquias magnitudine, et integritate notabiles, Officium institui, numquam esset finis Officiorum, et in nihilum prorsus abirent Officia Ferialia, ac Dominicalia; et sequerentur quaecumque alia incomoda, ad quae unice praecavenda S. R. C. nedum quibusdam dumtaxat potioribus partibus insignis qualitatem convenire declaraverat; verum etiam, et alias conditiones adjecerat, videlicet, quod Reliquiae sint de Sanctis canonizatis, et in Martyrolo-

gio Romano descriptis, et concessio intelligatur coercita ad solam Ecclesiam, in qua asservatur Reliquia. Quod si emolliendo Decreti rigorem, declaratum fuisset *os foemoris* insiguem esse Reliquiam, possent etiam, ut tales haberi *scapulae*, aliaeque omnes corporis partes, quae notabiles sunt, et ad aliquod peculiare officium destinatae a Supremo Artifice, et naturae Conditore. Hinc, multiplicatis Reliquiis insigni qualitate donatis, ea etiam multiplicarentur incommoda, ad quae vitanda S. R. C. prudenti consilio quasdam dumtaxat potiores simul, et quoad usum nobiliores corporis partes distinguendas esse sanciverat, ut Sancti illi, quorum insignia, cum viverent, fuerunt membra, in iisdem honorarentur.

(a) *Vota Theologorum a S. C. exquisita sunt, quae sequuntur.*

Votum Rmi P. Michaelis Dominici Zacchinelli Soc. Jesu.

„ Ad propositum dubium respondendum censeo = *Negative* = Ratio „ responsionis est, quia bis eadem „ die Sacrificium Missae offerre non „ licet, nisi in quibusdam casibus „ exceptis, quorum in proposito dubio nulla prorsus fit mentio: Id patet ex Innocentii III. Decretali *cap.* „ *Consuluisti* 3. *et cap. Te referente* „ 12. *de Celebrat. Missar.* et ex Benedicto XIV. *de Synodo Dioecesana l.* 6. *c.* 8. *n.* 2., et ex ejusdem „ Constitut. *Declarasti* 16. *Martii* „ 1746. Jam qui coeptum ab alio „ Sacrificium continuat, illud ita „ perficere censetur, tamquam a se „ inchoatum fuisset. Cum enim sumptio consecratorum in Sacrificio ex „ natura Sacrificii ad ipsius integritatem pertineat, ita simul coalescere censetur, a duobus etiam „ diversis in eodem Sacrificio posita, „ ut et qui inchoavit, et qui perfecit, „ unum agens morale, seu unus tamquam moraliter sacrificans existimetur; et simul una fecisse, et „ Sacrificium perfecisse creduntur, „ ex communi Doctorum sententia „ dicuntur. Hoc confirmatur etiam „ ex eo, quod, siquis prae debilitate continuare, ac perficere Sacrum non possit, debet tamen simul cum alio continuante Sacrificium sumere ex consecratis a se, „ si id fieri possit, et hoc propterea, „ quia duo in eodem perficiendo Sacro, moraliter unus sacrificans „ censetur. Est communis Moralistarum.

„ Praeterea hoc ex eo etiam patet, quod si, deficiente illo, qui „ coepit Sacrificium, continuari illud ab alio non possit, nisi post „ longam moram, v. g. post duas „ horas, consecrata jubentur reponi „ in ciborio, consumenda postridie, „ aut a proxime faciente: propterea „ autem tum continuari nequit, quia „ ob longam interruptionem, nec „ Sacrificium unum, nec ab uno moraliter perfectum censeri poterit. „ Ita Tournely de Sacrific. Missae „ cum aliis.

„ Ex hujusmodi praemissis colligi „ posse videtur, quod, sicut non „ liceret illi iterum eodem die Sacrum facere, qui post consecrationem defecit viribus, et dum alter Sacerdos perfecit pro illo, ipse „ ad vires rediit, ita nec illi putan-

Sacrorum Rituum Congregationis diei 12. Aprilis praesentis anni Emis

„ dum sit licitum Missam dicere, qui „ ab alio inchoatum Sacrificium perficiendo, consecrata consumpserat.

„ Accedit eodem, quod qui consecrata ab alio Sacerdote consumit, ut Sacrificium absolvat, si postea alia a se consecrata in altero Sacro consumat, bis communicat, et particeps fit duorum Sacrificiorum ab se invicem distinctorum. Id vero non licere, nis in quibusdam casibus, quorum nullus in praesenti Dubio occurrit, patet etiam ex ipsa praxi.

„ Quapropter ad quaesitum censeo respondendum esse: *Negative*, salvo tamen meliori sapientioris Consultoris judicio, cui meam hanc qualemcumque sententiam aut confirmandam, aut, si visum fuerit, reformandam, permitto etc.

P. Michael Dominicus Zacchinelli S. J. Sac. Rituum Congreg. Consultor.

Votum Rmi P. Aloysii Jonni Ordinis Eremitarum S. Augustini.

„ Cum super proposito Dubio, numeris sit omnibus absoluta sapientissimi Patris Consultoris *Zacchinelli* negativa responsio, nihil, quod illi addam superest mihi, eique firmiter adhaereo.

„ Possem heic consistere; quod quidem ad impositum mihi onus foret certe satis. Ast videri nolo a meditatione, et labore abstinens, nullum consuluisse de hisce rebus Scriptorem. Justis enim curis non peperci, et *Angelicum Doctorem perlegi*, et *Benedictum XIV.* nedum *de Sacrificio Missae*, sed et in Constitutione *Declarasti*, et in altera: *Quod expensis*, et *Franciscum Silvium*, et *Vasquesium*, et *Bibliothecam Ferraris*, et *Natalem Alexandrum*, et *Berti*, et *Tournely*, et *Habert*, et *Joannem Baptistam Scortia de Sacrificio Missae*, et *Juvenin in Commentario historico de Sacramentis*.

„ Quae interim in eorumdem lectione reperi, duo sunt. *Primum* scilicet: quod nullus ex ipsis casum effingit directe, et expresse eumdem cum isto, qui hodie Sacrorum Rituum Congregationi exponitur; et quidem etiam dum materiae connexio illum videtur prorsus efflagitare. *Alterum* est, quod in omnibus laudatis Auctoribus, et consequenter in aliis pluribus, quos ipsimet Auctores citant, analoga reperi constanter fundamenta, ex quibus certa surgit ad odiernum propositum casum negativa responsio.

„ Ex recensito autem circa hunc praecisè casum Scriptorum silentio, quid erit arguendum? Nihil equidem (nisi caecutiam) concludendum videtur, talem esse illum, ut a nullo meruerit proponi, et ad discussionem revocari, cum solida, et nota sint principia, ex quibus expedita surgit negatio. Unde jure Illustrissimus, et Reverendissimus Sac. Rit. Congregationis Secretarius scribit = *Essendo proposto nella ultima Congregazione Ordinaria de Sacri Riti il Dubio*

Patribus Sacrae eidem Congregationi Praepositis Dubium proposuit, ut

„ *descritto nell'inserto foglio, piacque agli Eminentissimi Signori Cardinali ordinare, che, quantunque la cosa fosse abbastanza chiara* (nempe pro responsione negativa), *pure per una maggior cautela, si esplorasse il voto di due Consultori Teologi.*

„ Utinam nobis fuissent aliquo saltem modo indicatae rationes, quae hinc inde a duobus illis inter se dissentientibus Sacerdotibus adducebantur, ut sic innotesceret, quaenam sibi favorabilis visa sit Cappellano, qui, postquam Sacrificium complevit inchoatum, et ultra specierum consecrationem productum ab alio Sacerdote per mortem impedito, ne ipsemet perficeret, putavit, se exinde eadem die posse legitime celebrare Missam, servato, ut fecit, jejunio. Ast, quia forsan in hujusmodi dubiorum propositione non habetur in praxi rationum indicatio, quid divinandum tentabimus?

„ Certissimum est nulli Sacerdoti licere duas celebrare eadem die Missas, praeter quam in die Nativitatis D.N.J.C. (vel in alia aliqua die juxta expressa privilegia) videantur Constitutiones Benedicti XIV. *Declarasti*, et *Quod expensis*, ubi etiam discutitur, quo in casu extraordinario secundam liceat celebrare Missam. Certissimum similiter est nulli licere ad duas accedere in eadem die Ecclesiasticas Communiones.

„ Dum autem haec responsio de vetito duplici in una die Sacrificio producitur Cappellano (quae quidem etiam idiotissimis nota est) tentandum est, ut inveniamus. Neque enim supponendum est Cappellanum ignorare, quod vetita sint in eadem die regulariter, et communiter loquendo, duo Sacrificia. Investigandum igitur, quid, his non obstantibus, cogitaverit ipse, ut suam tueretur sententiam, forsan, dicet, me in falso esse supposito duarum Missarum; cum actio illa antecedens, in qua defuncti Sacerdotis vices supplevit, dicenda non sit, appellandaque Missa, cujus ipse fuerit celebrans, ita ut exinde a Sacrificio eadem die sit arcendus.

„ Si hoc Cappellanus dicat, utique errat. Non heic ego ad assumpti probationem sententia utar *Bonacinae*, aliorumque paucorum (vide *Bibliothecam Ferraris* in vocabulo *Sacrificium*) asserentium, quod partes essentiales Sacrificii Missae sint *consecratio*, *oblatio*, *et sumptio* : dabo Sacrificii Missae essentiam consistere in Consecratione. Atque hanc esse fatebor communiorem, et veriorem Doctorum sententiam. At certum quoque communissime, et universaliter est, consecratarum specierum *sumptionem* ad *integritatem Sacrificii* pertinere; atque habita hujus integritatis ratione, aliquo modo ad Sacrificii pertinere essentiam, *necesse est*, *quod Sacerdos comedat*, *ait* Angelicus Doctor 2.2.*quest*.45.*art*.3.*ad* 3.*object*.Consulatur idem Angelicus *tertia part. quaest.* 83. *art.* 6. *ad primum object.*, cui consonant communiter Theologi. Hinc scribit Natalis Alexander *Theol. Dogm. et Moral.*

infra : = Quidam Sacerdos celebrans in Ecclesia rurali Carpen. Dioecesis, prolatis verbis „ *nobis quoque peccatoribus* „ morbo repentino corre-

„ *lib.* 2. cap. 6. = *pars altera propositionis* (idest sumptionem pertinere, etsi non ad essentiam, ad integritatem Sacrificii) *ex eo probatur, quod Christi Corpus, et Sanguis per consecrationem exhibeantur, et sistantur sub specie cibi, et potus: ideoque ad manducationem, et bibitionem ordinantur. Quamobrem Communio Sacerdotis sub utraque specie pertinet ad perfectionem, et integritatem Sacrificii jure Divino.* Habert *in tractat de Eucharistia* allegat praeceptum Divinum, et Ecclesiae traditionem.

„ Illud autem, quod exinde ad rem praesentem concludo, hoc est: Sacerdos, de quo in casu, dum consecratas species sumendo, caeteraque explendo supplet vices alterius post consecrationem demortui, ex hoc ipso pertinet ad illud idem sacrificium, ad quod pertinuit defunctus Sacerdos, qui consecraverat. Videatur Angelicus *tertia part. quaest.* 83. *art.* 6. *ad primum*, ubi aurea citantur verba *Concilii Toletani decret* 7. *quaest.* 1. *cap. Nihil*, ad rem identice nostram = *Cum enim omnes simus unum in Christo nihil contrarium diversitas personarum format, ubi efficaciam prosperitatis unitas Fidei repraesentat etc.* Actio enim Sacrificii Missae una est, atque ex praecepto tam Divino, quam Ecclesiastico debet esse integra. Ecclesia, quae naturale jejunium strictissime praecipit pro extrinseca dispositione ad S. Communionem, ad hoc devenit, ut praeciperet, quod nisi alius, qui sit jejunus, adsit, a Sacerdote etiam non jejuno (in casu) perficiatur Sacrificium. Adeo ipsi cordi est, ut Sacrificium integre compleatur. Hoc conciunnt universaliter Theologi. Opportune autem notetur cum ipsis, non adeo in providendo supplemento cunctandum esse, ut rationabiliter censeatur, abruptam fuisse unius illius Sacrificii continuationem. Integra autem non est nisi consecratae in ea species a Sacerdote sumantur. Sacerdos ergo supplens in casu praesenti Sacrificium per integritatem perficit; *unam* illam Sacrificii actionem explet; et proprio sibi modo, *unus* fit cum eo Sacerdote, qui post consecrationem mortuus est.

„ Ast quomodo (dicet) quomodo fit unus? Respondeo unitate nempe morali. En pro explicatione analogum exemplum = *Sacerdotes*, ait Angelicus *tert. part. quaest.* 82. *artic.* 2 *in corp. cum de novo ordinantur, concelebrant Episcopo Ordinanti ...... Sacerdos cum ordinatur constituitur in gradu eorum, qui a Domino acceperunt potestatem consecrandi in Coena, nec propter hoc iteratur consecratio super eamdem Hostiam; quia sicut Innocentius III. dicit* (*lib.* 4. *De Myst. Missae cap.* 25. *in medio*) *omnium intentio debet ferri ad idem instans consecrationis.* En igitur analogum moralis unitatis exemplum clarissimum, cujus quidem ad praesentem casum applicatio clarissima pariter est ex dictis. Ita duo illi (in casu) Sa-

ptus, e vita illico decessit. Aderat Cappellanus Paroeciae, qui statim Sacrum perfecit. Hinc orta est quaestio inter Parochum dictae Ecclesiae,

„ cerdotes, quorum unus ex necessitate cessat, et alter actionem „ perficit, feruntur, et diriguntur ad „ *unitatem* Sacrificii *integrè* explendi, ut sit perfectum Sacrificium, „ et sic, relate ad hujusmodi *unitatem* actionis, ejusque *integritatem* de duobus fit unus.

„ Hujusmodi *unitatis* de causa fit, „ ut novelli Sacerdotes cum Episcopo tunc concelebrantes debeant „ ibidem Sacram Communionem recipere cum materia in eo Sacrificio consecrata, et non aliter; quia „ siculi omnes ii fuerunt cum Episcopo concelebrantes, ejusdemque „ materiae in illo Sacrificio consecratores in unum, ita de eodem „ Eucharistico cibo, et potu debent „ omnes participare, ut sic ipsi in „ unum perficiant Sacrificium, quod „ unum est. Observanda interim „ sunt extrema Sancti Thomae illa „ ibidem verba = *oportet ritum Ecclesiae servare* = Quid dicendum „ igitur dum non solum ex ritu, et „ praecepto Ecclesiae, sed ex praecepto insuper, et Institutione Divina integrum debet esse Sacrificium? Nonne tunc duo illi Sacerdotes dicendi erunt *moraliter unus*?

„ Opportune heic addam, quae „ habentur *in cap. Relatum est Dist.* „ 2. *de Consecrat. quod ex Concilii Toletani duodecimi can.* 5. „ desumptum est. = *Relatum est* „ *nobis, quosdam de Sacerdotibus* „ *non tot vicibus Communionis* „ *sanctae gratiam sumere, quot Sacrificia in uno die videntur offerre* (tunc temporis lata non „ fuerat lex singulis Sacerdotibus de „ una tantum Missa in singulis diebus) *sed si in uno die plurima per* „ *se offerant Sacrificia, in omnibus* „ *se oblationibus a Communione* „ *suspendunt, et in sola tantum* „ *extrema Sacrificii oblatione Communionis sanctae gratiam sumant:* „ *quasi non sit toties illi vero, et* „ *singulari Sacrificio participandum, quoties Corporis, et Sanguinis D. N. J. C. immolatio facta constiterit. Nam ecce Apostolus dicit. Nonne qui edunt* „ *Hostias, participes sunt Altaris?* „ *Certum est, quod hi, qui sacrificantes* (id est in Missa illa, quam „ actu celebrant) *non edunt, rei* „ *sunt Dominici Sacramenti. Quicumque ergo Sacerdotum deinceps* „ *Divino Altari Sacrificium oblaturus accesserit, et se a Communione suspenderit, ab ipsa, qua* „ *se indecenter privavit, gratia* „ *communionis, anno uno repulsum* „ *se noverit* = Post haec verba, Natalis Alexander, a quo ea sumpsi, „ concludit ad rem suam = *Ergo* „ *modis omnibus est tenendum, ut,* „ *quotiescumque Sacrificans Corpus, et Sanguinem D. N. J. C. in* „ *Altari immolat, toties perceptionis Corporis, et Sanguinis Christi participem se praebeat* = Ergo „ (concludam ego ad rem meam) „ Sacrificii Missae perfectio integralis „ quae habetur per consecratae materiae sumptionem, clara undique „ resultat. Clara pariter resultat unitas sacrosanctae actionis in seipsa „ inspectae; et unitas proinde moralis duorum (ut in casu) Sacerdotum, quorum unus consecrat,

et Caeremoniarium Capituli Cathedralis, utrum Cappellanus postea, ablutione jam omissa, causa servandi jejunium, licite Missam celebrare po-

„ et alter eadem consecrata sumit:
„ et sic integrum perfectumque fit
„ Sacrificium, quod unum est. Cap-
„ pellanus igitur noster, qui, vices
„ formaliter supplendo, sumpsit Con-
„ secrata ab alio Sacerdote post illam
„ consecrationem mortuo, caetera-
„ que usque ad finem Missae com-
„ plevit, verè et proprie illi parti-
„ cipavit eidem Sacrificio, cui per-
„ fectionem dedit, et integritatem,
„ quae nedum de Ecclesiastico jure
„ est, sed et insuper de Divino; et per
„ hoc ecclesiasticae subjectus factus
„ est legi, quae Sacerdoti plura in
„ eadem die Missae Sacrificia vetat.
„ Adeo verum est, Sacerdotem
„ (ut in casu) supplentem consocia-
„ ri, atque uniri illi eidem Sacrificio,
„ ut sumere debeat, et sumat utramque
„ speciem, quam mortuus Sacerdos
„ sumpsisset, et quam quilibet sumit
„ Sacrificans, qui per se perficit Sacrifi-
„ cium. Insuper, adeo hoc verum est,
„ ut supplens Sacerdos vestibus sacris
„ more Sacrificantium indutus suum
„ debeat supplementum praecisè in-
„ choare ab eo prorsus Missae loco
„ (seu Oratione etc.), ubi alter Sa-
„ cerdos cessavit per mortem. No-
„ tum tandem est, supplentem Sa-
„ cerdotem, si unam ibi speciem
„ repererit consecratam, statim con-
„ secrare debere et alteram, prae-
„ cisè incipiendo a ritu consecratio-
„ nis Sanguinis.
„ Quod si Cappellanus interroget
„ sic; ergo ne Sacerdos, qui post ce-
„ lebratam a se Missam debet (ut in
„ meo casu) alterius vices supplere,
„ duplici participabit Sacrificio? Et
„ si affirmative respondeatur, cur
„ non licebit, et mihi? Respondeo:
„ Utique ex dictis sequitur duplici
„ illum Sacrificio participare. Ex
„ vera enim necessitate, quae oritur
„ ex Divina institutione, et Eccle-
„ siae praecepto, ille (quamvis non
„ amplius jejunus) debet, post celebra-
„ tam a se Missam, supplere vices alte-
„ rius, post peractam consecratio-
„ nem deficientis, ut Sacrificium sit
„ integrum; tibi autem e converso
„ non licet, quia nulla pro te pu-
„ gnat necessitas, licet jejunium
„ servasti.
„ Observatio illa, qua dicitur ve-
„ titam esse duplicem in eadem die
„ Eucharisticam Communionem, ve-
„ rissima quidem est, atque funda-
„ tissima, eaque firmiter contra Ca-
„ pellanum nostrum militat, qui
„ postquam supplevit etc., Missam
„ exinde praesumit celebrare, et con-
„ sequenter bis sumere. At isthaec
„ observatio nodum illius non solvit,
„ Dubiumque non avertit. Ipse si-
„ quidem nec ignorat, nec ignorare
„ potest Ecclesiasticam prohibitio-
„ nem (*generaliter*) super duplici
„ Eucharistica Communione in eadem
„ die, sicuti non ignorat, vetitum
„ *singulariter* esse duplex in eadem
„ die Sacrificium. Attamem his non
„ obstantibus in ea est sententia, ut
„ putet licere sibi Sacrificium incho-
„ are, et perficere usque ad finem
„ ritu consueto, quamvis antea sum-
„ pserit species ab alio Sacerdote
„ consecratas. Ego vero interim (op-
„ timo, ni fallor, jure) arbitror se-
„ cundam Eucharisticam sumptio-
„ nem non intendi, ac praesumi a
„ Cappellano seorsim (italice *isola-*

tuerit = ? Et Emi Patres Sacrae eidem Congregationi praepositi, ad relationem mei infrascripti S. R. C. Secretarii, sedulò diligenterque discussa

,, *tamente*) prout sumptio est, sed ,, prout necessario sequitur Sacrificium, illique adnectitur, ut more, ,, rituque solito perficiatur; vult ,, enim celebrare Missam. Unde ,, per consequens, si bene illi vertat, ,, praesumpta Missae celebratio inevitabilis, et licita descendat iterata Eucharistiae Communio. Ad ,, hanc itaque praesumptam Missae ,, celebrationem tota reducitur difficultas, quae tamen ex superius dictis satis, superque mihi videtur ,, confutata.

,, Unum tamen remanet, non praetereundum, effugium. Posset siquidem Cappellanus vires resumere, sic dicendo: duplex Sacrificium, ,, ideoque duplex etiam Communio ,, vetita quidem est regulariter, et ,, ordinariè loquendo; at regula excipit extraordinarios aliquos casus, ,, in quibus duplex permittitur Missae Sacrificium; ideoque duplex ,, Eucharistica etiam Communio: atqui ,, in necessaria, et extraordinaria ego ,, versor circumstantia, in qua debui vices mortui post peractam ,, consecrationem Sacerdotis supplere, easque consecratas species sumere: Ergo etc.

,, Respondeo: vanissimum est hoc ,, effugium. Primo namque: plures a variis Theologis referuntur ,, casus, in quibus ipsi opinantur licitum in eadem die esse secundum Sacrificium. At nullus (quod ,, hoc usque sciam) ex consultis a ,, me Scriptoribus meminit hujus, ,, qui hodie proponitur casus. Unde, ,, hoc posito, arbitraria, et effrenis ,, foret Cappellani nostri pro se opinio, quae in sola ejus mente fundamentum haberet. Secundo, inter plures, qui a variis Theologis ,, proponuntur casus, in quibus licere putant iteratam in uno die Missam, referuntur ad summum duo, ,, vel etiam unus tantummodo, in ,, quo affirmativa tenenda sit sententia (ita cordatiores Theologi, ,, sed praesertim legantur Constitutiones Benedicti XIV. *Declarasti. et* ,, *Quod expensis*) neque interim ,, locum habet casus praesens. Heic ,, vero notandum est, Doctores, et ,, praecipue laudatum Benedictum ,, XIV. ea, qua pollebant sagacitate, ,, et praxi, quoscumque investigasse ,, casus, ut formiter doceretur, qua ,, praecise in circumstantia secundum liceret Sacrum facere; et tamen de hoc casu non loquuntur, ,, qui caeteroquin fuisset obviissimus. ,, Tertio, omnes omnino de hisce ,, rebus Scriptores, immo Ecclesia ,, hac super materia de illa loquitur ,, necessitate, quae post primam supervenit Missam, et respicit idcirco secundam, ut (servatis servandis) valeat celebrari. At in ,, praesenti themate hoc non verificatur, cum necessitas adfuerit in ,, prima actione, idest in supplenda ,, mortui Sacrificantis vice, et per ,, consequens cum illius ratione supplementi (sicut demonstratum est) ,, ad prius Sacrificium ipse pertineat ,, tamquam verus, et proprius ejus ,, Sacerdos, iterum celebrare non ,, potest, nisi aliqua adsit vera, et ,, probata necessitas Sacrum iterandi, quemadmodum cuicumque Sacerdoti, qui Missam anteceden-

quaestione, *etiamsi in negativam sententiam illico descendissent, rem nihilominus duobus Consultoribus Theologis expendendam, atque ad Juris Ecclesiastici, Sacraeque Liturgiae Canones adornandam committi opportunum judicarunt per rescriptum: = Detur responsum, exquisito Voto duorum Consultorum Theologorum* (a). Quamque Emorum Pa-

„ ter celebraverit, concedit Ecclesia. Cumque in praesenti casu nulla memoretur hujus generis necessitas, ab iterando Sacrificio Cappellanus noster arcendus est.

„ Ita censeo. Satis autem superque ad rem hanc erat aureum *R̃mi Patris Consultoris Zacchinelli* judicium. Ita sentio, meamque interim (qualiscumque sit) hanc operam etc. Emis PP. emendandam si lubeat, delendamque subjicio.

Fr. Aloysius Jonni Ord. Eremit. S. Augustini Sac. Rit. Congregat. Consultor.

Hisce votis pauca addere mihi liceat.

Adeo clara sunt ea rationum momenta in dissertissimis Theologorum consultationibus allata, quibus plene est demonstratum, non licuisse Sacerdoti Sacrificium offerre, postquam sacras sumpserat species, perfecitque Missam ab altero usque ad Canonis partem post consecrationem productam, eoque repentina morte sublato, interceptam, ut quid illis superaddendum quaerere ad inutile, vanum, superfluum opus referri posse videatur. Detur tamen mihi venia, si quid ego etiam proferam, quod, etiamsi ad quaestionem propositam strictam, directamque relationem habere non videatur, nonihil tamen offert analogiae, magisque confirmat potiora argumenta, quae ad scindendum nodum prolata sunt. Ex Ecclesiae instituto cuilibet Sacerdoti datum est, in die Dominicae Nativitatis ter Sacrum facere: Theologi, et sacrae Liturgiae cultores quaerunt: an liceat Sacerdoti communicare extra Sacrificium, sive per seipsum, sive omnino, more laico, per manus alterius Sacerdotis; semel vel bis ante, vel postea, celebrare Missam? Et omnes unisona voce concludunt, *non licere*: quia non ad simpliciter communicandum ter in Natali Domini facultas a jure, et consuetudine conceditur; sed solum conceditur hac die ter celebrare, ac per consequens ter intra Sacrificium ad illud videlicet consummandum, et nullo modo extra illud communicare, si celebraverit, vel celebrare voluerit. Ita *Quintanadvenas in Singul. tom. 1. tract. 4. de Euch. singul. 9., Cardinalis de Lugo de Euchar. disp. 20. sect. 1. n. 43., Franc. de Lugo de Sacram. lib. 4. de Euch. c. 9. qu. 5. n. 46., Diana edit. coord. to. 2. tr. 1. R. 96. §. 3. et tom. 3. tract. 1. Reg. 54. §. 11. Vasquez qu. 80. art. 11. disp. 214. c. 3. in fine, Merat. tom. 1. part. 4. tit. 3. num. 15. Gobat apud. la Croix lib. 6. part. 1. de Sacrif. Mis. qu. 32. §. 8. n. 242.* Videri etiam potest. *Suarez. 3. in tertia par. disp. 69. sect. 4. §. Dices saltem.* Ideo Cardinalis in officio Diaconi ministrans Pontifici celebranti communicat in Missa; at si Sacerdos sit, neque ante, neque post alias duas, vel unam

trum sententiae apprime in omnibus convenerint Consultorum elucubrationes, facta per me infrascriptum de singulis SSmo Dño Nostro Leoni XII. Pont. Max. relatione, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis Responsum adprobavit, et confirmavit, et Decretum expediri mandavit. Die 16. Decembris 1823.

Missam celebrare debet. Idem dicendum de aliis Cardinalibus, qui, licet Sacerdotes sint, quia tamen in Diaconorum Ordine sunt, e manu Pontificis Sacram sumunt Synaxim; necnon de Canonicis Vaticanae Basilicae, qui ministrantes in officio Diaconi, vel Subdiaconi onus habent communicandi in Missa Conventuali, et de similibus Sacerdotibus, qui inservientes Episcopo, de ejus manu communicant. Cur autem ita? Quia statim ac Sacerdos more laico communicavit, non amplius uti potest privilegio concesso ratione Sacrificii, non ratione Communionis. At noster diversus est casus, quum non agatur de Communione more laicorum, sed de perfectione Sacrificii, cujus pars integralis est sacrarum specierum sumptio. Non intercedo; nego tamen, quod unus ad alterum magnam non habeat affinitatem: et quoniam interdictum est Sacerdoti alias celebrare Missas in Nativitate Domini, si more laico communicavit; ita vetitum reiterare Sacrificium (excepto casu necessitatis, et die Nativitatis Domini, ut infra videbimus) Sacerdoti, qui sumptione sacrarum specierum Missam absolvit ab altero inchoatam, et usque ad partem Canonis post Consecrationem productam; quia, ut plane demonstratum est, qui consecravit, et qui sumpsit unus idemque moraliter censendus est; et licet sumptio sit pars integralis Missae, nihilominus nostro in casu, qui sumit ad Sacrificii complementum magnam partem in eodem Sacrificio habet. *Oblatio*, *Consecratio*, *Sumptio* ab unius Sacrificii unitate scindi non debent; quamobrem Cappellanus sacras species ab altero oblatas, et consecratas, ne unum, idemque Sacrificium imperfectum relinquatur, sumens, habendus perinde est, ac si moraliter Sacrificium confecisset, quia per sumptionem illud perfecit. Ex allato exemplo Sacerdotis, qui in officio Diaconi die Nativitatis Domini communicavit in Missa Pontificali, vel Conventuali, sic argumentationem instituo. Si Sacerdoti ministranti in officio Diaconi die Nativitatis Domini non licet duas alias celebrare Missas, quia de Sacrificio particeps quidem fuit, sed illud nec confecit, nec perfecit; multo minus licebit illud reiterari a Cappellano, qui (intelligendum de diebus, in quibus semel dumtaxat celebrare licet) sumendo species ab alio consecratas, nedum Corpore, et Sanguine Jesu Christi se refecit, verum etiam Sacrificantis demortui vices supplendo, vere, et realiter Sacrificio complementum dedit.

Etsi vero ex iis, quae huc usque dicta sunt, sequatur in proposito casu non licuisse Sacerdoti Sacrificium iterare, et haec regula sit in similibus omnino servanda, unus tamen est casus, praeter alios ab Ecclesia permissos, qui excipiendus videtur. Potest tale infortunium contingere in die Nativitatis D. N. J. C., in quo permissum est ter Sacrificium offerre.

4452. PANORMITANA.

Porrectis elapso anno sub die 12. Aprilis Sacror. Rituum Congregationi nonnullis dubiis ex parte Magistri Caeremoniarum Cathedralis Panormi, super quibus, audita prius in scriptis sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris, quamvis singulis apposite responderi potuisset, nihilominus visum fuit EE. PP. dictae Congregationi praepositis, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Cacciapiatti Ponentis, super secundo, et decimoquarto ex allatis Dubiis judicium differre, eidemque Caeremoniarum Magistro onus demandare, ut, digestis quoad illa variis Auctorum opinionibus, cunctisque maturius, et accuratius perpensis rationum momentis, suum iterum sensum promeret examinandum, cribrandumque ex officio. Disponente namque Rubrica, quod, dum in 1. Dominica post Octavam Epiphaniae occurrat Septuagesima, in primo Sabatho post Octavam Epiphaniae non impedito Festo IX Lectionum, alioquin 1. die post Octavam fiat Officium de Feria, in qua ponuntur Responsoria primi Nocturni Dominicae II. post Epiphaniam, et tres Lectiones leguntur de Homilia ejusdem Dominicae cum ejus Antiphona *ad Benedictus*, et Oratione: Festum vero semiduplex in ea occurens transferatur ad primam diem non impeditam. Cumque aliquibus in locis occurrat dies infra Octavam S. Patroni, nec fieri possit Officium de Dominica in Sabatho impedito Festo IX. Lectionum, Dubium secundum oriebatur quatuor constans quaesitis, quod hodie primo loco resolvendum proponitur, nimirum.

1. An Officium dictae Dominicae secundae faciendum sit in supradicta die infra Octavam, sine commemoratione Octavae, sed cum precibus, suffragiis, et commemoratione de Cruce, sicut fit quando in aliqua die infra Octavam occurrit Feria IV. Cinerum, et quando infra Octavam Sanctae Scholasticae, et Sancti Benedicti Abbatis occurrit Dominica Quadragesimae, et in Choro recitandum sit Officium B. M. V. et Defunctorum pro

Poteritne qui ad perficiendum Sacrificium sumpsit species ab alio consecratas, iterum ad Aram accedere, et unam, vel duas Missas, vigore privilegii Festivitati adnexi, celebrare? utique posse videtur, ea potissimum ratione, quia, ceu probatum est supra, antecedens Communio nequit haberi tamquam laica, sed ut pars integralis Sacrificii, cujus a loco, in quo primus, repentino morbo correptus desiit, vere minister censendus est Sacerdos, qui Missam perfecit: pari jure, ni fallor, quo, ut docent *la Croix loc. cit.*, et *Diana tom.* 4. *tract.* 8. *regul.* 94. §. 1., alique, posset Episcopus communicare in Missa, in qua hac die ordinatur, et postea legere alias duas Missas; quia in Missa, in qua ordinatur, est simul sacrificans. Neque opponat aliquis casum esse diversum, quia sacrificans vere dici nequit Sacerdos, qui species ab altero consecratas sumens, Missam perficit. Nam, ut a doctis Consultoribus demonstratum est, ad unitatem Sacrificii servandam, qui consecravit, et qui sumpsit, in casu, ut unus moraliter censentur. Rem paucis absolvo. Non licuit in casu proposito Cappellano Missam celebrare, quia ex praesenti Eccle-

prima die mensis non impedita : et in Cathedrali, et Collegiatis dicendae sunt duae Missae, una pro Defunctis post Laudes, aut post Primam, altera de dicta Dominica secunda post Sextam, sine *Gloria*, sine *Credo*, et cum tribus Orationibus, prima de Dominica, secunda, *Deus qui salutis* etc. tertia, Ecclesiae, vel pro Papa, nisi occurrat commemoratio simplicis, cum Praefatione de communi, vel de Octava, si habeat propriam color. virid.?

2. Vel faciendum Officium de dicta die infra Octavam cum nona Lectione de Homilia, et commemoratione Dominicae secundae, absque precibus, suffragiis etc. Missa vero de Dominica cum commemoratione dictae infra Octavam, cum Praefatione communi, vel de Octava, si habeat propriam, et in fine *Benedicamus Domino*. color alb.?

3. Vel faciendum Officium dictae Dominicae secundae cum commemoratione Octavae, sine precibus, suffragiis etc.?

4. Vel si post Octavam Epiphaniae occurrat supradicta dies infra Octavam in una die, et semiduplex in altera die, Officium Dominicae secundae reponendum in die, in qua faciendum est de die infra Octavam? vel in die, in qua occurrit semiduplex? (a)

Similiter cum in Canone Missae dicatur in Oratione *Nobis quoque peccatoribus* : *Cum Joanne* : quaerebatur Dubio XIV. quod hodie secundum tenet locum.

Si Missa dicitur, vel fit commemoratio S. Joannis, qui nominatur in Canone, quandonam caput est inclinandum? quando nominatur, aut commemoratio fit de S. Joanne Baptista; vel quando Missa dicitur, vel commemoratio fit de S. Joanne Apostolo, et Evangelista? (b)

Et EE.PP. sacris rititibus tuendis praepositi, visis matureque perpensis iis, quae in hac nova allegatione fuerunt per eumdem Caeremoniarum Magistrum diligentius illustrata, referente praefato Emo, et Rmo D. Card. Cacciapiatti Ponente, respondendum esse censuerunt.

siae disciplina (nisi necessitas urgeat) semel tantum in die fas est Sacrum facere, et moraliter fecisse Cappellanus censetur, Missam perficiendo sacrarum specierum sumptione : licuisset in Natali Domini unam, vel duas dumtaxat (non autem tres) celebrare Missas, quia ter ea in Solemnitate Sacrificium iterare permissum est, quin obstet sacrarum specierum sumptio, quae vere ad complementum Sacrificii pertinet, nec cum Communione laica confundi debet, et ideo tertiae Missae dumtaxat ponit impedimentum.

(a) Vide supra adnotationem ad hujusmodi quaesita *pag.* 128. 129. 130., ubi expensis diversis Scriptorum sententiis, aliis praeferendam esse illam visum est, quam postea Sac. Congregatio admisit, firmavit, definivit.

(b) Vide supra adnotationem ad hoc dubium *pag.* 138. *et sequen.*, ubi plane est demonstratum *Joannem*, qui nominatur in Canone post = *Nobis quoque peccatoribus* = non alium esse, nisi *Baptistam Praecursorem Domini*.

Ad primum ex quatuor Quaesitis Dubii secundi hodie primo loco propositi: *Affirmative*.

Ad secundum, et tertium: *Jam provisum in primo*.

Ad quartum: *Affirmative ad primam partem*, *Negative ad secundam*.

Ad II., quod in altera propositione fuerat. XIV. *Affirmative ad primam partem*, *Negative ad secundam*. *Die* 27. *Martii* 1824.

4453. TIBURTINA.

Sacr. Rit. Congregationis Decreto die 17. Septembris 1822. Ordinariis Locorum districte praecipitur, ut Rubricarum, Caeremonialis Episcopor. et Decretorum ejusdem Sacrae Congregationis observantiam urgeant; quod sane consequi perquamfacile fuit Rmo Episcopo Tiburtino, ob singularem Capituli, et Canonicorum Cathedralis erga ipsum venerationem, et obsequium. Cum autem eadem sit lege sancitum, in dubiis adeundam esse eamdem Congregationem pro declaratione; ideo super nonnullis illius Cathedralis immemorabilibus consuetudinibus, quatuor exaratis Dubiis, unanimi Episcopus, et Canonici consensu Sacrum hoc Tribunal adire opportunius duxerunt, eadem EE. PP. resolvenda proponentes, nimirum.

1. An, stante consuetudine Tiburtinae Cathedralis, a Canonicis omitti possit in die Nativitatis Domini secunda Missa, quae in aurora illius diei celebranda a Rubrica Breviarii praescribitur? (a)

2. An, in Sabatho Sancto retinenda sit consuetudo Tiburtinae

(a) Ne a quaestione deflectar, quae Sac. Rit. Congregationi discutienda, ac definienda proposita fuit, non quaeram, num *Pontifex Thelesphorus* primus fuerit, qui indulsit, ut in die Nativitati Domini sacra tres Missae possent celebrari, veluti nonnulli argui debere existimant, ex Cap. *Nocte Sancta* 48. *distinct.* 1. *de consecratione*, quod perperam eidem tribuitur, et supposititiis adnumerandum esse emunctae naris Scriptores volunt, ac ad Isidori Mercatoris merces amandant. Nec video, quomodo talis permissio, aut institutio ex eo canone (quatenus ut genuinus haberi velit) evinci queat, cum ne verbum quidem in eo occurrat, quo hujusmodi opinio fulciri possit: constitutum quippe dumtaxat in eo est, ut Missas celebrari non liceat ante horam tertiam, praeter quam nocte sancta Nativitatis Domini. Certum tamen est morem celebrandi tres Missas ea die multo ante aevum *S. Gregorii Magni* in Ecclesia saltem Romana obtinuisse; ut in *Homil.* 8. *in Evang.* Neque mihi dabo scrutari, et expendere mysticas significationes, quas in harum Missarum partibus, et relate ad horas, in quibus easdem celebrari statutum est, inveniunt Amalarius *lib.* 3. *de Eccles. offic. cap.* 41. Rabanus Maurus *lib.* 2. *cap.* 31. *Instit. Cleric.*, Micrologus *de Eccles. observat. cap.* 4. Rupertus *de Divin. Offic. cap.* 15. 20. 21., *et* 22., *ac* tandem, ut plurimos alios praeteream, Pougetus *institut. catholic. tom. I. pag.* 814., et Benedictus XIV. *de Fest. D. N. J. C. cap.* 17. *num* 57. Strictim potius pauca quae-

Cathedralis, ex qua post Benedictionem ignis, alius Diaconus diversus ab eo, qui Celebranti assistit, et totius Missae officio debet inservire, albis

dam adnotabo, quae simul demonstrant Sacr. Congregationem, non secus ac fecit, proposito dubio respondere debuisse, et *SSñum D. N. Leonem XII.* plene in omnibus ejusdem Congregationis voto adhaesisse, licet temperaverit legis rigorem, et, attentis circumstantiis, specialique gratia, intactam relinquens rubricae regulam, de suae potestatis plenitudine aliquid circa modum indulserit.

Rubrica Missalis Romani agens *tit.* 15. *de hora celebrandi Missam conventualem* apte distinguit Festa, in quibus recolitur memoria Sanctorum, Ferias, atque Vigilias, et diversas designat horas pro Sacro faciendo juxta diversitatem dierum, et ritus: excipit tamen a regula generali diem Nativitatis Domini, ibi num. 4. *Excipiuntur ab hoc ordine dicendi Missam conventualem Missae in Nativitate Domini, quarum prima dicitur post mediam noctem, finito* Te Deum Laudamus *in Matutino; secunda in aurora, dictis Laudibus et Prima; tertia vero in die, post Tertiam; vel ubi aliter ex dispositione Apostolica disponatur*. Conformis pariter est rubrica Breviarii, quae haec habet = *In die Nativitatis Domini etc., quo finito* (Te Deum) *et dicto* Benedicamus Domino *celebratur prima Missa post mediam noctem ..... summo mane dicitur Prima, qua finita celebratur secunda Missa in aurora ..... Tertia dicitur hora sua, qua finita, celebratur tertia Missa de die Nativitatis* = ita etiam glossa *ad praefatum cap. nocte sancta*. Exceptio tamen hujusmodi non respicit Missas privatas, quae celebrari possunt quacumque hora ab aurora ad meridiem, nec singuli Sacerdotes ad trinam celebrationem tenentur; sed, prout libet, potest quilibet semel, aut ter Sacrificium offerre; nam Ecclesia non jubet, sed ea in solemnitate permittit iterare Sacrum, quod aliis diebus vetitum est. Verum rationem habet Missarum Conventualium, ad quas Ecclesiae praesertim Cathedrales tenentur, veluti praecipit Honorius III. in *Cap. Cum creatura de celebratione Missarum*: recta hinc descendit Cathedralis Tiburtinae Canonicos, ex rubricali praescripto teneri, statis horis, ad solemnem trium Missarum celebrationem. Centies namque a S. Rit. Congregatione declaratum, definitumque fuit, in Cathedralibus et Collegiatis, in quibus quotidianum est Chori servitium, tot Missas esse celebrandas cum cantu, quot rubricae celebrari jubent. Ita in Burgen. 26. *Maij* 1626. (484. *ad* 3.) in altera ad tollendos abusus die 16. *Januarii* 1620. (522.), in Nucerina 16. *Februarii* 1630. (794. *ad* 2.), in Aquil-gen. 9. *Aprilis* 1633, (834.) *In Policastren* 16. *Novembris* 1649. (1465.), in Urbevetana *die* 3. *Augusti* 1737. (3913. *ad* 11.), aliisque quamplurimis brevitatis gratia omittendis. Speciali notatu dignum est responsum Sac. Congregationis *in d. Policastren.*, quia multam habet ad casum nostrum affinitatem. Illius Cathedralis Canonici se exemptos esse putabant ab aliis praescriptis Missis praeter unam conventualem = *propter praebendarum tenuitatem, et*

vestibus in dutus, debitis caeremoniis Arundinem accendit, et ad Legile

consuetudinem immemorabilem = sed S. C. absolutè respondit = *Omnino praedictos Canonicos teneri ad celebrandam utramque Missam juxta Rubricas Missalis Romani in praedictis temporibus, quacumque exceptione, et consuetudine adducta non obstante*. Haud prodesse poterat Tyburtino Capitulo contraria immemorabilis consuetudo, argumentum deductum ex Caeremonialis dispositione, interpretatio rubricae Missalis, atque id genus alia, quibus se tuebatur, ne cogeretur ad onus canendi secundam Missam in aurora. Consuetudo, etsi immemorabilis, cui accesserit Ordinariorum tolerantia, et adquiescentia, nequit sustineri, et reprobandi abusus induit naturam, quia, quum laudabilis, et rationabilis non sit, pugnat cum lege Ecclesiae universalis, veluti pluribus possem demonstrare, nisi de re ageretur satis clara, et explorata, ac praecise, in casu a nostro non absimili, jam definita a Sac. Congregatione in *antedict. Policastren.* Satis haec essent ad propositi Dubii solutionem: verum id magis patebit, si expendantur rationum momenta, quibus se sustinere posse arbitrabantur Canonici Tiburtini. Utique Caeremoniale Episcoporum de hac secunda Missa non loquitur, et bene quidem. Nam discrimen ponendum est inter *Missas Pontificales, et simpliciter conventuales*, inter *solemnissima, et minus solemnes*. *Prima autem et tertia solemnissimae* sunt, *secunda* vero *minus solemnis*: omnes sunt conventuales, quia cuncti Chori servitio addicti ad eas convenire debent: sed *prima* Pontificalis est ad libitum; *tertia* in praecepto, seseque ab ea dispensare nequit Episcopus, nisi legitimo impedimento detineatur; cum Caeremoniale jubeat, et praeceptiva dictione utatur = *omnino cantabit* (tertiam Missam) *Episcopus in die* = *lib.* 2. *cap.* 14. *num.* 11.; *secunda* vero Capitulo importat onus, sed non Episcopo, qui eamdem privatim celebrat: et Caeremoniale rationem habet Missarum, quae hāc die pontificalibus adnumerantur; idcirco illam praeterit, quae simplex conventualis est, et cujus celebrationi per Missalis Rubricas satis provisum est, quin ad eam celebrandam, vel ab alio celebratae assistendum teneatur Episcopus. Cur autem de hac aliquid disponere Caeremoniale debebat? Quid vero dicam de argumento altero, quod petebant Canonici ex distinctione rubricarum inter *praeceptivas, et directivas*, ut inde concluderent ad secundam Missam in aurora non teneri, quia rubrica praeceptiva non est, ut ipsi perperam arbitrantur? Nollem talia audire a Sanctuarii Ministris, quasi pro lubitu liceat a sanctissimis illis regulis declinare, quae, licet positivum praeceptum non importent, sapienti tamen consilio datae sunt pro Choralium functionum directione, observantia, et implemento. Praeterea dictio illa rubricae, *dicitur*, quae arbitrariè, contorto sensu, ut directiva obtruditur, praeceptiva revera est, vel, si placet, dabo eamdem partim praeceptivam esse, partim directivam. Praeceptum dat quoad obligationem trium Missarum conventualium certo ordine ea die distributarum; dire-

procedit, et ad cantandum: *Exultet*; quo cantato, sacras Vestes depo-

ctionem vero praebet quoad designationem temporis, quo singulae absolvendae sunt: quamobrem vi praefatae rubricae ea in solemnitate omnino tres conventuales Missae cum cantu sunt celebrandae: ad tempus vero designatamque horam, qua singulae canendae sunt, eadem rubrica directiva est, quia locum relinquit pro circumstantiarum diversitate alicui moderationi ab Apostolica Sede obtinendae. Explicit namque limitationem ponens: *vel ubi aliter ex dispensatione Apostolica disponatur*, quae verba relationem habent ad horas, non autem ad onus celebrationis. Ita Gavantus: *ex dispensatione Apostolica: intellige de concessa post Concilium Tridentinum, quod prohibet, ne aliis horis, quam debitis Missae celebrentur*. Neque alius rubricae sensus esse potest, si attendatur particula *vel*, quae disjunctiva est, et necessario ad celebrandi horam referri debet, quae potest ex dispensatione variari, non ad ipsam celebrationem, quae nequit omitti. Sed de hoc sermo infra redibit; satis modo est, posuisse discrimen inter illud, quod in sensu rubricae cadit sub praecepto, et aliud, quod aliquam moderationem ab Apostolica Sede impetrandam admittere potest. Caetera, quae a Tiburtinis Canonicis afferebantur tam levia sunt, ne dicam inepta, ut potius praeterunda, silentioque tegenda sunt, quam diluenda, et refutanda. Nam coeli inclementia, anni tempestas, viarum asperitas, quae aliquando stratae sunt nive, aedium a Cathedrali distantia, tuendae valetudinis cura, deficientia temporis ad tres Missas privatim celebrandas, et his similia si attendenda essent, omnes fere Cathedrales ab onere secundae Missae in aurora forent absolvendae. Cum enim solemnis Nativitatis Dominicae memoria in media incidat hyeme, praefata incommoda et ubique occurrunt, et omnibus communia sunt. Porro hujusmodi circumstantiae aliquam possunt indulgentiam invenire quoad horam, non autem quoad Missae onus adimplendum.

Hac indulgentia favore Cleri Tiburtini usum fuisse SSmum D. Nostrum, firma tamen rubrica, mox videbimus. Verum, quod attinet ad Sacr. Congregationis Responsum, cum quaereretur; an liceret vigore consuetudinis secundam Missam in aurora omittere? optimo jure eadem declaravit, non licere, tum quia id erat contra apertum rubricae praescriptum; tum quia in Ecclesiis Cathedralibus, et Collegiatis, quae habent onus quotidiani servitii, tot conventuales celebrandae sunt Missae, quot eaedem rubricae canendas jubent, veluti supra notatum est. Enimvero SANCTISSIMUS, relatione audita, adprobando, confirmandoque in omnibus praefatum S. Congregationis Responsum, sartam, tectamque voluit rubricam ea in parte, qua, juxta allatam distinctionem, *praeceptiva* est: verumtamen, *attentis peculiaribus circumstantiis animum suum moventibus*, moderando eamdem rubricam alia in parte, qua est *directiva*, indulsit, ut *secunda Missa, quae in aurora dicenda esset, protrahi posset ad unam, alteramve horam post solis ortum* dummodo tamen *Missa cum cantu celebretur*,

nit, et postea ad Chorum cum aliis revertitur? (a)

3. An Episcopo Vesperas solemniter peragente, vel Mis-

omnesque intersint, qui ad Chori servitium tenentur.

Per hujusmodi autem Pontificium rescriptum magis magisque confirmatur rubricae sensus quoad postrema illa verba, *vel ubi aliter ex dispensatione Apostolica disponatur*, quae referuntur ad horam ex Apostolica dispensatione in aliam commutandam, non autem ad onus secundam hanc celebrandi Missam. Et revera, *si* quod est ex hisce tribus Sacris, prae aliis, stata hora persolvendum, illud profecto est, quod post mediam noctem, juxta rubricae praescriptum, peragi debet, ad recolendam temporis memoriam, quo Redemptor noster in Bethelem Judae natus est: nihilominus non ubique idem servatur, sed nonnullis in Ecclesiis ex privilegio, antequam dies civilis initium habeat, ea celebratur Missa, non obstante Constitutione *Sanctissimus* etc. a *S. Pio V.* evulgata *die* 29. *Martii* 1566., qua omnia privilegia sublata sunt, antea quibusdam Ecclesiis concessa, illam celebrandi ante mediam noctem.. Praeter Pontificium Sacellum, in quo, una saltem hora ante civilis diei initium, peractum est Sacrum; Venetiis non una est, sed plures sunt Ecclesiae, in quibus idipsum fit; quod nonnisi vigore posterioris privilegii derogatorii Pianae Constitutionis fieri posset. Vide-sis Benedictum XIV. *de Synodo Dioecesana lib.* 6. *cap.* 8. *num.* 9., Lucium Ferraris *verb. Missa art.* 5. *num.* 51. Tetamum *Tract.* 1. *lib.* 3. *par.* 2. *ad* 25. *Decembris num.* 45. *et seq.* Praeterea in Patriarchalibus, et Collegiatis Urbis, necnon aliis in Ecclesiis haec Missa protrahitur ad plures horas post mediam noctem, ita ut celebretur, illucescente jam die. Rem dico omnibus manifestam. Itaque, si in aliquibus Ecclesiis prima Missa in nocte celebranda vel anticipatur, vel protrahitur Apostolici vigore indulti; multo magis, attentis peculiaribus circumstantiis, aliquo privilegio gaudere potest secunda Missa in aurora, quae longe minorem solemnitatem habet, quam illa post mediam noctem celebranda; etiamsi ratio haberi nolit sublimissimi mysterii, quod in hac prima Missa prae aliis recolimus. Nec praetereundum, quod non desunt, qui volunt secundam hanc Missam in aurora non ubique antiquitus obtinuisse, sed = *Romae extra ordinem ob id tantummodo celebratam esse, quod in Urbe haberetur Ecclesia S. Anastasiae, cujus Festum in eumdem diem Natalis incidit etc.*, prout latius apud Meratum ad Gavantum *part.* 4. *tit.* 3. *num. V.*

(a) Eruditissimus Meratus hac de re agens *part.* 4. *tit.* 10. *de Sabatho Sancto rubric.* 4. *num. XI.* notat, quod = *Diaconus debet esse ille idem, qui in Missa, et Officio inservire debet, et non alius ad hanc solam functionem, et ad cantandum tantummodo Proeconium* Exultet *etc., ut male multi faciunt, hoc enim repugnat omnino rubricae Missalis, neque in ullo habetur Caeremoniali, cum sit quiddam addere, quod est contra Bullam Pii V., et maxime notandum cum Corsetto cap.* 8. *num.* 3. *et Hyppolito a Por-*

sam Pontificalem celebrante, Canonicus Subdiaconus, qui in Vesperis Antiphonas praeintonat; et Diaconus, et Subdiaconus pariter Canonici, et Missae ministrantes, possint ex consuetudine Tiburtinae Cathedralis sedere in scamno in cornu Epistolae cum ligneo postergali, necnon serico damasceno rubro cooperto, coronide deaurata a parte superiori apparente, et uno gradu a terra elevato? (a)

tu rubric. 4. in adnotat. num. 7. Haec profecto est generalis regula in rubricae praescripto fundata; quae tamen tanto cum rigore accipienda non est, ut et praeceptivis adnumeranda sit, et nullus detur casus, qui non aliquam in quibusdam circumstantiis, exigat moderationem; quamobrem Sacra Congregatio regulae insistens, primum proposito dubio respondit = *negative* = verumtamen omnia considerans, quae in casu concurrunt, et indulgentiae dant locum, rem supremo Pastori definiendam remisit, addens rescripto = *consulendum SSmo juxta votum*, quod erat *pro indulto servandae consuetudinis, attentis peculiaribus circumstantiis in casu, de quo agitur* = Et SANCTITAS SUA adprobando, et confirmando ejusdem S. Congregationis votum, *benigne annuit*. Quum enim ad Praeconium canendum Diaconus seligendus sit, qui bene polleat cantu Gregoriano, ne asperitate vocis, et dissonantia notarum adstantibus offensioni, et scandalo sit, multosque ad risum potius commoveat, quam ad devotionem alliciat: cumque alicubi ad officium Diaconi pro sacris actionibus, et Missa, specialiter aliquis teneatur, qui tamen ad modulandum, vocemque notis aptandam habilis non sit; satius esse videtur alium substituere ad canendum Praeconium, quod multum requirit idoneitatis. Hinc novum non est, quod in permultis Ecclesiis mos invaluerit ad unum Praeconium canendum alium seligere Diaconum ab eo diversum, qui Celebranti assistere debet. Hujusmodi autem mos, qui Praesidum vigilantiam ut fugiat, haud credi potest; nihilominus tacite toleratur; sed tolerantia locum non haberet, si rubrica aliquam quandoque moderationem, aut dispensationem, aut benignam interpretationem non admitteret. In nostra facti specie rationabilis causa dispensationis non deerat; siquidem Episcopus ipse fatebatur in Tiburtino Clero perpaucos esse ad hujusmodi officium aptos, praesertim quia ea in Cathedrali Diaconus, qui Celebranti tenetur assistere, unus est ex duobus, qui ex fundatione *Cardinalis Marescotti* praebenda fruuntur cum onere inserviendi in officio Diaconi, et Subdiaconi Canonicis celebrantibus. Plerumque idcirco fit, ut ex his nullus sit aptus ad cantum Praeconii: en necessitas alterum ad hoc munus sufficiendi. Aderat igitur in casu proposito congruus, ac rationabilis titulus, quo Tiburtinae Cathedralis Capitulum servandae consuetudinis indultum obtineret.

(a) Duplex est casus, diversa igitur decidendi ratio. Primus est de Subdiacono praeintonante antiphonas in vesperis Episcopo in crastinum Missam celebraturo: debetne idem

sedere in distincto parato scamno, et non potius in suo chorali stallo? Omnem dirimit controversiam Caeremonialis dispositio *lib.* 2. *cap.* 1. *num.* 7., ubi loquitur = *Caeremoniarius ducit Subdiaconum, vel alium, ad quem spectat, de Ecclesiae consuetudine, intonare antiphonam in habitu, in quo reperitur ante Episcopum... et donec per Episcopum non fuerit praeintonatio repetita... expectant, ibique stantes... Ea autem repetita, ad loca sua redeunt* = Quid clarius? si tam Caeremoniarius, quam Subdiaconus redire debent ad loca sua, palam fit, quod Subdiaconus, qui tunicella paratus esse debet, non in scamno, quo in cornu Epistolae solent Sacri Ministri Altaris uti, sedere debet, sed ad suum chorale stallum redire. Et quoniam alii Canonici sacris amicti sunt indumentis, haud decet, ut inferior, qualis est Subdiaconus, habeat distinctum honorificum locum, et sedeat supra alios ordine digniores pluviali, vel casula, vel dalmatica indutos.

Diversa est species altera de Sacris Ministris inservientibus Episcopo in Missa Pontificali, quibus Caeremoniale assignat *scamnum paratum*. Agens namque *lib.* 1. *cap.* 9. *num.* 1. *de officio Diaconi*, haec habet = *Sedente postea Episcopo* (post Kyrie Eleison), *et ipsi sedent in scamno aliquo parato in cornu Epistolae Altaris* = : omnis quaestio igitur versatur circa intelligentiam, et sensum dictionis = *in scamno aliquo parato* = Caeremoniale nec formam praescribit, nec ornatum, quae duo accidentalia sunt, et varia esse possunt juxta diversas Ecclesiarum consuetudines; dummodo certos intra fines coerceantur. Scamni nomen genericum est, et aeque potest intelligi tam de scabello oblongo, quam de lignea pariter oblonga sede cum suo postergali; excludit vero sedes camerales. Qui tamen sit Caeremonialis sensus; num velit scamnum cum, vel sine postergali, incertum est. Qui morem reprobat Tiburtinae Cathedralis adhibendi *scamnum cum postergali serico damasceno rubro cooperto, coronide deaurata a parte superiori apparente, ab uno gradu a terra elevato*, pro se habere putat Sacrae Congregationis Decretum in Turritana 19. *Maii* 1614. (341.) auctoritatem *Cl. Catalani*, et declarationem, quae legitur in *Memoriale Rituum majoris hebdomadae*. Sed haec, quod obscurum est, et in duplici diversa significatione intelligi potest, non elucidant. Quid, quaeso, prodest Decretum in *Turritana*? Numquid per idem declaratur, quod in Caeremoniali non est satis expressum? Imo tale Decretum quaestionem intactam relinquit, dum simpliciter jubet *servari formam Libri caeremonialis*. Nec adhaerendum videtur Catalano, qui ad praefatum Caeremonialis locum pro scamno parato intelligendum vult *scabellum nudum, sed tamen pictum, et ad lib.* 1. *cap.* 8. *num.* 25. *sedem nudam ibidem positam*. Non enim ulla ratio subest, qua talem esse Caeremonialis sensum admittamus. Ac tandem illud *sedeant in scamno, seu scabellis in cornu Epistolae*, prout habetur in praefato Memoriali etc. *lib.* 2. *cap.* 27. *de Episcopo celebrante num.* 13. satis non est, ut inde

sarium pro Anima ultimi Episcopi defuncti, die ipsius obitus recurrente, quod numquam fuit celebratum? (a)

Et EE. PP. sacris Ritibus tuendis praepositi, accepta prius sententia unius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scripto pandita, typisque evulgata, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Falzacappa Ponentis, censuerunt respondendum:

Ad primum: *Negative*.

Ad secundum: *Negative*, *sed consulendum SSmo juxta votum*.

consequatur, scamnum esse oportere sine postergali. Neque insistendum in disjunctiva *vel scabellis*; nam Caeremoniale apte distinguit *scamnum* pro sacris Altaris Ministris *a scabellis* parandis pro Diaconis Episcopo assistentibus. Quum igitur res in ancipiti sit posita; ideo S. Congregatio noluit positivo responso definire, quid per *scamnum paratum* intelligendum sit, sed tolerari posse morem Cathedralis Tiburtinae decrevit.

(a) Est certe mirandum, quod in Cathedrali Tiburtina numquam celebrari consueverit Anniversarium pro ultimo Episcopo defuncto, secus ac jubent Caeremoniale Episcoporum, et Concilium provinciale Romanum. Illud namque districte id praecipit *lib.* 2. *cap.* 26. = *Episcopus vivens Praedecessoris sui proxime ante ipsum defuncti memoriam habere debet, et pro ejus anima singulis annis in die obitus celebrare, vel saltem Missae ab aliqua Dignitate, vel Canonico celebratae assistere, et in fine absolvere* = Praeceptiva pariter sunt duo Anniversaria, quae in praefato Concilio *tit.* 15. *cap.* 5. praescribuntur pro defunctis Episcopis = *Ex ipsis Caeremonialis Episcoporum mandato in universis cujuscumque Civitatis, et Dioecesis Cathedralibus, et Collegiatis, aliisque conventualibus, seu receptitiis Ecclesiis, praeter solemne Anniversarium pro ultimi defuncti Episcopi anima in ejus die obitus celebrandum; alterum etiam per singulos annos agendum decernimus in perpetuum pro omnibus propriis Dioecesis Episcopis infra praedictam fidelium omnium defunctorum octavam* = Sed quod magis admirationem excitat, est audire, quod numquam hoc Anniversarium celebratum sit contra expressum praeceptum, quod legitur in Synodo Tiburtina *tit.* 11. *de Sacrificiis Missarum* 7. = *praeter solemne Anniversarium pro Anima ultimi Episcopi defuncti in ejus die obitus celebrandum, alterum etiam per singulos annos agendum decernimus pro omnibus hujus Dioecesis Episcopis etc., ad quae Anniversaria omnes omnino Canonici, et Beneficiati convenire sub poena puncturae teneantur* = Meum non est tantae oscitantiae originem, et causas scrutari; nemini forte ex illis, qui modo Capitulum, Clerumque Cathedralis componunt, id culpae vertendum est, imo potius commendandi omnes sunt, si ad Sacram Congregationem una cum Episcopo confugerunt, ut docerentur, quid ab ipsis in posterum agendum sit. Modo igitur composita res est, postquam proposito Dubio responsum fuit = *Affirmative*.

Ad tertium : *Consuetudinem quoad Subdiaconum in Vesperis esse eliminandam* ; *quoad Diaconum*, *et Subdiaconum in Missa tolerari posse*.

Ad quartum : *Affirmative*. *Die* 27. *Martii* 1824.

Quibus omnibus, et singulis a me infrascripto S. R. C. Secretario relatis SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO LEONI XII. PONT. MAX., SANCTITAS SUA Sacr. Congr. Responsa in omnibus approbavit, et confirmavit; verum *in casu*, *de quo agitur*, *attentis peculiaribus circumstantiis animum suum moventibus*, *ex speciali gratia indulsit Capitulo Cathedralis Tiburtinae*, *ut secundum Sacrum solemne juxta rubricas in Aurora persolvendum*, *protrahi possit ad unam*, *alteramve horam post Solis ortum*; *et*, *Prima ex Horis Canonicis absoluta*, *eadem Missa cum cautu omnino celebretur*, *assistentibus omnibus Canonicis*, *Beneficiatis*, *aliisque de Clero*, *qui in solemnioribus Choro interesse debent*, iisdemque, ut supra, *attentis circumstantiis*, *in casu*, *de quo agitur*, *benigne annuit*, quoad secundum, *pro Indulto servandae consuetudinis*. *Contrariis non obstantibus*. *Die* 30. *Martii* 1824.

4434. RESOLUTIONIS DUBIORUM.

Director Calendarii Romani pro ejusdem recta compilatione a Sacr. Rituum Congregatione petiit declarari.

1. An in secundis Vesperis Dominicae SSmae Trinitatis concurrentibus cum Festo primae, vel secundae classis, fieri debeat commemoratio de Dominica? (a)

(a) Anno proxime praeterito 1823. *Festum S. Philippi Nerii*, pro Urbe elevatum ad ritum secundae classis, incidit in Feriam II. post Dominicam Trinitatis, quae prima est post Pentecosten : orta hinc quaestio; num in secundis Vesperis praefati Festi SSmae Trinitatis, praeter illam de sequenti, hoc est *de S. Philippo*, fieri etiam deberet commemoratio Dominicae? Distractae fuere sententiae, ideo in Calendario Patriarchalis Lateranensis, et in altere Romano addita fuit : in Vaticano, ac Liberiano omissa. Ubinam bene? Id quaerendum.

Ut hujusmodi enodetur quaestio, statuendum est, quam in classem ponenda sit Dominica prima post Pentecosten simpliciter considerata, acsi adnexum non haberet Festum SSmae Trinitatis. Scriptores de rebus liturgicis hanc praetereunt controversiam; et vix unus est *Gavantus*, qui in nihilo differre docet hanc Dominicam, seorsim ab adnexa Festivitate consideratam ab aliis, quae sequuntur usque ad Adventum = *haec Dominica*, inquit, *prima post Pentecosten*, *ut sic* (videlicet ut Dominica) *est ejusdem rationis cum Dominicis sequentibus*, *non enim de ea intelligitur Rubrica sub titulo Dominicarum primae classis*, *quae nunquam omittuntur*, *nempe Dominica Trinitatis* : *ut patet*, *quia de illis fit totum Officium*, *de hac vero commemoratio tantum*, *et ipsa commemoratio omittitur in iis Vesperis*, *si Feria II. celebretur Officium secundae classis*, *vel primae* = et occurrens objecto, quod forte ali-

cui magni ponderis videri poterat, ex eo deducto, quod hujusmodi Dominica notatur in Tabella Breviariis praemissa inter Dominicas, quae nunquam omittuntur; ita prosequitur = *neque mireris, quod Festum Trinitatis nunc dicatur Festum, nunc Dominica; nam utrumque verum est, et ratione Dominicae, in qua semper occurrit, habet hoc, quod nunquam omittitur Officium de Trinitate, licet eo die occurrat alicubi primae classis Festum; ratione vero Festi, habet ea tantum, quae sunt propria Festorum secundae classis* = Ad Rubricas Breviarii *sect.* 6. *cap.* 19. *num.* 2.

Igitur juxta Gavantum Dominica prima post Pentecosten in ratione Dominicae minime differt ab aliis post Pentecosten, et post Epiphaniam. Et hoc bene est; nam haec Dominica aliam habere nequit qualitatem, praeter illam, quae communis est supraindicatis, neque ullo pacto confundi debet cum aliis, quae qualitatem habent primae, vel secundae classis, quoad privilegium exclusivum, licet ritus sint semidup. Non titulus, non ratio occurrit, ob quam privilegiatis queat adnumerari. Praecedens Sabathum dat complementum celebrationi Officiorum de Divinis Mysteriis relate ad Passionem, et Resurrectionem Christi Domini, et Adventus Spiritus Paracliti; ideo eo in Sabatho, celebrata Missa, finem habet tempus Paschale. Igitur Dominica, quae immediate sequitur, neque est, neque haberi potest, ut Octava Pentecosten; nam si talis esset reputanda, comparanda quodammodo foret Dominicae in Albis, quae gaudet ritu duplici; contra vero haec Dominica, quae immediate sequitur, jam absoluta Pentecostes hebdomada, non habet, nisi ritum semiduplicem. Et revera Missa, quae legenda esset in hac Dominica, nisi Officium occurreret SSmae Trinitatis, nullam habet relationem ad Octavam Pentecosten: et ideo non omittitur in Missarum Codice, quia legebatur priusquam Festum SSmae Trinitatis ad universam Ecclesiam praecepti ve extenderetur. Quod vero sit rit. semidup., patet, quia habet secundam Orationem *a Cunctis*, tertiam *ad libitum*: contra vero si haberet qualitatem Octavae Pentecosten, haberet etiam ritum duplicem, et unicam Orationem, ut illa est Dominicae in Albis.

Neque objicias, Dominicas Adventus, et Quadragesimae qualitatem habere dup. 1. vel 2. class. quoad privilegium exclusivum, et nihilominus non esse, nisi rit. semidup. veluti illa est, quae primùm post Pentecosten occurrit: nam ex hoc non consequitur hanc eodem privilegio gaudere. Hoc illae decorantur, quia ex Ecclesiae institutione peculiaria includunt Mysteria, et populum Christianum spirituali quodam apparatu disponunt ad celebrandas solemniores Festivitates, in quibus memoria recolitur Nativitatis, Manifestationis, Passionis, Mortis, et Resurrectionis D. N. J. C. Quae vero sequuntur Dominicae post Epiphaniam, et Pentecosten nihil habent, quod non omnibus, et singulis aeque conveniant; neque ulla est, quae aliqua distinguatur praerogativa. Ad harum classem referenda certe est

tis S. Joannis Baptistae, Sanctorum Apostolorum Petri, et Pauli, Dedi-

prima post Pentecosten; ideoque, si privilegio gaudet quodlibet excludendi Officium cujuscumque ritus, eo gaudet, non ratione Dominicae, sed ob adnexam Festivitatem SSmae Trinitatis, quae licet sit 2. class., nunquam omittitur, etiamsi occurrat Festum primae classis, quod Rubrica transferendum jubet. Uniuntur quidem Festum Trinitatis, et Dominica prima post Pentecosten, sed non confunduntur: unicuique tribuendum est, quod illi convenit: Festum Trinitatis privilegio donatur eliminandi quodcumque duplex; Dominica vero, ut Dominica, cum sit ritus semidup., id dumtaxat habet, quod exigit qualitas ritus.

Quod si aliquis velit hanc Dominicam ratione sui, et separatim ab adnexo Festo SSmae Trinitatis, illis revera adnumerandam esse, quae nunquam omittuntur, onus in se suscipit aliquam promendi ex iis rationibus, quae ab intrinseco dicuntur. Equidem ego diu cogitationes intendi, ut hanc adinvenirem; irrito tamen conatu.. Si quae excogitari possunt, extraneae sunt, et ad id conficiendum, quod probandum est, nullatenus prosunt. Nemo est, qui neget hanc Dominicam legi in Tabella illarum, quae nunquam omittuntur. Quid tamen inde? Non ut Dominica illis adnumeratur, verum notatur ratione adnexae Festivitatis, quae licet sit secundae classis, nihilominus primae qualitatem habet, idcirco non dicitur *Dominica prima post Pentecosten*, vel *Dominica in Octava Pentecosten*, ut dicitur *prima Adventus = prima Quadragesimae =* verum enunciatur *Dominica Trinitatis*. Dominicis, quae nunquam omittuntur, adnumerantur *Pascha*, *et Pentecosten*; at nemo est, qui sibi fingat Dominicam, ut Dominica, eo privilegio gaudere, quod adnexum est solemnioribus illis Festivitatibus, ex Ecclesiae instituto, in Dominica perpetuo celebrandis. Ita etiam festiva solemnitas SSmae Trinitatis, Dominicae perpetuo affixa, notatur in Tabella duplicium secundae classis, sed iterum notanda erat inter Dominicas, quae nunquam omittuntur, ratione privilegii exclusivi. Secus dicendum esset, in eo stare privilegium SS. Trinitatis, quod ei cedit Dominica, quae nunquam omittitur. Id autem, utpote contradictionem involvens, absurdum est. Patet igitur privilegio decorari Festum, non Dominicam, eodem ferme modo, quo solemnitates Paschae, et Pentecosten alia omnia respuunt Festa ratione sui, non relate ad Dominicas, in quibus perpetuo hujusmodi solemnitates sunt affixae.

Forte non deerit, qui existimet Dominicam primam post Pentecosten eodem frui privilegio, quo gaudet Dominica in Albis, quae est rit. dup. maj., et nihilominus Festo altioris ritus locum non cedit. Ast vehementer errat, qui in hac opinione versatur. Magnum quippe unam inter, et alteram discrimen est. Dominica in Albis quamquam de rigore non sit Octava Paschae, quae desinit ad nonam Sabathi praecedentis, habet nihilominus qualitatem Octavae singulari privilegio ditatae, quo ab aliis omnibus distinguitur; ideo in Rubrica legitur = *Dominica in Albis in Octava Paschae*. Bre-

cationis, aut Tituli Ecclesiae, Patroni principalis, aut alterius cujuscum-

viarium Mozarabum, et Orationale Gothicum habet *Dominica in Octavas Paschae*, ita etiam in Sacramentario Gelasiano apud *B. Thomasium*, et Gregoriano *apud Menardum*. Non quaeram modo, curnam *in Albis* dicatur: num, quia nuper baptizati albas deposuerant in praecedenti Sabatho, unde in Missali Ambrosiano appellabatur *in albis depositis*, et in antiquo Ordine Romano, *Dominica post albas*; an potius, quia *depositis vestibus albis susceptis in Baptismo, alias vestes similiter albas recipiebant in Confirmatione in hac Dominica, in qua hoc alterum Sacramentum* (scilicet Confirmationis) *ipsis ab Episcopo conferebatur*, prout latius videri potest apud Tetamum *Diar. Ecclesiastic. et Civil. part.* 3 *lib.* 5. *cap.* 1. *art.* 1. *sect.* 1. Attendenda potius est qualitas Missae ejusdem diei propriae: Deo in hac reddimus gratiarum actiones, tum pro noviter Sacro lavacro regeneratis, tum pro Paschalibus festis peractis. *Introitus* quippe, et *Epistola* ad collatum Neophitis Baptismum relationem habent, *reliqua* ad Resurrectionem. Hisce de causis haec Dominica semper in Ecclesia solemnissima fuit, utpote quae sublimia includit Mysteria. Hinc etiam apud Graecos *Dominica nova*, seu *novella* fuit appellata, *quia*, ut vult Raynaudus *tom.* 10. *tract. de Agno cereo cap.* 7. *num.* 6., *erat addicta recolendae novae generationi, et novitati vitae per Baptismum receptae*. Praetereo alia multa, ne nimius videar, diuque immorer in re satis omnibus clara.

Enimvero Dominica prima post Pentecosten nihil prorsus habet, unde aequari possit Dominicae in Albis; imo si adnexum non haberet Festum Trinitatis, et de ea fieri deberet, nullatenus differret a Dominicis, quae sequuntur. Nam, ut legitur in Ordine Romano XIII., sive Caeremoniale edito jussu Gregorii X. *num.* 27. apud Mabillon *Mus. Italic. tom* 2. *pag.* 241. = *In Dominica prima post Festum Pentecosten, quae caret Octava, die Sabathi in Vigilia ipsius Dominicae usque ad Dominicam primam de Adventu Domini fit Officium de die, et nocte, ut continetur in Ordinario, et utitur Ecclesia colore viridi*. Et quamquam assentiri nolim Grancolasio De Breviario Romano *lib.* 2. *cap.* 81., et Cavalerio, *tom.* 2. *cap.* 17. *num.* 6., qui volunt ideo hanc Dominicam assignatam fuisse Festo Sanctissimae Trinitatis, quia, absoluta jam in Sabatho Octava Pentecosten, non habebat Officium proprium, et vacantibus adnumerabatur; quippe vacans non est, si dat initium Dominicis post Pentecosten, et quae proxime succedit, in ordine secunda est. Certum tamen est, quod in Capella Pontificia Missa Trinitatis unicam Orationem habebat, quin de Dominica fieret Commemoratio. Ita in Caeremoniali S. R. E. *lib.* 2. *tom.* 2. *cap.* 13. = *In vigilia SS.mae Trinitatis fiunt Vesperae etc. In die fit Missa solemnis etc. dicitur tantum una Oratio* = ad quem Caeremonialis locum notat Catalanus = *hic est ritus, cujus passim meminit Burchardus in suo MS. Diario, ubi etiam refert, quod, cum, finita Missa, Car-*

que Festi dupl. primae classis, fieri debeat in secundis Vesperis Commemoratio de eadem Octava, an potius sequentis Festi Sacri Cordis Jesu (b)?

dinalis S. Marci ei dixisset, quod de Dominica debuit fieri commemoratio in Vesperis, et in Missa; se eidem respondisse, illam de expresso mandato D. N. Papae (nempe Innocentii VIII.) *fuisse omissam*. Idipsum confirmatur *ex Rubrica* 37. *Codicis Vaticani* 4737., quae jubet = *Item in Festo Trinitatis, quae est in Octabis Pentecosten, utitur paramentis albis ... nec in Missa dicti Festi fit commemoratio de Dominica, quamvis in matutinis, et Vesperis de ipsa Dominica fit commemoratio* = apud Gatticum = *acta selecta Caeremonialia tom.* 1. *pag.* 45. *column.* 2.

Verumtamen, etsi alia deessent argumenta, illud unum sufficeret ad finem quaestioni imponendum, quod haec Dominica nec decoratur Statione, qua gaudent omnes aliae Dominicae, quae ob privilegium exclusivum, etsi ritu gaudeant semiduplici, Festa tamen occurrentia ritus primae, vel secundae classis non admittunt; quod expresse notatum video a Panvinio *de Basilic. Lateranen. lib.* 2. *cap.* 8. *ex MS. asservato in Archivio ejusdem Basilicae = ast Stationes S. Gregorius PP. ... limitavit ... statuens, videlicet quatuor Dominicis Adventus* etc., *a vigilia Pentecostes usque ad Dominicam SSmae Trinitatis* EXCLUSIVE. Ex his jure concludam: si revera Dominica prima post Pentecosten Dominicis adnumeranda esset, quae privilegio exclusivo gaudent, nec color viridis adhibendus foret (quatenus de ea fieri deberet Officium), sed potius rubeus, ut albus adhibetur in Dominica in Albis; neque omittenda ejusdem commemoratio in solemni Missa de Trinitate, quae cantatur in Sacello Pontificio: neque careret Statione, qua nulla ex Dominicis privilegiatis fraudatur. Haec tene, et dic modo, Dominicam hanc, ratione Dominicae, et non adnexae festivitatis, illis adnumerandam, quae nunquam omittuntur.

Quae cum ita sint, plane consequitur nihili fieri debere, et omnino corruere, quae in contrarium afferri, imo potius obtrudi, et fingi possent argumenta? Et revera omni prorsus fundamento caret opinio, seu simplex suppositio, quod haec Dominica qualitate primae classis gauderet, priusquam *Joannes XXII.* eamdem assignaret *Festo SS. Trinitatis*. Fallax esse hujusmodi argumentum plane evincit ritus Missae (quae adhuc in Missarum Codice habetur, ne ejusdem obliteretur memoria). Cum enim praeter Orationem propriam, habeat secundam *a Cunctis*, tertiam *ad libitum*, ritus *semidup.* fuisse, et esse, certo consequitur. Quod si in eadem ratione habita fuisset, ac illa est, quam *in albis* dicimus, eumdem obtinuisset ritum *dup. maj.* cum privilegio exclusivo. Contra vero jam demonstravimus Aevo *Beati Gregorii X.* qui per dimidium fere saeculum praecessit *Joannem XXII.*, a quo Festum Trinitatis additum fuit, eamdem Dominicam nulla speciali praerogativa fuisse decoratam, et ab Ecclesia adhibitum *colorem viridem*, qui proprie convenit *Dominicis semiduplicibus* post Epiphaniam, et Pentecosten: Jure igitur postulo,

Sacra eadem Congregatio, ad relationem mei infrascripti Secretarii, respondit.

Ad primum: *Negative*.

Ad secundum: *Affirmative ad primam partem*, *Negative ad secundam*. *Die* 27. *Martij* 1824.

ut qui privilegiatam volunt Dominicam primam post Pentecosten, ita ut fiui commemoratione debeat in secundis Vesperis concurrentibus cum Festo *dup. 2. class.*, proferant unam ex Dominicis, in quibus color viridis adhibetur, quae ritus *semidup.* non sit, et aliqua praerogativa fruatur.

Neque alterum juvat, quod petitur ex pervetusta consuetudine Basilicae Lateranensis adnotandi in Directorio Officii: *Dominica prima post Pentecosten dup.1.class :Festum SSmae Trinitatis dup. 2. class.*. Errorem, in quo primus Directorii extensor inconsiderate lapsus est, oscitanter nimis sequuti sunt caeteri, qui ei in munere successerunt. Arbitraria enim est inversio Rubricae. Nam notandum erat non Dominica prima post Pentecosten, verum *Dominica Trinitatis*, ut in tabella legitur, quae licet ratione Festi sit secundae classis, induit tamen qualitatem primae: et quoniam Dominicae affixa est, bene stat, quod Dominicis adnumeretur, quae numquam omittuntur. Nam si primae classis esset quoad privilegium exclusivum Dominica in ratione Dominicae duo sequerentur absurda, videlicet, vel quod Dominica, quae numquam omittitur, omittenda esset; vel quod privilegio exclusivo potiretur Dominica, et Festum Trinitatis eo gauderet non ratione Festi, sed ratione Dominicae: quae certe contradictionem involvunt, nulloque pacto componi queunt. Omnia conciliantur, si ad Festum Trinitatis referatur illud *Dominica Trinitatis*, itaut sensus sit: *Festum Trinitatis, quod adnexum est Dominicae primae post Pentecosten, licet sit rit. 2. class. habet qualitatem primae class. ad instar Dominicarum, quae nunquam omittuntur*.

Quae autem huc usque dicta sunt, plane evincunt praefatam Dominicam ratione sui, privilegiatis non adnumerari, omnique fundamento destitui quae in contrarium afferri, aut fingi possent; nam revera haec Dominica gaudet ritu dumtaxat semiduplici, minimeque differt ab aliis, quae sequuntur; et privilegio exclusivo Officii cujuscumque ritus, decoratur Festum SSmae Trinitatis, non Dominica: quamobrem recta descendit responsio ad propositum Dubium: *Negative*, et *Commemorationem Dominicae esse omittendam*; veluti Sac. Congregatio sua auctoritate definivit, ut Calendaristae in simili concursu sciant, quid in Directorio Officii notare debeant.

(a) Casus est novus; et primum accidit (saltem Romae) hoc *anno* 1824., cum recens sit institutio Festi *Sacri Cordis Jesu*, cui celebrando assignata est *Feria VI. post Octavam SSmi Corporis Christi*: unde oritur apud nonnullos quaestio; an, et cui commemoratio in secundis Vesperis tribuenda sit? De utroque non licet, cum duplex commemoratio, vel Officium simul, et commemoratio de eodem subjecto ex Ru-

4435. COLLEN.

Ut primum Terra a S. Geminiano nuncupata in Etruria a Volaterana dioecesi distracta, aggregata fuit Collen. Dioecesi, nullo prorsus jure, nullaque ratione conveniens usque tunc praestitus S. Geminiano principi Terrae

bricarum praescripto fieri nequeant. Omnis controversia cessaret, si obtinuisset illorum opinio, qui censebant nihil obstare, quominus in secundis Vesperis *Octavae SSmi Corporis Christi* de uno fieri posset Officium, de altero simplex commemoratio (vide Tetamum *Diar. Ecclesiastic. tract.* 1. *lib.* 6. *part.* 2. *cap.* 2. *art.* 4. *sect.* 1.) Sed quoniam praevalere debet contraria sententia, quae stricte adhaeret regulae generali jubenti, ne in eadem parte Officii simul de eodem Officium et commemoratio fiat, ac propterea in Romano Directorio, quod aliis certam dat normam, amovetque arbitrium aliter statuendi, signatur: *Vesperae de eadem Octava sine ulla commemoratione*, ideo decidendi ratio a congruentia petenda est. Etenim ex una parte videtur, quod illud, de quo inchoandum in Vesperis Officium est, locum obtinere debeat prae altero, quod per accidens simplificatum fuit: contra vero si octava ob occursum Festi solemnioris ritus, huic cedit, et licet duplex sit, gaudeatque privilegio exclusivo cujuscunque Festi, quod dup. primae classis non sit, in hujus duplicis concursu simplicem habet commemorationem, non ideo tamen ea praerogativa privatur, quae compatibilis est cum qualitate simplicis per accidens. Haec autem ratio tanti est, quae unica valet, ut praelatio concedatur commemorationi Octavae, nullatenus vero concurrenti Festo, quod nec habere potuisset commemorationem, si de eadem Octava Vesperae persolvi debuissent.

Quin prosint exempla, quae in contrarium afferuntur ab illis, qui commemorationem Sacri Cordis Jesu fieri debere arbitrantur, altera omissa de die octava. Non illud *Festi Patrocinii B. M. V.* concurrentis (dum transferri contingit in *diem* 17. *vel* 19. *Decembris*) cum altero *expectationis partus*, quippe ad quaesitum: *quomodo in iis casibus disponendae sunt Vesperae*: Sac. Congreg. *sub die* 27. *Martii* 1779. respondit: *totum de praecedenti in utroque casu, nihil de sequenti* (num. 4244. *ad* 12.) videlicet de *Patrocinio translato in die* 17.: *de expectatione partus*, si illud *in die* 19. reponendum sit. Utrumque ejusdem est ritus, et dignitatis; neutrum ullo peculiari privilegio donatur. Bene igitur stat, ut de illo Vesperae persolvantur, de quo factum est Officium, et nihil de sequenti. Imo retorqueri posset argumentum, si in concursu duorum Festorum B. M. V. aequalis ritus Vesperae fiunt, de quo Officium factum est, ita etiam de Octava *SSmi Corporis Christi* simplificata fieri debet in secundis Vesperis commemoratio, quae venit loco Officii, et nihil de *SSmo Corde Jesu*; quod relate ad eas Vesperas, nec jus habet ad Officium, nec ad commemorationem.

Quod si *Dominica IV. Adventus* incidat *in diem* 18. *Decembris* assignatam Officio *expectationis partus*, cui reponendo non sit locus, et *ad*

Patrono cultus sublatus est, et Incolis Terrae illius S. Martialis Festum, sub utroque praecepto servandum, nuntiatum est: multae extunc obortae quaestiones, multae auditae querimoniae, et Parochi, et Clerus in diversas abjere opiniones, ex quibus incertus populus dictae Terrae, an, et de quo Patrono agendum, nonnihil offensionis passus est. Hinc ad omnes dein-

diem 19. transferatur illud *Patrocinii*, necesse omnino est, ut de huc Vesperae fiant, quia nequit habere secundas Vesperas Officium per accidens simplificatum: pari modo, quo *in Feria III. Quinquagesimae* nequit habere primas Vesperas dies octava, quae incidit *in Feriam IV. Cinerum*, ut sancivit S. R. C. *in una Hispaniarum die* 17. *Maij* 1692. (*num.* 3128.) quia in hac Feria nec Officium, nec commemoratio Octavae fieri potest. Ast ex hoc nou valet illatio ad commemorationem, quam non perdit Officium per accidens simplificatum, praesertim in concursu cum altero Festo, quod, si non occurrisset impedimentum, nec ad commemorationem jus habuisset.

Multo minus ad rem facit alter hypotheticus casus, quem sibi fingit contrariae opinionis assertor; occursus videlicet *Octavae SSmi Corporis Christi* cum *Dominica privilegiata*, sed ritus semidupl.. Si hujusmodi occursus dari posset, utique fieri deberent secundae Vesperae de sequenti duplici, non autem de Octava, quae non habuit Officium, sed quid ad nos? Hypotheticus casus nullam habet relationem ad speciem, in qua non de Vesperis quaestio est: sed de simplici commemoratione, ad quam jus habet Octava, cujus Vesperae, remoto impedimento, peragendae fuissent; nullatenus vero Festum subsequens, quod Vesperis caret, nec habet commemorationem. Verumtamen ultro progredior, et quoniam hypotheses placent, fingo casum, quod *Festum Sacri Cordis Jesu* concurrat in Vesperis *cum Dominica privilegiata, et Octava SSmi Corporis Christi*, libenterque concedam *de Sacro Corde Jesu* Vesperas fore celebrandas, sine commemoratione *Octavae*, ob allatam rationem, quod secundas Vesperas nequit habere Festum, de quo factum non fuit Officium: Sed quid tum postea? Non inde infertur, quod fieri nequeat commemoratio, in casu a nostro omnino diverso, quia nihil obstat, ut fiat, quinimo fieri debet, quia *Octava* praestat Festum subsequens, quod, re integra, in iisdem Vesperis nec habet commemorationem.

Quin vero ad hos, aliosque hypotheticos casus recurramus, obvius est ille de Dominica impedita a Festo duplici, si secundae Vesperae concurrant cum semiduplici; hujus commemoratio non obtinet primum locum, etiamsi in Feria II. integrum de eo Officium persolvendum sit; sed praevalet commemoratio Dominicae, de qua faciendum Officium fuisset, nisi occurrisset impedimentum ob Festum altioris ritus. At si ratio valeret, quod Festum habens integrum Officium in die sequenti, praevalere deberet Officio simplificato, de hoc primum in secundis Vesperis facienda esset commemoratio, deinde de Dominica.

Quid insuper? Nonne casum habemus, qui propius ad nostrum ac-

ceps eliminandas dubitationes, et quaestionum causas Joseph Rocchi, et Cajetanus Coutri, uterque enunciatae Terrae Canonicus, et Parochus, supplici exhibito libello Sacr. Rit. Congregationi, sequentia solvenda proposuerunt dubia, videlicet.

1. An Festum S. Geminiani Patroni Principalis Terrae hujus nominis,

cedit? Pone, quod *in Feria VI.* non illud *Sacri Cordis Jesu*, sed aliud duplex occurrat non e solemnioribus. De quonam primum facienda erit commemoratio? Nonne de Octava simplificata, et secundo loco de occurrenti duplici? Ita *in* 28. *ex Tabulis perpetuis* a Merato ordinatis priusquam Festum *Sacri Cordis Jesu* Apostolicae Sedis judicio probaretur.

24. *Junii Nativitas S. Joannis Baptistae Dup.* 1. *cl. omn. propr. com. Oct. Corp. Christi .... in secundis Vesperis com. Oct. Corp. Christi, et sequen.*

25. *Fer.* 6. *S. Joannis a S. Facundo Conf. dup.* (12. *hujus*).

Quatenus vero obtineret contraria opinio, primus locus dandus esset commemorationi duplicis occurrentis, quia de eo die sequenti fit Officium, secundus Octavae simplificatae. Cur autem secus fit? Quia praevalere debet Octava, quae, procul ab occursu Festi primae classis, integras Vesperas habuisset. Plane igitur ex his consequitur, quod etiam in hypothesi commemorationis faciendae *de Sacro Corde Jesu*, ut vult *Tetamus loc. supra cit.*, huic dandus foret secundus locus, primus vero *Octavae*, de qua Vesperae fuissent peragendae. Sed quoniam *Tetami* opinio rejicienda est, et utraque commemoratio fieri nequit, illa dumtaxat obtinebit, quae succedit loco Vesperarum.

Addam ulterius casum, quem sibi proponit Cavalerius *tom.* 1. *cap.* 6. *Decr.* 5. *num.* 34.: de duobus aeque duplicibus Festis simul occurrentibus, et ab Officio superioris ritus impeditis, quin circa anni finem dies liberi supersint pro eorumdem repositione: et hanc dat solutionem. *In simultanea autem occurrentia duorum Festorum per accidens simplicium, illud prius commemorationem sortietur, de quo Officium fieret, si ambo non impedirentur; et Festum illud, quod in tali occursu transferreretur, secundo loco commemorationem habebit; quod enim alteri Festo in casu Officii locum cedit, utique, et cedere debet in casu solius commemorationis.* Quod autem obtinet *in occurrentia*, cur non obtinebit *in concurrentia*? Nonne par est casus utriusque ratio? Neque dicas casum a casu differre, et unum inter, et alterum interesse discrimen, quia, prout habetur in dubio, Octava per accidens simplificata non concurrit cum Festo pariter simplificato, sed cum illo, quod licet nequeat habere Vesperas, habet nihilominus in sequenti Feria VI. integrum Officium. Sit equidem casus diversus; magnam tamen unus ad alterum habet analogiam, et quod discrimen ponit, tanti non est, ut aliam inducat decidendi rationem.

Etenim, in aequalitate ritus., et dignitatis, Officium, seu Festum primarium praeferri debere secundario certum est. Atqui *Octava SSmi Cor-*

sit de integro praecepto servandum in dicta Terra, ejusque districtu? (a)

2. An Parochi rurales in suburbiis, et agris dictae Terrae S. Gemi-

poris Christi dat complementum Festo primario amplissimis privilegiis decorato; contra vero secundariis adnumerandum est illud *Cordis Jesu*, quod relate ad primarium est quaedum veluti ejusdem appendix: et quamquam idem sit Festi utriusque objectum, illius tamen reale est, istius vero symbolicum, veluti in ejusdem Festi approbatione declaratum fuit, videlicet: *non aliud agi, quam compleri cultum jam institutum, et symbolice renovare memoriam illius Divini Amoris, quo Unigenitus Dei humanam suscepit naturam, et factus obediens usque ad mortem praebere se dixit exemplum hominibus, quod esset mitis, et humilis corde*: Octavae igitur danda est praelatio; et quoniam, nisi occurrisset Festum duplex primae classis, integras habuisset Vesperas; ideo fraudari nequit commemoratione, ut locum cedat secundario, quod, in casu, dum de Octava Vesperae fiunt, commemorationem non habet.

Addam insuper: si contrariae sententiae adhaerere quis vellet, admittere cogeretur absurdum; nam Octava, de qua Vesperae integrae essent recitandae, perderet etiam commemorationem, et hanc obtineret Festum, cujus in concursu nulla mentio fieri debet; quia, ut vidimus, et rubrica disponit, de uno, eodemque subjecto simul fieri nequit Officium, et commemoratio. Atqui juxta *Cavalerii* doctrinam, in aequalitate tam ritus, quam simultanei impedimenti, in occursu facienda primum est commemoratio illius, de quo faciendum Officium esset, nisi occurrisset Festum altioris ritus; concludendum videtur, etiam in concursu commemorationem deberi Octavae SS mi Corporis Christi, quae procul ab impedimento integras habuisset Vesperas sine commemoratione de sequenti. Sed modo composita res est, et omnis cessat dubitandi ratio, postquam S. R. C. proposito dubio respondit: *Affirmative ad primam partem*; *Negative ad secundam*.

(a) Species haec erat. Incolae Terrae *S. Geminiani* Dioecesis Volateranae hunc Sanctum vel ab immemorabili, vel ex electione legitime peracta, uti principem Patronum venerabantur, diemque ejus nomini sacrum sub integro praecepto recolebant. Postmodum vero, quum eadem Terra, ab Volaterana disjuncta, fuerit Collensi unita, nescio quo jure, cultus, quo prius gaudebat *S. Geminianus*, exhiberi coepit *S. Martiali Collensis Civitatis Patrono*. Sed non apud omnes pacifica res fuit, et plures inde exortae quaestiones, quia Parochi, et Clerus in diversas abierunt opiniones, et populus in ancipiti positus, quod agendum esset, ignorabat. Hinc ad componenda hujusmodi dissidia, et ad id, quod in posterum servandum foret, constabiliendum, Sac. Rit. Congregatio rogata fuit, ut exortis dubiis respondere dignaretur, et omnem controversiam sua auctoritate definiret. Et quoniam primum quaesitum fuit; an in dicta Terra, ejusque districtu Festum *S. Geminiani* esset sub utroque praecepto colendum? jure fuit datum *affirmativum responsum*. Etenim Sa-

niani degentes in dicta die teneantur ad Missae applicationem, et ad an-

Me. *Urbanus VIII* de observantia Festorum solicitus, in sua Constitutione: *Universa per orbem etc.* dat. *idibus Septembris* 1642. Festa enumerans sub utroque praecepto servanda, quoad Patronos principales disponit, ut Festum peragatur *unius dumtaxat ex principalibus Patronis in quocumque Regno, sive Provincia, et alterius pariter principalioris, in quacumque civitate, oppido, vel pago, ubi hos Patronos haberi, ac venerari contigerit*. Itaque, si lex Festi celebrationem coarctat ad loci Patronum, alterumque Regni, vel provinciae, quin illum Dioecesis appellet; plane consequitur civitatem, vel locum, in quo peculiaris habetur Patronus, haud debere, aut posse, proprio posthabito, festivum agere diem alterius, qui est Protector civitatis episcopalis, aliorumque Dioecesis locorum, in quibus alius non est, vel ab immemorabili cultu Patronis debito veneratus, vel ex universi populi suffragiis legitime in Patronum electus. Id tam verum est, ut qui specialem habent Patronum, nec ad servandum diem festum Patroni Dioecesis, nec ad ejusdem Officium persolvendum tenentur. Ita Sac. Rit. Cong. in Narnien. 6. Aprilis 1658. declaravit: *De Patrono principali civitatis, in civitate tantum cum octava, in dioecesi vero, ubi non adsit proprius loci Patronus, similiter cum octava; et ubi colitur Festum peculiaris Patroni, nihil de Patrono civitatis, vel, attenta consuetudine, sine octava, sub duplici majori tantum* (num. 1736.). Ita etiam sancivit in Calaguritana 28. *Septembris* 1658. (num. 1786.). Igitur vix permittitur, ut de Patrono civitatis et dioecesis, ubi peculiaris habetur, fiat sub inferiori ritu, quatenus adsit consuetudo. Per hujusmodi Decreta declaratur alterum latum in Caven. 23. *Maij* 1639., quo voluisse videtur S. R. C., ut de Patrono civitatis fieret etiam per Dioecesim: nam ad dubium: *an de Protectore principali civitatis celebrari debeat Officium cum Octava per civitatem, et Dioecesim*: respondit: *affirmative tam in civitate, quam in Dioecesi* (num. 1008.) Nam res erat de locis, quae peculiari Patrono carebant: ideo, ut bene advertit Cavalerius *Tom. 1. cap. 3. Decr. 5. num. 3.* ponenda est limitatio, *quod per dioecesim Patronus civitatis cum octava coli debet, ubi non adsit proprius loci Patronus; secus autem, ubi colitur Festum peculiaris Patroni*. Et ibidem *Decret. 6. num. 3.*; *hoc ipso*, ait, *quod peculiaris Patronus alicubi habetur, relate ad ea loca Patronus civitatis patrocinium non gerit, et consequenter deperdit titulum, vi cujus Officium sibi vindicat; quapropter, nisi aliunde eidem Officium debeatur, nihil de Patrono civitatis faciendum venit*. *Quod si civitatis Patronus inter dictorum locorum Patronos adnumeretur, adhuc utique non inter Patronos principales, cum unius loci plures hujusmodi Patroni esse non valeant, sed inter minus principales, et hoc in casu de eo Officium instituendum est sub ritu duplici majori tantum sine octava etc.* Sensus igitur Decreti est, ut civitatis

nuntiandum Populo abstinentiam ob operibus, pro integra observatione praecepti ? (a)

Patronus gaudeat privilegiis, et praerogativis Protectoribus debitis in iis Dioecesis locis, quae proprium non habent. Ex his patet populum et Clerum *S. Geminiani* ad hujus Sancti dumtaxat Festum sub integro praecepto servandum teneri, etiam postquam eadem Terra unita fuit Dioecesi Collensi, ut tenebatur, dum ad Volaterranam pertinebat. Quod si aliquis adhuc dubitet, omnem dirimunt controversiam literae Apostolicae fel. rec. *Pii VII. in forma Brevis* expedit. sub *die* 15. *Octobris* 1818. *super observantia, et reductione Festorum pro utriusque Siciliae Regno*. In his enim, moderando, et declarando, quae relate ad Patronum Festa praescripta fuerant in primo Brevi dat. 10. *Aprilis ejusdem anni*, dum facultas conceditur Episcopis una tamen cum suis Capitulis, quorum consilio rem perpendere mature debeant, annuendi populorum votis petentium retinere Patronorum Festivitates in diebus propriis, quin easdem teneantur in proximum diem Dominicum transferre, ad formam generalis Indulti; simul statuitur, quod cum agatur de Patronis Dioecesium, praeceptum Sacro interessendi, et abstinendi a servilibus ad eas civitates, et loca dumtaxat extendatur, quae cum non habeant praecipuum, et singularem Patronum tenentur ad celebrandum Patroni Festum sub eadem solemnitate, et ritu, quo in civitate peragitur: en verba: *ea tamen lege, ut quando res sit de Patronis Dioecesium, praeceptum non protendatur ultra civitatem principalem, vel ultra ea loca, quae cum peculiari Patrono careant, Festum Patroni Dioecesis ex rubricae praescripto pari solemnitate celebrare tenentur*. Quoniam igitur Terra *S. Geminiani* hunc Sanctum, cujus nomine decoratur, et distinguitur, proprium habet Patronum, veluti habuerat, et coluerat, priusquam Collensi Dioecesi uniretur; ideo ejusdem dumtaxat Festum celebrare debet sub integro praecepto cum aliis solemnitatibus, privilegiis, praerogativis, quae principibus Patronis conveniunt.

(a) Si *Benedictus XIV.* in sua Constitutione *Cum semper oblatas* de obligatione applicationis Missae parochialis pro populo, ad hanc teneri Parochos declaravit, quos inter non leves erant obortae quaestiones, iis etiam in Festis, in quibus quoad nonnullas Dioeceses, firma obligatione audiendi Sacrum, alterum relaxaverat onus abstinendi ab operibus servilibus = *Nos*, ita inquit, *ut obortae dubitationes circa onus applicationis Missae parochialis in hujusmodi diebus festis* (moderatis) *penitus eliminentur, statuimus, et declaramus, quod etiam iisdem Festis diebus, quibus populus Missae interesse debet, et servilibus operibus vacare potest, omnes animarum curam gerentes Missam pro populo celebrare, et applicare teneantur* = Praeterea, si ad eamdem applicationem tenentur Parochi iis quoque diebus antea festivis, quos *Sa. Mem. Pius VI.*, utraque obligatione sublata, suppressit, adjecta una tantum conditione, quod in sacris Ecclesiae functionibus nihil es-

3. An Regulares dictae Terrae teneantur ad Octavam S. Gimeniani, quinquaginta, aut sexaginta abhinc annis omissam? (a)

set immutandum, veluti declaravit S. Congregatio Concilii, quae sub dubio proposito ab Antistite Camerinensi = *An diebus festis de praecepto a S. M. Pio VI. suppressis, sit applicanda in futurum Missa pro populo in casu etc.* sub *die* 28. *Martii* 1801. respondit = *Affirmative* = multo magis, potiorique jure ad id tenentur Parochi locorum, in quibus Patroni principis memoria sub utroque praecepto solemniter recolitur. Et quoniam Parochi rurales in suburbiis, et agris Terrae *S. Gemi- niani* adnexi venerari Patronum debent, quem, uti principalem colunt Incolae Terrae: ideo et iisdem incumbit onus, cum applicandi Sacrum pro populo, tum annunciandi subjectae plebis abstinentiam ab operibus servilibus pro integra observatione praecepti. Sciscitandi hic locus esse videtur, curnam hujusmodi excitatum sit dubium? Fortene qui illud discutiendum proposuit, ea in opinione versatur, quod obligatio colendi Festum Patroni civitatis, aut loci non extendatur ad suburbia, et Paroecias rurales? Vehementer errat, qui ita existimat: nam sub nomine civitatis, et loci veniunt etiam suburbia, et rurales Paroeciae, ac propterea horum Incolae colere debent cum eadem solemnitate principem Patronum ejusdem civitatis, aut loci. Ita Sac. Cong. declaravit in Tridentina sub *die* 15. *Septembris* 1742. Dubium erat = *An dictum Festum* (S. Marci Evangelistae in oppido Roboreti) *tamquam de praecepto celebrandum ab Incolis totius oppidi, vigore Constitutionis* Universa per orbem *ab Urbano VIII. anno* 1642. *emanatae: an vero solum ab iis, qui ejusdem Ecclesiae parochiani existunt? complectitur autem haec Parochia fere totum oppidum, excepto unico suburbio transpontem* = et responsum fuit = *Si Festum S. Marci erit tamquam Patroni oppidi Roboreti . . . vigore Constitutionis Urbani VIII., juxta Decreta S. R. C., tunc Festum S. Marci erit de praecepto observandum, et celebrandum ab Incolis totius oppidi, etiam a transpontem suburbiis* (num. 3982.) Merito igitur S. Cong. ad utramque dubii partem in casu proposito respondit = *affirmative* =.

(a) Non video, curnam hoc dubium discussioni propositum fuerit, postquam S. R. C. centies sanciverat, Regulares teneri quidem ad Officium Patroni principalis Civitatis, vel loci, sed sine octava. Rogata namque sub *die* 22. *Junii* 1630. = *quomodo concurrere debent Regulares in celebratione Festi Patronorum, et Titularium Cathedralium locorum circa Officium, et Missam?* respondit = *Regulares in Festi Patronorum, seu Titularium Cathedralium locorum debere celebrare sub ritu duplici Officium cum Missa, prout celebratur in dictis Cathedralibus, ipso tantum die festo, et non octavas: et ita per quoscumque Regulares servari debere declaravit* (num. 719.) Ita etiam in una Pistoriensi 27. *Martii* 1628. (num. 584.) in Baren. 28. *Martii* 1647.) num. 1441.) in Neapolitana diei 19. *Aprilis* 1687. (num. 2986. ad 4.), et aliis quamplurimis, quae brevitatis gratia omittuntur. Propo-

4. An Festum S.Martialis Patroni Civitatis Collis habendum sit ut moderatum in Terra S.Geminiani, cum obligatione tantum audiendi Sacrum? (a)

5. An Clerus Urbanus, et Suburbanus S. Geminiani teneantur ad O-

sito autem dubio simillimum illud est, quod declaratum fuit a S. R. Congregatione in Panormitana 10.*Septembris* 1741. Cum enim expositum fuerit S. R. Congregationi, Clericos Regulares Theatinos Panormi per saeculum, et ultra consuevisse Patronorum civitatis Festum peragere cum octava, quae postmodum per annos septem intermissa fuerat, ac propterea exortam inter eosdem quaestionem, an iterum intercepta octava esset reassumenda, quod faciendum aliquibus videbatur, eo praecipue, *perchè li medesimi si servono del Calendario*, *di cui si vale il Clero secolare di detta Città*; ideo eadem S. Congregatio rogata, *a volersi degnare di dichiarare*, *se detti Religiosi siano tenuti di celebrare li predetti Uffizj*, *e Messe de sette Santi Protettori colle loro respettive ottave*? sub die 10. *Septembris* 1741. respondit = *Regulares non teneri ad recitationem Officii de Octava Patroni loci*, *vel Titularis principalis* (num. 3972.). Igitur, si non tenentur ad octavam Regulares, qui eodem Calendario utuntur, quo utitur Clerus saecularis, etiamsi per saeculum, et ultra de ea facere consueverint; multo minus eam celebrare debebunt, imo *nec poterunt* Regulares, qui Calendarium habent a dioecesano diversum. Dixi, *nec poterunt*, et jure dixi. Illud enim *non teneri* = *non tenentur* = idem sonat, ac = *non debere* = *non posse* = *non debent* = *non possunt* = Ita expressio illa, quae in praefatis Decretis occurrit, intelligenda est, ut nec facultatem relinquat peragendi octavam *ad libitum*. Non arbitraria est, nudaque opinio hujusmodi interpretatio: quippe talem esse eadem Sacra Congregatio declaravit, dum ad quaesitum hisce verbis expressum = *Disponente* (Sacra Congregatione) *quod Regulares ad octavam Patroni principalis non tenentur*: *an ly* non tenentur *excludat etiam libitum*, *ita ut Regulares non possint de dicta octava recitare*, *si velint*? Sub *die* 20. *Martii* 1683. in una *Ordinis Minorum de observantia* respondit = *non posse*, *nisi id specialiter indultum fuerit ex vi concessionis Apostolicae*, *vel Constitutionis Religionis a S. Sede approbatae* = (num. 2870. *ad* 8.) vide Cavalerium *tom.* 1. *cap.* 3. *decret.* 9., Gavantum *ad Rubricas Breviarii sect.*3. *cap.*12. *num.* 5., ac Meratum *ibidem num.III*. Patet igitur ex his, Regulares in Terra *S. Geminiani* commorantes, vel Calendario Dioecesano utentes, vel Religionis proprio, nec teneri, nec posse reassumere interceptum usum protrahendi Officium de Patrono principali ad Octavam, sed debere se conformare Decretis supra relatis: ideo S. Congregatio proposito dubio respondit = *Negative*.

(a) Cum Incolae Terrae *S. Geminiani*, ut in *responsione ad* 1., habeant, et venerentur proprium Patronum, ad cujus Festum sub utroque praecepto celebrandum, vi Constitutionis *S. Me. Urbani VIII.*, tenentur; haud habent onus recolendi ullo modo memoriam *S. Martialis* principalis Protectoris civitatis Col-

ctavam S. Martialis, cum ab immemorabili teneatur ad Octavam S. Geminiani? (a)

Licet autem Emis Patribus Sacrae eidem Congregationi Praepositis allata dubia, vel ex positiva Legum dispositione, vel ex accurata Constitutionum, et Decretorum Sacr. Rit. Congregationis interpretatione, jam abunde soluta esse viderentur; exquisita nihilominus prius in scriptis sententia alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris, praelo etiam cusa, ad relationem Emi, et Rmi D. Card. Serlupi Ponentis, censuerunt respondendum: *In omnibus juxta votum*: nimirum.

Ad primum: *Affirmative*.

Ad secundum: *Affirmative ad utrumque*.

Ad tertium: *Negative*.

Ad quartum: *Negative*.

Ad quintum: *Negative*. *Die 27. Martii 1724.*

4456. DUBIUM.

Caeremoniale Episcoporum, agens de Subdiaconi officio in Missa solemni pontificali lib. 1. cap. 10. §. 2. apertissime praescribit, ad Subdiaconum pertinere Episcopum Sandaliis induere, adjuvante altero ex ejusdem familiaribus: idipsum confirmat lib. II. cap. VIII. §. 7. Ubi vero de exuendo Episcopo loquitur eodem lib. I. cap. X. §. 6. et lib. II. cap. VIII. §. 8. forte non eadem claritate verborum significat Subdiaconi esse illa Episcopo detrahere. Cum igitur desuper pluries requisiti Caeremoniarum Magistri, licet quid sentiendum ex littera Caeremonialis cognoscerent, certo tamen quaestionem definire, et quid agendum, statuere abstinuerunt. Idcirco ad firmandam in posterum legem Sacrorum Rituum Congregationem adire, eidemque, quod adnotatur dubium, ex officio resolvendum proponere adjudicarunt.

An post solemnem Missam pontificalem teneatur Canonicus Subdiaconus Episcopo detrahere Sandalia, vel potius ad scutiferos haec actio pertineat? (b)

lensis, qui relate ad eosdem nec integro praecepto gaudet, nec altero dumtaxat audiendi Sacrum.

(a) Eadem est ratio: etenim Clerus tam urbanus, quam suburbanus nullo pacto tenetur ad Officium *S. Martialis* ratione patronatus, ac propterea multo minus ad ejusdem octavam. Recolenda hic sunt, quae *ad primum dubium* adnotavimus.

(b) Quamvis Caeremoniale Episcoporum adamussim praescribat, quae in pontificalibus notanda, agendaque sunt tam a Celebrante, quam a sacris Ministris, aliisque inservientibus, et officia, quae singulis conveniunt, pro munerum diversitate ordinatim enumeret; sunt tamen aliqua, quae non erant necessario exprimenda, prout non exprimuntur, quia perquamfacile deduci possunt, et deducuntur ex clarè expressis, cum quibus habent connexionem. Tale illud est, de quo rogata fuit S. Congregatio in proposito Dubio de detrahendis Episcopo, peracta Missa pontificali, sandaliis. Equidem si dubitari potest, num Subdiaconus teneatur Episco-

Et Sacra eadem Congregatio, sedulo, diligenterque perpensis quae in caeremoniali Libro decernuntur, quaeque Sacrarum Apostolicarum Caepo pontificaliter celebranti detrahere sandalia, quia idem Caeremoniale omnino silet, neque expresse jubet, ut id ab eo fiat; cessat tamen omnis dubitandi ratio, nam quod hac in parte obscurum est, facile declaratur ex alia ejusdem Caeremonialis rubrica, de ritu servando, dum Episcopus Sacrum solemne peracturus, incipit legere psalmos, qui ponuntur pro praeparatione ad Missam. Praeterea, quod expressis non declaratur verbis, ubi opportunus occurrebat locus, volitum tamen intelligendum est sub generali expressione, quae includit, quod non erat necessario specialiter exprimendum. Quoniam vero sandalia sacris adnumerantur indumentis, plane consequitur, eadem non a laicis, sed ab Altaris ministro detrahenda esse, dum Episcopus post Missam, sacris aliis paramentis depositis, sandaliis postremo exuitur.

Juxta praefati Caeremonialis dispositionem officium Diaconi est induere, et exuere Episcopum sacris paramentis. Diacono vero datus est in adjutorium Subdiaconus, sed huic praecise, et specialiter pertinet e credentia ad solium deferre sandalia, eademque aptare pedibus Celebrantis. Ita *lib.* 1. *cap.* 10. §. 2. = *Episcopo igitur incipiente legere psalmos, affert* (Subdiaconus) *illi caligas, et sandalia ex credentia sumpta, quae portat super bacili, seu velo serico cooperta .... et adjuvante uno ex familiaribus Episcopi induit primo tibiam, et pedem dexterum Episcopi, mox sinistrum genuflexus sub cappa illius, et, cum tempus erit, simul cum Diacono adjuvabit Episcopum dum caeteris paramentis sacris induitur, quod munus licet ad Diaconum praecipue spectet, Subdiaconus tamen coadjuvat, ubi opus est* = Et iterum *lib.* 2. *cap.* 8. §. 7. = *interim Subdiaconus cantaturus Epistolam ..... affert ex credentia super bacili sandalia, et caligas, manibus velo coopertis .... illaque, adjuvantibus duobus Episcopi scutiferis ..., genuflexus induit primo in dextero deinde in sinistro pede Episcopi, detractis prius per scutiferum ordinariis calceis* = Equidem silet idem Caeremoniale, dum res est de exuendo Episcopo; nam *lib.* 1. *cap.* 10. §. 6. legitur dumtaxat, quod Subdiaconus = *redit ad locum suum post Episcopum, et ibi stat usque ad finem Missae, et, ea finita, adjuvat Diaconum in exuendo Episcopum* = Et *lib.* 2. *cap.* 8. §. 81. = *ibique per eosdem Ministros exuitur sacris paramentis* = Sed quid tum postea? Si ad Diaconum pertinet sacris indumentis exuere Episcopum, eodem legis praescripto, quo suam praestare operam debuerat ad ipsum Sacris induendum, curnam Subdiaconus non debebit idem praestare obsequium quoad sandalium detractionem, si ei jubet rubrica, ut ipsius pedibus eadem aptet, designando pedem, qui primum, quique postea induendus est? Nonne quoad utrumque eadem concurrit ratio? Ideo tam in induendo, quam in exuendo idem servandus est modus, et una Caeremonialis Rubrica per alteram declaratur. Praeterea quoad calceamenta fit apta distinctio inter usualia, et pon-

remoniarum Magister in sua sententia typis vulgata congessit rationum momenta; audita relatione Emi, et Rmi D. Card. Cacciapiatti Ponentis, censuit respondendum.

tificalia, ac diversa distinguuntur officia, quapropter Subdiaconus pedes Episcopi sandaliis induit, nonnisi postquam scutifer usualia detraxerat. En discrimen inter servile servitium, quod praestandum a scutifero est, et honorificum officium ab Altaris ministro exhibendum. Scutifer igitur, Missa peracta, suum debet reassumere servile servitium, non prius, sed postquam Episcopus omnibus pontificalibus indumentis exutus est, detractis a subdiacono sandaliis, quibus induendus est Celebrans, priusquam sacra alia paramenta sumat de manu Diaconi, quaeque deponit, postquam aliis exutus fuit. Ex rubrica igitur de induendo Episcopo facile consequitur id, quod clare non exprimit alia rubrica de sacris paramentis dimittendis post Missam.

Sed, quod magis est, idipsum colligitur ex illis rubricae verbis = *ibidem per eosdem Ministros exuitur sacris paramentis* = quae tacite includunt, quod necesse non erat aperte exprimere. Etenim, postquam declaratum fuerat, quae agenda essent cum a Diacono, tum a Subdiacono ad sacris Episcopum induendum; quae necessitas iterum inutiliter repetendi singularia vel ab utroque, vel ab alterutro praestanda officia in exuendo? Sensus ergo illorum verborum = *per eosdem Ministros exuitur* = nisi me omnia fallant, non alius est, quam sequens *quilibet eorum suo fungatur officio* scilicet, *expleta Missa*, *Subdiaconus adjuvet Diaconum in exuendo Episcopum*, *ut fecerat in induendo*, *et postremo peculiare suum expleat officium, detrahatque sandalia, quemadmodum imposuerat*. Itaque cum in actione illa nulla notetur differentia, imo eadem solemnitate exuendus Episcopus sit, iisdem caeremoniis, et per eosdem ministros, quisque videt, planeque intelligit, actionem istam ab iisdem, eodemque modo esse praestandam, nullumque inter utramque ponendum esse discrimen. Atqui ante Missam solemniter celebraturus Episcopus sandaliis a Subdiacono induitur; ab eodem igitur eodemque modo exuendus est, absoluta Missa. Hanc autem esse interpretationem verborum illorum *per eosdem Ministros exuitur* = declarat cl. Joseph Catalanus *ad Caeremoniale lib.* 2. *cap.* 27. *num.* 28. *Comment.* 16. ubi ait = *Accepta per Episcopum cappa, accedunt duo assistentes Diaconi in habitu Canonicali, et Diacono ad suum scabellum manente, Subdiaconus it ad credentiam, ubi accipit velum humerale album, et cum Acolythis, et scutifero ad Archiepiscopum accedit pro detrahendis sandaliis .... Subdiaconus, detractis sandaliis, ipsisque repositis apud credentiam, una cum Diacono, facta Altari, et Episcopo profunda inclinatione .... ad Sacristiam pergunt* = Idipsum legitur *in Memorial. Rituum majoris hebdomadae tit.* 1. *cap.* 2. §. 17. *num.* 26. = *Subdiaconus, more solito* (accedit) *cum Acolythis et scutifero pro sandaliis detrahendis*. Neque sit, qui excipiat, velitque sandalia sacris indumentis adnumeranda non

Affirmative ad primam partem. Negative ad secundam. Die 27. *Martii* 1824.

4457. VELITERNEN.

In Ecclesia S. Mariae ad Nives nuncupat. Civitatis Veliternen. ab anno 1600. canonice erecta est Sodalitas sacrorum Stigmatum S. Francisci,

esse, ideoque non pertinere ad Subdiaconum in iis exuendis suam praestare operam. Ab hoc me facile possum expedire. Sciscitabor, curnam Caeremoniale praecipit, ut Subdiaconus, et non scutifer Celebrantis pedibus sandalia aptet? nonnisi quia inter sacra indumenta recensentur. Verum si sacra sunt, dum Episcopus iisdem est induendus: quapropter sacrum ad hoc opus Caeremoniale jubet adhiberi ministrum; desinuntne esse talia, peracta Missa, ut non a Subdiacono, sed a scutifero sint detrahenda, ac si essent, usualia, et profana? Quonam argumenti genere hujusmodi poterit extricari nodus?

Quamquam omnis cessat controversia, si pretiosa antiquitatis monumenta spectare velimus, rubricarum praescripta expendere, Scriptores omnes de hac re agentes audire. Omnia simul in unum confluunt, evincuntque, sandalia sacris pontificalibus indumentis esse adnumeranda. Mei instituti non patitur, ut cuncta, quae in demonstrationem afferri possunt, ex ordine proferam, et misticas significationes recenseam, quae hujusmodi pontificali indumento tribuuntur. Videri possunt Amalarius *lib.* 2. *cap.* 25. Rabanus Maurus *de Institutione clericorum lib.* 1. *cap.* 22. Valfridus Strabo *de rebus Eccles. cap.* 23. Ivo Carnutensis *Sermon.* 3. Rupertus Tuitiensis *de Divin. Offic. cap.* 24. Honorius Augustodunensis *lib.* 1. *de antiq. Missar. ritu cap.* 210. Hugo Victorinus *lib.* 1. *de Sacrament. cap.* 54. Innocent. III. *de mist. Missae lib.* 1. *cap.* 48. Guillelmus Durandus *lib.* 3. *cap.* 8. *num.* 7. *et* 8., alios quamplurimos omitto brevitatis gratia. Addam ex recentioribus Cardinalem Bona *rer. liturgic. cap.* 24. *num.* 9. Ibique Robertum Sala, et Catalanum *in prolegomenis ad Pontificale Romanum cap.* 8. Haud praetereundum, quod legitur in rubrica *de ritu servando in celebratione Missae* §. 6. *si sit Episcopus, et solemniter celebret, accipit paramenta, et alia, ut in Caeremoniali etc.* ubi Gavantus *hoc est caligas, amictum, albam etc.* Siquidem indumenta, quibus Episcopus a simplici Sacerdote distinguitur, sunt *Caligae, Sandalia, Crux pectoralis, Tunicella, Dalmatica, Chyrothecae, Mitra, Baculus pastoralis.* Meratus ad Gavantum *ibidem num.* 34. Nulla autem in rubricis, nulla a Scriptoribus distinctio inter paramenta, et paramenta: ideo si sacra sunt *Tunicella, Dalmatica, Chyrothecae etc.* cur non erunt *Caligae, et Sandalia*? Sed in re tam clara, quid verbis est opus? si alia deessent argumenta, illud unum sufficeret, ab oratione petendum in sandaliis induendis a Celebrante recitanda. In consecratione Episcopi, dum is caligis, et sandaliis induebatur, sequens a duobus Episcopis, qui cum Consecrando e Sacrario egressi ad paratum Sacellum venerant, dicebatur Oratio = *Omnipotens sempiterne*

quam Sa: Mem: Clemens VIII. per Apostolicas Literas in forma Brevis de anno 1604. singulis ditavit privilegiis, et praerogativis, queis Archiconfraternitas sub enunciato titulo in Urbe gaudet. Semper autem, nemine contradicente, Cappellano usa est in publicis tam solemnibus, quam funebribus Processionibus Superpelliceo, et Stola induto tam intra, quam extra propriam Ecclesiam. Novissime visum est Parochis Civitatis illam ab hujusmodi consuetudine deturbare, sub praetextu, quod Stola parochialis jurisdictionis sit peculiare distinctivum, quodque Sacra Congregatio in Generali Decreto *diei* 12. *Januarii* 1703. requisita ad Dubium XXIII. = An in dictis Processionibus Cappellani Confraternitatum possint deferre Stolam? = Responderit = *Negative extra propriam Ecclesiam* = Cujus Decreti etiam meminit Synodus Dioecesana in Appendice ad Part. IV. Hisce innixi rationibus praetendunt, eamdem a dictis Cappellanis non a collo pendentem deferendam esse, sed potius instar Almutiae, vel Manipuli brachio superimpositam (a). Ad hujusmodi evellenda dissensionum germi-

Deus, qui es initium, et finis, fac istum famulum tuum N. Fratrem scilicet nostrum tua benedictione calceari, pedibus istis in praeparatione Evangelii pacis = Ita se legisse, ait, in quodam antiquo Ordine Romano Joseph Vice-Comes *lib.* 3. *de Missae apparatu cap.* 2. *pag.* 116. apud Dominicum Giorgi *de Liturgia Romani Pontificis tom.* 1. *cap.* 13. *num.* 2. Numquid autem preces istae assignantur in solemnibus peragendis mysteriis, quoad indumenta, quae sacra non sint? Sed cur immoror in antiquis, quae non sunt amplius in usu; si formulam Orationis habemus, quam Episcopus solemne Sacrum facturus recitare debet, dum sandaliis induitur? videlicet = *Calcea Domine pedes meos in praeparationem Evangelii pacis, et protege me in velamento alarum tuarum*. Sandalia igitur sacris indumentis adnumeranda esse tam certum est, quam quod maxime. Quid plura? Sandalia peculiare quid festivum habent ad solemnitatem actionis referendum; ideo iisdem Episcopus non utitur *Feria VI. in Parasceve*, vel si in funeribus pontificaliter celebret, ut in Caeremoniali *lib.* 2. *cap.* 11. §. 2., *et cap.* 25. §. 6. Si quaeras cur ita? rationem affert Durandus = *quia tunc omnis solemnitas cessare debet* = apud Martene *de antiquis Ecclesiae ritibus lib.* 1. *cap.* 4. *art.* 12. *pag.* 589., et apud praefatum Dominicum Giorgi *ibi cap.* 14. *num.* 7. *et* 8. Dic modo, quod sandalia sub sacrorum indumentorum appellatione non veniant, et uti profana habeantur? At si sacra sunt, nedum decet, ut sacer Minister, tam in induendo iisdem, quam in exuendo Episcopum suam praestet operam, et obsequium; verum etiam ita faciendum omnino, veluti jubet Caeremoniale, et S. Congregatio in responsione ad propositum dubium definivit.

(a) Ad componendas quaestiones, quae saepe oriebantur inter Parochos, et Sodalitates Laicorum, horumque Cappellanos generalia Decreta evulgata fuerunt *anno* 1703. quorum ope certa statuuntur confinia, intra quae utraque pars continere se deberet, ne in posterum similes contentiones excitarentur. Haec inter,

na Confraternitatis Sodales, exquisita Emi, et Rmi Card. Episcopi venia, Sacr. Rit. Congregationem rogarunt pro consuetudinis manutentione.

quod nostra interest, illud est, quo non licere declaratur praefatis Cappellanis Stolam deferre extra propriam Ecclesiam (3521. *ad* 23.), quo posito ad hujus Decreti tramites *Negative* respondendum fuisset supplici Libello porrecto nomine Sodalitatis sacrorum Stigmatum Velitris canonice erectae, et Archiconfraternitati Urbis aggregatae. Secus tamen accidit: et Emi Patres Sac. Rit. Congregationi praepositi declararunt: *Servandam esse consuetudinem, et nihil innovandum*. Et jure quidem. Etenim Decretum illud non ubique observantiam obtinuit, et forte alicubi Ordinariis locorum acquiescentibus, et annuentibus, in desuetudinem abiit. Praxis, quae Romae obtinet exemplo sit, ubi Cappellani Soliditatum sine ulla contradictione Stolam deferunt, et pacifica modo res est, nedum vigore inductae consuetudinis; verum etiam Tribunalis Vicariatus Decreto, et Sententia. Nam, lite excitata inter Sodalitatem mortis, et Parochos Urbis, quinque Dubia Sac. Rit. Congregationi proposita pro decisione fuerunt, quae inter tertium = *An Rectores, sive Sacristae, aliive Cappellani earumdem Confraternitatum, quando non incedunt cum suis Confraternitatibus, sed seorsim ab illis, possint in funeribus ducendis Stolam deferre?* cui responsum fuit *sub die* 27. *Januarii* 1680. *ad* 3. = *Negative* =. Dubium autem supponit potius, quod Stolam deferri liceret, vel saltem in more id esset, dum Cappellani incedebant cum suis Confraternitatibus: non enim de hoc quaestio erat, quae unum respiciebat casum Cappellanorum seorsim a suis Confraternitatibus incedentium. Non acquieverunt dissidentes partes, iterumque causa, beneficio novae audientiae, Sacrae Congregationi delata fuit, cui rem maturiori examini subjiciendam fore visum est; quamobrem *sub die* 21. *Augusti ejusdem anni* ampliatum judicium fuit (2761. *ad* 3. 2775.) quin tamen appareat iterum Sacram Congregationem rogatam pro Dubii decisione fuisse. Verumtamen scimus ex Decreto *Cardinalis de Carpineo* Urbis Vicarii super hisce controversiis *anno* 1698. plures habitos fuisse particulares conventus; ac tandem, quatuor resoluta Dubia a Patribus Sacrae Congregationi Concilii praepositis, negatumque Sodalitatum Cappellanis *Cotta et Stola indutis* tantummodo *recitare preces, et lustrali aqua cadavera aspergere in Ecclesiis Parochialibus*; sed per hoc non consequitur interdictum fuisse Stolae usum in Processionibus. Dices tamen, id postea vetitum vigore memorati *Decreti anni* 1703. Non intercedo. Dico tamen, vel nunquam, saltem Romae, hoc Decretum in observantia fuisse, vel postea eidem derogatum, permissumque Stolae usum in processionibus vel funereis, vel generalibus, vel peculiaribus, suprema auctoritate aut praeceptis, aut permissis. Lego enim *in Statuto Cleri Camerarii Urbis*, confirmatum fuisse *Cardinalis de Carpineo* Decretum Sententia *Cardinalis Marefuschi* Urbis Vicarii, Petri Cathedram tenente *Benedicto XIII.* (scilicet multo post, quam prodierat Decretum generale *anni* 1703.) Per

Et Sacra eadem Congregatio, immemorabili usu mature perpenso, habitaque ratione, quod Decreto Generali minime obstante, etiam in Urbe, et alibi consuetudo in contrarium viget; animadvertens tandem, deeam Sententiam vetitum est Confraternitatibus Crucem erigere, sed eisdem datum, parvum adhibere vexillum, seu signum in deferendis cadaveribus; permissum tamen, quod *Cappellani Confraternitatum incedant cum Stola immediate post ipsam Confraternitatem*. Ex quo intelligimus, antea inolevisse abusum incedendi cum Stola seorsim a Confraternitate, vel etiam in eadem linea ad sinistram Parochi, cum decisum videam sub die 20. Decembris 1698. = *Cappellanis Confraternitatum in associatione cadaverum tumulandorum, etiam ad Ecclesias, seu Oratoria ipsarum Confraternitatum, non licere incedere in fine Processionis funebris ad sinistram Parochi, sed tantummodo incedere debere post ipsam Confraternitatem funus associantem* =. Quae Decreta confirmata postea fuerunt *a Cardinali Guadagni Urbis Vicario sub fel. recor. Clemente XII.* Ita in praefato Cleri Urbis Statuto *a pag.* 61. *ad pag.* 63. Sed hic de Stola adhibenda, vel non dum Cappellani sejuncti non sunt a suis Confraternitatibus, ne verbum quidem occurrit, vetitus vero est Stolae usus in Ecclesia tumulante, in qua possunt preces devote recitari, ut prosequitur laudatum Cardinalis de Carpineo Decretum, *sed sine cantu, sine thure, sine Stola, et sine aspersione aquae benedictae, luminibus tamen accensis*. Verum prohibitio isthaec non extenditur ad funebrem Processionem extra Ecclesiam. Ex his consequitur delationis Stolae prohibitionem, quae venit ex Decreto *anni* 1703., vel ex permissione, et privilegio, vel ex longaeva consuetudine coercendam esse quoad Ecclesias, non quoad Processiones. Et revera haec est consuetudo, quae Romae viget, ubi in omnibus Processionibus, quae fiunt, vel in funerum associatione, vel devotionis gratia, vel de Praesidum mandato, cum, vel sine pompa, Cappellani agmen Confraternitatum claudentes Stolam deferunt coloris, quem exigit actionis qualitas, eamdemque in Ecclesiarum ingressu dimittunt, in egressu reassumunt. Quodsi ratio quaeratur, cur id, ubi consuetudo est, permittatur? facile est invenire: decet namque, ut hisce in Processionibus Sacerdotes Stolam deferant, quae characteris distinctivum est, ne cum simplicibus Clericis confundantur. Neque est, cur Parochi id eis invideant, turbasque moveant: non enim per delationem Stolae ipsorum jura, privilegia, praerogativae laeduntur: siquidem probatum fuit *in adnotationibus* legendis *ad Decretum* 4400. *tom.* 6. *part.* 1. *pag.* 95. *et sequen.*, Stolam distinctivum quidem esse, non autem signum jurisdictionis, ut perperam Parochi arbitrabantur. Neque ipsis fit injuria, si Cappellani incedentes cum suis Confraternitatibus, Stolam deferant, praesertim in ducendis funeribus, quippe Parochi digniori prosequuntur loco in fine processionis, neque cum iisdem Cappellani confundi possunt; ideo per praefatum *Cardinalis Carpinei* Decretum, dumtaxat praecipitur, ne Cappellani eamdem tenentes lineam, ad eorum sinistram cum Stola incedant: quo

cere, et conveniens esse, ut Confraternitatum Cappellanus a simplicibus Clericis distinguatur, ad relationem mei infrascripti Secretarii, rescribendum esse censuit: *Servandam esse consuetudinem*, *et nihil innovandum*. *Die* 27. *Martii* 1824.

tantum in casu ab iisdem minime distinguerentur, et aliquod jus viderentur habere in corpus defuncti, ut habent Parochi; jure igitur vetitum id est. Enimvero haud repugnabant Parochi Velitrenses, imo annuebant, ut praefatus Cappellanus Stola tamquam Sacerdotalis characteris insigne uti posset, dummodo eam deferret super brachio plicatam instar Almutiae, non autem e collo pendentem. Quid ineptius ad componendam litem? Numquid novi ritus ad litigantium placitum, commodumque sunt inducendi? Stola ex Rubricarum praescripto, non alio deferenda est modo a simplicibus Sacerdotibus supra Cottam, quam circa collum aptata, et pendens ante pectus, praeter quamquod in Sacrificio Missae, in quo componenda est in forma Crucis: neque est chorale indumentum, ut ad instar Almutiae deferenda sit. Licet dumtaxat brachio plicatam superimponere, dum aliqua actio Stolam requirat, dimittendam, actione absoluta, reassumendam, quando iterum Sacerdos sacrae actioni operam suam praestare debet.

Erit forte nonnemo, qui hucusque relata haud trahi posse secum putet ad casum, de quo agitur; nam *S. C. Concilii responsa*, *Cardinalis de Carpineo Decretum*, *Cardinalis Marefuschi sententia*, prodierunt in causa Parochorum, et Confraternitatum Urbis, nec quidquam commune habent cum controversia inter Parochos, et Confraternitatem a Stigmatibus nuncupatam Civitatis Velitrensis. Huic exceptioni facile satisfit. Equidem non diffiteor de Cappellanis tantummodo Sodalitatum Urbis actum fuisse; verum *a Cardinali Marefuscho* pronunciata sententia, et consuetudo deferendi Stolam per praefatos Cappellanos evincunt in casibus particularibus, aut consuetudinem sustineri, aut privilegio alias etiam Confraternitates posse decorari. Nam a firmata regula, prohibente Confraternitatum Cappellanis Stolae delationem extra proprias Ecclesias, recedendum est, si favore earumdem Societatum, earumque Cappellanorum pugnaret longaeva observantia, quae in subjecta materia totum facit, ac unice servanda est, veluti firmavit *Rota in Colonien. praeeminentiarum* 22. *Junii* 1701. §. *Verum*, *coram dell' Olmo*, *et in Neapolitana Primiceriatus* 1. *Decembris* 1722. § *Sed et clarius*, *coram Lancetta*. *Vide-sis Fabium de Albertis de sacris utensilibus cap.* 8. *num.* 80. Cum vero in eodem sacro Tribunali non semel disputatum fuerit, utrum jus deferendi Stolam com-

Facta autem de praemissis SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. relatione, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis Rescriptum approbavit. *Die* 30. *Martii* 1824.

4458. BONONIEN.

Quum ex Literis Apostolicis datis in forma Brevis apud Sanctam Mariam Majorem tertio Idus Septembris Anni 1740. a sa. me. Benedicto Papa XIV. Fratres, ac Moniales Ordinis Minorum Sancti Francisci Conventualium, Dioecesis Bononien. ea sint in opinione, se teneri in recitatione Horarum canonicarum ad omnia, et singula Officia propria ejusdem Dioecesis; ad omnem ideo dubitationem repellendam, conscientiamque sedandam, humillime a SSmo D. N. Leone XII. Pont. Max. petierunt, vel dispensationem ab hujusmodi obligatione, vel saltem, ut nihil innovetur circa recitationem Officiorum Dioecesis, juxta quod pene ab immemorabili servatum est. (a)

peteret Cappellanis Societatum aggregatarum, in vim hujusmodi aggregationis, tam in Processionibus, quam in aliis functionibus? favore Sodalitatum decisum fuit, ut *in Savonen. Aggregationis* 27. *Junii* 1698. *et* 15. *Junii* 1699. *coram Pio*, 9. *et* 15. *Junii coram dell'Olmo* 1670., *et* 13. *Junii* 1701. *coram Molines, quae est inter ejus impressas* 727. Velitrensi autem Sodalitati nedum favebat consuetudo, verum etiam communicatio privilegiorum, quibus gaudet Archiconfraternitas Urbis, cui est aggregata; ideo S. C., habita utriusque ratione, in casu particulari ejusdem Sodalitatis favore pronunciavit. Cur tamen dixi, *in casu particulari*? immo potius ut generale haberi posse Decretum videtur, quo moderatur, et declaratur antiquum illud anni 1703. quippe quia non una fuit decidendi ratio ex immemorabili usu Confraternitatis, de quo erat quaestio, atque ex consuetudine Romae, alibique vigente, sed etiam altera, quae communis est omnibus Confraternitatibus, si eadem S. C. simul animadvertit: *Decere, et conveniens esse, ut Confraternitatum Cappellanus a simplicibus Clericis distinguatur*. Generalem igitur Decretum istud dat regulam: eoque magis, quia Apostolica auctoritate *SSmus Dñus Noster Leo XII. Pont. Max.* S.C. Responsionem approbavit, et confirmavit.

(a) Antiqui moris erat tam Bononiae, ejusque Dioecesi, quam in universa Provincia, ut Regulares utriusque sexus, iis minime exceptis, qui proprio Directorio, et Breviario utuntur, praeter Officia Ordinis, seu Congregationis, nec non Dedicationis Ecclesiae Cathedralis, et Patroni principalis, de aliis etiam Sanctis Dioecesis cum Officio, et Missa memoriam face-

Sanctitas Sua, referente me infrascripto Sacrorum Rituum Congregationis Secretario, *benigne annuit*, *ut Fratres*, *et Moniales Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium*, *in Bononiensi Dioecesi degentes, imposterum valeant observare Sacrorum Rituum Congregationis generalia Decreta*, *quoad Officia propria cujusque Dioecesis*, *in qua Regulares morantur*; *juxta quod etiam sancitum fuit a sa. me.*

rent. Id sibi nedum licitum esse arbitrabantur, attenta consuetudine, quam immemorabilem dicunt, verum etiam ex praecepto teneri postquam S.M. Pontifex Benedictus XIV., qui fuerat Bononiae Antistes, ad Petri Cathedram evectus, adjicere cogitavit Lectiones proprias Officiis Sanctorum, qui vel Episcopi Bononiae fuerant, vel ad eamdem Civitatem peculiari titulo spectabant, quas, opere absoluto, Bononiam misit, districte praecipiens, et mandans, ut recitarentur *ab omnibus*, *qui ad Horas canonicas tenentur*, ut ex literis in forma Brevis datis *die* 11. *Septembris* 1740. Idipsum voluit, quoad lectiones, et orationem propriam in anniversaria die translationis Capitis *S. Petronii Episcopi*, *et principalis Patroni Civitatis Bononiae*, necnon quoad Officium *B. Nicolai Albergati Cardinalis etc.* Inter autem Regulares, qui praefatum morem sequuti sunt, adnumerantur Religiosi Ordinis Conventualium S.Francisci. Verumtamen ad preces P. M. Joannis Bovi Commissarii generalis Provinciae Bononiae, S. M. Pontifex Pius VI. mandavit, ut imposterum *ab omnibus Coenobiis dictae Provinciae* (*Bononiensis*) *recitetur Officium juxta Calendarium proprium ipsius Ordinis*, *nullo alio adjecto Officio*, *nisi Patronorum principalium Civitatum*, *et locorum*, *in quibus ipsa Coenobia sita sunt*, *et Dedicationum Ecclesiarum Cathedralium*: ut ex Decreto S. R. C. *die* 16. *Decembris anno* 1797. Orta hinc dubitatio, num Patres Conventuales Provinciae Bononiensis huic obtemperare Decreto tenerentur, an potius possent, tuta conscientia, antiquum sequi morem, seseque Calendario Dioecesano accomodare, quoad illorum Sanctorum Officia, in quibus lectiones proprias *omnibus*, *qui ad Horas canonicas tenentur*, districte recitari laudatus Pontifex *Benedictus* praeceperat. Nec dubitatio iniqua erat; quia in supplici libello porrecto a Commissario generali Conventualium Provinciae Bononiae nulla facta fuerat mentio jussionum praefati Pontificis *Benedicti XIV.* illorum praevaluit opinio, qui ab onere faciendi Officia propria de Sanctis Dioecesanis, solutos se non esse censebant, et iterum eadem Officia Directorio addiderunt anno 1804. usque ad annum 1820. Ab hujusmodi additione sistere dein opus fuit, quia supremus conventualium Ordinis Moderator *sub die* 24. *Martii*

Pio Papa VI. Decreto 16. Decembris 1797. pro Fratribus ejusdem Ordinis Provinciae Bononien. Quibuscumque in contrarium disponentibus minime obstantibus . *Die* 25. *Maii* 1824.

4459. RESOLUTIONIS DUBIORUM.

Supplex Sacrorum Rituum Congregationi porrectus est Libellus vernaculo confectus idiomate, tenoris, ut sequitur = In una Chiesa del Regno Lombardo Veneto essendo accaduto il seguente caso ,,

1820. districte praecepit, ut omnes uti deberent Calendario perpetuo *a sa. me. Pio VII. die* 4. *Decembris* 1819. approbato, juxta peculiares Ordinis regulas *a Benedicto XIV.* confirmatas : quamobrem in Calendario pro Conventualibus Provinciae Bononiensis additum fuit monitum, quod *imposterum non liceret adjicere aliud quodcumque Officium*, *nisi Patroni praecipui Dioecesis*, *vel loci* , *Dedicationis propriae Ecclesiae* , *et Titularis* , *servata forma Decreti* 16. *Decembris* 1797. Composita res videbatur, sed secus accidit : nonnulli namque in sententia perstabant , quod Decretum antedictum *anni* 1797. non afficeret, quia in eodem nulla mentio facta fuerat literarum, et jussionum *Benedicti XIV.*, neque propterea iisdem derogatum videbatur ; idcirco in re satis dubia , ad imponendum controversiae finem , ac ut , quid foret agendum in posterum, certo tandem innotesceret ; e re sua esse duxit adm̄ Reverendus Pater Joannes Franciscus Barbieri ejusdem Ordinis alumnus , et Civitatis Bononiae Coenobio adscriptus , cuncta documenta , quae disputationi causam dederant , in unum colligere et , seposito quolibet partium studio , supplici libello SSm̄um Dominum Nostrum Leonem XII. Pont. Max. exorare , ut dignaretur definire , vel per declarationem , vel per dispensationem , ad quae Dioecesana Officia praefati Conventuales Dioecesis Bononiae teneantur . Et Sanctitas Sua , audita relatione Ei facta per Secretarium S. R. C., confirmando Decretum *sa. me. Pii VI.* , ita precibus annuit , ut ab iisdem Fratribus , et Monialibus in Bononiensi Dioecesi degentibus , servanda in posterum essent generalia S. R. C. Decreta , quae jubent a Regularibus non alia recitanda esse Dioecesana Officia , praeter illa Patroni principalis Civitatis , vel loci , necnon Dedicationis Ecclesiae Cathedralis .

Facti series haec est , quam necesse erat exponere , quia forte ex praefato Decreto alia excitari controversia posset . Sciscitabitur aliquis , num idem Decretum extendi debeat etiam ad alios utriusque sexus Regulares , qui , vel in Civitate , et Dioecesi Bononiensi commorantur , vel in eadem Provin-

Sorpreso il Sacerdote da un colpo apopletico nel principio della Funzione del Venerdì Santo, nè trovandosi altro Sacerdote digiuno, fuorichè il Diacono esercente, si è fatto luogo a due quesiti, dei quali il Parroco supplica dall' EE. VV. RR. la soluzione.

cia habent Coenobia, quique se tueri posse arbitrantur, aut antiquae consuetudinis ratione, aut vigore Apostolicarum Literarum, quas utrique Clero *Benedictus XIV.* inscripsit. Mea quidem sententia extendi haud debere videtur, tum quia Decretum datum est ad petitionem dumtaxat Fratrum, et Monialium Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium Dioecesis Bononiensis, tum etiam, (opinari quis posset) quia Sanctitas Sua non praeceptum positivum imposuisse alicui videtur, cum verbum facultativum adhibuerit *valeant*. Quamquam postrema haec ratio haud prodest, quia, licet facultativa sit dictio *valeant* separatim a contextu accepta, praeceptiva evadit, si cum contextu consideretur. Concludit namque Decretum: *juxta quod etiam sancitum fuit a sa. me. Pio Papa VI. Decreto* 16. *Decembris* 1797. Atqui in eodem Decreto praeceptum impositum est, cum legatur: *mandavit, ut in posterum in omnibus Coenobis ejusdem Ordinis dictae Provinciae recitetur Officium juxta Calendarium proprium ipsius Ordinis, nullo alio adjecto Officio, nisi Patronorum principalium civitatum, et locorum, in quibus ipsa Coenobia sita sunt, et Dedicationum Ecclesiarum Cathedralium*: praeceptivum etiam evadit postremum Decretum, etiamsi in eodem facultativa dictio fuerit adhibita.

Verum quaecumque sit intelligentia praefati Decreti, certum tamen est, idem non extendi ad alios Regulares ejusdem Provinciae, cum afficiat dumtaxat Fratres, et Moniales Ordinis Conventualium. Quid igitur de aliis censendum est? Nollem hanc quaestionem attingere: nihilominus, quae mea sit opinio dicam paucis: sed in ea sustinenda non adlaborabo, neque scrupulos excitare est animus, si alii secus censeant, et fas sibi esse credant contrariam sequi. Discrimine arbitror opus esse. Vel Regulares proprium non habent Directorium, et Dioecesano utuntur; vel proprio Ordinis Calendario in explendis Horis canonicis se conformare tenentur. Primos ad Festa, et Officia Dioecesana adstrictos esse non dubito; secus opinor de aliis, quin iisdem prosint vel consuetudo, vel perperam acceptae *Benedicti XIV.* jussiones. Non consuetudo, quam non valere declaravit Sac. Rit. Congregatio *in una Ordinis Minorum S. Francisci Reformatorum etc. die* 11. *Januarii* 1755.: nam ad Dubium secundum, quo petebatur: *An Patres praedictae Provinciae*, (S. Mariae de Arabida in Regno Portugalliae) *debeant, vel pos-*

1. Se in tal caso la Funzione di quella mattina debba proseguirsi sino al compimento?

sint continuare recitationem Officiorum specialium Calendarii Dioecesis, vel ab illa totaliter abstinere? Respondit: *Negative ad primam partem, Affirmative ad secundam, et serventur Decreta S. C. et Constitutiones Ordinis* (4100. *ad* 2.) Non *Benedicti XIV.* jussiones: etsi namque Literas ipse dederit *universo Clero saeculari, et regulari Civitatis, et Dioecesis Bononiensis*, ac in iisdem *districte praeceperit, et mandaverit, ut Lectiones proprias Apostolica auctoritate approbatas recitare imposterum deberent omnes, qui ad Horas canonicas tenentur*: praeceptum tamen ad illos dumtaxat Regulares referendum esse videtur, qui Calendario Dioecesano utuntur, non autem extendendum ad alios, qui habent Breviarium, et Calendarium proprium Ordinis, Congregationis, et Instituti, cui, juxta peculiares Constitutiones ab Apostolica Sede approbatas, omnino, et adamussim conformare se debent. Nec aliam fuisse mentem sapientissimi Pontificis putandum est. Eum quippe latere non poterant incommoda, quae ex hujusmodi accessione proprio Ordinis Breviario utentibus obventura forent. In disponendis Calendariis mira oriretur perturbatio, et confusio. Nedum commendanda, verum etiam necessaria illa concordia cessaret in Divinis laudibus persolvendis servanda ab idem Institutum profitentibus. Praeterea, multiplicatis Officiis, frequentiores essent translationes, et deficientibus circa anni finem diebus liberis pro eorumdem repositione, oriretur necessitas plura semiduplicia, vel etiam duplicia de praecepto aut omittendi, aut ad ritum simplicem reducendi. Id tam verum est, ut nonnunquam Sacra Congregatio rogata fuerit, ut opportuno remedio provideret. Ita quoad Ordinem Minorum Capuccinorum, exponente Procuratore, et Commissario generali, *in nonnullis sui Ordinis Provinciis, ob multitudinem Officiorum Diaecesanorum pedetentim introductorum singulis quibusque annis plura Officia de praecepto, quae supersunt, ad ritum simplicem redigi necesse esse*, S. C. *sub die* 27. *Martii* 1773. *Officia Dioecesana omittenda esse*, respondit, *et dandum Decretum in Portugallien. Ordinis Minorum, etc.* a nobis supra relatum. Minores vero Ordinis S. Francisci de Observantia Provinciae Gotolaunien, ob Officiorum redundantiam a Sacra Congregatione petere coacti fuerunt: *Ut abrogentur nonnulla Festa secundaria Sanctorum Ordinis: ut Festis Sanctorum tollerentur Octavae, aliquibus tantum retentis: ut ad unam diem unirentur Festa Dedicationum Ecclesiarum omnium Conventum dictae Provinciae*: Et S. C. *sub*

2. Se possa proseguirla il Diacono digiuno, ovvero continuarla un Sacerdote non digiuno? (a)

die 19. *Junii* 1773. *abrogavit omnia Festa secundaria, et Octavas, quibusdam tantum retentis.* (*num.* 4213. 4214.) Alia omitto, quibus idipsum possem confirmare.

Paucis rem absolvam. Ego quidem, ut supra dixi, Regularibus, qui proprium habent Breviarium, et in Coenobiis Provinciae Bononiensis commorantur, ut de Sanctis Dioecesanis Officium faciant, opinor, haud prodesse consuetudinem, aut dictiones, quae in Apostolicis Literis Benedicti XIV. continentur, videlicet = *Clero saeculari, et regulari = omnibus, qui ad Horas canonicas tenentur* = cum caedem, et aliae similes, mea quidem sententia, ad Regulares referendae sint, qui Breviario, et Calendario Dioecesano utuntur, nec proprium habent. Nec tamen, si aliqui censeant sub iisdem dictionibus omnes indiscriminatim comprehendi, non ita meae sententiae tenax adhaereo, ut eosdem in errore versari credam. Forte dubitari potest, num, et quae vera sit dictionum intelligentia. Ast in dubio adeunda est S. R. C., quae dirimat quaestionem, et quod obscurum est, sua auctoritate declaret. Hoc usi sunt remedio Patres Ordinis Minorum Conventualium ad dubitationem repellendam, conscientiamque sedandam, ut patet ex Decreto, cui hanc adnotationem adjicere opportunum duxi.

(a) Casus, super quo, duobus propositis Dubiis, Sac. Rit. Congregatio rogata fuit pro decisione, vere est singularis. Similis forte nunquam per plurium saeculorum fugam contigerat; accidit tamen anno proxime praeterito 1824. in altera ex Ecclesiis Status Veneti. Qua ratione pro novitate rei consultum fuerit, omnino ignoratur: nec certe poterat in temporis angustia a Missalis Rubricis, vel a liturgicarum rerum Scriptoribus lumen aliquod peti, cujus ope, quid facto opus esset, agnosceretur. Si quod tunc fuit male gestum (quod ignoro) emendari nequit: plurimum tamen interest, immo S.R.C. visum est omnino necessarium, maturo examini subjicere proposita Dubia, nedum, ut cognoscatur quo modo agendum sit, si idem casus imposterum contingat; verum etiam, ut palam fiat qualitas, et natura Missae, quam Feria VI. in Parasceve, vero Sacrificio destituta, praesanctificatorum appellatione distinguimus. Exquisitum proinde fuit Votum duorum Theologorum; sed quoniam hi non fuerant in una, eademque sententia concordes, demandatum mihi fuit, ut, iisdem expensis, meum sensum aperirem. Parui mandatis, et pro ingenii tenuitate rationes, quae in unam potius, quam in alteram sententiam inclinabant, ingenuo calamo exposui. Votum autem praelo cusum, quod fuit Eminentissimis PP. Sacrae Con-

Latuit tunc sane, prout latet adhuc, silente Parocho, quid in Ecclesia, de qua supra, consilii coeptum; sed quoniam opportunum nimis visum est, proposita Dubia discutere, ut inde certa decerni regula posset in similibus, si forte contingant, eventibus, te-

gregationi praepositis distributum, et ab iisdem probatum, est, ut sequitur.

,, Quantunque la soluzione de' proposti Dubbj nulla giovi rapporto al fatto già consumato, ed al quale non sappiamo, se bene, o male fosse allor proveduto; si è nondimeno riputato espediente di averli in considerazione sì per istabilire la regola da tenersi in altri simili casi, se mai accadessero, che per conoscere, qual sia propriamente la qualità della Messa, che dicesi de presantificati. Perciò all' istanza fu rescritto: *Proponatur in prima, exquisito Voto duorum consultorum Theologorum*: Dieder questi i loro Voti in iscritto, che dal degnissimo Monsignor Segretario furono a me, come Assessore della S. Congregazione, comunicati, affinchè li riducessi in compendio, e sull' affare aprissi il mio sentimento.

,, In esecuzione dell' onorevole incarico, ho preso in considerazione ambedue i Voti, quali ho trovati nella parte sostanziale frà loro discordi; e non poco ho esitato prima di determinarmi piuttosto all' uno, che all' altro parere; giacchè, per non porre il piede in fallo, e senza prevenzione per l' uno, o per l' altro, seriamente ho voluto ponderar le ragioni recate *hinc*, *inde*.

,, Convengono essi in due punti, cioè *nel primo*, che se per mancanza di soggetto abile a proseguir la funzione, dovesse questa rimanere interrotta, non deve trovarsi ostacolo nell' ammirazione, che ciò potrebbe cagionare nel popolo; avvegnachè in simili, o poco differenti casi l' ammirazione si toglie, con avvertire il Popolo dei motivi, pei quali non può proseguirsi la sagra funzione.

,, Il *secondo* poi, sul quale parimenti convengono, si è, nello stabilire, che non possa il Diacono in virtù dell' Ordine, che esercita nel ministerio, proseguir la funzione, e dare a questa compimento colla Messa, che dicesi de presantificati. E ciò con tutta ragione: imperciocchè, qualunque sià in questo giorno la natura di tal funzione, e Messa; certo è però, che per istituto, e disciplina della Chiesa, questa è così propria dell' Ordine presbiterale, che da altri d' inferior grado non si può eseguire per qualunque evento, urgenza, e circostanza. In questo dunque cessa ogni questione, e l' affare è composto.

,, Ma non sono così d' accordo nel punto sostanziale, cioè, se, non essendovi, che un solo Sacerdote non digiuno, possa questi riprendere la funzione dal luogo, ove fu interrotta per l' apoplesia, da

nenda, et definire, quaenam revera sit qualitas, et natura Missae, quae praesanctificatorum dicitur; ideo EE. PP. eidem Sacr. Congregationi praepositi fuerunt in sensu, rem in ordinario Conventu esse

cui venne improvisamente colpito il Celebrante, oppure nol possa, ed in conseguenza abbia a riporsi la Sacra Ostia nel Tabernacolo, da consumarsi nel dì seguente dal Celebrante, dopo la funzione del Calice.

„ L'uno crede, che debba continuarsi l'interrotta azione dal Sacerdote non digiuno. Egli si appoggia all'opinione probabile di quei Teologi, che tengono, essere la Messa de presantificati il compimento del Sacrificio offerto nell'antecedente Giovedì: ed atteso, che in materia de Sacramenti fa d'uopo attenersi alla più sicura seutenza, essendo bastevole qualunque dubbio, purchè sia fondato, e ragionevole, per determinare il giudizio; perciò egli opina per la continuazione. Così esso argomenta: L'opinione probabile, che la Messa de presantificati sia compimento del precedente Sacrificio, rimane tuttavia indecisa, non essendo stata finora dalla Chiesa o espressamente ammessa, o assolutamente riprovata: dunque la cosa è dubbia, e nella dubbiezza sembra debba prevaler l'obbligo di dar compimento al Sacrificio; e non attender l'altro del digiuno naturale, non potendosi in questo caso osservare ambedue i precetti. Se un tal' argomento possa convenire al caso nostro, il vedremo in appresso.

Ogni qual volta si avesse ad ammettere una tale opinione, si dovrebbe rispondere ai proposti quesiti.

Ad 1. *In casu de quo agitur, Affirmative.*

Ad 2. *Negative ad primam partem, Affirmative ad secundam.*

„ Diametralmente è opposto il Voto dell'altro Teologo; e siccome questi è d'opinione, che non possa continuarsi l'interrotta azione nè dal Diacono digiuno, nè dal Sacerdote non digiuno; così ei si determina per la negativa, tanto al primo, quanto al secondo quesito, e conchiude, che debba cessare la sacra funzione, e convenga riporre il Sacramento nel Tabernacolo. Le ragioni, che egli adduce, (senza far conto di quelle, che si recano più *ad ornatum*, che *ad opportunitatem*) specialmente si riducono a questa, cioè, che nel caso proposto non si tratta di dar compimento ad un Sacrificio incoato, e che debba necessariamente perfezionarsi, ma bensì di consumare la Sacra Ostia riservata nella Messa del precedente giorno, cioè della Feria V. affine che nella seguente Feria VI. in Parasceve dal Sacerdote, che eseguir deve le funzioni del giorno, possa consumarsi. Dunque non v'interviene quella validissima ragione, pella quale non solamente è lecito al Sa-

ad examen revocandam, exquisito in antecessum Voto duorum Consultorum Theologorum; cumque horum non una in omnibus eadem-

cerdote non digiuno di compiere la Messa da altro Sacerdote, dopo la consegrazione di una, o di ambedue le specie, interrotta, per improviso sopravenuto accidente; ma assolutamente lo deve, poichè l' obbligo di perfezionare il Sacrificio prevale al precetto Ecclesiastico del natural diginno. Conferma il suo sentimento coll' autorità, e dottrina *di Benedetto XIV.*, il quale, seguendo la sentenza di altri dotti Scrittori, tiene, che nel caso del Parroco, che ha celebrato, e riposto il Sacramento nel Sepolcro in due Parrocchie nel Giovedì Santo, non possa poi nella Feria VI. iterare la funzione, e celebrar la Messa de presantificati in ambedue: giacchè, avendo ciò interamente eseguito nella prima Parrocchia, con adempire il rito della Chiesa, che non deve essere per verun modo alterato, ha dovuto necessariamente franger la legge del natural digiuno, con sorbire la Particola della Sacra Ostia in un col vino non consagrato. Questo è un caso così analogo al nostro, che non può desiderarsi di più.

,, Ammesso dunque il voto di questo secondo Teologo, si dovrebbe rispondere = *Negative ad utrumque* =

,, In questa diversità di opinioni, quale dovrà abbracciarsi? Non sono io da tanto, che possa simil questione decidere, ed aspetto il giudizio, che sarà per pronunciare la Sacra Congregazione in cosa di non lieve momento, quale è la presente. Nondimeno siami lecito di esporre, e soggettare al savio intendimento degli Eminentissimi Porporati, che la compongono, quelle ragioni, che, dopo aver maturamente esaminati gli argomenti recati *hinc inde*, mi fanno propendere a favore del sentimento del secondo Teologo.

,, Senza andar per le lunghe, e cercar da lontano argomenti, che di molto raziocinio abbisognino, la soluzione sembra a me semplicissima, come quella, che unicamente dipende dal conoscere, se la Messa de presantificati debba aversi per vero Sacrificio, o per compimento del Sacrificio antecedente, oppure non sia nè l'uno, nè l'altro. Sciolta questa questione, il dubbio è risoluto. Imperciocchè, se avrò dimostrato non esser la Messa de' presantificati vero Sacrificio, nè compimento di Sacrificio, sarà dimostrata altresì la qualità, e natura della medesima, che dicesi Messa in lato significato, perchè il Celebrante usa i sacerdotali indumenti, con misteriosi riti, e ritenendo alcune preci appartenenti alla Messa, ma non sostanzialmente al Sacrificio, colla solennità propria del giorno, consuma la Sacra Ostia a tal fine nel precedente giorno riservata, spezza l'Ostia, e ne immerge una particella nel

que mens fuerit, ne ullus ambigendi locus superesset, utriusque Votum contrahendum Rmo Dño Assessori fuit datum, qui allata

Calice ec. Da tali premesse chiara ne discende la conseguenza, che non è lecito al Sacerdote non digiuno di dare nel caso proposto compimento alla Messa de presantificati.

,, Certa cosa ella è, che a mio credere non può dirsi la Messa de presantificati vero Sacrificio. Così la comune de' Teologi. E benchè fra questi alcuni pochi vi siano, che sostengono il contrario, o almeno abbiano la Messa de presantificati per compimento del precedente Sacrificio; non è da farsi veron conto della loro opinione, troppo essendo labili, e fuor di proposito le ragioni da essi addotte, come mi accingo a dimostrare.

,, Non vale quella dedotta dal ripetersi più volte nella sacra azione il termine *Sacrificio*, e dal recitarsi pria di partire dall' Altare l' orazione *Placeat*. Imperciocchè la parola *Sacrificium* non sempre ha il significato di Messa, ma bensì *vel latè sumitur pro quocumque ministerio sacro*; *vel* (che è il caso nostro) *significatur ipsa Hostia consecrata*; *eo modo,quo victima Sacrificii solet interdum Sacrificium appellari*. = Tetamo *Diar. Ecclesiast. tract.* 2. *lib.* 4. *par.* 2. *cap.* 8. *num.* 254. *et* 266., Suarez. *tom.* 3. *in* 3. *part. disp.* 75. *sect.* 4. *in fine*. Si possono vedere i diversi significati della parola *Sacrificium nel Lessico del Macri*, *e nel Glossario del Dugange*: Non sussiste poi, che si chiuda la sacra funzione coll' Orazione *Placeat*,giacchè dettosi dal Sacerdote, *Quod ore sumpsimus etc.* nota la Rubrica = *non dicitur Corpus tuum Domine*, *nec post Communio*, *NEC PLACEAT TIBI*, *nec datur benedictio*, *sed*, *facta reverentia Altari*, *Sacerdos cum Ministris discedit* =. Ma dato ancora, che una volta si conchiudesse la Sacra azione coll' Orazione *Placeat*, come si pretende (non so con qual fondamento) da chi sostiene l' opinione suddetta; l'essersi poi questa posteriormente ommessa, porge un validissimo argomento per istabilire, che la Messa de presantificati non è Sacrificio: poichè l' anzidetta Orazione *Placeat* in tali tarmini è concepita, che nella medesima la parola *Sacrificium* ha più stretto, e proprio significato, di quello abbia nel *Orate fratres*, e nel *In spiritu humilitatis*. Affine dunque di togliere ogni motivo di equivocare sull' intelligenza dell' espressioni usate in detta Orazione, che potrebbe far credere esser vero Sacrificio quello, che tale non è, avvedutamente la Robrica vuole, che nel Venerdì Santo si taccia non solo il *Post Communio*, ma ancora l' Orazione *Placeat*. Perciò il Gavanto *ad Rubr. Missal. part.* 4. *tit.* 9. *num.* 20. *litt.* Z., merita-

ab unoquoque rationum momenta sedulò, diligenterque discuteret, perpenderet, ponderaret, insuperque suam in scriptis sententiam Sacrae Congregationi aperiret.

mente avverte, che si tralascia l' Orazione *Placeat* = *non ob eam rationem, quia Sacrificium in ea nominatur, quod non fit hodie; nam supranominatum est in Oratione* : Orate fratres, *sed quia hic expresse diceret Sacerdos, se obtulisse Sacrificium, quod non est verum; est autem verum in Sacramento Christi esse Sacrificium Sacerdotis, et populi, seu victimam Sacrificii, late sumpto vocabulo Sacrificii, ut in hoc casu docet Suarez part.* 3. *disp.* 75. *sect.* 4. *in fin. quod*, *in* Orate fratres *dicitur. Et hoc idem voluit Durandus etc.* Che più dunque vi vuole per conchiudere, che il termine *Sacrificium*, quale in questo giorno s' incontra nell' *Orate fratres*, e nell' *In spiritu humilitatis*, non deve esser preso nello stretto, e proprio significato di vero, e real Sacrificio, ma bensì largamente *pro quocumque ministerio sacro, et pro ipsa Hostia consecrata?*

„ Non mi fermo nell' altra ancor più debole ragione desunta dal supposto, che l'assistenza alla funzione di questo giorno si abbia per adempimento del precetto d'udir la Messa, se in esso coincide la Festa dell' Annunciazione di Maria SSma. Argomento piantato sul falso: giacchè, cessando in tal giorno l' Ostia, e il Sacrificio, cessa ancor l' obbligo di udir la Messa, e la Chiesa ha provveduto al caso; col trasferire insieme la Festa col precetto alla Feria II. dopo la Domenica in Albis; a differenza di quando accade nella Feria V., in cui, per essere giorno *liturgico*, a comodo del popolo si permettono più Messe, oltre la solenne Conventuale.

„ Finalmente non so intendere, come si voglia trarre al significato di vero Sacrificio un espressione usata dal Dottor Angelico, che sicuramente nol porta. All' objezione, che Ei si propone: perchè mai, facendosi la commemorazione della Passione di Gesù Cristo nella Feria VI. in Parasceve, venga intermesso il Sacrificio? risponde = *quod veniente veritate, cessat figura. Hoc autem Sacramentum est figura quaedam, et exemplum Dominicae Passionis; et ideo in die, quo ipsa Passio Domini recolitur, prout realiter gesta est, non celebratur Consecratio huius Sacramenti*. (Lo stesso è che dire, *cessat Sacrificium*) Indi prosiegue, *ne tamen Ecclesia ea etiam die sit sine fructu Passionis, per hoc Sacramentum nobis exhibito, Corpus Christi consecratum die praecedenti reservatur sumendum in illo die*. 3. *part.*, *quaest.* 23. *art.* 2. *ad* 2. Quì il Santo Dottore parla del frutto del Sacramento riservato per questo giorno, in cui, *venien-*

Integro tandem proposito negotio in ordinario EE. et RR. PP. Coetu coacto sub die 5. Martii currentis anni, auditaque relatione Emi, et Rmi D. Card. Falzacappa Ponentis, ad proposita Dubia unanimi consensione respondendum esse censuerunt; *In voto R. D. Assessoris*, nimirum.

Ad 1. *Provisum in 2.*

te veritate, *cessat figura*; ma non mai significar vuole, che la sunzione dell' Ostia preconsecrata sia vero Sacrificio, o compimento dell' antecedente pienamente già perfezionato. Che se volesse l'espressione usata da S. Tommaso prendersi nel significato di Sacrificio, o compimento di Sacrificio, ne deriverebbono due gravissimi assurdi. *Il primo*, che manca qualche cosa alla perfezione del Sacrificio celebrato nel dì antecedente, lo che è apertamente falso. *Il secondo*, che vi sarebbe il Sacrificio nel giorno, in cui per instituto della Chiesa cessar deve il Sacrificio, e dovrebbe dirsi giorno *Liturgico* quello, che dicesi, ed è *Aliturgico*, perchè senza Sacrificio. Patentissime contradizioni! Ne risulta perciò, che non può trarsi verun argomento dall' espressione di S. Tommaso a sostener l' opinione di chi pretende, esser la Messa de presantificati vero Sacrificio, o compimento dell' antecedente.

,, Ed in fatti Francesco de Lugo, il quale *lib.* 4. *de Missa c.* 2. *quaest.* 5. *num.* 4. si dimostra propenso all' opinione, che sostiene, doversi intendere l' espressione dell' Angelico, se non di vero Sacrificio, almeno di compimento del Sacrificio, antecedente; si ritrattò poscia per la forte ragione, che il Sacrificio antecedente ha di già avuto il pieno suo compimento, nè resta cosa, di che perfezionarlo; perchè *una Consecratio nonnisi per unam sumptionem compleri debet in ratione Sacrificii*, e l'una, e l' altra azione comprendono morale unità di tempo *in ratione Sacrificii*. Ciò tanto è vero, che, trattandosi di vero Sacrificio, dato il caso, che questo sia interrotto dopo la Consecrazione, nè si abbia pronto un Sacerdote, che prosiegua, e compisca la Messa, ed intanto passino più ore; vuole la comune de Teologi, che si riponghino le specie consecrate nel Tabernacolo, da consumarsi dopo la sunzione del Calice in altra Messa nel dì seguente, ma non esser più lecito il perfezionare la Messa interrotta nel giorno antecedente, poichè una lunga interruzzione toglie l'unità morale necessaria al Sacrificio. Si veda Tetamo *loco citato quest.* 4. *num.* 267., il quale aggiunge = *quod Sà verbo Missa* num. 38. *docuerat*, *etiam sequenti die esse ab alio peragendum*; *ubi prior desierat*, *et sic complendum Sacrificium*; *hoc correxit Magister Sacri Palatii*, *recte volens sequenti die sumi in alia Missa*, *quod superesset*; *quia pe-*

Ad 2. *Si ministrans ut Diaconus est Sacerdos, et jejunus, ipse, assumpta Casula, prosequatur Officium, et Missam praesanctificatorum absolvat, alterque non jejunus Sacerdos ei succe-*

racta est actio tota hesternae Missae, nec censeretur esse idem Sacrificium. Tratta magistralmente questa questione il Quarti *ad Rubric. Missal. tit.* 10. *num.* 3. *sect.* 1. *dub.* 5. ed ottime ragioni adduce, che pienamente convincono, esser una lunga interruzzione, che toglie l' unità morale, d' impedimento a compiere il vero interrotto Sacrificio. Che dir dunque dovremo del caso in questione, in cui, oltre la lunga interruzzione, vi è il più forte motivo desunto dalla qualità della Messa de presantificati, che nè è, nè in stretto senso dir si può Sacrificio?

„ Sembra perciò bastantemente comprovato, che la Messa de' presantificati non è Sacrificio, ma neppur può dirsi compimento del Sacrificio antecedente, che ebbe la sua piena, ed intiera perfezione. Mi si dirà, perchè dunque nella Messa della Feria V. furono consecrate due Ostie? Perchè la seconda con tanta solennità custodita? Perchè nel seguente giorno, secondo il prescritto rito, dal celebrante Sacerdote all'Altare consumata? E non potranno considerarsi la celebrazione della Messa, la reposizione nel sepolcro, li prescritti riti del dì seguente, e la Messa de presantificati per una continuazione di atti fra loro sì strettamente connessi, e legati, perchè formino moralmente l'unità dell' azione? Se ciò non prova, che la Messa de presantificati abbia ad aversi per un vero Sacrificio, almeno condurrà ad averla per compimento del Sacrificio antecedente. A tale objetto rispondo, che le premesse non conducono alla conseguenza, che se ne vuol trarre.

„ Imperciocchè è vero, che nella Feria V. si consacrano due Ostie; ma altrettanto è vero, che una solamente è necessaria, e dee servire alla perfezione del Sacrificio; l' altra si dee conservare ad un fine totalmente diverso, cioè per consumarsi in un giorno, che è privo di Sacrificio, perchè, secondo la dottrina dell' Angelico = *ne Ecclesia etiam hodie sit sine fructu Passionis etc.* = Allo stesso modo, benchè a differente oggetto, e fine, si consacrano le particole da riporsi nel Tabernacolo per la comunione de' Fedeli; si consacrano due Ostie, affine di riserbarne una da esporsi alla pubblica venerazione. Ognun vede qual conseguenza debbasi da ciò dedurre. Sono poi piene di sublimi misterj le azioni posteriori alla Messa della Feria V. cioè la reposizione nel Sepolcro, i riti da osservarsi nel seguente giorno, le lezioni, le preci, i mesti canti, e la Messa de presantificati; tutto diretto a tener viva nel cuor de Fedeli la memoria della Passione, e Morte del Redentore. Si abbian pur questi per atti continuati, che formino l' unità dell' azione; avras-

dat in munere Diaconi: quatenus vero ille sit dumtaxat in Diaconatus Ordine constitutus, et nemo alius adsit Sacerdos jejunus, cesset Officium, et sacra Hostia reponatur in Tabernaculo, die sequenti post sumptionem Calicis a Celebrante sumenda.

si bensi una continuazione successiva di riti, e ceremonie riguardanti il medesimo oggetto, ma non già una continuazione,ed unità identica; onde la sunzione dell' Ostia riservata abbia necessariamente ad aversi per continuazione, e compimento dell' antecedente Sacrificio. Che se vorrà dirsi, che la Messa de presantificati per li speciali riti proprj di quel giorno, nel suo estrinseco ha una tal quale apparenza di Sacrificio, il concederò; purchè mi si dia, che nel senso stretto, e proprio non è Sacrificio, nè compimento di vero Sacrificio.

„ A maggior conferma di quanto finor si è detto giova ancora il riflettere, che nè vi è obbligo, nè la Rubrica prescrive, che il Sacerdote, il quale ha celebrato nel Giovedì, e nella Messa ha consecrate due Ostie, abbia poi ad eseguire le sacre funzioni della Feria VI., e conchiuderle colla Messa de presantificati: Anzi universale è l'uso contrario, e nelle Patriarchali, Cattedrali, Collegiate, e Chiese Conventuali per il solito celebra le sacre funzioni quello, che è di turno, benchè diverso dall' altro, che ha celebrato nell' antecedente Giovedì; anzi così si pratica nella Cappella Pontificia, ove nella *Feria V. in Coena Domini* canta Messa un Cardinal Vescovo, *nel Feria VI.* il maggior Penitenziere. Dirò di più, che la Sagra Congregazione de' Riti ha creduto universale la diversità de Celebranti in questi giorni, poichè nelle questioni spesso proposte; se, ed a chi debbasi consegnare la chiave dell' Urna, che racchiude la sacra riservata Ostia? costantemente ha risposto = *Canonico, vel Dignitati, qui in crastinum Feria VI. in Parasceve erit celebraturus: Sacerdoti in crastinum celebraturo* = Lo stesso è che dire = *Al Sacerdote, a cui tocca per turno*. Così nella Pacen. 30.*Januar.*1610. Hispalen. 9. *Januarii* 1633. *et* 22. *Novembris* 1636., Granaten. 16. *Januarii* 1664. Carthagenen. 15. *Martii* 1732. Tiburtina 7. *Decembris* 1737. Si tralasciano per brevità altri simili Decreti. Ma se la Messa de presantificati fosse una continuazione, e compimento del precedente Sacrificio; se le funzioni di ambedue le Ferie si dovessero avere, come componenti una sola identica azione, cosicchè non consumandosi l' Ostia preservata, restasse imperfetto il Sacrificio della Feria V., ragion vorrebbe, che, per modo di regola, senza un legittimo impedimento, la funzione della Feria VI. venisse eseguita da quello stesso, che ha celebrato nel giorno antecedente. Dunque qual conseguenza se ne dovrà dedurre? Non altra certamente, se non, che la Messa de presantificati non è ve-

Quibus omnibus Sanctissimo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. per me infrascriptum Secretarium relatis, Sanctitas Sua Sacrae

ro Sacrificio, nè compimento di Sacrificio.

„ Nè punto mi muove l'argomento, che si fa dall'autore del primo voto. Oltrechè l'opinione probabile, alla quale egli si appoggia, (cioè che la Messa de presantificati è compimento dell'antecedente Sacrificio) si è dimostrato essere d'ogni ragione sfornita; si dee riflettere, che qui non si tratta *de Sacramento conficiendo*; oppure *de validitate Sacramenti*; rapporto a quali, qualunque dubbio, che sia fondato, e ragionevole, basta, perchè si abbracci il partito, che metta la cosa in sicuro: ma la questione si riduce a vedere, se la sunzione dell'Ostia consecrata debba aversi per così connessa col Sacrificio del precedente giorno, che si abbia a tenere per parte integrale del medesimo. Quì la validità del Sacramento è in sicuro, e non consumandosi, secondo il prescritto rito, per qualunque inaspettato accidente, l'Ostia preconsecrata, il Sacrificio del precedente giorno nulla perde della sua perfezione, ed integrità, nè può acquistare maggior perfezione: perciò credo, non potersi ammettere il sentimento esposto nel primo voto, il quale, attenendosi al parere, come egli crede, probabile di pochi Teologi di sopra già confutati, giudica ciò essere sufficiente, perchè possa, e debba il Sacerdote non digiuno continuare l'interrotta funzione, e consumare l'Ostia riservata.

„ Da quanto si è detto fin quì sembra al corto mio intendimento essere a sufficienza provato, che la Messa de presantificati non è Sacrificio, nè compimento di Sacrificio. Che se ciò non bastasse, assai di forza aver deve l'esempio del Parroco, che in due distinte Parocchie ha celebrato nel Giovedì Santo, e sì nell'una, che nell'altra ha riservato l'Ostia per consumarsi nel seguente Venerdì. Se in questo giorno compie la funzione nella prima Parocchia, non può iterarla nella seconda, perchè non più digiuno, avendo sorbito la particola infusa nel vino non consecrato. Così Benedetto XIV. nel Trattato *de Sacrificio Missae lib.* 3. *cap.* 5. *num.* 5. aderendo al sentimento del Silvio, e del Suarez: così il Tetamo *loc. cit. cap.* 8. *num.* 170. Ma quel, che è più, ciò che aveva insegnato il sudetto dotto Pontefice da Dottor privato, confermollo poscia nella Costituzione = *Declarasti nobis*, delli 16. *Marzo* 1746. *super celebratione duarum Missarum eodem die per unum Sacerdotem*. Bullar. *tom.* 2. *Constitut.* 3. *pag.* 14. *et seq.* Mi sia lecito di quì riportar per intero l'articolo della detta Costituzione su tale oggetto = *In nonnullis regionibus mos inoleverat, quod Parochi duarum Parochiarum Feria VI. majoris hebdomadae Officium faciebant, primum in una ex Parochiis, et deinde il-*

Congregationis responsa approbavit, confirmavit, et ita in posterum in similibus servandum esse decrevit. *Die* 8. *Martii* 1825.

lud iterabant in altera. Jejunii praeceptum in sumptione Eucharistiae non est juris Divini, sed Ecclesiastici, teste Cardinali Bona Rerum liturgicarum lib. 1. cap. 21. num.2., *ubi refert, initio non omnibus in locis universos praedicta lege obstrictos fuisse: cumque, hoc minime obstante, animadversum fuisset, Parochum celebrantem Officium in secunda Parochia, non jejunum sumere Eucharistiam sub specie panis, sumpserat enim in Officio, quod celebravit in prima Parochia, particulam Hostiae consecratae die praecedenti, una cum vino non consecrato, et sic jejunium fregerat naturale; REPROBATA FUIT CONSUETUDO, etsi, uti afferebatur, pietati, et devotioni innixa. Hoc exemplo perculsi alii Parochi duarum Parochialium, aliam induxerunt consuetudinem, ut in utraque Parochia Officium Feriae VI. majoris hebdomadae celebrare possent, praetermittendi scilicet haustum vini in primo Officio, quod in prima Parochia celebrabant, sumentes tantummodo speciem panis, ut jejunii in secunda Parochia Officium facere, Missamque, quae dicitur praesanctificatorum celebrarent. AT HAEC QUOQUE CONSUETUDO FUIT REPROBATA, utpote contraria ritui Ecclesiastico, quem et Ordo Romanus, et Sacramentarium S. Gregorii praescribunt, et adhibet universalis Ecclesia.* Franciscus Sylvius magni nominis Theologus, tom. 1. suorum operum editionis Antuerpiensis Orat. 1., quae est unica de Officio Parasceve, *rem graphice exponit, nec Parochorum consuetudini censet esse ullo modo deferendum. De hac eadem re plura habentur apud* Suarez in 3.part. Divi Thomae tom.3. quaest. 73. art.2. disput.80. sect. 3., *et nos ipsi haec omnia exposuimus in nostro tractatu* de Sacrificio Missae, et in alio tractatu de Festis Domini nostri Jesu Christi part. 1. typis Patavinis edito, § 336. et seq., *confutavimus errorem Graecorum schismaticorum, qui volunt, in Missa praesanctificatorum, per immersionem particulae in Calicem ex Sacratissima Hostia detractae, transubstantiationem fieri vini in Sanguinem Christi, et diximus, Sacerdotem in Officio Feriae VI. majoris hebdomadae, sumere Christi Corpus, et Sanguinem, cum utrumque revera sit sub specie panis praecedenti licet die consecrati.*

„ Ma se al Parroco di due Chiese non è lecito l' iterare la funzione del Venerdì Santo nella seconda Chiesa, dopo averla eseguita nella prima, perchè non è più digiuno, avendolo dovuto frangere per necessità in osservanza del rito prescritto dalla Chiesa; molto meno potrà esser lecito il farlo al Sacerdote, che, non già per l' osservanza del prescritto ecclesiastico

4460. DECRETUM GENERALE.

Pluries dubitari contingit ; utrum in Orationibus Sanctorum Joannis Episcopi Constantinopolitani , et Petri Episcopi Ravennaten. Cognomina Chrysostomi , et Chrysologi proferri deberent , jubentibus Sacrae Liturgiae legibus , quod Cognomina ex Ecclesiae precibus omnino expunguntur : quae sane controversia nuperrime in quadam Etruriae Civitate excitata , delata est ad Sacrorum Rituum Congregationem pro opportuna definitione . Haec autem in ordinario Conventu coacto sub infrascripta die , re mature , diligenterque perpensa , audito prius Voto R. D. Assessoris , ad mei infrascripti S. R. C. Secretarii relationem , etsi perspectum habeat Sanctorum Cognomina , vel Patriam non esse in Orationibus apponenda , quum horum Deus non indigeat ad dignoscendum , in cujusnam Servi sui nomine Oratio sibi dirigatur , nihilominus , quoniam non abest ab Ecclesiae disciplina , ut peculiaris aliqua virtus , mirificumque donum significetur , ob quae unus , aut alter ex Sanctis caeteris praeluxit , ab hujusmodi lege excipere ea censuit , quae minus propriè Cognomina

rito , ma per natural necessità , o per qualunque altra siasi volontaria , o accidental cagione trovasi di averlo violato . La Rubrica *tit. 9. num. 4.* contempla il solo caso , in cui si abbia a compiere l' interrotto Sacrificio , perchè non debba rimanere imperfetto = *Missa per alium Sacerdotem expleatur ab eo loco , ubi ille desiit , et in casu necessitatis,etiam per non jejunum* . Ma siccome la Messa de presantificati , atteso quanto si è detto , non è Sacrificio , nè compimento di Sacrificio , cessa il motivo di dar compimento a ciò , che è perfettamente compito , e perfezionato , ed in conseguenza , tolta di mezzo la condizione assoluta della positiva necessità , non potrà il Sacerdote non digiuno consumar l' Ostia preservata , ma dovrà questa esser riposta nel Tabernacolo .

„ Faccio quì fine , tralasciando quel di più , che dir potrei in conferma di quanto ho cercato di comprovare , e non facendo d' uopo d' ulteriori argomenti a dimostrare l'insussistenza dell'opinione contraria . Resta ora , che la Sagra Congregazione in vista delle addotte ragioni decida , non già per rimediare ad un fatto , che non può disfarsi , perchè consumato , ma per prender motivo dal medesimo, affine di provedere all' avvenire , dandosi un simil caso : e la risoluzione potrà servire per vieppiù confermare quel , che già è certo , cioè , che la Messa de presantificati non è Sacrificio , nè compimento di Sacrificio . Crederei perciò , che potrebbe essere il rescritto , come siegue .

„ Ad 1. *Provisum in secundo* .

„ Ad 2. *Si ministrans ut Diaconus etc.*, ut in Decreto .

dici debent, sed potius characterem Sancti alicujus, vel donum illi a Deo collatum exprimunt (a).

(a) Dubitatum saepe fuit: num in Orationibus recitandis in Officio, et Missa *S. Joannis Constantinopolitani Antistitis*, *et S. Petri Episcopi Ravennae* addi possent agnomina *Chrysostomi*, *et Chrysologi*, an potius omitti, vigore Decreti ab hac Sacra Congregatione editi in Einsilden. 23. *Junii* 1736., quod jubet, ut *expungantur omnino in Orationibus tantum cognomina*, *et Patriae Sanctorum*. Jure autem super hoc rogata S. R. C. definivit, stricte accipiendum esse praefatum Decretum, nec extendi ad agnomina, vel pronomina specialis prerogativae, qua Sancti decorantur. Ratio autem discriminis est, quia familiae cognomina, et Patriae designatio distinguunt personam ab aliis, quibus idem nomen est, et cum Oratio dirigatur ad Deum, non est opus, ut Sanctus, cujus memoria recolitur, cognomine, aut Patria ab aliis ejusdem nominis secernatur. Etenim, ut notat Cavalerius *tom.* 2. *cap.* 38. *decret. num.* 4. = *In Orationibus ... Deum alloquimur, qui haud eget instrui, cujusnam Sancti intercessionem postulemus, quare ab Orationibus, aliisque, quae ad Divinum pertinent Officium, merito ad distinctionem Patria apponi vetatur* = et ibidem *decret.* 2. *num.* 2. *ubi in praecedenti decreto ab Orationibus Patria expungi dumtaxat praescribitur: modo et Patria, et cognomina expungenda dicuntur. Sicuti namque in praecedenti decreto ponderabamus, Deum, quem in Orationibus alloquimur, ut intelligat cujus Sancti praesidium imploramus, cognomine aliquo nefas est indignum reputare*,

Non ita dicendum de pronomine, quod includit, atque designat specialem quamdam qualitatem, seu praerogativam, qua Deus decoravit Sanctum, de quo recitatur Officium, uti sunt *Joannes Chrysostomus*, *et Petrus Chrysologus*. Non enim pronomen adjicitur, ne confundantur cum aliis Sanctis ejusdem nominis, uti sunt familiae cognomen, et indicatio Patriae, sed adjicitur ad recolendum singulare donum iisdem concessum, quod ad Dei donantis gloriam refertur, et ad fidelium aedificationem. Praefatus Cavalerius ibidem *decreto* 1. *num.* 5., postquam a regula excipiendas esse docuerat *Mariam Magdalenam*, *Mariam Egyptiacam*, aliasque Sanctas, quae *Mariae* nomen habent, ut distinguantur *a Maria Christi Matre*, *quam sicuti dignitas a caeteris mulieribus admodum distare facit*, *ita congruit eadem secernatur*, *ita ut Mariae nomen absolute*, *et simpliciter pronuntiatum*, *Matri Christi dumtaxat adaptetur* = prosequitur *ad decret.* 2. *num.* 4. = *ab hac regula* (vetante additionem cognominis, et Patriae) *exciperemus agnomina illa*, *ut Chrysostomi*, *et Chrysologi etc.*, *quae tituli honoris sunt*, *et praesertim*, *quia novissime cum hoc titulo in Breviarium S. Petrus*

Adeoque Eñi. Patres S.R.C. praepositi in sensu fuere : *Non esse in Orationibus expungenda nomina Chrysostomi, ac Chrysologi, quae adjectiva potius sunt, et vel facundiam, vel vim, et efficaciam divini sermonis recensitis Sanctis, quasi supernaturali inditam virtute designant, idque ubique servandum censuere ; si SSmo Domino Nostro placuerit*. Die 5. martii 1825.

Facta autem de praemissis omnibus SSmo D. N. Leoni XII. Pont. Max. per me infrascriptum Secretarium relatione, Sanctita Sua Sacrae Congregationis sensum adprobavit, jussitque edi Decretum generale, atque, ut ab omnibus servetur, referri mandavit in Acta ejusdem Congregationis, ac typis evulgari. *Die* 8. *supradicti Mensis, et Anni*.

4461. BRICTINORIEN.

Vertente Saeculo *XIV*. ob civiles seditiones, multaque bella Foro pompilii Civitas ferro, ignique pene absumpta, suam Episcopalem Sedem amisit : Robertus enim tunc Antistes ad viciniorem Brictinorii Civitatem se recipiens, illam secum transtulit, ibique firmavit, ac Templum majus Deo in honorem S. Catharinae Virg. et Mart. di-

Chrysologus invectus fuerit = videri etiam potest Guyetus *in Hortologia lib.* 3. *cap.* 2. *quaest.* 5.

Et revera, si in Orationibus id exprimendum est, in quo magis emicuit Sanctus, de quo celebratur memoria ad fidelium aedificationem, et exemplum; curnam tacendum erit pronomen, quod donum Dei includit, et pandit, veluti sunt *Chrysostomus*, *aut Chrysologus*? Nonne haec duo pronomina miram exhibent in dicendo facundiam, et in suadendo efficaciam, qua *Joannes*, *et Petrus* fuerant insigniter a Deo ditati, ut docerent, instituerent, corriperent, animarum spirituali saluti consulerent, ac devios in vias Domini revocarent? Num ne grande hoc Dei donum, quod nedum honorificum est illis, quibus datum est, verum etiam in elargitoris Domini gloriam convertitur, cui soli debetur laus, honor, et gratiarum actio, in Orationibus tacendum erit? Num ne hujusmodi pronomina confundenda sunt cum familiae cognomine, et designatione Patriae, de quibus dumtaxat loquitur Decretum anni 1736? Res tamen clara ulteriori illustratione non indiget; et cessat modo quaelibet controversia, postquam S. C., re mature discussa, pronomina illa retinenda esse declaravit, ut patet ex relato Decreto. Firmum igitur stat, quod per Decretum *anni* 1736. delenda ex Orationibus sunt familiae cognomina, Patriae designatio, et aliae quaelibet additiones, quae ideo invectae sunt, ut Sanctus ab aliis eodem nomine nuncupatis distinguatur; non autem pronomina, quae honoris sunt, et ad significandam Sancti, de quo fit Officium, singularem a Deo ipsi datam qualitatem apponuntur.

catum ad Cathedralis notam evexit. Exordium inde, quo Christi Martyr Catharina, ceu principis loci Patrona venerata fuit, ejusque Festum duplici sub praecepto, ac praecedenti Vigilia celebratum. Progressu temporis, scilicet de anno 1784., ac 1816. annuentibus sa: me: Pio VI. ac VII. a pristino statu Dioecesis abducta est, praesertim ob unionem nonnullorum vel Pagorum, vel Paroeciarum, quae excerptae ex Abbatiis S. Elleri de Galeata, S. Mariae in Cosmedin, ac nullius Foro pompilii ejus spirituali jurisdictioni subjectae fuere. Multiplex inde exortus Patronorum numerus. Super hoc itaque, nonnullisque aliis abusibus vehementer dolens Rmus Episcopus Brictinorien., praecipue vero, quae ipsam Episcopalem dignitatem quodammodo respiciunt, et quammaxime cupiens, ut de medio tollantur, Sacrorum Rituum Congregationi sequentia Dubia exposuit.

1. An possit, et debeat Episcopus vigilare, et exigere, ut Festum S. Catharinae Virg. et Mart. Patronae Principalis Dioecesis, tamquam Patrona etiam Principalis in quocumque Dioecesis loco observetur de praecepto in casu etc.?

2. An segregati in spiritualibus a Terris, et Oppidis Patronum habentibus, et Dioecesi Brictinoriensi noviter, et permanenter uniti, debeant, tamquam Patrono carentes, servare Decretum S. R. C. docens, et statuens, quod populi non habentes Principalem Patronum debeant celebrare Festum Patroni Civitatis, ac Dioecesis in casu etc. (a)?

(a) Facti species haec erat. Brictinoriensi Dioecesi novissimis temporibus plures accesserunt Parochiae cum suis plebibus. Siquidem ex conterminis *Abbatiis S. Elleri de Galeata*, *et S. Mariae in Cosmedin* suppressis, *sa: me: Pius VI. anno* 1784. duodecim Paroecias, quae temporali Pontificio Dominio subjiciebantur, Brictinoriensi Ecclesiae adjunxit: anno vero 1806. *sa: me: Pius VII.* addidit septem alias, quae prius *ad Abbatiam Nullius Foro Pompilii* pertinebant. Quoniam autem ab eo usque tempore, quo Brictinoriensis Civitas ad Sedem Episcopalem evecta fuit, quod accidisse fertur saeculo XIV., Virginem, et Martyrem *Catharinam*, quae jam erat Titularis majoris Ecclesiae, Cathedralis honore postea decoratae, Civitatis, et Dioecesis incolae, ut principem Patronam habuerunt, ei tribuentes omnia venerationis obsequia, quae Patronis debentur; opinio invaluit, quod adjectae supramemoratae Paroeciae, ut caetera Dioecesis loca *S. Catharinam* in Patronam assumere deberent. Hinc orta dissidia, cum aliquae plebes, quos antea coluerant, nollent cum diverso Patrono commutare. Composita res fuit quoad Paroecias primae accessionis; nam (si unus excipiatur populus Terrae Civitellae, qui

3. An possit Episcopus tolerare, quod in Calendario dicatur Patrona Principalis Civitatis, ac Dioecesis tam Bma Virgo Maria de Lacu nuncupata, quam S. Catharina Virgo, et Martyr, quum utriusque

arbitratur sibi Patronum adesse *S.Philippum Nerium*, haud se induci sivit, ut *S. Catharinam* ei in Patronatu sufficeret) aliae omnes undecim minime dubitarunt illam in Patronam habere, quae hoc honore in Dioecesi Brictinoriensi decorabatur. At non ita accidit de aliis Parochiis avulsis ab Abbatia, et Territorio Foro Pompilii: singulae quippe Patronos, quos prius coluerant, retinere voluerunt. Hujusmodi dissidia, et in Patronis colendis varietates, excitarunt solicitudinem vigilantissimi Episcopi, qui, ut cuncta componeret, et ad formam legis exigeret, S. R. C. supplex rogavit, ut, quid facto opus esset, sua auctoritate definiret. Implexa res videbatur, cum de tot diversis Patronis ageretur: nihilominus S.C. brevi responso ad duo prima Dubia singulis plebibus, quae peculiares Patronos venerabantur, sua prudentia consuluit. Generalem regulam dedit ubique in similibus servandam, qua, ut saepe alias declaratum fuerat, sancivit, ab omnibus colendum esse Civitatis Patronum, *dummodo in locis Dioecesis nullus reperiatur Patronus principalis*. Hisce adnumerari nequibat populus Terrae Civitellae, qui perperam putat sibi adesse Patronum *S.Philippum Nerium*, minime servata forma Decretorum *Urbani VIII.*, arbitrariè assumptum. Id clarissime evincitur, tum quia idem Sanctus in illa Terra ritu dup. maj. gaudet; tum etiam quia usque ad *annum* 1784. in eadem cultum principalis obtinuerat S.Ellerus Ecclesiae, cui tunc subjiciebatur, Patronus. Nequit igitur praefatus populus feriatum habere diem festum *S. Philippi* (nisi ex simplici devotione fiat), sed juxta praefatum S.C. responsum, *S. Catharinam*, ut praecipuam Patronam colere debebit. Quid vero dicendum de Paroeciis, et plebibus, quae sub jurisdictione fuerant *Abbatiae Nullius Foro Pompilii*, et modo adjectae sunt Dioecesi Brictinoriensi, si retinere cupiant Patronos, quos, ut principales Territorii, in quo versabantur, coluerant? Turbandine erunt a legitima possessione, et cogendi, ut alium Patronum assumant? Si meum fas est exprimere sensum; in libertate iisdem id esse relinquendum videtur. Difficile enim est, ut antiquum Patronum, quem tam majores, quam ipsi specialibus venerationis significationibus coluerant usque adhuc, modo velint deserere, ut alterum prosequantur. Vere quippe ipsorum Patronus, quia talis erat Ecclesiae, cui subjiciebantur. Sed licet haec mea sit opinio; attamen magis congruere credo, si fieri sine turbis, et offensione potest, ut hortationibus inducantur harum Parochiarum, et Pagorum incolae ad debito honore colendam Patronam Dioecesis, ad quam modo pertinent.

que Officium, et Missa celebretur sub ritu duplici primae classis cum Octava in tota Dioecesi in casu etc. (a)?

4. An Vigilia S. Catharinae Principalis Patronae Brictinorien., de qua nihil fit in Officio, et Missa, debeat expungi a Calendario, vel saltem notari tamquam jejunium ex devotione, in casu etc. (b)?

Plura disserere non est opus, consulto tamen haec adnotavi, quia non raro accidunt hujusmodi dismembrationes, et adjectiones, ac opportunum visum est, coherenter ad S.R.C. responsum, regulam tradere, quae hisce in casibus quoad principales Patronos servanda sit. Ad rem hanc illustrandam nonnihil prodest aliud recentius Decretum ejusdem S. C. in Collen. 27. Martii anni mox praeteriti 1824. cum subjectis adnotationibus, quas inutile est hic repetere (vide supra num. 4455.)

(a) Jure quaesitum fuit = *An possit Episcopus tolerare, quod in Calendario dicatur Patrona Civitatis, et Dioecesis tam B.V. Maria de Lacu nuncupata, quam S.Catharina V.et M.?* Unus namque, ut decreta jubent, Patroni Civitatis, et praerogativis gaudere potest: quamobrem cum *S. Catharina V.et M.*, ab immemorabili tempore talis sit, perperam in Calendario principalis Patronae qualitate *B.V. Maria de Lacu* donata est. Habet quidem Officium ex concessione S. R. C. duplex 1. class. cum Octava; sed sola elevatio ritus non valet ad patronatum, quum alii multi sint tituli, qui S. C. inducunt ad illud indulgendum. Ad patronatum inducendum aliae, et multo plures sunt conditiones, quae requiruntur, et in casu, et in specie nostra omnino desunt. Specialissimus cultus, singularia venerationis obsequia debentur B.M. V., quae prae omnibus Sanctis omnium Christifidelium Patrona est: verum non inde consequitur, quod non generali dumtaxat, sed etiam peculiari alicujus Civitatis, vel loci patronatu gaudeat, cum adnexis praerogativis, et privilegiis, nisi praecesserit formalis electio, et subsequens confirmatio, juxta *Urbani* decreta. Ideo S. C. proposito Dubio respondit = *Negative, etiamsi Officium Beatissimae Virginis celebretur sub rit. dup. 1. class. cum Octava.*

(b) Altera se offerebat quaestio de abstinentia, et jejunio servando in pervigilio Festi *S. Catharinae* principalis Patronae. Variae erant sententiae. Notabat extensor Calendarii Dioecesani = *Vigilia cum jejunio*. Rogatus, quo jure? Ignorare fassus est: neque ex caeteris inventus est ullus, qui id sciat. Certum tamen est alios esse, qui tenent ex praecepto omnino servandam, alii putant in arbitrio id relinquendum, et quatenus servari velit, nonnisi ex devotione faciendum: hinc scandala, et peccandi pericula. Qui jejunium non servant scandalo sunt iis, qui abstinentiam, et jejunium in praecepto esse arbitrantur; et ex diverso opinandi modo oriri potest

5. An Magistratus etiam nunc cogi possit ad praestandum Episcopo solitum obsequium, saltem dum consueta Pontificalia celebrat diebus solemnioribus? et quatenus affirmative, quibus remediis compelli possit?

periculum quoad populum operandi cum erronea conscientia. Eoque magis id timendum, quia non una est, sed varia Confessariorum praxis. Ut rem componeret solertissimus Episcopus, onus sibi dedit scrutandi; num ex voto, num ex consuetudine, an alia quacumque ex causa hujusmodi jejunium inductum fuerit: nihilque invenisse fatetur, unde saltem conjici posset Vigiliam hanc cum jejunio de praecepto servandam. Ad hanc igitur S.C. recursum habuit pro solutione Dubii. Quid ergo juris? Decidendi ratio a regula generali petenda est, qua docemur hujusmodi jejunium non esse in praecepto; repetendam vero ejusdem originem, vel a Majorum voto, vel a consuetudine, ac voluntaria populi devotione. Nulla lex est, quae jubeat principalium Patronorum Festa praevenienda esse in pervigilio, et illa dumtaxat sub praecepto cadunt, quae in Rubricis, Breviario, et Missali Romano suis apte locis notantur, vel cum Officio, et Missa, atque jejunio servanda, vel cum alterutro tantum, juxta qualitatem Festorum, et temporum, in quibus cadunt. In hypothesi vero, quod jejunio originem dederit votum a Majoribus nuncupatum, hoc non obligat successores, qui non voverunt, ut pluries declaravit S. R. C., praesertim vero sub die 18. Aprilis 1643: *unanimi consensu* declaratum fuit, *ex dispositione Constitutionis praedictae* (*Universa per Orbem* Urbani PP. VIII. *pro observatione Festorum* dat. Idibus Septembris 1642. relat. in hac Decretorum collectione *num.* 1264.) *personas voventes tantum teneri*. Hujusmodi autem responsum idem Urbanus Pontifex laudavit, et approbavit, dixitque, *intentionem suam fuisse per eam Constitutionem tollere Festa de voto quoad vim praecepti, et reducere illa ad instar Festorum de devotione, praeservata obligatione ratione personalis contractus ex vi voti provenientis ipsismet personis tantum, qui voverunt*. Ita etiam sancitum fuit in Hipporegien. *die* 19. *Novembris* 1650. (1474.) in Marianen. *die* 16. *Martii* 1658. (1724.) *et* 15. *Februarii* 1659. (1816.), in Barcinonen. 20. *Decembris* 1659. (1872.), et in Panormitana *die* 1. *Februarii* 1744. (4003.) Ad consuetudinem quod attinet, haec laudabilis est, strictam tamen obligationem non inducit. Guyetus *in Heortologia lib.* 1. *cap.* 17. *quaest.* 2. de hac re agens *multorum pia*, inquit, *ac laudabilis consuetudo tam Saecularium, quam Regularium, ut in pervigiliis suorum Patronorum, sive ex devotione, sive ex statuto, et ordinatione aliqua particulari jejunium servent* = mox *quaestio* 3. quaerit:

6. An dictis diebus solemnioribus Magistratus comitari debeat Episcopum ad Templum majus, ab eo recipere aspersionem aquae benedictae, ac interesse Horae Tertiae in cantu; seu potius, expleto cantu Tertiae, et Episcopo jam pontificaliter parato, possit Magistratus accedere ad Ecclesiam cum comitatu, et sonitu Tympanistriarum usque ad Presbyterium (a)?

num legitimus sit hujusmodi Vigiliarum usus? Et respondet, ut sequitur: *cum Ecclesiae illae, in quibus receptus est, insignes sint, ac titulares, quae suo item gaudent Breviario proprio, non tantum legitimus est ejusmodi usus, sed etiam venerandus, ac laudabilis; adeoque jure retinendus. Quoad vero alias Ecclesias, quae Romano Breviario mancipatae sunt, si talis etiam usus apud illos inductus est, ex legitima item consuetudine, quae nunquam interrupta fuerit, non video quid necesse sit eum abrogare, maxime cum id patitur ratio temporis, nec aliud occurrit impedimentum. Nam velim id sit praeter Rubricas quidem, at non contra . . . ubi vero talis usus incognitus fuit hacteuus, haudquaquam eum legitime induci posse crediderim, cum nihil simile in Rubricis permittatur* (ubi agit de more illarum Ecclesiarum, quae proprio gaudent Breviario, jungendi jejunio Vigiliae Officium), *cujus proinde silentium hac in parte pro negatione haberi debet. Esto ergo, jejunetur in mensa*, SI LUBET (idem est, ac si ex devotione fiat) *haud tamen propterea Officium diei immutare, aut aliquid addere fas est.* = Equidem commendatissimus Auctor inductam laudabilem, et legitimam consuetudinem vult esse servandam, quae tamen, ut prosequitur, *nusquam interrupta fuerit*. In specie autem nostra, num consuetudo jejunandi in pervigilio S. Catharinae legitima sit, et nunquam interrupta fuerit? dubium est, et dubitandi rationem affert opinionum dissensio, et confessariorum praxis, unde fit, ut aliqui de populo abstinentiam, et jejunium Festo praemittant principalis Patronae, alii non item ad id teneri arbitrantur. Itaque S. C. regulae adhaerens proposito Dubio respondit. *Negative ad primam partem. Affirmative ad secundam*. Sed quoniam providendum erat quieti animarum, cum et Confessarii in diversa abirent, scandalisque parandum erat remedium, addiderunt Patres: *Consulendum SS̃mo pro absolutione quoad praeteritum, et exemptione quoad futurum, quatenus opus sit.*

(a) Dubia haec centies fuere a S. C. resoluta, ut videri potest in generali Indice addito volumini V. hujus collectionis, verbo, *Magistratus*.

7. An idem Magistratus interesse debeat eodem ordine, saltem secundis Vesperis, quae cadunt semper in die Festo, et solemniori?

8. An Gubernator, et Magistratus cogi possint, ut de manu Episcopi accipiant Candelam, Cineres, et Palmam olivarum, juxta perpetuam consuetudinem, et quibus remediis compellendi sint?

9. An in casu, de quo loquimur, Gubernator pro tempore computandus sit inter componentes Magistratum, tamquam Praeses, ut consideratur in aliis negotiis?

10. An duo soli de Magistratu intervenire debeant, vel suppleri possit, ac debeat per alium virum consularem?

Et eadem Sacra Congregatio, re mature, diligenterque discussa, audita prius sententia alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scriptis paudita, praeloque cusa, ad relationem Emi, et Rmi Domini Card. Serlupi Ponentis, respondendum censuit.

Ad 1. *Affirmative, dummodo in locis Dioecesis nullus reperiatur legitimus Patronus Principalis.*

Ad 2. *Jam provisum in primo.*

Ad 3. *Negative, etiamsi Officium Bmae Mariae Virginis celebretur sub ritu duplici primae classis cum octava.*

Ad 4. *Negative ad primam partem, Affirmative ad secundam, et consulendum SSmo pro absolutione quoad praeteritum, et exemptione quoad futurum, quatenus opus sit.*

Ad 5. *Affirmative, et compelli posse Magistratum remediis a Jure statutis.*

Ad 6. *Affirmative ad primam partem, Negative ad secundam.*

Ad 7. *et* 8. *Jam provisum in quinto.*

Ad 9. *Affirmative.*

Ad 10. *Affirmative ad primam partem, Negative ad secundam.*

Atque ita decrevit, et servari mandavit. *Die* 5. *Martii* 1825.

Facta autem de praemissis omnibus Sanctissimo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. per me infrascriptum Secretarium relatione, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis responsa adprobavit, annuitque *pro absolutione quoad praeteritum, et quatenus opus sit, exemptione quoad futurum, atque, ut ab omnibus servetur*, Decretum desuper expediri jussit. Die 8. supradicti Mensis, et Anni.

4462. TERRACINEN.

Capitulum Collegiatae Ecclesiae B. M. V. Sermonetae, Dioecesis Terracinen., licet Ordinum diversitate polleat, stalla tamen

unicuique Ordini determinata non habet, nec ulla ab erectione Praebendarum differentia distinguitur; nihilominus, qui in minoribus Ordinibus constituti sunt Canonici, Canonicis Presbyteris possessione posterioribus, quamvis dignioribus Ordine, praecedentiam contendunt; ex quo contentiones, et jurgia, quae vel ipsis laicis scandali praebent occasionem, eo etiam quia Reverendissimi Episcopi zelo, et monitis acquiescere renuunt; hinc Canonici Presbyteri Sacrae Rituum Congregationi sequens Dubium dirimendum exposuerunt.

An ad Canonicos Clericos Collegiatae Ecclesiae Sanctae Mariae Sermonetae possessione antiquiores, seu potius ad Canonicos Presbyteros antianitate posteriores, tam in stallo, quam in omnibus aliis functionibus tam intra, quam extra Ecclesiam, spectet praecedentia? (a)

(a) Etsi centies a Sac. Rit. Congregatione declaratum fuerit, quod ubi praebendae non sunt distinctae, praelationis ratio petenda sit ab dignitate Ordinis, non ab anterioritate possessionis, ita ut Presbyteri Diaconis, hi Subdiaconis anteire debeant, Clerici vero ultima tenere subsellia, et in Processionibus, aliisque sacris functionibus locum iisdem cedere: nihilominus frequentes ad Sacram Congregationem deferuntur querelae ob insolentiam Clericorum, qui anterioritate possessionis superbientes, nolunt se intra praescriptos continere fines, et locum dignioribus debitum usurpare praesumunt. Ideo, exorta huiusmodi controversia inter Canonicos Clericos Collegiatae S. Mariae Sermonetae, qui praestare contendunt tam in stallo, quam in omnibus aliis functionibus, tam intra, quam extra Ecclesiam Canonicos Presbyteros potiores Ordine, sed possessione posteriores, incassum adlaborante Episcopo, ut litem componeret, turbatamque pacem revocaret, opportunum huic malo remedium a Sacra Congregatione petitum fuit, quae, constans in sententia, et inhaerendo Decretis alias latis, Canonicos in casu proposito, Presbyteros posteriores antianitate praeferendos esse Canonicis Clericis possessione antiquioribus, edixit. Regulam dat Decretum *in una Urbis S.Mariae ad Martyres*. Postquam enim S.C. rem definiverat *sub die* 29. *Martii* 1659, non acquiescentibus Canonicis Clericis, iterum discussa fuit controversia in S.R.C. ordinaria habita coram SSmo; et Sanctitas Sua nedum decrevit: *Canonicos Sacerdotes, quamvis possessione Canonicatus posteriores, ubi praebendae non sunt distinctae, semper, et ubique praeferendos esse Canonicis inferioris Ordinis, etiam possessio-*

Et Sacra eadem Congregatio, exquisita prius sententia alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scripto exarata, typis-

ne Canonicatus anterioribus: Verum etiam addidit; *non obstante immemorabili consuetudine, quam abusum imperscriptibilem declaravit.* (*num.* 1834., 1854.) Duo praesertim in hoc Decreto notanda sunt: Primum, quod, ut generale habendum est, quia Pontifex dictionem *ubique* adhibuit, qua significare voluit, in omnibus Ecclesiis tam Cathedralibus, quam Collegiatis, ubi praebendae non sunt distinctae, praeferendos esse Presbyteros Canonicis Clericis, quamvis hi sint possessiones anteriores. Secundum vero, quod minime prodest consuetudo, etsi immemorabilis, quae non aliam qualitatem habere edixit, nisi illam abusus imperscriptibilis. Neque a regula declinavit S. C. in similibus controversiis alias excitatis. Forte tamen quis erit, qui secum putet, diversum quandoque fuisse judicium, ac inter se pugnare Decreta. At oppido fallitur, qui ita credit; nam S. C. semper pro regula stetit, ut ex pluribus Decretis evidenter patet. Quod si aliquando ab eadem recessisse videatur, id accidit in casibus particularibus, et concurrentibus, aut alia consuetudine, aut circumstantiis, quae diversum exigebant responsum. Ita in *Tropien.* 10. *Decembris* 1619. respondit: *Praecedentiam competere Canonicis prius receptis*: ex eo quia ejusdem Ecclesiae consuetudo habet, ut Canonici omnes sint Presbyteri. (431.) Sed praeterquamquod hoc Decretum latum est longe prius, quam generalis regula prodiret in posterum servanda, quae, ut supra notatum est, peti debet a S.C. responsis, Pontificia auctoritate firmatis, in Causa *praecedentiae inter Canonicos S. Mariae ad Martyres*: Eadem S.C. *die* 24. *Maji* 1659. id declaravit, quod forte in *Tropien.* erat obscurum, edicens, quod, ubi praebendae omnes sunt Presbyterales, sequens ordo tenendus sit: *consuetudinem Ecclesiae servandam esse, modo Canonici infra terminum a Sacra Tridentina Synodo statutum, Presbyteralem Ordinem susceperint; at si consuetudo probari nequeat, praeferendum esse Canonicum, qui prius post adeptam possessionem ad Ordinem Presbyteratus ascenderit.* Ita in Veliterna (1837.) Hinc in *Sutrina praecedentiae*, postquam declaraverat, praecedentiam deberi Presbyteris non autem Diaconibus, et Subdiaconibus possessione potioribus, nam ita sancitum legitur in cap. *Statuimus de majoritate, et obedientia*; alteri Dubio, quo quaerebatur: *an Canonicus Diaconus, vel Subdiaconus anteriorem habens possessionem, promotus postea ad Sacerdotium, praecedere debeat Canonicum Sa-*

que vulgata, ad relationem Emi, et Rmi Domini Cardinalis Bardaxy, juxta alias in similibus resoluta, censuit respondendum: *Juxta Votum*, nimirum = *Negative ad primam partem*, *Affirmative ad secundam*. Die 5. Martii 1825.

Facta autem SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. relatione, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis Responsum approbavit, et ita in posterum in Collegiata B. M. V. Sermonetae servari mandavit. *Die* 8. *dicti Mensis*, *et Anni*.

4463. URBIS.

Humillimas caeremoniarum Magistri Patriarchalis Basilicae Lateranensis preces porrexerunt Sanctissimo Domino Nostro Leoni XII. Pontifici Maximo, postulantes nonnullas ampliationes privilegiorum cum tam intra, quam extra Ecclesiam, dum in Ordinationibus, et ecclesiasticis functionibus quibuscumque, ac etiam in Processionibus Reverendissimo Domino Cardinali Urbis Vicario, ejusque Vices-gerenti, vel aliquo ex ejusdem Patriarchalis Canonico Episcopo assistunt, ita sane, ut in omnibus caeremoniarum Magistris Sanctita-

cerdotem Ordine Sacerdotali anteriorem? sub die 27. *Augusti* 1707. respondit: *Negative* (3627) Ab hac tamen regula fateor aliquando recessisse: verum id accidit aliquo peculiari in casu rationabili ex causa, quia alia forte erat Ecclesiae consuetudo, vel quia Clericus possessione anterior aetatem non habens ad suscipiendos Sacros Ordines requisitam, protestatus fuerat, paratum se esse quamprimum aetatem impleverit, ad suscipiendum Ordinem, ac proinde locum suae possessionis tunc velle repetere. Hoc in casu *in una Sanctae Severinae sub die* 22. *Novembris* 1659. S. C. declaravit, quod *Orator quousque Sacerdotio carebit posthabendus est Canonicis Presbyteris etiam posterioris possessionis. At si, cum primum licuerit, Sacerdotium suscipiet, tunc, nisi consuetudo Ecclesiae, quam eo casu Canonici juniores probare debebunt, secus non exigat, locum suae possessionis ascendat*. (1868.) Videri etiam possunt *Eugubina die* 15. *Septembris* 1736. (3903.), *et Verulana praecedentiae* 31. *Augusti* 1737. (3918.) Haec adnotanda duxi, ne quis existimet, inter se pugnare S. C. Decreta. Nam in servanda regula eadem constans semper fuit, quod si ab eadem declinasse quandoque videatur, id fecit, quia, aut consuetudo, aut peculiares circumstantiae diversum exigebant responsum.

tis Suae, ac S. Sedis in posterum aequiparari valerent. Quas sane preces Sacratissimus Princeps Sacrae Rituum Congregationi expendendas remisit. Haec autem in Ordinario Conventu habito *die* 5. *Martii currentis*, mature perpensis iis, quae in supplici Libello exponebantur, auditisque rationum momentis, quae ex parte Magistrorum caeremoniarum Sanctitatis Suae afferebantur, et petitioni adversari videbantur, ad relationem Emi, et Rmi Domini Card. Galleffi Ponentis, rescribendum censuit: *In decisis sub die* 17. *Septembris* 1822. *in responsione ad dubium* 14. (a).

Facta autem de praemissis *SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max.* relatione per me infrascriptum Secretarium, *Sanctitas*

(a) Cupientes Magistri caeremoniarum Patriarchalis Lateranensis Basilicae novis privilegiis, praeter ea, quibus gaudent, locupletari, preces dederunt *Sanctissimo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max.* eas flagitantes honorificentias, et praerogativas, quae Sacri Palatii Apostolici caeremoniarum Magistris concessae sunt: precibus autem ad S. R. C. remissis, haec, re mature discussa, respondendum censuit: *In decisis sub die* 17. *Septembris* 1822. *in responsione ad* 14. videlicet = *Et quoad caeremoniarum Magistros Ecclesiarum Patriarchalium Urbis servandum esse stricte formam privilegii* (4540.). Aequum visum fuit hujusmodi responsum *Sanctissimo Domino Nostro*, ac proinde nedum *Sanctitas Sua* eidem Apostolicae auctoritatis addidit pondus, verum etiam jussit, *ne preces amplius recipiantur*. Decet namque illos, qui immediate servitio Domni Apostolici specialiter sunt destinati, nedum extrinsecis honorificentiis, sed et privilegiis plurimis distingui ab aliis, qui eodem funguntur officio, sed quosdam intra limites contineri debent, utpote ad unius Ecclesiae servitium destinati. Hi namque uti possunt indultis privilegiis, non ubique, sed in Ecclesia tantum, cujus servitio sunt addicti. Secus si fieret, magna oriretur confusio, et ex communicatione privilegiorum non levis daretur dissidiorum occasio. Siquidem, ut non infrequenter accidit in similibus, ex privilegiorum etiam limitata communicatione, possent, qui hanc obtinuerunt, fimbrias extendere, juraque turbando, indebita ac incompetentia sibi munia usurpare in praejudicium illorum, quibus privative conveniunt; cavendum propterea, ne id fiat. Neque illud omittendum, quod magnum discrimen ponit inter Pontificios caeremoniarum Magistros, et alios qui Patriarchalibus Basilicis inserviunt. Quippe primi nobile quoddam Collegium efformant, atque constituunt. Horum in mu-

Sua Sacrae Congregationis *Rescriptum in omnibus approbavit*, *et confirmavit*, *et similes preces amplius in posterum recipiendas non esse*, *mandavit*.

Die 8. *dicti Mensis*, *et Anni* 1825.

4464. NERITONEN.

Pluribus praerogativis, et honorificentiis a tempore, cujus initii memoria non extat, fuisse potitos Archipresbyteros pro tempore Collegiatae Ecclesiae B. M. V. ad Nives Oppidi Cupertini quondam Nullius, nunc autem Neritonen. Dioecesis, evidentissime evincunt Literae in forma Brevis Sa. Me. Clementis XI. die 29. Decembris anni 1713., quibus tunc temporis Archipresbytero illa confirmabantur. Vulgata vero per Sa.Mem.Pontificem Pium VII. Constitutione: *Decet Romanos Pontifices*: qua ad praescriptum Canonicarum Sanctionum indulta quaelibet, et privilegia erant revocanda, arbitratus est Reverendissimus Archiepiscopus Neritonen. hujus vigore, hodierno etiam Archipresbytero, ab assertis juribus abstinendum, cujus sane jussa facessere hic illico studuit. Quoniam vero, ne cuiquam praejudicium inferri videretur, cautum fuit in laudata Constitutione, ut, siqui amplioribus privilegiis se decoratos arbitrarentur,

nere senior Praefecti nomine decoratur; et idem, vel ex eodem Collegio alter assumptus, a Summo Pontifice deputatur in Secretarium Congregationis caeremonialis, cui semper praeest Eminentissimus Dominus Sacri Collegii Cardinalis Decanus. Et quoniam numquam defuerunt in eodem Collegio, qui nedum in agendo peritia, et rerum liturgicarum cognitione, verum etiam in scientificis aliis facultatibus multum praestabant; ideo amplioribus honoribus digni habiti sunt. Et ne vetustiora exempla quaeramus, recentissima non desunt: nam saeculo proxime praeterito sacris infulis *Gambaruccius*, et *Realius* fuerunt insigniti: *Dinius* vero Praelatis domesticis adnumeratus: et modo etiam alter, qui in eodem Collegio fuerat, ob eximia sua merita, et doctrinam, uno ex iis muneribus decoratur, et fungitur, quibus majora succedunt. Qui igitur ad hujusmodi Collegium pertinent, confundendi non sunt cum illis, qui in respectivis Patriarchalibus Lateranensi, Vaticana, et Liberiana idem munus exercent. Hi sua habent privilegia, suasque etiam extrinsecas honorificentias, quibus ab aliis inservientibus minoribus Ecclesiis distinguntur; iisdem contenti sint, nec potiora quaerant.

haec ad Sacrorum Rituum Congregationem deducerent perpendenda; hinc Vincentius Maritati Archipresbyter Cupertinas ne sibi, et Successoribus pro tempore Archipresbyteris S. Mariae ad Nives Oppidi Cupertini Neritonen. Dioecesis ex acquiescentia praejudicium aliquod inferatur, exhibitis juribus, quae favere possunt, Sacram Congregationem rogavit pro manutentione, et, quatenus opus foret, pro nova privilegiorum confirmatione (a).

(a) Dum S. R. C. *a fel. record. Pio VII.* deputata in Peculiari Conventu *die* 27. *Augusti* 1822. providis legibus modum imposuit Capitulis, et Canonicis, quibus Insignium Pontificalium usus, vel exercitium, aut utrumque indultum est, ne sibi indebitos usurparent honores, utque ab usurpatis imposterum desisterent; simul addidit per statutas leges Apostolica auctoritate firmatas, ope Constitutionis, *Decet Romanos Pontifices etc. editae IV. Nonas Julias* 1823. nullum inferri praejudicium Capitulis, si quae sunt, amplioribus privilegiis decorata. Sed quoniam evenire facile poterat, ut aliqui, perperam interpretando hanc exceptionem, et praeservationem, eadem abuterentur, censentes sibi licere morem sequi, et honorificentias in Decreto et Constitutione non expressas adhibere, ac si essent speciali Indultu, vel immemorabili consuetudine, quae justum supponit titulum, roboratae; ideo cautum consultò fuit, ut si quae sunt, aut esse putantur hujusmodi privilegia, in Sac. Congr. perpendenda deducantur, ad effectum opportune decernendi, quod e Canonicarum Sanctionum praescripto visum fuerit. Latae legi obtemperans Neritonensis Antistes, et Apostolicae Constitutioni §. *Quo circa*, praecipienti locorum Ordinariis, *ut praesentes nostras Literas, et singula in eis statuta faciant auctoritate nostra debitae exequutioni demandari, illaque inviolabiliter observari*: interdixit quasdam honorificentias, et praerogativas, quas agnovit nec expressas, nec permissas in praefatis Decretis, et subsequenti Apostolica Constitutione Archipresbytero primae Dignitati insignis Collegiatae Castri Cupertini, qui, licet nec injuria, nec perperam, iisdem uteretur, reverenter tamen mandatis paruit. Verum cum bonum jus habere crederet, ne sibi, suisque successoribus detrimentum silentio afferret; e re sua esse duxit, S. C. rogare, ut dignaretur declarare, privilegia, quibus huc usque usus fuit, legitime fuisse inducta, ac propterea in possessione ipsum esse manutenendum. Eminentissimi autem Patres sacris tuendis ritibus praepositi, inhaerentes dispositioni §. *Si quae vero etc.* antedicti Decreti, abnuerunt ab iis, quae

Et eadem S. R. Congr. praerequisitis rationum momentis serio, diligenterque perpensis, referente Eminentissimo, et Reverendissimo Domino Card. Falzacappa Ponente, rescribendum censuit = *Affirmative quoad trinam benedictionem*, *et quoad anulum tantum* = *Die* 5. *Martii* 1825.

Facta autem Sanctissimo Domino Nostro Leoni XII. Pontifici Maximo relatione, *Sanctissimus annuit*. Die 8. dicti Mensis, et Anni.

documentis destituebantur, veluti erat mos *sumendi ex Altari paramenta*, *adhibendi assistentem ministrum supra numerum*, *sedendi in mobili sede coriacea*, et coercendas praerogativas declaravit dumtaxat ad duo, videlicet, *quoad trinam benedictionem*, *et quoad anulum*. Ita habetur in supra relato Decreto; de his namque plene constabat, praesertim ex actis visitationis peractae *anno* 1686., in qua Episcopus cognovit, *che il Reverendo Arciprete di Copertino ave il privilegio ab immemorabili*, *di benedire il popolo col Santissimo Sagramento con tre Croci*, *come suole benedire il Vescovo*; *ed anco tiene privilegio di celebrare la Messa*, *o solenne*, *o privata con lo anello in dito*: Propterea hujusmodi praerogativas approbavit, confirmavitque. In Instrumento vero possessionis datae Proviso *a felic. recordationis Clemente XI.* de Archipresbyteratu, legitur, eumdem admissum in possessione fuisse, *apponendo in uno ex ejus digitis anulum gemmatum*, *quem continuo gestare debet*, *et tam solemnibus*, *quam privatis*, *et ubique locorum*; *ac pariter in triplici benedictione populi cum Venerabili Sacramento ad instar Episcopi*, *ut ex privilegio etc.*

Facti seriem exponere opportunum duxi, immo id consultò feci, ut, qui in casibus huic affinibus versantur, intelligant, quae fuerit mens Sac. Congr., dum Decreto generali adjecit clausulam *praeservativam*, quae simul *suspensiva* est. Qui enim in dignitate aliqua constituti Pontificalibus fruuntur Insigniis, vel etiam exercendi Pontificalia habent in more, ne credant sibi licere usum honorificum alicujus praerogativae, quam sibi debitam, praeter expressas in Decreto, et Apostolica Constitutione, arbitrantur vel ex privilegio, vel ex consuetudine, priusquam jura ad Sac. Rit. Cong. deducant, et hujus decisionem obtineant. Nam non datum est ipsis de legitima possessione decidere, sed examen, et judicium eadem Sac. Cong. sibi reservavit, et semper est parata, juxta canonicas sanctiones ad confirmandum privilegia, siqua legitima repererit, vel immemorabilem consuetudinem, si plene probatam cognoverit. Sciant quoque Epi-

2. Utrum, non obstante sex annorum lapsu ante Seminarii suppressionem, et duorum, vel trium mensium post ejusdem instaurationem, quo Clerici Seminarii in Processionibus Crucem Ca-

Sanctissimi Corporis Christi apte disponit *lib.* 2. *cap.* 33. *num.* 4., tam Parochis, quam Collegiatis sub Cruce Cleri Ecclesiae Cathedralis incedentibus, debitum locum assignet: haec tamen regula non omni ex parte, ut praeceptiva tenenda est, sed potius, ne oriantur inter diversos Cleri coetus dissidia, et dissensiones de praecedentia, et loco, ut directiva habenda est, dum sub unica tantum Cruce, unicum quodammodo morale Corpus efficiunt, licet diversi Ordines sint: Ideo varias locorum consuetudines non eliminat, veluti notat cl. Catalanus ad hunc Caeremonialis locum, *num.* 1. *et* 2. Eadem dispositio obtinet dumtaxat in casu, quo diversi Ordines simul conveniunt, non autem si in more sit positum, ut sejunctim a Clero Cathedralis, vel Parochi, vel Collegiatae sub propria Cruce incedant. Hoc adeo verum est, ut nemo ignoret universali fere usu id esse receptum. Itaque Apuani Parochi cum a saeculo, et ultra consueverint alterna vice propriae Parochiae Crucem erigere, sub qua primum Clerici, mox Presbyteri, demum ipsi Parochi Superpelliceo, Stolaque induti incedebant, digniorem locum relinquentes Collegiatae (postmodum in vim subrogationis ad Cathedralis decus evectae) a legitima possessione acquisita per centenariam consuetudinem, quae vix praeter, non contra legem est, turbandi non sunt. Neque deneganda eis est stolae delatio. Praeterquamquod enim de centenaria hujusmodi delationis consuetudine non dubitatur; decet, ut Parochi collegialiter, non uti singuli, incedentes, a caeteris Presbyteris distinguantur. Stola quippe sacerdotale indumentum est, non signum jurisdictionis (si excipias parochiale exercitium in funeribus), ut quidam perperam opinantur. *Nullam autem importare jurisdictionem, si simpliciter deferatur sine ullo illius actuali exercitio*, docet Pignatellus *tom.* 3. *consultat.* 48. *num.* 40., expresse dicens, *quod Stola sine suo exercitio non est signum praecipuum jurisdictionis, sed vestis sacerdotalis*. Cap. *Ecclesiastica* 9. *distinct.* 23., et ut tradit S. Thomas 3. *part.* 9. *supplement. artic.* 7. *in corpor.* Est habitus proprius Sacerdotis, et est veluti forma totius ornatus sacerdotalis, et deducitur *ex Concilio Bracharen. III. et Toletan. IV. cap.* 39. apud Gratian. *cap.* 298. *num.* 61., Panimol. *part.* 3. *decis.* 270. *num.* 11., Rota *in Savonen. aggregationis* 15. *Junii* 1699. §. *Non obstat*, *coram Pio* ibi: *Non obstat*,

pituli immediate sequebantur, supradicti Parochi jus habeant exigendi, ut praefati Seminarii Clerici non amplius Capitularem, sed respectivam Parochorum Crucem sequantur? (a)

quod Stola sit signum jurisdictionis, ideoque non concedenda simplici Sacerdoti etc. Quapropter aliud Stola significat in Episcopo, aliud in simplici Sacerdote etc. Et propterea esse signum aequivocum, nec importare jurisdictionem, nisi illam deferens expleat Parentalia. Et in Bisinianen. *Praeeminentiarum* 27. *Januar.* 1726. §. *final. coram Calcagnino*; *ubi*, *quod delatio Stolae in actibus non funeralibus non est signum jurisdictionale*, *sed dumtaxat distinctivum Parochorum a caeteris Presbyteris*: et sic etiam alibi saepe saepius, ut refert probando Scarfantonus ad Ceccoperium *part.* 3. *addit.*39. *sub num.* 80. Et expresse declaravit *Benedictus XIII.* Constitut. incip. *Pretiosus* §. *et ad tollendam*, ibi, *declarantes*, *et quatenus opus erit*, *decernentes*, *ac matura deliberatione mandantes Crucis erectionem*, *Stolae delationem*, *et ingressus in Ecclesias in omnibus*, *et singulis enumeratis*, *ac caeteris quibuscumque similibus casibus*, *nullam penitus jurisdictionem importare etc.* Ita apud Lucium Ferrarium *verbo Stola num.* 2. Vide adnotationem ad Decretum *in Tudertina* 22. *Augusti* 1818. relat. *sub num.* 4400. *tom.* 6. et item in adnot. *ad Velitren. sub num.* 4457.

(a) Non eadem militat ratio quoad praetensionem Parochorum, qui arbitrantur, Clericos Seminarii nuperrime erecti anteire debere immediate post ipsurum Crucem, non autem sub illa Cathedralis. Obstat clara Caeremonialis dispositio, obstant S. S. C. Decreta; sed nec ulla afferri potest consuetudo, quae, etiamsi adesset, repudianda foret ut irrationabilis. Caeremoniale loc. supra citat. disponit, quod post Magistratum Clerus succedat sequenti ordine: *primo minister portans Crucem Ecclesiae Cathedralis medius inter duos Clericos portantes duo Candelabra cum candelis accensis*; *deinde*, *si aderunt*, *Clerici Seminarii*, *et post eos Curati Ecclesiarum Parochialium cum Cottis*; *tum Ecclesiae Collegiatae*, *et ultimo loco Clerus Ecclesiae Cathedralis*. *Utique Seminarium non esse membrum Ecclesiae Cathedralis*, *et propterea debere in publicis Processionibus generalibus anteire*, *et cedere locum digniorem Curatis*, *Canonicis*, *et Clero Ecclesiarum Parochialium*, *et Collegiatarum*, *juxta formam dicti Libri caeremonialis*: declaravit S. R. C. in Capuana *die* 1. *Septembris* 1607. *num.* 213. addictum tamen est Ecclesiae Cathedralis servitio, et statis diebus interesse debet Choro, Processionibus, aliisque functionibus sal-

3. Utrum Parochi iidem sint reprehendendi, eo quod Processioni in Festo Visitationis B.mae Mariae Virginis ob enunciatas ab initio causas non interfuerint?

4. Utrum Parochus postremo loco memoratus reliquorum jura violaverit, quia, caeteris inconsultis, per Civitatis Paroecias Crucem propriam, et Stolam deferens transivit, licet Processio ab Ecclesia Cathedrali exiverit, a Capitulo potestatem, et a Vicario Generali consilium acceperit, quamquam statutum nullum, privilegium nullum in sui favorem possit afferre?

5. Utrum praedictus Parochus, afferendo Crucem, reliquorum, et praecipue illius Parochi, jura violaverit, ad quem eo anno Crucem afferre pertinuisset?

6. An praedictus Parochus potuerit expost in sui defensionem afferre fidem in scriptis Vicarii Generalis consilium comprobantem, licet ante factum eam non ostenderit?

tem solemnioribus; ideo a Clero Ecclesiae, cui inservit, sejungendum non est; et eo tantum in casu digniorem locum cedit Parochis, et Collegiatis, si omnis Clerus sub unica Cathedralis Cruce incedat. Vide hac de re ejusdem S.C. Decreta in Rodigien. Andren. Dioecesis *die* 21. *Martii* 1620. (433.) Pennen. *die* 1. *Martii* 1636. (891.) Capuana 14. *Januarii* 1640. (1046.) Placentina 15. *Januarii* 1661. (1947.) Nucerina Paganorum *die* 19. *Januarii* 1704., et 26. *Aprilis ejusdem anni* (3524, et 3536.). Nec afferri potest consuetudo, quia agitur de Seminario erecto *anno* 1803, in quo admissi fuerunt Clerici *mense Novembris anno* 1805., qui proinde advenientibus Litaniis Majoribus die Festo S. Marci 1806. interesse coeperunt Processioni sub Cruce Capituli Cathedralis. Cum itaque contrariam Parochi habeant dispositionem juris, nec consuetudine (quia revera consuetudo neque habuit initium, nisi Clerici simplices respectivis Parochiis subjecti, et inservientes confundantur cum Seminarii alumnis) tueri se possint; consilium dimittant exigendi, quod Seminarium ipsorum Crucem sequatur. A Clero quippe Cathedralis separandum non est. Quod si ipsi nolint supplicationibus interesse ante Clerum, et Canonicos Cathedralis, et post Clericos Seminarii, simplicesque Presbyteros, servata forma Caeremonialis Episcoporum; velintque antiquum morem sequi, et seorsim a Cathedrali, publicis, ut debent, supplicationibus interesse, sub propria Cruce elevanda ab illa Parochia, ad quam per turnum pertinet, cum e propriis singularum Cleris; id eis libet, veluti declaravit *S. C. ad* 1. *Dubium*.

7. Utrum reliqui Parochi sint reprehendendi, eo quod, praedicti Vicarii Generalis consilii ignari, causam contra Collegam tenderint? (a)

Et Sacra eadem Congregatio, re mature, diligenterque discussa, exquisito prius Voto alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris scriptis pandito, praeloque cuso, habitaque relatione Eminentissimi, et Reverendissimi Domini Card. Odescalchi Ponentis, respondendum censuit.

Ad 1. *Affirmative*.

Ad 2. *Negative*.

In reliquis *acquiescant*. Die 5. Martii 1825.

Facta autem de praemissis omnibus per me infrascriptum Secretarium Sanctissimo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max. relatione, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis responsa adprobavit, et ab omnibus servari mandavit. *Die 8. supradicti Mensis et Anni.*

4466. EMERITENSIS

In Indiis Occidentalibus.

Pagus est in Dioecesi Emeritensi Chinquinquira ab aquarum inundatione indico vocabulo nuncupatus, in quo Sacellum insigne Beatae Mariae Virginis imagine sub appellatione Rosarii, populorum concursu, et miraculorum fama, praesertim vero die 26. Decembris frequentatissimum. Ideo Reverendissimus Emeritensis Episcopus humillimas Sacrorum Rituum Congregationi preces porrexit, postulans, ut Clero Archiepiscopatus S. Fidei, adnexarumque Dioeces. Officium proprium cum Missa Beatae Mariae Virginis, loco alterius, quod ubique gentium recitatur, tam Dominica prima Octobris celebrandum, quam secundario in peculiari Imaginis antedictae Festo, die assignanda a respectivis locorum Ordinariis loco diei 26. Decembris, adprobare dignaretur sub ritu dup. maj. in Archiepiscopatu, adnexisque Dioeces., ritu vero dupl. primae Classis cum Octava in Ecclesia de Chinquinquira nuncupat., cujus est Titularis ipsamet Beatissima Virgo.

Quibus sane precibus Eminentissimi PP. in Ordinario Conventu *diei 5. Martii currentis anni* mature, diligenterque perpensis, ad

(a) Ad sequentia Dubia merito, prudenterque S. C. respondit: *In reliquis acquiescant*. Quod enim factum est, nequit pro infecto haberi. Igitur, cum per praedictas responsiones *ad* 1. *et* 2. cuncta sint composita, dummodo Parochi pareant; quid interest, quid juvat de iis quaestionem agere, quae contigerunt, dum non omnes Parochi in una eademque sententia conveniebant?

relationem Eminentissimi, et Reverendissimi Domini Card. Galleffi Ponentis, censuerunt, *protrahendum esse responsum, quousque accederent aliorum Episcoporum instantiae, una cum documentis originalibus assertam supradictae Imaginis manifestationem comprobantibus*, de qua in lectionibus II. Nocturni, per rescriptum = *Dilata, et ad D. Secretarium ad mentem* (a).

De quibus omnibus, et singulis facta *SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pontifici Maximo* relatione, eadem *Sanctitas Sua*, sin-

(a) Jure merito S. R. C. ampliavit judicium quousque accederent aliorum Episcoporum instantiae, una cum documentis originalibus assertam supradictae Imaginis manifestationem comprobantibus. Unus enim erat Emeritensis Episcopus, qui postulationem faciebat pro universa Sanctae Fidei Provincia. Utique in Emeritensi Dioecesi situs est Pagus nuncupat *Chinquinquira*, sacra Imagine ditatus B. M. V. titulo *Rosarii* populorum devotione, et frequentia, ac miraculorum fama apud Indos celebratissima, quae ex traditione majorum mirabiliter ad finem vergente saeculo decimo sexto fertur manifestata: sed non inde sequitur, quod Dioecesanus Antistes jus habeat usurpandi nomen universae Provinciae, pro qua petiit in Patronam dari B.M.V. sub praefato titulo cum Officio proprio in Festo secundario celebrando in die designanda ab Ordinario, ad recolendam ejusdem Imaginis manifestationem, quam accidisse dicunt *die* 26. *Decembris* perpetuò impedita. Neque ad cohonestandam Emeritensis Antistitis petitionem, ratio valet, quod tam Archiepiscopalis, quam fere omnes Episcopales Provinciae sedes modo vacent: nam non de re agitur, cui, aut prompto remedio, aut aliquo Indulto consulendum sit: immo nullum detrimentum religioni, illisque populis venit, si cunctando S. C. differatur responsum, quousque novi Pastores vacantibus Sedibus dentur. Et quoniam ratio extendendi Officium sub convenienti ritu ab altera dependebat, scilicet a confirmatione Patronatus; et petitio altera concessionis Officii cum lectionibus propriis secundi nocturni ab autheuticis, legitimisque documentis, quae deerant, cum ea, quae afferebantur ad rem conficiendam, essent prorsus inepta; ideo, ne pes laberetur in lubrico, nedum opportuna, verum etiam necessaria visa est praefata dilatio. Verumtamen, novis datis precibus *SSmo Dño Nostro Leoni XII.*, *Eadem Sanctitas Sua*, cunctis perpensis facti circumstantiis, habita ratione tituli Ecclesiae *B.M.V. de Rosario* a nomine Pagi de *Chinquinquira* nuncupatae, petitam gratiam indulsit, eam coercendo ad unam dumtaxat titularem Ecclesiam sub ritu Titularibus convenienti. Sed quia, ut

gulis perpensis facti circumstantiis, habitaque ratione tam tituli Ecclesiae B. M. V. nuncupat de Chinquinquira, quam effusissimae Indorum devotionis erga Coeli Reginam, cujus Patrocinium ea in Imagiue jugiter sibi promereri student, ita precibus annuit, ut, *firmo Sacr. Congregationis responso quoad Archiepiscopatum Sanctae Fidei, adnexasque Dioeceses, liceat in Ecclesia dumtaxat B.M.V. de Chinquinquira nuncupat. praeter solemne Festum Rosarii B.M.V. Dominica prima Octobris ritu dup. primae classis cum Octava, iterum Imaginis recensitae memoriam agere die a Rmo Ordinario fixe designanda, et nullo unquam tempore varianda cum eodem Officio, et Missa jam pro Universali Ecclesia approbat. ritu tamen dupl. secundae classis sine Octava, servatis Rubricis. Quibuscumque in contrarium non obstantibus. Die* 12. *Aprilis* 1825.

supra notatum est, apud Indos traditio viget, quod dictae Imaginis mira accidisset manifestatio, pluribus signis, atque miraculis comprobata die sacro *Protomartyri Stephano*; ideo, ne pietas Indorum tepesceret, quae potius excitanda, fovendaque videtur, indulsit insuper, ut ejusdem manifestationis quotannis memoria fieret in nunquam immutanda die ab Ordinario fixe designanda, sed cum Officio, et Missa de SSmo Rosario pro universali Ecclesia approbatis; sed nihil decrevit de manifestationis modo, cujus examen instituendum reliquit S. C., postquam allata fuerint, siqua revera habentur, documenta ejusdem veritatem, et circumstantias comprobantia; quapropter nihil detractum voluit ejusdem S.C. responso, quod immo firmum manere declaravit. Haec adnotanda duxi, ne quis credat Pontificio rescripto reformatum fuisse S. R.C. responsum, aut eidem derogatum, quin imo simul ambo mire concordant, unumque tantum intercedit discrimen vix attendendum, quod *SSmus* id benigne concessit, quod nullum praebebat obstaculum; et S.C., ampliato judicio, hoc etiam, quod seorsim petitum indulsisset, decidendum reservaverat in alio Ordinario Conventu, ut sub uno eodemque Decreto aliis ad rem eamdem pertinentibus petitionibus respondendo, cuncta simul comprehenderet. Ecclesiae namque sub titulo B.M.V. de Rosario jure convenit ritus dupl. 1. clas. cum Octava: et constans apud Indos traditio de mira ejusdem Sacrae Imaginis manifestatione, satis erat pro indultu celebrandi Festum secundarium in ejusdem memoriam. Verum *Sanctitas Sua* S.R. Congregationi reservavit examen documentorum, si qua sunt de modo, quo hujusmodi manifestatio facta est, ad effectum declarandi, an pro memorato secundario Officio historicae lectiones secundi Nocturni admittendae sint, an reprobandae.

4467. VICEN.

Ex laudabili consuetudine duorum Saeculorum metam excedente mos obtinuerat in Cathedrali Vicen. Missam solemnem cum cantu de SSño Sacramento singulis mensibus Dominica tertia celebrandi, ante Processionem ejusdem juxta privilegium Confraternitatis ibi erectae sub hac appellatione, quum de anno 1804. in rerum omnium subversione nonnullis novitatum studiosis visum est temere morem antiquissimum perturbare, Missamque hanc, durante cantu Horarum Tertiae, et Sextae, celebrare; alteramque dein cantare de Festo, vel de tempore, quin ob conditionem temporum miserrimam liceret Capitulo, et Canonicis adversus novitatem hujusmodi suas producere querelas. Rebus tandem, favente Deo, compositis, Sacerdos Joseph Sendil Caeremoniarum Magister Ecclesiae recensitae nomine Capituli, et Canonicorum, Sacrorum Rituum Congregationem supplex adiit pro immemorabilis consuetudinis reintegratione (a).

(a) Duo sunt, quae notanda occurrunt ad hujus Decreti illustrationem. Primum versatur circa abusum celebrandi Missam Conventualem, simul ac in Choro aliqua ex Horis canonicis cum cantu persolvitur. Id fieri solet in Cathedrali Ecclesia Vicensi, in qua, ut in facti expositione legitur, singulis tertiis Dominicis cujuslibet mensis usque ab anno 1584. Missam votivam solemnem de SSño Sacramento celebrari consuevit *post Missam conventualem celebratam*, *durante cantu Horarum canonicarum Tertiae, et Sextae*. Alterum vero, quod in proposita instantia quaerebatur, erat circa tempus canendi Missam solemnem de Sacramento, cui Processio succedit.

Ad primum quod attinet abusum dixi, et merito quidem, morem illum Vicensis Ecclesiae celebrandi Conventualem Missam, dum persolvuntur Horae canonicae. Actiones enim sunt, quae successivae esse debent, nec licet easdem ita simul componere, ut, quae diversae sunt, et certo quodam ordine peragi debent, quodammodo compenetrentur. Ne iterum repetam, quae jam alias hac de re notata habentur ad decretum in *una Nullius Provinciae Compostellanae ad Dubium V.* supra *pag.* 50., *et sequen. num.* 4392. videri possunt rationum momenta, quae ibi adducta sunt.

Ad alterum ut progrediar, cum Missa solemnis votiva de SSño Sacramento nullam habeat relationem ad Officium, et Missam de Dominica, aut de Festo occurrente, nonnisi post Nonam canenda est. Ita disponit Rubrica *part.* 1. *tit.* 15. *de hora celebrandi Missam num.* 5. ubi legitur *Missae votivae, quia non correspondent Officio, si solemniter celebrentur pro re gravi, vel publica Ecclesiae causa cum populi frequentia, dicantur post Nonam*. Ibi Gavantus. *Duplicem habes causam; discordantiam ab Officio, et frequentiam populi; qui dum tardiori Missae interest, quasi suo jejunio Orationi publicae vires addit*. Perperam igitur anno 1804. vel 1806. antiquus mos (nescio quorum consilio) perturbatus fuit, et ordo confusus: nam Missa votiva solemnis de SSño Sacramento cantari coepit, dum simul in Choro persolvebatur

Et Sacra eadem Congregatio, actionis unitati intendens, et laudabilibus servandis consuetudinibus Ecclesiarum, ad relationem Emi, et Rmi D. Cardinalis Naro Ponentis, *sub die 5. Martii* 1825. in Ordinario Eminentissimorum, et Reverendissimorum PP. Caetu censuit rescribendum. *Pro gratia juxta modum ab Emo Ponente declarandum*: Est autem modus, *quod post Tertiam celebretur Missa Conventualis de die; absoluta autem Nona, altera cantetur Votiva de SSmo Sacramento, nisi occurrat Dominica, vel Festum primae classis: quo casu in Missa Conventuali de die fieri poterit Commemoratio SSmi Sacramenti*.

Facta autem de praemissis omnibus, et singulis *SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pontifici Maximo* relatione per me Secretarium infrascriptum Sacrorum Rituum Congregationis; *Eadem Sanctitas Sua* Sacrae Congregationis rescriptum approbavit, et confirmavit, atque ita in posterum in Cathedrali Vicen. servari mandavit. *Die 8. dicti Mensis, et Anni* 1825.

4468. ALATRIÑA.

Quum summopere insitum animo sit Rmi Episcopi Alatrini, vehementerque curet, ut omnia illa in Dioecesi rite serventur, quae ad ecclesiasticam pertinent disciplinam, vel sacros respiciunt ritus, vel quae decreta jam sunt a Synodalibus Constitutionibus, quumque certo comperiisset a Canonicis insignis Collegiatae Ecclesiae S. Mariae Majoris illius Civitatis contra jura procedi, propriam in funeribus elevando, ac deferendo Crucem, dum ad associandum funus in aliquam defuncti Parochialem Ecclesiam vocantur, opportuno remedio consuetudinem hanc de medio sustulit, tamquam abusum eliminandum per generale Decretum universa in Dioecesi servandum, ac editum sub die 6. Octobris proximè praeteriti Anni piacularis 1825., quo cautum est, ne Crux in posterum in funeribus deferatur, nisi ab Ecclesia tumulante. Ast recensiti Canonici aegre ferentes

cantus horarum Tertiae, et Sextae: deinde vero succedebat conventualis de Dominica, aut Festo occurrente cum Processione. Oh quot in hisce innovationibus reprobandi, damnandique abusus! Praescriptus ordo pervertitur; incongruus locus datur Missae votivae solemni; eodem tempore simul persolvuntur horae canonicae, quae praemitti debent Missae Conventuali postmodum canendae de Dominica, aut Festo occurrente, quae proinde celebratur non post Tertiam, ut Rubrica jubet, sed post Sextam. Erat igitur debitus revocandus ordo; quamobrem S. R. C. nedum antiquum laudabilem morem arbitrarie inversum restituit; verum etiam praefatos abusus removit, mandans, ut post Tertiam celebretur Missa conventualis de die; absolutis vero reliquis horis Sexta, et Nona, altera solemnis cantetur votiva de SSmo Sacramento. Cum vero ritus diei sit primae classis, qui impedit Missae votivae celebrationem, quae Expositionem, et Processionem cum SSmo Sacramento non impedit, eadem conventualis Missa celebrari posse post Nonam videtur, ut Processio Missam immediate sequatur.

propriae consuetudinis eliminationem, illiusque clientelam suscipientes, Sacrorum Rituum adivere Congregationem, atque in Ordinario Coetu coacto sub die 6. Maji currentis Anni 1826. proposito Dubio: An substineatur Decretum Episcopi super delatione Crucis in funeribus? postularunt mandari ab Emis Patribus superius allatum Rmi Episcopi Decretum esse revocandum (a).

Et ipsi Emi Patres Sacris Ritibus tuendis praepositi, re mature diligenterque discussa, ad relationem Emi, et Rmi Dni Cardinalis Serlupi Ponentis, auditoque Voto alterius ex Apostolicarum Caeremoniarum Magistris scriptis pandito, praeloque cuso, inhaerendo Decretis alias jam super controversia editis, respondendum censuerunt: *Affirmative juxta Votum*, scilicet Oratores *pareant Decreto Episcopi, utpote ad tramites Decretorum Sacrae Congreg., et Constitutionum Synodalium efformato*.

Facta autem de praemissis *SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pontifici Maximo* per me infrascriptum Secretarium relatione, *Sanctitas Sua* Sacrae Congregationis responsum adprobavit, et confirmavit. Die 10. Maji 1826.

4469. ALBANEN.

Cathedrali Albanensi in Ecclesia Canonicatus non iidem omnes inter se sunt: alii enim primam, alii vero recentiorem institutionem agnoscunt, cujus quidem institutionis Canonici, licet postremum in Choro locum accipere ex conditionibus debeant, eisdem nihilominus a Capitulo primae institutionis ad superiora stalla ascendendi, in eisque sedendi facultas tribuitur, si Decani, seu Archipresbyteri, hujusque immediate sequentis Canonici Archidiaconi sedes tantummodo excipiantur. Hac facultate instructus Joannes Baptista Silvestroni secundae erectionis Canonicus super quatuor aliis Canonicis sedebat, quum ipse inter primae erectionis Canonicos est cooptatus, adeo ut postremus nunc ipse inter hos adnumeretur, ac ad quorumdam onerum adimplementum postremo ex Canonicis inhaerentium teneatur. Ad haec implenda paratissimus, dum, uno dimisso, alterum Canonicatum obtinuit, supplicem sa: me: Pio Papae VII. sub die 21. Februarii 1823. Libellum porrexit, ab Eoque idem, in quo sedebat, retinendi stallum indultum postulavit, atque accedente Emi ac Rmi Episcopi informatione et voto, ipsiusque Capituli consensu, ita SSmus Oratoris precibus indulsit quoad stallum dumtaxat. Per hanc Summi Pontificis concessionem Canonici Velletrani, et Scalchi, qui in possessione Canonicatus primae erectionis, antiquiores sunt Canonico Silvestroni, quoad stallum tamen posteriores, haud existimantes per memoratum indultum ab exequendis officiis ad postremos duos Canonicos peculiariter spectantibus immunitatem concedi,

(a) Tot sunt in hac nostra Collectione Decreta, quae declarant, ac jubent, in funeribus unicam Crucem esse elevandam tumulantis Ecclesiae, ut, si id demonstrandum susciperem, inutili improboque me gravarem labore.

inito cum Canonico Silvestroni consilio sequentia Dubia Sacrorum Rituum Congregationi enodanda proposuere.

1. An conveniat Canonico Silvestroni praecedentia, quum sit Canonicorum ultimus?

2. An Hebdomadarii officia peragenda sint a Canonico Silvestroni eo ordine, quo sedet, an vero ut ultimo ex Canonicis?

3. An, quum spectet ad duos postremos Canonicos Diaconi, et Subdiaconi officium in Missis solemnibus, et associatio Celebrantis ad thurificationem, quae fit in Vesperis, considerari debeat Canonicus Silvestroni ut unus ex duobus ultimis?

4. An in actibus Capitularibus suffragium dare debeat ante Canonicos, qui ei priores sunt in Capitulo, et ante eos Capitulares Libros subsignare? (a)

(a) Facti species haec erat. In Cathedrali Ecclesia Civitatis Albani duo sunt Canonicorum classes. Ad primam pertinent qui antiquitus fuere instituti: in altera ponuntur illi, qui postea ex piis fundationibus accesserunt, et secundae erectionis nuncupantur. Hi autem, licet ultima teneant subsellia, nihilominus ex indulgentia Canonicorum primae erectionis, in vacationibus superius permittuntur ascendere juxta ordinem antianitatis. Hinc fit ut, etiamsi quoad praebendas, et massam communem, et vocem in Capitulo ab iisdem Canonicis primae erectionis omnino discriminentur, quoad stallum in Choro, aliis, qui postea de Canonicatu provisi sunt, praecedant. Id accidit Canonico Silvestroni, qui, licet praebendatus esset secundae erectionis, hujusmodi ascensum a Capitularibus obtinuerat, et gradatim eo inde pervenit, ut post se duos haberet Canonicos primae erectionis, quibus onus incumbit inserviendi Canonicis in officio Diaconi, et Subdiaconi. Quoniam vero non ita multo post praefatus Silvestroni primae erectionis Canonicatum obtinuit, et, ne, ut de novo provisus inferius descendere cogeretur, indultum petiit retinendi locum, in quo reperiebatur, quod concessum Apostolica auctoritate ei fuit sub hac expressione: *SSmus Oratoris precibus indulsit quoad stallum dumtaxat*. Orta hinc quaestio super dictione illa restrictiva *dumtaxat*, et juniores duo Canonici sese ei contradictores praebuerunt, arbitrati materialem tantummodo sedem in Choro ei fuisse supra ipsos indultam; neutiquam vero concessum, ut iis frui posset officiis, quibus seniores gaudent, et ab iis esset oneribus exemptus, quibus duo juniores gravantur. Ut autem componerentur dissidia, conventum inter partes fuit, ut res omnis definienda proponeretur Sac. Rit. Congregationi.

Quinque igitur Dubiis, quae data fuerunt, Emi Patres eidem Congregationi praepositi responderunt, ut in supra relato Decreto, declarantes, Silvestronio de novo Canonicatu proviso cum retentione stalli praeeminentias, et munera in omnibus ecclesiasticis functionibus fuisse praeservata, quae eidem, priusquam novum Canonicatum consequeretur, vel ex jure, vel ex indulgentia compe-

5. An in associatione cadaverum, absentibus Senioribus Canonicis, possit Canonicus Silvestroni Stolam induere, pro qua duplex est emolumentum, et cerae distributio, in illius praejudicium, qui eam induere deberet, nisi Canonicus Silvestroni stalli privilegium obtinuisset?

Et Emi Patres Sacris Ritibus tuendis praepositi, re mature, diligenterque discussa, auditoque voto alterius ex Apostolicarum Magistris Caeremoniarum scriptis exhibito, praeloque cuso, ad relationem Emi, et Rmi Dni Card. Pedicini Ponentis, respondendum censuerunt.

Ad 1. *Juxta Votum*, scilicet *in casu praecedentiam deberi Canonico Silvestroni*.

Ad 2. *In eodem*, nimirum *Hebdomadarii munus obeundum esse a Canonico Silvestroni juxta ordinem stalli*.

Ad 3. *Negative*.

Ad 4. *Juxta Votum*, videlicet *Canonico Silvestroni deberi ultimum locum in Actibus capitularibus*.

Ad 5. *Negative*.

Atque ita responderunt, ac servari mandarunt in Cathedrali Albanen. *Die* 6. *Maji* 1826.

Facta autem de praemissis omnibus *SSmo Domino Nostro LEONI XII. Pont Max.* per me infrascriptum Secretarium relatione, SANCTITAS SUA Sacrae Congregationis responsa adprobavit, et confirmavit. Die 10. supradicti Mensis, et Anni.

tebant, quin obstet dictio illa *dumtaxat*, quia retentio stalli alia omnia includit, quae in eo sedenti conveniunt. Duo tamen excipienda visa sunt, videlicet sedes in Capitulo, et delatio Stolae in funeribus.

Etenim sedes in Capitulo confundi nequit cum stallo in Choro. Per stallum quippe locus designatur a Praebendatis occupandus ad persolvendas Horas canonicas, aliaque agenda, quae ad Divinum Cultum pertinent, nihilque ibi licet peragere quod temporale, et profanum sit. Contra vero eorumdem conventus in Capitulo de rigore actio sacra non est, vel talis improprie, latoque modo appellanda. Non enim fit ad *Primam* complendam, ut antiquitus praesertim apud Monachos erat in more positum, qui, dicta Oratione, e Choro pergebant ad Capitulum, videlicet in unum conveniebant omnes *ad Martyrologii*, *Necrologii*, *Sacraeque regulae lectionem*, *culparum emendationem*, *ac laboris injunctionem etc.* (Videri possunt Martene *lib.* 1. *cap.* 5. *de Monachorum ritibus*, ac alii, quos recenset Meratus *ad Gavantum sect.* 5. *cap.* 21. *num.* 4.) At juxta hodiernam disciplinam Capitulum nihil commune habet cum Horis Canonicis, a quibus omnino sejungitur. Si quid vero superest antiqui moris vestigium, non ad Capitulum, sed ad Chorum pertinet, ubi, Horae Primae Oratione absoluta, preces leguntur, quae antiquitus legebantur in Capitulo. Sed nedum Capitulum a Choro distinguitur, verum etiam in eo plerumque temporalia tantum tractantur, agitur de bonorum administratione; dati, et accepti rationes a ministris red-

4470 ALEXANDRINA.

Nonnulli paucis abhinc Annis Cathedrali in Ecclesia Alexandriae in Subalpinis abusus irrepsere contra Caeremonialis Episcoporum, ac Pontificalis leges, et praescripta, iique ab uno, alterove ex ejusdem Cathedralis Canonicis, nemine adprobante, inducti fuere. Prima Cathedralis Dignitas Archidiaconus Mense Decembri 1824, humillimis datis precibus, quaesivit, fasne sibi esset permittere, ut memoratus usus recenter inductus invalesceret, vel potius ut abusus esset eliminandus? Ac sub die 21. Decembris ejusdem Anni Rmo Episcopo Alexandrino rescriptum fuit atque mandatum, ut omnem conferret operam „ quominus in quibuslibet ecclesiasticis functionibus semper, et a quocumque adamussim servetur Caeremoniale „. Ipse autem ecclesiasticae ut est disciplinae acerrimus

ditae expunguntur, designantur personae, quibus diversa distribuuntur officia, et id genus alia fieri solent, quae, ut quisque videt, planeque intelligit, latum ponunt discrimen inter stallum in Choro, et sedem in Capitulo, seu, ut rectius dicam, inter choralia officia, et capitularia negotia. Jure igitur per *dictionem illam praeservativam* simul, et *restrictivam* : *quoad stallum dumtaxat*, reservata fuisse Silvestronio declaratum fuit munera, praeeminentias, honorificentias, ac alia, quae stallo Chori adnexa sunt: neutiquam vero praecedentiam in Capitulo, tum quia antequam ipse Canonicus fieret primae erectionis, vocem in Capitulo non habuerat, tum etiam quia aequum non videbatur, quod ei essent postponendi in voto, et subscriptione, qui usque dum in possessione reperiebantur tam votandi, quam subscribendi.

Jus autem deferendi Stolam quod Silvestronio non competebat ratione praecedentiae in stallo, priusquam Canonicis primae erectionis adnumeraretur, neque competere modo potest supra illos, qui, licet sint inferiores in sedendo, sunt tamen antianitate potiores. Enimvero cum hujusmodi jus in funeribus lucrum aliquod secumferat, ratio illud exercendi non est petenda a jure praecedendi in stallo, sed, cum praebendae omnes sint aeque presbyterales, anterioritas possessionis unice spectanda est; ideo detrimentum inferendum non est illis, quos Silvestronius priusquam novo Canonicatu potiretur, ex indulgentia praeierat, neque eo privilegio uti potuerat, etsi gauderet aliis honorificis stallo adnexis, veluti sunt officium hebdomadarii, Missa conventualis per turnum, praeintonatio Antiphonarum, et his similia.

Breviter ut omnia complectar; Sac. Congregationis responsa redigi ad unum possunt, quo declaratur ita intelligendam esse dictionem illam *quoad stallum dumtaxat*, ut per eam praeservata Silvestronio fuerint jura omnia, honorificentiae, munera, quibus huc usque potitus fuerat, non autem alia, ad quae jus non habuerat, uti sunt vox in Capitulo, et delatio Stolae in funeribus, quae duo de novo ei conveniunt, utpote de Canonicatu primae erectionis proviso: idcirco in horum exercitio ordo servandus est non stalli, sed provisionis, et possessionis.

propugnator, Sacrorumque Rituum assertor, haud immoratus fuit hujusmodi Sacrae Congregationis Rescriptum Canonicis novitatem inducentibus communicare, ut pro sui muneris officio ritus eo, quo praescribuntur, modo, Cathedrali sua in Ecclesia accuratissime servari adniteretur. Verum, uti usuvenire solet, specie quadam non satis dare, aperteque apparere quid in casu a Caeremoniali praecipiatur, Canonici vigilantissimi Episcopi curas negligentes, inductas novitates adhuc retinendas esse authumarunt. Dum autem de hoc adimplendo Sacrae Congñis Decreto, et abusu tollendo agebatur, novum quaestionis exortum genus est. In hac vel opinionum discordia, vel novitatis tuendae studio, memoratus Archidiaconus ad ea servanda, quae in ipsa sui Beneficii aditione servaturum, sacramenti interposita religione, spopondit, Sacrorum Rituum Congregationi sequentia proposuit enodanda Dubia.

1. Quomodo sit interpretandum Caeremoniale Episcoporum quoad Crucis delationem in Processionibus, ac potissimum die omnium Fidelium defunctorum, Purificationis, Dominica Palmarum, assistente nimirum Episcopo? (a)

(a) Non inficior aliqua, (sed sane pauca) in Episcoporum Caeremoniali occurrere, quae forte non satis clara videri possunt; talia tamen non sunt, dummodo non superficiali intuitu, vel sola, separatim a contextu, spectetur expressio, vel ratio haberi velit omissionis alicujus dictionis non necessario exprimendae, ut sibi fingunt, qui novitates amant, easque inducere student; sed attendenda sunt, simulque conferenda adjuncta, et circumstantiae sacrae functionis, ut qui fuerit extensoris sensus, et quid in casu faciendum sit, intelligatur. In hoc tamen immorari non est opus, quum in proposito casu, de quo est quaestio, nihil implexum sit, nil obscurum, nil non satis declaratum, ut propterea interpretatio sit postulanda. Lege *cap.* 16. *lib.* 2. *Caeremonialis* de Processione candelarum in die Purificationis B. M. V., praesente Episcopo. Ibi *num.* 15. praecipitur, Processionem esse inchoandam, praeeunte thuriferario, quem sequuntur *duo Acolythi... et inter eos Subdiaconus, paratus planeta ante pectus plicata super albam sine manipulo, portans Crucem* = Igitur non a Clerico Cotta induto Crux est deferenda, sed ex Caeremonialis lege *a Subdiacono planeta ante pectus plicata*. Quod vero is diversus esse debeat a Subdiacono Missae ministrante, clarissime patet, quia, dum fit Processio, *Canonicus, aut alius Missam celebraturus cum Diacono*, et *Subdiacono capiunt paramenta convenientia*. Ibi §. 16. Nec diversus est ordo servandus in Dominica palmarum, etenim ut in cap. 21. §. 8. habetur, *ordinatur per Caeremoniarium Processio per* Ecclesiam eodem ordine, *quo ibi* (scilicet in die Purificationis) *dictum fuit... interim Canonicus Missam celebraturus cum Diacono, et Subdiacono debent esse parati*. Quod vero attinet ad *Feriam V. in Coena Domini*, jubet Caeremoniale cap. 23. num. 10. = *interim alter Subdiaconus accipit Crucem velatam velo violaceo*. Et agens *cap.* 25. de Feria

2. An veteres hujus Ecclesiae consuetudines, quae scilicet nulli Ecclesiae statuto opponuntur, abrogatae sint per ea Rescripti verba „ semper, et a quocumque servetur Caeremoniale ? (a)

VI. in Parasceve = *interim ordinatur Processio . . . praecedet Subdiaconus paratus cum Cruce denudata inter duos Ceroferarios* . Qui Subdiaconus alius sit oportet a Subdiacono Missae, qui ministrare necessario debet Celebranti in reliquo Officio, et Missa, quae dicitur *praesanctificatorum* . Ubinam igitur obscurum occurrit, quod interpretatione indigeat ? imo potius clara sunt omnia, et, ad cujuscumque intelligentiam expressa .

Aliqua forte posset exoriri dubietas de Crucifero adhibendo apud Castrum doloris, dum assistens Episcopus, vel e throno, vel e faldistorio in die omnium Fidelium defunctorum, et in Anniversariis absolutionem facit. Siquidem Caeremoniale *lib.* 2. *cap.* 12. *num.* 6. apertis non id declarat verbis : at si te non pigeat implicitum scrutari sensum, fatearis oportet, satis hoc esse declaratum . En Caeremonialis verba = *si Episcopus voluerit ipse absolvere , deposita cappa apud sedem , capiet amictum supra Rochettum , sive supra cottam , si sit Regularis Crucem pectoralem , et Stolam , et demum pluviale nigrum , et mitram simplicem , et omnia fient , quae superius in praecedenti capite dicta sunt* . Atqui ibi legitur = *praecedunt duo Acolythi . . . in quorum medio erit Subdiaconus , qui in Missa cantavit Epistolam , deferens Crucem etc. cap.* 11. *num.* 14. Idipsum igitur faciendum est si Episcopus dumtaxat assistat, et Missa ab alio celebrata fuerit. Atque haec est omnium Ecclesiarum Cathedralium praxis, quae arbitrarie invertenda non est, imo constanter servanda, cum nulla ratio occurrat, qua vel Subdiaconus diversus a Ministrante, vel non Tunicella nigri coloris, sed simplici indutus Cotta, Crucem deferat.

(a) Nihil est quoad hoc Quaesitum indigens declaratione, Sacra enim Rituum Congregatio, dum servandum jubet Caeremoniale Episcoporum, haud intendit adprobare, vel reprobare peculiares Ecclesiarum consuetudines, sed sibi reservat earumdem examen in casibus particularibus, ut cognoscere possit, num rationabiles, et laudabiles sint, vel potius habendae ut corruptelae, et abusus, ac tales propterea sint, ut reprobari, et eliminari omnino debeant. Equidem in dubio de consuetudinibus res esse videtur, quae nulli Ecclesiae Statuto opponuntur : sed id privatorum judicio non est relinquendum . Multae quippe consuetudines, quae laudabiles privato aliquorum judicio videri possunt, tales revera non sunt : idcirco vel ad debitam formam ab locorum Ordinariis reducendae sunt, vel in dubio Sac. Congregationi exponendae, ut eadem definiat : utrum necne queant retineri . Si ita est, poteruntne consuetudines omnes, ut in dubio, ac veluti in unum collectae, quaeque ignorantur, probari, vel rejici unica responsione negativa, vel affirmativa ? Quis non videt quot quantaque incomoda, quodque in probatorum rituum perniciem induci, aut invalescere possent corruptelae ex nimis generico illimitato re-

3. An Capituli Dignitates excludi possint ab assistentia Episcopi Sacramentum deferentis in Coena Domini? (a)

4. Num usus Planetae plicatae, exclusa Dalmatica, et viceversa, permitti possit, et quatenus negative, num qui eumdem usum induceret apprime sciens illum esse Rubricis oppositum, aliquam poenam incurreret, et quam? (b)

sponso prudens ideo, et omnino necessaria est illius regulae observantia, quam constanter servat Sac. Congregatio, dum generica haec dubia proponuntur, respondens, prout in casu,*recurrendum in casibus particularibus*.

(a) Nec video nec intelligo,quo argumenti genere queant se tueri, qui dubium proponunt, voluntque assistentiam a Dignitatibus non deberi Episcopo Sacramentum deferenti ad paratum Sacellum Feria V. in Coena Domini, hoc officium rejicientes in Diaconum, et Subdiaconum, qui Missae inservierant. Qui novitatem hanc nituntur inducere, oculos tantisper intendant in Caeremoniale Episcoporum *lib.* 2. *cap.* 23.,in quo agitur de *Feria V. in Coena Domini num.* 12. ubi legitur = quo facto (Episcopus *redit ad Altare ... et DIACONUS ASSISTENS* (ut distinguatur a Diacono, qui ministravit in Missa) *et non alius, cum debitis reverentiis capit Sacramentum de Altari, et illud stans offert Episcopo* = et paulo post = *MINISTRI ASSISTENTES*(non Diaconus,et Subdiaconus Missae) *hinc inde elevant fimbrias anteriores Pluvialis*. Quod si adhuc dubitas, lege *Memoriale Rituum*,in quo praescripta in Caeremoniali clare, et ordinate enumerantur. Dum ibi agitur de Processione cum SSmo Sacramento ad sacellum §. *IX. num.* 1. legitur = *Episcopo parato, accedit PRESBYTER ASSISTENS ... recedentibus Diacono, et Subdiacono in Secretarium pro deponendis albis, et sumendis paramentis super Rochettum sicuti et caeteri Canonicorum, etc. ... in suppedaneo genuflexus Sacramentum incensat, ADJUVANTIBUS PRESBYTERO, ET DIACONIS ASSISTENTIBUS* (non Diaconus, et Subdiaconus Missae) *qui jam recesserant, et amicti paramentis ordini convenientibus,se aliis Canonicis adjunxerant*. Nonnisi igitur qui Caeremoniale ignorat, opinari potest, quod in solemni hac SSmi Sacramenti delatione ab assistente Episcopo facienda, non ei teneantur debitum obsequium, ac servitium praestare, a quibus id exigit qualitas functionis pontificalis.

(b) Haud concipere mente possum, quod aliquis inveniatur, qui arbitretur pro diversitate personarum invertendas esse cùm Caeremonialis tùm Missalis Rubricas circa ea, quae communia sunt sacris Ecclesiae Ministris, vel hi sint ex Dignitatum, et Canonicorum Collegio, vel Beneficiati, ac Mansionarii, vel exteri Cathedrali Ecclesiae Clero non adscripti. Pro diversitate temporum, et functionum diversa adhiberi debent sacra paramenta, quae nedum colore, sed etiam forma distinguantur, neque ulla ratio habenda est majoris, minorisve dignitatis Ministrorum, qui iisdem uti debent, sed unice attendendum est officium, in quo

Et Sacra Eadem Congregatio, re mature, diligenterque discussa, auditoque alterius ex Apostolicarum caeremoniarum Magistris voto scriptis pandito, typisque impresso, ad relationem Emi et Rmi Dñi Card. Cacciapiatti Ponentis, respondendum censuit.

Ad 1. *Caeremoniale Episcoporum interpretatione non indiget, et sub respectivis capitibus aperte declarat a quo, et qua sacra veste induto, deferenda sit Crux, nimirum in die Purificationis, Dominica Palmarum, Feria V. in Coena Domini, Feria VI. in Parasceve, a Subdiacono diverso a ministrante, amicto Tunicella, aut Planeta plicata, prout exigit sacrae actionis qualitas: die vero Commemorationis omnium Fidelium defunctorum a Subdiacono Missae.*

Ad 2. *Recurrendum ad hanc Sacram Congregationem in casibus particularibus.*

Ad 3. *Negative, et servanda Caeremonialis dispositio.*

Ad 4. *Quicumque ille sit, qui Crucem defert, vel ministret in Missa, Canonicus, aut inferioris ordinis Sacerdos, uti debet Dalmatica, aut Planeta plicata, prout exigit sacrae actionis qualitas*: Hinc ad 1. partem *negative*; ad 2. vero *contra faciens plectendus poena, arbitrio Episcopi, pro qualitate defectus.*

ministrant. Atqui usus Dalmaticae, vel Planetae plicatae pro dierum, temporumque diversitate statutus est, et ab Ecclesia absolute praescriptus, non est in privatorum arbitrio eumdem immutare, quod si id fiat, qui facit, vel Ecclesiae leges ausu temerario contemnit, aut ut mitius agam, suam crassam, supinamque ignorantiam prodit. In utroque casu, vel debita plectendus poena, vel monendus, et erudiendus; ideo Sacra Congregatio ad primam Dubii partem respondit: *Negative*, ad secundam vero *contra faciens plectendus poena arbitrio Episcopi pro qualitate defectus*. Mei instituti non est hac de re longius disserere, rationesque exponere, ac enumerare, ob quas in diebus maestitiae et luctus, ac illis praesertim, qui nos ad recolenda praecipua Incarnationis, et Redemptionis mysteria disponunt, Dalmatica, et Tunicella in Planetas plicatas commutantur: ostendisse sat est relate ad Dubium, quod in alterutrius usu attendi omnino debent Rubricarum praescriptum, et sacrae actionis qualitas, nullatenus vero ministrantium in officio Diaconi, et Subdiaconi diversus subsellii gradus, major minorque honorifica personalis dignitas. Tanto autem cum rigore accipienda, ac servanda est rubrica praescribens usum planetarum complicatarum in designatis diebus, et functionibus, quin liceat earumdem loco Dalmaticam, et Tunicellam adhibere, ut in minoribus Ecclesiis ad quas Caeremonialis dispositio non extenditur, Diaconus, et Subdiaconus haud possint cum Dalmatica, et Tunicella, sed in albis tantum debeant ministrare, ita respondit S. R. C. in *Angelopolitana die* 13. *Junii* 1671. (2390. *ad* 3.) Si quis plura velit, consulat Meratum ad Gavantum in adnotationibus ad Rubricas Missalis *part.* 4. *tit. I. num. IV. ad* §. 4.

Atque ita respondit, ac servari mandavit in Cathedrali Ecclesia Alexandrina. *Die 6. Maji 1826.*

Quibus omnibus *SSmo Domino Nostro Leoni XII. Pont. Max.* per me infrascriptum Secretarium relatis, *Sanctitas Sua* Sacrae Congregationis responsa adprobavit, et confirmavit. *Die 10. suprad. Mensis et Anni.*

DECRETUM GENERALE.

Pluries Emi Patres Sacrorum Rituum Congregationi praepositi ad sibi allatas quaestiones, liceret necne publicis in solemnibus Supplicationibus, quae fiunt occasione celebritatis Sanctorum Patronorum principalium per Civitates et Loca, horum Reliquias, vel Spinam Sacratissimae Coronae Domini Nostri Jesu Christi, aut Lignum vivificae Crucis sub Baldachino deferre? responderunt, SSmae Eucharistiae dumtaxat Baldachini usum competere, ad tradita per Caeremoniale Episcoporum, Rituale Romanum, aliosque rituales Libros: ideoque, habita ratione disparitatis ritus et cultus, neque Instrumenta Dominicae Passionis, neque Sanctorum Reliquias sub Pallio, seu Baldachino hastato deferri licere, hujusmodi delationem abusum declarantes, huncque improbandum, et eliminandum. Quia vero et Lignum SSmae Crucis, et Sacratissimae Spinae Coronae Domini, prout alia quaedam Instrumenta Passionis Dominicae contactu immediato SSmi Corporis Domini Nostri Jesu Christi sanctificata fuere, ejusque pretiosissimo Sanguine conspersa, proindeque speciali honoranda cultu; insuperque ex fere universali ubique locorum et gentium invecta consuetudine, sub Baldachino deferri obtinuerint; ideo illarum circumductionem sub Baldachino tolerandam censuerunt: congruum quippe et rationi consonum videbatur, ea reverentiae argumenta esse exhibenda Domino, quae Sanctis nullatenus praestari debent.

Sed quoniam, hisce non obstantibus sanctionibus, abusus, qui irrepserant, sensim alicubi invalescere persentiantur, et nonnulli existunt, qui pia quadam fraude legem eludere in animum induxerint, superimponentes Reliquiis Sanctorum vivificae Crucis Reliquiam, ut illas sub Baldachino hujus praetextu deferant, prout ex repetitis ad Sanctitatem Suam, et Sacram Congregationem datis adversus hujusmodi abusus precibus. Hinc ne debitus turbetur ordo, et in extrinsecis etiam honorificis, licet non essentialibus significationibus, congrua ratio servetur, utque vigentes adhuc abusus opportune abscindantur, et eliminentur, quaeque praescripta sunt debitae exequutioni mandentur, re mature, diligenterque perpensa in Ordinario Conventu habito die 6. Maii currentis Anni 1826. Emi Patres fuerunt in voto: Dandum esse Decretum generale, quo, juxta alias resoluta caveatur, et per modum regulae ubique servandae praefiniatur, ne in posterum alicubi per quoscumque, quolibet sub praetextu solemnitatis, devotionis, pietatis, privilegii, indulti, concessionis, tolerantiae, consuetudinis licet immemorabilis, quam abusum non ferendum declararunt, liceat umquam Sanctorum Reliquias processionaliter sub Baldachino cir-

cumferre: tolerari tamen posse, et permitti, quod Lignum SSmae Crucis, aliaque Instrumenta Dominicae Passionis, peculiari horum attenta veneratione, habitaque ratione fere universalis consuetudinis, deferantur sub Baldachino, dummodo tamen id fiat seorsim, et disjunctim a Sanctorum Reliquiis, quibus distinctivum hoc honoris omnino non convenit, et ad me Secretarium cum SSmo. (a)

Facta igitur de praemissis omnibus et singulis Sanctissimo Domino Nostro LEONI XII. Pont. Max. relatione per me infrascriptum ejusdem Congregationis Secretarium, Sanctitas Sua Sacrae Congregationis sensum adprobavit, confirmavit, jussitque promulgari, et in Acta Sacrorum Rituum Congregationis referri. Locorum Ordinariis stricte praecipiens, ut eliminandis abusibus, qui irrepserint, incumbant, et Decreti hujus observantiam solertissimè urgeant. Die 27. Maii 1826.

Julius M. Card Episcopus Ostien. et Velitren. della Somaglia S. Eccl. Vice-Cancellarius, et S. R. C. Praefectus etc.

Loco ✠ Sigilli

J. G. Fatati S. R. C. Secr. Coad.

(a) Reliquias Sanctorum circumferendas non esse in Processionibus sub Baldachino decisum jam fuerat in Sacra Congregatione coacta die 23. Martii 1686. in *Calaguritana*, et nuperrime in *Novarien.* 25. *Septembris* 1820. Vide supra num. 4420. et *subjectam adnotationem*. Ad eliminandum autem abusum, quem pluribus in Dioecesibus inolevisse delatum est, Eadem Sac. Congregatio nedum opportunum, sed necessarium etiam duxit generalem legem dicere, quam SANCTISSIMUS DOMINUS NOSTER adprobavit, confirmavitque, et insuper locorum Ordinariis stricte praecepit, ut ejusdem observantiae sedulò incumbant.

INDEX

A

B

P

SUPPLEMENTUM
AD COLLECTIONEM
DECRETORUM CONGREGATIONIS
SACRORUM RITUUM
CONTINENS ANTIQUIORA DECRETA
QUAE PRODIERUNT
AB ANNO 1588. AD 1599.

Tom. VII. Supp.

NOTANDUM

Erit nonnemo, qui forte miretur, cum videat postremò, et supplementi loco typis data Decreta illa, quae prodierunt vix instituta *a Sixto PP. V.* Sacrorum Rituum Congregatione, quaeque propterea, habita temporis ratione, primam habere sedem debuissent: admirationis tamen causa cessabit, postquam intellexerit inversum fuisse ordinem non arbitrariè, et inconsultò, sed necessariò fieri ita debuisse, quia, dum animum apposui, ut ex authenticis Regestis Sacrorum Rituum Congregationis responsa colligerem, publicique juris facerem, haud credere, sed ne suspicari quidem poteram, quod et alia antiquiora delitescerent, quae ante annum 1602., quo in Codices referri coeptum est, in fasciculis in Tabulario asservata haberentur. Quomodo enim prodere in lucem poteram, quae ignorabam? At quoniam nuperrime Codex alter repertus fuit cura, et studio R. P. D. Praesulis *Marii Marefusci* tunc S. R. C. a Secretis, deinde S. R. E. amplissimi Cardinalis digestus ex monumentis Archivii Vaticani, qui mihi innotuit longe post quam ad exitum perducta, typis impressa, publicique juris facta fuerat collectio, imo etiam iterata impressione evulgata, me compulsum vidi, ut, ne ad operis complementum quidquam desiderari insuper posset, supplementi loco exhiberem ea Decreta, quae seligere opportunum duxi ex praefato *Marefuscano Codice* ad nostrum institutum, propositumque

pertinentia, omissis caeteris, quae ad finem in cudendo opere intentum, nullatenus pertinere visa sunt, solvendisque ritualibus quaestionibus minime profutura. Habes igitur rationem, qua necessario debui ad calcem operis amandare, et supplementi loco ponere antiquiora Decreta, a quibus cudendis exordiri debuissem.

INDEX DECRETORUM

A

B

C

D

E

F

G

H

I

L

M

N

O

1. ALBANEN. (Albania)

Il Rettore della Chiesa di S. Pietro di Pratica espone, che essendo in essa Chiesa entrati i Turchi, hanno tra gli altri Sagri Vasi rubato anche la Custodia, in cui era la SSma Eucaristia; e non trovandosi le Sacre Particole, domanda, che debba farsi della polvere della Chiesa: sopra di che la Sacra Congregazione fece scrivere al Sig. Card. di Como con l' istruzione di quello si deve fare, del tenore, che segue.

Al Card. di Como.

Essendo succeduto in Pratica il caso, che V. S. Illma avrà inteso, e che a Sua Santità è stato esposto con un Memoriale, del quale sarà qui allegata una copia, s'è considerato quel che convenisse farsi, et si è pensato la risoluzione contenuta nell'alligato foglio: quale mando a V.S. Illma, acciò colla solita sua pietà sia servita comandare, e si metta in essecuzione, et le bacio umilissimamente le mani, con pregarle dal Signore Dio somme felicità.

Foglio annesso alla suddetta Lettera.

Il Rettore della Chiesa di Pratica userà nuova diligenza di vedere il pavimento della Chiesa se vi sia alcuna particola del SSmo Sacramento, et caso che ne trovi, le pigli con divozione, et riverenza, et le riponga sopra una Patena, o uno di quelli vasi soliti a tenersi dentro il Tabernacolo, per riceverle poi nella Messa.

In ogni caso che trovi, o non trovi il SSmo Sagramento, spazzi decentemente la polvere del suddetto pavimento, e faccila passare per un crivello, che abbia busi spessi, e piccoli, facendola cadere sopra una tovaglia di Altare, et osservi diligentemente, se potrà trovare in essa polvere particola alcuna del SSmo Sacramento, o qualche Reliquia, se troverà del SSmo Sagramento, esseguisca come di sopra; ritrovando Reliquie, le riponghi in qualche luogo decente, involgendole in panni di seta.

Riponga poi la polvere tutta, ancorchè non trovasse cosa alcuna, in una finestra, o altro luogo cauto, che abbia da restar murato, et sia in qualche parte decente della Chiesa. Die . . . Maji 1588.

2. OSTIEN.

Al Vicario di Ostia =

Essendo stato letto nella Congregazione delli Sacri Riti, et ceremonie il vostro Memoriale circa la pretenzione di D. Luigi Sant'Angelo Canonico di costì, che per ragione del Dottorato vorrebbe precedere agli altri Canonici più vecchi di lui; questi miei Signori Illmi hanno risoluto, *che il grado di Dottorato non gli debba far privilegio di precedenza, ma si debba contentare di quel luogo, che come a Canonico semplicemente gli tocca. Però così farete esseguire; et il Signore Iddio vi conservi. Da Roma il dì* 18. *Maggio* 1588.

3. TARENTINA.

Episcopo Tarentino =

E' stato dato Memoriale a questa Congregazione de Sac. Riti, et cere-

monie, nel quale si espone, che essendo stata già da molti anni sono eretta una Confraternità del Carmine nella Terra delle Grottaglie di codesta Diocesi di Taranto, la quale è sempre andata coll'abito di Sacco alle solite processioni, portando anco lo Stendardo suo, ora una Compagnia del SSmo Rosario, che nuovamente si mette in piedi pretende di precedere alla suddetta Confraternita del Carmine, la quale sentendosi di ciò gravata, è ricorsa quà per giustizia; onde questi Signori Illmi *hanno risoluto*, *che scriva a lei*, *che faccia osservare la Bolla di Gregorio XIII. di fel. mem. quale ordina*, *che fra le Confraternite quelle debbano precedere*, *le quali prima hanno cominciato ad usare il Sacco*. *Così dunque ella farà esseguire etc.*

Roma il dì 11. *Luglio* 1588.

4. COMEN. PRAECEDENTIAE.

Visa commissione, visis et juribus, et informationibus hinc inde exhibitis, et auditis ambarum partium Advocatis, censuit S. Congregatio, *Clerum dictae Civitatis in quibuslibet processionibus*, *Litaniis*, *exequiis*, *Divinis Officiis*, *et similibus conventibus*, *et actibus ita ordinari debere*, *ut ultimo*, *ac digniore loco Canonici*, *et totus Clerus Ecclesiae Cathedralis incedat*; *secundo loco*, *et immediate ante ipsum Clerum Ecclesiae Cathedralis incedant Canonici*, *et Capitulum Ecclesiae Collegiatae S. Fidelis cum aliis personis ecclesiasticis dictae Ecclesiae*; *tertio vero*, *et anteriore loco totus reliquus Clerus saecularis*. *Et ante singulos praedictos Ordines*, *singulae eorum Cruces deferantur*. Die 6. Augusti 1588.

5. URBIS.

Pro tollendis abusibus, *qui in Consecrationibus Praelatorum in Romana Curia irrepserunt*.

Censuit S. C. primum, *ut de caetero in Romana Curia nulla fiat Consecratio Praelatorum*, *nisi in aliqua Ecclesia consecrata*, *vel in Cappella Pontificia*; *memoratis vero omnibus*, *et singulis Consecrationibus in quacumque Ecclesia*, *ut supra fiendis*, *intersint omnino*, *et deserviant unus ex Magistris caeremoniarum*, *unus ex Subdiaconis*, *unus ex Acolythis*, *et unus ex Mazzeriis Pontificiis*.

Et licet oblationes, *quae in Missa Consecrationis fieri solent ad Episcopum Consecrantem spectare dicantur*, *si tamen ex benignitate*, *et liberalitate Consecrantium dimissa fuerint*, *prout passim dimitti solent*, *dividantur una cum aliis regaliis*, *et emolumentis inter praedictos omnes Ministros*, *qui singulis Consecrationibus interfuerint*, *ita tamen ut ex Clericis*, *qui illis pariter inservierunt*, *pro labore aliquid ex ipsis emolumentis erogari debeat*.

Quo vero ad conficiendum Instrumentum juramenti, *quo*, *ex praescripto Constitutionis SSmi D. N. de visitandis certis statutis temporibus SS. Apostolorum Petri*, *et Pauli liminibus*, *ab Episcopis ad Ecclesias Cathedrales ordinandis*, *vel transferendis*, *in manibus S. R. E. Diaconi Cardinalis ordine Prioris*, *praestandum erit*, *si Magistri Cae-*

remoniarum ad id adhiberi solent, aut debent, adhibeantur, praescriptumque, vel solitum emolumentum consequantur.

Pro Instrumento vero Consecrationis, de quo ipsi soli rogati erunt, id tantum percipiant, quod hactenus ea de causa a singulis Episcopis consecratis solvi, aut erogari consuevit.

6. VICENTINA.

Al Vicario generale di Vicenza = Essendosi trattato in questa Congregazione de Sagri Riti, e ceremonie della differenza, che suol nascere tra alcuna di coteste Confraternità intorno al portar a sepelire i corpi delli confratri, che per il testamento hanno disposto, che vi siano portati con l'abito della Compagnia, della quale erano vivendo; è parso a questi miei Signori Illmi di risolvere, *che in cio si debba osservare quel che universalmente si osserva quasi per tutto, et particolarmente quì in Roma, ove le altre Città devono pigliar esempio, cioè che siano portati dalli Confratri di quella Compagnia medesima, della quale essi erano, e con l'abito della quale lasciano, che si portino vestiti qualunque sia la Chiesa, che si hanno eletta per sepoltura, il che in nome de questi miei Sig. Illmi vi significo con la presente, acciocchè così lo fate osservare in cotesta Città, e Diocesi per l'avvenire. Dio vi guardi. Da Roma alli* 8. *Decembre* 1588.

7. COMEN.

Al Vicario di Como = Li giorni passati essendosi intesa, et vista in questa Congregazione de Sacri Riti, et Ceremonie la differenza, che verteva fra il Capitolo, e Canonici di S. Fedele, et li Rettori delle Parochiali di cotesta Città circa le Croci, sotto le quali dovevano andare in processione, et in altri atti, e funzioni ecclesiastiche, fu risoluto, et fatto Decreto in detta Congregazione, come doverete aver visto, *che si facessero tre Croci; una, sotto la quale andasse il Capitolo, et Clero della Cattedrale, un altra per il Capitolo, et Clero della Collegiata; et un altra per tutto il resto del Clero della Città, in che tutte le parti mostrarono di acquetarsi. Ora essendosi inteso, che li Rettori delle Parochiali pretendendo esser membri del Clero della Cattedrale, pretendono in conseguenza di dover andare sotto quella Croce, è parso a questi miei Signori Illmi, che vi si scriva in nome della Congregazione, che intese pienamente in ciò le parti, et ricevute tutte le informazioni, prove, et scritture, che ciascuna vorrà dare, avvisiate qua con ogni maggior certezza possibile ciò, che ritrovarete intorno a questo fatto, et mandiate insieme tutte le suddette prove, et scritture, che vi si presenteranno per poter la Congregazione avere certezza della verità del fatto, et sopra d'essa risolversi. Tanto dunque sarete contento di esseguire, et Dio vi contenti. Da Roma* 8. *Decembre* 1588.

8. VENETA.

A Monsignor Nunzio in Venezia = Avendo N. S. inteso quel che è occorso tra V. S. e Monsig. Patriarca di Venezia, sopra il dare la benedizione solenne, gli è piaciuto di mandarmi un Memoriale sopra ciò dato

alla Santità Sua in nome della Serenissima Signoria, con ordine, che in questa Congregazione de Sacri Riti si considerasse, et risolvesse quel che nel suddetto particolare era conveniente, il che è stato esseguito, con essersi anche visto ciò, che V. S. a scritto in questa materia a Monsignore Illm̃o di Montalto, et dopo riferito alla Santità Sua quel che ne pareva alla detta Congregazione, è concorsa S. Beatitudine nella risoluzione, che V. S. vedrà nell' incluso foglio, quale comanda, che si metterà in essecuzione, et che io ne dia avviso a lei, siccome fo con la presente, per fine della quale raccomandandomele di cuore, prego Iddio, che la feliciti. Da Roma *alli* 9. *di Maggio* 1589.

Foglio di cui si parla nella lettera antecedente = *Intorno quel che è occorso tra Monsignore Nunzio, et Monsignor Patriarca di Venezia sopra il dare le benedizioni solenni, la Congregazione de S. Riti, nella quale N. S. ha comandato, che il negozio si esamini, ha risoluto, et tanto comanda S. Santità, che si osservi; che quando occorrerà a Monsignor Patriarca, ovvero al suo Suffraganeo essercitare li Pontificali, e celebrare Vesperi, o Messe solenni, ovvero intervenire in esse, o in Processioni, et si avranno da dare benedizioni solenni in qualsivoglia Chiesa, anco in S. Marco, se detto Monsignor Nunzio se ci troverà presente, ed il Patriarca celebrante, o interveniente, ovvero il Suffraganeo similmente celebrante, o interveniente in luogo di esso Patriarca, mandarà prima, o in quello istante un Canonico, o altra persona a dimandar licenza a detto Monsignor Nunzio di dare la benedizione, non glie la debba esso Monsignor Nunzio negare, ne ritardare un punto, contentandosi di questo atto di riconoscimento di superiorità verso la Sede Apostolica, il che si deve fare, ancorchè il detto Patriarca assistesse alle Processioni, Vesperi, et Messe solamente con la Cappa, tanto più poi se il medesimo Patriarca, o suo Suffraganeo fussero parati con pluviale, et mitra, come si suole, et deve fare nelle Solennità maggiori, e molto più quando celebrassero loro medesimi.*

9. CUSENTINA.

Al Cardinal di Cosenza = Essendo stato letto nella Congregazione de Sacri Riti e Ceremonie l'incluso memoriale dato in nome del Vicario di V. S. Illm̃a, è parso a questi miei Signori Illm̃i, che essendo egli suo Vicario generale, rappresentando la persona sua in quella Città, et Diocesi, et andando in abito di Prelato, debba nella Processione del SSm̃o Sagramento andare dopo il Baldachino, et precedere al Sindico, et Eletti della Città, et perciò m' hanno imposto, che io faccia sapere a V. S. Illm̃a questa loro risoluzione, acciò così si possa eseguire, con che le bacio umilissimamente le mani. Da Casa alli 13. d' Agosto 1589.

10. HISPALEN.

Pro parte Illm̃i Cardinalis de Castro supplicatur Illm̃is DD. Viris, quatenus dignentur declarare, an, quando ipse Illm̃us D. Cardinalis vadit ad actus solemnes Inquisitionis in habitu, et ornatu Pontificali, quo Illm̃i S. R. E. Cardinales utuntur, equitans pontificaliter debeat ire, et incede-

re medius inter duas Dignitates, sive Canonicatus in Ecclesia Cathedrali habentes, an vero solus, ita quod nullum habeat a dexteris, neque a sinistris; et an praedicti Dignitates, seu Canonicatus habentes in Cathedrali, ipsum comitantes anteire, seu subsequi debeant?

Rursus an ipse Illmus D. Cardinalis pontificaliter indutus, in ipso actu Inquisitionis debeat sedere medius inter Inquisitores; an vero in aliquo loco, vel sede superiori supra locum, et sedem, ubi sunt Inquisitores?

Necnon quid in utroque casu faciendum sit, quando idem Illmus Cardinalis incedit, et sedet in praefatis actibus private, et non solemniter, nec in ornatu pontificali?

Congregatio Sacrorum Rituum, auditis, et consideratis petitionibus nomine praefati Illmi Dñi Cardinalis factis, censuit: *Ipsum Illmum D. Card. ad actus Inquisitionis solemnes procedentem, sive cum Cappa pontificali, sive cum Rochetto, et Mozzetta, non medium inter duas Dignitates, seu Canonicos Ecclesiae suae incedere, sed solum praeire debere; quod si Episcopos aliquos in Comitatu hujusmodi esse contigerit, integrum erit Illmo Cardinali unum, vel duos ex eis, sive unum primo loco, et alterum secundo honoris gratia sibi ad latera adjungere. In iisdem actionibus solemnibus locus, et sedes praedicti Illmi Cardinalis sint digniores, ornatiores, et eminentiores, ita ut plane a sede Inquisitorum, et Episcoporum separatus, et inter illos omnino non sedeat.* Die 31. Augusti 1589.

11. BENEVENTANA.

Archiepiscopi Beneventi = Essendo stato letto nella nostra Congregazione de Sacri Riti l'incluso Memoriale; questi miei Signori Illmi hanno risoluto *esser conveniente, che dopo che V. S., et il Governatore saranno stati incensati, s'incensino le Dignità, e Canonici di codesta sua Chiesa, et dopo essi il Vicario generale del Governatore, ed i Consoli, della qual risoluzione ho voluto avvisare V. S., acciò ne faccia capace detto Vicario, et Consoli, et li esorti a non restar perciò di venire alla Chiesa nelli giorni solenni, et altri secondo il costume et per convenienza, et per debito dell' officio, che tengono.* Il Signor Iddio la feliciti. Da Roma all'ultimo di Gennaro 1590.

12. PISAUREN.

Cum extent in Cathedrali Pisauri duae Dignitates, una quae est prima, et major post Pontificalem Praepositura nuncupata; altera, quae est minor Archidiaconatus dicta: quaeritur, cum in celebranda ab Episcopo Missa pontificali in Ecclesia sua ambo assistere debeant, unus a dexteris, alter a sinistris, cui illorum dignior locus assignari debeat? cum de jure Dignitatum ordo servari debeat, et Archidiaconus nihilominus praetendat se praeferendum, et antiqua fuerit alias contraria consuetudo: super quibus S. Rituum Congregatio ita scripsit Episcopo Pisauren.

Illmo, et molto Reverendo Signore come fratello.

Avendo questi miei Signori Illmi dall'incluso Memoriale inteso la

differenza nata tra il Prevosto, e l'Archidiacono di codesta Chiesa Cattedrale, sono venuti in parere, *che quando V. S. celebra pontificalmente, l'Archidiacono, et un altro Canonico Diacono se vi è, et se non, Sacerdote le assistano dai lati apparati in abito Diaconale, ma non ostante, che il detto Canonico fosse Sacerdote, l'Archidiacono stia alla banda destra, e che in tal caso il Prevosto, come prima Dignità Presbiterale debba col Piviale servirli al libro; et quando Ella non celebra, ma è presente con la Cappa alla Messa, o Vespero, il medesimo Archidiacono, et un Canonico Diacono se vi è, et se non Sacerdote nell' abito ordinario Canonicale, le assistano dai lati, ed il Prevosto stia in Coro nel suo solito stallo, conforme al Pontificale Romano*: Il che l'ho voluto d'ordine d'essi miei Signori Illmi far sapere a V.S., acciò così faccia osservare; et il Signore Iddio la conservi. *Da Roma alli* 10. *di Gennajo* 1590.

13. SEGUNTINA CAEREMONIARUM.

Illme, et Rme Dne = Episcopus Seguntinus dubitat =

1. In quo loco Ecclesiae Seguntinae debet lavare pedes pauperum in Feria V. in Coena Domini, an in loco Capitulari, vel in aliqua Cappella intra Corpus Ecclesiae?

2. An quando Episcopus in celebratione alicujus Festivitatis exiit extra Chorum, ut Altaria incenset, vel caeremonias hebdomadarii faciat, aut ut populo benedictionem elargiatur, debeant associare ducendo, et reducendo eum ad Chorum omnes Dignitates, et Canonici, ac Portionarii integri, et dimidii, vel soli dicti Portionarii, qui in ferialibus diebus Canonicum Hebdomadarium associare solent?

3. An Episcopo solemniter Vesperas, vel Missam pontificalem in Cathedrali celebrante, vel aliquid Pontificale exercente, sedente cum apparatu in cornu Altaris, ultra necessarios Ministros, et inservientes, assistere teneantur omnes Dignitates, et Canonici pluvialibus induti?

Ad primum. Episcopus dicit, quod locus Capitularis non est locus conveniens ad lavandum pedes pauperum, quia, licet extet intra ambitum, et Claustra Ecclesiae, est tamen extra corpus Ecclesiae, nascosus, et remotus, et in quo populus intrare nequit, nec actum videre; et quia intra corpus Ecclesiae sunt plures Cappellae commodissimae, in quibus hujusmodi caeremonia fieri potest, quae cum sit ad praestandum humilitatis exemplum, laventurque pedes pauperum, non autem Canonicorum, debet fieri in Ecclesia, in loco, in quo populus devote possit interesse, non autem in loco secreto, et clauso, prout est locus capitularis.

Ad 2. Praesupponendum est, quod in Ecclesia Seguntina Portionarii integri, ac dimidii, ac etiam Cappellani Chori solent associare Canonicum Hebdomadarium, quando exiit a Choro, ut Altare incenset, vel aliam caeremoniam faciat. Et ideo Episcopus propter praerogativam suae dignitatis dicit ei majores honores, quam ipsis Canonicis Hebdomadariis praestandos fore, et quod cum ipse sit caput, quod omnes Dignitates, et Ca-

nonici, qui sunt membra, debent in hujusmodi actibus associare, et honorare caput suum.

Ad 3. Episcopus dicit, quod ipsi solemniter in Cathedrali celebranti, vel Pontificia exercenti, praeter necessarios ministros, et inservientes, tenentur assistere in Cappella omnes Dignitates, et Canonici induti pluvialibus juxta formam descriptam in libro Pontificalis a S. Zephirino Romano Pontifice introductam, *et in c. fin. de off. Archipr., ac Conc. Trid. Sess. 24. c. 2. in vers. omnes vero etc.* praescriptam.

Quare dictus Episcopus Seguntinus supplicat Illmos, et Rmos DD. VV. velint hujusmodi dubia declarare.

Congregatio ad primum dubium respondit: *Observandum esse Pontificale Romanum.*

Ad 2. *Dignitates, et Canonicos assistentes, aut alios necessarios Episcopum associare debere.*

Ad 3. respondit, *omnes Dignitates, et Canonicos, Episcopo Vesperas vel Missas solemniter celebrante, apparatos esse debere.* Die 20. Martii 1590.

14. PRAGEN.

A Monsignor Nunzio all'Imperatore = La lettera di V. S. dei 3. del passato, nella quale dimanda il parere della nostra Congregazione de Sagri Riti sopra la precedenza tra li Clerici secolari Alunni del Collegio di N. S., che stanno sotto la cura delli Padri della Compagnia di Gesù di codesta Città di Praga, et li Regolari della medesima Citta, è stata da me letta a questi miei Signori Illmi, et sebbene tutti hanno unitamente laudato, et la prudenza di V. S. nel temperamento preso per fuggire all'ora li scandali, et li rumori, et la modestia in non sentenziare prima d'intendere di quà il parer nostro; tuttavia essendo la cosa così chiara, come Ella medesima ha conosciuto, et lo scrive; è parso, che *la potesse determinare appunto nel modo da lei considerato*, cioè: *che detti Chierici Secolari Alunni, come parte del Clero devono in tutte le Processioni andar uniti con esso Clero, e per conseguenza precedere alli Regolari, nella qual conformità dichiarando, e sentenziando V. S. in questo negozio, la Congregazione lo loderà, come ha fatto quel che è preceduto*, e con tal fine raccomandandomele di cuore, prego il Signore Iddio, che la feliciti. *Da Roma alli 6. di Agosto* 1590.

15. OSCEN.

Congregatio Illustrissimorum Dominorum Cardinalium super Sacris Ritibus, consideratis, et diligenter examinatis infrascriptis Dubiis ab Episcopo, et Capitulo Ecclesiae Oscen. in supplici libello propositis, ad ea sic respondendum censuit.

DUBIA.

1. Primum est, quod in Ecclesia Oscen. Epistola decantatur in pulpito juxta Chorum, ubi Episcopus residet, non autem in Presbyterio.

2. Item Evangelium decantatur ibidem.

3. In Missa solemni dantur a Sacerdote tres benedictiones.

4. In Processionibus tam intra, quam extra Ecclesiam, et in absolutionibus mortuorum, etiam loco parato Sacerdos, Diaconus, et Subdiaco-

nus, ut aequaliter incedant, portant pannum sericum in forma Gremialis.

5. Subdiaconus autem, qui Celebranti assistit non debet, neque tenet Crucem, sed Cruciferarius deputatus specialiter indutus Superpelliceo sine Pluviali.

6. Diaconus, et Subdiaconus sedent ad *Kyrie Eleison*, *Gloria*, et *Credo* in Missis Conventualibus, et Anniversariis etiam dum dicitur Graduale, et Epistola.

7. Hora sexta dicitur ante Missam, et si diceretur postea, celebratio esset intempestiva, quia propter frigiditatem terrae populus tardius venit ad Ecclesiam.

8. Dicitur *Credo* in Missa solemni statim finito Evangelio ante Concionem.

9. In diebus Adventus, Quadragesimae, et aliis jejuniorum Diaconus, et Subdiaconus non utuntur Planetis plicatis, sed Dalmaticis.

Et insuper nonnulla alia, licet perpauca, his similia, quae omnia a consuetudine Provinciae, et Ecclesiae Oscen. derivantur.

10. Dubitatur, an Canonici praefati possint se tueri hujusmodi generali consuetudine in praemissis, ita ut non possint, neque debeant cogi recedere ab illis, praetextu, quod in aliquo, non tamen in Sacramentalibus, sunt diversa a caeremoniis?

11. In eadem Ecclesia sunt statuta, et consuetudines antiquissimae praescribentes modum servandum in celebratione, et caeremoniis Pontificalis, quem Episcopus non vult servare, spretis statutis, et consuetudinibus dictae Ecclesiae.

12. Episcopo pontificalia exercenti assistunt tantum duo, qui dignitatem obtinent Pluvialibus induti, non Dalmaticis.

13. Confessio cantatur a Diacono dumtaxat quando Episcopus celebrat, non autem quando alias est praesens.

14. Subdiaconus, qui semper est Canonicus, non portat caligas, et sandalia ad Episcopum pontificaliter celebraturum.

15. Cum sedet Episcopus, assistentes habent subsellia ad latus Episcopi; Diaconus, et Subdiaconus in scabellis post Episcopum, sic, et nonnulla alia faciunt diversa a Pontificali Romano.

16. Dubitatur, an Pontificale Romanum, quod nondum prodiit expurgatum, nec pro eo servando est edita aliqua Constitutio, obliget in dicta Ecclesia; an vero sit standum statutis, et consuetudinibus dictae Ecclesiae, et Provinciae impressis, et aliis, ita ut non possint Canonici Oscen. cogi ab Episcopo recedere a dictis statutis, et consuetudinibus, quin imo debeat praedicta Statuta, et consuetudines omnino servare?

17. Item supplicatur declarari, quod, sicut Cathedralis debet in caeremoniis se conformare cum Metropoli, ita inferiores Ecclesiae cum Cathedrali Oscen. debent se conformare in celebratione Officiorum, et caeremoniis.

18. Ut omnis tollatur occasio dubitandi circa delationem Crucis, exponitur DD. VV. Illmis, quod in dicta Ecclesia, praeter processiones, quae

ordinarie omnibus Dominicis intra annum, et aliis festivis diebus fiunt intra Ecclesiam Cathedralem, cum multoties intra annum Canonici cum Episcopo, et sine eo, tum etiam Presbyter, Diaconus, et Subdiaconus processionaliter accedunt ad alias Ecclesias intra, et extra Civitatem existentes, et multum a dicta Cathedrali distantes; ideo supplicatur declarari, an, dato quod Canonici non possint se tueri generali consuetudine, an Subdiaconus teneatur in tali casu, quando processiones fiunt extra Ecclesiam, portare Crucem?

19. Cum in Constitutione fel. rec. Pii V. non sint appositae censurae super observatione caeremoniarum, supplicatur declarari non posse Episcopum in his publicare edicta, vel jussiones sub censuris, ob periculum irregularitatum.

RESPONSIONES.

1. Ad primum: *consuetudo cantandi Epistolam in Choro in pulpito, si adhuc in Ecclesia Oscen. servatur, tollenda non est, sed retinenda, cum sit antiqua.*

2. Ad secundum: *idem respondendum, ut scilicet servetur consuetudo cantandi Evangelium in ambone, sive in pulpitu, cum id fel. rec. Pius V. permiserit in sua Bulla specialiter pro Regnis Hispaniarum edita die* 17. *Decembris* 1570.

3. Ad tertium: *in Missa solemni cum datur benedictio in fine semel tamen produci debet signum Crucis super populum a Sacerdote celebrante, ut in Missalibus emendatioribus habetur.*

4. 5. Ad 4. et 5.: *In Processionibus, et Absolutionibus non debent Subdiaconus, Diaconus, et Sacerdos aequaliter incedere, sed Subdiaconus debet praeire deferens Crucem medius inter duos Acolythos tenentes candelabra accensa. Praeterea permitti potest, ut Subdiaconus, Diaconus, et Sacerdos parati dum incedunt, deferre possint pannum soricum ante se, tamquam gremiale, stante ea consuetudine.*

6. *Diaconus, et Subdiaconus sedere possunt una cum Celebrante, dum cantatur a Choro* Kyrie Eleison, Gloria, *et* Credo, *et si dabitur tempus, licebit eis etiam sedere dum cantatur Epistola a Subdiacono, et Graduale a Cantoribus.*

7. *Missa Conventualis dici debet post Tertiam in Festis duplicibus, et in diebus Dominicis juxta Rubricam Missalis, non post Sextam, quod si propter terrae frigiditatem populus tardius venit ad Ecclesiam, praestat differre tempus recitandi Tertiam, quam debitum ordinem intervertere.*

8. Credo *in Missa solemni dici debet post Concionem, non ante juxta Rubricas Missalis, et consuetudinem Romanae Ecclesiae.*

9. *In diebus Adventus, et Quadragesimae Diaconus, et Subdiaconus uti debent planetis plicatis non Dalmatica, et Tunicella, juxta Rubricas Missalis.*

10. *Consuetudines, quae sunt contra Missale Romanum sublatae sunt per Bullam Pii V. in principio ipsius Missalis impressa, et dicendae*

sunt potius corruptelae, quam consuetudines, neque illis possunt se tueri Canonici, quominus cogi valeant per Episcopum ad observantiam Rubricarum, et Regularum Missalis.

11. *Non decet Ecclesiam Oscen. aliud habere Pontificale ab impresso, quo nunc utitur Ecclesia Romana, nec ipsis Canonicis licet se tueri contra dictum Pontificale quibusdam privatis consuetudinibus, ac statutis, cum praesertim dictae consuetudines, et statuta sint irrationabilia, nec a Sede Apostolica confirmata.*

12. *Episcopo pontificaliter, et solemniter celebranti Archidiaconum a dexteris, et alium Diaconum a sinistris diaconaliter paratos assistere oportet, praeter alium assistentem Pluviali indutum, qui, ut habetur in Pontificali Romano, debet esse Prior Canonicorum, dignior Capituli.*

13. *Confessio cantanda est per Diaconum, sive Episcopus celebret, sive non celebret, juxta Rubricas Pontificalis Romani, quoties habebitur Concio sacra post Evangelium.*

14. *Subdiaconus paratus, etiamsi sit Canonicus caligas, et sandalia velo tecta ambabus manibus usque ad faciem elevatis portare debet ad Episcopum celebraturum, ut in Pontificali Romano praescribitur.*

15. *In sedendo tam assistentes, quam Diaconus, et Subdiaconus pro loci situ, et commoditate ita se gerant, ut se inferiores ministros Episcopi non pares, et aequales ostendant.*

16. *In dubio standum est libro Pontificalis, qui authenticus est, et allegari potest, et debet ad decisionem Causarum: consuetudines autem, quae allegantur contra ipsum bonae non sunt, sed abusus quidam Episcoporum indulgentia introducti, et ideo omnino tollendi.*

17. *Ecclesiae inferiores sequi non debent caeremonias Cathedralis Ecclesiae in iis, quae sunt contra Rubricas, et regulas Missalis, et Pontificalis Romani.*

18. *In Processionibus quibusdam solemnioribus, utpote Candelarum, Palmarum, Feriae 5. et 6. majoris Hebdomadae, Sabbati Sancti, in absolutionibus defunctorum, et quoties Episcopus pontificaliter celebraturus in Ecclesia Cathedrali processionaliter procedet a Sacrario, sive ab alio loco deputato ad Altare, Subdiaconus etiam Canonicus deferre debet Crucem, quae tamen sit longitudinis competentis, et ad portandum facilis, in aliis autem Processionibus a supradictis aliis, nempe Cruciferarius consuetus ipsam deferat Superpelliceo, vel Tunicella indutus, nullo autem modo Pluviali.*

19. *Potest Episcopus etiam per censuras, aliasque poenas ecclesiasticas compellere Canonicos, et Capitulum ad observantiam Rubricarum Missalis, et Pontificalis Romani, nisi specialiter fuerit eis in aliquibus indultum per supradictam Bullam Pii V. pro Regnis Hispaniarum editam.*

Postremo ad id, quod supplicatur nomine Episcopi de hymno Ave maris Stella, *dicitur, quod, quotiescumque decantabitur praedictus hymnus, debent non solum Canonici, et reliqui de Capitulo, sed omnes,*

et quotquot aderunt, genuflectere, genuqueflexi persistere, donec quatuor primi versus decantati fuerint. Die 16. Martii 1591.

16. TOLETANA.

Cum Alphonsus de Roxas Canonicus Ecclesiae Metropolitanae Toletanae donaverit eidem Ecclesiae plures annuos redditus cum onere solemniter celebrandi Festum cum Processione in honorem B. Clarae Virginis; et Capitulum praedictae Metropolitanae supplicaverit, ut permitteretur in Ecclesia tantum Toletana die XII. Augusti Officium, et Missa de S. Clara Virgine sub ritu duplici cum sola commemoratione S. Laurentii non obstantibus regulis Breviarii nuper reformati.

Congregatio Cardinalium Sacrorum Rituum censuit: *Posse a SSmo indulgeri, ut in Ecclesia Toletana tantum die 12. Augusti Officium fiat duplex de S. Clara Virgine, ejusque Missa solemniter celebretur cum commemoratione Octavae S. Laurentii eo die occurrentis propter Processionem solemnem, quae eodem die fit ob quamdam dotationem.*

Cum Sixtus fel. rec. Papa V. edita Constitutione decrevisset, ut in Toletana Ecclesia Martyrium S. Leocadiae Virginis quinto idus Decembris, translatio autem Corporis ejusdem sexto Calendas Maji quolibet anno solemniter recolerentur, et quaedam dubia super Officii recitatione oborta essent; Decanus, et Capitulum ejusdem Toletanae Ecclesiae pro illorum solutione recurrerunt proponentes.

1. An Sixtus Papa V. permiserit, ut in Ecclesia, et Dioecesi Toletana dies Martirii S. Leocadiae cum integris octavis juxta morem Breviarii Romani celebretur?

2. An occurrentibus in Octava S. Leocadiae Antiphonis assignatis diebus Nativitatem Domini praecedentibus, debeat nihilominus fieri commemoratio dictae Sanctae?

3. An in Toletana Ecclesia Lectionibus ex communi Virginum Breviarii Romani uti debeant, an vero uti possint propriis?

4. An in omnibus Hispaniarum Regnis, in quibus fit Officium Martyrii S. Leocadiae recitandae sint dictae Lectiones propriae?

5. An in dictis Lectionibus mentio sit facienda Cardinalis Archiepiscopi a quo facta fuit translatio dictae Sanctae, et ubi dicitur in quarta Lectione, Reliquias regia manu Cardinali Archiepiscopo, et Canonicis traditas, dicantur traditae regia manu Gaspari Quirogae Cardinali Archiepiscopo, et Canonicis?

Ad primum Congregatio Sacrorum Rituum censuit: *In Ecclesia Toletana diem Martyrii S. Leocadiae Virginis praedictae Ecclesiae Patronae duplici Officio, et sex infra Octavam proxime sequentes dies semiduplici celebrandas esse, necnon ejusdem Virginis Martyris Octavam duplici item Officio esse peragendam, servatis Breviarii Romani regulis.*

Ad 2. Censuit: *Permitti posse, ut diebus Nativitatem Domini praecedentibus, quibus ex Breviarii Romani praescripto propriae Antiphonae ad Laudes sunt assignatae, Officium fiat de Feria cum commemoratione Octavae praedictae S. Leocadiae.*

Ad 3. Censuit: *Concedi etiam posse, ut Lectiones propriae ex Sanctis Patribus ab Illmo Dño Archiepiscopo Toletano in usum dierum dictae Octavae collectae, et a Dñis Consultoribus praedictae Congregationis diligenter examinatae tam in eadem Ecclesia Toletana, quam in ejus Dioecesi recitentur.*

Ad 4. Censuit: *Permitti posse, ut omnes Hispaniarum Ecclesiae in quibus ex Sixti V. fel. rec. Decreto dies Martyrii ejusdem S. Leocadiae celebratur, utantur iisdem propriis Lectionibus, quibus praedicta primatialis Ecclesia Toletana utitur, cum primum commode eas habere potuerint.*

Ad 5. Censuit: *Concedi posse, ut in Lectiones translationis praedictae S. Leocadiae inseratur proprium tantum nomen Illmi Cardinalis Archiepiscopi, nimirum, ut ubi nunc in sexta Lectione legitur Reliquias regia manu Cardinali Archiepiscopo, et Canonicis traditas; dicantur traditae regia manu Gaspari Cardinali Archiepiscopo, Decano, et Canonicis. Die 11. Junii, et 9. Julii* 1591.

17. TARENTINA.

Oborta controversia inter Vicarium Archiepiscopi Tarentini, et Archidiaconum Capituli ejusdem Ecclesiae super eorumdem praecedentia, et aliis juribus; audito voto Archiepiscopi.

Congregatio censuit; *Vicarium Tarentinum praecedere debere omnes Canonicos, Dignitates, et Archidiaconum. Munus vero distribuendi Missas ad Archidiaconum, et eo absente, vel alias legitimè impedito, ad proxime succedentes Dignitates, et postea ordine successivo ad digniores Canonicos, qui praesentes fuerint, spectare; itaut Tabellae distributionis ex Vicario, et Archidiacono ille subscribat, qui usque ad praesentem diem subscribere consuevit. Si vero circa distributionem hujusmodi quaestio oriatur, Vicarius, prout juris fuerit, provideat. In reliquis servanda esse Decreta alias facta. Die* 17. *Septembris* 1591.

18. MILITEN.

Quinque Dignitates Capituli Militen. praetendunt ipsis celebrantibus solemniter ex antiqua consuetudine Canonicos ministrare debere; contra vero Canonici asserentes sese in presbyterali Ordine constitutos non decere in inferiori deservire; eoque magis quia in eodem Capitulo adsunt Hebdomadarii, quorum alii Presbyteri, alii Diaconi, vel Subdiaconi, quibus propterea id oneris incumbere videtur. Auditis proinde partibus, Sacra Congregatio decrevit, ut sequitur: *Canonici Dignitatibus, et Canonicis inserviant; Mansionarii vero Mansionariis. Die* 24. *Novembris* 1591.

19. VERULANA.

Pendente lite coram S. Rota inter Abbatem Collegiatae S. Erasmi, et Decanum Cathedralis Ecclesiae Civitatis Verulanae super jure incedendi in Processionibus, dictus Abbas, ne aliquid in sui praejudicium facere videretur, abstinebat se a publicis Processionibus: cum vero Episcopus Verulanus, ut vitaret scandala, recursum habuerit ad Sacram Congregationem.

S. R. C. censuit : *Abbatem Collegiatae Ecclesiae S. Erasmi Verularum in futurum Processionibus, et aliis actibus publicis una cum suo Capitulo intervenire debere sine praejudicio tamen litis pendentiae, ac jurium suorum tam in petitorio, quam in possessorio. Die 10. Decembris 1591.*

20. LAURETANA.

Cum Magister Chori Ecclesiae Lauretanae sit conjugatus, supplicatum est S. Rituum Congregationi, ut declaret: an liceat eidem intonare, et legere Antiphonas, Capitula, et alias similes functiones facere? quae Congregatio censuit.

Quod si Magister Cappellae est Clericus, et in habitu Clericali incedit, id facere non prohibetur, sin autem contra, curet Episcopus, ut abstineat. Die 20. Februarii 1592.

21. HISPALEN.

Nomine Illmi, ac Rmi Dni Cardinalis de Castro Archiepiscopi Hispalen. S. Congregationi supplicatum fuit, ut propositis inferius Dubiis, suam declarationem exponendo, respondere dignaretur.

DUBIA.

Primum. An quando ipse Cardinalis Archiepiscopus solemniter celebrat, vel alia Pontificalia munera exercet, compellere possit Dignitates, et Canonicos, universumque Capitulum Ecclesiae suae Metropolitanae, ut sibi assistant, et inserviant? et posito quod eos cogere possit, prout sibi de jure licere existimat: quonam ritu, et a quibus inserviendum, et assistendum sit?

2. Praeterea siquando contigeret, ut Missa per eumdem Archiepiscopum solemniter celebranda, vel aliae functiones Pontificales essent exercendae extra Metropolitanam Ecclesiam, in aliquo tamen ejusdem Civitatis, vel suburbiorum, an similiter possit compellere Capitulares, ut sibi inserviant, et assistant, et si praedicta Ecclesia esset Collegiata, in eaque aliae Dignitates, et Canonici adessent?

3. An Dignitates, Canonici, et Capitulum teneantur Archiepiscopum euntem ad Ecclesiam diebus festis cappa indutum comitari, et ex quo loco? Item, an etiam in reditu debeant eum deducere, et usque ad quem locum? Et an, si privatim ad Ecclesiam venerit, sit ei obviam prodeundum, rediensque sit deducendus, et quomodo?

4. An decens sit, Archiepiscopum cum cappa incedentem, unam, aut duas Dignitates ad latus suum admittere?

5. An Archiepiscopo Ecclesiam intranti, prima, et caeteris praestantior Dignitas debeat offerre Aspersorium?

6. An primam, et praestantiorem Dignitatem in Ordine Sacerdotali obtinens, teneatur pluviali indutus assistere, et servire de libro Archiepiscopo solemniter celebranti, sive alias Pontificales functiones exercenti? Quinam praeterea diaconali habitu induti debeant assistere, elevare fimbrias,

imponere, et deponere Mitram, et qui debeant cantare Evangelium, et Epistolam?

Supplicatur pro declaratione contentorum in supradictis capitibus, etiamsi antea per longum tempus in omnibus, vel aliquibus eorum secus observatum esset quam in Concilio Tridentino statutum, et in Pontificali Romano dispositum est.

RESPONSIONES.

Ad primum caput Congregatio respondet: *Posse Archiepiscopum ex Decreto Concilii Tridentini sess. 24. cap. 12. eos compellere, ut sibi assistant, et inserviant. Modus autem assistendi, et inserviendi is esse debet, quem regulae Pontificalis Romani praescribunt.*

Ad 2. respondet: *Licere etiam ipsi Archiepiscopo eosdem compellere, quoties ad alias ejusdem Civitatis, et Suburbiorum Ecclesias accedit ad aliquod pontificale munus exercendum; verum cum honoris, et servitii sui causa voluerit ab Ecclesia Metropolitana Dignitates, et Canonicos, aliosque Capitulares extrahere, qui sibi solemniter celebranti, vel Pontificalia exercenti assistant, et inserviant, curet, (ut par est) ne ipsa Ecclesia Metropolitana ministris omnibus destituatur, debitoque cultu, et officio defraudetur. Accedens vero ad Ecclesias, in quibus aliae adsint Dignitates, et Canonici, curet quoque pro sua prudentia, ut omnes confusiones, et perturbationum occasiones removeantur; et sciat Dignitates, et Canonicos Ecclesiae Metropolitanae debere omnino praecedere Dignitates, et Canonicos Ecclesiae collegiatae.*

Ad 3. respondet: *Dignitates, Canonicos, et Capitulum debere ad cubiculum accedere, ubi Archiepiscopus induitur cappa, ut eum ad Ecclesiam venientem debito cum honore comitentur: in reditu etiam debere saltem usque ad ostium domus ipsum Archiepiscopum associare. Ei vero privatim venienti nonnullos ex Dignitatibus, et Canonicis ad ostium Ecclesiae occurrere, et in reditu similiter usque ad ostium Ecclesiae ipsum comitari debere.*

Ad 4. respondet: *Archiepiscopo cum pontificali cappa incedente neminem arrogare sibi debere, ut se non vocatum ad ejus latus adjungat; ipsum vero Archiepiscopum pro sua dignitate magis decere, ut solus incedat, quam ut ullas Dignitates, vel Canonicos, qui sua membra, et subditi sunt, ad latus suum habeat.*

Ad 5. respondet: *Debere primam Dignitatem Aspersorium Archiepiscopo offerre, eaque legitime impedita, illud ipsum munus subire debere aliam Dignitatem, aut personam, quae dignior ex Capitulo aderit: At in alia Collegiata Ecclesia Aspersorium esse porrigendum a Praeposito ejusdem Ecclesiae, vel (quocumque nomine nominetur) ab eo, qui in illa digniorem personam gerit, ut tam Ecclesiae quam personae porrigenti, ea ratione honor tribuatur.*

Ad 6. respondet: *Obtinentem primam Dignitatem in Ordine presby-*

terali Pluviali indutum fungi debere assistentis munere, qui de libro serviat, naviculam Archiepiscopo in throno existenti porrigat, eumdemque ibi thurificet; eo vero legitime impedito, digniorem de Capitulo in Ordine presbyterali praesentem, et legitime non impeditum debere in ejus locum succedere. Munus autem assistendi ad Archiepiscopi latera, fimbrias elevandi, imponendi, et deponendi Mitram, aliave in Pontificali descripta agendi, pertinere ad Archidiaconum, et antiquiorem Diaconum Canonicum ambos Dalmaticis indutos; quod si Canonicus Diaconus nullus aderit, ultimum Presbyterum Canonicum in diaconali tamen habitu succedere debere, qui stabit a sinistris Archiepiscopi, et Archidiaconus a dexteris, licet ipse Archidiaconus Ordine tantum diaconali fuerit initiatus. Epistolam vero, et Evangelium cantare debere duos Canonicos ex Ordine diaconali, et subdiaconali, modo tamen in ea Ecclesia sint distincti inter Canonicos hujusmodi Ordines, alioquin duos ex Ordine presbyterali, illudque munus per turnum singulos, cujuscumque Ordinis sint, peragere debere. Diaconum autem Evangelii Archiepiscopo ad Altare existenti naviculam ministrare, et eum ibi thurificare debere.

Supradicta omnia visum est, auditis prius dicti Illmi Cardinalis de Castro Archiepiscopi Hispalen., et ejusdem Ecclesiae Capituli Procuratoribus, ita observanda esse, quousque SSmi D.N. jussu, et auctoritate novum Episcoporum Caeremoniale edatur, quod nunc in Congregatione Cardinalium examinatus, quamvis antea in iis non fuerint plene observata Concilii Tridentini Decreta, et Pontificalis Romani regulae, quibus inhaerens Congregatio, seque ad probatos S. R. E. ritus, et consuetudinem accomodans, censuit ea in hunc modum esse pro nunc executioni demandanda, dum nihil relevans in contrarium adducitur.

Ita est Antonius Marius Caballus Secretarius.

Congregatio Sacrorum rituum visis, consideratis, et mature discussis omnibus, quae nomine Capituli Ecclesiae Hispalen. per ejus Procuratorem proposita sunt circa responsiones ab ipsa Congregatione factas ad nonnulla capita alias nomine Illmi, et Rmi D. Cardinalis de Castro Archiepiscopi Hispalen. proposita, quas Illmus, et Rmus D. Cardinalis Gesualdus suis literis supradictae Congregationis nomine ad eumdem D. Cardinalem de Castro sub die 30. mensis Octobris proxime praeteriti 1589. scriptis insertas transmisit; visis quoque iterum, et denuo consideratis supradictis responsionibus, necnon utriusque partis Procuratoribus, tam voce, quam scripto plene, et sufficienter auditis, censuit *standum esse in Decretis juxta responsiones, ut supra factas, infrascripta tamen declarando pro ipsarum majoris intelligentia*, instante eodem Capitulo, sive ejus Procuratore.

Primo declarat *Archiepiscopum ad Ecclesiam cum cappa pontificali accessurum, ut solemniter celebret, vel ut assistat Divinis Officiis concioni, aut processioni, vel ut aliud quidquam ex Pontificalibus exerceat, curare debere, ut Capitulo congruo tempore intimetur hora ejus*

accessus ad Ecclesiam, ad hoc ut ipsum Capitulum commode se ad ejus occursum accingere possit. Archiepiscopus vero convenientem, et opportunam horam eliget, verbi gratia si Missam solemnem in aliquo die festo sit celebraturus, tunc post Primam in Choro finitam, antequam Tertia inchoetur ad Ecclesiam accedere poterit. Quo casu Dignitates, Canonici, caeterique Capitulares statim post Primam completam facto modico intervallo prodire obviam debent Archiepiscopo ad ipsius cubiculum, eumque ad Ecclesiam venientem deducere, quemadmodum ipsa Congregatio faciendum esse respondit. Cumque Archiepiscopus ad Ecclesiam venerit Tertia suo tempore inchoanda erit juxta praescriptum Pontificalis Romani, idque omnino faciendum est, non obstante quacumque consuetudine ipsius Capituli nomine allegata; Cum enim Pastor teneatur ad suam Ecclesiam accedere, et ex ejus praesentia divinus cultus augmentum, Ecclesiaque ipsa splendorem, et decorem non modicum accipiat, non est ei praebenda causa vel non accedendi, ex quo debita cum decentia id facere nequeat, vel indecenter accedendi.

Insuper declarat, *quod quando Archiepiscopus finita Missa, vel aliqua Hora Canonica est ab Ecclesia discessurus tantisper cessandum est a reliquis Horis decantandis, quousque Capitulares abeuntem Archiepiscopum reducere possint, ut in omnibus congrua obedientia Praelato, et debitum Deo obsequium impendatur, ut Sacrificium cum inobedientia non placet.*

Declarat praeterea, *quod si interdum contingat Archiepiscopum vel processione, vel aliqua Hora Canonica nondum finita, abire compelli ob aliquam sui necessitatem, tunc opus non erit ut omnes Capitulares cum eo discedant, sed satis erit, si quatuor de Capitulo eum domum reducant, ita ut processioni, vel Divinis Officiis impedimenti, aut perturbationis occasio non praebeatur; quamvis haec, quae perraro eveniunt, minime consideranda sint, cum leges ad ea quae frequentius accidunt, accomodentur. Ad evitandas autem perturbationes, et confusiones in iis diebus, in quibus Archiepiscopus Divinis Officiis est interfuturus, Campana aliquanto citius solito pulsetur, ut tempore, et rebus agendis simul consideratis, cuncta rectius fiant, et horis congruis expleantur.*

2. Declarat, *quod Archiepiscopo accedente ad Chorum cum cappa pontificali Capitulares eum associantes eumdem habitum gestare debeant, quem in ipso Choro deferre solent. In hac autem associatione Capitulares inter Crucem Archiepiscopalem, et Archiepiscopum ordine procedere debere.*

3. Declarat, *omnes Dignitates, omnesque Capitulares, qui ad Chorum vadunt, teneri omnino Archiepiscopum associare. Qui autem sint legitimo impedimento detenti, dispositioni juris communis relinquitur.*

4. Declarat *tunc dici Archiepiscopum privatim ad Ecclesiam accedere, cum sine cappa pontificali accedit.*

5. Declarat *nullam Dignitatem, Canonicum, aliamve personam pro-*

oria authoritate, *vel vigore cujusvis consuetudinis ad latus Archiepiscopi vel cappa pontificali*, *vel sacris vestibus induti incedere debere*, *nisi ipse ex sua humanitate aliquem vocare velit*.

6. *Cum prima Dignitas Archiepiscopo Ecclesiam intranti aspersorium porrigere teneatur*, Congregatio declarat, *quod ipsa prima Dignitate legitimo aliquo impedimento detenta*, *huic muneri supplere debet prima ex iis omnibus*, *qui in Ecclesia sunt praesentes*: *legitimi autem impedimenti causa non censetur*, *quod aliquis in Choro sit occupatus nisi in sacris vestibus ad Missam majorem celebrandam sit indutus*.

7. Declarat *debere omnino aliquem Cappellanum*, *vel Portionarium Ecclesiae ad id deputatum Archiepiscopo librum manibus sustinere*. *Primam vero Dignitatem cum pluviali assistentem debere ad dexteram Archiepiscopi celebrantis paruuper caput supponere ad librum*, *quem Cappellanus*, *aut Portionarius manibus sustinet dum in sede eminenti ipse Archiepiscopus intonat Hymnum* Gloria in excelsis, *cantat Orationem*, Credo, *et* Dominus vobiscum *ad Offertorium*. *Sed quando Archiepiscopus legit Epistolam*, *Gradualem*, *et Evangelium*, *prima Dignitas nihil aliud agens*, *stabit in loco suo erectus*. *Digito autem indicare debet legenda in libro*, *quando Archiepiscopus est ad Altare*: *neque dedignari debet prima Dignitas*, *quod his muneribus fungatur*, *cum maxime honorifica sint*, *et eadem omnia faciat Prior Episcoporum Cardinalium dum assistit Summo Pontifici celebranti*.

Declarat quoque *primae Dignitatis Assistentis propriam sedem esse scabellum ligneum*, *quod tamen permittitur depictum*, *vel aliqua pulchra forma labrefactum*, *dummodo sit nudum*, *nullo scilicet panno*, *vel alia re coopertum in plano solii in partem dexteram Archiepiscopi praeparatum*, *atque eo loco*, *et ordine situm*, *ut ipsa prima Dignitas assistens et ad Altare*, *et ad faciem Archiepiscopi respicere possit*, *qui locus dignior reputatur locis Diaconorum ministrantium*. Die 23. Martii 1592.

A. Card. Gesualdus Episcopus Portuensis.

22. HISPALEN.

Super declaratione Dubiorum quae in praecedenti Congregatione discussa fuerunt postulavit Illmus, ac Rmus Dnus Cardinalis de Castro Archiepiscopus Hispalen. Literas Apostolicas in forma Brevis expediri; formam ipsius Brevis examinari, ac nonnulla enucleatius explanari.

Quoad formam Brevis Apostolici desuper expediendi Congregatio censuit, *sui muneris non esse hanc rem examinare*, *sed totam hujusmodi cognitionem ad Illmum Dnum Cardinalem Signaturae Brevium Praefectum pertinere*, *ad quem partes quoad hoc remisit*.

In omnibus judicat Decreta alias facta esse justa, *et decisionibus etiam Congregationis super Episcopos consentire*; *atque ideo omnino servari oportere*.

Illud vero ad satisfaciendum Capituli postulationibus addidit: *quod cum Archiepiscopus solam concionem auditurus ad Ecclesiam accedit*,

etiamsi cappa pontificali indutus eam concionem auditurus sit, non omnes Capitulares, sed aliqui dumtaxat, videlicet saltem duo ex Dignitatibus, et sex ad minus ex Canonicis Archiepiscopum venientem ad ostium excipere, atque ad eumdem usque locum abeuntem reducere debere.

Atque haec quidem S. C. Decreta per Literas in forma Brevis Clementis PP. VIII. expeditas die 13. Junii hujus anni confirmata, atque exequutioni sub censuris ecclesiasticis demandata fuerunt.

23. DUBIUM.

De praecedentia Gubernatorum cum Vicariis Episcoporum.

Congregatio Sacrorum Rituum censuit, *quod Gubernatores Civitatum, et Provinciarum circa eorum praecedentiam cum Vicariis Episcoporum, ut si fuerint Praesides insignium Civitatum, vel Provinciarum, veluti Bononiae, Marchiae Anconitanae, Umbriae, et similium thurificentur, et habeant pacem immediate post Episcopum, et ante Vicarium, etiam Episcopo ipso absente.*

At Gubernatores Civitatum minorum thurificentur, et habeant pacem immediate post Episcopum, ubi fuerit praesens: eo vero absente, si ipsi Gubernatores fuerint Episcopi, ante Vicarium, propter dignitatem Episcopalem; si vero non fuerint Episcopi, post Vicarium immediate ante Dignitates, et Canonicos ita ut dignitas ecclesiastica saeculari semper praeferatur. Die 10. Junii 1592.

24. VERCELLEN.

In Ecclesia Cathedrali Vercellensi complures reperiri SS. Reliquias, nulla, ut deceret, theca inclusas, exposuit ejus Civitatis Episcopus, quas cum alio transferri convenienterque custodire cuperet, verebatur nihilominus authoritatem Brevis Gregorii PP. XIII. prohibentis, ne e Mediolanensi Provincia SS. Reliquiae sine Apostolicae Sedis licentia extraherentur, non obstante vivae vocis oraculo Sixti PP. V. declarante, quod sola ad id sufficeret Episcopalis authoritas cum Capituli interventu. Supplicavit igitur idem Vercellen. Episcopus, ut dictum Sixti V. oraculum Apostolico Brevi confirmaretur, consultaque super hoc negotio Sac. Rit. Congregatione.

Eadem C. S. R. censuit: *Breve quod petitur concedi posse*. Die 14. Julii 1592.

25. BISUNTINA.

Questus est Nicopolitanus Episcopus Bisuntini Metropolitani Suffraganeus ejusdem Ecclesiae Decanum contra sacrorum Canonum dispositiones primas sibi arrogare velle in functione expositionis Lintei sacrosancti (ut asseritur) Sudarii D. N. J. C. in grave Episcopalis dignitatis praejudicium; cumque ad Sacram Congregationem recurrerit postulans quis eorum praecedere debeat? S. C. respondit: *praecedat Episcopus. Die* 28. *Julii* 1592.

26. CORDUBEN.

Tresdecim in Cordubensi Ecclesia Cappellaniae pro Magistro Cappellae tribus Bassis, tribus Altis, tribus Tenoribus, et tribus Supranis Sixti

PP. V. auctoritate taliter constitutae reperiuntur, ut quae uni Cantorum est affecta, alteri conferri non possit; occurrente vero vacatione, propter talem necessitatem, saepe contingit, ut Cappellania conferatur alicui Cantorum ex eo ordine, quo Ecclesia tunc non indiget, cum is forte, qui necessarius esset, excludi debeat. Supplicavit igitur Cordubense Capitulum, ut SSmus Literas Apostolicas huic inconvenientiae remedium afferentes expedire dignaretur; super quarum expeditione cum requisitum fuerit Votum hujus S. C.

C. S. R. censuit: *quod, quatenus Episcopus Decanus, et Capitulum Ecclesiae Corduben. canonico titulo habeant jus conferendi tredecim Cappellanias ejusdem Ecclesiae, ut in supplicatione, et in quasi possessione earum collationis existant, eisdem concedi posse, quod Cappellanias praedictas, earumque singulas pro tempore vacaturas, quibuscumque Cantoribus, Supranis, Bassis, Altis, et Tenoribus voces aptiores habentibus, et in arte Musicae peritioribus, prout ejusdem Ecclesiae necessitas, et commoditas Episcopo, Decano, et Capitulo praefatis exigere videbuntur, indifferenter singulas singulis tempore vacationis possint conferre, si quisque tamen omnia alia requisita pro tali Beneficio ecclesiastico obtinendo habuerit, et juxta Concilii Tridentini Decreta habilis, et idoneus judicatus fuerit, non habito respectu, quod juxta concessionem fel. rec. Sixti V. quaelibet Cappellania ex iisdem singulis Cantoribus ordinatim, et particulariter fuerit, et sit assignata. Die* 11. *Augusti* 1592.

27. BENEVENTANA.

Instante Achille de Capua Prorege in Provincia Montis Fuscoli, ut Presbyteri tam saeculares, quam regulares ejusdem Provinciae in Missis eorum solemnibus, et privatis Evangelium eidem Proregi osculandum porrigerent; cum super hac re Beneventanus Antistes S. C. consuleret; Eadem rescribendum censuit: *Nihil*. Die 1. Septembris 1592.

28. URBIS.

Pro Ecclesia S. Mariae Transtyberim.

S. R. C. censuit: *Decreti editi per Capitulum, et Canonicos Ecclesiae S. Mariae Transtyberim super caeremoniis, et ritibus in praedicta Ecclesia absque eorum consensu, et approbatione non introducendis, tamquam nulli ex defectu jurisdictionis nullam penitus habendam esse rationem; et licuisse, atque licere Illmo Dno Titulari dictae Ecclesiae, et ejus Vicario circa incensationem, et delationem pacis Beneficiatis, et Cappellanis ejusdem Ecclesiae, ea praescribere, et ordinare, quae in Missali, et Pontificali Romano continentur; eaque sic praescripta, et ordinata a Capitulo, Canonicis, Cappellanis, et Beneficiatis quibuscumque in dicta Ecclesia, observari, et exequutioni demandari debere.* Die 1. Septembris 1592.

29. SEGUNTINA.

Visis, ac diligenter perpensis juribus Marchionum De Berlanga quasdam caeremonias in eorum Ecclesia Collegiata ex immemorabili consuetudine sibi

fieri praetendentium. C.S.R. censuit: *D. Marchioni de Berlanga in Ecclesia Collegiata dicti Oppidi locum digniorem extra Chorum, et cancellos Presbyterii assignandum esse: pacem vero, et thurificationem eidem Domino Marchioni dandam esse eo modo, quem Pontificale Romanum praescribit in Rubricis de Vesperis, et Missa Pontificalibus*. Die 22. Septembris 1592.

30. TAURINEN.

Vicarius Capitularis Taurinen. Ecclesiae, qui dum erat Vicarius Generalis Episcopi gaudebat primo loco tam in Choro, quam in Processionibus, similiter praetendens, vacante Sede incedere solus immediate post Capitulum in quadam Processione, contradicente Nuntio Apostolico eidem Processioni interveniente, Sanctae Sedis Oraculum super hac re humillime supplicando poposcit; remissisque precibus ad hanc Sac. Congregationem.

Eadem S. R. C. censuit: *Vicarium supradictum simul cum aliquo ex Canonicis, seu Dignitatibus incedere debere, itaut unus ex Capitulari corpore appareat; non autem solus Clerum, et Capitulum subsequatur*. Die 22. Septembris 1592.

31. OXOMEN.

Episcopo, et Capitulo Oxomen. Ecclesiae S.C. supplicantibus, ut declarare dignaretur: quibusnam potissimum diebus praedictum Capitulum teneatur Episcopum tam euntem ad Ecclesiam, quam ab ea redeuntem comitari? S. R. C. censuit ad supradictam petitionem respondendum, prout etiam alias decretum fuit pro Ecclesia Hispalensi.

Capitulum ipsum teneri non solum prodire obviam usque ad ejus cubiculum Episcopo venturo ad Ecclesiam cum cappa pontificali, ut solemniter celebret, vel ut assistat Divinis Officiis, concioni, aut Processioni, vel ut aliud quidquam ex pontificalibus exerceat, eumque ad Ecclesiam venientem deducere, verum etiam teneri eumdem ab Ecclesia discedentem usque ad ipsius domum reducere, non obstante consuetudine Capituli praedicti in contrarium. Die 20. Octobris 1592.

32. ABULEN.

Proposita fuerunt huic Sacr. Congregationi quinque Dubia nomine Ecclesiae Cathedralis Abulensis videlicet.

Primum: An propter nimiam distantiam, quae est inter Altare, et Chorum, in aspersione aquae benedictae diebus Dominicis fieri solita liceat duos Sacerdotes cotta, et stola indutos deputare, quorum alter Chorum, alter populum aspergat, Celebrante interim circa Altare hanc functionem exercente?

2. An Diaconus Evangelium cantare debeat in pulpitis existentibus in Choro juxta veterem consuetudinem, etiamsi vertat faciem versus Altare?

3. An propter relatam distantiam inter Chorum, et Altare, liceat Celebranti post cantum Evangelii intonare *Credo*, vel *Dominus Vobiscum*, antequam deosculetur Missale, et incensetur a Ministris, ne cogatur illos diu expectare?

4. An in recitatione Primae, dicto *Benedicamus* ante lectionem Martyrologii, et ℣. *Pretiosa*, liceat celebrare Missam, et in eadem Missa dicere

Vesperas defunctorum, et postea habere Capitulum, et in fine ejusdem legere Martyrologium, et prosequi usque ad finem Primae, ut cogantur omnes interesse eidem Capitulo?

5. An die 14. Julii celebrandum sit Festum cum Octava Dedicationis Cathedralis Abulen., et omnium Collegialium Dioecesis ejusdem?

C. S. R. ad capita Ecclesiae Abulen. nomine proposita sic respondendum censuit.

Ad primum. *Hebdomadarius aquam benedictam aspergat in Ecclesia juxta Rubricas Missalis. Quod si Chorus adeo sit elatus, ut nisi per scalas ad eum non pateat accessus, alter Sacerdos superpelliceo, et Stola indutus in Choro aspersionem faciat.*

Ad 2. *Si pulpitum ad recitandum Evangelium ex vetere Ecclesiae consuetudine ibi fuerit juxta facultatem Regnis Hispaniarum a S. M. Pio V. concessam, in eodem pulpito, ut prius cantetur: sin minus, ante gradus Presbyterii in cornu Evangelii, juxta Rubricas Missalis Romani, cantetur.*

Ad 3. *Quoniam libri osculandi oblatio Celebranti facienda non modo maxime decens est, sed etiam mysterio non caret, et Celebrans, antequam* Credo *incipiat, thurificandus est a Diacono, sine cujus et Subdiaconi assistentia inconveniens est, ut* Credo *intonet: ideo omnino expectandum est Celebranti, donec Subdiaconus ei librum offerat osculandum, et a Diacono incensetur. Quod aequa mente ferendum est Episcopo, et alteri cuicumque, cum Romani Pontifices in Cappella sua idem expectare non graventur.*

Ad 4. *In Prima post* Benedicamus *statim legatur Martyrologium, et* Pretiosa *cum sequentibus: quibus omnibus expletis, Missa celebretur, deinde Capitulum habeatur; ad quod interesse negligentes aliqua proposita mulcta compellantur.*

Ad 5. *Dedicationem Cathedralis Ecclesiae per universam Dioecesim celebrari posse cum Octava oratores petunt: servetur Rubrica Breviarii Romani. Quod si aliud postulant, clarius eorum mentem exprimant.* Die 17. Novembris 1592.

33. AVERSANA.

Super recitatione cujusdam particularis Officii, in qua ex vetustissima consuetudine nonnullae caeremoniae extra praescriptum Pontificalis Romani exerceri solent, consuluit Episcopus Aversanus hanc Sac. Congregationem infrascripta Dubia proponendo, videlicet.

Primum. An ex quatuor Dignitatibus Capituli, nempe Decano, Cantore, Archidiacono, et Succentore, Decanus, et Cantor debeant, necne assistere Episcopo in sede pontificaliter celebranti?

2. An Archidiaconus inservire debeat tamquam Cappellanus assistens ad librum Episcopo solemniter celebranti, nec tamen det osculum pacis Choro, et Canonicis?

3. An Succentori incumbat cantare Evangelium; nec tamen thurificet Canonicos in Choro; unus ex Canonicis dicat Epistolam: quatuor ex

quartostallis convenienter parati inserviant in solio tenentes baculum, mitram, librum, et lumen?

4. Assistentibus hinc inde Decano, et Cantore, Archidiacono vero, et Succentore librum, lumen, et incensum ministrante, quis eorum sit primo loco thurificandus, et cui primùm pax danda?

5. An quartostalli, qui tenentur in Missis, praesertim Conventualibus cantare Evangelium, et in Diaconatus Ordine ministrare debeant in dictis Missis per se ipsos incensare, et pacem dare, quam dari faciunt per Subdiaconum, incensum vero per unum ex Clericis Seminarii?

Responsiones.

Ad Primum. *Vesperas, vel Missas Episcopo solemniter celebranti, Archidiaconus a dexteris, et alter Canonicus Diaconus ex antiquioribus a sinistris diaconali habitu induti assistere debent. Quod si in ea Ecclesia Diaconus nullus adsit, tum loco Diaconi Canonicus alius ultimus ex Ordine presbyterali, diaconaliter tamen indutus, assistentis Diaconi munus suppleat. Prima Dignitas, seu dignior Capituli ex ordine presbyterali pluviali indutus assistentis munus obibit, qui cantanti Episcopo librum a parte dextera capite suo sustinere, eique apud Altare existenti, digito, quae dicenda sunt, indicare, aliaque peragere debet, quae in Pontificali praescribuntur. Episcopo vero non celebranti, sed Divinis assistenti iidem, qui supra, Archidiaconus, et alter Canonicus Diaconus, seu Presbyter assistere debent.*

Ad 2. *Assistens Presbyter pluviali indutus pacem acceptam ab ipso Episcopo pontificaliter celebrante Canonicis, et aliis juxta Rubricas Pontificalis deferre debet.*

Ad 3. *Succentor, seu quivis alius cujuscumque sit dignitatis, et praeeminentiae Evangelium in Missa pontificali cantans thurificare debet Canonicos, aliosque de Capitulo juxta Rubricas Pontificalis tit. de Missa pontificali. Quartostallorum vero munus erit inservire Episcopo de mitra, de baculo, de libro, et de candela.*

Ad 4. *Primo loco, post thurificatum Episcopum thurificari debet prima Dignitas assistens cum pluviali, secundo Diaconi assistentes a lateribus Episcopi, tertio Dignitates, et Canonici in Choro sedentes, quarto caeteri juxta Rubricas ejusdem Pontificalis loco supra citato.*

Ad 5. *Quartostalli Evangelium, et Epistolam cantantes in Missis Conventualibus, et aliis quibuscumque, servare omnino tenentur Rubricas Missalis Romani reformati tam quoad thurificationem, quam etiam quoad pacis distributionem spectat, ut nimirum quartostallus Evangelium cantans thurificet Dignitates, et Canonicos, et alios, qui thurificandi sunt; Subdiaconus vero pacem a Diacono acceptam, servato Rubricae Missalis ordine, existentibus in Choro, aliisque deferat.* Die 17. Novembris 1592.

34. CALARITANA.

Porrectis SSmo humillimis precibus ex parte Gastonis de Moncada Sardiniae Proregis, ut in sua Cappella existente in Palatio Residentiae, in

qua celebratur Missa, possint etiam recitari matutina tam in Festis solemnibus, quam aliis infra annum diebus; necnon, ut eundo in aliquam Ecclesiam praeter Cathedralem possit ibi praedicari facere verbum Dei, etiamsi in Cathedrali Ecclesia praedicetur; C. S. R. censuit: *Licere Proregi supradicto matutinum in suo Sacello recitari facere, sed privatim absque ulla solemnitate: quo vero ad sermonem, seu concionem, nihil.* Die 2. Decembris 1592.

35. SULMONEN.

Ad sedandam controversiam obortam inter Rectores Curatos Parochialium Ecclesiarum, et inter Canonicos, et Archipresbyteros Cathedralis Sulmonen. Civitatis, super praerogativa deferendi Stolam, et pluviale, ac praecedendi in itinerario cum ad dictas Parochiales Ecclesias cadavera efferuntur. C. S. R. censuit: *In Processione funebri, ubi cadaver defertur, dictos Canonicos, et Capitulum Cathedralis Ecclesiae Sulmonis praecedere debere, et Parochum deferre stolam, tamquam suae in cadaver illud jurisdictionis signum, quemadmodum et Romae servatur.* Die 2. Decembris 1592.

36. VENETA

Nuntio Apostolico apud Venetos.

Illustre, et molto Reverendo Signore = Essendo state composte da D. Pio Bentivogli le Vite dei Santi di Venezia, si sono dopoi presentate alla nostra Congr. dei Sagri Riti, acciocchè, avendosi da conformare con le lezioni, che si leggono negli Uffizj de detti Santi, le facesse rivedere prima di darsi alla stampa, di che questi miei Signori Illmi trattarono più volte in Congregazione, et commessero ad alcuni valent' uomini, che ci facessero studio particolare, et riferissero in detta Congregazione, li quali essendo poi morti, si è giudicato, che questa revisione si farà più sicura, et più comodamente in Venezia, ove si presuppone, che siano in diversi Archivj di Chiese molte scritture autentiche, dalle quali si sono cavate queste Vite: perciò detti miei Signori Illmi pregano V. S., alla quale l'opera sarà presentata, che sia contenta di abbracciar la cura di farla rivedere accuratamente, valendosi per tale effetto di alcuni uomini dotti, e pii, tra li quali particolarmente siano il Padre Inquisitore Generale di Venezia; il P. D. Paolo Comitolo della Compagnia di Gesù, ed il P. Fra Ludovico de Grigis Minore Osservante; e come la revisione sia finita, piaccia a V. S. di far mettere in carta tutto quel, che comodamente gli sarà appuntato, et a tutti sarà parso, et sottoscritto da lei, et da loro mandarlo alla Congregazione, la quale possa poi deliberare quel che sarà espediente etc. *Da Roma alli* 8. *Maggio* 1592.

37. ELBOREN.

Essendosi letto il Memoriale di V. S. mandato da N. S. a questa Congregazione de Sacri Riti, questi Illmi miei Signori sono venuti in parere, come più volte è stato dichiarato, et le dichiarazioni confirmate per Breve Apostolico, *Che il Vicario anco in presenza sua debba nel Sinodo precedere il Capitolo, mentre però non vi sia legittima consuetudine in con-*

trario: *potrà adunque V. S. così fare esseguire*. Da Roma alli 23. di Maggio 1592.

38. JAEN.

Essendo stati letti, et considerati nella nostra Congregazione de Sacri Riti due Memoriali dati successivamente per parte de Gonzalo Ramirez de Molina Canonico di codesta Chiesa, de quali saranno qui incluse le Copie, è parso a questi miei Signori Illustrissimi, che in nome di essa Congregazione io scriva a V. S., come fò con la presente, che per evitar li molti scandali, et inconvenienti rappresentati alle SS. LL. Illustrissime, li quali in ogni luogo, e tempo conviene, che si fugghino, ma specialmente in Chiesa, in Coro, e nelle Processioni: *Sia contenta di usar l'autorità sua in far osservare dalli Canonici lo Statuto del Capitolo, quale si presuppone essere conforme alla ragion comune, e confermato dalla Sede Apostolica, cioè, che quelli, che sono in Sacris precedano a quelli, che non hanno Ordini Sacri, li Sacerdoti alli Diaconi; et li Diaconi alli Suddiaconi, et se quelli del Capitolo, che allegano a favor loro la concordia forse si aggravassero di questa provisione, contuttochè il Procuratore di detto Capitolo sia stato più volte citato, potranno far dedurre le loro ragioni, le quali saranno dalla Congregazione benignamente udite, e si ministrerà loro compiuta giustizia, che è quanto intorno a questo negozio m' occorre scrivere a V. S.. Da Roma alli 28. Luglio 1592.*

39. BENEVENTANA.

É stata letta in Congregazione la lettera di V.S. sopra la pretendenza del Governatore del Principato ultra in cercar, che gli sia portato l' Evangelio nelle Messe solenni; et questi miei Signori Illustrissimi hanno dichiarato *che non si debba portar l' Evangelo a' Governatori di Provincia. Così dunque potrà V.S. fare eseguire ne luoghi della sua giurisdizione etc. Da Roma alli 6. Agosto 1592.*

40. BRIXIEN.

Li dì passati fu letto nella nostra Congregazione dei Sacri Riti un Memoriale circa la precedenza del Coadjutore di un Canonico di codesta Cattedrale di Brescia con tre altri Canonici della stessa Chiesa. Intorno a che la suddetta Congregazione giudicò, *che il Coadjutore dovesse avere l' ultimo luogo in Coro dopo tutti i Canonici, et così fu scritto a V. S. che facesse osservare mandandole la lettera con il Memoriale, e Decreto. Ma perchè s' intende, che non ha ancora esseguito l' ordine datole per avere detto Coadjutore domandato ricorso quà; però, non convenendo, che intanto la Chiesa resti priva del debito servizio, et in Coro abbia a nascere altro inconveniente, se le dice di nuovo, che senza dilazione alcuna faccia esseguire quanto per l' altra le fu ordinato, e che la Congregazione sin qui pensa avere giustamente provveduto: et se poi il Coadjutore ricorrerà quà, sarà inteso benignamente, et se sarà cosa rilevante provederà conforme alla giustizia etc.. Da Roma alli 10. di Ottobre 1592.*

41. ELBOREN.

Ad literas Archiepiscopi Elboren, censuit S. C. respondendum esse

cum transmissione copiae Decretorum, quae olim pro Ecclesia Hispalensi facta fuerunt, et haec quoad Archiepiscopi instructionem, et etiam observationem, quatenus Capitulum non contradicat. Quod si idem Capitulum contradixerit, citandum erit coram S. R. C., ut audiatur, sicuti juris est. Cappam vero, cum ad Ecclesiam iturus est, cur Archiepiscopus non gestet, mirati valde sunt Illmi Dñi. Die 16. *Februarii* 1593.

42. SALERNITANA.

Officiales Regiae Audientiae Salerni, nempe Auditores, Advocatus Fiscalis, et alii praetendunt in Missis solemnibus incensum, et pacem prius ipsis dandam esse, quam Vicario, et Canonicis; necnon primum locum habere immediate post Archiepiscopum. Quapropter ad petitionem ejusdem Archiepiscopi, qui ad hanc S. Congregationem recursum habuit, ut declarare dignaretur, quis eorum praecedere debeat, et primo loco sit thurificandus. Eadem S. C. censuit: *Scribendum Archiepiscopo in favorem D. Vicarii, et Canonicorum. Die* 16. *Februarii* 1593.

43. CIVITATIS CASTELLAE.

Thurificentur ante Priores dictae Civitatis Capitulum, et Canonici, cum hujusmodi Priores Magistratus non sint ex majoribus, de quibus loquitur Rubrica Missalis. Die 16. *Februarii* 1593.

44. TAURINEN.

Dubia pro Sedis Apostolicae Nuntio apud Serenissimum Sabaudiae Ducem, et Archiepiscopum Taurinen. SSmi D. N. jussu, sacrae Illmor. DD. Congregationi super sacris ritibus examinanda, et executioni tradita.

Primum. An Archiepiscopus Taurinen. debeat uti Cruce, Nuntio Sedis Apostolicae cum facultatibus Legati de latere in eadem Civitate commorante?

2. An eidem Archiepiscopo liceat uti Rochetto discooperto?

3. An liceat Nuntio facultates Legati de latere habenti, libere, et absque Archiepiscopi licentia in Cathedrali, aliisque Ecclesiis baptizare, confirmare, Ordines conferre, aliaque Sacramenta ministrare, quae proprie ad ipsum Archiepiscopum loci Ordinarium spectant?

4. An Archiepiscopus pontificaliter celebrans, sive Divinis Officiis cum cappa assistens debeat ob praesentiam Nuntii sedere alibi, quam in suo throno ad cornu Epistolae posito?

5. An Archiepiscopus celebrans, sive, ut supra, Divinis assistens, debeat, antequam populo suo sit de more benedicturus, petere licentiam a Nuntio ibidem praesente?

C. S. R. habita 9. Martii 1593. ad suprascripta Dubia sic respondendum censuit.

Ad primum. *Archiepiscopus incedens, vel equitans per Civitatem, et Dioecesim suam Crucem ante se praeferri facere debet, etiamsi Nuntius in iisdem locis commoretur. Quod si contingat Archiepiscopum simul cum Nuntio iter habere: vel eumdem Archiepiscopum ad invisendum Nuntium accedere, tunc quidem ab reverentiam Sedis Apostolicae,*

quam in ipso Nuntio agnoscere, et venerari debet, Archiepiscopus abstinebit a delatione Crucis.

Ratio est, *quia si ambo simul incederent, certe Archiepiscopus a sinistris esset Nuntii, neque propterea conveniret ante ipsum praeferri Crucem, qui minorem se Nuntio in ambulando profitetur, et absurdum praeterea esset Archiepiscopum tunc uti Cruce cum majorem se visitat, qui Crucis usum non habet.*

Ad 2. *Potest, et debet Archiepiscopus uti Rochetto discooperto quandocumque voluerit, exceptis tamen duobus supradictis casibus.*

Ad 3. *Non licebit Nuntio in Cathedrali, sive aliis Ecclesiis Archiepiscopali ditioni subjectis ministrare quaecumque Sacramenta ad Archiepiscopum loci Ordinarium spectantia, nisi id vel specialiter, et expresse in facultatibus sibi a Sede Apostolica fuerit permissum, vel obtinuerit prius ab Archiepiscopo facultatem. In ducali autem Cappella, veluti ab Archiepiscopali jurisdictione exempta, eadem Sacramenta absque ulla licentia ministrare poterit.*

Ad 4. *Praeter thronum ad Epistolae cornu nunc sub baldachino positum Archiepiscopus curet aliam sibi sedem cum ciborio in Choro construendam inter Dignitates, quae sit magis pressa, et humilis, quam thronus; et quotiescumque Nuncius Apostolicus Duci in Ecclesia Metropolitana assistet, ob reverentiam Sedi Apostolicae debitam idem Ordinarius a throno consueto discedat, et in sede praedicta Chori sedeat, sive celebret, sive Divinis Officiis assistat. Throno vero praedicto, praeter hunc casum, semper utatur, ut hactenus consuevit.*

Ad 5. Respondit: *Idem servandum, quod alias Venetiis fieri praeceptum fuit. Ut nimirum Archiepiscopus antequam sit populo benedicturus, opportune per unum ex Canonicis, vel per Ministrum caeremoniarum, Nuntium in Episcopali tamen dignitate constitutum, ex sua humanitate invitet ad benedicendum; qui tamen hujusmodi reverentiae sibi oblatae significatione contentus, benedicere omnino recusabit, ne acceptando jurisdictionis episcopalis libertatem impedire, vel sui Patris, ac Pastoris benedictione populum privare videatur.*

Haec quidem S. C. Decreta audivit, et approbavit SSmus Dominus Noster. Die 16. Februarii 1593.

45. CAESARAUGUSTANA.

Capitulum Clericorum, et Parrochiani Ecclesiae S. Pauli Caesaraugustan. solent quotannis in prima Dominica post diem 17. Junii immediate sequenti processionem generalem facere, in qua insignem Reliquiam S. Gregorii, et aliorum Sanctorum Reliquias processionaliter deferunt. Cupiunt in eadem Processione deferre posse SSmum Sacramentum, utque interessentes processioni, aut visitantes eamdem Ecclesiam eo die plenariam Indulgentiam consequantur. Et S. C. respondit. *Nihil. Die 23. Martii* 1593.

46. CUSENTINA.

Gubernatores Civitatis Cusentinae, qui et Provinciae Proreges nuncupantur; praetendunt sibi competere jus osculandi librum Evangeliorum etiam

Archiepiscopo pontificaliter celebrante: super qua re cum Archiepiscopus supradictus hanc S. Congregationem consuluerit.

C. S. R. censuit: *Non competere jus laicis osculandi Evangelium, nisi Imperatori, aut Regibus, aut in eorum dominiis jura Imperialia, seu Regalia habentibus. Die* 23. *Martii* 1593.

47. AQUILANA.

Civitas Aquilana SSmo humiliter supplicavit, ut per Breve Apostolicum prohibere dignaretur, ne capsa, in qua conditum est Corpus S. Bernardini Protectoris Civitatis ejusdem aperiri possit, nisi bis in anno, scilicet die 20. Maji Festo ejusdem Sancti, et 28. Augusti juxta veterem consuetudinem; necnon quoties interveniret aliquis ex S. R. E. Cardinalibus, aut Rex, vel Prorex Neapolis; remissoque supplici libello ad nostram Congregationem Sac. Rituum. Eadem C. respondendum censuit: *Concessum. Die* 23. *Martii* 1593.

48. COMEN.

Ad Dubium: An Cappellani perpetuò beneficiati Cathedralis Ecclesiae Comen. comprehendantur sub illis verbis: Et totus Clerus Cathedralis Ecclesiae, in quodam Decreto contentis.

C. S. R. habita die 11. Maji 1593. respondendum censuit: *Dictos Cappellanos, si Ecclesiae adscripti sint, aut aliquo modo ei uti de gremio inserviant, praeter celebrationem Missae in suis Cappellis, comprehendi.*

49. COMEN.

In Causa Praecedentiae inter Archipresbyterum S. Georgii, et Praepositum S. Donini ex una, et Canonicos collegiatae Ecclesiae S. Fidelis Comen. Civitatis partibus ex alia, Sac. Rit. Congregatio habita die 11. Maji 1593. censuit: *Audiendos esse Canonicos, interim nihil innovandum; sed absque jurium partis utriusque praejudicio servandam esse provisionem ab Episcopo factam.*

50. TIFERNEN.

Capitulum, et Canonici Civitatis Castelli exposuerunt Sac. Congregationi; quod Fratres S. Dominici recusant sese adunare in Ecclesia Cathedrali, cum facienda est funebris Processio pro cadaveribus associandis, idque contra immemorabilem consuetudinem servatam tam a Regularibus, quam a Parochis, et Confratribus saecularibus. Et eadem S. R. C. censuit: *Episcopum curare debere, ut vetus loci consuetudo servetur; quod si dicti Fratres S. Dominici aliquid habeant in contrarium, adeant Congregationem*. Die 23. Martii 1593.

51. BAVARIAE.

Ad petitionem Rodulphi Baronis Cat. de Bolunillier censuit, si SSmo D. N. placuerit, *ex speciali privilegio posse concedi, ut in Ecclesia etiam quod non sit Cathedralis, neque Parochialis, neque Collegiata, neque Conventualis, sed simplex, in locis ubi non adest Parochialis, possit asservari SSmum Eucharistiae Sacramentum, de consensu Ordinarii, et absque Parochi, intra cujus Parochiae fines*

existit, praejudicio, dummodo Ecclesia ipsa sit decens, et solita conferri in titulum, et nunc habeat Beneficiatum perpetuum, qui ejus curam gerat, et Sacramentum possit caute custodiri, et ibi lampas perpetuo accensa habeatur.

Item: *Quod in aliqua certa Cappella decenter ornata, ad solum Divinum cultum ab Episcopo dedicata, et ab eodem visitanda, servatis aliis servandis, possit celebrari super Altare portatile. Die* 25. *Martii* 1593.

52. MEDIOLANEN.

Serventur Rubricae Breviarii Romani quoad Officium, quo vero ad Missam, serventur Rubricae Missalis, ut scilicet, post celebratam Missam de die infra Octavam celebrentur aliae de Sancto. Die 25. Maji 1593.

53. OSCEN.

Nomine Decani, et Capituli Ecclesiae Oscen. supplicatur, per Illmos DD. Cardinales super sac. Ritibus declarari: An Episcopus cum duobus de Capitulo possit circa caeremonias aliqua ordinare, et stabilire?

Ad praedictam petitionem S. R. C. respondendum censuit: *Concedi posse Episcopo, ut ipse juxta cap.* 12. *sess.* 24. *de reform. cum duobus Canonicis, quorum unus ab ipso, alter a Capitulo eligatur, in iis, quae ad debitum in Divinis Officiis regimen spectant, et caeteris, quae necessaria erunt pro ipsius Ecclesiae utilitate, certam formulam praescribere valeat usque ad Synodum provincialem proxime habendam, quae tamen regulis Pontificalis Romani, ac Breviarii, et Missalis nuper reformatorum Rubricis non adversetur. Die* 6. *Julii* 1593.

54. TOLETANA.

Cum in Oppido Orani Toletanae Dioecesis Dominicani, et Franciscani, necnon Fratres Mercedis in Processionibus turmatim, permixtique incedant, supplicatum fuit, ut S. C. ordinem prescribere dignaretur, quo dictis Religiosis incedendum sit.

Et S. C., re tota jussu SSmi Domini Nostri diligenter perspecta, et mature discussa, censuit: *Scribendum, atque expresse mandandum esse Vicario praedicti Oppidi Orani, ut posthac curet praefatorum Ordinum, ac etiam aliorum, siqui futuris temporibus illuc convenerint, Fratres in omnibus tam publicis, quam privatis Processionibus ita procedere, ut Ordines ipsi inter se minime confundantur, sed unus ab alio separatus, et singulorum Ordinum Fratres bini cum omni decentia, ac modestia incedant: quod si forte hactenus ejusmodi confusionem controversiae de praecedentia exortae pepererunt, observandam curet fel. rec. Gregorij XIII. Constitutionem super Fratrum mendicantium, et Confraternitatum laicorum praecedentia, edita die* 15. *Julij* 1583. *quae incipit:* Exposcit *videlicet, ut ii praecedant, qui alias in quasi possessione praecedentiae, seu juris praecedendi illic fuerint; si vero non probetur, aut non constet de quasi possessione praecedentiae hujusmodi, tunc ii praecedant, qui antiquiores illo in loco sunt. Die* 6. *Julii* 1593.

55. BARBASTREN.

Pro Abbate, et Monachis Monasterii S. Victoriani.

Abbas, et Monachi Monasterii S. Victoriani Nullius, seu Barbastren. Dioecesis asserunt, praedictum Monasterium, utpote in deserto loco situm, exponi noctu praecipuè furum, malèque viventium invasionibus, et propter reddituum tenuitatem Monachos alibi commorantes rhedis vectos ad Horas Canonicas inibi celebrandas ferri, non sine maximo periculo, noctis praecipue tempore, quo nebulones praedicti, et in eos grassari, et Ecclesiam depredari possunt: quapropter postulant sibi concedi matutina ibi sub noctem recitandi facultatem. Et S. C. respondit: *Extruant oratores Sacellum privatum, commodum, ubi matutinum hora consueta celebrari possit: tempus vero ad id ab Ecclesia praescriptum non alteretur. Die 20. Julii* 1593.

56. CALAGURITANA.

In Causa Collegiatae Ecclesiae de Victoria Calaguritanae Dioecesis super Vesperis solemniter celebrandis, Sac. Rituum Congregatio habita die 20. Julji 1593. censuit: *Hebdomadarium, seu alium, qui officium faciat, in Vesperis solemnibus indui debere pluviali a principio Vesperarum, et sic indutum permanere usque ad finem. Quod eo magis observandum est, ubi assistentes quoque pluviali induti essent. Abusu quocumque non obstante. Die 20. Julii* 1593.

57. ROSSANEN.

Praepositus Ecclesiae S. Petri Terrae Corigliani Rossanen. Dioecesis conquestus est, quod in aliis inferioribus ejusdem loci Ecclesiis die Sabbati Sancti aliqui citius Officium incipere, campanasque pulsare audent, quam ipsa caeterarum Matrix S. Petri Ecclesia: quapropter supplicavit Sacrae Congregationi, ut super hoc inconvenienti opportune, prout jura postulant, providere dignaretur. Et S. C. respondendum censuit: *Celebretur Officium ab aliis quibuscumque Rectoribus Ecclesiarum pro eorum arbitrio: campanas vero nemo pulsare audeat, priusquam Ecclesia Praepositi Oratoris. Die 20. Julij* 1593.

58. TOLETANA.

Ad petitionem Confraternitatis SSmi Corporis Christi Oppidi de Fuente nobella Toletanae Dioecesis, ut liceat differre in Dominicam infra Octavam Corporis Christi Processionem, quam ex instituto facere debent Feria sexta ejusdem Octavae, idque, ut Confratres, qui in ipsa Feria, utpote non Festa in rebus rusticis occupantur, ad celebritatem convenire possint: et S. C. censuit respondendum: *Nihil. Die 20. Julii* 1593.

59. VALENTINA.

In Parochiali Deniae Ecclesia Valentinae Dioecesis adest ex legato pio, obligatio celebrandi quasdam Duplas institutas ad honorem aliquorum Sanctorum, de quibus recitabatur Officium cum solemnitatibus Vesperarum in Vigilia, et Missae in Festo ante reformationem Breviarii per fel. rec.

Pium V. factam; postquam dubitatum fuit; an, propter concursum dictarum Duplarum cum Feriis, vel Festis in Calendario descriptis, binae Vesperae duaeque itidem Missae celebrandae essent, vel potius aliqua commemoratio in Vesperis facienda? Et S. C. respondendum censuit: *Per Breve SSmi D. N. declarari posse satisfieri per commemorationem in Vesperis de die occurrente, juxta formam Breviarii faciendam illius Sancti, cujus duplex, antiqua obligatione, celebrare teneantur; dummodo is Sanctus, vel in Martyrologio Apostolico, vel in particulari Ecclesiae illius descriptus sit, ac accedente consensu, et approbatione Ordinarii. Missa vero celebretur, ut solet.* Die 20. Julii 1593.

60. OXOMEN.

Ad petitionem Episcopi Oxomensis, qui, ad tollendas omnes controversias, quae oriri poterunt cum ejus Capitulo. Supplicavit S.R.C., ut dignaretur declarare quibusnam potissimum diebus praedictum Capitulum teneatur comitari Episcopum tam euntem ad Ecclesiam, quam ab ea recedentem. Eadem S. C. respondendum censuit: *Aut servetur, quod alias decretum fuit in Causa Hispalen.* (Die 20. Octobris 1592.) *cujus decisionis Copia detur Oratori; aut, si Decretum particulare cupit, quod partem afficiat, eam citet ad informandum.* Die 3. Augusti 1593.

61. SARZANEN.

Presbyteri Parochialis Ecclesiae Spetiae sub invocatione S. Mariae Sarzanen. Dioecesis exponunt, Presbyterum Alexandrum Biassa Sacerdotio recens insignitum velle in Choro omnibus praecedere contra antiquam consuetudinem servandi ordinem antianitatis in Ordine Sacerdotali. Et S. C. respondendum censuit: *Consuetudini allegatae consonat jus commune*, ideo censet Congregatio, *quemlibet juxta suae receptionis tempus locum habere oportere*. Sed hac de re scribatur ad Episcopum. *Die* 3. *Augusti* 1593.

62. COMEN.

Declaratio cujusdam Decreti.

Si Cappellani Ecclesiae adscripti sint, aut aliquo modo Ecclesiae inserviant uti de gremio, praeter celebrationem Missae in suis Cappellis, comprehenduntur. Die 24. Augusti 1593.

63. PAPIEN.

Pro Episcopo Papiensi.

Vox illa = *Velo: significat velamen album, sed ille mos equitandi in Processionibus recessit ab aula, praeterquam in ingressu Episcopi ad suum Episcopatum, quo casu licet equitare equum album, seu albo velamine coopertum.* Die 24. Augusti 1593.

64. AGRIGENTINA.

Pro Ecclesia Agrigentina.

Cum ex descriptis in Calendario Agrigentinae Ecclesiae Sanctis, nonnulli neque in Calendario Romano, neque in Martyrologio universali reperiantur, priusquam ad ulteriora procedatur, exhibeant Procuratores Agrigentini publica Documenta, quibus constare possit, an vere tales sint, ut eorum Festivitates sint celebrandae, et quonam modo al-

legatae consuetudines introductae sint, aut quando, et unde ortum habuerint. Die 7. Septembris 1593.

65. CALAGURITANA.

Pro Dignitatibus, et Decano.

In Ecclesia Dei ordo praecipue servandus est. Itaque cum maximè indecens sit, majores inferioribus ministrare; censuit S.C. quod, *celebrantibus Canonicis, seu Portionariis, Dignitates praedictae, neque Evangelium, neque Epistolam cantare debent; quae Dignitates celebranti Episcopo assistere, et inservire tenentur*. Die 7. Septembris 1593.

66. SEGUNTINA.

Congregatio Sac. Rituum censuit, *quod D. Marchio de Berlanga, si aliquando usus est umbella, seu baldachino in Ecclesia, abstineat omnino posthac: locus vero eidem D. Marchioni tribuendus est in Ecclesia dignior, et honorificentior, sed absque gradibus, et extra Presbyterium*. Die 7. Septembris 1593.

67. ORDINIS S. FRANCISCI.

Habita fuit Congregatio Sac. Rituum, in qua proposita Causa praecedentiae inter RR. Patres Procuratores Generales Fratrum Minorum de Observantia, et Fratrum Minorum Conventualium Ordinis S. Francisci, auditis partibus, visisque, et examinatis juribus per utrasque exhibitis: C. censuit: *Fratres Minores Observantes suum Procuratorem Generalem legitime hactenus habuisse, habereque potuisse, et ex fidibus, quas ipsi exhibuerant constare dictum eorum Procuratorem Generalem in Cappella Pontificia ante Procuratorem Generalem Minorum Conventualium sedisse*. Quamobrem etiam censuit: *Dictum Procuratorem Generalem Minorum Observantium in hac quasi possessione sedendi manutenendum esse, si ita SSmo D. N. placuerit*. Die 26. Novembris 1593.

68. HYDRUNTINA.

Archipresbyter, et Archidiaconus Ecclesiae Parochialis S. Petri Galarini Dioecesis Hydruntinae conquestus est, Vicarium Foraneum dictae Terrae praetendere locum, et stallum certum in Choro, et in Processionibus, seque velle ingerere in caeremoniis, et servitio Ecclesiae, aliisque in rebus ad eosdem Archipresbyterum, et Archidiaconum spectantibus: quapropter recursum ad hanc S. C. habuerunt, ut providere desuper dignaretur. Et eadem C. censuit: *Supradictum Archipresbyterum Ecclesiae Parochialis Casalis novi praecedere debere Vicarium a Vicario Generali deputatum, Foraneum, eique primam sedem in Choro, praeeminentias, ac praerogativas omnes in Ecclesia deberi: ipsi vero Vicario tamquam simplici Sacerdoti locum inter alios juxta receptionis suae tempus esse assignandum*. Die 14. Decembris 1593.

69. VENETA.

Congregatio Sac. Rituum censuit: *Concedi posse Fratribus Ordinis Minorum Conventualium Venetiis commorantibus, in sua Ecclesia tamen vulgo dicta delli Frati, liceat in Nocte Nativitatis D N. J. C. inchoare Matutinum ad populi commoditatem post pulsatam Primam horam, eoque*

solemniter , et cum debitis caeremoniis decantato , statim Missam celebrare , etiamsi debitam horam praeveniant . Die 14. Decembris 1593.

70. VISEN. IN PORTUGALLO.

Essendo stato letto in Congregazione il Memoriale di V. S. per il quale domanda, che le Dignità Canonici, e Capitolo della sua Chiesa, quando ella assiste alli Divini Officii nel Coro inferiore, debbano anche essi assistere nel medesimo Coro, questi miei Signori Illmi han detto, *che io scriva a V.S.. che espona il fatto più pienamente ; et però resterà contenta di avvisare la diversità, che è da un Coro all' altro, la distanza, et se il Coro inferiore è capace del Capitolo, et d' altri, che debbano assistere al Coro con le sedie distintè, per non generare confusione, et parendole, ne potrebbe mandare una pianta, che come sarà ben inteso il fatto, questi miei Signori Illmi provederanno conforme alla ragione, et convenienza del servizio di Dio, et di quella Chiesa*. Il Signore Iddio la feliciti. *Da Roma alli* 17. *d'Aprile* 1593.

71. NUNTIO APOSTOLICO TAURINENSI.

SSmi D. N. jussu proposita, et examinata sunt in Congregatione Sac. Rituum nonnulla Dubia una cum literis, et Ecclesiae Taurinen. typo a D.V. missis, quorum definitiones cum ad Sanctitatem Suam relatae fuerint, easdem approbavit, atque etiam jussit, ut tam ad D. V. quam ad S. Sedis Apostolicae Nuncium transmitterentur : ut in futurum nullum amplius habeant haesitandi locum, sed certo sciant, quid sibi faciendum sit cum ejusmodi sese occasio praebuerit. Eorum itaque omnium exemplum cum his literis mitto D. V., et eidem a Deo omnia feliciter evenire cupio. Roma XV. Cal. Aprilis 1593.

Archiepiscopo Taurinen. = Per illustris, et admodum Rev. Dñe.

Accepi D. V. literas, et eodem fere tempore libellos petitionis ejus ad SSmum D. N. missos. Quibus quidem propositis, et in pluribus Congregationibus mature discussis, S. C. censuit : nihil immutandum esse in iis, quae alias decrevit, sed tantummodo declarandum, Dominationem Vestram, dum pontificaliter celebrat, uti posse faldistorio in loco decenti, idest in cornu Epistolae posito, etiam presente Nuncio Apostolico, et Sedem Episcopalem in Choro erigendam omnino esse : quae si in medio inter Dignitates commode erigi non possit, in alio digniori loco dicti Chori pro loci opportunitate construatur, ita ut Dignitatibus praecedat, et a superiori parte Ciborium habeat, ab inferiori autem duobus sit gradibus elata, et hac quidem praesente Nuncio ob Sedis Apostolicae reverentiam, vel faldistorio utatur, illo autem absente, uti poterit alia pontificali sede. Roma XVIII. Cal. Junias 1593.

72. LUNEN. SARZANEN.

Nostra Sac.Rituum Congregatio, perspectis, et cognitis SSmi D.N. jussu, quae in libello hoc nomine Presbyterorum S. Mariae de spetia exponebantur, intelligens consuetudinem ab ipsis allegatam conformen esse sacris Canonibus, qui jubent singulis ex uniuscujusque ordinationis tempore dandum esse locum, censuit : ***Amplitudinem tuam his literis esse commonen-***

dam, ut, ea consuetudine restituta, locum cuilibet, juxta suae ordinationis tempus, debitum assignet; eumque ordinem pro sua prudentia inviolate posthac conservandum curet, nisi dignitatis alicujus praeeminentia, aut praerogativa personalis aliud non postularet. Si quid tamen Amplitudini Tuae ad hanc rem occurrerit rescribendum, statim nostram Congregationem faciat certiorem. Romae Idibus Octobris 1593.

73. CALAGURITANA.

Quum alias S. R. C. pro Ecclesiis de Victoria Calaguritanae Dioecesis decrevisset, ut sequitur = Decernimus, et declaramus Hebdomadarium, seu alium, qui officium faciet in Vesperis solemnibus indui debere pluviali a principio Vesperarum, et sic indutum permanere usque ad finem, quod eo magis observandum est, ubi assistentes quoque pluviali induti sunt = Rectores quatuor Ecclesiarum ex dicto Decreto sese gravatos esse dixerunt, eo quod laesum remaneat jus praecedentiae, qua vigore sententiarum Rotalium se super alios asserunt gaudere sedendi in digniori loco; habitoque ad Sac. Congregationem pro conveniente provisione recursu.

Eadem sic rescribendum censuit: *Ad supplicem libellum Capituli Rectorum, et Beneficiatorum Universitatis Parochialium Oppidi de Victoria Calaguritanae Dioecesis* S. R. C. censuit *Decretum alias factum perinde intelligendum esse, ac si in eo apposita esset clausula = sine praejudicio sententiarum Rotalium, et judicii ibi pendentis* = declarans praeterea *se eodem Decreto de sacris tantum vestibus, quae Sacerdos celebrans Vesperas indui debet, non de ullo praecedentiae ordine praescribere voluisse*. Die 8. Februarii 1594.

74. URBIS.

Quaeritur: an Canonicus, qui in Ecclesia Cathedrali locum tenet Vicarii, et gerit personam Cardinalis Archipresbyteri, debeat in Choro habere digniorem locum, et praeferri etiam iis Canonicis, qui sunt Episcopali dignitate insigniti?

Item: Si contigerit aliquando Vicarii Papae suffraganeum, qui in illa Ecclesia jurisdictionem non habet, devotionis tantum causa adesse in Choro, non autem actu exercendi aliquod Pontificale munus, an tunc debeat ei praeferri Canonicus, qui tenet locum Vicarii, et refert personam Archipresbyteri Cardinalis, suffragante praesertim vetere illius Ecclesiae consuetudine?

Ad dubia proposita nomine *Canonici locum Vicarii obtinentis in Ecclesia, quae Archipresbyterum habet Cardinalem*, S. R. C. censuit: *Hujusmodi Vicarium, si jurisdictionem habet, praecedere debere omnes in eadem Ecclesia, etiam eum Episcopum, qui suffraganei officio in Urbe fungitur, et alios quosque devotionis causa Divinis Officiis in Choro interessentes*. Die 8. Februarii 1594.

75. AURIEN.

Vicarius Generalis, Sede vacante Cathedralis Aurien. Civitatis, et ejusdem Ecclesiae Archidiaconus exposuerunt natam esse inter ipsos controversiam de praecedentiae praerogativa in celebratione Missarum solemnium,

in sedibus choralibus, in Processionibus, et in quocumque actu Ecclesiastico; consultaque super hac re Sac. Congregatione.

Eadem S. R. C. censuit: *Supradicto Vicario Generali tribuendum esse locum digniorem, et praecedentiam in omnibus actibus tam in Ecclesia, quam extra Ecclesiam super omnes Dignitates, et Canonicos.*

Praeterea declaravit: *Ad eumdem Vicarium non pertinere Missas ab Episcopo celebrari solitas, eo absente, vel alias impedito, celebrare, sed ad Dignitates, et Canonicos juxta loci consuetudinem.* Die 26. Aprilis 1594.

76. CANARIEN.

Ex parte Episcopi, et Capituli Canariensis proposita fuerunt S. R. C. infrascripta Dubia.

1. Utrum Dominus Episcopus possit compellere Fratres Mendicantes, quorum Monasteria consistunt intra septa moenium dictae Civitatis ad interessendum omnibus Processionibus solemnibus Corporis Christi, et aliis infra annum fieri solitis?

2. An Fratres praefati teneantur antecedere omnes de Capitulo in ordine Processionis, ita ut inter ipsos Capitulares non debeant immisceri, et in isto casu, cessante Apostolico privilegio, possint se juvare alicujus temporis praescriptione?

S. R. C. respondendum censuit.

Ad 1. *Episcopum compellere posse supradictos Fratres Ordinis Praedicatorum, et Ordinis Minorum de Observantia ad Processiones, juxta decretum Sacri Concilii Tridentini 25. sess. de Regularibus cap. 13., et declarationem a Sac. ejusdem Concilii Congregatione editam.*

Ad 2. *Ut confusio omnis tollatur, eosdem Fratres suo quaemque Ordine separatim a Capitulo Ecclesiae Cathedralis, caeterisque Clericis saecularibus incedere debere, non obstantibus allegatis. Die* 10. *Maii* 1594.

77. NEAPOLITANA.

Ad petitionem nobilis viri Gomesii de Amescua Praesidentis Summariae Neapolis. Congregatio Sacr. Rituum censuit, *D. Gometii a Mesena pii, ac praestantis viri supplicationi satisfieri posse, ita ut ei liceat sacras Reliquias Domi suae in aliquo loco decenti religiose asservare, easque cum voluerit, devote, ac debita cum veneratione etiam ad collum deferre.* Die 24. Maii 1594.

78. NEAPOLITANA

Visum est S. R. C. *Dominum Archiepiscopum Neapolitanum contentum esse posse, ut Magistri Annuntiationis ejusdem Civitatis, in repositione SS̄mi Sacramenti, quae fit in Octava Corporis Christi post Vesperas, possint deferre praedictum SS̄mum Sacramentum extra Ecclesiam, et procedere juxta extensionem murorum ejusdem Ecclesiae, et domus, ita ut semper ab uno latere dictos muros habeant: dummodo tamen non interveniant alii Religiosi, neque laicorum societates, praeter,*

illos ejusdem Ecclesiae, et domus, vel ab ipsa dependentibus. Die 11. Junii 1594.

79. TIRASONEN.

Ad Dubium nomine Episcopi Tirasonen. propositum: an scilicet Archidiaconus Ecclesiae Cathedralis teneatur assistere, et in sede sine respaldo, seu appoggio sedere in aliis Ecclesiis, ad quas praedictus Episcopus adire contigerit?

S.R.C. censuit: *Supradictum Archidiaconum compelli posse per Episcopum Tirasonen., ut pontificaliter celebranti, aut alia Pontificalia exercenti, non solum in Cathedrali, sed in praescriptis etiam Ecclesiis sibi assistat, et inserviat; eumque sic assistentem, ac ministrantem scabello, sive sella rasa, quam vocant, prout ministrum decet, contentum esse debere*. Die 20. Decembris 1594.

80. VERONEN.

Mentre nella nostra Congregazione de' Sacri Riti si sta vedendo il negozio della precedenza tra cotesti Reverendi Canonici, et li Proveditori della Città fuori di Chiesa, è parso alla gran prudenza, et carità di N. S. molto conveniente per vedere, che durante la cognizione della Causa, non segua costì qualche disordine, et perciò ha particolarmente comandato, che se ne scriva a V. S. per dirle, *che tenghi esortato efficacemente il Capitolo, et se stessa ancora a guardarsi di dar trattanto materia alcuna di scandalo circa la sudetta precedenza fuor di Chiesa, et a fuggir ogni occasione di nuovo disgusto, aspettando con la debita pazienza, et modestia la risoluzione della Congregazione, poichè si penserà di pigliarla con ogni brevità, per il quale effetto, siccome sono stati già uditi li Canonici, et Agenti del Capitolo, così lo saranno anche nell' avvenire a piena soddisfazione loro, quante volte vorranno. Io adunque in esecuzione dell' ordine di Sua Beatitudine scrivo la presente, esortando lei, che in ciò non manchi di usare dal canto suo diligenza, et avvertenza, che la Santità Sua abbia occasione di commendare l' opra, che ella ci avrà fatto, et il modesto procedere del Capitolo non di disgustarsi, et di restar obbligata a risentimento, et dimostrazione contro di loro*. Da Roma alli 11. di Marzo 1594.

81. MANTUANA.

Soddisfarò con questa a due richieste fatte da V.S. per sue lettere, et per mezzo del suo Agente; et quanto alla prima circa il luogo, che deve avere il Vicario del Vescovo nel Sinodo Diocesano anche in presenza dell' istesso Vescovo, le fo sapere, che si trova dichiarato non solo per Decreti di più Congregazioni, ma anco per Brevi Apostolici, *che il Vicario deve avere il primo luogo immediatamente dopo il Vescovo, et prima del Capitolo*, et per maggior sodisfazione di V. S. le mando quì alligata la copia di un Breve di Gregorio XIV. di fel. mem. spedito sopra di ciò ad istanza di Monsig. Illmo di Siviglia, che contiene anco qualche cosa d' avantaggio a favore del suo Vicario.

Quanto alla seconda richiesta, cioè, *come si ha da governare V. S.*

con le Dignità, et col Capitolo della sua Chiesa circa le funzioni ecclesiastiche, et pontificali, le mando similmente quì alligata la copia di un Breve di N.S. Clemente VIII., col quale Sua Santità, approvando, et confermando quanto in questa materia fu lungamente discusso nella nostra Congregazione de Sacri Riti tra il medesimo Sig. Cardinale de Seviglia, et il Capitolo di quella sua Chiesa, comanda, che s' eseguiscano, et osservino le risoluzioni della Congregazione; nelle quali spero, che V. S. avrà quanto le può bisognare, pur occorrendole dubbio in qualche cosa, che non vi sia compresa, le piacerà di darne avviso. che si procurerà di risolverglielo. Da Roma alli 3. di Aprile 1594.

82. AUSTRIA.

Il Memoriale dato in nome di V. S. Illma, et rimesso da Sua Santità alla nostra Congregazione dei Sacri Riti, *è stato letto con molta consolazione di tutti questi Signori miei Illmi, et mia, vedendosi chiaramente quanto bene corrispondano le opere, et effetti alla speranza grande, che sempre s' è avuto della prudenza, et zelo di V. S. Illma nel buon governo di cotesta sua Chiesa, con l' introdurvi hora l' uso del Messale, et Breviario Romano conforme a quello, che dalla S.M. di Pio V. nella riformazione di essi, s' è desiderato, che riuscisse universalmente per tutto il Mondo: al che gioverà molto l' esempio, che ne darà la Chiesa di V. S. Illma, la quale perciò potrà a piacer suo, et quanto prima sarà meglio, che tale è il parere di questi miei Signori Illmi, eseguir questo suo pio, et santo pensiero di far ricevere, et ristampare per uso della sua Chiesa li Messali, et Breviarij Romani, confidando questi miei Signori Illmi, che in questo lei farà usar diligenza tale, che la stampa riesca ben corretta, et emendata conforme in tutto alla nuova riforma, et stampa delli Messali, et Breviarii Romani senza alterazione alcuna.*

Quanto all' aggiunta delle Messe, et Officj de Santi particolari Patroni delle Chiese, questi miei Signori Illmi dicono: *esser necessario, che li Santi suddetti sieno descritti nel Martirologio Romano, o almeno nel particolare di cotesta Chiesa, qual sia sicuro, et approvato, et avvertire insieme, se si pretende pigliare la Messa, et Officio dal Comune del Messale, et Breviario Romano, perchè in tal caso V. S. Illma lo potrà far senz' altro, ma quando si desideri havere Messe, et Officii proprii, et particolari, sarà necessario, che si veggano, et approvino prima che si stampino, da questa Santa Sede, la quale non suol concedere al presente, per Decreto già fatto, altro di proprio, che le lezzioni della Vita dei Santi, de quali si avrà da recitare l' Ufficio, che nel resto bisognerà contentarsi di pigliare ogni cosa dal sudetto Comune, et questo, oltre che oggi è necessario, sarà ancora molto più lodevole per conformarci col giudicio della Chiesa universale. Intanto non s' haverà da ritardare l' opera principale della stampa de' Messali, et Breviarij, poichè le lezzioni proprie dei Santi sudetti, dopochè saranno esaminate, et approvate quì, si dovranno stampare separatamente, et aggiungersi nel fine dei medesimi Breviarij, come sogliono far molte Religioni degli Offi-*

cij proprj dei Santi loro particolari. *Così aspettando questi miei Signori Illmi, et massime io, come servitor suo particolare, d' intender maggiore, et più felice progresso del buon governo di V. S. Illma, in cotesta sua nobilissima Chiesa ec.* Di Roma alli 10. Maggio 1594.

83. PERUSINA.

Avendo inteso la dimanda di V. S. circa il benedir le Campane del Palazzo del Magistrato di cotesta Città, mi son posto molto volentieri a farci studio, et qui incluso le mando un foglio, nel quale consultatamente le dico quanto m' occorre in tal materia. Roma 16. Luglio 1594.

Tenor Folii, de quo loquitur praedicta Epistola.

Primo. Si dubita, se essendo le Campane del Campanile del Palazzo Apostolico di Perugia in luogo profano (sebbene in detto Palazzo vi sono due Cappelle, nelle quali si dice Messa), et sonando oltra l'hore, anco talhora all' arme, agli consigli pubblici, alle lezioni dello studio, alle allegrezze, et in ogni occasione pubblica indifferentemente, si convenga accommodare l' istessa benedizione, che si fa alle Campane delle Chiese, secondo il rito del Pontificale?

2. Si dubita, se si deve presumere detta benedizione sendo detta Campane fatte l' una in tempo d' Urbano VI., l' altra in tempo di Sisto IV.; poichè essendo stata la Città in quei tempi piena di turbolenze, si può credere, che i Vescovi non vi facessero residenza?

3. Casochè si devono benedire, se conviene, che Monsignor Vescovo vada sopra il Campanile a far detta benedizione, non potendosi levare dal detto luogo dette Campane senza grandissima spesa?

S. R. C. ad primum dubium respondit: *Non videntur posse benedici solemni ritu Campanae, quae solum deserviunt profanis usibus; nam, ut ex ipsa benedictione, quae habetur in Pontificali, colligi potest; Campanae benedicuntur in usum tantum ecclesiasticum, ut caetera vasa sacra: et ideo inunguntur, variisque caeremoniis consecrantur fere ad eum modum, quo consecrantur Altaria.*

Ad 2. Dubium: *Campanae de quibus agitur non videntur praesumi posse benedictae non solum quia factae sunt tempore bellorum, et schismatum, sed etiam quia sunt institutae ad profanos usus.*

Ad 3. Dubium: *Non videtur ullo modo decere, ut Episcopus in habitu pontificali ascendat turrim, ut Campanas solemni ritu benedicat: posset tamen Sacerdos aliquis turrim ascendere, et aqua benedicta Campanas aspergere. Die* 16. *Julii* 1594.

84. CONVERSANA.

V. S. vedrà dall' incluso Memoriale quel che ha supplicato cotesto Capitolo, et Clero alla Santità di Nostro Signore, dal quale sendo stato mandato esso Memoriale a questa Congregazione de Sacri Riti, è parso a questi miei Illustrissimi Signori *di rimettere al giudizio, et alla prudenza di V. S. questa provisione: perciocchè, sendo Ella in fatto, et sapendo*

le facoltà , et le qualità di ciascuno , potrà permettere , che i poveri possano portare habito men lungo dell' ordinario , fuori della Città , et in luoghi fangosi , purchè nella Città , et ne' luoghi insigni vadano in abito lungo,conforme alla Costituzione di Sua Beatitudine. Da Roma alli 23. *Agosto* 1594. : Hoc responsum datum fuit ad sequentem petitionem . „ Avendo „ il Sommo Pontefice ordinato , che i Preti vestissero di lungo , il Capi- „ tolo , et Clero di Conversano ricorsero a Sua Santità , acciò, stante la lor „ povertà, gli permettesse vestire habito corto ne giorni di lavoro,et rimes- „ so il Memoriale alla S. Congregazione dei Riti fu scritto .

85. ARIMINEN.

Essendo stati veduti , et esaminati gli Officii della Croce , et della Beatissima Vergine, che si recitano dalle due Confraternità de laici di S.Croce,et di S.Girolamo in cotesta Città,nel modo,che V.S. m'inviò insieme con una sua alli mesi passati , s' è giudicato da questi miei Signori Illmi , *che non si debbano concedere ; non convenendo , che ad istanza de laici si abbiano ad alterare in alcuna parte gli Officii antichi fatti , et approvati da questa Santa Sede . Sicchè V. S. potrà far loro intendere la risoluzione di questa Sagra Congregazione, ordinando ,che si conformino nel recitare li sudetti Officij con l'uso della Chiesa universale . Et quando pur volessero per devozione loro dire altre preci , orazioni , et Officij , lo faccino dopoi appartatamente , senza interrompere l' ordine degli già approvati . Da Roma li* 3. *Settembre* 1594.

86. BAREN.

Ad petitionem Prioris , et Capituli Ecclesiae S. Nicolai Baren. S. C. censuit : *Ipsum Priorem S. Nicolai Baren. omnino teneri ad publicas Processiones accedere . Eo autem absente , seu aliqua justa , legitimaque causa impedito , ipsius Vicarium una cum Canonicis , et Capitulo suae Ecclesiae ; nonnullis tamen pro necessario ejusdem Ecclesiae servitio ibidem relictis . Die* 24. *Januarji* 1595

87. CORDUBEN.

Congregatio Sac. Rituum censuit : *Servandum esse Decretum alias editum in Causa Hispalen. a SSmo D. N. Literis in forma Brevis desuper expeditis confirmatum ; ut nimirum Decanus , Dignitates , Canonici, et Capitulum supradictae Ecclesiae Corduben. accedant ad cubiculum , ubi Episcopus induitur Cappa , eumque ad Ecclesiam venientem debito cum honore comitentur , atque ab Ecclesia redeuntem saltem usque ad ostium domus associent . Idque faciendum esse quotiescumque Episcopus accedit ad Ecclesiam cum cappa pontificali , ut solemniter celebret , vel ut assistat Divinis Officiis , aut Processioni , vel ut aliud quippiam ex pontificalibus exerceat . Ei vero privatim hoc est sine cappa pontificali venienti ad Ecclesiam , nonnulli ex Dignitatibus , et Canonicis ad ostium ejusdem Ecclesiae occurrere, et in reditu similiter usque ad ostium Ecclesiae ipsum comitari debere ; contraria consuetudine non obstante . Die* 24. *Januarji* 1595.

88 LAURETANA.

Congregatio Sac. Rituum censuit: *Servandam esse laudabilem suprascripti loci, aliarum Civitatum Provinciae, atque finitimarum Ecclesiarum consuetudinem Pontificalis Romani regulis, et rationi consentaneam, ut nimirum supradicto Episcopo pontificaliter Missam celebranti, aqua ad ejus manus abluendas, per Priores ejusdem Civitatis ministretur. Die* 24. *Januarii* 1595.

89. PALENTINA.

Ad petitionem Petri Gasca de la Vega Patroni Cappellae majoris Ecclesiae B. Mariae Magdalenae Oppidi de Valladolid Palentinae Dioecesis, an liceat aliis personis, sive masculis, sive foeminis sedes fixas intra praedictam Cappellam habere?

C. S. R. censuit: *Non licere. Die* 24. *Januarji* 1595.

90. CONCHEN.

Decanus, et Capitulum Cathedralis Ecclesiae Conchen. exposuerunt Regulares diversorum Ordinum jus sibi arrogare velle incedendi in Processionibus permixtim inter Beneficiatos, et Curatos ejusdem Civitatis.

Et S. R. C. censuit: *Regulares omnes tam Civitatis, quam Dioecesis Conchen. in Processionibus ante Clerum saecularem distincte, ac separatim ab eodem Clero, debito inter se ordine servato, sub suis Crucibus incedere debere. Die* 29. *Novembris* 1595.

91. MIRANDEN.

S.R.C. censuit: *Concedi posse suprascripto Episcopo Mirandensi Literas Apostolicas in forma Brevis, quibus detur ei facultas compellendi Canonicos, et Dignitates per mulctas, et poenas etiam per censuras Ecclesiasticas, ut sibi celebranti, atque Pontificalia exercenti, ex Decreto Concilii Tridentini assistant, et inserviant juxta Pontificalis, et Missalis Romani Rubricas. Die* 24. *Januarii* 1595.

92. HYDRUNTINA.

L' Arciprete, et Arcidiacono della Terra di S. Pietro Gallatino hanno esposto a questa nostra Congregazione de Riti, che il Sig. Fabrizio Ianaro Conte del Sacco Affittuario dell'Intrate Baronali di detta Terra pretende, che verso la persona sua si usino alcune cerimonie, come vedrete nell' incluso Memoriale, il quale sendo stato letto in Congregazione; questi miei Signori Illmi hanno giudicato: *Che delle sudette cerimonie non ne convenga alcuna ad esso Signore come Affittuario, ma solo come a Conte se gli dia l'incenso all' Offertorio, et la pace immediatamente dopo la prima Dignità, o quello, che in assenza sua farà capo al Coro. Et così potrete fare eseguire, facendo avvertito di questa risoluzione detto Signore, et essortandolo a contentarsi di quello, che se gli conviene, et non voler pretendere l' altre cerimonie, che solo al proprio Vescovo, et Prelato sono riserbate. Da Roma li* 13. *di Marzo* 1595.

93. MEXICANA.

Pro Monialibus Mexici apud Indos orientales petentibus, ut possint recitare Officium Romanum, potest concedi Officium Romanum, tum

quia rationes ab oratricibus adductae videntur justae, tum quia S. M. Pius V. in Bulla confirmationis Missalis, et Breviarii ab eo editi, hortatur omnes ad recitationem Officii Romani, quamvis alia Officia toleret. Placuit. Die 27. Maji 1596.

94. BRUNDUSINA.

Ad instantiam Archidiaconi Brundusinae Civitatis petentis, ut non liceat Oeconomo Regio, vacante Sede Episcopali, sibi arrogare supra dictum Archidiaconum praecedentiam.

In Congreg. Sac. Rituum habita in Palatio nostrae solitae residentiae in Urbe sub die 3. mensis Julii anni 1596. inter caetera fuit Decretum, ut infra, videlicet.

Oeconomus nullum jus habet in spiritualibus, neque in Ecclesia: et ideo Dignitates, et Canonici praecedere debent Oeconomum; cui tamen locus honorificus dumtaxat debetur. Et facto super hoc verbo cum SSmo D.N. PP., suae vivae vocis oraculo approbavit, et confirmavit. Datum Romae die 24. mensis Octobris 1597.

95. AQUILEJEN.

Patriarcha Aquilejensis Ecclesiae S. C. supplicat, ut declaret, quis locus dandus sit Coadjutoribus Episcoporum Suffraganeorum in Synodo Provinciali? Et S.R.C. rescribendum censuit.

Coadjutores cum futura successione in Synodo Provinciali sedeant juxta tempus eorum promotionum. Die 30. Septembris 1596.

96. AQUILEJEN.

Coadjutor Patriarchae Aquilejen. Congregationi praeteritae supplicem libellum porrexit, et iterum modo porrigit, ut, licet nondum Pallio fuerit insignitus, possit tamen tam Aquilejae, ejusque Dioecesi, quam etiam alibi, de consensu quidem Ordinariorum ibi jurisdictionem habentium, Pontificalia exercere. Et S.R.C. respondendum censuit.

Congregationi visum fuit, posse Pontificalium exercitium concedi. Die 30. Septembris 1596.

97. COMEN.

Alexander Giovius Comen. Civitatis Clericus in Romano Seminario Scholaris exponit, per ejus Civitatis Episcopum tempore fel. rec. Gregorii XIII. Breviarium fuisse reformatum, quod in illa Ecclesia, et Dioecesi recitari consueverat, mandatumque fuisse, ut omnes Clerici ejus jurisdictioni subjecti, ejusmodi Officium sub poenis arbitrariis, praeter peccati culpam, quacumqoe ex causa recitare deberent. Nunc vero praedictus Clericus in Romano Seminario moram faciens, Romanum Officium cuperet recitare, ne si aliquod circa suae Dioecesis Officium sibi dubium oboriatur, nec qui illud declaret, inveniat: porrecta de hac re Datariae supplicatio, huic Congregationi remissa fuit, cui respondere placuit.

Romae Romanus mos servetur, et ideo Romanum poterit Officium recitare. Die 30. Septembris 1596.

98. ORD. CARMELIT. DISCALCEATORUM.

Asserunt Carmelitani Discalceati, se consuetudinem habere Feriis V. Festo novem lectionum non impeditis, Missam de SSmo Sacramento cele-

brandi, qui mos a fel. rec. Sixto PP. V. approbatus fuit, atque confirmatus; indulgentiaeque etiam concessae iis, qui Missae eo ipso die intersunt; et Breve Apostolicum fuit expeditum. Nunc petunt, ut possint eodem die in suis Monasteriis Officium sub ritu duplici, et Missam solemnem celebrare. Et S. R. C. respondendum censuit.

Nihil de novo concedendum; eo tamen privilegio, quod S M. Sixtus V. indulsit, utantur, eo tamen modo, ut jura permittunt. Die 30. *Septembris* 1596.

99. SAVONEN.

Pro parte Episcopi Savonen. duo Dubia declaranda fuerunt proposita, videlicet.

Primum. In Pontificali Romano sub titulis de Consecratione, et Reconciliatione Ecclesiarum praecipitur, in hujusmodi caeremonia peragenda provideri; ut Ecclesia commode circumdari possit: quod saepe factu non est possibile, vel quia Ecclesiae Saecularium Domibus, aut Urbis moenibus adhaerent, vel quia apud Montes sunt sitae. Querit: quid sibi faciendum?

2. Viget in ea Cathedrali consuetudo, ut Canonici praecedant juxta antiquitatem, sive antianitatem, nullo ad ordinem, quo sunt insigniti, habito respectu. Videtur itaque haud convenire, ut Subdiaconus Canonicus, utpote antiquior, resideat in Choro supra Canonicum Diaconum, et similiter ut Diaconi antiquiores supra Sacerdotem ultimo loco provisum?

S. R. C. respondendum censuit.

Ad 1. *Circumdetur Ecclesia eo modo, quo commode fieri potest.*

Ad 2. *Abusus narratus est contra jus; et ideo reformandus; si quid tamen in contrarium habent interesse praetendentes, afferant; nam providebitur, ut juris. Die* 30. *Septembris* 1596.

100. ALECINA.

Episcopus Alecii cum prohibuisset, ne in Ecclesia S. Viti Oppidi Lequilis Alecien. Dioeces. Missa celebraretur, nisi post medietatem Missae solemnis parochialis, a Filice Cascione S. Viti Rectore recursum fuit ad hanc Congregationem, quae decrevit: Licere cuilibet Sacerdoti Missam celebrare, orta jam die, atque ita observandum scripsit Episcopo, qui denuo S. C. supplicavit, varias adnectens causas, cur praedictam prohibitionem sustinere nititur, rescriptum fuit.

S. R. C. stat in decisis, eo magis cum causae ex adverso allegatae facile refellantur. Die 10. *Januarij* 1597.

101. BRAGEN.

Archiepiscopus Bragen. in Hispaniis exponit, tam in veteri, quam in novo Pontificali, cum de primo Metropolitani in suorum Suffraganeorum Urbes ingressu verba facit, mandari Suffraganeum Episcopum illi obviam fieri processionaliter cum Clero, et Canonicis; atque idem alias a S. Rota decisum fuit anno 1538. in Causa inter Metropolitanum Hydruntinum, et Aliciensem Episcopum: supplicat igitur ad omne dubium tollendum, ut S. C. suam declarationem velit apponere. Et S. R. C. respondendum censuit.

Quotiescumque Archiepiscopus incedit solemniter, debet Episcopus Provincialis illi processionaliter obviam ire . Die 10. Januarij 1597.

102. CALAGURITANA.

Abbas, et Canonici Collegiatae Ecclesiae S. Mariae Zennaruzzae Calaguritanae Dioecesis in aspero, frigidoque monte sitae, exponun, solere in ea Ecclesia media nocte Matutina recitari; atque idcirco brumali tempore propter imbres, magnasque tempestates multos Saecularium Officium relinquere, multasque infirmitates causari; quapropter petunt, ut liceat Matutiuum post Completorium diei praecedentis. Et S. R. C. rescribendum censuit: *Nihil. Die 10. Januarii 1597.*

103. CORNETANA.

Confraternitas Confalonis S. Crucis Civitatis Cornetanae in Congregatione diei 7. Augusti praeteriti anni 1596. supplici libello exposuit, se uti priori loco erectam caeteras, et praecipue eam de Misericordia in processionibus, aliisque functionibus praecedere solitam. S.C. respondit produci, et audiri partium jura; quibus visis, ac consideratis S. R. C. respondendum censuit.

Manuteneatur Confraternitas Confalonis in suo jure praecedendi Confraternitatem Misericordiae; tum ob possessionem in qua existit, tum etiam ob antiqua documenta, quae exhibuit. Die 10. Januarij 1597.

104. GIENNEN.

Parochiani Ecclesiae S. Crucis Giennen. Civitatis, postulant Episcopo imperari per Sac. Rit. Congregationem, ne ejusdem Ecclesiae ministros adigat ad commodanda aliis paramenta sacra, quae iidem Parochiani ob Ecclesiae paupertatem suo aere, et eleemosynis fieri curaverunt. Et S. R. C. censuit respondendum.

Possunt supplicata concedi, et mandetur Episcopo, etiam sub censuris, ut a talibus de caetero obstineat. Die 10. Januarij 1597.

105. MIRANDEN.

Decanus, et Capitulum Miranden. iterum supplicat impertiri licentiam recitandi Matutinum post Completorium a die prima Novembris ad diem primam Maij, idque propter nimia ejus loci frigora. Et S. R. C. censuit rescribendum. *Nihil. Die 10. Januarij 1597.*

106. PISTORIEN.

Operarii S. Jacobi, in Civitate Pistoriae cum alias supplicassent pro concessione Officii particularis de S. Jacobo, ut recitatur in Hispania praeter hymnos, qui Italiae non convenirent, responsum fuit, non esse relinquendum Officium Romanum; sed, si aliud ex devotione recitare velint, recitent: de hymnis nihil actum; ac proinde nunc petunt, ut mutentur hymni. Et S. R. C. censuit respondendum: *Utantur hymnis de communi Apostolorum, cum non sit absque maxima causa ab usu Romano recedendum. Die 10. Januarij 1597.*

107. SEGORBIEN.

Decanus, et Capitulum Segorbien. in Hispania exponunt ex antiqua consuetudine cantare solitos de die Matutinum in Vigiliis Festorum Corpo-

ris Christi, Transfigurationis Domini, et Visitationis B. M. V., deinde concurrentibus ad Officia ad fidem recenter conversis cecinisse non modo praedicta, sed etiam in Festis Assumptionis, et Conceptionis B.M.V. SS.Petri, et Pauli, S. Augustini, et per totam Octavam Corporis Christi, supplicant ob spiritualem progressum dictorum conversorum illic maxime confluentium, ut liceat Matutinum, ut supra, cantare tam in dictis Festis, quam in caeteris anni solemnitatibus.

Et S. R. C. respondendum censuit. *Nihil, sed per Octavam Corporis Christi tantum potest tolerari. Die* 10. *Januarii* 1597.

108. SENOGALLIEN.

Abbas Terrae Montis Novi Senogallien. Dioecesis praetendit non solum sibi, sed suis etiam Clericis deberi praecedentiam supra Priorem S. Severi, qui tamen allegavit consuetudinem contrariam sibi faventem, quamvis contentus esset a sinistris ipsius Abbatis incedere. Cum in anteactis Congregationibus responsum fuisset pro Priore, Abbas consuetudinem negans, primam iterum renovavit instantiam.

Et S. R. C. respondendum censuit: *Servetur solitum, et probetur allegata consuetudo. Die* 10. *Januarii* 1597.

109. SIGONTINA.

Episcopus Sigontinus in Hispania exponit Gubernatorem Castri Molini Judicem temporalem saecularem suam sedem posuisse super gradibus Altarium in Ecclesiis illorum locorum, ibique sedere in Divinorum Officiorum auscultatione. Episcopus per literas ei prohibuit, ne tali in loco sedeat, sed inter alios laicos cum debita praecedentia. Gubernator ad laicos consilii Judices recursum habuit, qui eum in sua possessione manutenendum pronunciarunt. Quapropter Episcopus supremam SSmi anthoritatem implorans, petit definiri ab eodem SSmo, non licere Gubernatori praedicto eo in loco sedem habere. SSmus ad Congregationem negotium remisit, quae respondendum censuit: *Locum a correctore* (legendum Gubernatore) *usurpatum in Presbyterio super scabello Altaris minime illi convenire* S. C. censuit, *atque ideo a SSmo D.N., si placebit huic malo, quod in dies latissime serpit occurrendum Brevi Apostolico, prout alias factum fuit in eadem Dioecesi cum Marchione Berlanghae, qui est hodie Gubernator Mediolani*. Die 10. Januarii 1597.

110. TARENTINA.

Archidiaconus Tarentinus S. C. supplicat pro declaratione infrascriptorum Dubiorum.

Primum. Circa Missarum solemnium celebrandarum distributionem; eam spectare ad solum Archidiaconum, qui adducit Decretum Sacr. Congr. quod ait.

Congregatio censuit: *Quoque spectare ad Archidiaconum uti primam Dignitatem post pontificalem, et, eo impedito, vel absente, ad sequentem, et sic successive Missas inter alias Ecclesiae Dignitates, Canonicos, et Sacerdotes distribuere. Si quis autem se gravatum sentiret etc.*

2. An in Processione in die Corporis Christi spectet ad Vicarium deferre SSmum Sacramentum?

3. Circa celebrationem Missarum Pontificalium, stante Decreto ejusdem Congregationis, quod ait = Congregatio censuit: *Archidiaconum aliquot Missas Pontificales celebrare, caeteras vero distribuendas per ipsum* (ut supra) *inter reliquas dictae Ecclesiae dignitates, et Canonicos etc.*

4. Ad quem spectet distribuere, et ordinare processiones intra, et extra Civitatem; cum Archidiacono faveat consuetudo, Decretum in Visitatione factum ab Archiepiscopo Tarentino, et Decretum Congregationis Episcoporum?

5. In benedicendis, et distribuendis in die Purificationis candelis, absente, vel impedito Archiepiscopo, Vicario ne, an Archidiacono id onus incumbat?

Congregatio Sac. Rit. censuit respondendum.

Ad 1. *Servetur hujusmodi Decretum alias a Congregatione latum.*

Ad 2. *Servetur hujusmodi Decretum alias latum, et Vicarius in hoc nullatenus se intromittat.*

Ad 3. *Servetur hujusmodi Decretum, et ad scrupulos quoscumque tollendos*, declarat S. C. *Missas per Archidiaconum celebrandas esse in diebus Jovis, Veneris, et Sabbati Sancti, in die Paschatis Resurrectionis, in Festis S. Cataldi Patroni Ecclesiae, in die Pentecostes, et Nativitatis Domini nocte, et die.*

Ad 4. *Munus sit Archidiaconi, non autem Vicarii, in quibuscumque Processionibus intra, et extra Civitatem faciendis, illas ordinare, et distribuere.*

Ad 5. *Archidiaconi, non autem Vicarii pariter munus erit, absente, vel impedito Archiepiscopo, candelas benedicere, ac distribuere in die Purificationis B. M. V.*

Eapropter tibi Rev. Archiepiscopo Tarentino, tuoque Vicario in solidum, ac toti Curiae, tenore praesentium Apostolica authoritate injungimus, ac mandamus, quatenus statim, nulla mora postposita, praecise, et peremptorie una citatione pro tribus etc. omnia supradicta Decreta ab hac Sac.Congregatione lata, et a SSmo D.N. suae vivae vocis oraculo approbata, ad unguem, juxta eorum seriem continentiam, et tenorem exequi debeatis, ac exequi etiam facere curetis a toto Capitulo, et Clero Cathedralis Ecclesiae Tarentinae, alias etc. Et praesentes remaneant apud Archidiaconum praesentantem, dimissa tamen copia authentica, et collationata ad futuram rei memoriam. Datum Romae ex Aedibus nostrae solitae residentiae apud Ecclesiam S. Laurentii in Lucina. *Die* 16. *mensis Januarii* 1597.

111. VALENTINA.

Abbas, et Fratres Monasterii Montis Sancti Ord. Cistercien. Valentinae Dioecesis situm in Monte Terrae Xativae exponunt: in eadem Terra intollerabilem esse aeris frigiditatem, ipsosque Fratres solere ante Solis ortum Matutinum recitare in Choro, quo ut eant, transeundum est per locum sub diu existentem, imbribus, ac frigori expositum; supplicant igitur, ut li-

ceat post Completorium recitare Matutinum a die prima Novembris ad diem primam Maji. Et S. R. C. censuit respondendum = *Nihil*. Die 10. mensis Januarii 1597.

112. ORD. COELESTINORUM.

Fratres Coelestini Parisiensis Civitatis exponunt se ex fundatione Regiorum Secretariorum teneri quolibet die Dominico Officium defunctorum recitare, non obstante quod sequatur Festum semiduplex, vel octava, quod repugnare videtur Constitutionibus ecclesiasticis. Quapropter supplicant dispensari, vel posse dictum Officium recitare alio die non impedito.

Et S. R. C. respondendum censuit: *Dummodo ordinarium Dominicae Officium celebretur, nulla ratio obstat, quod mortuorum Officium etiam in Choro ab Oratoribus dicatur; et maxime aequum sit, ut piorum voluntates debitis hujusmodi obsequiis non fraudentur*. Die 9. Martii 1597.

113. SARZANEN.

Episcopus Sarzanen. exposuit SSmo, se in visitatione Montium Pontis tremuli reperisse, quod Parochiales Ecclesiae S. Benedicti in Villa Pontoli, Assumptionis in Villa Alboreti, S. Michaelis in Villa Brai unitam illi S. Georgii in Villa Brat, S. Mariae in Valdina, quae non multum inter se distant, quamvis a Cathedrali 30. millia passuum dissitae, nullam aliam recognoscentes Matricem, tempore benedicendi Fontes unaquaeque suum Fontem per unicum Sacerdotem benedicit, atque insuper Olea saucta, vel ex aliena Dioecesi, vel promiscue ex quacumque commodiori, et saepe etiam vetera sumunt, iisque pro novis utuntur. Quapropter supplicat, ut liceat erigere aliquam ex illis Ecclesiis in Matricem, ubi fiat benedictio Fontis, et distributio novorum sanctorum Oleorum pro omnibus aliis subjectis Ecclesiis. SSmus remisit ad Congregationum Illmorum Cardinalium super Sacris Ritibus, qui diligenter examinent, et si opus fuerit, Sanctitati Suae referant.

In Congregatione Sac. Rituum habita sub die 9. Martii 1597. fuit decretum, ut infra, videlicet. *Congregationi concedendum visum fuit*.

Facta super hoc relatione in Scriptis SSmo D.N., approbavit Decretum, et in haec verba rescripsit = *Sed fiat expeditio Romae, quia Episcopus de jure communi non potest alterare statum Ecclesiarum. Et videndum erit, quae jurisdictio sit concedenda Plebano in reliquos Parochos*. Die dicta 9. Martii 1597.

114. SAVONEN.

Joannes Antonius Sarta, et Gaspar Speuturno Canonici Cathedralis Ecclesiae Savonen. praetendunt, ex antiqua ejusdem Ecclesiae consuetudine praecedere aliis Canonicis post se receptis, etiamsi Ordine majoribus. Episcopus Savonen., S.C. super hoc consulens, habuit pro rescripto = Abusus narratus est contra jus, et ideo reformandus; si quid tamen in contrarium habeant interesse praetendentes, afferant, nam providebitur, prout juris. Iterum praedictis Canonicis pro asserta praecedentia instantibus, S. R. C. respondendum censuit.

Servetur cap. Statuimus de Major. et obed. jure, quod respondit jam

Congregatio, non obstante asserta consuetudine in contrarium, quae abusus magis debet appellari. Die 9. Martii 1597.

115. SULMONEN.

Pro parte Capituli, et Canonicorum Ecclesiae Cathedralis Sulmonen. factae fuerunt infrascriptae instantiae.

1. Quod Vicarius, praesente Episcopo, se inter Episcopum, et Canonicos ejusdem Civitatis, aliasque personas, qui non sint Canonici ejusdem Capituli, intromittit.

2. Quod Episcopus nequeat obligare Canonicorum ullum, ut sibi inserviat, nisi in Pontificalibus, et cappa pontificali, non autem in habitu privato.

3. Quod Canonici non teneantur assistere Vicario generali, quando Missam solemniter celebrare vellet.

4. Quod Episcopus praecipiat Parochis, et Cappellanis ejusdem Civitatis, ut in Processionibus, et funeralibus incedant ante Canonicos juxta stylum Romanum.

5. Quod Episcopus non permittat eosdem Parochos, sive Cappellanos sese intromittere in ministerio incensi, et aquae benedictae super cadavera, interveniente Capitulo.

S. R. C. respondendum censuit.

Ad primam. *Praecedat Vicarius*.

Ad 2. *Ut alias Decretum fuit in Causa Hispalen.*

Ad 3. *Non teneri*.

Ad 4. *Nihil innovetur, et informent*.

Ad 5. *Videtur conceden.* Die 9. Martii 1597.

116. VINDASCINI COMITATUS *seu* CARPENCTORACTEN.

Rector Comitatus Vindascini varias causas exponit, cur Episcopus Carpenctoracten. non debeat praecedere, recursumque habens ad S. C. hujusmodi jus sibi vindicare conatur.

Et S.R.C. respondendum censuit: *Nihil, sed servetur decisio saepius facta, ita tamen, quod in Congregationibus, seu parlamentis dumtaxat, in quibus status conveniunt, et Rector praesidet uti summum caput, Episcopus vero interest, tamquam Praelatus ecclesiasticus, eumdem Episcopum debeat Rector antecedere*. Die 9. Martii 1597.

117. URBIS.

Vicarius S. Mariae Majoris in Urbe exponit, Dominum ejusdem Urbis Gubernatorem praetendere honorem porrigendi aspersorium cum aqua benedicta SSmo D.N. ad eamdem Ecclesiam accedenti, etiam praesente dicto Vicario, si nullus adsit ex S. R. E. Cardinalibus. Quapropter supplicat declarari ad quem id oneris spectare videatur?

Et S.R.C. respondendum censuit: *Ingredienti SSmo D. N. aliquam ex tribus Patriarchalibus Urbis Ecclesiis, aspersio aquae benedictae non a Gubernatore ejusdem Urbis, qui nullam habet regulariter jurisdictionem spiritualem, sed a Vicario ejus Ecclesiae, aut, eo absente, ab antiquio-*

re, *digniorequc Canonico tamquam Capituli capite praebeatur*. Die 9. Martii 1597.

118. CARPENCTORACTEN.

Episcopus Carpenctoracten. exponit, Generalem Armorum Avenionensium praetendere, ut Episcopus illi obviam extra Civitatem equitans occurrat, et incedat ad sinistram, quod ab aliis etiam eorum locorum Episcopis exigere contendit.

Et S.R.C. declaravit, ut sequitur: *Episcopus, cujus maxima est dignitas, debet ubique in Ecclesia, Civitate, et Dioecesi Carpenctoracten. Generalem Armorum Avenionis antecedere. Quod ex simili ratione cum Archiepiscopo Avenionensi per Congregationem servari mandatum fuit*. Die 28. Martii 1597.

119. MONTIS PILOSI.

Canonici Cathedralis Ecclesiae Montis Pilosi petunt declarari, an sit servanda ejusdem Ecclesiae consuetudo, ut Canonici Dignitatibus inserviant quando pontificaliter celebratur?

Et S. R. C. respondendum censuit: *Vetus consuetudo absque ratione, et temere, non est mutanda. Servetur itaque ea in Ecclesia usus hactenus receptus; quod, siquid habent in contrarium, oretenus dicant*. Die 28. Martii 1597.

120. NOVARIEN.

Archiconfraternitas Montis Pietatis Civitatis Novarien. petit declarari, an Episcopus possit iisdem prohibere, ne peragant Processionem cum delatione SSmi Sacramenti in Feria VI. majoris Hebdomadae, vigore Brevis Pii V. fel. rec. a Gregorio XIII. san. mem. confirmati?

Et S. R. C. respondendum censuit: *Uti poterit Confraternitas Brevi a fel. rec. Pio V. concesso: nec est contra ritum ecclesiasticum SSmum Sacramentum eo tempore deferri eo modo, quo in sepulcro jacet*. Die 28. Martii 1597.

121. PANORMITANA.

Societas Alborum Civitatis Panormitanae recursum alias habuit ad S.C. contra alias Societates sibi usurpantes habitum similem; rescriptumque obtinuit sub die 7.Augusti 1596. Servetur omnino ea habituum distinctio, quae a primaeva uniuscujusque institutione fuit adhibita, quae aliquo modo, aut artificio interverti non permittatur, et ad majorem facilitatem, interposuit inhibitionem Domini Auditoris Camerae: nunc vero nonnullae Societates petierunt ab A.C. moderari inhibitionem, et A.C. mandavit reduci ad terminos juris. Quapropter praedicta Societas Alborum supplicat mandari Domino A. C. ne se intromittat in rebus S. R. C. spectantibus, praefatamque moderationem surreptitie impetratam declarari.

Et S. R. C. censuit: *Ut A. C. nullatenus in negotiis ad dictam Congregationem quomodocumque spectantibus se intromittat, ea inconsulta, sed revocare debeat inhibitionem ad terminos juris reductam*. Die 28. Martii 1597.

122. ACHERUNTINA.

Capitulum, et Clerus Metropolitanae Ecclesiae Acheruntinae supplicant pro declaratione infrascriptorum Dubiorum, videlicet.

Primum. An, celebrante Archidiacono, vel Cantore, possint compelli Canonici ad eis inserviendum, et assistendum?

2. An Canonicus Doctor ultimo receptus debeat praeferri in sedendo, votando, et similibus, Canonico non Doctori primo recepto: et an inter Presbyteros de Clero simplex Presbyter Doctor debeat praeferri simplici Sacerdoti non Doctori primo promoto?

2. Praesupposito quod in dicta Metropolitana adest Corpus S. Canionis Pont. et Mart., Patroni Ecclesiae Acheruntinae, (cujus Officium duplex sub certis propriis Antiphonis, et Lectionibus celebratur; prout per annos sexcentos per Archiepiscopos, et Capitulum fuit celebratum, et admissum:) an Capitulum praedictum sine scrupulo possit adhuc recitare dictum Officium?

S. R. C. respondendum censuit.

Ad 1. *Canonici non tenentur, nisi Episcopo celebranti inservire, si alii Sacerdotes adsint.*

Ad 2. *Nihil.*

Ad 3. *Si narrata vera sunt, libere recitare Officium possunt, si ad Congregationem transmissum cognoscetur, nihil absurdi in illud irrepsisse, quod facile dubitari potest tanto temporis cursu.* Die 8. Maii 1597.

123. OPPIDANA.

Censuit Congregatio: *Ut, citra praejudicium jurium ambarum partium, pendente Causarum, et litium decisione facienda, servetur concordia inita inter R. Priorem, et Monachos Monasterii S. Catharinae Ordinis Coelestinorum Terrae Terrenovae Provinciae Calabriae ultra Dioecesis Oppidanae ex una, et Rectorem, ac Clerum dictae Terrae ex altera, et signanter circa delationem SSmi Sacramenti in ejus Festo, ut processionaliter exeat ab Ecclesia S. Mariae Clericorum saecularium, et ducatur ad Ecclesiam Divae Catharinae Monachorum Coelestinorum, ibique solemniter Missae Sacrum fiat, quo peracto, reducatur ad Ecclesiam praefatam S. Mariae. Cum hoc sacris ritibus non repugnet. Si quid vero in contrarium per Rectorem, et Clerum praetenditur, S. C. ipsos in eorum juribus audiet.* Die 8. Maii 1597.

124. VENETA.

Pius Bentivolus auctor Vitarum SS. Venetorum cum alias supplicasset deputari aliquem, qui eas cum Peritorum consilio revideret, et adprobaret, fuit deputatus Rmus Episcopus Laudensis Nuncius Apostolicus; post quinque annos cum dictus Nuncius tam propter sua negotia, quam propter absentiam Theologorum, et Doctorum, quos huic revisioni deputaverat, illam perficere non potuerit, instat Orator pro deputatione ad hoc opus Illmi Dni Cardinalis Priuli cum Congregatione ab eodem eligenda.

Et S. R. C. rescribendum censuit, quo magis S. R. C. *prudentiae, ac pietati Illmi Dni Cardinalis Priuli Patriarchae Venetiarum confidit, eo*

libentius delegat illi facultatem, quae petitur adhibendi pro suo arbitrio peritos, ac religiosos viros ad recognitionem libri de Vitis Sanctorum Venetorum. Et facta relatione in scriptis SSmo D. N. super hoc, illud approbavit. Die 8. Maii 1597.

125. URBIS.

Ad quaedam Dubia in Sacra Congregatione proposita, quorum tenor in foliis reperiri non potuit, fuit responsum, ut sequitur, videlicet.

Pro Protonotariis = *Feria VI. in Parasceve SSmo D. N. fimbrias deferre ad cubicularios intimos pertinet, cum eo die Summus Pontifex sit absque pluviali; qua in re nullum Protonotariis praejudicium videtur afferri, qui solemnitatibus aliis eidem Summo Pontifici cum pluviali, et mitra eo in ministerio solent inservire*.

126. ASTEN.

Praepositus Ecclesiae Cathedralis Asten. per tres sententias conformes obtinuit remitti in suo stallo, quod prius ab Archidiacono fuerat occupatum; et Archidiaconus coactus est in ultima sede Chori se collocare, multique ex Canonicis suum antiquum stallum relinquentes Archidiaconum sequuti prope illum consedere, quod est contra veterem ejus Ecclesiae consuetudinem, juxta quam antiquiores Canonici propter sedem Praepositi gradatim assidere solent. Supplicat igitur praefatus Orator, ut quisque secundum suam anterioritatem, et ejusdem Chori consuetudinem debeat, ut antea, in suo loco sedem habere.

Et S. R. C. rescribendum censuit: *Scribatur ad Episcopum; ut curet consuetudinem solitam servari; qua in re, si quid habuerit, quod difficultatem faciat, interim supersedeat, dum Congregationem faciat certiorem*. Die 21. Junii 1597.

127. BENEVENTANA.

Quamvis S.R.C. visum fuerit, Vicarium temporalem, et Consules Beneventanae Civitatis thurificandos esse, eisque pacem dandam post Rmum Archiepiscopum, Dñum Gubernatorem, Dignitates, et Canonicos Cathedralis Civitatis ejusdem, moderni tamen Consules eamdem moverunt difficultatem, ideoque supplicatum fuit pro supradicti Decreti observatione.

Et S. R. C. respondendum censuit: *Non est ullo modo a Decreto alias facto in C. S. R. recedendum, et Magistratus debet Divinis Officiis in Ecclesia Metropolitana, quae ejus Civitatis caput est, omnino interesse*. Die 21. Junii 1597.

128. CIVITATIS CASTELLI.

Canonici Cathedralis Civitatis Castelli exponunt, ex immemorabili prorsus ejusdem Cathedralis consuetudine prius Canonicos, et postea saecularem Magistratum thurificari solere, quod et Decreto, et Epistola S.C. die 9. Martii 1593. fuit confirmatum. Nunc vero renuunt Priores, et Confalonerius, non sine Gubernatoris assensu, ad Cathedralem accedere, nisi ante Canonicos thurificentur: quare supplicant eidem Congregationi: dignetur praecipere Gubernatori, ut obliget expresse dictos Confalonerium, et Priores ad accedendum Ecclesiae Cathedrali pro Divinis Officiis auscultandis, et sint con-

tenti incensatione post praefatos Canonicos, juxta antiquissimam ejus loci praxim.

Et S.R.C. respondendum censuit: *Decretum alias factum, quod justissimum omnino servetur*. Censuitque Congregatio *Magistratum Divinis Officiis Ecclesiae Cathedralis diebus solemnibus (attento vetere usu) interesse debere. Displicuit praeterea Congregationi vehementer licentia Gubernatoris, qui in executione antedicti decreti contra omne jus mandavit supersederi, et facto super hoc verbo cum SSmo D. N. omnino suae vivae vocis oraculo approbavit, et confirmavit*. Die 21. Junii 1597.

129. BECINETEN.

Cum Recinetensis Civitati Ecclesia Cathedralis olim a S.M. Sixto PP. V. suppressa, fuit restituta, placuit Prioratibus pro tempore aquam ad lotionem manuum Episcopo solemniter celebranti porrigere: at cum post ea conarentur hunc morem abolire, occursum est Decreto S.C. quae etiam Breve SSmi D. N. desuper expediri curavit. Recinetenses, ne viderentur id facere coacte nil attendentes Breve, mox decreverunt veluti ex se ipsis, dandam esse aquam ad manus, quod usque adhuc praestiterunt. Nunc vero recenter consilium inivere in quo statuerunt formam, et modum, quo eadem aqua sit praebenda, adjecto poenali, et infamiae decreto contra aliter facientes: quapropter Episcopus Lauretan., et Recineten. ad S. C. pro remedio opportuno recursum habuit.

Et eadem S. C. rescribendum censuit.

Detestata est Congregatio Magistratus Recineten. temeritatem, qua Decreto alias facto, Brevique Apostolico non solum ausus est contraire; sed decernere praeterea, ut illi parentes infamia notarentur; novosque ritus caeremoniarum pro eorum libito praescribere: ea propter serventur, et exequantur Decreta per Congregationem alias lata, et Breve Apostolicum desuper expeditum. Die 21. Junii 1597.

130. TARENTINA.

Vicarius Tarentinus exponit, editum fuisse ab hac Congregatione Decretum, in quo declaratur pertinere ad Archidiaconum deferre SSmum Eucharistiae Sacramentum in processione diei SSmi Corporis Christi, absente Archiepiscopo. Quod Decretum cum juri, et consuetudini adversetur, et idcirco sit subreptitiè obtentum, instat praedictus Vicarius pro supersessoria ab ejusdem executione.

Et S. R. C. respondendum censuit: *Poterunt audiri, sed interim non retardetur executio aliorum Decretorum pro Archidiacono latorum*. Die 21. Junii 1597.

131. CAESENATEN.

Andreas Fornacinus Rector S. Demetrii Dioecesis Caesenaten. exponit centum ab hinc annis celebratam fuisse dicti Sancti Festivitatem die 10. Augusti ad quam multi concurrentes eleemosynas erogabant, quae pro Rectoris stipendio inserviebant: quatuor ab hinc annis Lucas de S. Damiano Curatus S. Joannis Baptistae Ravennaten. Dioecesis in sua Ecclesia Praecursori praefato dicata instituit celebrationem Festi S. Demetrii, cujus neque Reliquias ha-

bet, neque titulum: quapropter supplicat, ut opportunum apponatur remedium.

Et S. R. C. respondendum censuit: *Scribendum ad Vicarium Apostolicum Ravennaten., ut praecipiat Lucae de S. Damiano Curato Ecclesiae S. Joannis Baptistae Dioecesis Ravennaten., quod desistat, et rei totius statum ad S. C. ipse perscribat*. Die 18. Julii 1597.

132. ACHERUNTINA.

Archipresbyter Ferrandinae Acheruntinae Dioecesis supplici libello exposuit Archiepiscopum Acheruntinum multa, alias ab Archipresbytero praedicto fieri solita in ejus praejudicium, commisisse Vicario Foraneo; nam publicatio dierum Festorum, Indulgentiarum, et Jubilaei, monitoria pro rebus deperditis, informationes de vita, et moribus, deque natalibus, etiam pro extraneis matrimonium contrahere volentibus, Archiepiscopi jussu fiunt nunc a Vicario Foraneo; idemque Vicarius procedit contra transgressores Festorum, et poenas exigit, et licentiam diebus praedictis laborandi petentibus impertitur; decimas personales Parochis debitas taxat, atque reformat. Cum consuetudo vigeat, ut Archipresbyteri diebus solemnibus celebraturi assistentes sibi eligant, Archiepiscopus modo Cantori, qui est in officio inferior, praedictam electionem commisit, necnon mandata inobedientibus inflicta pro solutione certarum cerae librarum ab Archipresbytero fieri solita, per Vicarium Foraneum imponi, expedirique jussit, et tam in dicta Terra, quam per totam Dioecesim suum Procuratorem ad Mensae Metropolitanae redditus exigendos constituit, cui facultatem dedit fruendi massa communi, et distributionibus quotidianis etiam Ecclesiae non praesenti, praecipiens illum caeteris etiam antiquioribus Sacerdotibus praeferri, ab eoque mandata fieri, et jurisdictionem exerceri. Supplicat igitur praefatus Archipresbiter, ut S.C. praenarratis inconveuientibus dignetur opportunum afferre remedium.

S. C. censuit: *Ut Archiepiscopus ab expositis in supplici libello omnino de caetero abstineat, et cur praediota fecerit S. C. rationem reddat*. Die 2. Septembris 1597.

133. ELBOREN.

Pro parte Decani, et Capituli Elboren. supplicatur declarari infrascripta Dubia, videlicet.

1. An in Missa solemni Archiepiscopo sine Cappa pontificaliter assistenti Sacerdos pluviali indutus illius manu prius osculata aspersorium debeat porrigere, an potius facta reverentia illum aspergere?

2. An Archiepiscopo Horis canonicis praesenti, cum Canonici in fine Completorii aqua benedicta asperguntur, idem sit praestandum, et a quo, et quomodo?

3. An Archiepiscopus sine cappa pontificali, vel cum ea in Missa solemni assistens habere debeat duos Assistentes?

4. An Archiepiscopus accedens, ad Ecclesiam sine cappa pontificali, debeat facere confessionem cum Celebrante a siuistris, et duobus Assistentibus a dexteris?

5. An solemniter Celebrans debeat versus Archiepiscopum facere confessionem, non autem versus Altare?

6. An Archiepiscopo, cum fuerit sine cappa pontificali in Missa solemni, ea sint solemni ritu praestanda a Ministris Altaris, et a Canonicis, quae Pontificale Romanum ei, si fuerit cum cappa pontificali, exhibenda praescribit?

7. An Canonici ad accipiendos cineres, ramos palmarum, et candelas statutis diebus per annum de manu Archiepiscopi, vel alterius, qui id officium celebret sine mucetis laneis, et nigris (quibus ordinario habitu in Choro super superpelliceo lineo utuntur) debeant accedere?

8. An Dignitates, vel Canonici, cum Archiepiscopo sine cappa pontificali existenti quoquo modo assistunt, id sine eisdem mucetis facere debeant, an cum illis?

9. An Archiepiscopo sine cappa pontificali incedente, debeant Canonici, et Capitulum ad ejusdem cubiculum accedere?

10. An in aspersione aquae benedictae diebus Dominicis fieri solitae Celebrans, qui sine Ministris vagatur per Chorum habens in manu hyssopum, ut cuique secundum ejus gradum aquam porrigat, possit per unum ex Ministris populum aspergi facere?

S. R. C. respondendum censuit.

Ad 1. *Declarent usum illius Ecclesiae*.

Ad 2. *Declarent, ut supra*.

Ad 3. *Si habeat cappam habebit Assistentes, secus si sine cappa*.

Ad 4. *Nihil*.

Ad 5. *Fiat versus Altare, et quando dicit*, et tibi Pater, *vertat se ad Prelatum*.

Ad 6. *Nihil sine Cappa*.

Ad 7. *Accedant in habitu, prout assistunt in Missa*.

Ad 8. *Nil sine cappa*.

Ad 9. *Canonici non tenentur ad Archiepiscopi cubiculum accedere, nec ipsum sine pontificali cappa existentem associare*.

Ad 10. *Missae Sacrum faciens per Chorum tantum a Ministris associatus aspergat. Per Ecclesiam vero, et ad populum poterunt Ministri ipsi aspergere in Sacrificio illo*. Die 2. Septembris 1597.

134. FUNDANA.

Pro parte Episcopi Fundani fuerunt proposita infrascripta Dubia, videlicet.

1. An Capitulum Collegiatae S. Mariae Civitatis Fundanae debeat dare praecedentiam Capitulo Ecclesiae Cathedralis invitato, vel ad Festum Titularis, seu alterius, vel ad funeralia, in eadem Collegiata.

2. An, cum utrumque Capitulum invitatur ad Processionem funeralium, debeat Capitulum Collegiatae accedere ad Cathedralem, ut se cum Capitulo Cathedralis ejusdem conjungat, vel liceat id facere in quadam via?

Quoad primum caput, censuit S. C.: *Canonicos Cathedralis Ecclesiae Fundanae praecedere debere Canonicos, caeterosque Ecclesiae Col-*

legiatae tam in funeralibus officiis celebrandis, quam in aliis actibus, etiam intus Collegiatam.

Quoad secundum: *Canonici, et Capitulum Ecclesiae praedictae, Collegiatae in funeralium Processionibus congregentur in Ecclesia Cathedrali, et inde cum Canonicis Cathedralis discedant, et incedant, consuetudine in contrarium asserta non obstante.* Die 2. Septembris 1597.

135. JUVENACIEN.

Josephus de Mena alias recursum habuit ad S. C. contra Episcopum Juvenacien., qui eum compulerat ad interessendum Choro, postquam Archidiaconatum, quo fungebatur, renunciaverat. Et S.C. censuit rescribendum = *Scribatur ad Episcopum Juvenacien., quare Oratorem ad narrata adstringit? et interim abstineat ab hujusmodi jussu.* Cum vero Episcopus non visus est illi acquievisse supradicto Decreto; iterum Orator adiit S. C. pro nova imposterum provisione.

Et C. *Stat in alias decretis sub die* 8. *Februarii praeteriti* 1597., *et proinde dictum Josephum de Mena Oratorem non teneri ad narrata; nec quoque modo adstringi posse tam per praesentem Episcopum, quam ejus in futurum Successores.* Die 2. Septembris 1597.

136. ULYSBONEN.

Orta controversia inter Decanum, et Cantorem Ecclesiae Ulysbonen. super quibusdam praeeminentiis, quae in regimine Chori solent exerceri, recursum est ad S. C., ut declaret, ad quem eorum pertineant infrascripta, videlicet.

1. Mandare incipere. 2. Mandare cantare. 3. Mandare recitare alta, vel submissa voce paullatim, vel celeriter. 4. Minuere Lectiones. 5. Sonare *Te Deum laudamus* totum, aut partem. 6. Locum dare in Choro. 7. Excitare dormientes, quando punctator non attendit. 8. Vocare Beneficiatos, ut vadant ad juvandum cantare. 9. Determinare dubia, de quo recitandum est. 10. Mandare recitare de Sancto, aut de Feriis. 11. Regere Processiones intus, et foris. 12. Mulctare Beneficiatos, et Thesaurarios, qui desunt in Processionibus. 13. Punire pueros Chori, et eis imperare. 14. Non consentire in Choro sine Cotta. 15. Facere notam, per quam omnes inserviant in Hebdomada. 16. Mandare dicere Missam quando deest notatus, et eodem modo Evangelium, et Epistolam. 17. Dare signum, et ictum incipiendi Lectiones Nocturnorum defunctorum. 18. Dare ictum, et signum exeundi e Choro?

Censuit C.: *Concedi posse Decano Ulysbonen. tria ultima capita in ejus supplici libello petita, nempe mandare incipere, et dare ictum, et signum incipiendi Lectiones Nocturnorum, et facere signum exeundi a Choro. Caetera vero ad Cantorem spectare.* Die 2. Septembris 1597.

137. RECINETEN.

Il Vescovo di Recanati ha esposto a questa Congregazione de Sacri Riti, che li Priori di quella Città sono stati soliti, quando il Vescovo celebra, o assiste pontificalmente nelle Cappelle, d'andare alla credenza, et mettersi il velo sulle spalle, et pigliare il bacile, et il bocale, et dar l'aqua alle mani del

Vescovo, et così hanno osservato, conforme al Breve di Sisto V. (san. me.) fondato sopra un Decreto di questa Congregazione; et di più ne fecero Decreto l'istessi Priori. Hora il Magistrato, et li Priori (mossi non si sa da che rispetto, ricusano d'osservar questo solito costume; et hanno fatto decreto nel loro pubblico consiglio, che si faccia altramente da quel che per l'addietro si è fatto. Anzi contro a trasgressori hanno posta pena di cinque scudi, et che siano scritti nel libro degli infami, come vedrà V. S. Illm̃a dalla copia del Breve, et del Consiglio, et del Memoriale del Vescovo. La Congregazione ha sentito con molto fastidio questo arrogante procedere de Priori, et gli ha giudicati degni di rigoroso gastigo, come potrà V. S. Illm̃a vedere dal Decreto fatto sotto li 21. di Giugno, il quale mando colle altre scritture quì congiunto, giudicando essa Congregazione, esser cosa molto inconveniente, che i vassalli di S. Chiesa mostrino sì poca obbedienza per il malo esempio, che con tale occasione si darebbe alle Nazioni esterne, et per altre ragioni ancora, oltra quel che si deve parimente alla conservazione del decoro della dignità Vescovale. Et avendo io di tuttociò informato Nostro Signore in nome di questi miei Signori Illm̃i, Sua Beatitudine mi ha comandato, che io ne dia conto a V. S. Illm̃a (Cardinali Legato Provinciae Marchiae) la quale trovando, che sia certo, potrà come prudentissima risolvere nel negozio quel che giudicherà più per il giusto etc. *Di Roma alli* 26. *Luglio* 1597.

138. AQUILEJEN.

In controversia praecedentiae inter Capitulum Forojulien., et Capitulum Utinen. Aquilejen. Archidioecesis, juribus caeterisque hinc inde adductis, mature, atque accuratissime consideratis, C. censuit: *Capitulum Collegiatae Civitaten. sive Forojulien. esse anteferendum*. Die 10. Februarii 1598.

139. SALAMANTINA.

Inter Capitulum, et alias Ecclesias Salmaticen. Civitatis orta est controversia, praetendente Capitulo illis non licere uti Cruce argentea sine manica: factoque ad S. R. C. recursu:

Congr. censuit (Partibus hinc inde auditis) *Delationem manicae neque tribuere jurisdictionem, aut praeeminentiam, neque adimere: ritui vero non repugnare, quominus Regii Cappellani Ecclesiae S. Marci Salamantin. possint uti, vel non uti dicta manica. Et facto verbo cum SSm̃o D. N. placuit, et suae vivae vocis oraculo approbavit, et confirmavit*. Die 10. Februarii 1598.

140. URBIS.

Sacrista in Cappella SSm̃i D. N. sedeat in gradibus Altaris post Auditorem Rotae servientem de Mitra, et post eum pacem accipiat, et thurificetur. *Die* 10. *Februarii* 1598.

141. ROSSANEN.

Ad petitionem Archipresbyteri Terrae Coriolani Rossanen. Dioecesis, ut non possit prohiberi a Praeposito ejusdem Terrae, quominus die Sabathi Sancti in sua Ecclesia hora sibi benevisa, etiam ante Ecclesiam Praepositurae Campanae pulsentur, et Officia fiant.

S. R. C. respondendum censuit : *Populi devotioni, et commoditati convenit, ut in omnibus Ecclesiis Missa Officium celebretur indistinctim, campanaeque pulsentur, ideo id fieri non prohibet*, Congr. decrevit tamen, *per hujusmodi pulsationem Campanarum, et Officii celebrationem simul, vel prius, vel post factam, nemini praejudicium, seu jus praeeminentiae esse illatum*. Die 20. Februarii 1598.

142. ABULEN.

Decanus Ecclesiae Abulen. exposuit consuevisse olim Canonicos ante versum = *Pretiosa* = in Prima facere processionem pro defunctis, inde convocare Capitulum, et, eo peracto, prosequi Primam: qui mos, cum visus sit repugnare rubricis ecclesiasticis, intermissus est, et post Primam integrè absolutam processio facta, et Capitulum celebratum. Sed cum in praejudicium rerum ecclesiasticarum multi nunc deserant Capitulum, supplicat, ut liceat pristinam consuetudinem reassumere.

Et S. R. C. respondendum censuit. *Si adsunt negotia necessaria pro Capitulo, poterunt convocari Capitulares, etiam poenis appositis, sed non impediatur processio post Primam*. Die 7. Aprilis 1598.

143. CASTRI MARIS.

Confratres S. Mariae in Portu Civitatis Castri Maris stabien. fundatae a Piscatoribus asserunt se per Breve SSmi D. N. obtinuisse licentiam piscandi diebus festis de praecepto post auditam Missam, et Divinis Officiis celebratis, impendendo tamen ad Cappellae beneficium lucri piscatorii medietatem. Vicarius ejusdem Civitatis praetendit Oratoribus piscari non licere, nisi post solemnem Missam Cathedralis, habitoque ad Congregationem recursu, Eadem respondendum censuit : *Audita privata Missa*. Die 7. Aprilis 2598.

144. LEGIONEN.

Pro parte Episcopi, et Capituli Legionen. supplicatur declarari infrascripta Dubia, videlicet.

An, quando Episcopus Capitulum, et Clerus Cathedralis Legionen. accedit ad Ecclesiam S. Isidori processionaliter in die Festivitatis ejusdem Sancti, vel alias quandocunque ob aliquam necessitatem, et causam, Prior, et Clerici Regulares S. Augustini commorantes in Monasterio ejusdem Ecclesiae possint impedire, et recusare dictam Processionem, vel potius debeant, et teneantur illam intra eorum Ecclesiam reverenter admittere, et recipere, ibidemque dictos Episcopum, et Capitulum pontificaliter, vel alias Missas votivas, et Litanias cantare, dicere, et celebrare?

2. An quandocumque dictum Capitulum processionaliter iter faceret prope dictam Ecclesiam, et Monasterium S. Isidori, dicti Clerici Regulares teneantur, et debeant Campanas eorum Ecclesiae pulsari facere, et partem viarum eis tangentem, et pertinentem tergere, praeparare, et ab omni immunditia expurgari facere, prout fit in aliis viis Civitatis?

S. R. C. decrevit, ut infra, videlicet.

Ad 1. *Tenentur Prior, et Clerici Regulares Monasterii S. Isidori obviam ire, et recipere Processionem in die Festi S. Isidori, et Litania-*

rum majorum, vel publicam aliquam ob causam, vel si vi get consuetudo.

Ad 2. *Tenentur Clerici Regulares praedicti in transitu Processionis Campanas pulsare, ac vias mundare in praefatis diebus tantum, et ob narratas causas. Verum si dicti Prior, et Clerici Regulares in aliquo se gravatos circa omnia praedicta senserint, Sacram adeant Congregationem, quae providebit, ut juris.* Die 7. Aprilis 1598.

145. HISPANA.

Clerus Hispanus asserit in majori illarum Ecclesiarum parte vigere consuetudinem obtinendi Dignitates cum Canonicatu, vel portione, aut dimidia portione; ideoque tenentur praestare servitia spectantia tam ad Dignitates cum Canonicatu, quam ad portionem, vel dimidiam portionem. Visum est indecens Dignitates praeeminentiam caeteris habentes talia munia obire: sed tamen hinc evenit, ut ea servitia non praestantes emolumentis minime gauderent, ex quo cum orta sit controversia, et ante diversos Judices agitata, tandem recursum est ad SSmi Domini Nostri supremam authoritatem; negotioque ad S.R.C. remisso, Eadem Congr. censuit: *Dignitates posse asserta minuta servitia omittere, dummodo alios ejusdem Ordinis inferiorum servitiorum (ne Ecclesia debito defraudetur obsequio) ad id muneris adhibeant, et distributiones quotidianas, vel alia emolumenta, causa dictorum servitiorum debita, minime lucrentur; sed actu inservientibus accrescant, et distribuantur.* Die 7. Aprilis 1598.

146. ROSSANEN.

Sendo stato significato a questa Congregatione de Sagri Riti, et ceremonie un abuso introdotto dalle quattro Dignità di cotesta Catedrale, quali pretendono di precedere nelle Processioni, et in altri atti il Canonico, che celebra, et che fa l' officio quando si trova parato; ha causato molta meraviglia a questi miei Signori Illmi, quali perciò hanno risoluto, *che io vi scriva, et commetta, che debbiate levare detto abuso, et operare per ogni modo, che nell' avvenire il Canonico, che fa l' Offitio, mentre sara parato dell' abito conveniente all' Offitio, che farà, o di Pianeta, o di Piviale, preceda, et stia nell' ultimo luogo dopo tutto il Capitolo, et così farete esseguire. Ma in evento, che questi Canonici non avessero esposto quà il vero, fatelo sapere, perchè la Congregatione vuole essere informata da chi espone la verità etc.* Die 7. Aprilis 1598.

INDEX SUPPLEMENTI

A

B

C

F

G

H

I

L

M

N

O

P

Decreta in hoc Volumine relata ita reperiuntur in Regestis Decretorum existen. in Secreteria, et Tabulario Congr. Sac. Rit.
In fidem etc.

Loco ✠ Sigilli

J. G. Fatati S. R. C. Secr. Coad.

EXPLICIT VOLUMEN VII.

IMPRIMATUR

Fr. Thomas Dominicus Piazza Ord. P. S. P. A. Pro-Mag.

IMPRIMATUR

J. Della Porta Patriarch. Constantinop. Vicesgerens.